קובץ

שופר הזוהר

כרך יז

ובו:

ספר

זוהר לפורים השלם

כרך א'

וּבוֹ ז' סְפָרִים נִפְתָּחִים

סֵפֶר א. הוּא, זוֹהַר לפורים חֵלֶק א', מִסֵּפֶר זוֹהַר לפורים הַשָּׁלֵם, בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי הַזּוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

סֵפֶר ב. הוּא, זוהר האר"י לפורים חלק א'.

סֵפֶר ג. הוּא, זוהר למרדכי.

סֵפֶר ד. הוּא, שולחן ערוך הלכות פורים מחולק לשלושים יום.

סֵפֶר ה. הוּא, שולחן ערוך הלכות פורים מחולק לשלושים יום.

סֵפֶר ו. הוּא, שולחן ערוך הלכות פורים מחולק לשבעה יום.

סֵפֶר ז. הוּא, ליקוטי תפילות לפורים.

יצא לאור
על ידי מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רחוב בר יהודה 50 בת ים
חודש אדר שנת תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

בשער

ברוך המקום ברוך הוא, אשר שמר הבטחתו לישראל הקדושים חבלים נפלו לנו בנעימים, אף נחלת שפרה עלינו, לנו התלמידים, חברים מקשיבים, אשר אנו חוסים בצל כנפי השכינה הקדושה ומסתופפים בתיבת נוח הרשב"י ע"ה יחד שבטי ישראל, בלימוד זוהר הקדוש, באהבה ובשמחה, בהתאחדות גמורה, למען הקים השכינה הקדושה מעפרא, ולקחנו על שכמנו להוציא לאור זוהר לפורים, לתועלת הרבים, כבקשת טובים וידידים, לחזק הברכים, באמרים היקרים, מאירות כספירים, על חג הפורים, אשר להם זכינו, ויראו עינינו, וישמח לבנו, ותגל נפשינו, באור חדש אשר לנו האיר, בתורה ועבודה אור המאיר, בקדושת סודות התורה, למען נזכה לאור הגנוז מדי שבת בשבתו ומועד כהלכתו.

בספרים אלו נקבצו כמאה מאמרים של זוהר הקדוש עם כותרות בארמית ולשון הקודש, "וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם" (משלי פרק ד יח)**, לכל הבא לגשת אל הקודש פנימה, לחשוב מחשבות, בכל ענייני פסח המובאים בספרי הזוהר הקדוש, ובכתבי האריז"ל, והלומד בזה בין יבין את אשר לפניו, הדרך ילך בה, והמעשה אשר יעשה, לקיים מצוות החג כראוי וכיאות בלי מגרעת, בהשכל ובדעת, ללמוד וללמד לשמור ולקיים ולעשות.**

ובזכות לימוד הזוהר הקדוש על עניני החג, נזכה שֶׁיִּתְקַיֵּם דִּבְרֵי הָרַשְׁבִּ"י עָלָיו הַשָּׁלוֹם בְּדָא יִפְקוּן מִן גָלוּתָא בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן. - וְיִתְקַבְּצוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַחְדוּת וּבְשִׂמְחָה וְאָחֲזוּ בָּאִילָן הַחַיִּים לִלְמוֹד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ "בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן מִן גָלוּתָא בְּרַחֲמֵי", וְכַאֲשֶׁר יִלְמְדוּ וְיַעַסְקוּ כֻּלָּם בְּתוֹרַת הַסּוֹד תֵּכֶף תָּבוֹא הַגְּאֻלָּה בְּכֹחַ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה[1]. **וּבַזֹּהַר רַעְיָא מְהֵימְנָא פָּרָשַׁת נָשֹׂא** (דַּף קכד, ב) **אָמְרוּ: דְּבְגִינֵיה** "וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ", וּבִזְכוּתֵיה יִתְקַיֵּם "ה' בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר".

ונזכה בשנה זו לאכול מן הזבחים ומן הפסחים בבית קדשינו ותפארתינו במהרה בימינו אמן.

1.בספר אור תורה - ליקוטים: עוד מבואר בכמה מקומות בדבריהם, שעיקר ביאת משיח הוא בזכות התורה, כמו שאמרו בפרק קמא דבבא בתרא (ח, א) מאי דכתיב, "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך שרים" (הושע ח, י), ותניא כל פסוק הזה בלשון ארמי נאמר, אי תנו, "עתה כלהו אקבצם", ואם מעט מהם, "יחלו ממשא מלך ושרים". ואמרו שם מאי דכתיב, "אף חובב עמים כל קדושיו בידיך" (דברים לג, ג), אפלו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושים שלהם בידיך הם כו', וכמו שאמרו כל הנותן עליו על תורה, מעבירים ממנו על מלכות כו' (אבות פרק יג משנה ה), כי בזמן שקולו של יעקב כו', אין הידים ידי עשו כו' (בראשית רבא פרשה סה, טז), ובפרק חלק (צח ב) שאלו תלמידיו את רבי אלעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים כו', עכ"ל. וכל המזכה את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש נקרא עוסק בתורה ובגמילות חסדים באופן הכי נעלה ומקיים ומציל את כל העולם כולו, ומתקשר לנשמת הרשב"י זי"ע, וכמו שכתב הגאון הקדוש צדיק ויסוד עולם אור טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלוב"ן, מרא דרזין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל זיע"א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) וזה לשונו: גדולה זכות רבי שמעון בר יוחאי בעולם העליון יותר מכל הצדיקים, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל, (סוכה דף מ"ה ע"ב). ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה ואילמלי אליעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו ואילמלי יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי ראיתי בני עלייה והן מועטין אם אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן.

מפעל הזהר העולמי בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש 0548436784

מודה לה' יתברך הטוב והמטיב על הזכות הגדולה שזכינו להגיש לפני עם ישראל את הספר הקדוש "**זוהר קריאת שמע**" י"ג חלקים,

לקירוב גאולת ישראל ברחמים, אמן,

לעילוי נשמתו הטהורה של איש תם וישר

הבחור רבי מרדכי לסרי ז"ל

בן יבלחט"א ר' יצחק ורינה שיחיו עמו"ש.

נפטר כ' תשרי [הושענא רבא] תשע"ב, ונקבר באותו יום,

ועלה לישיבתו של **רבי שמעון בן יוחאי** זיע"א במתיבתא דרקיע,

רוח ה' תניחנו בגן עדן.

זכותו תגן עלינו ועל כל בית ישראל שנזכה לגאולה השלימה בקרוב,

ולקבל פני משיח צדקנו, ולבנין בית המקדש בב"א.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

ברכה והצלחה לאביו ואמו שיחיו ולילדיהם:

יהי רצון שזכות התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, וזכות ספר הזוהר הקדוש תגן בעדם, ויזכו לכל הברכות האמורות בתורה ברוחניות ובגשמיות עד עולם אמן ואמן.

סיפורים קצרים על הנפטר:

א. היה נשמה גבוהה מאוד מאוד, הרבה ללמוד זוהר הקדוש למרות הייסורים הרבים, היה ברי וחזק, כל הבדיקות היו תקינות והראו, שלא חסר לו כלום, וצם הרבה תעניות וסיגופים, עד ששיניו היו רקובות, ולא רצה לתקן השינים רק להוציא.

ב. אמר הרבה פעמים שביום שיפטר מן העולם ישוחרר "גלעד שליט", וכך היה.

ג. ידע שימות בהושענא רבא.

ד. חלם שכאילו נמצא בגן עדן, ואמרו לו אתה מתחתן, וראה כמו כלה הכל לבן לבן, זה הכלה שלך, זה השכינה, תתחתן בגן עדן.

ה. חלם שהיה בגן עדן עם רשב"י משה רבנו ואליהו הנביא, וסבא שלו [הגה"צ מרדכי בן שרה ויוסף ממרוקו], שהיה בא אליו אליהו הנביא ולימד איתו, ואמר לרבנית שתביא כל פעם ב' כוסות שתיה, ושמעה ב' קולות, ולא ראתה את אליהו הנביא, היו שלשלת של צדיקים.

ו. שמעו ממנו הרבה דברים רוח הקודש.

ז. היה לוקח בקבוק מים והולך ביער שעות ארוכות התבודדות, ובכיות נוראות נשמעו ממנו, אחרי חצות הלילה לבד היה מתגלגל בחול ובקוצים ביער, ולא פחד משום דבר, זיע"א.

הַקְדָּמָה

יָקוּמוּ **הַ**יְּהוּדִים **וְ**יַעֲשׂוּ **הַ**תִּקּוּן הגדול בחג הפורים לְעִלּוּי שְׁכִינַת עוּזֵּנוּ וּלְתַקְּנָהּ בְּתִיקּוּנֶיהָ הָרְאוּיִים, הִנֵּה בָּאנוּ עַכְשָׁו בְּהַקְדָּמָה זוֹ לְבָאֵר קְצָת מִמַּעֲלַת לימוד הזוהר וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָה וַעֲבוֹדָה לְתַקֵּן הַתִּקּוּנִים כָּרָאוּי וְעַל יְדֵי זֶה לְהִתְדַּבֵּק בה' וּשְׁכִינָתוֹ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

י'שמחו ה'בחורים ו'יגילו ה'זקנים, בהגלות האור הגדול הזה של סדרת זוהר לפורים שזיכני השי"ת להוציא לאור עולם.

אשירה לה' בחיי אזמרה לאלוקי בעודי, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, ואודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, ואספר שבחו וחסדו אשר הפליא לעשות אתי, ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי לסדר הספרים הקדושים על הזוהר, לאחר שהרהרתי רבות איך לקרב ולהחזיר בתשובה כל יהודי ויהודי, וכפי שכתוב בזוהר הקדוש שאי אפשר להגיע ליראת שמים בלי לימוד הזוהר הקדוש, וכמבואר באריכות במאתיים ספרים שהוצאתי על הזוהר הקדוש, ועל ידי לימוד הזוהר הקדוש בשופי מקרבין ביאת משיח בן דוד.

גם התבוננתי וראיתי בספר התיקונים תיקון מ"ג, שהתפילות ואמירת ואמירת שמע ישראל לא נשמעים בשמים בלי לימוד תורת הסוד, חשבתי ללקט הזוהר הקודש לפורים ולפסח ולמועדים, כי שיערתי שיהי' בזה תועלת גדולה להעתיק מאמרי התנא האלקי בספר הזוה"ק המה אבן הראשה לכל דבר שבקדושה הנגלות מלהיבים ומחרידים בוערים כלפידים, והנסתרות ליודעי חן יסוד חכמת האמת חכמת הקבלה ולבלתי יודעים לטהרת הנפש סגולה כמו שהובא בספרן של צדיקים שלימוד זוה"ק בכל יום הוא תקון גדול לנפש (שער הקדושה למהרח"ו). ומצינו בתיקוני זוהר (תיקון' שתיתאה כ"ג ע"ב) שנאמר לו להרשב"י מן השמים כמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חבורא דילך כד יתגלי לתתא בדרא בתראה לסוף יומיא ובגיניה (ויקרא כ"ה) וקראתם דרור בארץ.

וברע"מ (וברעיה מהימנא) פ' נשא (דף קכ"ד ע"ב) אחרי שביאר שם שהבירורים בגלות האחרון שהם לברר וללבן ולצרף כצרוף הכסף וכבחון הזהב באילנא דטו"ר (טוב ורע) הם דוגמת נסיון דסוטה כתב כגוונא דא יתעביד לנסאה לון לישראל

בפורקנא בתרייתא הה"ד (דניאל י"ב) יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים דאינון מסטרא דטוב וקיימין בנסיונא והרשיעו רשעים אינון מסטרא דרע כו' **והמשכילים יבינו מסטרא דבינה דאיהו אילנא דחיי בגינייהו אתמר והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר מן זוהרא דאמא עלאה תשובה באלין לא צריך נסיון ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי** ויתקיים בהון (דברים ל"ב) ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר (ועיין זוה"ק בראשית כ"ו ע"א וברע"מ כי תצא רע"ט).

וראיתי כתוב בשם קדוש א' (אחד) מדבר כי עלינו לתת שבח והודאה להש"י (להשם יתברך) בכל יום שבאנו לעולם אחר שנתגלה ספר זוה"ק (ספר זוהר הקדוש) בעולם. אמנם מרוב הטרדות ודוחק הפרנסה ותלאות פגעי הזמן שכמעט כשל כח הסבל ה' ירחם, מעטים המה שיקחו להם פנאי בכל יום לשום מעיינם בספר הזוה"ק, ראה באריכות בספר אור הזוהר, ובספר מאורות הזוהר.

ועל זאת היה תמיד לבי דוי בראותי שספר הזוה"ק הוא מלא מכל דברי מוסר שכליותים רעיונות נשגבים מלי דחסידותא וחקירות עמוקות על דרך טהרת הקדש, מלבד מה שכל יסודי חכמת הקבלה נובעים ממנו. ואחר כל אלה הוא כספר החתום מפני שהוא מחובר בלשון הארמית שהיתה אז שפה המדוברת ועתה היא שפה מתה, ומה בצע בספר קדוש כזה אם אך אחד מעיר ושנים ממשפחה ילמדו בו בהבנה, האם באופן זה יתפשט לימוד הזוה"ק בין ישראל קודם ביאת הגואל כנבואת אליהו הנביא.

א) לֹא לָתֵת לַה' מְנוּחָה עַד שֶׁיִּגְאָלֵנוּ

הָרַעְיָא מְהֵימְנָא מְצַוֶּה אוֹתָנוּ לִלְמוֹד זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ דַּוְוקָא, שֶׁתּוֹרַת הָרַשְׁבִּ"י מֵאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצָרִיךְ לִלְמוֹד וְלֹא לָתֵת מְנוּחָה לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַד שֶׁיִּגְאָלֵנוּ (זוֹהַר פִּנְחָס ריט.)

ב) הַחָכְמָה נֶעְדֶּרֶת

כָּתַב המהרח"ו (הוּבָא בַּהַקְדָּמָה לָעֵץ חַיִּים): וְסִבָּה זוֹ גָּרְמָה בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים לְבִטּוּל מִצְוָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת, וּלְאֹרֶךְ הַגָּלוּת הַמַּר וְהַנִּמְהָר הַזֶּה. וַתְּהִי חָכְמַת הָאֱמֶת

נֶעֱדֶרֶת מוּנַחַת בְּקֶרֶן זָוִית, וְאֵין מִי מֵהַלּוֹמְדִים נוֹגֵעַ בִּקְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ, לִטְעֹם מִנֹּפֶת צוּפֶיהָ. כִּי **מִי שֶׁלֹּא טָעַם טַעַם חָכְמַת הָאֱמֶת כְּאִלּוּ לֹא רָאָה מְאוֹרוֹת מִיָּמָיו, וְאוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה. וְהָאוֹמֵר דַּי לִי בַּנִּגְלוֹת אֵין לִי עֵסֶק בַּנִּסְתָּרוֹת, טָב לֵיהּ דְּלָא אִיבְרֵי בְּעָלְמָא** כַּמְבֹאָר בַּתִּקּוּנִים (תִּקּוּן מ"ג)...

ג) אוֹי לָהֶם מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה

וְזֶה אֶצְלִי פֵּרוּשׁ הַמִּשְׁנָה (אָבוֹת פֶּרֶק ו' ב') "אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, בְּכָל יוֹם וָיוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב וּמַכְרֶזֶת וְאוֹמֶרֶת אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה", כִּי בְּלִי סָפֵק בִּהְיוֹתָם עוֹסְקִים בִּפְשָׁטֶיהָ וּבְסִפּוּרֶיהָ לְבַדָּם, הִיא לוֹבֶשֶׁת בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ וְשַׂק הוּשַׁת כְּסוּתָהּ, וְכָל הָאֻמּוֹת יֹאמְרוּ לְיִשְׂרָאֵל, מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד, מַה תּוֹרַתְכֶם מִתּוֹרָתֵינוּ, הֲלֹא גַּם תּוֹרַתְכֶם סִפּוּרִים בְּהַבְלֵי עוֹלָם, אֵין עַלְבּוֹן תּוֹרָה גָּדוֹל מִזֶּה, וְלָכֵן "**אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה**", **וְאֵינָם עוֹסְקִים בְּחָכְמַת הַקַּבָּלָה שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת כָּבוֹד לְתוֹרָה, כִּי הֵם מַאֲרִיכִים הַגָּלוּת, וְכָל הָרָעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לָבוֹא לְעוֹלָם**, עכ"ל. [כְּלוֹמַר שֶׁלֹּא זוּ בִּלְבַד כָּל הָאֲסוֹנוֹת שֶׁקָּרוּ תָּלוּי בְּצַוָּארָם, אֶלָּא גַּם ח"ו **מַה שֶּׁעָתִיד לִהְיוֹת שֶׁלֹּא יָבוֹא הֵם אֲשֵׁמִים בְּכָךְ, וְאִי לָהּ לְאוֹתָהּ בּוּשָׁה וְאוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ כְּלִמָּה, מַה יַּעֲנוּ בְּיוֹם הַדִּין, כִּי רַק רַבִּי שִׁמְעוֹן יָכוֹל לִפְטוֹר מִן הַדִּין, וְהֵם לֹא רָצוּ לִשְׁמוֹעַ לוֹ**, וְלֹא אָבוּ לָלֶכֶת בְּתוֹרָתוֹ - "**תּוֹרָה אוֹר**" שֶׁעַל זֶה כָּתַב הַמַּהַרְחָ"ו שָׁם, כִּי הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי פֶּרֶק ו' כ"ג) "**וְתוֹרָה אוֹר**" הוּא רַק עַל חָכְמַת סֵפֶר הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ וְז"ל:

ד) הַזּוֹהַר מֵאִיר אֶת תַּלְמוּד הַבַּבְלִי

וּכְנֶגֶד הַכַּת הַב' הֵם הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים הָעוֹסְקִים בְּתוֹרַת ה' אֲשֶׁר נַפְשָׁם חֲצוּבָה מִן הַשָּׁמַיִם וְלֹא מִן הָאָרֶץ אָמַר "**וְאֶל הַשָּׁמַיִם וְאֵין אוֹרָם**" כִּי גַּם שֶׁנַּפְשָׁם חֲצוּבָה מִן הַשָּׁמַיִם, **אֵין לָהֶם אוֹר בְּתוֹרָתָם** כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה בְּשֵׁם חֲזַ"ל עַל פָּסוּק: **בְּמַחֲשַׁכִּים הוֹשִׁיבַנִי זֶה תַּלְמוּד בַּבְלִי. וְחָכְמַת סֵפֶר הַזּוֹהַר הִיא הַמְּאִירָה אוֹתָם, וּמְבֹאֶרֶת הַדְּבָרִים הַנֶּאֱמָרִים בַּתַּלְמוּד, בְּמַלְבּוּשִׁים כְּאִלּוּ הֵם חֲשׁוּבִים גַּשְׁמִיִּים, אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר** "**וְתוֹרָה אוֹר**", וְזֶה שֶׁאָמְרוּ **וְאֶל הַשָּׁמַיִם וְאֵין אוֹרָם**, וְעַל זֶה נִתְנַבֵּא יְשַׁעְיָה הַנָּבִיא בְּנֶחָמוֹתָיו וְאָמַר: "**וְהוֹלַכְתִּי עִוְרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדָעוּ**" וְגוֹ', כִּי הַתּוֹרָה הַפְּשָׁטִית נוֹדְעוּ בְּמִסְפָּרָם, וְכוּ' עיי"ש...

ה) הָעוֹסְקִים רַק בַּנִּגְלֶה נִקְרָאִים עִוְרִים וְנִקְרָאִים עֲבָדִים

וּבְלִי סָפֵק כִּי הָעוֹסְקִים בַּתַּלְמוּד בַּבְלִי בִּלְבַד, מְגַשְּׁשִׁים כַּעִוְרִים קִיר, בִּלְבוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְאֵין לָהֶם עֵינַיִם רוֹאוֹת בְּרָזֵי הַתּוֹרָה הַנִּסְתָּרִים בּוֹ, כִּי לֹא עַל חִנָּם כְּפִי רְצוֹנָם פָּסְקוּ טָמֵא טָהוֹר אָסוּר וְהֶתֵּר כָּשֵׁר וּפָסוּל, **אֶלָּא מִתּוֹךְ פְּנִימִיּוּת הַתּוֹרָה כַּנּוֹדָע לְיוֹדְעֵי חֵן**, וּכְמוֹ שֶׁקְּרָאָם בְּמָקוֹם אַחֵר, הָאֶחָד שֶׁבֵּאַרְנוּ לְעֵיל, **סְתִימִין עֵינִין** וְכוּ' וְזֶה שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה פֶּרֶק מב יט) **"מִי עִוֵּר כִּי אִם עַבְדִּי", אֲבָל הַכַּוָּנָה הִיא לְמִעוּטֵי וּלְאַפּוֹקֵי חַכְמֵי הָאֱמֶת הַנִּקְרָאִים בָּנִים, אִינּוּן מָרֵי קַבָּלָה** כַּנַּ"ל **אֲבָל הָעוֹסְקִים בַּמִּשְׁנָה לְבַדָּהּ בִּלְתִּי הִסְתַּכְּלוּתָם בְּסוֹדוֹתֶיהָ, וּכְפִי סוֹדוֹתֶיהָ יִפְסְקוּ הַדִּינִים אִם אָסוּר וְאִם מֻתָּר** כַּנַּ"ל **הִנֵּה אֵלּוּ עִוְרִים בְּוַדַּאי הֵם**, וְזֶה שֶׁכָּתוּב **"מִי עִוֵּר כִּי אִם עַבְדִּי"**, **כִּי הָעוֹסֵק בִּפְשָׁט נִקְרָא עֶבֶד** כַּנַּ"ל **וַעֲלֵיהֶם נִתְנַבֵּא יְשַׁעְיָה לֶעָתִיד לָבוֹא שֶׁיִּזְכּוּ לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ לֹא יָדְעוּ הוּא דֶּרֶךְ חָכְמַת הָאֱמֶת...** וְזֶה שֶׁכָּתוּב **עוֹד אָשִׂים מַחְשָׁךְ לִפְנֵיהֶם לָאוֹר, כִּי הַתַּלְמוּד בַּבְלִי שֶׁהוּא מַחְשָׁךְ הַמְּסֻפָּר בִּפְשָׁט הָעוֹלָם הַזֶּה, אָשִׂים לִפְנֵיהֶם לָאוֹר, וְיִסְתַּכְּלוּ מִתּוֹכוֹ רָזִין דְּאוֹרַיְיתָא הַגְּנוּזִים בּוֹ, הַנִּקְרָא וְתוֹרָה אוֹר.** (סֵפֶר עֵץ חַיִּים - הַקְדָּמַת מוהרח"ו זְיָעָ"א עַל שַׁעַר הַהַקְדָּמוֹת).

ו) הַמָּן מְגַלֶּה אֶת קַלְקָלָתָם

אָמַר הָרַשְׁבִּ"י זְיָ"עָ בִּמְכִילְתָּא "וּבְזוֹהַ"ק כָּתְבוּ: שֶׁאוֹכְלֵי הַמָּן הָיוּ מְקַבְּלִים הֶאָרָה רוּחָנִית וְגִלּוּי שְׁכִינָה לִלְמוֹד בְּסוֹדוֹת הַתּוֹרָה, וְכָתַב עַל זֶה הַחִידָ"א שָׁם בְּנִיצוֹצֵי אוֹרוֹת, שֶׁזֶּה דַּוְקָא לַצַּדִּיקִים אֲשֶׁר הָיָה הַמָּן מֵאִיר בָּהֶם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְאֵלּוּ שֶׁכָּתוּב בָּהֶם **"וְהָעָם שָׁטוּ וְלָקְטוּ"** כְּלוֹמַר, **שֶׁהָלְכוּ אַחַר שְׁטוּתָם, וְלָהֶם לֹא הֵאִיר הַמָּן**, וּמִי אֵלּוּ? הֵם שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לִטְרֹחַ לְחַפֵּשׂ אֶת הַמָּן מֵרָחוֹק, וּלְטָחֲנוֹ וּלְדוּכוֹ וְכוּ', עכת"ד. וּבֵאוּרוּ הַצַּדִּיקִים מַדּוּעַ לֹא רָצוּ אֶת הַמָּן וְקָרְאוּ לוֹ לֶחֶם הַקְּלוֹקֵל? כִּי הַמָּן הָיָה מְגַלֶּה אֶת קַלְקָלָתָם וְאֶת כָּל צְפוּנוֹת לִבָּם, כֵּיצַד? שֶׁלַּצַּדִּיקִים בָּא הַמָּן לְיַד פֶּתַח הָאֹהֶל, וּבִכְלָל לֹא טָרְחוּ לָצֵאת, **וְאִם הָיָה אַדְמוּ"ר וְרֹאשׁ יְשִׁיבָה גָּדוֹל שח"ו חָטָא בְּסֵתֶר, מִיַּד לַמָּחֳרָת הָיָה הַמָּן יוֹרֵד רָחוֹק מְאֹד מִפֶּתַח אָהֳלוֹ, וְהָיָה נִצְרָךְ לְשׁוֹטֵט וּלְחַפֵּשׂ כְּמוֹ כָּל הָרְשָׁעִים, וְלָכֵן לֹא רָצוּ אֶת הַמָּן כִּי הָיָה מְגַלֶּה אֶת קַלְקָלָתָם בָּרַבִּים.**

ז) עַם שֶׁל בַּטְלָנִים

כְּמוֹ כֵּן עַתָּה יֵשׁ רַבָּנִים וְאַדְמוֹרִ"ם וְרָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת וּמְנַהֲלִים וּמְלַמְּדִים, שֶׁלֹּא רוֹצִים אֶת לִימּוּד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, מִפַּחַד שֶׁמָּא יִגָּלֶה עֲלֵיהֶם, כִּי אֵינָם רְאוּיִּים לְאוֹתָהּ אִיצְטְלָא, (וְיָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁרוֹקְדִים וְקוֹפְצִים וְשָׁרִים בְּמִירוֹן "**תּוֹרָתוֹ מָגֵן לָנוּ**" **וְלֹא שָׂמִים לֵב מַה יּוֹצֵא מִפִּיהֶם,** כִּי אֵיךְ יָגֵן עֲלֵיהֶם, אִם לֹא לוֹמְדִים תּוֹרָתוֹ)**, וְאוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ בּוּשָׁה, וְאוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ כְּלִמָּה, כִּי אִם מִפַּחַד בָּשָׂר וָדָם חוֹשְׁשִׁים, הָאֵיךְ לֹא יֵבוֹשׁוּ מִפְּנֵי מַלְכּוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּבוֹא יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא, מַה יַּעֲנוּ לַיּוֹם פְּקוּדָה,** כִּי עַמֵּי הָאָרֶץ הֵם, כִּי כָּךְ קוֹרְאָם הָרַעְיָא מְהֵימְנָא בְּזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, **שְׁמִי שֶׁלֹּא לוֹמֵד זוֹהַ"ק נִקְרָא עַם הָאָרֶץ.** וּכְבָר הִבְטִיחָנוּ הַקָּדוֹשׁ "הָאוֹר הַחַיִּים" זְיָ"ע, כִּי מַה שֶּׁאָמְרוּ בְּזוֹהַ"ק **מַ**'ה **שְׁ**'הָיָה **ה**'וּא שֶׁיִּהְיֶה ר"ת **מֹשֶׁה**, כִּי מַמָּשׁ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הוּא גּוֹאֵל רִאשׁוֹן וְהוּא גּוֹאֵל אַחֲרוֹן, **וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ נוֹתֵן הַתּוֹרָה לֹא רוֹצֶה לִגְאוֹל עַם שֶׁל בַּטְלָנִים.**

ח) עַל יְדֵי הַזּוֹהַר יֵצְאוּ מֵהַגָּלוּת

וּכְבָר אָמַר לָנוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה, בְּמַה נֶּאֱחַז כְּדֵי לְהִגָּאֵל, כְּמוֹ שֶׁהִבְטִיחַ לָנוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ **בְּזוֹהַ"ק בְּרַעְיָא מְהֵימְנָא** (פָּרָשַׁת נָשֹׂא דַּף קכ"ד:) **וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִירוּ כְּזוֹהַר הָרָקִיעַ בְּהַאי חִבּוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזֹּהַר, מִן זוֹהֲרָא דְּאִימָא עִלָּאָה תְּשׁוּבָה. בְּאִלֵּין לָא צָרִיךְ נִסָּיוֹן,** וּבְגִין דַּעֲתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמִטְעַם מֵאִילָנָא דְחַיֵּי, דְּאִיהוּ הַאי סֵפֶר הַזֹּהַר, יִפְקוּן בֵּיהּ מִן גָּלוּתָא בְּרַחֲמֵי. **וְיִתְקַיֵּים בְּהוֹן,** (דְּבָרִים לב) **"ה' בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר"**, עכ"ל.

וְעוֹד כָּתַב הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ (בְּפָרָשַׁת וַיְחִי) **עַל הַפָּסוּק "אוֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה, וְגוֹ' חַכְלִילִי עֵנַיִּם מִיָּיִן" וְגוֹ', זֶה יוֹרֶה עַל לִימּוּד הַתּוֹרָה, שֶׁרַק בָּהּ נִנְצָל מֵהַצָּרוֹת וְנִגְאַל בְּרַחֲמִים, וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בָּנוּ יֵינָהּ שֶׁל תּוֹרָה, כִּדְפֵירַשְׁתִּי בְּסִפְרִי עַל הַפָּסוּק:** (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') **"הֱבִיאַנִי אֶל בֵּית הַיַּיִן" וְגוֹ' וְשָׁם פֵּרֵשׁ, שֶׁיַּיִן רוֹמֵז לִלְמוֹד כָּל פַּ'רְ'דֵּ'ס הַתּוֹרָה,** וּבְרַשִׁ"י בִּגְמָרָא פֵּרֵשׁ עַל הַפָּסוּק הַזֶּה **"יַיִן גִּימַטְרִיָּה סוֹד", וּבַגְּמָרָא** (שַׁבָּת דַּף פּח, ב'): פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: **לַמְיַמְּנִים - עֲסוּקִים בְּכָל כֹּחָם, וּטְרוּדִים לָדַעַת סוֹדָהּ,** כְּאָדָם הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּיַד יְמִינוֹ שֶׁהִיא עִקָּר, ע"כ.

ט) עִקַּר נְתִינַת הַתּוֹרָה בִּשְׁבִיל הַסּוֹד

וְהַקָּדוֹשׁ **רַבִּי יִצְחָק אַלְפִיָּה** זְיָ"ע, בְּסִפְרוֹ **שִׂיחַ יִצְחָק** כָּתַב, **דְּעִקַּר נְתִינַת הַתּוֹרָה הִיא לְסוֹדוֹתֶיהָ**, ע"כ, וְזוֹהִי הַבְטָחַתְךָ הָרַשְׁבִּ"י ע"ה, **שֶׁסָּמוּךְ לִגְאוּלָּה גַּם יְלָדִים קְטַנִּים יִלְמְדוּ סוֹדוֹת ה', וְתוֹדָה לְהשי"ת כְּבָר מִתְקַיֵּם בְּנוּ חֲזוֹן הָרַשְׁבִּ"י דָּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ, כְּלָלוֹ שֶׁל דָּבָר, לֹא יַעֲזוֹר לְרַבָּנֵי הָעֵרֶב רַב כְּלוּם**, "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים **בְּיַד רָמָה**", וְתִרְגֵּם הָאוּנְקְלוּס **בְּרֵישׁ גְּלִי**, בְּרֵי"שׁ אוֹתִיּוֹת רַשְׁבִּ"י, **גְּלִי** גִּימַטְרִיָּה **גַ"ם** הָרוֹמֵז לְמִידַּת הָרַחֲמִים, כְּדִכְתַב רַבֵּינוּ בְּחַיֵּי בְּשֵׁם הַמְקֻבָּלִים עַל הַפָּסוּק (וַיִּקְרָא פֶּרֶק כו מד) "**וְאַף גַּם זֹאת**" וְגוֹ', וְז"ל: וְדַע כִּי מִדַּרְךְ הַקַּבָּלָה יֵשׁ הֶפְרֵשׁ גָּדוֹל בֵּין לָשׁוֹן אַף לְלָשׁוֹן גַּם, אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁנֵיהֶם לָשׁוֹן רִבּוּי, כִּי לָשׁוֹן אַף יִרְמוֹז לְמִדַּת הַדִּין, וְלָשׁוֹן גַּם יִרְמוֹז לְמִדַּת רַחֲמִים, מִלְּשׁוֹן גְּמִילוּת חֲסָדִים, כְּעִנְיַן (שָׁם ל') וְגַם שְׁמַע בְּקוֹלִי, וְהִשְׁמִיעָה בְּרַחֲמִים, וְכוּ', עיי"ש דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים. כְּלוֹמַר, **שֶׁעַל יְדֵי שֶׁנַּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ אֶת נִשְׁמַת הָרַשְׁבִּ"י ע"ה בְּלוֹמְדֵינוּ אֶת תּוֹרָתוֹ**, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב **הַחֶסֶד לְאַבְרָהָם** בְּשֵׁם רַבִּי **אַבְרָהָם גְלַאנְטִי** זְיָ"ע, **שֶׁכַּאֲשֶׁר אָנוּ לוֹמְדִים תּוֹרַת הָרַשְׁבִּ"י, בָּא הָרַשְׁבִּ"י מִתְעַטֵּר וְיוֹשֵׁב בְּגַוָּון**, עַל יְדֵי זֶה נַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ אֶת מִדַּת הָרַחֲמִים הַנִּקְרֵאת "גַּם".

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים זְכוּתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד וְזוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים. וּבְגֹדֶל כֹּחַ זְכוּת הָרַבִּים שֶׁל הָעוֹזְרִים וְהַמְסַיְּעִים לַמִּפְעָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, יִזְכּוּ לִרְאוֹת מִיּוֹצְאֵי חֲלָצֵיהֶם רֹב תַּעֲנוּג וְנַחַת דִּקְדֻשָּׁה, עַד אֲשֶׁר נִזְכֶּה בְּקָרוֹב שֶׁיְּעָרֶה הַשֵּׁם עָלֵינוּ רוּחַ טָהֳרָה, וִיקוּיַּם בָּנוּ הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל פֶּרֶק לו כה) "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם", וְנִזְכֶּה לְטַהֵר לְבָבֵנוּ לַעֲבֹד לְיוֹצְרֵנוּ בְּכָל כֹּחֵנוּ וּבְכָל נַפְשֵׁנוּ וּבְכָל מְאֹדֵנוּ, וְלִלְמוֹד כָּל חֶלְקֵי תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה בד' חֶלְקֵי הַפַּרְדֵּ"ס.

י) בַּעַל עֵסֶק גָּדוֹל יִהְיֶה רֹב לִמּוּדוֹ בַּזֹּהַר

וז"ל: הָאַדְמוֹר הַזָּקֵן זי"ע: מִי שֶׁהוּא בַּעַל עֵסֶק גָּדוֹל יִהְיֶה רֹב לִמּוּדוֹ בַּזֹּהַר אַף שֶׁאֵינוֹ מֵבִין, כִּי מָה אִכְפַּת לֵיהּ שֶׁאֵינוֹ מֵבִין אֲפִלּוּ הָכִי הוּא סְגֻלָּה. (מַאַמְרֵי הָאַדְמוֹר הַזָּקֵן הַקְּצָרִים 1 דַּף תקעא)

וּכְמוֹ שֶׁשָּׁמַעְנוּ בְּפֵרוּשׁ מִפִּי אַדְמוֹר הַזָּקֵן (בַּעַל הַתַּנְיָא) בְּלִיַאזְנִי, **שֶׁיֵּשׁ בְּחִינַת**

טִמְטוּם הַמֹּחַ וְכוּ', וּלְזֶה מוֹעִיל קְרִיאַת דִּבְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ אַף דְּלָא יָדַע מַאי קָאָמַר. (חָנָה אֲרִיאֵל, להרי"א מֵהוֹמִיל, שְׁמוֹת עַמּוּד סד)

יא) יִהְיֶה צָרִיךְ לָבוֹא בְּגִלְגּוּל

וְעוֹד אָמְרוּ חַכְמֵי הָאֱמֶת שֶׁכָּל נֶפֶשׁ צְרִיכָה לְתִקּוּנָהּ לַעֲסֹק בְּפַרְדֵּס כְּפִי מַה שֶּׁהִיא יְכוֹלָה לְהַשִּׂיג וְלֵידַע **וְכָל מִי שֶׁיָּכוֹל לְהַשִּׂיג וְלֵידַע הַרְבֵּה וְנִתְעַצֵּל וְלֹא הִשִּׂיג וְיָדַע אֶלָּא מְעַט צָרִיךְ לָבוֹא בְּגִלְגּוּל עַד שֶׁיַּשִּׂיג וְיֵדַע כָּל מַה שֶּׁאֶפְשָׁר לְנִשְׁמָתוֹ לְהַשִּׂיג** מִידִיעַת הַתּוֹרָה וְהֵן בִּפְשָׁטֵי הַהֲלָכוֹת הֵן בִּרְמָזִים וּדְרָשׁוֹת **וְסוֹדוֹת** כִּי כָּל מַה שֶּׁנִּשְׁמָתוֹ יְכוֹלָה לְהַשִּׂיג וְלֵידַע מִידִיעַת הַתּוֹרָה זֶהוּ תִּקּוּן שְׁלֵמוּתָהּ וְאִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהִתְתַּקֵּן וּלְהִשְׁתַּלֵּם בִּצְרוֹר הַחַיִּים אֶת הַשֵּׁם בִּמְקוֹרָהּ אֲשֶׁר חוּבָה מִשָּׁם בִּלְתִּי יְדִיעָה זוֹ וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמִים אַשְׁרֵי מִי שֶׁבָּא לְכָאן וְתַלְמוּדוֹ בְּיָדוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לָבוֹא בְּגִלְגּוּל לָעוֹלָם הַזֶּה.

(שֻׁלְחָן עָרוּךְ הָרַב הִלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה פֶּרֶק א' סִימָן ד')

יב) מִי שֶׁהוּא בַּעַל עֵסֶק גָּדוֹל יִהְיֶה רֹב לִמּוּדוֹ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ אַף שֶׁאֵינוֹ מֵבִין

וּבְנִדּוֹן שְׁאָר הַלִּמּוּד יִהְיֶה בְּזֶה הָאֹפֶן: מִי שֶׁהוּא בַּעַל עֵסֶק גָּדוֹל יִהְיֶה רֹב לִמּוּדוֹ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ[1] אַף שֶׁאֵינוֹ מֵבִין, כִּי מָה אִכְפַּת לֵיהּ שֶׁאֵינוֹ מֵבִין אֲפִלּוּ הָכִי הִיא סְגֻלָּה. וְגַם יִלְמֹד עֵין יַעֲקֹב וְסֵפֶר מְנוֹרַת הַמָּאוֹר וְסִפְרֵי יְרֵאִים. מִלְּבַד שִׁעוּרִין הַקְּצוּבִין לְלִמּוּד תַּנַ"ךְ וּמִדְרְשֵׁי רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כְּמוֹ עֵין יַעֲקֹב וּבְסֵפֶר הַזֹּהַר בְּתוֹכַחַת מוּסַר הַשֵּׂכֶל שֶׁבּוֹ[2], וּבְסִפְרֵי הַמּוּסָר הַמְיֻחָדִים עַל פִּי חָכְמַת הָאֱמֶת כְּסֵפֶר הָרֵאשִׁית חָכְמָה וְהַשְּׁלָ"ה וּכְהַאי גַּוְנָא. **וּבְשַׁבָּת זְמַן לִמּוּד סֵפֶר**

---

1. רֹב לִמּוּדוֹ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְכוּ': נִרְאֶה דְּהַטַּעַם שֶׁכָּתַב לְהַלָּן "אֲפִלּוּ הָכִי הִיא סְגֻלָּה" הוּא טַעַם נַמִּי עַל עֶצֶם הַלִּמּוּד בַּזֹּהַר וְלֹא רַק עַל הַלּוֹמֵד וְאֵינוֹ מֵבִין. וּכְבָר מְבֹאָר בִּסְפָרִים בַּאֲרִיכוּת שֶׁיֵּשׁ סְגֻלָּה מְיֻחֶדֶת בְּסֵפֶר הַזֹּהַר. וְעַיֵּן בְּזֶה בְּ"שֵׁם הַגְּדוֹלִים" מַעֲרֶכֶת סֵפֶר "בָּהִיר" שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם גּוּרֵי הָאֲרִיזַ"ל "וְנִרְאֶה כִּי דַּוְקָא לִמּוּד הַזֶּה יֵשׁ בּוֹ סְגֻלָּה יוֹתֵר עַל לִמּוּד מִשְׁנָה וְתַלְמוּד וּמִקְרָא". וְעַיֵּן עוֹד בְּמִגְדַּל עֹז (עַמּוּד תל"ח) בַּאֲרִיכוּת.
2. וּבְסֵפֶר הַזֹּהַר בְּתוֹכַחַת מוּסַר הַשֵּׂכֶל שֶׁבּוֹ: וּבְסִפְרֵי מוּסָר הַמְיֻחָדִים עַל פִּי חָכְמַת הָאֱמֶת כְּסֵפֶר רֵאשִׁית חָכְמָה וְהַשְּׁלָ"ה וּכְהַאי גַּוְנָא בְּסִימָן שֶׁלִּפְנֵי זֶה כָּתַב רַבֵּינוּ שֶׁבַּעַל עֵסֶק יִלְמֹד בְּסֵפֶר הַזֹּהַר מִשּׁוּם סְגֻלָּה וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵינוֹ מֵבִין, אֲבָל כָּאן הוּא מְחַלֵּק בֵּין חֵלֶק הַמּוּסָר שֶׁבַּזֹּהַר לְחֵלֶק הַקַּבָּלָה שֶׁבּוֹ, וְחֵלֶק הַמּוּסָר הוּא כְּמוֹ אַגָּדוֹת חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שֶׁצָּרִיךְ לְלָמְדָם כְּדֵי לִלְמֹד מֵהֶם מוּסַר הַשֵּׂכֶל.

הַזֹּהַר[3] עִם פֵּרוּשִׁים וּבֵאוּרִים בְּעִיּוּן מְעַט בְּסִפְרֵי הַקַּבָּלָה בְּהָרֶמַ"ז וְסֵפֶר מְקַדֵּשׁ מֶלֶךְ... עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. (תְּשׁוּבַת אַדְמוּ"ר הַזָּקֵן רַבִּי שְׁנֵיאוֹר זַלְמָן מִלָּאדִי זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא - שְׁנַת תשס"ה)

כָּל צֵרוּפֵי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה יֵשׁ בָּהֶם יִתְרוֹן וּמַעֲלָה יְתֵרָה זוֹ, **שֶׁבִּדְבֵקוּת נֶפֶשׁ הָאָדָם בְּצֵרוּפֵי אוֹתִיּוֹת אַף שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ וּמֵבִין הָעִנְיָן בְּעֵין הַשֵּׂכֶל** רַק שֶׁהוֹגֶה וּמְדַבֵּר בָּהֶם (לְאַפּוֹקֵי הִרְהוּר דְּלָאו כְּדִבּוּר דָּמֵי) **הֲרֵי הֵם מַעֲלִים אֶת הַנֶּפֶשׁ לְמָקוֹם שֶׁלֹּא הָיְתָה הַנֶּפֶשׁ מַגַּעַת שָׁם מִצַּד שָׁרְשָׁהּ,** כִּי שֹׁרֶשׁ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הִיא הַגְּבֹהָה לְמַעְלָה מִשֹּׁרֶשׁ הַנֶּפֶשׁ. (תּוֹרָה אוֹר לְבַעַל הַתַּנְיָא, פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אָשִׁירָה לַה')

יג) עַל יְדֵי לִמּוּד זוֹהַר מְיַחֲדִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ

עַתָּה בָּאתִי לְהַזְכִּיר כָּאן דְּבָרִים חוֹצְבִים לַהֲבוֹת אֵשׁ בְּעִנְיָן זֶה מַה שֶּׁכָּתַב הָרַב הַגָּאוֹן הַגָּדוֹל הַצַּדִּיק הַמְפֻרְסָם אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ מֹהַ"ר **אַבְרָהָם אֲזוּלַאי** זצ"ל בְּסִפְרוֹ הַיָּקָר **חֶסֶד לְאַבְרָהָם**, וז"ל בְּמַעְיָן הָרִאשׁוֹן נְהַר כ"ד.

וְדַע כִּי עִקַּר כַּוָּנַת הָרַשְׁבִּ"י ע"ה בְּחִבּוּר הַזּוֹהַר הָיָה לָזֶה, לִהְיוֹת שֶׁאוֹר הַלְּאוּמִי בְּאֶפֶס שֶׁפַע בְּאֵין תּוֹמֵךְ וּבְאֵין עוֹזֵר לָהּ, רָצָה לַעֲשׂוֹת לָהּ סֶמֶךְ לְיַחֲדָהּ בְּבַעְלָהּ יִחוּד מוּעָט עַל יְדֵי חִבּוּר הַזּוֹהַר בְּמַה שֶּׁהָיָה הוּא וַחֲבֵרָיו עוֹסְקִים בְּסוֹדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁזֶּה גּוֹרֵם לְיִחוּד קב"ה וּשְׁכִינְתֵּיהּ עַל יְדֵי הַסּוֹד, שֶׁסּוֹד הוּא ר"ז בְּגִימַטְרִיָּא אוֹ"ר.

---

3. וּבְשַׁבָּת זְמַן לִמּוּד סֵפֶר הַזֹּהַר: עַיֵּן בְּגִטִּין (ס.): ר' יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ מְעַיְּינֵי בְּסִפְרָא דְאַגַּדְתָּא בְּשַׁבְּתָּא, וּבְהַגָּהוֹת ר' יַעֲקֹב עֶמְדִּין כָּתַב, בַּסֵּפֶר שֶׁל עֵץ חַיִּים וְחַכְמֵי הָאֱמֶת שֶׁאָנוּ קוֹרִין קַבָּלָה. וְלֹא הָיוּ מְעַיְּנִין בִּימוֹת הַחֹל אֶלָּא בְּדִינִים וַהֲלָכוֹת וְכוּ', וּבְשַׁבָּת לֹא הָיוּ עוֹסְקִים בְּדִינִים וַהֲלָכוֹת וְכוּ' וְהָיוּ מְעַיְּנִים בְּשַׁבָּת בְּדִבְרֵי אַגָּדָה שֶׁמּוֹשֶׁכֶת הַלֵּב מִפְּנֵי עֹנֶג שַׁבָּת, וּקְדֻשַּׁת הַיּוֹם מְסַיַּעַת לְהַשְׂכִּיל וּלְהָבִין בַּחָכְמָה הַנֶּעֱלָמָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִיא וְכוּ'.

לִמּוּד סֵפֶר הַזֹּהַר עִם פֵּרוּשִׁים וּבֵאוּרִים בְּעִיּוּן מְעַט וְכוּ' עַיֵּן בַּסִּימָן שֶׁלִּפְנֵי זֶה שֶׁלֹּא הִזְכִּיר רַבֵּנוּ לִמּוּד זֶה וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב לְעֵיל. וְנִרְאֶה דְּשָׁם מַיְירֵי בְּאָדָם שֶׁאֵינוֹ מְסֻגָּל לְהָבִין דְּבָרִים בְּעִיּוּן וְאֵינוֹ שַׁיָּךְ לְלִמּוּד בְּסִפְרֵי קַבָּלָה, וְלָכֵן כָּתַב שָׁם שֶׁיֵּשׁ סְגֻלָּה מְיֻחֶדֶת בִּקְרִיאַת סֵפֶר הַזֹּהַר אַף שֶׁאֵינוֹ מֵבִין, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא מַיְירֵי בְּמִי שֶׁמְּסֻגָּל לִלְמֹד בְּעִיּוּן. וְחִיּוּב זֶה שֶׁל לִמּוּד הַקַּבָּלָה נִזְכַּר בְּהִלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה (פֶּרֶק א' סִימָן ד') בְּסוֹפוֹ: "וְעוֹד אָמְרוּ חַכְמֵי הָאֱמֶת שֶׁכָּל נֶפֶשׁ צְרִיכָה לְתִקּוּנָהּ לַעֲסֹק בְּפַרְדֵּ"ס וְכוּ' וְסוֹדוֹת וְכוּ'".

וְלִכְאוֹרָה צָרִיךְ עִיּוּן דִּבְהִלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה שָׁם מַשְׁמַע דְּלִמּוּד הַהֲלָכוֹת קוֹדֵם לְלִמּוּד אַגָּדָה וְקַבָּלָה, וְכָאן הֲלֹא מַיְירֵי בְּמִי שֶׁעֲדַיִן לֹא גָּמַר לִלְמֹד הֲלָכָה. וְנִרְאֶה דְּצָרִיךְ לוֹמַר כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל לְגַבֵּי לִמּוּד אַגָּדָה, דְּמַה שֶּׁכָּתַב רַבֵּינוּ שֶׁלִּמּוּד הַהֲלָכָה קוֹדֵם, הַיְנוּ שֶׁרֹב זְמַנּוֹ יִהְיֶה בַּהֲלָכָה, אֲבָל בְּוַדַּאי שֶׁצָּרִיךְ לַעֲסֹק בְּמִקְצָת זְמַנּוֹ בְּקַבָּלָה...

לכן סמכתי לכל מאמר מהזוהר הקדוש בלשון הקודש, ומחולק לקטעים כדי להקל על הקורא.

יד) הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר

בספר דברי שמואל לפרשת זכור הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהם אדר, שמעתי בשם אא"ז מו"ר רבינו הגדול מו"ר שלמה חיים מקאיידנאוו נ"ע, נכסיו היינו קניית המדות טובות ויראה ואהבה לה' יתברך, כי הם מכוסים ונסתרים במוחא ולבא, כמו שכתב הנסתרות לה' אלוקינו כידוע, והם נכסים שיש בהם אחריות אחרית טוב, והרוצה שיתקיימו נכסיו הנ"ל, יטע בהן יטע את עצמו בהן, אדר, באדר זאל ער זאך איין פלאנצן אין זיך אין אדר, כי הוא חודש של ישראל, וכן אמרו רבותיי נ"ע על הא דאמרו כל בר ישראל דאית ליה דינא בהדי גוי למציא לו נפשיה, היינו עם גוי שלו עם היצר הרע, כמו שאמרו רז"ל (שבת ק"ה ע"ב) איזהו אל זר שבגופו של אדם זה יצה"ר.

טו) זמן תשובה

פעם אחת בעת עריכת השולחן בפורים אמר הגה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע בהתעוררות גדולה, אני אומר שגם עכשיו הוא עת וזמן לעשות תשובה, אף על פי שחז"ל לא מנו יום זה כאחד מזמני התשובה, אבל אנו רואים שהזמנים והעתים נתנו ביד ישראל, הם יכולים לעבר השנה ואיחוששים לחמץ בפסח ושאר איסורים, מכאן ראיה מוכחת שיש בידם לקבוע זמנים, ובכן אני אומר שגם עתה הוא זמן תשובה.

בשמוע הרה"ק ר' שלום מקאמינקא זי"ע את דברי הגה"ק מהר"ש אמר שדבריו מרומזים בפסוק "לולא התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמיים", לולא אותיות אלול, אם התמהמהנו בחודש אלול חודש התשובה מלשוב בתשובה, כי עת שבנו, היינו שבים עתה, כי גם עתה הוא זמן של תשובה, ומנין לנו כי אפשר לקבוע לבדנו זמן, ז"ה פעמיים, ז"ה בגימטריא י"ב, י"ב פעמים, מזה שניתנה לנו הרשות לעשות את חודש הי"ג פעמיים, ולא לחשוש לחמץ בפסח, נמצא שהזמנים ביד ישראל נתנו ויכולים להוסיף זמנים לעשות תשובה, עכ"ד

טז) עת רצון רעוא דרעוא

על מעלת הזמן המיוחד שבו אנו עומדים, איתא בצמח צדק כי אדר הוא החודש הי"ב, וי"ב פעמים חדש גימטריא ג' אלפים תשמ"ד, שהם הי"ג מכילין דרחמי, לכל סטר ד' פעמים תתקל"ו כידוע, וזה שאמר זקני מוהר"ם זצ"ל כי אד"ר ראשי תבות ר'עוא ד'רעוין א'שתכח, והמן הרשע רצה לגזול החסדים מחודש זה עד כאן.

רואים מדבריו אלו שבחודש אדר הבא עלינו הוא עת רצון גדול מאוד רעוא דרעוין, ולכן אז הזמן נצרך שכל אחד יבקש את כל משאלותיו מה' יתברך בחודש הזה ובודאי יתקבל לרצון בעת התערותא דרעוא למעלה למעלה.

יז) קדושת יוסף הצדיק

בט"ז סימן תי"ז איתא בשם אחיו, שי"ב חדשי השנה הם כנגד י"ב שבטים, וחודש אדר הוא כנגד יוסף, ויוסף הצדיק הוא יסוד הקדושה בכלל ישראל, **וכל ישראל נקראים גם כן זרעו של יוסף**, כמו שנאמר "בני יעקב ויוסף סלה" (תהילים עב) ויסוד השראת השכינה בישראל, על ידי שמירת הקדושה, וכיון שחודש זה הוא כנגד יוסף שזה יסוד קדושת עם ישראל, ה' דר איתנו ואז הוא עת רצון לתשובה שלמה בעניני קדושה, וכן לבקשה מה' יתברך שיתקדש בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, שכולם יהיו משועבדים לעבודתו יתברך שמו, עם מחשבות קדושות ולב טהור.

יח) רצון קדושה תשובה שמחה

ובצירוף דברי מהר"ש מבעלזא הנ"ל שחודש אדר זה זמן תשובה, וכן שחודש אדר זה עת רצון, וכן שחודש אדר הוא קדושת יוסף הצדיק, עם כל אלו הבחינות יחד, יוצא לנו חודש מאוד מסוגל לתשובה קדושה, ועל ידי שמחה שזה הרי פותח את כל השערים, ודאי שאפשר להתקרב לבוראנו יותר ויותר עד אין גבול עד אין שיעור.

יט) קדושת היום

כתב הרב ר' לוי יצחק מבארדיטשוב בספרו הקדוש קדושת לוי וזה לשונו: בעת קריאת המגילה יתלהב לב האדם, ויכוון בקריאה ובשמיעה, שמעתה מקבל עול תורתו ומצוותיו יתברך, כמאמר חז"ל קיימו מה שקיבלו כבר, לכן יחשוב שמה שחלף אין, ומעתה הוא מקבל עול תורתו ומצוותיו יתברך שמו, לכן אמרו בתיקוני זוהר (נז:) יום כפורים שהוא כמו פורים[4], [ראה בפנים הספר], כלומר שהארת יום כיפורים הוא כפורים כו', עבור שביום כיפורים מה שחלף אין ומעתה הוא מטוהר, כן בפורים מה שחלף ועבר אין, לכן יתלהב האדם בקריאת המגילה, ובשמעו יכין את עצמו לקבל מאותו יום עול תורה ומצוות, ויתחדש כנשר נעוריו, ויכוון שבכל דיבור שיוצא מקריאת המגילה נברא הארה, ובכל דיבור נברא מלאך אחד, מזה יתלהב לב האדם כשיעלה במחשבתו שמכל דיבור ודיבור שמח הבורא בו ונברא מלאך.

כ) פורים - היום הגדול ביותר

מלמדנו הקדושת לוי בינה על קדושת יום הפורים שהוא כמו יום כיפורים ומקורו בתיקוני זוהר (נז:) שמה שחלף אין, ומעתה הוא מטוהר, אלא שביום כיפורים זה על ידי עבודות הרבה, וביום הפורים זה, על ידי מצוות היום, ומתחיל בקריאת המגילה, לכן בקריאת המגילה צריך להכין את עצמו לעול תורה חדשה שמקבל עליו, וצריך לקבל התחדשות מחודשת להתחיל ביתר שאת להתיגע בתורה בעמל ויגיעה, ובכלל זה לקבל על עצמו ללמוד תורת הסוד, תורת הזוהר של הרשב"י, שזה הרי מלהיב את האדם לעבודתו יתברך שמו, ובפרט שרוצה לזכות לתשובה שלימה כמו ביום כיפורים, שזוכים רק על ידי לימוד תורת הזוהר, שעל ידו זוכים לתשובה שלמה כידוע.

ואיתא בשער הכוונות עוד דבר חידוש ופלא, כי לעולם לא היה נס גדול כזה, לא בשבתות ולא בימים טובים וכו', אלא בימי הפורים בלבד, ובבחינה זו יש יתרון גדול אל פורים על כל שאר הימים, אפילו בשבתות וימים טובים,

---

4. ראה במדרש (משלי פרק ט'), שכל המועדים יהיו בטלים וימי הפורים לא יהיו בטלים לעולם, שנאמר "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם (אסתר ט' כ"ה), וכן פסק הרמב"ם, (ועיין שו"ת הרשב"א סימן צ"ג מה שביאר בזה.).

והוא שיש לנו בעצם מדרגות, קודם כל ראש חודש יותר גדול מזה, יום טוב יותר גדול מזה, יום הכיפורים יותר גדול מזה שבת קודש, אבל פורים הוא הזמן היותר גדול מהכל, כך מבואר מכתבי האר"י ז"ל, והיינו שביום הפורים יכולים לקבל השפעות טובות והשגות גדולות שבכל ימות השנה אי אפשר להשיגם, וכל אחד צריך לחשוב על זה, ולחשוב בעצמו איך יעביר את היום הקדוש הזה, ולא שילך הזמן להבל ולריק כמו רבים רח"ל, רק כל רגע יהיה מנוצל עד תום לקדושת היום ולהשגות גדולות.

כא) תהילים וזוהר ביום הפורים

ועל כן הננו רוצה לספר לכם שעד לפני זמן הייתי גומר את כל ספר התהילים ביום תענית אסתר ובשני ימי הפורים לערך 13-15 פעמים, והייתי עושה תענית דיבור בכל הימים האלו, ואמרתי ברציפות עוד פעם ועוד פעם, ובימים אלו לא היה שייך לדבר איתי רק ברמזים, ובשפת הידים, ולא בשפת השפתיים, כי ידוע שתהילים ללא הפסק בינתיים, זה דבר גדול לאין ערוך, ואם ממילא אומרים תהילים, אז שזה יהיה ברציפות, אבל לפני כמה שנים, חשבתי שתהילים זה אכן דבר גדול ונורא, אבל זה רק כמו נגעים ואהלות, אבל ספר הזוהר גדולתו כל כך אלף אלפים פעמים יותר מנגעים ואהלות, ואם כן הייתי בדילמה קשה מה אני צריך לעשות, האם לעזוב את מנהגי הקדום ולהתחיל לומר זוהר או לא, ושאלתי להרבה מגדולי זמנינו, ולהרבה אנשים חכמים מה לעשות, ואמרו לי שפעם אחת אני אגיד כל ספר תהילים בהשתפכות הנפש, ואחר כך ללמוד כל הזמן זוהר, אבל כאב לי הדבר שהרי הייתי כל כך מקושר בספר התהילים, ולא רציתי לעזוב את הדבקות בספר התהילים, ונתגלה לי הארה משמיא, וכך אני באמת נוהג, שאני אומר פעם אחת וקצת יותר תהילים, ואחר כך לומד בעיקר כל קטעי הזוהר שמדברים על תהילים, וכן על עניני מגילה שזה הרי זמנו היום, וכך יצאתי חובת שניהם.

והנני מציע לכל אחד לעשות כמו שאני עושה, שיהיה אצלו ספר תהילים וספר הזוהר, ויקרא כל רגע שיש לו פנאי ביום הפורים, ולא ידבר חס וחלילה דברים בטלים ביום הגדול והנורא הזה, וינצל את כל הרגעים כולם למען בקשה מה' יתברך על כל הצטרכויותיו ובטוח אני בזה שתפילותיו לא ישובו ריקם.

כב) לימוד התורה

רציתי לעורר קצת על מעלת הלימוד ביום הפורים, ובפרט לימוד תורת הסוד ביום הפורים עצמו.

כג) נעשה ונשמע

והוא, שבעצם במעמד הר סיני קיבלו ישראל את התורה מאהבה, על ידי שאמרו נעשה ונשמע, שעוד לפני השמיעה כבר הסכימו לעשות את כל הכתוב בתורה, וכדמסופר בגמרא על רבא שהיו ידיו באמצע לימודו תחת רגליו, ויצא הרבה דם, ואמר לו אחד שעם זה נשאר כמו שהיה, והיינו מאהבתם אל ה' יתברך הם עושים דברים אפילו שקשה להבינם.

כד) קבלוה מאהבה

אבל בעצם ביום מתן תורה היה גם כפיית הר כגיגית ולכן יש פתחון פה לומר שהיה בכפייה ולא מאהבה, ועל זה אומרת הגמרא מכאן מודעה רבה לאורייתא, והיינו שזה היה בכפייה, ואם כן אין זה נקרא קבלה בשלמות, לכן אומרת הגמרא הדר קיבלוה בימי אחשורוש, והיינו שיום הפורים הוא בעצם יום קבלת התורה מאהבה מחדש ללא כפייה כלל ועיקר, ואם כן ביום קבלת התורה הרי זה יום עצום ונשגב שאפשר לבקש מה' להבין ולהשכיל תורתו הקדושה, ואפשר גם לבקש שיהיה לו גם השגה בתורה בחלק הפנימיות שבתורה, שזה הרי בעצם העיקר של התורה, כי נגלה ללא נסתר, הרי הוא בדיוק דוגמת הגוף שנשמתה נטלה ממנו.

כה) יום קבלת התורה

וכן ביום כזה של קבלת התורה, צריך לראות ולהשתדל ללמוד כמה יותר שיכול, שהרי אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא, ולכן אפשר להבין למה יש בפורים מצוה כל כך משתה ושמחה, גם בגלל הנס של פורים, וגם בגלל קבלת התורה מאהבה, ובקבלת התורה הכל מודים דבעינן נמי לכם. וגם מובן שפורים יותר גדול מיום הכיפורים שביום הכיפורים זה תשובה מיראה, אבל פורים זה תשובה מאהבה.

כו) רק הוא למד

וכדמקובל על מורנו אבי האבני נזר (מביאלא), ואצל אחרים מקובל על אביו של רש"י, שאמרו שזכה לבן קדוש כזה כהאבני נזר, זה משום שלמד בפורים בזמן שאף אחד לא למד, ובזכותו נשאר העולם עומד, ככתוב אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ולכן זכה לבן גדול ויקר כזה.

כז) ילמד ויקרא זוהר

על כל פנים רואים כמה גדול כח הלימוד ביום הפורים, ולכן כל אחד יראה ללמוד ביום הפורים כמה שיכול ובכוחו, והשאר יגיד כמה שיותר זוהר[5], ויקרא בספר תהילים שחיבר דוד המלך עליו השלום, ויבקש בקשותיו ולא ישובו ריקם.

ובעיקר יתפללו שכמו שניצלנו מהמן הרשע אז, גם כן נינצל מהמן בדורנו מבית ומחוץ מכל השונאים מבית ומחוץ שונאים ברוחניות ושונאים בגשמיות, וגם יתפללו שיקיץ קץ לגלותנו, ויבוא גואלנו במהרה בימינו.

כח) משתה ושמחה

ואחר כך בא החלק של משתה ושמחה, והוא פשוט, ואין צריך להאריך בזה שיאריך בסעודתו בזמירות שירות ותשבחות לה' על כל הטוב שגמלנו, בהצילו אותנו מהמן, ויוסיף ויודה לה' על כל מה שגמל איתו באותו שנה ובשנים קדמוניות, על הכל צריך להודות לה', ויראה באמת להודות מעמקי ליבו, ולא ישכח גם לבקש על העתיד בשעת ההודאה, כידוע שאומרים **עד הנה עזרונו ומיד אומרים ואל תטשנו לנצח**.

וכן חייב אדם לבסומא בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי[6],

5. קיבלתי (סתם, וטעמא לא ידענא) מרבי מענדלי ליליג רב בפפד"מ זצ"ל שקיבל מהג"ב "שב יעקב" זצ"ל, שכל העוסק בתורה בין מגילת הלילה למגילת היום מובטח לו שהוא בן העולם הבא, (דרושים ואגרות חת"ס י-ם תשנח, רמה.). כפי החיות והתענוג שמקבל בפורים [לפי עבודתו], כך יהיה בליל שימורים. וכפי שיהיה בליל שימורים, כך יהיה ביום הכיפורים. איש איש כפי עבודתו ומשאו (בית אהרן, דבר בעתו).

6. כידוע מכתבי האריז"ל, שמרדכי היה גלגול משה רבנו ע"ה - **מרדכי** תיקן "**מתנות לאביונים**" עבור

והנה נהרא ונהרא ופשטיה, כל אחד ינהג לפי מנהגו לשתות, רק לראות להתנהג על פי ההלכה, כי יהודי נשאר יהודי גם כשמצוה לשתות.

ונציין כאן מה שמקובל מרבי **צבי הירש מזידיטשוב שר בית הזוהר**, שמי שמשתכר בפורים וודאי יש לו ישועה. (ובלשונו הקדוש ער איז א געהאלפענער).

יעזור ה' יתברך שנזכה לערוך את הימים הקדושים הבאים עלינו לשלום חשוכים מכל חטא ופשע, וה' יתברך ירווה ממנו רוב נחת וה' יערה רוח טהרה ממרומים רוח תשובה על כל ישראל וכולם ישובו בתשובה שלמה.

כט) מְנִיעָתֵנוּ מִלְּהִתְעַסֵּק בָּהּ הִיא גּוֹרֶמֶת אִחוּר וְעִכּוּב בִּנְיַן בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ

כָּתַב המרח"ו זְיָ"ע, מַה שֶּׁאָמַר הַנָּבִיא יִרְמְיָהוּ (ד' כ"ד), "וְכָל הַגְּבָעוֹת הִתְקַלְקָלוּ" אֵלּוּ הַבַּחוּרִים הַתַּלְמִידִים הַקְּטַנִּים שֶׁרוֹאִים אֶת מְלַמְּדֵיהֶם שֶׁאֵינָם רוֹצִים לִלְמוֹד זוֹהַ"ק וְתוֹרַת הַסּוֹד, **עַל כֵּן גְּבָעוֹת אֵלּוּ נִתְקַלְקְלוּ וְלִבָּם שֹׁרֶשׁ פּוֹרֶה רֹאשׁ וְלַעֲנָה וְעָלְתָה בָּהֶם חֲלוּדַת טִיט וְרֶפֶשׁ לִכְפֹּר בְּחָכְמַת הָאֱמֶת ... וְאֵין סָפֵק כִּי לֹא יִהְיֶה לָהֶם חֵלֶק בָּעוֹלָם הַבָּא כַּנִּזְכָּר בַּזֹּהַר.** וְעוֹד כָּתַב שָׁם, **כִּי הַכֹּל תָּלוּי בְּעֵסֶק הַחָכְמָה הַזֹּאת, וּמְנִיעָתֵנוּ מִלְּהִתְעַסֵּק בָּהּ הִיא גּוֹרֶמֶת אִחוּר וְעִכּוּב בִּנְיַן בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ** הַמְכֻנֶּה וְנִקְרָא "הֲדַר הַכַּרְמֶל", כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז' ו'): "רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל"... **כִּי אֵין לוֹ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹרַת רוּחַ בְּעוֹלָמוֹ, אֶלָּא כַּאֲשֶׁר עוֹסְקִים בְּחָכְמָה זוֹ.**

רוֹאִים שֶׁכְּדֵי לִזְכּוֹת לְיִרְאַת שָׁמַיִם טְהוֹרָה, שֶׁיֵּדַע שִׁפְלוּת עַצְמוֹ מֻכְרָחִים לִלְמוֹד זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, וּבְכָךְ נִצָּלִים מְקַלְקְלִים וּכְפִירוֹת, וְזוֹכִים לְהַכִּיר גַּדְלוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְכַאֲשֶׁר כָּל יִשְׂרָאֵל יַעַסְקוּ בְּלִימוּד הַזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ מִיַּד נִגְאָלִים וְנִיצָּלִים מֵחֶבְלֵי מָשִׁיחַ. וְכָל עִקַּר בִּיאַת הָאָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּדֵי שֶׁיִּלְמֹד אֶת הַלִּימוּד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה.

וּבֶאֱמֶת כְּבָר הָרַעְיָא מְהֵימְנָא [הוּא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה] מְצַוֶּה אוֹתָנוּ לִלְמוֹד זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ דַּוְוקָא, כִּי תּוֹרַת הָרַשְׁבִּ"י מֵאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצָרִיךְ לִלְמוֹד לְלֹא

נשמת **משה רבנו** ע"ה שהשתתף עמו בתפלתו לבטל הגזרה (קונטרס אלשיך אסתר ט', כב, ובשם הרלב"ג).

הֶפְסֵק וְלֹא לָתֵת מְנוּחָה לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַד שֶׁיִּגְאָלֵנוּ (זֹהַר פִּנְחָס ריט.)

יְהוּדִים יְקָרִים! הַזְּמַן הוֹלֵךְ וְאוֹזֵל... שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שְׁנוֹת בְּרִיאַת הָעוֹלָם הוֹלְכִים וּמִסְתַּיְּמִים עוֹבְרִים, חוֹלְפִים בִּיעָף

הַמַּצָּב בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (וּבָעוֹלָם כּוּלוֹ) מְעוֹרֵר דְּאָגָה, וְהַלֵּב נִקְרָע וְכָל עַיִן תִּזַּל וְתִדְמַע מִגֹּדֶל הַצָּרוֹת הַפְּרָטִיּוֹת וְהַכְּלָלִיּוֹת רח"ל.

יָדוּעַ מַאֲמַר חֲזַ"ל מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵין לְךָ יוֹם שֶׁקִּלְלָתוֹ מְרֻבָּה מֵחֲבֵרוֹ, וְכָל הַיִּשּׁוּב עוֹמֵד בְּסַכָּנָה נוֹרָאָה רח"ל "כִּכְבְשָׂה אַחַת שֶׁעוֹמֶדֶת בֵּין שִׁבְעִים זְאֵבִים" (שִׁבְעִים אֻמּוֹת). וְכִמְדֻמֶּה שֶׁכְּבָר הִגַּעְנוּ לְמַאֲמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה "לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם" וְגוֹ'. וְהָאֻמּוֹת מְצַחְצְחוֹת הַחֲרָבוֹת, וְאֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן אֶלָּא עַל אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, וּלְקַווֹת לְסַכֹּתָה לְרֹאשִׁי בְּיוֹם נָשֶׁק (תְּהִילִים פֶּרֶק קָמ), דָּבָר אַחֵר בְּיוֹם נָשֶׁק7. זֶה נִשְׁקוֹ שֶׁל גּוֹג (יְרוּשַׁלְמִי יְבָמוֹת עח.).

וּמַמָּשׁ בַּיָּמִים אֵלּוּ הוֹצִיאוּ כְּרוּזִים לְהִתְכּוֹנֵן וּלְסַדֵּר הַמִּקְלָטִים וְלֹא יוֹדְעִים מָתַי יִכָּנֵס בְּרֹאשׁ שֶׁל אֶחָד הַמְּשֻׁגָּעִים שֶׁמְּסָבִיבֵנוּ לְהַתְחִיל מִלְחָמָה רח"ל, הַצָּבָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִתְכּוֹנְנִים ח"ו שֶׁלֹּא תָּבוֹא מִלְחָמָה כִּי הָאוֹיֵב הִתְחַמֵּשׁ בְּטִילִים אֲיוּמִים שֶׁמִּי יוֹדֵעַ מִי יוּכַל לְהִינָּצֵל, וְכֻלָּם שׁוֹבְרִים אֶת הָרֹאשׁ מַה לַעֲשׂוֹת, וְאִם כְּדַאי לְהַקְדִּים וְלִפְתֹּחַ מִלְחָמָה מִצַּד יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ הָאַיָּלָה שֶׁצּוֹעֶקֶת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁצְּרִיכָה לָלֶדֶת, כָּךְ עַם יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים בְּמַצָּב שֶׁעַל פִּי דֶּרֶךְ הַטֶּבַע אֵין יוֹדְעִים מַה לַעֲשׂוֹת?

חַיָּבִים אָנוּ לַעֲצֹר וּלְהִתְבּוֹנֵן: נַחְפְּשָׂה דְּרָכֵינוּ וְנַחְקוֹרָה, עַל מַה וְלָמָּה כָּל יוֹם שֶׁעוֹבֵר גָּרוּעַ מֵחֲבֵרוֹ? מַדּוּעַ הַתּוֹרָה הַנִּלְמֶדֶת, כִּבְיָכוֹל אֵינָהּ מְגִינָּה וּמַצִּילָה מִכָּל הַפְּגָעִים הָרָעִים. אֵיךְ זֶה שֶׁהַשְּׁכִינָה בּוֹכָה וְצוֹעֶקֶת וְהַגְּאוּלָּה לֹא מַגִּיעָה? וּבְיָמִים

7. ישראל מתאחדים בזוהר הקדוש > בגימטריא (9761) כמנין < בסוכות תשבו שבעה ימים. ["וענן יי עליהם יומם", שהשכינה הקדושה חופפת על ישראל, וזוכים ל"סכותה לראשי ביום נשק", [עיין ירושלמי יבמות ע"ח, וכמו שתמיד היה דורש בפתיחה לירחי כלה מרן בעל "אבי עזרי" את הפסוק הזה, על סכנת האטום], ובזכות התאחדות עם ישראל בלימוד הזוהר הקדוש, נינצל ממלחמת גוג ומגוג, ועוד, כמו שהתורה צוותה עלינו בסוכות תשבו שבעת ימים, כך חייבים ללמוד את הזוהר הקדוש כל השבוע בלי הפסק].

קָשִׁים אֵלּוּ הָעוֹבְרִים עַל כְּלָל יִשְׂרָאֵל הַשֵּׁם יַצִּילֵנוּ וְאֵין אִישׁ יוֹדֵעַ מַה יֵּלֶד יוֹם, וְרַבִּים שׁוֹאֲלִים וּמְבַקְּשִׁים עֵצָה וְתוּשִׁיָּה בַּמֶּה לְעוֹרֵר רַחֲמֵי שָׁמַיִם וּלְבַטֵּל כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת ה"י.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי זִיָּ"ע (תִּיקּוּנֵי זֹהַר, תִּיקּוּן מג'): **"וְעוֹד מִי שֶׁגּוֹרֵם שֶׁתִּסְתַּלֵּק הַקַּבָּלָה וְהַחָכְמָה** (זוֹהַר, פְּנִימִיּוּת הַתּוֹרָה). **- מִתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה וּמִתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, וְגוֹרֵם שֶׁלֹּא יִשְׁתַּדְּלוּ בָּהּ, וְאוֹמֵר שֶׁאֵין אֶלָּא פְּשָׁט בַּתּוֹרָה וּבַגְּמָרָא** (לוֹמְדִים רַק פְּשָׁט הַתּוֹרָה וְהַגְּמָרָא כָּל הַיּוֹם, וְהַמֵּבִין יָבִין...), **בְּוַדַּאי הוּא יְסַלֵּק אֶת הַמַּיִם מֵהַהוּא נָהָר וּמֵהַהוּא גַּן, אוֹי וַאֲבוֹי לוֹ, טוֹב שֶׁלֹּא נִבְרָא בָּעוֹלָם, וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב וְשֶׁבְּעַל פֶּה, וְנֶחְשַׁב לוֹ, כְּאִילּוּ הֶחְזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתֹהוּ וָבֹהוּ, וְגוֹרֵם עֲנִיּוּת בָּעוֹלָם וְאֹרֶךְ הַגָּלוּת!!". - וְכֵן כּוֹתֵב הָרַשְׁבִּ"י הַקָּדוֹשׁ** (תִּיקּוּנֵי זוֹהַר, תִּיקּוּן ל'): **"אוֹי לָאֵלֶּה שֶׁעוֹבְדִים אֶת הַשְּׁכִינָה בְּיוֹבֶשׁ, וְלֹא מִשְׁתַּדְּלִים בְּלִימּוּד חָכְמַת הַקַּבָּלָה, אֲבוֹי לָהֶם שֶׁגּוֹרְמִים עֲנִיּוּת, וְחֶרֶב וּבִזָּה** (מִלְחָמוֹת) **וְהֶרֶג וְאָבְדָן בָּעוֹלָם, וּמְסַלְּקִים אֶת רוּחַ הַמָּשִׁיחַ".**

אָנוּ מִתְפַּלְּלִים בְּכָל יוֹם **וּפְרֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ**, וְזֶהוּ זְכוּת לִימּוּד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁמֵּגֵן וּמְסַכֵּךְ עָלֵינוּ[8], וְהַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה פּוֹרֶשֶׂת כְּנָפֶיהָ וְשׁוֹמֶרֶת עָלֵינוּ. וְזוֹהִי הָעֵצָה אַחַת הַיְעוּצָה "לִימּוּד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"[9], בְּלִמּוּד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ בְּשִׂמְחָה וּבְאַחְדוּת, אֲשֶׁר בְּכֹחוֹ לַעֲצֹר כָּל פֻּרְעָנוּת וּלְהַשְׁפִּיעַ כָּל הַבְּרָכוֹת בְּרוּחְנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְכַיָּדוּעַ תַּקָּנַת הָרַמְחַ"ל זִיָּ"ע לִלְמוּד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ בִּרְצִיפוּת - שֶׁמַּצִּיל מִן הַפֻּרְעָנוּת - וּמֵבִיא הַגְּאוּלָּה **(עַיֵּין סֵפֶר אוֹר הַזּוֹהַר פ"ה, וְכֵן הוּבָא בְּסֵפֶר "תּוֹרָתוֹ מָגֵן לָנוּ").**

---

8. **לִמּוּד הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ צִילָא דִּמְהֵימְנוּתָא כְּסֻכָּה:** כָּתוּב בִּתְהִלִּים (פֶּרֶק ק"מ ח') "ה' אֲדֹ-נָי עֹז יְשׁוּעָתִי סַכֹּתָה לְרֹאשִׁי בְּיוֹם נָשֶׁק". וּבִירוּשַׁלְמִי (יְבָמוֹת דף עח) אָמְרוּ: דָּבָר אַחֵר "בְּיוֹם נָשֶׁק" זֶה נִשְׁקוֹ שֶׁל גּוֹג. וְכָתְבוּ הַמְּקֻבָּלִים דְּהַסְּכַךְ שֶׁל הַסֻּכָּה בִּבְחִינַת בִּינָה, הַנִּקְרֵאת אֵם הַחוֹפֶפֶת עַל הַבָּנִים בְּצִלָּא דִּמְהֵימָנוּתָא, וּכְמוֹ כֵן הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁלִּמּוּדוֹ בִּבְחִינַת בִּינָה, נֶחְשָׁב לִסְכָךְ וְצִילָא דִּמְהֵימָנוּתָא, וּמְסַכֵּךְ וּמָגֵן בְּיוֹם נָשֶׁק שֶׁמַּצִּיל מִמִּלְחֶמֶת גּוֹג וּמָגוֹג. (בַּדֵּי עֲרָבוֹת).

9. תּוֹרַת הַסּוֹד הוּא תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, (אוֹר יִצְחָק פ"א). וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַמַּגִּיד לְמָרָן הַבֵּית יוֹסֵף: אִם תִּקְבַּע עִתִּים בְּחָכְמַת הַקַּבָּלָה, אֶפְתַּח לִבְּךָ בָּהּ דְּתַדְבֵּיק רָזִין סְתִימִין דְּלָא יָדַע יַתְהוֹן בַּר נָשׁ. (מַגִּיד מֵישָׁרִים פָּרָשַׁת בֹּא) - וַוי לְעָלְמָא דְּאִנּוּן אַטִּימִין לִבָּא וּסְתִימִין עַיְינִין דְּלָא מִסְתַּכְּלִין בְּרָזֵי דְאוֹרַיְיתָא. (זֹהַר חֵלֶק א' דַּף כ"ח.) - אִינוּן דְּעָבְדִין לְאוֹרַיְיתָא יַבָּשָׁה, וְלָא בָּעָאן לְאִשְׁתַּדְּלָא בְּחָכְמָה דְקַבָּלָה, דְּגָרְמִין דְּאִסְתַּלַּק נְבִיעוּ דְחָכְמָה דְאִיהִי י' מִינָהּ, וְאִשְׁתְּאָרַת ב' יְבֵישָׁה, וַי לוֹן דְּגָרְמִין עֲנִיּוּתָא וְחַרְבָּא וּבִיזָּה וְהֶרֶג וְאַבְדָן בְּעָלְמָא. (תיק"ז תי' ל').

מוֹרַי וְרַבּוֹתַי!!!

כֻּלָּנוּ יַחַד צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וּלְקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי קָדְשׁוֹ שֶׁל הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי זְיָעָ"א, בָּנַי שְׁנוּ מִדּוֹתַי (גִּיטִין ס"ז) **וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י לִמְדוּ תּוֹרָתִי, וּכְבָר הִבְטִיחַ הָרַעְיָא מְהֵימְנָא וְאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זָכוּר לַטּוֹב שֶׁבִּזְכוּת הַלִּמּוּד וְהַקְּרִיאָה בְּסֵפֶר הַזּוֹהַ"ק נֵצֵא מִן הַגָּלוּת בְּרַחֲמִים,** (אַף לְלֹא הֲבָנָה כְּלָל כַּיָּדוּעַ מִדִּבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ). **וּבְוַדַּאי הוּא רַבִּי שִׁמְעוֹן לִסְמֹךְ עָלָיו בִּשְׁעַת הַדְּחָק.** וְרוֹאִים מִזֶּה בַּעֲלִיל שֶׁרַק בִּזְכוּת הַקְּרִיאָה וְהַלִּמּוּד בְּסֵפֶר הַזּוֹהַ"ק **מֻבְטָח לָנוּ שֶׁנִּזְכֶּה וְנִגְאָל בְּרַחֲמִים בְּלֹא צָרוֹת וְיִסּוּרִים** רח"ל. - בְּעֵינֵינוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ אֵיךְ שֶׁמִּתְקַיֶּמֶת נְבוּאַת הַנָּבִיא עָמוֹס (פֶּרֶק ח' יא-יב): "**הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' אֱלוֹקִים וְהִשְׁלַחְתִּי רָעָב בָּאָרֶץ לֹא רָעָב לַלֶּחֶם וְלֹא צָמָא לַמַּיִם כִּי אִם לִשְׁמֹעַ אֵת דִּבְרֵי ה'.** - **וּמִכָּל קַצְוּוֹת הָאָרֶץ דּוֹרְשִׁים וּמְבַקְשִׁים אֶת דְּבַר ה', לְהִתְחַבֵּר אֶל הַתַּנָּא הָאֱלוֹקִי הָרַשְׁבִּ"י זְיָ"ע וּלְהִשְׁתַּתֵּף עִם כְּלָל יִשְׂרָאֵל בְּלִימּוּד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה.** אֲשֶׁר הֱוֵי יָדוּעַ שֶׁכָּל הַמְסַיְּמִים אֶת סֵפֶר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ בְּאַחְדוּת בִּבְחִינַת "כְּנִישְׁתָּא חֲדָא" (זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ) הֵם זוֹכִים לִהְיוֹת "אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ד), - עֲלֵיהֶם תָּלוּי וְעוֹמֵד הַצָּלַת כְּלַל יִשְׂרָאֵל, "כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים" וְהֵם שׁוֹלְטִים עַל הַגְּבוּרוֹת וּמְמַתְּקִים אוֹתָם, וּמִיַּד בָּאָה הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים. וּכְבָר תִּקְנוּ גְּאוֹנֵי וְצַדִּיקֵי יְרוּשָׁלַיִם זְיָ"ע (בִּשְׁנַת תרפ"א), לְאַרְגֵּן אֶלֶף סִיּוּמֵי זוֹהַר כְּדֵי לִזְכּוֹת לִגְאוּלָּה בִּבְחִינַת "הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה".

וּבָרוּךְ הַשֵּׁם זָכִינוּ שֶׁבְּדוֹרֵנוּ הִתְאַחֲדוּ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים וּבְיַחַד סִיְּמוּ זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ אֶלֶף אַלְפֵי פְּעָמִים, וְיֵשׁ לָנוּ כְּבָר קָרוֹב לְאֶלֶף בָּתֵּי מִדְרָשִׁים שֶׁמְּסַיְּימִים כָּל שָׁבוּעַ אֶת הַזּוֹהַ"ק הַמְּחוּלָּק ל-70 חֲלָקִים סַךְ הַכֹּל יוֹתֵר מֵחֲצִי מִלְיוֹן סִיּוּמִים בְּשָׁנָה. וְרוֹאִים בָּזֶה הִתְגַּשְּׁמוּת הַבְטָחָתוֹ שֶׁל הָרַשְׁבִּ"י ע"ה, שֶׁהֵכִין רְפוּאָה לַמַּכָּה, וְהֵכִין לָנוּ אֶת הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ כְּדֵי שֶׁנּוּכַל לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה וְלִזְכּוֹת לְיִרְאַת שָׁמַיִם בַּדּוֹר הָאַחֲרוֹן, וְלִזְכּוֹת לִלְמוֹד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, וְעַל יְדֵי לִימּוּד הַזּוֹהַר נִזְכֶּה לַחְזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵימָה בְּשִׂמְחָה וּבְאַהֲבָה, וּבוֹ נִנָּצֵל וּבוֹ נִגָּאֵל, (כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ כָּל הַצַּדִּיקִים תַּלְמִידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְעוֹד).

וְכָתַב **הַשְּׁלָ"ה הַקָּדוֹשׁ**: "הִנֵּה מְבֹאָר מִכָּאן שֶׁחִבּוּר הַזֹּהַר הָיָה עָתִיד לִהְיוֹת גָּנוּז וְכוּ' **עַד שֶׁיָּבוֹא הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן בְּסוֹף הַיָּמִים, שֶׁאָז יִתְגַּלֶּה לַתַּחְתּוֹנִים. וּבִזְכוּת הָעוֹסְקִים יָבוֹא מָשִׁיחַ,** כִּי אָז תִּמָּלֵא הָאָרֶץ דֵּעָה בְּסִבָּתוֹ אֲשֶׁר זֶה תִּהְיֶה סִבָּה קְרוֹבָה לְבִיאָתוֹ, וְזֶה שֶׁאָמַר וּבְגִינֵהּ "וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל אֲחֻזָּתוֹ" וְכוּ', **כְּדֵי שֶׁבִּזְכוּת**

זֶה יִגָּאֲלוּ יִשְׂרָאֵל, כְּשֵׁם שֶׁלֹּא נִגְאֲלוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד שֶׁהֻצְרַךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְקַדְּשָׁם בְּדַם הַפֶּסַח וּבְדַם הַמִּילָה, כֵּן הַגְּאֻלָּה הָעֲתִידָה לֹא יִהְיֶה הַגְּאֻלָּה עַד שֶׁיִּזְכּוּ לְתוֹסֶפֶת הַקְּדֻשָּׁה הַזּוֹ, וְהוּא רְצוֹן הָאֵל יִתְבָּרַךְ, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה בָּהּ" **(עֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת מַאֲמָר רִאשׁוֹן, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית). -**

וְנַזְכִּיר מְעַט מֵהַמַּעֲלוֹת הַנִּשְׂגָּבוֹת שֶׁל לוֹמְדֵי הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ כְּמוֹ שֶׁנִּזְכְּרוּ בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: כָּתוּב בְּתִיקוּנֵי זוֹהַר חָדָשׁ (ע"ב ע"ד, זֹהַר נָשֹׂא). **אֵלּוּ שֶׁלּוֹמְדִים זֹהַר...** יִנָּצְלוּ מֵהַמַּבּוּל וּמִמִּלְחֶמֶת גּוֹג וּמָגוֹג כְּמוֹ **בְּתֵבַת נֹחַ, וְכֵן צִוָּה הָרַמְחַ"ל זְיָ"ע לִלְמוֹד בִּרְצִיפוּת אֶת הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ כְּדֵי לִזְכּוֹת לְהִינָּצֵל וּלְהִכָּנֵס לְתֵבַת נֹחַ שֶׁהוּא הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ.**

(ובתקי"ז, בְּפֵרוּשׁ כְּגַן הַיָּרָק) כָּתוּב, נִצּוֹלִים מִכָּל פְּגָעִים רָעִים. זוֹכִים לְהַשְׁבָּתַת הַקִּטְרוּגִים, מְבַטְּלִים אֶת הַקְּלִפּוֹת וּמְבִיאִים אֶת הַמָּשִׁיחַ (הַגְּרָ"א-אֶבֶן שְׁלֵמָה, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, דגמ"א שְׁמִינִי) מְטַהֵר וּמְקַדֵּשׁ הַנֶּפֶשׁ. (פֶּלֶא יוֹעֵץ). מְקָרְבִים אֶת הַגְּאֻלָּה וְעוֹשִׂים נַחַת רוּחַ גָּדוֹל לְיוֹצְרָם (מַק"מ לתיקו"ז). הַלּוֹמְדִים זוֹהַ"ק **בְּחוֹל:** שָׁעָה אַחַת מְקַבְּלִים שְׂכַר כְּמוֹ שָׁנָה שְׁלֵימָה. **בְּשִׂמְחָה:** כְּמוֹ אֶלֶף שָׁנָה, **בְּצַעַר:** כְּמוֹ מֵאָה אֶלֶף שָׁנָה. **בְּשַׁבָּת:** כְּמוֹ אֶלֶף שָׁנָה תּוֹרָה. **בְּשִׂמְחָה:** כְּמוֹ מִלְיוֹן שָׁנָה. **בְּצַעַר:** כְּמוֹ מֵאָה מִלְיוֹן שָׁנָה תּוֹרָה. (הָרֵי"ח הַטּוֹב, אוֹרְחוֹת צַדִּיקִים, אבדר"נ).

ל) לִימּוּד זוֹהַ"ק בְּשַׁבָּת מְקַבֵּל שְׂכַר כְּמוֹ 100 מִלְיוֹן שָׁנָה תּוֹרַת הַפְּשָׁט

רַבּוֹתַי שְׁמַעְתֶּם? לִימּוּד זוֹהַ"ק בְּשַׁבָּת אַתָּה מְקַבֵּל שְׂכַר כְּמוֹ שֶׁלָּמַדְתָּ 100 מִלְיוֹן שָׁנָה תּוֹרַת הַפְּשָׁט, זֹאת אוֹמֶרֶת כְּמוֹ לִימּוּד ש"ס בַּבְלִי וִירוּשַׁלְמִי מִלְיוֹן פְּעָמִים, אֵיזֶה מַתָּנָה יָפָה נָתְנוּ לָנוּ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הָרַשְׁבִּ"י וְאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זְיָעָ"א!!!

רַק הֵם בִּלְבַד זוֹכִים שֶׁתְּפִלּוֹתֵיהֶם נִשְׁמָעוֹת וּמִתְקַבְּלוֹת (ר"י אַבּוּחֲצֵירָא, "בִּגְדֵי הַשְּׂרָד"). רַק הֵם נִקְרָאִים עוֹבְדֵי ה' לְשֵׁם שָׁמַיִם, שֶׁלֹּא עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס. וְזוֹכִים לְקַבֵּל פְּנֵי שְׁכִינָה, וּמֵרוֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ (רַבִּי אַבְרָהָם אֲזוּלַאי, פִּרְקֵי אָבוֹת). אִם אַתָּה רוֹצֶה לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִם עוֹבְדֵי ה' אָז תְּחַפֵּשׂ מִי שֶׁלּוֹמֵד זוֹהַר כְּשֶׁיָּבוֹא הַמָּשִׁיחַ יֹאמַר עֲלֵיהֶם: "**בִּזְכוּתְךָ הִגַּעְתִּי!,** לְךָ יֶשׁ חֵלֶק בִּגְאֻלַּת הָעָם!". **מִי יִתֵּן וְהָיָה שֶׁיַּתְחִילוּ לִלְמֹד עִם הַצֹּאן קְדוֹשִׁים אֶת הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ... וּבְוַדַּאי זוֹכִים לַגְּאֻלָּה בְּקָרוֹב בְּלִי חֶבְלֵי מָשִׁיחַ.** (הַצַּדִּיק מִקָּאמַארְנָא זְיָ"ע).

יְהוּדִים קְדוֹשִׁים! אַחִים אֲהוּבִים! מַמָּשׁ תַּעֲנוּג לִרְאוֹת וּמַפְעִים הַלְּבָבוֹת, הָאֵיךְ נִתְחַבְּרוּ כָּל הַיְהוּדִים זְקֵנִים עִם נְעָרִים בְּכָל בָּתֵּי הַכְּנֵסִיּוֹת וּבָתֵּי הַמִּדְרָשׁוֹת, לִלְמֹד כָּל שַׁבָּת קוֹדֶשׁ [**שֶׁכַּיָּדוּעַ מַעֲלַת הַלִּמּוּד בְּשַׁבָּת קוֹדֶשׁ עוֹלֶה כָּפוּל אֶלֶף, וְלִמּוּד זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ שָׁעָה בִּימוֹת הַחוֹל עוֹלֶה לְשָׁנָה, וְשָׁעָה בְּשַׁבָּת קוֹדֶשׁ אֶלֶף שָׁנָה, וְכַאֲשֶׁר הַלִּמּוּד הוּא מִתּוֹךְ שִׂמְחָה עוֹלֶה לְעֵרֶךְ מִלְיוֹן שָׁנָה, וּבְצַעַר מֵאָה מִלְיוֹן שָׁנָה** - רְאֵה סֵפֶר עֶרְכָּהּ שֶׁל שָׁעָה]

וּבְלִמּוּד בְּמִנְיָן מְקַבְּלִים שְׂכַר כָּפוּל אֶלֶף, כִּי כָּל בֵּי עֲשָׂרָה שְׁכִינְתָּא שַׁרְיָא, וְכָל מַה דְיָהֲבֵי מִשְׁמַיָּא נוֹתְנִים בְּאֶלֶף (זוֹהַ"ק פָּרָשַׁת וַיֵּצֵא דַּף קס"א עַמּוּד א'), וּבְזִכּוּי הָרַבִּים עוֹד כָּפוּל אֶלֶף כִּדְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ רַבָּא (שִׁיר הַשִּׁירִים פָּרָשָׁה ח' פִּסְקָא ט"ז). וּמִמִּי אַתְּ לָמֵד, מִשִּׁבְטוֹ שֶׁל יִשָּׂשכָר וּמִשִּׁבְטוֹ שֶׁל נַפְתָּלִי שִׁבְטוֹ שֶׁל נַפְתָּלִי **עַל יְדֵי שֶׁהָיוּ לְמֵדִין תּוֹרָה שֶׁלֹּא בִּמְקוֹמָן נָטְלוּ שָׂכָר אֶלֶף** הָדָא הוּא דִכְתִיב **וּמִנַּפְתָּלִי שָׂרִים אֶלֶף**, אֲבָל שִׁבְטוֹ שֶׁל יִשָּׂשכָר **עַל יְדֵי שֶׁהָיוּ לְמֵדִין תּוֹרָה בִּמְקוֹמָן נָטְלוּ שָׂכָר מָאתַיִם** שֶׁנֶּאֱמַר: רָאשֵׁיהֶם מָאתַיִם וְכָל אֲחֵיהֶם עַל פִּיהֶם. וּבְמִדְרָשׁ זוּטָא (קֹהֶלֶת פָּרָשָׁה ה'): רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן לָמַד וְלֹא לִמֵּד אֵין לְךָ הֶבֶל גָּדוֹל מִזֶּה. **מִכָּאן אָמְרוּ אֵין הָרַב נוֹטֵל שְׂכַר תַּלְמִידָיו עַד שֶׁיְּלַמְּדֵנוּ לַאֲחֵרִים.** שֶׁנֶּאֱמַר "הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה" וְגוֹ' (שִׁיר הַשִּׁירִים ח' י"ב). **הָעוֹלֶה מִכָּאן שֶׁהַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים שֶׁיִּלְמְדוּ בְּצִבּוּר זֹהַר הַקָּדוֹשׁ בְּשַׁבָּת קוֹדֶשׁ שָׁעָה עוֹלֶה לוֹ כְּמוֹ לִמּוּד תּוֹרַת הַנִּגְלֶה 100,000,000,000,000 שָׁנָה - מֵאָה טְרִילְיוֹן שְׁנוֹת תּוֹרָה.** [וְכָל אֶחָד יָכוֹל לִזְכּוֹת לָזֶה בְּקַלּוּת אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אַתָּה], וּבְזֹהַר רַעֲיָא מְהֵימְנָא פָּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים (ק"כ), כָּתַב שֶׁיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם נִקְרָאִים "**אַיֶּלֶת**" הֵם נִרְדָּפִים מִפְּנֵי הָרְשָׁעִים, **וְאָז יִתְעוֹרֵר נַפְתָּלִי שֶׁהוּא "אַיָּלָה שְׁלוּחָה הַנּוֹתֵן אִמְרֵי שָׁפֶר"**, וְהוּא יְעוֹרֵר אֶת הַמָּשִׁיחַ בֶּן דָּוִד שֶׁהוּא מִצַּד יָמִין עַיֵּן שָׁם. וְיֵשׁ לְרַמֵּז שֶׁנַּפְתָּלִי הֵם אֵלּוּ שֶׁמּוֹסְרִים נַפְשָׁם וּמְצַעֲרִים עַצְמָם לְזִכּוּי הָרַבִּים, וְהֵם זוֹכִים לְקָרֵב אֶת הַגְּאוּלָּה וּלְהָבִיא אֶת הַמָּשִׁיחַ, וְדַוְקָא הָאוֹחֲזִים בְּמִדַּת נַפְתָּלִי שֶׁהֵם מְזַכֵּי הָרַבִּים בְּלִימּוּד הַתּוֹרָה וְאֵינָם נָחִים בִּמְקוֹמָם, הֵם אֵלּוּ שֶׁמְּעוֹרְרִים אֶת הַגְּאוּלָּה וּבִזְכוּתָם הַמָּשִׁיחַ בָּא.

לא) מִי רוֹצֶה לִזְכּוֹת לְמֵאָה טְרִילְיוֹן שְׁנוֹת תּוֹרָה, וּלְהָבִיא אֶת הַמָּשִׁיחַ

עַתָּה צָרִיךְ לְהַחְלִיט הַאִם אַתָּה שַׁיָּךְ לְמִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת **לְמֵאָה טְרִילְיוֹן שְׁנוֹת**

תּוֹרָה, וּלְהָבִיא אֶת הַמָּשִׁיחַ, אוֹ חַס וְשָׁלוֹם לִפּוֹל לִקְלִפַּת הָעֶרֶב רַב, כִּי זֶה כְּנֶגֶד זֶה עָשָׂה הָאֱלֹקִים, וְהַבּוֹחֵר בַּקֹּדֶשׁ הוּא חוֹשֵׁק לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים וּזְכוּת הָרַשְׁבִּ"י תַּעֲמֹד לוֹ וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם בָּזֶה וּבְבָא. - **וְכָעֵת אֵין לְשׁוּם יְהוּדִי**[10] **תֵּרוּץ מַדּוּעַ לֹא יִלְמַד זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, אֶלָּא כָּל יִשְׂרָאֵל חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים וְלוֹמְדִים זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ וּמְקַיְּמִים דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, מִפִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה, שֶׁאָמַר: "בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן מִן גָּלוּתָא בְּרַחֲמֵי"** (רַעֲיָא מְהֵימְנָא נָשֹׂא קכ"ד), בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

לב) מֹשֶׁה וְצִפּוֹרָה נִקְבְּרוּ בִּמְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה

"וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה", סַמַלְיוֹן אוֹמֵר מְחִילָה [מְעָרָה] **הָיְתָה יוֹצֵאת מִקְּבוּרָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה לִקְבוּרָתוֹ שֶׁל אָבוֹת**, נֶאֱמַר כָּאן "וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה", וְנֶאֱמַר לְהַלָּן "וְשָׁמָּה קָבְרוּ אֶת אַבְרָהָם וְאֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ". - עוֹד רָאִיתִי כָּתוּב [בְּיַלְקוּט רְאוּבֵנִי פָּרָשַׁת בְּרָכָה, בְּשֵׁם סֵפֶר הַתְּמוּנָה] כִּי **מֹשֶׁה וְצִפּוֹרָה נִקְבְּרוּ בִּמְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה**, וּמַה שֶּׁכָּתוּב "וְאַתָּה לֹא תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ", "וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא", לֹא תָּבוֹא בְּעַצְמְךָ, **אֲבָל הַמַּלְאָכִים יְבִיאֲךָ שָׁמָּה בְּטַהֲרָךְ**, שֶׁלֹּא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ אֶלָּא הַמַּלְאָכִים, עַיֵּן שָׁם. - א"ה, וְאוּלַי מִשּׁוּם זֶה כָּתְבוּ [בְּתוֹסְפוֹת סוֹטָה י"ג ע"ב] **דְּסַמַלְיוֹן מַלְאָךְ הָיָה**, עַיֵּן שָׁם, יַעַן שֶׁכָּתוּב "וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ", וְזֶהוּ הַהֶכְרֵחַ לוֹמַר שֶׁהוּא שֵׁם מַלְאָךְ וְלֹא שֵׁם חָכָם, וְדוֹ"ק.

---

10. **סֵפֶר הַזֹּהַר הוּא כְּמוֹ תֵּבַת נֹחַ – וַאֲפִלּוּ אִם יִהְיֶה רָשָׁע אֵין חֲשָׁשׁ אִם יִכָּנֵס: כִּי חִבּוּר זֶה שֶׁנִּקְרָא סֵפֶר הַזֹּהַר הוּא כְּמוֹ תֵּבַת נֹחַ, שֶׁבּוֹ הָיוּ מִינִים הַרְבֵּה וְלֹא הָיָה קִיּוּם לְאוֹתָן הַמִּינִים וְהַמִּשְׁפָּחוֹת כֻּלָּם אֶלָּא עַל יְדֵי כְּנִיסָתָם לְהַתֵּבָה כֵּן הוּא מַמָּשׁ... כֵּן יִכָּנְסוּ הַצַּדִּיקִים אֶל סוֹד אוֹר חִבּוּר הַזֶּה לְהִתְקַיֵּם, וְכָךְ סְגֻלַּת הַחִבּוּר שֶׁמִּיָּד שֶׁעוֹסֵק בְּחֶשְׁקוֹ אַהֲבַת הַשֵּׁם יִשְׁאָבֶנּוּ כִּשְׁאִיבַת הָאֶבֶן הַשּׁוֹאֶבֶת אֶת הַבַּרְזֶל וְיִכָּנֵס אֵלָיו לְהַצָּלַת נַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ וְתִקּוּנוֹ, וַאֲפִלּוּ אִם יִהְיֶה רָשָׁע אֵין חֲשָׁשׁ אִם יִכָּנֵס.** (אוֹר יָקָר, שַׁעַר א' סִימָן י"י)

בזכותך הגעתי!

התבטא פעם צדיק ואמר: בבוא מלך המשיח, עם ישראל נקבצו ובאו לך, ופליטת העם ששים ושמחים. בעת הזו יתבונן מלך המשיח בעיניו הטהורות, יבחן כל אחד ואחד לפי מעשיו, ולפתע ירים ידו ויראה באצבעו, כולם ירימו עיניהם בפליאה, ויביטו במחזה, אז ישמיע מלך המשיח את קולו ויאמר, בפנותו אצבעו על יהודי מסוים: "בזכותך היגעתי, לך יש חלק בגאולת העם". כך יראה על כל יהודי ויהודי שפעל למען ביאתו.

הלואי שנזכה להיות מן הזוכים המאושרים, שהמשיח בכבודו ובעצמו יעיד עלינו - "בזכותך היגעת"

הלואי שנזכה להיות מן הזוכים המאושרים, שהמשיח בכבודו ובעצמו יעיד עלינו - "בזכותך הגעתי".

על כן, יהודים יקרים, תנו לימוד לשם שמים, הקריבו מדקותיכם למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרינו, לגרום לפדות נפשנו, ונלך **כולנו כאחד יחד לקבל את אור פני מלך המשיח בב"א.**

וכולנו כאחד נזכה שיקויים בנו נבואת הרשב"י "זכאה דרא דהאי אתגליא ביה ובסגולתו "וקראתם דרור" ותחזנה עינינו, בן דוד משיחנו מלך ביופיו יבוא ויגאלינו, ב"עוז" והדר אלוקינו, ובשכר זאת א-ל חי חלקינו, ונחה עליו רוח ה' צורינו מגינינו, יגלה כבוד מלכותך עלינו, ואז ישמח ליבינו, ותגל נפשינו, בישועת מלכינו, אכי"ר.

לתרומות ולהנצחות:

מפעל הזוהר העולמי 0527-651911/ בפקס 02-995-1300

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א׳

מגילת אסתר פרק א׳

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א׳),
מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם,
בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי
הַזּוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק א׳

(א) **וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ[א] הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֹּלֵךְ מֵהֹדּוּ וְעַד**
כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: (ב) **בַּיָּמִים הָהֵם**
כְּשֶׁבֶת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ[ב] עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה:

א. זוהר שמות (פרשת שמות דף ז׳ ע״א):

אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לֹא הָיָה רָאוּי לְמְלֹךְ וְקָם בְּכֹחַ עָשְׁרוֹ

רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי יְהוּדָה, הֲווֹ יָתְבֵי וְלָעָאן בְּאוֹרַיְיתָא קָמֵיהּ דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַאי דִּכְתִּיב וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרָיִם, וְתָנֵינָן, דְּאִיהוּ קָם מִגַּרְמֵיהּ, מַה דַּהֲוָה שָׁפָל, קָם, וְלָא אִתְחֲזֵי לְמַלְכָּא, וּבְעוּתְרָא קָם. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, כֹּלָּא הָכִי הוּא, כְּגַוְונָא דַּאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דְּלָא אִתְחֲזֵי לְמַלְכָּא, וְקָם מִגַּרְמֵיהּ, וְקָם בְּעוּתְרָא, וּבָעָא לְאוֹבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מֵעָלְמָא, אוּף הָכָא, הַאי לָא אִתְחֲזֵי לְמַלְכָּא, וְקָם מִגַּרְמֵיהּ, וּבָעָא לְאוֹבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מֵעָלְמָא, דִּכְתִּיב וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגוֹ׳, הָבָה נִּתְחַכְּמָה לוֹ וְגוֹ׳, וְכַד הֲוָה קָם מַלְכָּא לְעֵילָּא, קָם מַלְכָּא לְתַתָּא.

רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי יְהוּדָה הָיוּ יוֹשְׁבִים וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה לִפְנֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶּה שֶׁכָּתוּב וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרָיִם, וְשָׁנִינוּ שֶׁהוּא קָם מֵעַצְמוֹ, מַה שֶּׁהָיָה שָׁפָל - קָם, וְלֹא רָאוּי הָיָה לִמְלֹךְ, וּבְעֹשֶׁר הוּא קָם. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, הַכֹּל כָּךְ הוּא, כְּמוֹ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ שֶׁלֹּא הָיָה רָאוּי לִמְלֹךְ, וְקָם מֵעַצְמוֹ, וְקָם בְּעֹשֶׁר, וְרָצָה לְהַאֲבִיד אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם, אַף כָּאן זֶה לֹא רָאוּי לִמְלוּכָה, וְעָמַד מֵעַצְמוֹ, וְרָצָה לְהַאֲבִיד אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם, שֶׁכָּתוּב וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגוֹ׳, הָבָה נִּתְחַכְּמָה לוֹ וְגוֹ׳. וּכְשֶׁהָיָה עוֹמֵד מֶלֶךְ לְמַעְלָה - עוֹמֵד מֶלֶךְ לְמַטָּה.

ב. זוהר דברים (פרשת כי תצא דף רע״ו ע״א):

דַּרְכָּם שֶׁל מֶלֶךְ וּמַלְכָּה לִרְכֹּב רַק עַל סוּסִים וְלֹא עַל חֲמוֹרִים

לֵית דַּרְכָּא דְּמַלְכָּא וּמַטְרוֹנִיתָא, לְמִרְכַּב עַל חֲמָרָא, אֶלָּא עַל סוּסְוָון. הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (חבקוק ג) **כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ**

אֵין דֶּרֶךְ שֶׁל מֶלֶךְ וּמַלְכָּה לִרְכֹּב עַל חֲמוֹר, אֶלָּא עַל סוּסִים, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (חבקוק ג) כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מַרְכְּבֹתֶיךָ יְשׁוּעָה. שֶׁאֵין

(ג) בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֶּה לְכָל שָׂרָיו וַעֲבָדָיו חֵיל פָּרַס וּמָדַי הַפַּרְתְּמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת לְפָנָיו: (ד) בְּהַרְאֹתוֹ אֶת עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת יְקָר תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמְאַת יוֹם: (ה) וּבִמְלוֹאת הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל הָעָם הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמִגָּדוֹל וְעַד קָטָן מִשְׁתֶּה שִׁבְעַת יָמִים בַּחֲצַר גִּנַּת בִּיתַן הַמֶּלֶךְ: (ו) חוּר כַּרְפַּס וּתְכֵלֶת אָחוּז בְּחַבְלֵי בוּץ וְאַרְגָּמָן עַל גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת זָהָב וָכֶסֶף עַל רִצְפַת בַּהַט וָשֵׁשׁ וְדַר וְסֹחָרֶת: (ז) וְהַשְׁקוֹת בִּכְלֵי זָהָב וְכֵלִים מִכֵּלִים שׁוֹנִים וְיֵין מַלְכוּת רָב כְּיַד הַמֶּלֶךְ: (ח) וְהַשְּׁתִיָּה כַדָּת אֵין אֹנֵס כִּי כֵן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כִּרְצוֹן אִישׁ וָאִישׁ: (ט) גַּם וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ: (י) בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן אָמַר לִמְהוּמָן בִּזְּתָא חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא זֵתַר וְכַרְכַּס שִׁבְעַת הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ[ג] אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ: (יא) לְהָבִיא אֶת וַשְׁתִּי

מַרְכְּבוֹתֶיךָ יְשׁוּעָה. דְּאִין מְזַלְזְלִין בְּמַלְכוּתָא, לְמִרְכַּב מַטְרוֹנִיתָא עַל חֲמָרָא. כָּל שֶׁכֵּן מַלְכָּא, לֵית דֵּין אֲתַר הֶדְיוֹט עֶבֶד, דְּאָרְחֵיהּ לְמִרְכַּב עַל חֲמָרָא. וּבְגִין דָּא כְּתִיב בֵּיהּ בְּמָשִׁיחַ, (זכריה ט) עָנִי (דף רע"ו ע"א) וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר. עָנִי אִיהוּ תַּמָּן בְּסִימָן, עֵרוּבִין נִדָּה יְבָמוֹת, וּשְׁאַר מַתְנִיתִין בִּכְלָל. וְלָא אִתְקְרֵי תַּמָּן מֶלֶךְ, עַד דְּרָכִיב בְּסוּסְיָא דִּילֵיהּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

מְזַלְזְלִים בַּמַּלְכוּת לְהַרְכִּיב הַמַּלְכָּה עַל חֲמוֹר. כָּל שֶׁכֵּן מֶלֶךְ, אֵין זֶה מְקוֹם הֶדְיוֹט עֶבֶד, שֶׁדַּרְכּוֹ לִרְכֹּב עַל חֲמוֹר. וְלָכֵן כָּתוּב בַּמָּשִׁיחַ (זכריה ט) עָנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר. עָנִי הוּא שָׁם בְּסִימָן: עֵרוּבִין, נִדָּה, יְבָמוֹת. וּשְׁאָר מִשְׁנָיוֹת בִּכְלָל. וְלֹא נִקְרָא שָׁם מֶלֶךְ, עַד שֶׁרוֹכֵב בְּסוּסָה שֶׁלּוֹ, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

ג. זוהר בראשית (פרשת מקץ - דף קצד ע"א):

נָהָר זֶה יוֹסֵף מִדַּת הַיְסוֹד הַמַּשְׁפִּיעַ

תָּא חֲזֵי, (כמה דאת אמר) (תהלים סח) **בָּרוּךְ אֲדֹנָ"י יוֹם יוֹם יַעֲמָס לָנוּ. בָּרוּךְ אֲדֹנָ"י,**

בֹּא רְאֵה, [כמו שנאמר] (שם סח) בָּרוּךְ אֲדֹנָ"י יוֹם יוֹם יַעֲמָס לָנוּ. בָּרוּךְ אֲדֹנָ"י,

הַמַּלְכָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת לְהַרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת יָפְיָהּ כִּי טוֹבַת מַרְאֶה הִיא: (יב) וַתְּמָאֵן הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי לָבוֹא בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסָּרִיסִים וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בוֹ: (יג) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יֹדְעֵי הָעִתִּים כִּי כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל

בְּאָלֶ"ף דָּלֶ"ת נוּ"ן יוּ"ד, וְהַאי קְרָא רָזָא דְּחָכְמְתָא אִיהוּ. יוֹם יוֹם, אִלּוּ שְׁנָתַיִם יָמִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמֵר (דף קצד ע"א) **וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חוֹלֵם וְהִנֵּה עוֹמֵד עַל הַיְאוֹר, רָזָא אִיהוּ, כְּמָה דְאִתְּמָר דָּא יוֹסֵף. דְּנָהָר** (ס"א דכל נהר) **דָּא, יוֹסֵף הַצַּדִּיק הוּא. וְהִנֵּה מִן הַיְאוֹר עוֹלוֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאֶה וּבְרִיאוֹת בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ. וְהִנֵּה מִן הַיְאוֹר, דְּהָא מִנָּהָר דָּא אִתְבָּרְכָאן כָּל אִינוּן דַּרְגִּין דִּלְתַתָּא. בְּגִין דְּהַהוּא נָהָר דְּנָגִיד וְנָפִיק, אִיהוּ אַשְׁקֵי וְזָן לְכֹלָּא. וְיוֹסֵף אִיהוּ נָהָר, לְאִתְבָּרְכָא כָּל אַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּגִינֵיהּ.**

בְּאָלֶ"ף דָּלֶ"ת נוּ"ן יוּ"ד, וְהַפָּסוּק הַזֶּה הוּא סוֹד הַחָכְמָה. יוֹם יוֹם - אֵלּוּ שְׁנָתַיִם יָמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים. וּפַרְעֹה חֹלֵם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיְאֹר - סוֹד הוּא, כְּמוֹ שֶׁלָּמַדְנוּ, זֶה יוֹסֵף, שֶׁנָּהָר [שכל הנהר] הַזֶּה הוּא יוֹסֵף הַצַּדִּיק. וְהִנֵּה מִן הַיְאֹר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאֶה וּבְרִיאֹת בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ. וְהִנֵּה מִן הַיְאֹר, שֶׁהֲרֵי מֵהַנָּהָר הַזֶּה מִתְבָּרְכוֹת כָּל אוֹתָן הַדְּרָגוֹת שֶׁלְּמַטָּה, מִשּׁוּם שֶׁאוֹתוֹ נָהָר שֶׁשּׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא הוּא מַשְׁקֶה וְזָן אֶת הַכֹּל, וְיוֹסֵף הוּא נָהָר שֶׁתִּתְבָּרֵךְ כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם בִּשְׁבִילוֹ.

שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת וְשֶׁבַע הַסָּרִיסִים מְרַמְּזִים עַל שֶׁבַע מִדּוֹת

וְתָא חֲזֵי, הַהוּא נָהָר, שֶׁבַע דַּרְגִּין אִתְשַׁקְיָין וְאִתְבָּרְכָן מִנֵּיהּ, וְאִלֵּין אִינוּן יְפוֹת מַרְאֶה וּבְרִיאוֹת בָּשָׂר. וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ, בְּחִבּוּרָא בְּאַחֲוָותָא דְּלָא אִשְׁתְּכַח בְּהוּ פֵּירוּדָא. וְכֻלְּהוּ לְשַׁבְחָא קַיְימִין, דְּהָא כָּל הַנֵּי דַּרְגִּין שֶׁבַע דְּקָאֲמָרָן, רָזָא אִיהוּ. כְּמָה דְאַתְּ אָמֵר, (אסתר ב) **וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת הָרְאוּיוֹת לָתֶת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְגוֹ'. וְעַל דָּא שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאֶה, וְלָקֳבֵל דָּא כְּתִיב שִׁבְעַת הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְגוֹ'.**

וּבֹא רְאֵה, אוֹתוֹ הַנָּהָר, שֶׁבַע דְּרָגוֹת נִשְׁקוֹת וּמִתְבָּרְכוֹת מִמֶּנּוּ, וְאֵלּוּ הֵם יְפוֹת מַרְאֶה וּבְרִיאֹת בָּשָׂר. וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ, בְּחִבּוּר וְאַחֲוָה, שֶׁאֵין נִמְצָא בָהֶם פֵּרוּד וְכֻלָּם לְשֶׁבַח עוֹמְדִים. שֶׁהִנֵּה כָּל שֶׁבַע הַדְּרָגוֹת הַלָּלוּ שֶׁאָמַרְנוּ הוּא סוֹד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אסתר ב) וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת הָרְאֻיוֹת לָתֶת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְגוֹ'. וְעַל כֵּן שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאֶה, וּכְנֶגֶד זֶה כָּתוּב שִׁבְעַת הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְגוֹ'.

יֹדְעֵי דָּת וָדִין: (יד) וְהַקָּרֹב אֵלָיו כַּרְשְׁנָא שֵׁתָר אַדְמָתָא תַרְשִׁישׁ
מֶרֶס מַרְסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת שָׂרֵי פָּרַס וּמָדַי רֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ
הַיֹּשְׁבִים רִאשֹׁנָה בַּמַּלְכוּת: (טו) כְּדָת מַה לַּעֲשׂוֹת בַּמַּלְכָּה וַשְׁתִּי
עַל אֲשֶׁר לֹא עָשְׂתָה אֶת מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּיַד הַסָּרִיסִים:
(טז) וַיֹּאמֶר מְוּמְכָן (מְמוּכָן) לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל הַמֶּלֶךְ
לְבַדּוֹ עָוְתָה וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה כִּי עַל כָּל הַשָּׂרִים וְעַל כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר
בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ: (יז) כִּי יֵצֵא דְבַר הַמַּלְכָּה עַל כָּל
הַנָּשִׁים לְהַבְזוֹת בַּעְלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאָמְרָם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר
לְהָבִיא אֶת וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא בָאָה: (יח) וְהַיּוֹם הַזֶּה
תֹּאמַרְנָה שָׂרוֹת פָּרַס וּמָדַי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת דְּבַר הַמַּלְכָּה לְכֹל שָׂרֵי
הַמֶּלֶךְ וּכְדַי בִּזָּיוֹן וָקָצֶף: (יט) אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר מַלְכוּת
מִלְּפָנָיו וְיִכָּתֵב בְּדָתֵי פָרַס וּמָדַי וְלֹא יַעֲבוֹר אֲשֶׁר לֹא תָבוֹא וַשְׁתִּי
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לִרְעוּתָהּ[ד] הַטּוֹבָה

ד. זוהר - תיקוני הזוהר תקונא עשרין, וחד ועשרין (דף ס' ע"ב):

כְּשֶׁיָּבוֹא הַמָּשִׁיחַ יַחֲזִיר הַמֶּלֶךְ אֶת הַמַּלְכוּת לַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה

וְעוֹד שְׁכִינְתָּא אִיהִי מִצְוַת הַעֲמָדַת מַלְכָּא, הֲדָא הוּא דִכְתִּיב (דברים יז טו) **שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ, וְכִבְיָכוֹל כָּל זִמְנָא דְלֵית שְׁכִינְתָּא בְּאַתְרָהָא לֵית מַלְכָּא, וּבְגִין דִּשְׁכִינְתָּא אִיהִי מַלְכוּת עַל בַּר נַשׁ, אִתְּמַר בֵּיהּ שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ, לְמֶהֱוֵי יִשְׂרָאֵל בָּהּ כֻּלְּהוּ בְּנֵי מְלָכִים.** (דף ס ע"ב) **דְּלֵית מֶלֶךְ בְּלָא מַלְכוּת, דִּבְגָלוּתָא שִׁפְחָה תִּירַשׁ גְּבִירְתָּהּ, וּבִזְמְנָא דְיֵיתֵי מְשִׁיחָא אִתְּמַר** (אסתר א יט) **וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לִרְעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה, אִיהִי מַלְכוּתֵיהּ, אִיהִי כָּרְסְיֵיהּ, אִיהִי עֲטֶרֶת דִּילֵיהּ, לְמַלְכָּא**

וְעוֹד, שְׁכִינָה הִיא מִצְוַת הַעֲמָדַת מֶלֶךְ, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ, וְכִבְיָכוֹל, כָּל זְמַן שֶׁאֵין שְׁכִינָה בִּמְקוֹמָהּ אֵין מֶלֶךְ, וּמִשּׁוּם שֶׁשְּׁכִינָה הִיא מַלְכוּת עַל אָדָם, נֶאֱמַר בּוֹ שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ, לִהְיוֹת יִשְׂרָאֵל בָּהּ כֻּלָּם בְּנֵי מְלָכִים. שֶׁאֵין מֶלֶךְ בְּלִי מַלְכוּת, שֶׁבַּגָּלוּת שִׁפְחָה תִּירַשׁ גְּבִרְתָּהּ, וּבִזְמַן שֶׁיָּבֹא הַמָּשִׁיחַ נֶאֱמַר וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לִרְעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה, הִיא מַלְכוּתוֹ, הִיא כִּסְאוֹ, הִיא עֲטַרְתּוֹ. מָשָׁל לְמֶלֶךְ שֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּלִי יָקָר וְהוּא חָבִיב אֵלָיו, לִפְעָמִים שָׂם אוֹתוֹ

מִמֶּנָּה: (כ) וְנִשְׁמַע פִּתְגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּכָל מַלְכוּתוֹ כִּי רַבָּה הִיא וְכָל הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יְקָר לְבַעְלֵיהֶן לְמִגָּדוֹל וְעַד קָטָן: (כא) וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּדְבַר מְמוּכָן: (כב) וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֶל מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְאֶל עַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ לִהְיוֹת כָּל אִישׁ שֹׂרֵר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כִּלְשׁוֹן עַמּוֹ:

דְּאִית לֵיהּ מָאנָא דִּיקָר וְאִיהִי מְחַבְּבָא לְגַבֵּיהּ, לִזְמְנִין שַׁוֵּי לֵיהּ עֲטָרָה עַל רֵישֵׁיהּ דָּא תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא, לִזְמְנִין קָשִׁיר לֵיהּ בְּאֶצְבְּעָא וְדָא תְּפִלִּין דְּיָד, לִזְמְנִין שַׁוֵּי לֵיהּ תְּחוֹתֵיהּ וְאִתְקְרֵי כָּרְסְיָא דִּילֵיהּ, לִזְמְנִין עָבִיד מִינָהּ לְבוּשָׁא.

עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ, זֶה תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, לִפְעָמִים קוֹשֵׁר אוֹתוֹ בְּאֶצְבַּע, וְזֶה תְּפִלִּין שֶׁל יָד, לִפְעָמִים שָׂם אוֹתוֹ תַּחְתָּיו וְנִקְרָא כִּסְאוֹ, לִפְעָמִים עוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ לְבוּשׁ.

אֲבָל עַכְשָׁו בְּגָלוּת הַכֹּל חֹשֶׁךְ

וּכְעַן דְּאִיהִי מְרַחֲקָא מִן מַלְכָּא, אִתְּמַר בְּמַלְכָּא (ישעיה נ ג) אַלְבִּישׁ שָׁמַיִם קַדְרוּת, וּשְׁכִינְתָּא אָמְרַת אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת (שיר א ו), וּבְנֵי נָשָׁא דְּאִינוּן שַׁטְיָין מִסְתַּכְּלִין בִּלְבוּשָׁא, וְאָחֳרָנִין הָכִי מִסְתַּכְּלִין בְּגוּפָא, וּבְגָלוּתָא כֻּלְּהוֹן שַׁטְיָין, אֲבָל פִּקְחָא חַכִּימָא אִסְתַּכַּל מִלְּגָאו, וְכַד יֵיתֵי פּוּרְקָנָא אִתְפַּשַּׁט מַלְבּוּשִׁין דְּקַדְרוּתָא, וְזָרִיק לוֹן עַל אוּמִין דְּעָלְמָא, הֲדָא הוּא דִכְתִיב (שמות י כב) וַיְהִי חֹשֶׁךְ אֲפֵלָה וְגוֹמֵר, וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם.

וְכָעֵת שֶׁהִיא מְרֻחֶקֶת מִן הַמֶּלֶךְ, נֶאֱמַר בַּמֶּלֶךְ אַלְבִּישׁ שָׁמַיִם קַדְרוּת, וְהַשְּׁכִינָה אוֹמֶרֶת אַל תִּרְאֻנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת, וּבְנֵי אָדָם שֶׁהֵם שׁוֹטִים מִסְתַּכְּלִים בַּלְּבוּשׁ, וַאֲחֵרִים כָּךְ מִסְתַּכְּלִים בַּגּוּף, וּבַגָּלוּת כֻּלָּם שׁוֹטִים, אֲבָל הַפִּקֵּחַ הֶחָכָם מִסְתַּכֵּל פְּנִימָה, וּכְשֶׁתָּבֹא גְאֻלָּה, מִתְפַּשֵּׁט מִלְּבוּשֵׁי הַקַּדְרוּת וְזוֹרֵק אוֹתָם עַל אֻמּוֹת הָעוֹלָם, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וַיְהִי חֹשֶׁךְ אֲפֵלָה וְגוֹמֵר, וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם.

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א׳

מגילת אסתר פרק ב׳

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א׳), מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם, בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי הַזּוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק ב׳

(א) אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּשֹׁךְ חֲמַת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ זָכַר
אֶת וַשְׁתִּי וְאֵת אֲשֶׁר עָשָׂתָה וְאֵת אֲשֶׁר נִגְזַר עָלֶיהָ:
(ב) וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו יְבַקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעָרוֹת בְּתוּלוֹת
טוֹבוֹת מַרְאֶה: (ג) וְיַפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ
וְיִקְבְּצוּ אֶת כָּל נַעֲרָה בְתוּלָה טוֹבַת מַרְאֶה אֶל שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל
בֵּית הַנָּשִׁים אֶל יַד הֵגֶא סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וְנָתוֹן
תַּמְרוּקֵיהֶן: (ד) וְהַנַּעֲרָה אֲשֶׁר תִּיטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ תַּחַת
וַשְׁתִּי וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן: (ה) אִישׁ יְהוּדִי הָיָה
בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי[ה] בֶּן יָאִיר בֶּן שִׁמְעִי בֶּן קִישׁ אִישׁ
יְמִינִי: (ו) אֲשֶׁר הָגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם הַגֹּלָה אֲשֶׁר הָגְלְתָה עִם יְכָנְיָה
מֶלֶךְ יְהוּדָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר[ו] מֶלֶךְ בָּבֶל: (ז) וַיְהִי אֹמֵן אֶת

ה. זוֹהַר בְּרֵאשִׁית (פָּרָשַׁת וַיִּשְׁלַח - דַּף קסט ע״א):

שָׁלֹשׁ גְּאוּלוֹת עַל יְדֵי מֹשֶׁה, מָרְדְּכַי, מָשִׁיחַ.

ס״א, כְּתִיב גַּם אֶת הַשֵּׁנִי גַּם אֶת הַשְּׁלִישִׁי וגו׳, הַשָּׁלֹשׁ פְּעָמִים גַּם, רֶמֶז (גִּלְיוֹן, גַּ״ם רָאשֵׁי תֵּבוֹת, גּוֹאֵל מֹשֶׁה, גּוֹאֵל מָרְדֳּכַי, גּוֹאֵל מָשִׁיחַ) **לְשָׁלֹשׁ גְּאוּלוֹת, עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה צַדִּיקִים, מֹשֶׁה מָרְדְּכַי מָשִׁיחַ, שֶׁעָתִיד לְגָאֳלֵנוּ בְּקָרוֹב:**

ס״א כָּתוּב גַּם אֶת הַשֵּׁנִי גַּם אֶת הַשְּׁלִישִׁי וגו׳, שָׁלֹשׁ פְּעָמִים גַּם, רֶמֶז (גַּ״ם רָאשֵׁי תֵּבוֹת, גּוֹאֵל מֹשֶׁה, גּוֹאֵל מָרְדְּכַי, גּוֹאֵל מָשִׁיחַ) לְשָׁלֹשׁ גְּאוּלוֹת עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה צַדִּיקִים, מֹשֶׁה מָרְדְּכַי מָשִׁיחַ, שֶׁעָתִיד לְגָאֳלֵנוּ בְּקָרוֹב:

ו. זוֹהַר - תִּקּוּנֵי הַזּוֹהַר (תִּקּוּנָא שַׁבְעִין - דַּף קלג ע״א):

בִּנְבוּכַדְנֶאצַּר הַנְּקֵבָה הִתְגַּבְּרָה עַל חֵלֶק הַזָּכָר

וְהָכִי אִינוּן מִתְהַפְּכִין דַּרְגִּין, מִדִּינָא לְרַחֲמֵי, וּמֵרַחֲמֵי לְדִינָא, כְּגַוְונָא דְסִטְרָא

וְכָךְ הֵן מִתְהַפְּכוֹת דַּרְגּוֹת מִדִּין לְרַחֲמִים וּמֵרַחֲמִים לְדִין, כְּמוֹ צַד הַטָּהֳרָה כָּךְ

דְּדַכְיוּ הָכִי מִתְהַפְּכִין מִסִּטְרָא דִמְסָאֲבוּ, אִם אַלִּים גָּבַר, וְהוּא יִהְיֶה פֶּרֶא אָדָם, יָדוֹ בַכֹּל (בראשית טז יב), **וְאִם אַלִּימָא נוּקְבָא יַד כֹּל בּוֹ, אִית שָׁלְטָנוּתָא לְבִישׁ וְאִית שָׁלְטָנוּתָא לְטָב, אִית שָׁלְטָנוּתָא דְשַׁלִּיט** (סליק) **דָּא עַל דָּא, וְאִית שָׁלְטָנוּתָא דְנִיאוּפִין, כַּד שַׁלִּיט זוֹנָה עֲלֵיהּ, כֻּלְּהוּ בְּעִירָן אַתְיָין עֲלֵיהּ, כְּמָה דְאַשְׁכַּחְנָא בִּנְבוּכַדְנֶאצַּר, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ** (דניאל ד כב) **וּמִבְּנֵי אֲנָשָׁא טְרִיד וְעִשְׂבָּא כְתוֹרִין לֵיהּ יְטַעֲמוּן עַד דְּשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי, דְּאִינוּן שִׁבְעָה כֹּכְבֵי דִילֵיהּ, יִתְחַלְּפוּן עֲלוֹהִי מִדְּכוּרִין לְנוּקְבִין, וּבְגִין דָּא כַּד גִּלְגּוּלָא דְנוּקְבָא קָא רְכִיבַת עֲלֵיהּ, עוֹבָדוֹי אִיהוּ כְּאִתְּתָא, כַּד מַלִּיל מַלִּיל בִּפְתִיחוּ דִידִין, וְקָלֵיהּ וְדִבּוּרֵיהּ וְכָל עוֹבָדוֹי כְּאִתְּתָא, תּוֹעֵבָה אִיהוּ, וּבְגִין דָּא מְבָרְכִין יִשְׂרָאֵל עַמָּא קַדִּישָׁא, בָּרוּךְ אַתָּה יהו״ה אלהינ״ו מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה.**

מִתְהַפְּכוֹת מִצַּד הַטֻּמְאָה, אִם מִתְחַזֵּק גּוֹבֵר, וְהוּא יִהְיֶה פֶּרֶא אָדָם יָדוֹ בַכֹּל, וְאִם מִתְחַזֶּקֶת הַנְּקֵבָה, יָד כֹּל בּוֹ, יֵשׁ שִׁלְטוֹן לְרָע וְיֵשׁ שִׁלְטוֹן לְטוֹב, יֵשׁ שִׁלְטוֹן שֶׁשּׁוֹלֵט זֶה עַל זֶה, וְיֵשׁ שִׁלְטוֹן שֶׁל נִאוּפִים, כַּאֲשֶׁר שׁוֹלֶטֶת זוֹנָה עָלָיו, כָּל הַבְּהֵמוֹת בָּאוֹת עָלָיו כְּמוֹ שֶׁמָּצָאנוּ בִּנְבוּכַדְנֶאצַר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וּמִבְּנֵי אֲנָשָׁא טְרִיד וְעִשְׂבָּא כְתוֹרִין לָהּ יְטַעֲמוּן עַד דְּשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי (פֵּרוּשׁ מִבְּנֵי אָדָם יֻרְחַק וְעֵשֶׂב כַּשְּׁוָרִים יֹאכַל עַד שֶׁשֶּׁבַע שָׁנִים יַעַבְרוּ עָלָיו), שֶׁהֵם שִׁבְעָה כּוֹכָבִים שֶׁלּוֹ, יִתְחַלְּפוּ עָלָיו מִזְּכָרִים לִנְקֵבוֹת, וּמִפְּנֵי זֶה כַּאֲשֶׁר גִּלְגּוּל הַנְּקֵבָה הִיא רוֹכֶבֶת עָלָיו, מַעֲשָׂיו הוּא כְּאִשָּׁה, כַּאֲשֶׁר מְדַבֵּר מְדַבֵּר בִּפְתִיחַת הַיָּדַיִם, וְקוֹלוֹ וְדִבּוּרוֹ וְכָל מַעֲשָׂיו כְּאִשָּׁה, תּוֹעֵבָה הוּא, וּמִפְּנֵי זֶה מְבָרְכִים יִשְׂרָאֵל הָעָם הַקָּדוֹשׁ, בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה.

הַזּוֹהַר הַמְּתוּרְגָּם - סֵפֶר שְׁמוֹת - פָּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים - דַּף קכ״ה ע״א

הִתְגַּבְּרוּ עַל הַנִּסְיוֹנוֹת עַל יְדֵי שֶׁלֹּא אָכְלוּ בָּשָׂר בְּחָלָב

תָּאנָא, בְּמָה זָכוּ דָּנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה, דְּאִשְׁתְּזִיבוּ מֵאִינוּן נִסְיוֹנֵי, אֶלָּא בְּגִין דְּלָא אִסְתָּאֲבוּ בְּמֵיכְלֵיהוֹן. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב (דניאל א) **וַיָּשֶׂם דָּנִיֵּאל עַל לִבּוֹ אֲשֶׁר לֹא יִתְגָּאַל בְּפַת בַּג הַמֶּלֶךְ וְגוֹ׳. וְתָאנָא בִּסְתִימָא דְמַתְנִיתִין, מֵיכְלָא דְהַהוּא רָשָׁע, בִּשְׂרָא בְּחַלְבָּא הֲוָה וּגְבִינָה עִם בִּשְׂרָא, בַּר מֵיכְלָן אַחֲרָנִין, וְדָא סָלִיק לֵיהּ בְּפָתוֹרֵיהּ, בְּכָל יוֹמָא.**

שָׁנִינוּ, בַּמֶּה זָכוּ דָּנִיֵּאל, חֲנַנְיָה, מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה, שֶׁנִּצְּלוּ מֵאוֹתָם נִסְיוֹנוֹת? אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִטְמְאוּ בְּמַאַכְלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּתוּב (דניאל א) וַיָּשֶׂם דָּנִיֵּאל עַל לִבּוֹ אֲשֶׁר לֹא יִתְגָּאַל בְּפַת בַּג הַמֶּלֶךְ וְגוֹ׳. וְשָׁנִינוּ בְּסֵתֶר הַמִּשְׁנָה, מַאֲכַל אוֹתוֹ הָרָשָׁע, בָּשָׂר בְּחָלָב הָיָה, וּגְבִינָה עִם בָּשָׂר, פְּרָט לְמַאֲכָלִים אֲחֵרִים, וְזֶה עָלָה לוֹ עַל שֻׁלְחָנוֹ בְּכָל יוֹם.

עַל דָּנִיֵּאל נִשְׁאַר צֶלֶם ה׳ וּמִנְּבוּכַדְנֶאצַּר הוּסַר צֶלֶם אָדָם

וְדָנִיֵּאל דְּאִסְתְּמַר מֵהַאי, כַּד רָמוּ יָתֵיהּ

וְדָנִיֵּאל שֶׁנִּשְׁמַר מִזֶּה, כְּשֶׁזְּרָקוּהוּ לְגֹב

לְגוּבָא דְּאַרְיָוָותָא, אִשְׁתְּלִים בְּצוּלְמָא דְּמָארֵיהּ, וְלָא שָׁנֵי (בראשית קצ"א ע"א) **צוּלְמֵיהּ לְצוּלְמָא אַחֲרָא, וְעַל דָּא דַּחֲלוּ אַרְיָוָותָא מִנֵּיהּ, וְלָא חַבְּלוּהוּ. וְהַהוּא רָשָׁע, בְּשַׁעֲתָא דְּמַלְכוּתָא אִתְעֲדֵי מִנֵּיהּ,** (דניאל ד) **וְעִם חֵיוַת בָּרָא הֲוָה מְדוֹרֵיהּ, אַעְדֵּי צוּלְמָא דְּאַנְפּוֹי מִנֵּיהּ, וּמֵהַהוּא יוֹמָא, לָא אִתְחֲזֵי צוּלְמֵיהּ, צוּלְמָא דְּבַר נָשׁ. וְכָל בְּעִירָא דְּאָתֵי, אִתְחֲזֵי לֵיהּ, צוּלְמָא דְּזִינֵיהּ, וְנוּקְבֵיהּ, וַהֲווּ אַתְיָין עֲלֵיהּ כֻּלְּהוּ, וּבְכַמָּה זִמְנִין הֲווֹ אַכְלִין לֵיהּ חֵיוַת בָּרָא, בַּר דְּאִתְגְּזַר הַאי עוֹנְשָׁא עֲלֵיהּ, בְּגִין דִּכְתִּיב,** (חבקוק א) **וְהוּא בַּמְּלָכִים יִתְקַלָּס, בְּגִין כַּךְ, כֻּלָּא יִתְקַלְּסוּ בֵּיהּ, כָּל הַהוּא זִמְנָא.**

הָאֲרָיוֹת, הִשְׁתַּלֵּם בְּצֶלֶם רִבּוֹנוֹ, וְלֹא שִׁנָּה צַלְמוֹ לְצֶלֶם אַחֵר, וְלָכֵן פָּחֲדוּ מִמֶּנּוּ הָאֲרָיוֹת וְלֹא חִבְּלוּ בוֹ. וְאוֹתוֹ רָשָׁע, בְּשָׁעָה שֶׁהָעֳבְרָה מִמֶּנּוּ מַלְכוּתוֹ וּמְדוֹרוֹ הָיָה עִם חַיּוֹת הַשָּׂדֶה, הָעֳבַר מִמֶּנּוּ צֶלֶם פָּנָיו, וּמֵאוֹתוֹ יוֹם לֹא נִרְאָה צַלְמוֹ צֶלֶם שֶׁל אָדָם, וְכָל בְּהֵמָה שֶׁבָּאָה, נִרְאָה לָהּ בְּצֶלֶם שֶׁל מִינָהּ וּנְקֵבָתָהּ, וְכֻלָּם הָיוּ בָּאִים עָלָיו, וּבְכַמָּה פְּעָמִים הָיוּ אוֹכְלוֹת אוֹתוֹ חַיּוֹת הַשָּׂדֶה זוּלַת נִגְזַר עָלָיו הָעֹנֶשׁ הַזֶּה, מִשּׁוּם שֶׁכָּתוּב (חבקוק א) וְהוּא בַּמְּלָכִים יִתְקַלָּס, מִשּׁוּם כָּךְ כֻּלָּם הִתְקַלְּסוּ בוֹ כָּל אוֹתוֹ זְמַן.

צֶלֶם ה׳ נִשְׁאַר כְּשֶׁלֹּא אוֹכְלִים מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (דניאל א) **וּלְמִקְצָת יָמִים עֲשָׂרָה נִרְאָה מַרְאֵיהֶן טוֹב מִכָּל הַיְלָדִים הָאוֹכְלִים אֶת פַּת בַּג הַמֶּלֶךְ. נִרְאָה מַרְאֵיהֶן טוֹב, דְּצוּלְמָא דְּמָארֵיהוֹן לָא אַעְדִּיאוּ מִנְּהוֹן, וּמֵאַחֲרָנֵי אַעְדִּיאוּ. מַאן גָּרִים הַאי. בְּגִין דְּלָא אִתְגַּעֲלוּ בְּגִיעוּלֵי מֵיכְלֵיהוֹן. זַכָּאָה חוּלָקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דִּכְתִּיב בְּהוּ, וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי.**

בֹּא וּרְאֵה מַה כָּתוּב, וּמִקְצָת יָמִים עֲשָׂרָה נִרְאָה מַרְאֵיהֶם טוֹב (וגו׳) מִן כָּל הַיְלָדִים הָאֹכְלִים אֵת פַּת בַּג הַמֶּלֶךְ. נִרְאָה מַרְאֵיהֶם טוֹב - שֶׁצֶּלֶם רִבּוֹנָם לֹא זָז מֵהֶם, וּמֵאֲחֵרִים זָז. מִי גָּרַם אֶת זֶה? מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִגְעֲלוּ בְּגִעוּלֵי מַאַכְלֵיהֶם. אַשְׁרֵי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּתוּב בָּהֶם, וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי.

[גֹּדֶל חֲשִׁיבוּת הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וּמְקוֹמוֹ בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, רוֹאִים: בְּיוֹרֶה דֵּעָה חֵלֶק א׳ (סִימָן פ"ט סְעִיף א׳) מְדֻבָּר עַל הָאִסּוּר לֶאֱכֹל חָלָב אַחֲרֵי בָּשָׂר, וּפוֹסֵק הַמְחַבֵּר שֶׁצָּרִיךְ לְהַמְתִּין שֵׁשׁ שָׁעוֹת. וּמְקוֹרוֹ מֵהַגְּמָרָא בְּחֻלִּין (דַּף קה). "בְּהָא סְעוּדָתָא הוּא דְּלָא אָכִילְנָא לִסְעוּדָתָא אַחֲרִיתָא אָכִילְנָא", וְזֶה עַל פִּי הָרַמְבַּ"ם שֶׁבֵּין סְעוּדָה לִסְעוּדָה הוּא שֵׁשׁ שָׁעוֹת. אֲבָל בְּהַגָּ"ה שָׁם פּוֹסֵק מֵעִקַּר הַדִּין כְּהָרִאשׁוֹנִים שֶׁלֹּא מַצְרִיכִים שֵׁשׁ שָׁעוֹת דַּוְקָא, אֶלָּא כָּל זְמַן שֶׁבֵּרַךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן וְהִתְחִיל סְעוּדָה חֲדָשָׁה מֻתָּר אַחַר קִנּוּחַ וַהֲדָחָה. וְכוֹתֵב שֶׁהַמִּנְהָג הַפָּשׁוּט בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ לְהַמְתִּין שָׁעָה אַחַת. וְלֹא מוּבָן הַמִּנְהָג הַזֶּה, דְּמָה עִנְיַן סְעֻדָּה אַחֲרִיתִי לְשָׁעָה אַחַת, וּמָה מְּקוֹרוֹ. וְעַל זֶה בָּא הַגָּאוֹן מִוִּילְנָא זַצַ"ל בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א,

שֶׁמְּקוֹר הַדְּבָרִים הוּא מֵהַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ פָּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים, שֶׁשָּׁם כָּתוּב "דְּכָל מַאן דְּאָכֵיל הַאי מֵיכְלָא כַּחֲדָא אוֹ בְּשַׁעְתָּא חֲדָא אוֹ בִּסְעוּדָתָא חֲדָא וְכוּ'", וּמַמְשִׁיךְ הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ לְתָאֵר גֹּדֶל הַפְּגָם, וְאֵיךְ שֶׁהוּא מְעוֹרֵר דִּין רַחֲמָנָא לִיצְלַן, עַיֵּן שָׁם בְּאֹרֶךְ.

וְעוֹד שָׁם בְּסָמוּךְ (בִּסְעִיף ב׳) בְּנוֹגֵעַ לַהֲלָכָה שֶׁאַחֲרֵי חָלָב אֵין שִׁעוּר זְמַן לְהַמְתִּין לֶאֱכֹל מַאַכְלֵי חָלָב, מֵבִיא הָרַמָ"א שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה מַחְמִירִים. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בַּדֵּי הַשֻּׁלְחָן (סְעִיף קָטָן ס"ה) שֶׁמַּסְבִּיר שֶׁיֵּשׁ כָּאן ב׳ חֻמְרוֹת נִפְרָדוֹת. הָאֶחָד הוּא שֶׁבְּכָל מַאֲכַל חָלָב יֵשׁ לְהַמְתִּין שָׁעָה לִפְנֵי שֶׁיֹּאכַל בָּשָׂר, וְהַשֵּׁנִי בִּגְבִינָה קָשָׁה לְהַמְתִּין כְּמוֹ אַחֲרֵי אֲכִילַת בָּשָׂר. וְהַהֲלָכָה הַשְּׁנִיָּה מְפֻרְסֶמֶת וּתְלוּיָה בִּסְבָרָה פְּשׁוּטָה, שֶׁגַּם גְּבִינָה קָשָׁה מַמְשִׁיךְ טַעַם כְּמוֹ בָּשָׂר, אֲבָל הַהֲלָכָה הָרִאשׁוֹנָה בֶּאֱמֶת קָשֶׁה לְהָבִין, דְּבַגְּמָרָא מְבֹאָר דְּאַחַר חָלָב אֵין צָרֶךְ לְהַמְתִּין, וּלְפִי הַ"יֵּשׁ מַחְמִירִין" חָמוּר כְּמוֹ אַחֲרֵי בָּשָׂר מַמָּשׁ. וְעַל זֶה בָּא הַגְּרָ"א עוֹד פַּעַם וּפֵרֵשׁ, דְּגַם זֶה בָּנוּי עַל דִּבְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ הַנַּ"ל. דְּשָׁם לֹא מְחַלֵּק בֵּין אֵיזֶה אָכַל קֹדֶם חָלָב אוֹ בָּשָׂר, וְגַם לֹא מְחַלֵּק בֵּין אֵיזֶה מַאֲכַל חָלָב, כָּל שֶׁאֲכָלָן בְּשַׁעְתָּא חֲדָא, וְעַיֵּן בְּעָרוּךְ הַשֻּׁלְחָן שֶׁיֵּשׁ חוֹלְקִים אִם חוּמְרָא זֹאת נוֹהֶגֶת גַּם בִּבְשַׂר עוֹף, וְחוֹלְקִים בְּמַשְׁמָעוּת הַזֹּהַר.

וּמוֹסִיף הַגְּרָ"א שֶׁאֵין כָּאן סְתִירָא בֵּין הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְהַגְּמָרָא, שֶׁהַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ בָּא לְהוֹסִיף חוּמְרָא, וּכְבָר רָאִינוּ בַּגְּמָרָא עַצְמָהּ מַעֲלַת הַמַּחְמִיר בִּדְבָרִים אֵלּוּ (דְּאַבָּא שֶׁל מַר עוּקְבָא הִמְתִּין מֵעֵת לְעֵת עַיֵּן שָׁם). וְלִכְאוֹרָה זֶה הוֹלֵךְ עִם שִׁיטַת הַגָּאוֹן בְּזֶה שֶׁלְּעוֹלָם אֵין סְתִירוֹת בֵּין הַגְּמָרָא וְהַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, רַק שֶׁאֵין יוֹדְעִין הַפֵּרוּשׁ בַּזֹּהַר אוֹ בַּגְּמָרָא, עַל כֵּן אוֹמְרִים שֶׁהֵם מְחֻלָּקִים (מֵרַבִּי חַיִּים וָלָאזִין בְּסֵפֶר עֵץ חַיִּים)].

זוֹהַר - תִּקּוּנֵי הַזּוֹהַר (תִּקּוּנָא אַרְבֵּיסַר דַּף ל.):

אֵלִיָּהוּ בָּא לְלַמֵּד

וּסְמִיךְ לֵיהּ לְרֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ וכו' לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ, מַאי הַאי לְגַבֵּי הַאי, קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן עַל רַגְלוֹי, פָּתַח בְּקָלָא סַגִּיא וְאָמַר, אֵלִיָּהוּ אֵלִיָּהוּ נְחִית הָכָא בִּרְשׁוּתָא דְּמָארָךְ, וְאַנְהִיר עֵינֵהוֹ דְּאִלֵּין סָבִין בְּהַאי מִלָּה, דְּלָא יֵיתוּן לְמֵיכַל בָּשָׂר בְּחָלָב.

וְסָמוּךְ לוֹ, לְרֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ וְכוּ׳, לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ. מַה זֶּה אֶל זֶה? קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן עַל רַגְלָיו, פָּתַח בְּקוֹל גָּדוֹל וְאָמַר: אֵלִיָּהוּ אֵלִיָּהוּ, רֵד לְכָאן בִּרְשׁוּת רִבּוֹנְךָ וְהָאֵר אֶת עֵינֵי הַזְּקֵנִים הַלָּלוּ בַּדָּבָר הַזֶּה, שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לֶאֱכֹל בָּשָׂר בֶּחָלָב.

כִּלְאַיִם דְּשׁוֹר וַחֲמוֹר

אַדְהָכִי הָא אֵלִיָּהוּ קָא נָחִית וְלָא אִתְעַכַּב, אָמַר בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא, וְהָא רָזָא דָא וַדַּאי אִיהוּ רָזָא דְּלָא תַחֲרוֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּיו (דברים כב י), **כַּד בּוּכְרָא דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, לָא אַתְיָין**

בֵּינְתַיִם בָּא אֵלִיָּהוּ, יָרַד וְלֹא הִתְעַכֵּב, אָמַר: מְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וַהֲרֵי סוֹד זֶה וַדַּאי הוּא הַסּוֹד שֶׁל לֹא תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו, כְּשֶׁבְּכוֹר שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל, הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, לֹא מְבִיאִים אוֹתוֹ לְבֵית יהו"ה, מִתְעָרֵב

לֵיהּ לְבֵית יְיָ׳, חָלָב אִתְעָרַב בְּבִשְׂרָא, וְגָרְמִין לְאִתְעָרְבָא שׁוֹר בַּחֲמוֹר, וְדָא אִיהוּ כִּלְאַיִם מִין דְּלַאו בְּמִינֵיהּ.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, אֵלִיָּהוּ אֵלִיָּהוּ, וְהָא שׁוֹר אִיהוּ מִסִּטְרָא דְּדַכְיוּ, וַחֲמוֹר מִסִּטְרָא דִּמְסָאֲבוּ, דָּא אִיהוּ כִּלְאַיִם טַב וּבִישׁ, אֲבָל חָלָב אִיהוּ מִסִּטְרָא דְּדַכְיוּ, וּבִשְׂרָא מִסִּטְרָא דְּדַכְיוּ, אָמַר לֵיהּ וַדַּאי הָכִי הוּא, אֲבָל הַאי רָזָא אִשְׁתְּמוֹדַע בִּקְרָא דָּא, תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ (בראשית א כד), **דְּאַף עַל גַּב דְּאִינוּן מִסִּטְרָא דְּדַכְיוּ, כֻּלְּהוּ אִינוּן דְּכַר וְנוּקְבָא, וְאִינוּן זוּגִין, וּמָאן דְּנָטִיל מִמַּה דְּלַאו אִיהוּ מִינֵיהּ, הַהוּא בַּר דְּאִתְרְכִיב מִתַּרְוַיְיהוּ, עֲלֵיהּ אִתְּמַר** (שמות כג יט) **לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ.**

חָלָב עִם בָּשָׂר וְגוֹרְמִים לְעָרֵב שׁוֹר בַּחֲמוֹר, וְזֶהוּ כִּלְאַיִם, מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: אֵלִיָּהוּ אֵלִיָּהוּ, וַהֲרֵי הַשּׁוֹר הוּא מִצַּד הַטָּהֳרָה, וְהַחֲמוֹר מִצַּד הַטֻּמְאָה, זֶהוּ כִּלְאַיִם טוֹב וָרָע, אֲבָל חָלָב הוּא מִצַּד הַטָּהֳרָה, וּבָשָׂר מִצַּד הַטָּהֳרָה? אָמַר לוֹ: וַדַּאי כָּךְ זֶה, אֲבָל הַסּוֹד הַזֶּה נוֹדָע בַּפָּסוּק הַזֶּה, תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ, שֶׁאַף עַל גַּב שֶׁהֵם מִצַּד הַטָּהֳרָה, כֻּלָּם זָכָר וּנְקֵבָה, וְהֵם זוּגוֹת, וּמִי שֶׁנּוֹטֵל מִמִּי שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ, אוֹתוֹ בֵּן שֶׁמֻּרְכָּב מִשְּׁנֵיהֶם, עָלָיו נֶאֱמַר לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ.

הַחֵטְא שֶׁעֵרֵב טִפָּה שֶׁל בְּכוֹר בְּאֵינוֹ מִינוֹ

(דף ל ע"ב): **אָמַר בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא בְּוַדַּאי כְּעַן אִיהוּ מִלָּה בְּדוּכְתָּהָא, וְדָא אִיהוּ בְּרִירָא דְּמִלָּה, וְדָא אִיהוּ, מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ לֹא תְאַחֵר** (שם כב כח), **כְּמָה דְּאִתְּמַר שֶׁמָּא יְקַדְּמֶנּוּ אַחֵר בְּרַחֲמֵי, חוֹבָא דָּא דְּעָרַב בַּר נַשׁ טִפָּה בּוּכְרָא בְּזִוּוּגָא נִדָּה שִׁפְחָה גּוֹיָה זוֹנָה, דָּא גָּרִים דְּנָטִיל אַחֵר בַּת זוּגֵיהּ, וְאִיהוּ מִדָּה לָקֳבֵל מִדָּה,** (דף ל ע"ב) **וּבְגִין דָּא רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְיָ׳ אלהי״ך, לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ, דְּהַהוּא בַּר אִיהוּ עִרְבּוּבְיָא דְּנָפִיק כִּלְאַיִם, מֵאִתְּתָא דְּלַאו מִינֵיהּ, דְּאִיהִי כְּנֶגְדּוֹ, וּבְגִין דָּא זָכָה עֵזֶר, בַּת זוּגֵיהּ דְּאִיהִי עֵזֶר לֵיהּ בְּאוֹרַיְיתָא בְּפִקּוּדָא בִּדְחִילוּ וּבִרְחִימוּ, עֵזֶר לוֹ בְּעָלְמָא דֵּין, וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי, וְאִם**

אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: בְּוַדַּאי כָּעֵת הַדָּבָר הוּא בִּמְקוֹמוֹ, וְזֶהוּ בֵּרוּר הַדָּבָר, וְזֶהוּ מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ לֹא תְאַחֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁמָּא יְקַדְּמֶנּוּ אַחֵר בְּרַחֲמִים, חֵטְא זֶה שֶׁעֵרֵב אָדָם טִפָּה בְּכוֹרָה בְּזִוּוּג נִדָּה שִׁפְחָה גּוֹיָה זוֹנָה, זֶה גּוֹרֵם שֶׁנּוֹטֵל אַחֵר אֶת בַּת זוּגוֹ, וְהוּא מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, וּמִשּׁוּם כָּךְ רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יהו״ה אֱלֹהֶי״ךָ, וְלֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ, שֶׁאוֹתוֹ בֵּן הוּא עִרְבּוּבְיָא שֶׁיּוֹצֵא כִּלְאַיִם, מֵאִשָּׁה שֶׁאֵינָהּ מִינוֹ, שֶׁהִיא כְּנֶגְדּוֹ, וּמִשּׁוּם זֶה זָכָה? עֵזֶר, בַּת זוּגוֹ שֶׁהִיא עֵזֶר לוֹ בַּתּוֹרָה בְּמִצְוָה בְּיִרְאָה וּבְאַהֲבָה, עֵזֶר לוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, וְאִם לֹא, אַחֵר שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ הִיא כְּנֶגְדּוֹ לְאַבְּדוֹ מִשְּׁנֵי

הֲדַסָּה הִיא אֶסְתֵּר בַּת דֹּדוֹ כִּי אֵין לָהּ אָב וָאֵם וְהַנַּעֲרָה יְפַת תֹּאַר וְטוֹבַת מַרְאֶה וּבְמוֹת אָבִיהָ וְאִמָּהּ לְקָחָהּ מָרְדֳּכַי[ז] לוֹ לְבַת: (ח) וַיְהִי בְּהִשָּׁמַע דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהִקָּבֵץ נְעָרוֹת רַבּוֹת אֶל שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל יַד הֵגָי וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל יַד הֵגַי שֹׁמֵר הַנָּשִׁים: (ט) וַתִּיטַב הַנַּעֲרָה בְעֵינָיו וַתִּשָּׂא חֶסֶד לְפָנָיו וַיְבַהֵל אֶת

לָאו, אָחֳרָא דְּלָאו אִיהוּ מִינֵיהּ, אִיהִי כְּנֶגְדּוֹ, לְאוֹבָדָא לֵיהּ מִתְּרֵין עָלְמִין, וְכָל דָּא גְרִים לֵיהּ בְּגִין דְּלָא נָטִיר טִפָּה קַדְמָאָה לְבַת זוּגֵיהּ.

הָעוֹלָמוֹת, וְכָל זֶה גָּרַם לוֹ מִשּׁוּם שֶׁלֹּא שָׁמַר טִפָּה רִאשׁוֹנָה לְבַת זוּגוֹ.

וְעַל יְדֵי תְּשׁוּבָה הוּא מְתַקֵּן הַכֹּל

וְעִם כָּל דָּא אִם חָזַר בִּתְיוּבְתָּא, עֲלֵיהּ אִתְּמַר (ישעיהו ו י) **וָשָׁב וְרָפָא לוֹ, וְיָהִיב לֵיהּ בַּת זוּגֵיהּ, דְּאִתְּמַר בָּהּ** (משלי ג ח) **רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶךָ, וְאִיהִי דְּיוֹקְנָא דְּאוֹרַיְיתָא, דְּאִיהִי אַסְוָותָא וְאִיהִי חַיִּים, הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (שם יח) **עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ, וְאִתְּתֵיהּ אִיהִי בְּדִיוֹקְנָהָא, הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (קהלת ט ט) **רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אָהַבְתָּ, אוֹרַיְיתָא אִיהִי טוֹב, הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (משלי ד כב) **כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, וְאִתְּתֵיהּ אִיהִי בְּדִיוֹקְנָהָא, הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (שם יח ב) **מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב, סוֹף סוֹף עֶשֶׂר מִלִּין אִתְּמַר בְּהַאי, וְעֶשֶׂר בְּהַאי, וְהָא אוּקְמוּהָ חַבְרַיָּא.**

וְעִם כָּל זֶה, אִם חָזַר בִּתְשׁוּבָה, עָלָיו נֶאֱמַר וָשָׁב וְרָפָא לוֹ, וְנוֹתֵן לוֹ בַּת זוּגוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶךָ, וְהִיא דְּמוּת שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא רְפוּאָה וְהִיא חַיִּים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ, וְאִשְׁתּוֹ הִיא בִּדְמוּתָהּ. זֶה שֶׁכָּתוּב רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אָהַבְתָּ. הַתּוֹרָה הִיא טוֹב. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, וְאִשְׁתּוֹ הִיא בִּדְמוּתָהּ. זֶה שֶׁכָּתוּב מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב. סוֹף סוֹף עֲשָׂרָה דְבָרִים נֶאֶמְרוּ בָּזֶה וַעֲשָׂרָה בָּזֶה, וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ הַחֲבֵרִים.

ז. זוהר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים - דַּף קי״ב ע״ב):

הַיֶּרֶךְ וְהַבְּגָדִים לָקַח צַד הַקְּדוּשָּׁה מִצַּד הַס״מ

תָּא חֲזֵי, דְּאִית לְאַהַדְרָא סָבָא, בְּמִלִּין קַדְמָאִין, דְּהָכִי הֲווֹ עָבְדֵי יִשְׂרָאֵל, עַד דְּאִשְׁתַּתָּפוּ בְּדַרְגִּין תַּתָּאִין יָרֵךְ דְּקָא אֲמָרָן, סַגֵּי אַתְקִיפוּ לוֹן יִשְׂרָאֵל, בְּהַהוּא

בֹּא וּרְאֵה שֶׁיֵּשׁ לַחֲזֹר, זָקֵן, לִדְבָרִים רִאשׁוֹנִים, שֶׁכָּךְ הָיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁהִשְׁתַּתְּפוּ בַּדְּרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת. הַיָּרֵךְ שֶׁאָמַרְנוּ, הַרְבֵּה הִתְקִיפוּ אֶת יִשְׂרָאֵל

תַּמְרוּקֶיהָ וְאֶת מָנוֹתֶהָ לָתֵת לָהּ וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת הָרְאֻיוֹת לָתֶת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת נַעֲרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנָּשִׁים: (י) לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת עַמָּהּ וְאֶת מוֹלַדְתָּהּ כִּי מָרְדֳּכַי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תַגִּיד: (יא) וּבְכָל יוֹם וָיוֹם מָרְדֳּכַי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית הַנָּשִׁים לָדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמַה יֵּעָשֶׂה בָּהּ: (יב) וּבְהַגִּיעַ תֹּר נַעֲרָה וְנַעֲרָה לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִקֵּץ הֱיוֹת לָהּ כְּדַת הַנָּשִׁים שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵּן יִמְלְאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים

יָרֵךְ. מָרְדְּכַי הֲוָה אַחְמֵי לְהַהוּא רָשָׁע דְּהָמָן הַהוּא יָרֵךְ דִּילֵיהּ, וְעַל דָּא הֲוָה רָגִיז, מִלָּה דְּאִתְחֲזֵי לֵיהּ, וְאִיהוּ אַרְגִּיז לֵיהּ בַּהֲדֵיהּ. חָמוּ חַבְרַיָּיא, מַה כְּתִיב, (בראשית כז) וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בִּגְדֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת וְגוֹ'. בְּאִלֵּין לְבוּשִׁין דִּילֵיהּ, גָּזַל דִּילֵיהּ, וְאַפִּיק לֵיהּ מִכָּל בִּרְכָאן דִּילֵיהּ, וּמִבְּכֵרוּתָא.

בְּאוֹתָהּ הַיָּרֵךְ. מָרְדְּכַי הָיָה מַרְאֶה לְאוֹתוֹ הָמָן הָרָשָׁע אֶת אוֹתָהּ יָרֵךְ שֶׁלּוֹ, וְלָכֵן הָיָה רוֹגֵז, דָּבָר שֶׁנִּרְאָה לוֹ, וְהוּא הִרְגִּיז אוֹתוֹ עִמּוֹ. רְאוּ הַחֲבֵרִים מַה כָּתוּב - (בראשית כז) וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בִּגְדֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת וְגוֹ'. בַּלְּבוּשׁ הַלָּלוּ שֶׁלּוֹ גָּזַל אוֹתוֹ וְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִכָּל בִּרְכוֹתָיו וּמֵהַבְּכוֹרָה.

לָכֵן הַבְּגָדִים שֶׁל הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים מִתְבַּלִּים מַהֵר

וּבְגִין כַּךְ, עִילָּה דְּקָא אַשְׁכָּחוּ רְתִיכִין דִּילֵיהּ, לְרַבָּנָן, אִיהוּ דְּחוּפְיָא דִּלְהוֹן לְמָאנֵי דְּרַבָּנָן תָּדִיר. (ק"א) לְיַרְכִין דִּלְהוֹן. וּלְמָאנִין דִּלְהוֹן. וְאִלֵּין תְּרֵין מִלִּין דְּסִטְרָא אַחֲרָא הֲווֹ, וְכָל דָּא בְּגִין דְּגָזְלוּ לוֹן מִנֵּיהּ. לֵית לְהוּ עִילָּה אֶלָּא לְרַבָּנָן. וּבְגִין כַּךְ, הָנֵי מָאנֵי דְּרַבָּנָן דְּקָא בָּלוּ מֵחוּפְיָא דִּלְהוֹן אִיהוּ, וְהָנֵי בִּרְכֵי דְּשַׁלְהֵי, מִנַּיְיהוּ הוּא וַדַּאי. וּמִדִּלְהוֹן הֲווֹ, וּמִנְּהוֹן נַטְלֵי עִילָּה, וּמִמַּה דַּהֲווֹ מִנַּיְיהוּ. בָּעָאן לְרַבָּנָן, דְּאִינּוּן כְּלָלָא דְּהַהוּא יוֹשֵׁב אֹהָלִים, וְעַל דָּא לֵית עִילָּה בְּלָא עִילָּה, וְעַל דָּא לֵית מִלָּה, בְּלָא דִּינָא, וְכָל מִלָּה תָּב לְאַתְרֵיהּ.

וּמִשּׁוּם כָּךְ, הָעִלָּה שֶׁמָּצְאוּ הַמֶּרְכָּבוֹת שֶׁלּוֹ לַחֲכָמִים הוּא הַחִכּוּךְ שֶׁלָּהֶם עִם בִּגְדֵי רַבּוֹתֵינוּ תָּמִיד לַיְּרֵכַיִם שֶׁלָּהֶם וְלַבְּגָדִים שֶׁלָּהֶם. וְאֵלּוּ שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָיוּ שֶׁל הַצַּד הָאַחֵר, וְכָל זֶה מִשּׁוּם שֶׁגָּזְלוּ מִמֶּנּוּ אוֹתָם, וְאֵין לָהֶם עִלָּה אֶלָּא לַחֲכָמִים. וּמִשּׁוּם כָּךְ הַבְּגָדִים הַלָּלוּ שֶׁל הַחֲכָמִים הֵם מִתְבַּלִּים מֵהַחִכּוּךְ שֶׁלָּהֶם, וְהַבִּרְכַּיִם הַכּוֹשְׁלוֹת הַלָּלוּ זֶה מֵהֶם וַדַּאי, וּמִשֶּׁלָּהֶם הָיוּ, וּמֵהֶם נוֹטְלִים תּוֹאֲנָה, וּמִמַּה שֶּׁהָיוּ מֵהֶם. וְרוֹצִים לַחֲכָמִים, שֶׁהֵם כְּלָל שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁיּוֹשֵׁב אֹהָלִים, וְלָכֵן אֵין עִלָּה בְּלִי עִלָּה, וְלָכֵן אֵין דָּבָר בְּלִי דִין, וְכָל דָּבָר שָׁב לִמְקוֹמוֹ.

בְּשֶׁמֶן הַמֹּר וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בַּבְּשָׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים: (יג) וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ[ח] אֵת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֵן לָהּ לָבוֹא עִמָּהּ

ח. זֹהַר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת פְּקוּדֵי - דַּף רנ״ח ע״ב):

ז״א הִשְׁפִּיעַ לַמַּלְכוּת כָּל הַצָּרִיךְ כְּדֵי שֶׁתַּעֲלֶה וְתִהְיֶה רְאוּיָה לְיִחוּד

תּוּ וַיִּבֶן, אִסְתַּכַּל בְּסִטְרוֹי, וְאַתְקִין וְכַוִּין כָּל רוּחוֹתֶיהָ, לְמִזְרַע וּלְאַשְׁקָאָה וּלְאוֹלָדָא, לְמֶעְבַּד לָהּ כָּל צָרְכוֹי, כְּמָה דְּאִצְטְרִיךְ. וּלְבָתַר וַיְבִיאֶהָ, בְּמָה. בְּהַאי צַדִּיק. דִּכְתִיב, (רס״א ע״א) (אסתר ב) **וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, דְּהַאי אַמְשִׁיךְ לְכֹלָּא, לְסַלְקָא לְאִתְעַטְּרָא בִּשְׁלִימוּ.**

עוֹד וַיִּבֶן - הִסְתַּכֵּל בְּצִדּוֹ וְהִתְקִין וְכִוֵּן אֶת כָּל רוּחוֹתֶיהָ לִזְרֹעַ וּלְהַשְׁקוֹת וּלְהוֹלִיד, וְלַעֲשׂוֹת לָהּ כָּל צְרָכֶיהָ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. וְאַחַר כָּךְ וַיְבִיאֶהָ, בַּמֶּה? בַּצַּדִּיק הַזֶּה, שֶׁכָּתוּב (אסתר ב) וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ. שֶׁזֶּה הַמַּמְשִׁיךְ אֶת הַכֹּל לַעֲלוֹת וּלְהִתְעַטֵּר בִּשְׁלֵמוּת.

זֹהַר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת פְּקוּדֵי - דַּף רס״א ע״א):

הַתְחָלַת הַהֵיכָלוֹת מִלְמַעְלָה לְמַטָּה

הֵיכָלָא שְׁבִיעָאָה עִלָּאָה דָּא, דְּאִיהוּ (רכ״ה ע״א) **מְקוֹרָא דְּחַיֵּי, דָּא אִיהוּ בִּרְכָתָא קַמַּיְיתָא. וְדָא אִיהוּ הֵיכָלָא קַדְמָאָה, שֵׁירוּתָא דְּכֹלָּא מֵעֵילָּא לְתַתָּא, וּלְנַטְלָא שְׁבִיעָאָה מִתַּתָּא, לְאִתְחַבְּרָא דָּא בְּדָא, שְׁבִיעָאָה בִּשְׁבִיעָאָה. דְּהָא מֵהַאי דִּלְתַתָּא, עָיֵיל מַאן דְּעָיֵיל, לְהֵיכָלָא עִלָּאָה.**

הַהֵיכָל הַשְּׁבִיעִי הָעֶלְיוֹן הַזֶּה, שֶׁהוּא מְקוֹר הַחַיִּים, זוֹהִי הַבְּרָכָה הָרִאשׁוֹנָה, וְזֶהוּ הַהֵיכָל הָרִאשׁוֹן, רֵאשִׁית הַכֹּל מִמַּעְלָה לְמַטָּה, וְלִטֹּל הַשְּׁבִיעִי מִלְּמַטָּה לְחַבֵּר זֶה בָּזֶה, שְׁבִיעִי בִּשְׁבִיעִי. שֶׁהֲרֵי מִזֶּה שֶׁלְּמַטָּה נִכְנָס מִי שֶׁנִּכְנָס לַהֵיכָל הָעֶלְיוֹן.

הַמַּלְכוּת נִקְרֵאת בָּרוּךְ בְּכָל הַהַשְׁפָּעוֹת מִלְמַעְלָה וְהֵיכָלוֹת מִלְּמַטָּה שֶׁנִּכְלְלוּ בָּהּ

וְדָא הוּא רָזָא, (בראשית מ״ה ע״א) **בָּרוּךְ, רִבּוּיָא דְּכֻלְּהוּ תַּתָּאֵי, כְּלִילָא בְּחֵיוָון וּשְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים, וְכֻלְּהוּ הֵיכָלִין רִבּוּיָא דְּרָזָא דְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים, דְּשַׁרְיָא בְּגַוֵּיהּ בִּגְנִיזוּ, וּכְדֵין אִקְרֵי בָּרוּ״ךְ, בְּכָל אִלֵּין רִבּוּיִין וּבִרְכָאן, וְרָזִין דְּאִשְׁתְּלִימוּ בָּהּ.**

וְזֶהוּ סוֹד בָּרוּךְ - רִבּוּי שֶׁל כָּל הַתַּחְתּוֹנִים, כָּלוּל בַּחַיּוֹת וּשְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים, וְכָל הַהֵיכָלוֹת רִבּוּי שֶׁל סוֹד קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים שֶׁשּׁוֹרֶה בְּתוֹכוֹ בִּגְנִיזָה, וְאָז נִקְרָא בָּרוּ״ךְ בְּכָל הָרִבּוּיִים הַלָּלוּ וְהַבְּרָכוֹת וְהַסּוֹדוֹת שֶׁנִּשְׁלְמוּ בוֹ.

הַמַּלְכוּת כּוֹלֶלֶת אֶת כ״ב הָאוֹתִיּוֹת וְכוֹלֶלֶת בְּגַוָּהּ אֶת כּוּלָּם

אַתָּ״ה, עֲטוּרָא דִּסְתִימוּ דְּאַתְוָון, כְּלָלָא דְּכֻלְּהוּ כ״ב אַתְוָון. וְדָא הוּא א״ת-ה׳

אַתָּ״ה - הָעֲטוּר שֶׁל סֵתֶר הָאוֹתִיּוֹת, הַכְּלָל שֶׁל כָּל כ״ב הָאוֹתִיּוֹת. וְזֶהוּ א״ת-ה׳

דְּכָלִיל לוֹן מֵעֵילָּא, בְּהַאי ה׳, וְכָנִישׁ לוֹן בְּגַוֵּיהּ, וְדָא אִיהוּ א״ת-ה׳. וְכַד אִיהִי בִּשְׁלִימוּ בְּהַהוּא (רל״ו ע״ב) **נָהָר דְּאָחִיד בָּהּ, סַלְקָא לְאִתְעַטְרָא לְעֵילָּא, וְדָא אִיהוּ רָזָא דִּכְתִיב,** (אסתר ב) (רכ״ה ע״ב) **וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, וּכְדֵין אֵת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֶן לָהּ. וְדָא אִיהוּ רָזָא בָּרוּךְ אַתָּה, וּבָעֵי לְאִתְכַּוְּונָא בְּהַאי רָזָא, וּלְקַשְׁרָא רְעוּתָא בְּהַאי רָזָא. יְיָ׳ אֱלֹהֵינוּ: דָּא אִיהוּ קִשּׁוּרָא וְיִחוּדָא דְּמַלְכָּא עִלָּאָה לְעֵילָּא, בְּהַאי, כַּד הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֶן לָהּ.**

שֶׁכּוֹלֵל אוֹתָם מִלְמַעְלָה בְּה׳ הַזֹּאת, וְכוֹנֵס אוֹתָם לְתוֹכוֹ, וְזוֹהִי א״ת-ה׳. וּכְשֶׁהִיא בִּשְׁלֵמוּת בְּאוֹתוֹ נָהָר שֶׁאוֹחֵז בָּהּ, הִיא עוֹלָה לְהִתְעַטֵּר לְמַעְלָה, וְזֶהוּ סוֹד הַכָּתוּב (אסתר ב) וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, וְאָז - אֵת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֶן לָהּ. וְזֶהוּ סוֹד בָּרוּךְ אַתָּה, וְצָרִיךְ לְהִתְכַּוֵּן בַּסּוֹד הַזֶּה וְלִקְשֹׁר אֶת הָרָצוֹן בַּסּוֹד הַזֶּה. יְיָ אֱלֹהֵינוּ - זֶהוּ קֶשֶׁר וְיִחוּד שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן לְמַעְלָה. בָּזֶה, כְּשֶׁהַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, אֵת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֶן לָהּ.

זֹהַר - תִּקּוּנֵי הַזֹּהַר (תִּקּוּנָא עֶשְׂרִין, וְחַד וְעֶשְׂרִין - דַּף נז ע״ב):

פּוּרִים עַל שֵׁם יוֹם הַכִּפּוּרִים

פּוּרִים אִתְקְרִיאַת עַל שֵׁם יוֹם הַכִּפּוּרִים, דַּעֲתִידִין לְאִתְעַנְגָא בֵּיהּ, וּלְשַׁנּוּיֵי לֵיהּ מֵעִנּוּי לְעֹנֶג, וּמַה דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא אָסוּר בֵּיהּ נְעִילַת הַסַּנְדָּל, בְּהַהוּא זִמְנָא אִתְּמַר בָּהּ (שיר ז ב) **מַה יָּפוּ פְעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים בַּת נָדִיב, וְעִנּוּגָא וְחֶדְוָה וְכַמָּה טָבִין מְזוּמְנִין לְגַבָּהּ, וְדָא יְהֵא בִּזְמְנָא דְּפוּרְקָנָא בַּעֲגָלָא.**

פּוּרִים נִקְרֵאת עַל שֵׁם יוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁעֲתִידִים לְהִתְעַנֵּג בּוֹ, וּלְשַׁנּוֹת אוֹתוֹ מֵעִנּוּי לְעֹנֶג, וּמַה שֶּׁהִיא שְׁכִינָה אָסוּר בּוֹ נְעִילַת הַסַּנְדָּל, בְּאוֹתוֹ זְמַן נֶאֱמַר בָּהּ מַה יָּפוּ פְּעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים בַּת נָדִיב, וְעֹנֶג וְשִׂמְחָה, וְכַמָּה טוֹבוֹת מְזֻמָּנוֹת אֵלֶיהָ, וְזֶה יִהְיֶה בִּזְמַן הַגְּאֻלָּה בִּמְהֵרָה.

מְעִידִים עָלֶיהָ שֶׁלֹּא הֶחֱלִיפָה אוֹתוֹ הִיא וּבָנֶיהָ בְּאַחֵר

וּמָאן גָּרַם עִנּוּי לִשְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא, אֶלָּא רָזָא דְמִלָּה וּבְכֵן אָבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כַדָּת (אסתר ד טז)**, בְּגִין דְּעָאלַת בְּלָא בַעְלָהּ, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ** (דברים לג) **מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, דְּבַטִּילוּ בָהּ אוֹרַיְיתָא, וְדָא גָּרַם אִבּוּדָא דְּבֵית רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (אסתר ד טז) **וְכַאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי, וְעִם כָּל דָּא אַף עַל גַּב דְּעָאלַת בְּלָא בַעְלָהּ דְּאִיהוּ דִּבְרֵי תוֹרָה, עִם כָּל דָּא עָאלַת בַּאֲבָהָן, דְּאִינוּן שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה**

וּמִי גָּרַם עִנּוּי לַשְּׁכִינָה בַּגָּלוּת? אֶלָּא סוֹד הַדָּבָר, וּבְכֵן אָבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כַדָּת, מִשּׁוּם שֶׁנִּכְנֶסֶת בְּלִי בַעְלָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, שֶׁבִּטְּלוּ בָהּ תּוֹרָה, וְזֶה גָּרַם אָבְדָן שֶׁל בַּיִת רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְכַאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי. וְעִם כָּל זֶה, אַף עַל גַּב שֶׁנִּכְנְסָה בְּלִי בַעְלָהּ, שֶׁהוּא דִּבְרֵי תוֹרָה, עִם כָּל זֶה נִכְנְסָה עִם הָאָבוֹת, שֶׁהֵם שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וָיוֹם שֶׁהִתְעַנְּתָה בָּהֶם, וְהֵם עֵדִים שֶׁהָעַלְמָה נִכְנְסָה עִמּוֹ

וְיוֹם דְּאִתְעַנַּת בְּהוֹן, וְאִינוּן סַהֲדִין דְּעוּלֵימְתָא עָאלַת בֵּיהּ לְמַלְכָּא, הֲדָא הוּא דִכְתִיב (שם ב יג) **וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, נַעֲרָה וַדַּאי בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ דְּאִישׁ לֹא יְדָעָהּ אֶלָּא בַּעְלָהּ, וּכְמָה דְּבָעֶרֶב הִיא בָּאָה נַעֲרָה בְּתוּלָה וַדַּאי, הָכִי נַמִּי בַּבֹּקֶר הִיא שָׁבָה נַעֲרָה בְּתוּלָה וַדַּאי, וּבָהּ עֶרֶב וָבֹקֶר פַּעֲמַיִם קוֹרִין לְיִשְׂרָאֵל בַּעְלָהּ, וְסַהֲדִין עֲלָהּ דְּלָא חֲלִיפַת לֵיהּ הִיא וּבְנָהָא בְּאָחֳרָא, וּבְגִין דָּא יִשְׂרָאֵל אָמְרִין בְּכָל יוֹמָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יהו"ה אלהינ"ו יהו"ה אֶחָד, שְׁמַ"ע אֶחָ"ד, שֵׁ"ם אָ"ח עֵ"ד, אָ"ח נָטִיר לָהּ, בְּגִין דְּאָח לְצָרָה יִוָּלֵד** (משלי יז יז)**, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר** (תהלים לב ז) **אַתָּה סֵתֶר לִי, בָּרוּךְ אַתָּה בְּבוֹאֶךָ** (דברים כח ו)**, יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ** (בראשית מט כח)**, בְּגִין דְּבֵיהּ יהו"ה וּבֵיהּ ד', בֵּיהּ אִיהִי נְטִירָא.**

לַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, נַעֲרָה וַדַּאי בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, שֶׁאִישׁ לֹא יְדָעָהּ אֶלָּא בַעְלָהּ, וּכְמוֹ שֶׁבָּעֶרֶב הִיא בָּאָה נַעֲרָה בְּתוּלָה וַדַּאי, כָּךְ גַּם בַּבֹּקֶר הִיא שָׁבָה נַעֲרָה בְּתוּלָה וַדַּאי, וּבָהּ עֶרֶב וָבֹקֶר פַּעֲמַיִם קוֹרִין לְיִשְׂרָאֵל בַּעְלָהּ, וּמְעִידִים עָלֶיהָ שֶׁלֹּא הֶחֱלִיפָה אוֹתוֹ הִיא וּבָנֶיהָ בְּאַחֵר, וּמִשּׁוּם זֶה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יהו"ה אֱלֹהֵינ"וּ יהו"ה אֶחָד, שְׁמַ"ע אֶחָ"ד, שֵׁ"ם אָ"ח עֵ"ד, אָ"ח שׁוֹמֵר אוֹתָהּ, מִשּׁוּם שֶׁאָח לְצָרָה יִוָּלֵד, וְעָלָיו נֶאֱמַר אַתָּה סֵתֶר לִי, בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ, יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ, מִשּׁוּם שֶׁבּוֹ יהו"ה וּבוֹ ד', בּוֹ הִיא שְׁמוּרָה.

לֹא נָגַע בָּהּ הַנָּכְרִי שֶׁהוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ

(דף נח ע"א)**: וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר** (אסתר ב ז) **וַיְהִי אֹמֵן אֶת הֲדַסָּה, הוּא אוּמָּן דִּילָהּ וְאִיהִי אֲמוּנָה דִּילֵיהּ, וְדָא אִיהוּ דְּאִתְּמַר** (שם כ) **כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְאָמְנָה אִתּוֹ, וְלָא נָגַע בָּהּ נוּכְרָאָה דְּאִיהוּ אֲחַשְׁוֵרוֹ"שׁ, בְּגִין דְּאָח עִמָּהּ וַדַּאי, וְאִיהוּ סָתִיר לָהּ מִנֵּיהּ, בְּמַאי סָתִיר לָהּ מִנֵּיהּ בִּנְקוּדָה דְּאִיהִי קוֹצָא דְּאָת ד' מִן אֶחָד, אָ"ח נָטִיר ד', דְּלָא יִתְקָרִיב לְגַבָּהּ אַחֵר, הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (ישעיה מב ח) **אֲנִי יהו"ה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן, וְהַאי נְקוּדָה אִיהִי אוֹת בְּרִית, דְּבָהּ אִשְׁתַּלִּים אָ"ח לְעֶשֶׂר, וּבָהּ אִתְעֲבִיד י', וּמַאן דִּמְשַׁקֵּר בִּבְרִית מִילָה גָּרִים לְאִסְתַּלְּקָא מִינֵּיהּ** (דף נח ע"א)

וְעָלָיו נֶאֱמַר וַיְהִי אֹמֵן אֶת הֲדַסָּה, הוּא אוֹמֵן שֶׁלָּהּ וְהִיא אֱמוּנָה שֶׁלּוֹ, וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְאָמְנָה אִתּוֹ, וְלֹא נָגַע בָּהּ הַנָּכְרִי שֶׁהוּא אֲחַשְׁוֵרוֹ"שׁ, מִשּׁוּם שֶׁאָח עִמָּהּ וַדַּאי, וְהוּא הִסְתִּיר אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. בַּמֶּה הִסְתִּיר אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ? בַּנְּקֻדָּה שֶׁהִיא הַקּוֹץ שֶׁל הָאוֹת ד' מִן אֶחָד, אָ"ח שׁוֹמֵר ד' שֶׁלֹּא יִקְרַב אַחֵר אֵלֶיהָ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אֲנִי יהו"ה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן, וְהַנְּקֻדָּה הַזּוֹ הִיא אוֹת בְּרִית, שֶׁבָּהּ נִשְׁתַּלֵּם אָ"ח לְעֶשֶׂר, וּבָהּ נַעֲשֶׂה י', וּמִי שֶׁמְּשַׁקֵּר בִּבְרִית מִילָה, גּוֹרֵם שֶׁתִּסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ שְׁכִינָה, שֶׁהִיא הַיִּחוּד שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְשׁוֹלֵט עָלָיו ש"ד שֶׁהוּא אַחֵר.

שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי יִחוּדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְשַׁלִּיט עֲלֵיהּ ש״ד דְּאִיהוּ אַחֵר.

חֵטְא זֶה גָּרַם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁיִּשְׁתַּעְבְּדוּ בָּהֶם אֻמּוֹת הָעוֹלָם

וַדַּאי י׳ דְּשַׁדַּי, אִיהִי קוֹצָא מִן ד׳ דְּאֶחָד, וְאִם מְשַׁקֵּר אַעֲבַר קוֹצָא מִן ד׳ מִן אֶחָד וְאִשְׁתָּאַר אַחֵר, וּבְגִין דָּא אָמַר קְרָא (שמות לד יד) **לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר וְגוֹמֵר, וּבְהַהוּא זִמְנָא דְּשַׁלְטָא עַל בַּר נַשׁ שֵׁד דְּאִיהוּ אֵל אַחֵר, אִיהוּ מִשְׁתַּעְבֵּד בֵּיהּ בְּכָל מִינֵי עִנּוּיִין, וְחוֹבָא דָא גָּרַם לְיִשְׂרָאֵל לְאִשְׁתַּעְבְּדָא בְּהוֹן אוּמִין דְּעָלְמָא.**

וַדַּאי י׳ שֶׁל שַׁדַּי, הִיא קוֹץ מִן ד׳ שֶׁל אֶחָד, וְאִם מְשַׁקֵּר, הֶעֱבִיר קוֹץ מִן ד׳ מִן אֶחָד וְנִשְׁאַר אַחֵר, וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר הַכָּתוּב לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר וְגוֹמֵר, וּבְאוֹתוֹ זְמַן שֶׁשּׁוֹלֵט עַל אָדָם שֵׁד שֶׁהוּא אֵל אַחֵר, הוּא מִשְׁתַּעְבֵּד בּוֹ בְּכָל מִינֵי עִנּוּיִים, וְחֵטְא זֶה גָּרַם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁיִּשְׁתַּעְבְּדוּ בָּהֶם אֻמּוֹת הָעוֹלָם.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ בִּגְלָלָהּ בְּכָל מָקוֹם

וּמַאן דְּנָטִיר אוֹת בְּרִית בְּכָל אֲתַר דְּאִיהִי, בֵּין בִּבְרִית מִילָה, בֵּין בְּשַׁבָּת וְיוֹמִין טָבִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לֵיהּ בְּגִינָהּ בְּכָל אֲתַר, וּמְכַסֵּי עֲלוֹי מִשַּׂנְאוֹי, כְּגַוְונָא דְּמֹשֶׁה דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (תהלים צא א) **בְּצֵל שַׁדַּ״י יִתְלוֹנָן, וּכְגַוְונָא דְּאֶסְתֵּר דְּסָתִיר לָהּ מֵאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דְּאִיהוּ עָרֵל וְטָמֵא, וְשַׁוִּי בְּאַתְרֵיהּ שֵׁנִית** (נ״אשדית) **בִּדְיוֹקְנָא דִּילָהּ, הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (אסתר ב יג) **כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר וְגוֹמֵר, בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי, וְאִיהוּ נָטִיר לָהּ מֵהָמָן הָרָשָׁע, הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (תהלים לב ז) **מִצַּר תִּצְּרֵנִי, דְּאִיהוּ צַר וְאוֹיֵב.**

וּמִי שֶׁשּׁוֹמֵר אוֹת הַבְּרִית בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא, בֵּין בִּבְרִית מִילָה בֵּין בְּשַׁבָּת וְיָמִים טוֹבִים, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ בִּגְלָלָהּ בְּכָל מָקוֹם, וּמְכַסֶּה עָלָיו מִשּׂוֹנְאָיו, כְּמוֹ שֶׁמֹּשֶׁה נֶאֱמַר בּוֹ בְּצֵל שַׁדַּ״י יִתְלוֹנָן, וּכְמוֹ שֶׁאֶסְתֵּר שֶׁהִסְתִּיר אוֹתָהּ מֵאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ שֶׁהוּא עָרֵל וְטָמֵא, וְשָׂם בִּמְקוֹמָהּ שֵׁנִית (שדית) בִּדְמוּת שֶׁלָּהּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר וְגוֹמֵר, בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי, וְהוּא שָׁמַר אוֹתָהּ מֵהָמָן הָרָשָׁע. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב מִצַּר תִּצְּרֵנִי, שֶׁהוּא צָר וְאוֹיֵב.

חֲמִשִּׁים אַמָּה נֶגֶד חֲמִשִּׁים מַכּוֹת

וּבְגִין הַאי קִנְאָה דְּכַסֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹת דִּילֵיהּ עַל אֶסְתֵּר, דְּאִיהִי קְדוּשָׁה דִּילֵיהּ, דְּלָא אִיהִי קְדוּשָׁה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה, אִתְלַבְּשׁוּ עֲשָׂרָה כִּתְרִין תַּתָּאִין בַּעֲשָׂרָה בְּנִין דְּהָמָן, דְּתַמָּן אֵל אַחֵר, דְּהָמָן אָמַר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף אֶשְׁקוֹל וְגוֹמֵר

וּמִשּׁוּם הַקִּנְאָה הַזּוֹ שֶׁכִּסָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּאוֹת שֶׁלּוֹ עַל אֶסְתֵּר, שֶׁהִיא הַקְּדֻשָּׁה שֶׁלּוֹ, שֶׁאֵין הַקְּדֻשָּׁה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה, הִתְלַבְּשׁוּ עֲשָׂרָה כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים בַּעֲשָׂרָה בָּנִים שֶׁל הָמָן, שֶׁשָּׁם אֵל אַחֵר, שֶׁהָמָן אָמַר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר

מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד בֵּית הַמֶּלֶךְ: (יד) בָּעֶרֶב הִיא בָאָה[ט] וּבַבֹּקֶר הִיא

(אסתר ג ט), **וְכֹלָּא לְנָטְלָא נוּקְמָא מֵאֶסְתֵּר וְאוּמְתָהּ, דְּאִתְּמַר בָּהּ** (שם ה א) **וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָסַר לוֹן בִּידָהָא וּבִידָא דְּאוּמְתָהּ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ** (שם ט כה), **וְאִיהוּ עָבַד עֵץ גָּבוֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיל נוּקְמָא מִנֵּיהּ וּמִבְּנוֹי בִּשְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, דְּמָחֵאת לְמִצְרָאֵי חֲמִשִּׁים מַכּוֹת.**

כֶּסֶף אֶשְׁקֹל וְגוֹמֵר, וְהַכֹּל לִטֹּל נְקָמָה מֵאֶסְתֵּר וְאֻמָּתָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מָסַר אוֹתָם בְּיָדָיו וּבְיַד אֻמָּתָהּ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ, וְהוּא עָשָׂה עֵץ גָּבוֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָטַל מִמֶּנּוּ נְקָמָה וּמִבָּנָיו בַּשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁהִכְּתָה אֶת הַמִּצְרִים חֲמִשִּׁים מַכּוֹת.

ט. זוֹהַר בְּרֵאשִׁית (פָּרָשַׁת מִקֵּץ - דף רב ע״ב):

וְרָזָא אִיהוּ, דְּהָא הַהוּא אִסְתַּכְּלוּתָא, דְּאִיהוּ מִסְתַּכֵּל בְּהַהוּא בָּעוּתָא, גָּרִים לֵיהּ לְמַחֲלַת לֵב. מַאי מַחֲלָה לֵב, דָּא אִיהוּ מַאן דְּקָאִים תָּדִיר עֲלֵיהּ דְּבַר נָשׁ, לְאַסְטָאָה לְעֵילָּא וְתַתָּא.

וְסוֹד הוּא, שֶׁהֲרֵי אוֹתָהּ הַהִתְבּוֹנְנוּת שֶׁהוּא מִתְבּוֹנֵן בְּאוֹתָהּ הַבַּקָּשָׁה, גּוֹרֶמֶת לוֹ לְמַחֲלַת לֵב. מַה זֶּה מַחֲלַת לֵב? זֶהוּ מִי שֶׁעוֹמֵד תָּמִיד עַל הָאָדָם לְהַסְטִין לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה תְּפִלּוֹתָיו מִתְקַבְּלוֹת

וְעֵץ חַיִּים תַּאֲוָה בָּאָה. תָּנִינָן, מַאן דְּבָעֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְקַבֵּל צְלוֹתֵיהּ, יִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא, דְּאִיהִי עֵץ חַיִּים. וּכְדֵין תַּאֲוָה בָּאָה. מַאן תַּאֲוָה, דָּא הוּא דַּרְגָּא דְּכָל צְלוֹתִין דְּעָלְמָא בִּידֵיהּ, וְעָאִיל לוֹן קַמֵּי מַלְכָּא עִלָּאָה. כְּתִיב הָכָא בָּאָה, וּכְתִיב הָתָם, (אסתר ב) **בָּעֶרֶב הִיא בָאָה. וְדָא הוּא תַּאֲוָה בָּאָה, בָּאָה קַמֵּי מַלְכָּא עִלָּאָה, לְאַשְׁלָמָא רְעוּתָא דְּהַהוּא בַּר נָשׁ.**

וְעֵץ חַיִּים תַּאֲוָה בָּאָה. שָׁנִינוּ, מִי שֶׁרוֹצֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְקַבֵּל אֶת תְּפִלָּתוֹ, יִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, שֶׁהִיא עֵץ חַיִּים, וְאָז תַּאֲוָה בָּאָה. מִי הַתַּאֲוָה? זוֹ הַדַּרְגָּה שֶׁכָּל תְּפִלּוֹת הָעוֹלָם בְּיָדֶיהָ, וּמַכְנִיסָה אוֹתָם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן. כָּתוּב כָּאן בָּאָה, וְכָתוּב שָׁם (אסתר ב) בָּעֶרֶב הִיא בָאָה. וְזוֹ הִיא תַּאֲוָה בָּאָה, בָּאָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן לְהַשְׁלִים אֶת רְצוֹן אוֹתוֹ הָאִישׁ.

זוֹהַר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת פְּקוּדֵי - דף רס״ב ע״א):

אַשְׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל הַמְּכַוֵּן בִּתְפִלָּתוֹ כָּרָאוּי

וְזַכָּאָה חוּלָקֵיהּ מַאן דְּאִתְקַדַּשׁ בְּהַאי גַּוְונָא בִּצְלוֹתָא כִּדְקָאֲמָרָן, וְקָשַׁר קִשְׁרִין, וְיִיחֵד יִחוּדִין, וְיִתְכַּוֵּן בְּכֹלָּא כִּדְקָא יָאוּת, וְלָא יִסְטֵי לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא. צְלוֹתֵיהּ

וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁהִתְקַדֵּשׁ בְּכְגוֹן זֶה בַּתְּפִלָּה כְּמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ, וְקוֹשֵׁר קְשָׁרִים, וּמְיַחֵד יִחוּדִים, וּמִתְכַּוֵּן בַּכֹּל כָּרָאוּי, וְלֹא יִסְטֶה יָמִינָה וּשְׂמֹאלָה. תְּפִלָּתוֹ אֵינָהּ

לָא אַהְדַּר בְּרֵיקָנְיָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גָּזִיר וְאִיהוּ מְבַטֵּל. עַל דָּא כְּתִיב (משלי כג) **יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ. אִית לֵיהּ חוּלָקָא בְּעָלְמָא דֵּין, וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי.**

חוֹזֶרֶת רֵיקָם. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר - וְהוּא מְבַטֵּל. עַל זֶה כָּתוּב, (משלי כג) יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ. יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא.

הַשְּׁכִינָה מְחַלֶּקֶת חֲלָקִים לְכֻלָּם

בָּעֶרֶב הִיא בָאָה (אסתר ב) **הַיְנוּ דִּכְתִיב** (משלי לא) **וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְגוֹ' מֵהַהוּא רִבּוּיָא דְּבִרְכָאן, וּקְדוּשָּׁה, וְתוֹסֶפֶת קְדוּשָּׁה דְּקָא נַטְלָא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר** (בְּרֵאשִׁית מט) **וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל, דְּפַלִּיגַת חוּלָקָא לְכֹלָּא, וַאֲפִילוּ לְסִטְרָא אַחֲרָא חוּלָקָא בִּלְחוֹדָהָא.**

(אסתר ב) בָּעֶרֶב הִיא בָאָה, הַיְנוּ שֶׁכָּתוּב, (משלי לא) וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְגוֹ', מֵאוֹתוֹ רִבּוּי שֶׁל בְּרָכוֹת וּקְדֻשָּׁה וְתוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה שֶׁנּוֹטֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל, שֶׁמְּחַלֶּקֶת חֵלֶק לְכֻלָּם, וַאֲפִלּוּ לַצַּד הָאַחֵר חֵלֶק לְבַדּוֹ.

זֹהַר בַּמִּדְבָּר (פָּרָשַׁת פִּנְחָס - דַּף ר"כ ע"ב):

הוֹלֶכֶת רַק אִם בַּעְלָהּ נוֹתֵן לָהּ רְשׁוּת

אָמַר רִבִּי אַבָּא לְרִבִּי יוֹסֵי, הַהוּא מַרְגָּלָא קַדִּישָׁא דַּהֲוָה תְּחוֹת יְדָךְ, מִגּוֹ סִיַּעְתָּא דַּחֲסִידָא קַדִּישָׁא דְּאִיהוּ גַּבָּן, כַּמָּה שַׁפִּיר אִיהוּ, וְאַהֲדַרְנָא בֵּיהּ. דְּהָא וַדַּאי לָא אִצְטְרִיךְ לְאַפָּקָא אִתְּתָא, לְמִשְׁרֵי בַּאֲתַר אַחֲרָא, עַד דְּבַעְלָהּ יַפְקֵד לָהּ וְיָהִיב לָהּ רְשׁוּ לְמֵהַךְ. וְאוֹדְעִין לְבַעְלָהּ בְּקַדְמִיתָא, וּמְפַיְּיסִין לֵיהּ, דְּהוּא יַפְקֵד לָהּ, וְיָהִיב לָהּ רְשׁוּ לְמֵיהַךְ לְהַהוּא אֲתָר. כַּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פַּיֵּס לְמֹשֶׁה, וְעַד דְּיָהַב לֵיהּ רְשׁוּ, וְאָמַר לֵיהּ אֵימָא אַנְתְּ, הִנְנִי נוֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם, לְמִשְׁרֵי בְּגַוֵּיהּ, וְעַד דְּיָהַב לָהּ רְשׁוּ לְמֵהַךְ תַּמָּן, לָא אַזְלַת.

אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי יוֹסֵי, אוֹתָהּ מַרְגָּלִית קְדוֹשָׁה שֶׁהָיְתָה תַּחַת יָדְךָ, מִתּוֹךְ סִיּוּעַ שֶׁל הֶחָסִיד הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא אֶצְלֵנוּ, כַּמָּה יָפֶה הוּא, וְחָזַרְנוּ בּוֹ. שֶׁהֲרֵי וַדַּאי לֹא צָרִיךְ לְהוֹצִיא אִשָּׁה לְהַשְׁרוֹת בְּמָקוֹם אַחֵר, עַד שֶׁבַּעְלָהּ יְצַוֶּה וְיִתֵּן לָהּ רְשׁוּת לָלֶכֶת, וּמוֹדִיעִים לְבַעְלָהּ בַּהַתְחָלָה, וּמְפַיֵּס אוֹתוֹ שֶׁהוּא יְצַוֶּה אוֹתָהּ וְיִתֵּן לָהּ רְשׁוּת לָלֶכֶת לְאוֹתוֹ מָקוֹם. כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא פִּיֵּס אֶת מֹשֶׁה, וְעַד שֶׁנָּתַן לוֹ רְשׁוּת וְאָמַר לוֹ: אֱמֹר אַתָּה, הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִית שָׁלוֹם, לִשְׁרוֹת בְּתוֹכוֹ. וְעַד שֶׁנָּתַן לָהּ רְשׁוּת לָלֶכֶת לְשָׁם, לֹא הָלְכָה.

הַשְּׁכִינָה יוֹשֶׁבֶת בֵּין הַצַּדִּיקִים וְחוֹזֶרֶת לַמֶּלֶךְ

מְנָלָן. מִצַּדִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם, דְּיָהִיב לָהּ רְשׁוּ, לְמִשְׁרֵי גּוֹ צַדִּיקֵי בְּהַאי עָלְמָא. וְיָתְבָא עִמְּהוֹן, כְּכַלָּה גּוֹ קִשּׁוּטָהָא. וְצַדִּיקָא דְּעָלְמָא חָמֵי, וְחַדֵּי בְּהַאי. אֲבָל בֵּין דְּרוֹעֵי

מִנַּיִן לָנוּ? מִצַּדִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁנָּתַן לָהּ רְשׁוּת לִשְׁרוֹת בְּתוֹךְ צַדִּיקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. וְיָשְׁבָה עִמָּם כְּמוֹ כַלָּה בְּתוֹךְ הַקִּשּׁוּטִים שֶׁלָּהּ. וְצַדִּיק הָעוֹלָם רוֹאֶה וְשָׂמֵחַ בָּזֶה.

דְּבַעְלָהּ שְׁכִיבַת, וְאִתְהַדְּרַת לְמֶהֱוֵי בַּהֲדַיְיהוּ, וְתָבַת לְבַעְלָהּ. כְּמָה דְּאַתְּ אָמֵר, (אסתר ב) **בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה. בָּעֶרֶב הִיא בָאָה, לְגַבֵּי בַּעְלָהּ. וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה, לְגַבֵּי צַדִּיקַיָּיא דְּעָלְמָא. וְכֹלָּא בִּרְשׁוּתָא דְּבַעְלָהּ.**

וּמֹשֶׁה כַּךְ אָמַר, הִנְנִי נוֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי, כְּמָה דְּצַדִּיק דִּלְעֵילָּא נוֹתֵן, אוּף אֲנָא הִנְנִי נוֹתֵן, מַתָּנָה לְמֶהֱדָר מַתָּנָה אִיהִי. וּבְגִין בְּרִית דָּא, רָוַוח כְּהוּנָה עִלָּאָה. וְאִי לָא תְּהֵא בַּהֲדֵיהּ, לָא אִתְקְשַׁר פִּנְחָס בְּדַרְגָּא דִּכְהוּנָה עִלָּאָה, דְּהָא בְּרִית דַּבְקָא אִיהוּ תָּדִיר בִּימִינָא עִלָּאָה. וִימִינָא עִלָּאָה דָּא, זַמִּין לְמִבְנֵי בֵּי מַקְדְּשָׁא, דְּאִיהוּ בְּרִית.

אֲבָל בֵּין זְרוֹעוֹת בַּעְלָהּ שׁוֹכֶבֶת, וְחוֹזֶרֶת לִהְיוֹת אִתָּם, וְשָׁבָה לְבַעְלָהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אסתר ב) בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה. בָּעֶרֶב הִיא בָאָה לְבַעְלָהּ, וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה לְצַדִּיקֵי הָעוֹלָם, וְהַכֹּל בִּרְשׁוּת בַּעְלָהּ.

וּמֹשֶׁה כָּךְ אָמַר, הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי. כְּמוֹ שֶׁצַּדִּיק שֶׁלְּמַעְלָה נוֹתֵן, גַּם אֲנִי הִנְנִי נוֹתֵן, מַתָּנָה לְהַחֲזִיר מַתָּנָה הִיא, וּבִשְׁבִיל בְּרִית זוֹ הִרְוִיחַ כְּהֻנָּה עֶלְיוֹנָה. וְאִם לֹא תִהְיֶה אִתּוֹ, לֹא יִתְקַשֵּׁר פִּנְחָס בְּדַרְגַּת כְּהֻנָּה עֶלְיוֹנָה, שֶׁהֲרֵי בְּרִית דְּבֵקָה תָּמִיד בְּיָמִין עֶלְיוֹן. וְיָמִין עֶלְיוֹן זֶה עָתִיד לִבְנוֹת בֵּית מִקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּרִית.

זֹהַר בַּמִּדְבָּר (פָּרָשַׁת פִּנְחָס - דַּף רמ״ב ע״ב):

זְמַן מִנְחָה

כַּד מָטֵי זְמַן צְלוֹתָא דְּמִנְחָה, בָּעֶרֶב הִיא בָאָה. הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (בראשית ח) **וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב. בְּגִין דְּמִנְחָה שְׁלוּחָה הִיא לַאֲדוֹנִי,** (אדני מבעי ליה) **בְּגָלוּתָא דְּעֵשָׂו,** (שם לב) **וְהִנֵּה גַּם הוּא אַחֲרֵינוּ. וְעוֹד לַאֲדוֹנִי** (אדוני לאדוני)**, דָּא אִיהוּ אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, וְדָא צַדִּיק, מִתַּמָּן יוֹסֵף הַצַּדִּיק,** (דברים לג) **בְּכֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ. דַּעֲתִיד לְנָפְקָא מִנֵּיהּ מָשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם. וּבְגִינֵיהּ אִתְּמַר** (בראשית לז) **וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתִי וְגַם נִצָּבָה וְהִנֵּה תְסוּבֶּינָה אֲלֻמּוֹתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶינָה לַאֲלוּמָּתִי. וּבְצַדִּיק, כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ.**

כַּאֲשֶׁר מַגִּיעַ זְמַן תְּפִלַּת מִנְחָה, (אסתר ב) בָּעֶרֶב הִיא בָאָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ח) וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב. מִשּׁוּם שֶׁמִּנְחָה שְׁלוּחָה הִיא לַאדוֹנִי, (אדני צריך להיות) בְּגָלוּת שֶׁל עֵשָׂו, (שם לב) וְהִנֵּה גַם הוּא אַחֲרֵינוּ. וְעוֹד לַאדוֹנִי (אדוני לאדוני), זֶהוּ אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, וְזֶה צַדִּיק, מִשָּׁם יוֹסֵף הַצַּדִּיק, (דברים לג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ, שֶׁעָתִיד לָצֵאת מִמֶּנּוּ מָשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם. וּבִגְלָלוֹ נֶאֱמַר (בראשית לז) וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתִי וְגַם נִצָּבָה וְהִנֵּה תְסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי. וּבְצַדִּיק נֶאֱמַר, כָּל הַכּוֹרֵעַ - כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ.

זֹהַר - תִּקּוּנֵי הַזֹּהַר (תִּקּוּנָא תֵּשַׁע וְאַרְבְּעִין)

לְיַחֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ עֶרֶב וּבֹקר

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אלהי״ם. שְׂאוּ מָרוֹם

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִי״ם. שְׂאוּ מָרוֹם

שָׁבָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי אֶל יַד שַׁעַשְׁגַז סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפִּילַגְשִׁים לֹא תָבוֹא עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי אִם חָפֵץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְשֵׁם: (טו) וּבְהַגִּיעַ תֹּר אֶסְתֵּר בַּת אֲבִיחַיִל דֹּד מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר לָקַח לוֹ לְבַת לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דָּבָר כִּי אִם אֶת

עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֵלֶּה (ישעיה מ כו), **מִי אֵלֶּה, הוּא אלהי"ם, מִי בָּרָא לְאֵלֶּה, שְׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם דָּא קְרִיאַת שְׁמַ"ע, רָאשֵׁי תֵּיבִין שְׁמַע דִּמְיַחֲדִין יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פַּעֲמַיִם, וְתִשְׁכְּחוּ תַּמָּן מ"י דְּאִיהוּ כְּלָלָא דְּחַמְשִׁין אַתְוָון, וּבְמַאי צָרִיךְ לְיַחֲדָא לֵיהּ בְּשַׁחֲרִין, בְּהַהוּא דְּאִתְּמַר בֵּיהּ** (חבקוק ג י) **רוֹם יָדֵיהוּ נָשָׂא, דְּאִיהוּ מָרוֹם, בְּגִין דְּאִיהוּ מְרוֹמִים יִשְׁכּוֹן. וּרְא"וּ דְּתַמָּן אוֹ"ר, וְדָא אוֹר הַכֹּכָבִים, דִּבְהוֹן שְׁכִינְתָּא נָפְקַת הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (ישעיה מ כו) **הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם, וּבְגִין דָּא קְרִיאַת שְׁמַע בְּלֵילְיָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין בִּיצִיאַת הַכֹּכָבִים, עֶרֶב וָבֹקֶר צְרִיכִין לְיַחֲדָא לָהּ עִם מַלְכָּא, בְּגִין דְּבָעֶרֶב הִיא בָאָה עִמֵּיהּ, וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה לְגַבֵּיהּ** (אסתר ב יד), **וְדָא עֶרֶב דְּיִצְחָק וּבֹקֶר דְּאַבְרָהָם, דְּתַמָּן בַּעְלָה בֵּינַיְיהוּ יִשְׂרָאֵל.**

עֵינֵיהֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֵלֶּה, מִי אֵלֶּה - הוּא אֱלֹהִי"ם, מִי בָרָא לְאֵלֶּה. שְׂ'אוּ מָ'רוֹם עֵ'ינֵיכֶם - זוֹ קְרִיאַת שְׁמַע, רָאשֵׁי תֵבוֹת שְׁמַע שֶׁמְּיַחֲדִים יִשְׂרָאֵל אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא פַּעֲמַיִם, וְתִמְצְאוּ שָׁם מ"י שֶׁהוּא כְּלַל שֶׁל חֲמִשִּׁים אוֹתִיּוֹת. וּבַמֶּה צָרִיךְ לְיַחֲדוֹ בְּשַׁחֲרִית? בְּאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ רוֹם יָדֵיהוּ נָשָׂא, שֶׁהוּא מָרוֹם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְרוֹמִים יִשְׁכֹּן, וּרְא"וּ שֶׁשָּׁם אוֹ"ר, וְזֶה אוֹר הַכּוֹכָבִים, שֶׁבָּהֶם הַשְּׁכִינָה יוֹצֵאת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם, וּמִשּׁוּם זֶה קְרִיאַת שְׁמַע בַּלַּיְלָה, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה בִּיצִיאַת הַכּוֹכָבִים, עֶרֶב וָבֹקֶר צְרִיכִים לְיַחֵד אוֹתָהּ עִם הַמֶּלֶךְ, מִשּׁוּם שֶׁבָּעֶרֶב הִיא בָאָה עִמּוֹ וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה אֵלָיו, וְזֶה הָעֶרֶב שֶׁל יִצְחָק וּבֹקֶר שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁשָּׁם בַּעְלָהּ בֵּין יִשְׂרָאֵל.

זוֹהַר בְּרֵאשִׁית (פָּרָשַׁת וַיֵּרָא - דַּף קו ע"א):

הַשְּׁכִינָה בָּאָה תָּמִיד לְפָנַי

מַאי (קז א) **הַבָּאָה אֵלַי. דָּא הוּא רָזָא כְּמָא דְּאַתְּ אָמֵר,** (אסתר ב) **בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה. וְדָא הוּא הַבָּאָה אֵלַי תָּדִיר. כְּגַוְונָא דָּא קֵץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי וְהָא אִתְּמַר. עָשׂוּ כָּלָה הָא אִתְּמַר:**

מַה זֶּה הַבָּאָה אֵלַי? זֶהוּ סוֹד כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אסתר ב) בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה. וְזֶהוּ הַבָּאָה אֵלַי, תָּמִיד. כְּמוֹ זֶה קֵץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי, וַהֲרֵי נִתְבָּאֵר. עָשׂוּ כָּלָה, הֲרֵי נִתְבָּאֵר.

אֲשֶׁר יֹאמַר הֵגַי סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וַתְּהִי אֶסְתֵּר נֹשֵׂאת חֵן
בְּעֵינֵי כָּל רֹאֶיהָ: (טז) וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶל בֵּית
מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא חֹדֶשׁ טֵבֵת בִּשְׁנַת שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ:
(יז) וַיֶּאֱהַב הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר מִכָּל הַנָּשִׁים וַתִּשָּׂא חֵן וָחֶסֶד לְפָנָיו
מִכָּל הַבְּתוּלֹת וַיָּשֶׂם כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיַּמְלִיכֶהָ תַּחַת וַשְׁתִּי:
(יח) וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֶּה גָדוֹל לְכָל שָׂרָיו וַעֲבָדָיו אֵת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר
וַהֲנָחָה לַמְּדִינוֹת עָשָׂה וַיִּתֵּן מַשְׂאֵת כְּיַד הַמֶּלֶךְ: (יט) וּבְהִקָּבֵץ
בְּתוּלוֹת שֵׁנִית וּמָרְדֳּכַי יֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: (כ) אֵין אֶסְתֵּר מַגֶּדֶת
מוֹלַדְתָּהּ וְאֶת עַמָּהּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מָרְדֳּכָי וְאֶת מַאֲמַר מָרְדֳּכַי
אֶסְתֵּר עֹשָׂה כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְאָמְנָה אִתּוֹ: (כא) בַּיָּמִים הָהֵם וּמָרְדֳּכַי
יֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ קָצַף בִּגְתָן וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשֹּׁמְרֵי
הַסַּף וַיְבַקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ: (כב) וַיִּוָּדַע הַדָּבָר לְמָרְדֳּכַי
וַיַּגֵּד לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי:
(כג) וַיְבֻקַּשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא וַיִּתָּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל עֵץ וַיִּכָּתֵב בְּסֵפֶר דִּבְרֵי
הַיָּמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א'

מגילת אסתר פרק ג'

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א'), מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם, בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי הַזּוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק ג

(א) **אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדַּל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶת הָמָן בֶּן הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי וַיְנַשְּׂאֵהוּ וַיָּשֶׂם אֶת כִּסְאוֹ מֵעַל כָּל הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ:** (ב) **וְכָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהָמָן כִּי כֵן צִוָּה לוֹ הַמֶּלֶךְ וּמָרְדֳּכַי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה:** (ג) **וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמָרְדֳּכָי מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ**[י]**:** (ד) **וַיְהִי בְּאָמְרָם (כְּאָמְרָם)**

י. זֹהַר וַיִּקְרָא (פָּרָשַׁת קְדוֹשִׁים - דַּף פ"ב ע"א):

יִשְׂרָאֵל חוֹטְאִים בִּשְׁבִיל תַּעֲרֹבֶת רַע

אָמַר לֵיהּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, מַאן גָּרִים דְּלָא יַעְבִיד צִוּוּיֵיהּ, הוֹאִיל וּבְרֵיהּ הוּא. אָמַר רַעְיָא מְהֵימְנָא, וַדַּאי תַּעֲרוֹבֶת דְּרַע, וְרָזָא דָא גָּרַם לְיִשְׂרָאֵל, לְמֶחֱטֵי גַּבֵּי אֲבוּהוֹן דְּבִשְׁמַיָּא. וְרָזָא דָא, (תהלים קו) **וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם. וְדָא גָּרַם קְטוּלָא לְיִשְׂרָאֵל, וְחָרִיב בֵּי מַקְדְּשָׁא. וּבְגִין דָא, אֵין מְקַבְּלִים גֵּרִים לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ, אֶלָּא** (דברים לב) **יְיָ' בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר.**

אָמַר לוֹ הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, מִי גָּרַם שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אֶת צִוּוּיוֹ, הוֹאִיל וּבְנוֹ הוּא? אָמַר הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, וַדַּאי תַּעֲרֹבֶת שֶׁל רַע, וְסוֹד זֶה גָּרַם לְיִשְׂרָאֵל לַחֲטֹא לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם. וְסוֹד זֶה - (תהלים קו) וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם. וְזֶה גָּרַם הֶרֶג לְיִשְׂרָאֵל, וְהֶחֱרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וּמִשּׁוּם זֶה אֵין מְקַבְּלִים גֵּרִים לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ, אֶלָּא - (דברים לב) ה' בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר.

יִשְׂרָאֵל יוֹרֵשׁ הַמַּלְכוּת עַל יְדֵי שֶׁעוֹשֶׂה מִצְוַת הַמֶּלֶךְ

דְּיִשְׂרָאֵל אִינּוּן מֵאִילָנָא דְּחַיֵּי, עֶבֶד טוֹב וְעֶבֶד רָע, מִסִּטְרָא דְּמְטַטְרוֹ"ן עֶבֶד טוֹב, עֶבֶד נֶאֱמָן לְרַבֵּיהּ. עֶבֶד רָע סָמָאֵ"ל. מַאן דְּאִיהוּ מֵאִילָנָא דְּחַיֵּי, אִיהוּ בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא, בֶּן מִסִּטְרָא דְּבֵן יָ"הּ, בִּינָ"ה. וְיָרִית מַלְכוּתָא דְּאִיהִי ה'. וְאֵיךְ יָרִית לָהּ. אִי עָבִיד צִוּוּיֵיהּ דְּאַבָּא וְאִימָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ

שֶׁיִּשְׂרָאֵל הֵם מֵעֵץ הַחַיִּים, עֶבֶד טוֹב וְעֶבֶד רַע. מִצַּד שֶׁל מְטַטְרוֹ"ן עֶבֶד טוֹב, עֶבֶד נֶאֱמָן לְרַבּוֹ. עֶבֶד רַע - סָמָאֵ"ל. מִי שֶׁהוּא מֵעֵץ הַחַיִּים, הוּא בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא, בֵּן מִצַּד שֶׁל בֵּן יָ"הּ, בִּינָה. וְיוֹרֵשׁ אֶת הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא ה'. וְאֵיךְ יוֹרֵשׁ אוֹתָהּ? אִם עוֹשֶׂה אֶת הַצִּוּוּי שֶׁל אַבָּא וְאִמָּא, מִשּׁוּם שֶׁהִיא

מַלְכוּתָא מִצְוַת הַמֶּלֶךְ, וְעָלֵיהּ אִתְּמַר, (אסתר ג) מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ. אִיהִי מִצְוָה, וְצִוּוּיָא דְּמַלְכָּא עַל עֲשֵׂה וְלֹא תַּעֲשֶׂה.

מַלְכוּת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ, וְעָלָיו נֶאֱמַר (אסתר ג) מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ. הִיא מִצְוָה, וְצִוּוּיוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ עַל עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה.

זֹהַר בַּמִּדְבָּר (פָּרָשַׁת שְׁלַח לְךָ - דַּף קע"ה ע"ב):

הַשְּׁכִינָה מִתְבָּרֶכֶת מֵהַצַּדִּיק

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שִׁבְעָה כְּרִיכָן דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא שְׁבִיעָתָא דְּכֹלָּא וַדַּאי. דְּהָא הִיא מִתְבָּרְכָא מִשִּׁיתָּא אַחֲרָנִין, עַל יְדָא דְּצַדִּיק. וְאִי תְּלַת עֲשַׂר, תְּלַת עֲשַׂר אִינּוּן, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ בִּתְלַת עֲשַׂר מְכִילָן. וְהַאי הִיא פִּתְחָא דְּכֻלְּהוּ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שֶׁבַע כְּרִיכוֹת שֶׁהִיא שְׁכִינָה שְׁבִיעִית הַכֹּל בְּוַדַּאי. שֶׁהֲרֵי הִיא מִתְבָּרֶכֶת מִשִּׁשָּׁה אֲחֵרִים עַל יְדֵי הַצַּדִּיק. וְאִם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר, שְׁלֹשָׁה עָשָׂר הֵם, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, וְזֶהוּ פֶּתַח הַכֹּל.

כִּנֶּרֶת נִקְרֵאת עַל שְׁמָהּ

וְהִיא חוּטָא חַד, וּרְשִׁימָא בִּגְוָונָהָא, וּגְוָונָא דִּילָהּ נָפִיק, מֵחַד נוּנָא דְּאָזִיל בְּיַם כִּנֶּרֶת. וְכִנֶּרֶת עַל שְׁמָהּ אִתְקְרֵי. וְעַל דָּא, כִּנּוֹר הֲוָה תָּלוּי לְעֵילָּא מֵעַרְסָא דְּדָוִד, דְּהָא (דדוד) וַדַּאי אִיהוּ כִּנּוֹר דְּדָוִד מְנַגֵּן מֵאֵלָיו, לְמַלְכָּא קַדִּישָׁא עִלָּאָה. וּבְגִין כָּךְ, גְּוָונוֹי עָיֵיל עַד רְקִיעָא, וּמֵרְקִיעָא עַד כּוּרְסְיָיא.

וְהִיא חוּט אֶחָד, וּרְשׁוּמָה בִּגְוָנֶיהָ, וְצִבְעָהּ יוֹצֵא מִדָּג אֶחָד שֶׁהוֹלֵךְ בְּיָם כִּנֶּרֶת. וְכִנֶּרֶת נִקְרֵאת עַל שְׁמָהּ. וְעַל זֶה כִּנּוֹר הָיָה תָלוּי מֵעַל מִטַּת דָּוִד, שֶׁהֲרֵי (של דוד) וַדַּאי הוּא כִּנּוֹר דָּוִד מְנַגֵּן מֵאֵלָיו לַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ הָעֶלְיוֹן, וְלָכֵן גְּוָנָיו עוֹלִים עַד הָרָקִיעַ, וּמֵהָרָקִיעַ עַד הַכִּסֵּא.

מִצְוַת הַמֶּלֶךְ

וְהָכָא כְּתִיב מִצְוָה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (מלכים ב יח) מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הִיא. (אסתר ג) מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ. (נחמיה יא) כִּי מִצְוַת הַמֶּלֶךְ. וְתָאנָא, יְסוֹדָא וְשָׁרְשָׁא בְּמַלְכָּא מִתְעַטְּרִין כַּחֲדָא. וְהַאי הוּא כִּתְרָא וּפִתְחָא לְכָל שְׁאַר כִּתְרִין. דִּכְתִּיב, (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק. וּכְתִיב, (תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לַיְיָ. וְעַל דָּא כְּתִיב, וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְיָ, לְאַכְלְלָא בְּהַאי כָּל שְׁאַר כִּתְרִין. וְעַל דָּא

וְכָאן כָּתוּב מִצְוָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים ביח) מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הִיא. (אסתר ג) מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ. כִּי מִצְוַת הַמֶּלֶךְ. וְלָמַדְנוּ, יְסוֹד וְשֹׁרֶשׁ בַּמֶּלֶךְ מִתְעַטְּרִים כְּאֶחָד, וְזוֹהִי זִכָּרוֹן וּפֶתַח לְכָל שְׁאָר הַכְּתָרִים, שֶׁכָּתוּב (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק. וְכָתוּב זֶה הַשַּׁעַר לַה'. וְעַל זֶה כָּתוּב וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה', לְהַכְלִיל בָּזֶה כָּל שְׁאָר הַכְּתָרִים. וְלָכֵן הֵם מְעִידִים עֵדוּת וְלֹא

אִינּוּן סַהֲדֵי סַהֲדוּתָא, וְלָא קַיְימֵי בְּדוּכְתַּיְיהוּ בְּגִין דְּאִיהִי מִצְוַת.

עוֹמְדִים בִּמְקוֹמָם, מִשּׁוּם שֶׁהִיא מִצְוַת.

זוהר - תִּקּוּנֵי הַזּוֹהַר (הַקְדָּמַת תִּקּוּנֵי הַזֹּהַר - דַּף י ע"ב):

מְסִירוּת נֶפֶשׁ

וְעוֹד תִּקּוּנָא ו' וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִירוּ (דניאל יב ג) **אִלֵּין אִינּוּן דְּיָדְעִין רָזָא בְּפִקּוּדָא תִּנְיָנָא בְּמִלַּת בְּרֵאשִׁי"ת, דְּאִיהִי אַהֲבָ"ה, דְּאִיהִי** (דף י ע"ב) **לְחֻשְׁבַּן זְעִיר בְּרֵאשִׁית, בְּמַתְקְלָא חֲדָא סָלְקִין, וְדָא אַהֲבַת חֶסֶד, דְּאִיהִי ע"ב בְּחוּשְׁבַּן, לָקֳבֵל שְׁמָא מְפָרֵשׁ וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט, דְּבֵיהּ וָא"ו כְּחוּשְׁבַּן אֶחָ"ד, דְּהַיְינוּ מַאֲמַר אֶחָד דְּאִיהוּ בְּרֵאשִׁית, דְּאוּקְמוּהָ עֲלֵיהּ וַהֲלֹא בְּמַאֲמַר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת, וְהַאי אִיהוּ רְחִימוֹי דְּמָארֵיהּ, מָאן דְּמָסַר נַפְשֵׁיהּ בְּאֶחָד, בִּרְחִימוֹי דְּמָארֵיהּ, וּבְגִין דָּא וְאָהַבְתָּ אֵת יהו"ה אֱלֹהֶי"ךָ** (דברים ו ה)**, אֲפִילּוּ נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ, דְּאִם חָבִיב עֲלֵיהּ נַפְשֵׁיהּ מִגּוּפָא לְכָךְ נֶאֱמַר וּבְכָל נַפְשְׁךָ, וְאִם חָבִיב עֲלֵיהּ גּוּפֵיהּ מִמָּמוֹנֵיהּ לְכָךְ נֶאֱמַר בְּכָל לְבָבְךָ, וְאִם חָבִיב עֲלֵיהּ מָמוֹנָא מִגּוּפָא לְכָךְ נֶאֱמַר בְּכָל מְאֹדֶךָ, בַּמֶּה דְּחָבִיב עֲלָךְ מְסוֹר לֵיהּ בִּרְחִימוּ דְּמָארָךְ בְּעֵת צָרָה.**

וְעוֹד תִּקּוּן ו', וְהַמַּשְׂכִּלִים יַזְהִרוּ, אֵלּוּ הֵם שֶׁיּוֹדְעִים סוֹד בַּמִּצְוָה הַשְּׁנִיָּה בְּמִלַּת בְּרֵאשִׁית, שֶׁהִיא אַהֲבָ"ה, שֶׁהִיא לְחֶשְׁבּוֹן קָטָן בְּרֵאשִׁית בְּמִשְׁקָל אֶחָד עוֹלִים, וְזוֹ אַהֲבַת חֶסֶד, שֶׁהִיא ע"ב בְּחֶשְׁבּוֹן, כְּנֶגֶד הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט, שֶׁבּוֹ וָא"ו כְּחֶשְׁבּוֹן אֶחָ"ד, שֶׁהַיְנוּ מַאֲמָר אֶחָד שֶׁהוּא בְּרֵאשִׁית, שֶׁבֵּאֲרוּהָ עָלָיו, וַהֲלֹא בְמַאֲמָר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרֹאת, וְזֶהוּ אֲהוּב רִבּוֹנוֹ. מִי שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּאֶחָד, בְּאַהֲבַת רִבּוֹנוֹ, וּמִשּׁוּם זֶה וְאָהַבְתָּ אֵת ה' אֱלֹהֶי"ךָ, אֲפִלּוּ נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ. שֶׁאִם חֲבִיבָה עָלָיו נַפְשׁוֹ מִגּוּפוֹ, לְכָךְ נֶאֱמַר וּבְכָל נַפְשְׁךָ. וְאִם חָבִיב עָלָיו גּוּפוֹ מִמָּמוֹנוֹ, לְכָךְ נֶאֱמַר וּבְכָל לְבָבְךָ. וְאִם חָבִיב עָלָיו מָמוֹן מִגּוּף, לְכָךְ נֶאֱמַר בְּכָל מְאֹדֶךָ. בַּמֶּה שֶׁחָבִיב עָלֶיךָ, מְסֹר אוֹתָהּ בְּאַהֲבַת רִבּוֹנְךָ בְּעֵת צָרָה.

הַנִּסָּיוֹן בְּגָלוּת הָאַחֲרוֹן יִהְיֶה מְסִירוּת נֶפֶשׁ

וְדָא אִיהוּ נִסָּיוֹן דַּעֲתִידִין יִשְׂרָאֵל לְאִתְנַסָּאָה בְּשַׁבְעִין שְׁנִין דְּגָלוּת בַּתְרָאָה, דְּעָנִי חָשׁוּב כַּמֵּת, וּכְאִלּוּ נָטְלִין נַפְשֵׁיהּ, גּוּפָא וְנַפְשָׁא וּמָמוֹנָא כֻּלְּהוּ שְׁקוּלִין, בַּמֶּה דְּחָבִיב עֲלֵיהּ מְסוֹר לֵיהּ בִּרְחִימוּ דְּמָארֵיהּ, וּבְהַהוּא זִמְנָא אִתְקַשַּׁר בְּמִלַּת אַהֲבָ"ה דְּאִיהִי בְּרֵאשִׁי"ת, וּכְאִלּוּ בֵיהּ בָּרָא עָלְמָא, וּמָאן דְּלָא מָסַר נַפְשֵׁיהּ אוֹ גּוּפֵיהּ אוֹ

וְזֶהוּ הַנִּסָּיוֹן שֶׁעֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְהִתְנַסּוֹת בְּשִׁבְעִים הַשָּׁנִים שֶׁל הַגָּלוּת הָאַחֲרוֹנָה, שֶׁעָנִי חָשׁוּב כְּמֵת, וּכְאִלּוּ נוֹטְלִים נַפְשׁוֹ, גּוּף וְנֶפֶשׁ וּמָמוֹן - כֻּלָּם שְׁקוּלִים. בַּמֶּה שֶׁחָבִיב עָלָיו, מְסֹר אוֹתוֹ בְּאַהֲבַת רִבּוֹנוֹ, וּבְאוֹתוֹ זְמַן נִקְשָׁר בְּמִלַּת אַהֲבָ"ה שֶׁהִיא בְּרֵאשִׁי"ת, וּכְאִלּוּ בוֹ בָּרָא עוֹלָם, וּמִי שֶׁלֹּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ אוֹ מָמוֹנוֹ בְּאַהֲבַת רִבּוֹנוֹ

מָמוֹנֵיהּ בִּרְחִימוּ דְּמָארֵיהּ בִּשְׁעַת הַשְּׁמַד, כְּאִלּוּ אַחְזַר עָלְמָא לְתֹהוּ וָבֹהוּ, וּמַאן דְּמָסַר נַפְשֵׁיהּ וְגוּפֵיהּ וּמָמוֹנֵיהּ בִּשְׁעַת הַשְּׁמַד בִּרְחִימוּ דְּמָארֵיהּ, דָּא אִתְקְרֵי רְחִימָא דְּמָארֵיהּ וַדַּאי, וּבְהַהוּא עָלְמָא לֵית לְעֵילָא מִינֵיהּ. וּבְגִין דָּא קְרָא סָמִיךְ לֵיהּ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ (בראשית א ב).

בִּשְׁעַת הַשְּׁמָד, כְּאִלּוּ הֶחֱזִיר עוֹלָם לְתֹהוּ וָבֹהוּ, וּמִי שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ וְגוּפוֹ וּמָמוֹנוֹ בִּשְׁעַת הַשְּׁמָד בְּאַהֲבַת רִבּוֹנוֹ, זֶהוּ שֶׁנִּקְרָא אָהוּב רִבּוֹנוֹ וַדַּאי, וּבְאוֹתוֹ עוֹלָם אֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ, וּמִשּׁוּם זֶה הַכָּתוּב סָמַךְ לוֹ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ.

הַשְּׁכִינָה הִיא בִּנְיַן עוֹלָם

וְאַהֲבַת יהו"ה אִיהִי מַלְכוּת, כְּלִילָא מִכָּל סְפִירָן, וְאִיהִי פִּקּוּדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל תַּרְיַ"ג פִּקּוּדִין, וּבְגִינָהּ אִתְּמַר (אסתר ג ג) **מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ, וְאִיהִי בִּנְיַן עָלְמָא, שִׁפְחָה בִּישָׁא אִיהִי חֻרְבַּן עָלְמָא, וּבְגִין דָּא אִתְּמַר בָּהּ** (בראשית א ב) **וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ, וְאִיהִי רְצוּעָה בִּידָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַלְקָאָה בֵּיהּ חַיָּיבַיָּא.**

וְאַהֲבַת ה' הִיא הַמַּלְכוּת שֶׁכְּלוּלָה מִכָּל הַסְּפִירוֹת, וְהִיא מִצְוַת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל תַּרְיַ"ג מִצְווֹת, וּבִגְלָלָהּ נֶאֱמַר מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ, וְהִיא בִּנְיַן עוֹלָם. הַשִּׁפְחָה הָרָעָה הִיא חֻרְבַּן עוֹלָם, וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר בָּהּ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ, וְהִיא רְצוּעָה בְּיַד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַלְקוֹת בָּהּ הָרְשָׁעִים.

הָאוֹהֵב ה' בְּכָל שְׁלוֹשָׁה הַדְּבָרִים הַיְנוּ אַהֲבָה אֲמִתִּית

וּבְגִין דָּא מַאן דְּרָחִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִגּוֹ נַפְשֵׁיהּ אוֹ גוּפֵיהּ אוֹ מָמוֹנֵיהּ, דְּיִנְטִיר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא רְחִימוּ דִּילֵיהּ תְּלוּיָה בְּהַהִיא דְּיָהִיב לֵיהּ, וְלָאו עִקָּר רְחִימוּ, דְּלָאו אִיהוּ הַאי רְחִימוּ, דְּאִם נָטַל מָמוֹנֵיהּ אוֹ גוּפֵיהּ כָּפַר בֵּיהּ, לָאו אִיהוּ עִקַּר רְחִימוּ, עַד דְּמָסַר נַפְשֵׁיהּ בִּרְחִימוּ דְּמָארֵיהּ, וְאִם כָּל תְּלַת שְׁקוּלִין לְגַבֵּיהּ, יִמְסוֹר לוֹן כֻּלְּהוּ עַל קְדוּשַּׁת שְׁמֵיהּ בִּרְחִימוּ, וְהַאי אִיהוּ עִקָּרָא דִּרְחִימוּ, דְּאִיהוּ אַהֲבַת יהו"ה מַלְכוּת, דְּאִיהִי אַהֲבַת חֶסֶד, דְּיִרְאָה מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה אִיהִי, וּמֵחֶסֶד אִיהִי מַלְכוּת אַהֲבַת יהו"ה כְּמָה דְּאִתְּמַר, מִגְּבוּרָה אִיהִי יִרְאַת יְיָ' .

וּמִשּׁוּם זֶה, מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתּוֹךְ נַפְשׁוֹ אוֹ גוּפוֹ אוֹ מָמוֹנוֹ, שֶׁיִּשְׁמֹר אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הֲרֵי אַהֲבָתוֹ תְּלוּיָה בְּאוֹתָהּ שֶׁנָּתַן לוֹ, וְאֵינָהּ עִקַּר אַהֲבָתוֹ, שֶׁזּוֹ לֹא אַהֲבָה, שֶׁאִם נָטַל מָמוֹנוֹ אוֹ גוּפוֹ כּוֹפֵר בּוֹ. אֵינוֹ עִקַּר הָאַהֲבָה, עַד שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּאַהֲבַת רִבּוֹנוֹ. וְאִם כָּל הַשָּׁלֹשׁ שְׁקוּלִים לְגַבָּיו, יִמְסֹר אֶת כֻּלָּם עַל קְדֻשַּׁת שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה, וְזֶהוּ עִקַּר הָאַהֲבָה, שֶׁהִיא אַהֲבַת יהו"ה מַלְכוּת, שֶׁהִיא אַהֲבַת חֶסֶד, שֶׁיִּרְאָה הִיא מִצַּד הַגְּבוּרָה, וּמֵחֶסֶד הִיא מַלְכוּת, אַהֲבַת יהו"ה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִגְּבוּרָה הִיא יִרְאַת ה'.

אֵלָיו יוֹם וָיוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיַּגִּידוּ לְהָמָן לִרְאוֹת הֲיַעַמְדוּ דִּבְרֵי
מָרְדֳּכַי כִּי הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי: (ה) וַיַּרְא הָמָן כִּי אֵין מָרְדֳּכַי
כֹּרֵעַ וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמָּלֵא הָמָן חֵמָה: (ו) וַיִּבֶז בְּעֵינָיו לִשְׁלֹחַ יָד
בְּמָרְדֳּכַי לְבַדּוֹ כִּי הִגִּידוּ לוֹ אֶת עַם מָרְדֳּכָי וַיְבַקֵּשׁ הָמָן לְהַשְׁמִיד
אֶת כָּל הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַם מָרְדֳּכָי:
(ז) בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא חֹדֶשׁ נִיסָן בִּשְׁנַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הִפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לִפְנֵי הָמָן מִיּוֹם לְיוֹם וּמֵחֹדֶשׁ
לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר: (ח) וַיֹּאמֶר הָמָן לַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכֹל מְדִינוֹת
מַלְכוּתֶךָ וְדָתֵיהֶם שֹׁנוֹת מִכָּל עָם וְאֶת דָּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים
וְלַמֶּלֶךְ אֵין שֹׁוֶה לְהַנִּיחָם: (ט) אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכָּתֵב לְאַבְּדָם
וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף אֶשְׁקוֹל עַל יְדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהָבִיא
אֶל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ: (י) וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהָמָן
בֶּן הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר הַיְּהוּדִים: (יא) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן הַכֶּסֶף
נָתוּן לָךְ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ: (יב) וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ
בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה הָמָן
אֶל אֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶל הַפַּחוֹת אֲשֶׁר עַל מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל
שָׂרֵי עַם וָעָם מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְעַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ בְּשֵׁם

תּוֹרָה מִצַּד הַחֶסֶד וּמִצַּד הַגְּבוּרָה

וְאוֹרַיְיתָא דְּאִיהִי תרי"א מִתַּרְוַיְהוּ אִתְיְהִיב לְיִשְׂרָאֵל וְדָא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, מִסִּטְרֵיהּ אִתְקְרִיאַת מַלְכוּת תּוֹרַת יהו"ה (תמימה), וְאִיהִי מִצְוָה דִּילֵיהּ בְּכָל תַּרְיַ"ג פִּקּוּדֵי דְּתַלְיָין מִשְּׁמֵיהּ, דְּאִינּוּן שְׁמִ"י עִם י"ה שָׁסָ"ה, זִכְרִ"י עִם ו"ה רְמַ"ח, הִיא בְּצַלְמוֹ כִּדְמוּתוֹ:

וְהַתּוֹרָה שֶׁהִיא תרי"א - מִשְּׁנֵיהֶם נִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל, וְזֶה עַמּוּד הָאֶמְצָעִי, מִצִּדּוֹ נִקְרֵאת הַמַּלְכוּת תּוֹרַת יהו"ה (תמימה), וְהִיא מִצְוָה שֶׁלּוֹ בְּכָל תַּרְיַ"ג מִצְווֹת שֶׁתְּלוּיִים מִשְּׁמוֹ, שֶׁהֵם שְׁמִ"י עִם י"ה - שס"ה. זִכְרִי עִם ו"ה - רמ"ח, הִיא בְּצַלְמוֹ כִּדְמוּתוֹ.

הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ נִכְתָּב וְנֶחְתָּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ: (יג) וְנִשְׁלוֹחַ סְפָרִים
בְּיַד הָרָצִים אֶל כָּל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל
הַיְּהוּדִים מִנַּעַר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר
לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לָבוֹז: (יד) פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב
לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי לְכָל הָעַמִּים לִהְיוֹת עֲתִדִים
לַיּוֹם הַזֶּה: (טו) הָרָצִים יָצְאוּ דְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה
בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהָמָן יָשְׁבוּ לִשְׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוּשָׁן נָבוֹכָה:

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א'

מגילת אסתר פרק ד'

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א'), מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם, בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי הַזּוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק ד׳

(א) וּמָרְדֳּכַי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה[יא] וַיִּקְרַע מָרְדֳּכַי אֶת
בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שַׂק וָאֵפֶר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר
וַיִּזְעַק זְעָקָה גְדֹלָה וּמָרָה: (ב) וַיָּבוֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין

יא. מרדכי היהודי מיחה שלא ישתתפו בסעודת אחשורוש

אמר ר׳ יצחק נפחא בעלילה גדולה בא המן על ישראל שנאמר ובמלאת הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן, אין העם האמור כאן אלא ישראל, אמר המן לאחשורש אלקיהם שונא זמה הוא, העמיד להם זונות ועשה להם משתה וגזר עליהם שיבואו וישתו ויעשו כרצונם שנאמר ״לעשות כרצון איש ואיש״, מי שירצה יבוא, ומי שלא ירצה לא יבוא, כדי שלא יהא פתחון פה למדה״ד לומר בעל כרחם הביאום.

עמד מרדכי ומיחה בידם.

הניחו דברי מרדכי והלכו לאותו משתה י״ח אלף ותקמ״ד, עמד השטן והשטין עליהם ואמר לפני הקב״ה רבש״ע עד מתי אתה תדבק באומה זו שהם מפרישים עצמם ממך, אבד אותם בזמן הזה, אמר לו ותורה מה תהא עליה, אמר ליה רבש״ע תסתפק בעליונים, אף הקב״ה השוה דעתו באותה שעה, אמר הקב״ה אומה זו שבשבילה רבות אנחותי בכל יום אשביתה מאנוש זכרם, מיד אמר הקב״ה הביאו לי אגרות ואכתוב עליהם כליה, מיד הלך השטן להביא מגילה, כשראתה התורה כך יצאת לפניו בבגדי אלמנות ונתנה קולה בבכי, ולקול בכייתה צעקו מה״ש, שנאמר הן אראלים צעקו חוצה, אם ישראל בטלים אנו למה צריכין בעולם, כיון ששמעו חמה ולבנה כך חגרו שקים ונתנו קולם בבכי, שנאמר ״שמש וירח קדרו״, שמים וארץ נתאבלו שנאמר ״אלביש שמים קדרות״, [עמד אליהו] ואמר יבטלו ישראל שיחזרו ממקום למקום ללמוד תורה ומשתעבדים על השבת ועל המילה ועל המצות, מיד רץ אליהו ז״ל בבהלה אל צדיקי עולם ואל נביאים הראשונים, ואמר להם שמים וארץ וכל צבא השמים בוכים במר נפש וכל העולם כולו אחזתו חיל כיולדה ואתם יושבים ודוממים, אמרו לו מפני מה, אמר להם מפני שאכלו ושתו ממשתה אחשורש והושלמו ישראל לטבח ולמחות שמם מן העולם, אמר משה לאליהו כלום יש אדם כשר בדור, אמר לו יש אדם אחד בהם ומרדכי שמו.

לָבוֹא אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ שָׂק׃ (ג) וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה
מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ אֵבֶל גָּדוֹל לַיְּהוּדִים וְצוֹם
וּבְכִי וּמִסְפֵּד שַׂק וָאֵפֶר יֻצַּע לָרַבִּים׃ (ד) ותבואינה (וַתָּבוֹאנָה)
נַעֲרוֹת אֶסְתֵּר וְסָרִיסֶיהָ וַיַּגִּידוּ לָהּ וַתִּתְחַלְחַל הַמַּלְכָּה מְאֹד
וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת מָרְדֳּכַי וּלְהָסִיר שַׂקּוֹ מֵעָלָיו וְלֹא
קִבֵּל׃ (ה) וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הֶעֱמִיד
לְפָנֶיהָ וַתְּצַוֵּהוּ עַל מָרְדֳּכָי לָדַעַת מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה׃ (ו) וַיֵּצֵא
הֲתָךְ אֶל מָרְדֳּכָי אֶל רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ׃
(ז) וַיַּגֶּד לוֹ מָרְדֳּכַי אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ וְאֵת פָּרָשַׁת הַכֶּסֶף
אֲשֶׁר אָמַר הָמָן לִשְׁקוֹל עַל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ ביהודיים (בַּיְּהוּדִים)
לְאַבְּדָם׃ (ח) וְאֶת פַּתְשֶׁגֶן כְּתָב הַדָּת אֲשֶׁר נִתַּן בְּשׁוּשָׁן לְהַשְׁמִידָם
נָתַן לוֹ לְהַרְאוֹת אֶת אֶסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצַוּוֹת עָלֶיהָ לָבוֹא
אֶל הַמֶּלֶךְ לְהִתְחַנֶּן לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל עַמָּהּ׃ (ט) וַיָּבוֹא
הֲתָךְ וַיַּגֵּד לְאֶסְתֵּר אֵת דִּבְרֵי מָרְדֳּכָי׃ (י) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר
לַהֲתָךְ וַתְּצַוֵּהוּ אֶל מָרְדֳּכָי׃ (יא) כָּל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם מְדִינוֹת
הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ

(הערת המעתיק) י״ל דנקרא אדם כשר מפני שמיחה כדאי׳ בגמרא ע״ז (דף ד.) שצדיק גמור שאינו מוחה הוי כצדיק שאינו גמור. והסנהדרין היו שם ולא מיחו, ומרדכי מיחה ע״כ נקרא רק הוא אדם כשר צדיק גמור שלא נתפס בעוונם].

אמר לו הודיעו שיעמוד הוא משם ואנחנו מכאן בתפלה ותחנונים, אמר לו רועה נאמן כבר כתבו אגרות של כליה על צאנך וכבר היא חתומה, מיד א״ל משה לאבות העולם אם בטיט היא חתומה רחמים נשמעים, ואם בדם היא חתומה מה שהיה יהיה, מיד בא אליהו ז״ל אצל מרדכי והודיעו, ומרדכי ידע את כל אשר נעשה, מה עשה מרדכי, קבץ את כל תינוקות של בית רבן ועינה אותם מלחם ומים והלבישם שקים והושיבם על אפר והיה צווח ובוכה עמהם ביום ובלילה, והמן נתיעץ באוהביו. (ילקוט מגילה עה״פ בלילה ההוא נדדה שנת המלך).

אֶל הֶחָצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא יִקָּרֵא אַחַת דָּתוֹ לְהָמִית לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב[יב] וְחָיָה וַאֲנִי לֹא נִקְרֵאתִי לָבוֹא

יב. זוהר וַיִּקְרָא (פָּרָשַׁת תַזְרִיעַ - דַּף מ״ד ע״ב):

הִכָּנְסוּ לִמְקוֹמְכֶם

רִבִּי חִיָּיא וְרִבִּי אַחָא הֲווֹ יַתְבֵי לֵילְיָא חַד קַמֵּיהּ דְּרִבִּי אַבָּא. קָמוּ בְּפַלְגוּת לֵילְיָא לְמִלְעֵי בְּאוֹרַיְיתָא. עַד דְּנָפְקוּ לְבַר, חָמוּ חַד כֹּכָבָא דַּהֲוָה בָּטַשׁ ג׳ זִמְנֵי בְּכֹכָבָא אָחֳרָא וְסָתִים נְהוֹרֵיהּ. אַדְּהָכִי שָׁמְעוּ תְּרֵי קָלֵי בִּתְרֵי סִטְרֵי, קָלָא חַד לִסְטַר צָפוֹן לְעֵילָּא, וְקָלָא (דף מ״ד ע״ב) **חַד לְתַתָּא. וְהַהוּא קָלָא אֲשֶׁר צִוְּתָה עָלָיו אֶסְתֵּר אַכְרִיז וְאָמַר, עוּלוּ וְאִתְכְּנִישׁוּ לְאַתְרַיְיכוּ, הַשְׁתָּא אִסְתַּמְרוּתָא דְנוּקְבָא פְּתִיחָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל לְטַיְּילָא בְּגִנְתָּא, לְאִשְׁתַּעְשְׁעָא בְּצַדִּיקַיָּיא דִּי בְּגִנְתָּא, אַעְבַר הַהוּא קָלָא וְשָׁכִיךְ.**

רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי אַחָא הָיוּ יוֹשְׁבִים לַיְלָה אֶחָד לִפְנֵי רַבִּי אַבָּא. קָמוּ בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה. עַד שֶׁיָּצְאוּ הַחוּצָה, רָאוּ כּוֹכָב אֶחָד שֶׁהָיָה מַכֶּה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכוֹכָב אַחֵר וּמַסְתִּיר אוֹרוֹ. בֵּינְתַיִם שָׁמְעוּ שְׁנֵי קוֹלוֹת בִּשְׁנֵי צְדָדִים, קוֹל אֶחָד לְצַד צָפוֹן לְמַעְלָה, וְקוֹל אֶחָד לְמַטָּה, וְהַקּוֹל הַהוּא מַכְרִיז וְאוֹמֵר: הִכָּנְסוּ וְהִתְכַּנְּסוּ לִמְקוֹמְכֶם, עַכְשָׁו הִשְׁתַּמְּרוּת שֶׁל נְקֵבָה פְּתוּחָה, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְטַיֵּל בַּגָּן לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצַּדִּיקִים שֶׁבַּגָּן. עָבַר אוֹתוֹ הַקּוֹל וְשָׁכַךְ.

הַשְּׁכִינָה מִתְיַחֶדֶת עִם הַמֶּלֶךְ עַל יְדֵי שִׁירָה

אַהְדְּרוּ רִבִּי אַחָא וְרִבִּי חִיָּיא, אָמְרוּ, הָא וַדַּאי עִדָּן רְעוּתָא, דְּאִתְעָרוּתָא דִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (עדן) **הוּא לְאִתְחַבְּרָא בְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, אָמַר רִבִּי אַחָא, וַדַּאי, לָא** (אתחברת) **אִנְגִּידַת לָהּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶלָּא מִגּוֹ שִׁירָתָא, מִגּוֹ שְׁבָחָא דִּילָהּ לְגַבֵּיהּ.**

חָזְרוּ רַבִּי אָחָא וְרַבִּי חִיָּיא. אָמְרוּ, הִנֵּה וַדַּאי עֵת רָצוֹן, שֶׁהִתְעוֹרְרוּת שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (זמן) הִיא לְהִתְחַבֵּר עִם הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ. אָמַר רַבִּי אָחָא, וַדַּאי לֹא (מתחברת) מֻשְׁפַּעַת לָהּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶלָּא מִתּוֹךְ שִׁירָה וּמִתּוֹךְ הַשֶּׁבַח שֶׁלָּהּ אֵלָיו.

בַּבֹּקֶר מוֹשִׁיט הַמֶּלֶךְ חוּט שֶׁל חֶסֶד

עַד דְּאָתֵי צַפְרָא, וְאוֹשִׁיט לָהּ מַלְכָּא חוּטָא דְחֶסֶד, וְרָזָא דְמִלָּה כְּמָה דְּאַמְרִינַן, (אסתר ה) **וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וְגוֹ׳. וְלָא תֵּימָא דִּלָהּ בִּלְחוֹדָהָא אוֹשִׁיט לָהּ מַלְכָּא דָּא,**

עַד שֶׁבָּא הַבֹּקֶר, וּמוֹשִׁיט לָהּ הַמֶּלֶךְ חוּט שֶׁל חֶסֶד, וְסוֹד הַדָּבָר כְּמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ, (אסתר ה) וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וְגוֹ׳. וְאַל תֹּאמַר שֶׁלָּהּ לְבַדָּהּ מוֹשִׁיט הַמֶּלֶךְ אֶת זֶה, אֶלָּא לָהּ,

אֶל הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם: (יג) וַיֹּאמֶר מָרְדֳּכַי לְהָשִׁיב אֶל אֶסְתֵּר אַל תְּדַמִּי בְנַפְשֵׁךְ לְהִמָּלֵט בֵּית הַמֶּלֶךְ מִכָּל הַיְּהוּדִים: (יד) כִּי אִם הַחֲרֵשׁ תַּחֲרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת רֶוַח וְהַצָּלָה יַעֲמוֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר וְאַתְּ וּבֵית אָבִיךְ תֹּאבֵדוּ וּמִי יוֹדֵעַ אִם לְעֵת כָּזֹאת הִגַּעַתְּ לַמַּלְכוּת: (טו) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהָשִׁיב אֶל מָרְדֳּכָי: (טז) לֵךְ כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשָׁן[יג] וְצוּמוּ עָלַי וְאַל תֹּאכְלוּ וְאַל

אֶלָּא לָהּ, וּלְכָל אִינּוּן דְּמִתְחַבְּרָן בָּהּ. תָּא וְנִתְחַבֵּר כַּחֲדָא. יָתְבוּ.

וּלְכָל אוֹתָם שֶׁמִּתְחַבְּרִים עִמָּהּ. בֹּא וְנִתְחַבֵּר יַחַד. יָשְׁבוּ.

יג. הָמָן מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן:

פֵּרֵשׁ הַחִידָ"א זִיָּ"ע כִּי "מָחֹה אֶמְחֶ"ה" גִּימַטְרִיָּה "זֶה הָמָן" (בְּסִפְרוֹ "חַדְרֵי בָטֶן"), וּלְפִי זֶה יֵשׁ לִרְמֹז שֶׁהָמָן רָצָה לִמְחוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַסְּעוּדָה שֶׁלּוֹ שֶׁהֶאֱכִיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, וְכַיָּדוּעַ דִּבְרֵי הַזּוֹהַ"ק בְּפָרָשַׁת מִשְׁפָּטִים לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ, שֶׁנְּבוּכַדְנֶצַּר הָרָשָׁע אָכַל בָּשָׂר בְּחָלָב, כִּי יָדַע שֶׁרַק בְּכֹחַ שֶׁל בָּשָׂר בְּחָלָב בְּיַחַד נִבְרָא הַכֹּחַ לְהַחְרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ רח"ל, וְאוֹמֵר הַזּוֹהַ"ק כִּי הַשֻּׁלְחָן לְבַד נַעֲשָׂה מֶרְכָּבָה לְסִטְרָא אַחֲרָא.

איך יכולים לזכות להגאולה האמיתי? ומה מעכב את ביאת המשיח?

אָמְרוּ חֲזַ"ל בְּמַסֶּכֶת חֻלִּין (דַּף קלט ב׳): מֹשֶׁה מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן, שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּשַׁגָּם הוּא בָשָׂר", הָמָן מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן, שֶׁנֶּאֱמַר: "הֲמִן הָעֵץ", - וּבְסֵפֶר אִמְרֵי שַׁי, הֵבִיא אֶת דִּבְרֵי חֲזַ"ל הַשּׁוֹאֲלִים: הָמָן מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן? הֵיכָן מְרוּמָּז בְּכָל הַתּוֹרָה הָעִנְיָן שֶׁל הָמָן? וְעַל כָּךְ הֵשִׁיבוּ שֶׁהוּא מְרוּמָּז בְּפָסוּק "הֲמִן הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי אֲכָל מִמֶּנּוּ אָכָלְתָּ". וְשׁוֹאֵל: מַה הַשַּׁיָּיכוּת שֶׁל הַפָּסוּק בְּפָרָשַׁת בְּרֵאשִׁית לְעִנְיָן שֶׁל הָמָן? - וּמְבָאֵר: רוֹאִים לִפְעָמִים אֵיךְ שֶׁיְּהוּדִי מְאַבֵּד אֶת צֶלֶם הָאֱלוֹקוּת שֶׁלּוֹ, הוּא נִהְיָה מוּשְׁחָת עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁהוּא מוּכָן לְהַכְחִיד אֶת אֶחָיו, וּמֵהֵיכָן נוֹבֵעַ הַשְׁחָתָה כָּזוֹ אֵצֶל יְהוּדִי? זֶה קוֹרֶה מִכָּךְ שֶׁאֵין אוֹכְלִים כָּשֵׁר, שֶׁהוּא מְטַמְטֵם אֶת הַלֵּב, כְּפִי שֶׁהָרַמְבַּ"ם כּוֹתֵב שֶׁהָאוֹכֶל נִהְיָה דָּם, וְהַדָּם זוֹרֵם לַלֵּב וּמְטַמְטֵם אוֹתוֹ עַד שֶׁהוּא הוֹפֵךְ אוֹתוֹ לְ"הָמָן" יְהוּדִי, כִּי הוּא אָכַל דָּבָר שֶׁ"צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי אֲכָל מִמֶּנּוּ", ע"כ. וְזֶה הָיָה עֲצַת הָמָן לְהַכְשִׁילָם בְּמַאֲכָלוֹת כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִשְׁלוֹט עֲלֵיהֶם ח"ו, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל שֶׁכָּל הַסְּעוּדוֹת הָיְיתָה בָּשָׂר בְּחָלָב וּגְבִינָה עִם בָּשָׂר (וְזֶהוּ פַּתְבַּג הַמֶּלֶךְ, ב"ג רָאשֵׁי תֵּבוֹת בָּ'שָׂר גְ'בִינָה), כְּדֵי לִהְיוֹת שֻׁלְחָנוֹ שֻׁלְחָן הַמֶּלֶךְ רֶמֶז לְשֻׁלְחָן שַׂר הַטָּמֵא שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא, לְהַאֲחִיזוֹ לְמַעְלָה בְּסוֹד

גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ הַזּוֹהַר לְמַעְלָה וְלִגְרֹם אֲחִיזָה לַחִיצוֹנִים וּלְהַחְרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְלָזֶה מְכְרָחִים לְתַקֵּן אֶת עִנְיַן הַמַּאֲכָלוֹת כְּדֵי לִזְכּוֹת לְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בב"א. [כַּמְבֹאָר בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ פָּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים (דַּף קכ"ה ע"א וע"ב). - רוֹאִים מִכָּאן שֶׁלֶּאֱכוֹל אוֹכֶל שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר גּוֹרֵם לְרָעָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר. - וְלָכֵן אוֹמְרִים אָרוּר הָמָן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְּדִי כִּי הוּא הֶאֱכִיל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, וְעַל יְדֵי כָּךְ הָיָה לוֹ אֶת הַכֹּחַ לִגְזוֹר עַל הַיְּהוּדִים גְּזֵירוֹת קָשׁוֹת (מְגִלָּה י"ב).

לֵךְ כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים וְאַל תֹּאכְלוּ וְאַל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים

וְכָתוּב בַּבַּ"ח (או"ח סי' תר"ע) וזל"ק, בְּפוּרִים הָיְתָה עִיקַר הַגְּזֵירָה לְפִי שֶׁנֶּהֱנוּ מִסְּעוּדָתוֹ, עַל כֵּן נִגְזַר עֲלֵיהֶם לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת הַגּוּפִים שֶׁנֶּהֱנוּ מֵאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה שֶׁל אִיסּוּר וְשִׂמְחָה וּמִשְׁתֶּה שֶׁל אִיסּוּר, וּכְשֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה עִינּוּ נַפְשׁוֹתָם כְּמוֹ שֶׁאָמְרָה אֶסְתֵּר: "לֵךְ כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים וְאַל תֹּאכְלוּ וְאַל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים". לְפִיכָךְ קְבָעוּם לְמִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב לִזְכּוֹר אֶת עִיקַר הַנֵּס. וְלָכֵן אוֹמְרִים בָּרוּךְ מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי כִּי בִּזְכוּתוֹ הַיְּהוּדִים נִצְּלוּ מִגְּזֵירָתוֹ שֶׁל הָמָן, שֶׁהוּא נִזְהַר וְהִזְהִיר שֶׁיְּהוּדִים לֹא יִכָּשְׁלוּ בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, וְלָזֶה הוּא יָשַׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לִשְׁמוֹר שֶׁאֶסְתֵּר לֹא תֹּאכַל אֹכֶל שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר. וְאָמְרוּ חֲזַ"ל שֶׁאָכְלָה רַק זֵרְעוֹנִים, כְּדֵי לְהִזָּהֵר בְּמַאֲכָלוֹת. וְרַק בִּזְכוּת זֶה שֶׁשָּׁמְרוּ מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת - נִיצְּלוּ הַיְּהוּדִים, וְלָכֵן קָרְאוּ לָהֶם "יְהוּדִי", שֶׁשּׁוּם אוֹכֶל שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר לֹא נִכְנַס לְפִיהֶם.

הָאוֹכֵל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת יוֹצֵא מֵרְשׁוּת הַקְּדוּשָּׁה

בְּזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ כָּתוּב (וַיִּקְרָא מא:) זֶה שֶׁאוֹכֵל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת דָּנִים אוֹתוֹ ל-120- שָׁנָה כְּאָדָם מְכוֹעָר, כִּי הַקָּבָּ"ה מַגְעִיל אוֹתוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא. - עוֹד כָּתוּב שָׁם (מב.) כָּל זֶה שֶׁאָדָם סוֹבֵל בָּעוֹלָם הַבָּא כָּל זֶה בִּגְלַל שֶׁהוּא לֹא הָיָה זָהִיר בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת עַכַּ"ל, כִּי זֶה נוֹרָא בִּכְדֵי לְהַעֲלוֹת עַל הַדַּעַת אֶת חוֹמֶר הָאִיסּוּרִים שֶׁל הַמַּאֲכָלוֹת הָאֲסוּרוֹת. - עוֹד כָּתוּב שָׁם (מא:) שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילַת הַמַּאֲכָלוֹת הָאֲסוּרוֹת צַלְמוֹ נִמְשָׁךְ לְסִטְרָא אַחֲרָא רַחְמָנָא לִיצְלָן וְהוּא הוֹפֵךְ לִהְיוֹת מַגְעִיל, וְשׁוֹרֶה עָלָיו רוּחַ טוּמְאָה, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵין לוֹ יוֹתֵר חֵלֶק בֶּאֱלוֹקֵי יִשְׂרָאֵל, וְאוֹי לָהֶם כִּי אַף פַּעַם לֹא יַצְלִיחוּ לְהַגִּיעַ לְחֶלְקוֹ שֶׁל הַקָּבָּ"ה חַס וְשָׁלוֹם. - עוֹד כָּתוּב שָׁם (מב.) כְּשֶׁהוּא אוֹכֵל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת הוּא יוֹצֵא מֵרְשׁוּת הַקְּדוּשָּׁה וְנִכְנָס רַחְמָנָא לִיצְלָן לִרְשׁוּת הַטּוּמְאָה עַכַּ"ל, וְהַכַּוָּונָה לְכָךְ הִיא שֶׁכָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְווֹת שֶׁלּוֹ מוּפְנִים לְסִטְרָא אַחֲרָא כְּפִי שֶׁכָּתוּב עַל כָּךְ בַּאֲרִיכוּת בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים.

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רַבִּי הלל קָאלָאמֵייֶער זי"ע מֵבִיא בְּסִפְרוֹ עֵת לַעֲשׂוֹת (ח"א שְׁאֵלָה צב מַעֲרֶכֶת מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת) הָעֲבֵירָה שֶׁל הַמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת חָמוּר מְאוֹד, חוּץ מִזֶּה שֶׁעוֹבְרִים עַל לֹא תַעֲשֶׂה בְּכָל כַּזַּיִת, וְחַיָּיבִים בְּמַלְקוֹת, וְהוּא נִקְרָא רָשָׁע, הוּא גַּם גּוֹרֵם לְעַצְמוֹ רָעָה גְּדוֹלָה וְאָסוֹן גָּדוֹל, כִּי גּוּפוֹ מְפוּטָּם בְּאִיסּוּר, כִּי הָאוֹכֵל שֶׁאֵינוֹ נָקִי נוֹתֵן לוֹ אֶת הַכֹּחַ, וּבְדֶרֶךְ זוֹ נִשְׁמָתוֹ מִסְתָּאֶבֶת. - וַעֲבֵירָה גּוֹרֶרֶת עֲבֵירָה, וּמִמֵּילָא אַחַר כָּךְ קָשֶׁה לוֹ לְקַיֵּים אֶת מִצְוֹת הַיַּהֲדוּת, וְזֶה מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ אֶת הַדֶּרֶךְ הָאֲמִיתִּית לְיִרְאָה וּלְאֱהוֹב אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְעָבְדוֹ בֶּאֱמֶת

וּבְתָמִים, וּבְכָל זֹאת הֵם מְזַלְזְלִים בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת. - יֶשְׁנָם חֲלָקִים שֶׁכָּל בֵּיתָם אֵינוֹ מִתְנַהֵל כְּלָל עַל פִּי כְּלָלֵי הַכַּשְׁרוּת, וְיֶשְׁנָם אֲחֵרִים שֶׁאֶצְלָם הַבַּיִת מְנוּהָל עַל פִּי כָּל כְּלָלֵי הַכַּשְׁרוּת, אַךְ הָעֲבֵירָה הִיא קַלָּה מְאוֹד בְּעֵינֵיהֶם, וּכְשֶׁהֵם נוֹסְעִים בָּאֳנִיָּה אוֹ בְּרַכֶּבֶת הֵם מְקִילִים לְעַצְמָם וְאוֹכְלִים מִכָּל הַבָּא לְיָד, וּמִמֵּילָא לִבָּם מְטֻמְטָם. - כְּשֶׁהֵם יַגִּיעוּ לְעֵת צָרָה וְהֵם יִצְעֲקוּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אָז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע לָהֶם? וְאוֹתָם אֵלּוּ הַמְּטַמְּאִים וּמְשַׁקְּצִים אֶת נַפְשָׁם, כְּשֶׁהֵם מְפַטְּמִים אֶת נַפְשָׁם בַּאֲכִילַת נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת עֲלֵיהֶם אוֹמֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - לֹא עַמִּי אַתֶּם אַתֶּם אֵינְכֶם שַׁיָּיכִים לִי עַכַּ״ל.

בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה הַשְּׁחִיטוֹת שֶׁל הַבְּהֵמוֹת הָיָה אַחַר כָּךְ מַחֲנֵה הַהַשְׁמָדָה

וְהַדְּבָרִים מַבְהִילִים בְּיוֹתֵר, לְמִי שֶׁמִּתְבּוֹנֵן הֵיטֵב, בְּדַפֵּי הַהִיסְטוֹרְיָה שֶׁעָבַר עִמָּנוּ בְּעֵת מִלְחֶמֶת הַשּׁוֹאָה, שֶׁבְּאוֹתָם הָרַכָּבוֹת שֶׁהוֹבִילוּ אֶת הַבְּהֵמוֹת הֲלֹא כְּשֵׁרִים, לְהַאֲכִיל אֶת כְּלַל יִשְׂרָאֵל פִּגּוּלִים, כַּעֲבוּר עֶשְׂרוֹת שָׁנִים - הוֹבִילוּ בָּהֶם אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְמַחֲנֵה הַהַשְׁמָדָה 'אוֹשְׁוִויץ', וּבְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה הַשְּׁחִיטוֹת שֶׁל הַבְּהֵמוֹת הָיָה אַחַר כָּךְ מַחֲנֵה הַהַשְׁמָדָה וְכַיָּדוּעַ שֶׁעַל רַכָּבוֹת הַהַשְׁמָדָה הָיָה כִּיתּוּב 'הוֹבָלַת בְּהֵמוֹת', וְזֶה הָיָה הַכִּתּוּב מֵאוֹתָם שָׁנִים, (וְאָנוּ רוֹאִים כָּאן מַמָּשׁ מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה) ה״י.

הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק הַמְקוּבָּל הַמְיֻחָד שֶׁבְּדוֹרֵנוּ פְּאֵר הַדּוֹר וַהֲדָרוֹ הָרַב עוֹבַדְיָה יוֹסֵף שְׁלִיטָ״א, ה׳ יַאֲרִיךְ יָמָיו בַּטּוֹב וּבַנְּעִימִים, **אָמַר כִּי כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּסְפּוּ בַּשּׁוֹאָה הָיוּ גִּלְגּוּלִים, [עוֹד שָׁמַעְתִּי מִשְּׁמוֹ שֶׁהֵם הָיוּ מִדּוֹרוֹ שֶׁל מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק וְאָכְלוּ שָׁם בִּסְעוּדָה לָכֵן נֶאֶסְפוּ כָּעֵת רַחֲ״ל מִפְּנֵי שֶׁנֶּהֱנוּ מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע, וְזֶה הָיָה הַתִּקּוּן שֶׁלָּהֶם** (וְרַבִּים יָצְאוּ נֶגֶד דִּיבּוּרוֹ שֶׁל אוֹתוֹ צַדִּיק) וַאֲנִי הַקָּטָן אָבִיא רְאָיָה לִדְבָרָיו, שֶׁכַּיָּדוּעַ שֶׁאוֹתוֹ רָשָׁע 'הִיטְלֶר' יִמַּח שְׁמוֹ וְזִכְרוֹ, הָיָה **מַקְפִּיד בְּכָל יוֹם וָיוֹם שֶׁיַּהַרְגוּ דַּוְקָא עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ לֹא פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר,** [כָּךְ כָּתוּב בָּאֶנְצִיקְלוֹפֶּדְיָה - הַחֶשְׁבּוֹן בְּדִיּוּק לְפִי בָּתֵּי הַגַּז, וְכַמָּה שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ מָקוֹם בְּבָתֵּי הַגַּז הָיָה חוֹפֵר בּוֹר גָּדוֹל וְהִכְנִיס לְשָׁם לְעֵרֶךְ 1600 יְהוּדִים וְכִסָּה אוֹתָם, וְיֵשׁ כַּמָּה אֲנָשִׁים שֶׁזָּכוּ לְהִינָּצֵל וּלְהִשָּׁאֵר בַּחַיִּים סִפְּרוּ אֶת זֶה] **וְזֶהוּ מְרוּמָּז כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים שְׁקָלִים שֶׁשָּׁקַל הָמָן הָרָשָׁע - לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, שֶׁגַּם אָז נִתְחַיְּבוּ כְּלָיָה מֵאוֹתוֹ סִיבָּה - שֶׁנֶּהֱנוּ מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע,** כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בַּגְּמָרָא מְגִלָּה (יב.): "מִפְּנֵי מָה נִתְחַיְּבוּ שׂוֹנְאֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר כְּלָיָה? אָמַר לָהֶם: אִמְרוּ אַתֶּם! - אָמְרוּ לוֹ: מִפְּנֵי שֶׁנֶּהֱנוּ מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע" ע״כ. - **עוֹד יָדוּעַ מֵעִנְיַן מִשְׁפַּט נִירְנְבֶּרְג שֶׁבְּדִיּוּק נִשְׁפְּטוּ וְנִתְלוּ עֲשָׂרָה נָאצִים ימ״ש, וְהֵם כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן וְהֵם בְּעַצְמָם גַּם אָמְרוּ כֵּן,** (ובהמשך נדבר מזה בהרחבה).

כָּתוּב בְּסֵפֶר קַב הַיָּשָׁר (פֶּרֶק קב): "בָּשָׂר" בְּגִימַטְרִיָּה מִנְיַן הַשָּׁנִים שֶׁחָיוּ הָאָבוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּיַחַד עוֹלֶה תק״ב בְּגִימַטְרִיָּה בָּשָׂר שֶׁהֵם בִּקְדוּשָּׁה, כְּנֶגֶד הַקְּלִפָּה שֶׁכָּתוּב בְּפָסוּק (שְׁמוֹת כב ל) וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ, (וְעַיֵּן עֵץ חַיִּים שַׁעַר מ״ט פ״ו). - וּמֵאִידָךְ גִּיסָא "אָרוּר הָמָן" גִּימַטְרִיָּה 502-וְכֵן "בָּרוּךְ מָרְדְּכַי", גִּימַטְרִיָּה 502 בְּגִימַטְרִיָּא תק״ב, שֶׁהוּא סַךְ "בָּשָׂר", הַיְנוּ שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילַת בָּשָׂר אֶפְשָׁר לַעֲלוֹת לַבְּחִינָה הַנִּשְׂגָּבָה שֶׁל "בָּרוּךְ

תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וָיוֹם גַּם אֲנִי וְנַעֲרֹתַי אָצוּם כֵּן וּבְכֵן אָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כַדָּת וְכַאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי:
(יז) **וַיַּעֲבֹר מָרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוְּתָה עָלָיו אֶסְתֵּר:**

מָרְדְּכַי״, וְאֶפְשָׁר חָלִילָה לָרֶדֶת לִשְׁאוֹל תַּחְתִּית - ״אָרוּר הָמָן״. וּמִפְּנֵי זֶה אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם שֶׁכָּל כָּךְ הַרְבֵּה בַּחוּרִים וַאֲבְרֵכִים יוֹצְאִים לְתַרְבּוּת רָעָה רח״ל, כַּמְבוֹאָר בְּאַגְרָא דְפִרְקָא (אות קכ״א, וְעוֹד, עי״ש). - בֵּאוּר הַדְּבָרִים שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילַת בָּשָׂר כָּשֵׁר וּמְהֻדָּר, זוֹכִים לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעֲלָה, וּלְתַקֵּן אֶת כָּל הַנִּצּוֹצוֹת, בִּבְחִינַת ״בָּרוּךְ מָרְדְּכַי״, וְאִם חָלִילָה אוֹכְלִים בָּשָׂר טְרֵפָה מְקַלְקְלִים הַכֹּל, עַד שֶׁמַּגִּיעִים לִבְחִינַת ״אָרוּר הָמָן״. - וְעַל יְדֵי שֶׁשּׁוֹתִים וּמִתְבַּסְּמִים בְּיַיִן בְּיוֹם הַפּוּרִים, מְגַלִּים מִי הוּא הָאִישׁ אֲשֶׁר זוֹכֶה לֶאֱכוֹל מַאֲכָלוֹת כְּשֵׁרִים, וּמִי הוּא שֶׁחָלִילָה נִכְשָׁל בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים וּבְפִיגּוּלִים, בְּסוֹד ״נִכְנַס יַיִן יָצָא סוֹד״, כִּי לִפְעָמִים נִרְאֶה עַל אָדָם מְסֻיָּם שֶׁהוּא נִזְהָר מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת וְעַל יְדֵי שֶׁשָּׁתָה יַיִן הִבְאִישׁ רֵיחוֹ וְנוֹדַע שֶׁהוּא אֵינוֹ נִזְהָר מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת וּמְגַאֵל אֶת נַפְשׁוֹ בְּפִיגּוּלִים. וְזֶה הָעִנְיָן שֶׁחַיָּב אָדָם לְבְסוּמֵי בְּפוּרַיָּא עַד דְּלָא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי, וְהַדְּבָרִים נִפְלָאִים.

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א'

מגילת אסתר פרק ה'

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א'),
מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם,
בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי
הַזוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק ה׳

(א) **וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת**[יד] **וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר**

יד. זוהַר - סֵפֶר בַּמִּדְבָּר (פָּרָשַׁת חֻקַּת -דַּף קפ״ג ע״ב):

נִתְלַבְּשָׁה אֶסְתֵּר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ

רִבִּי יִצְחָק פָּתַח, (אסתר ה) **וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי** (דף קפ״ג ע״ב) **וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת וְגוֹ׳. מְגִלַּת אֶסְתֵּר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ נֶאֶמְרָה, וּבְגִין כַּךְ כְּתוּבָה בֵּין הַכְּתוּבִים. וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, דְּאִתְחַלַּשׁ חֵילָא דְּגוּפָא, וְהָא קַיְּימָא בְּרוּחָא בְּלָא גוּפָא, כְּדֵין וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת. מַאי** (קפ״ט ע״ב) **מַלְכוּת. אִי תֵּימָא בִּלְבוּשֵׁי יְקָר וְאַרְגְּוָונָא, הָא לָאו הָכִי אִקְרֵי. אֶלָּא וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, דְּאִתְלַבְּשַׁת בְּמַלְכוּת עִלָּאָה קַדִּישָׁא, וַדַּאי לָבְשָׁה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.**

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (אסתר ה) וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת וְגוֹ׳. מְגִלַּת אֶסְתֵּר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ נֶאֶמְרָה, וּמִשּׁוּם זֶה כְּתוּבָה בֵּין הַכְּתוּבִים. וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁנֶּחֱלַשׁ כֹּחַ הַגּוּף, וַהֲרֵי קַיָּם בָּרוּחַ בְּלֹא גוּף, אָז - וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת. אֵיזוֹ מַלְכוּת? אִם תֹּאמַר בִּלְבוּשׁ כָּבוֹד וְאַרְגָּמָן, הֲרֵי לֹא כָּךְ נִקְרָא. אֶלָּא וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, שֶׁהִתְלַבְּשָׁה בְּמַלְכוּת עֶלְיוֹנָה קְדוֹשָׁה, וַדַּאי לָבְשָׁה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

כָּל מִי שֶׁשּׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ, זוֹכֶה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ

מַאי טַעֲמָא זָכְתָה לְהַאי אֲתָר. בְּגִין דְּנַטְרָא פּוּמָהּ דְּלָא לְחַוָּואָה מִדִּי. הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (אסתר ב) **אֵין אֶסְתֵּר מַגֶּדֶת מוֹלַדְתָּהּ. וְאוֹלִיפְנָא כָּל מַאן דְּנָטִיר פּוּמֵיהּ וְלִישָּׁנֵיהּ, זָכֵי לְאִתְלַבְּשָׁא בְּרוּחַ דְּקוּדְשָׁא. וְכָל מַאן דְּסָטֵי פּוּמֵיהּ לְמִלָּה בִּישָׁא, הָא וַדַּאי הַהוּא מִלָּה בִּישָׁא עָלֵיהּ.** (ס״א ואי לאו)**, וְאִי תֵּימָא הָא נְגָעִים, אוֹ צָרַעַת, דְּמוֹקְדָן כְּחִוְיָא עָלֵיהּ, וְהָא אוּקְמוּהָ.**

מָה הַטַּעַם זָכְתָה לְמָקוֹם זֶה? מִשּׁוּם שֶׁשָּׁמְרָה פִּיהָ שֶׁלֹּא לְהַרְאוֹת דָּבָר. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (אסתר ב) אֵין אֶסְתֵּר מַגֶּדֶת מוֹלַדְתָּהּ. וְלָמַדְנוּ, כָּל מִי שֶׁשּׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ, זוֹכֶה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. וְכָל מִי שֶׁסּוֹטֶה פִּיו לְדָבָר רָע, הֲרֵי וַדַּאי אוֹתוֹ דָּבָר רָע עָלָיו. (ואם לא,) הֲרֵי נְגָעִים אוֹ צָרַעַת שֶׁשּׂוֹרְפִים כְּנָחָשׁ עָלָיו, וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהוּ.

בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית[טו] נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת נֹכַח פֶּתַח הַבָּיִת: (ב) וַיְהִי כִרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עֹמֶדֶת בֶּחָצֵר נָשְׂאָה חֵן בְּעֵינָיו וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַשַּׁרְבִיט: (ג) וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה לָּךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְיִנָּתֵן לָךְ: (ד) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם עַל

טו. זוהר - ספר ויקרא (פרשת בהר -דף ק"ט ע"א):

תְּפִלָּה נֹכַח בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, וְהָא אַשְׁכַּחְנָא חֲצֵרִים דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (אסתר ה) **וַתַּעֲמוֹד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ. וּבְכָל אֲתַר הַמֶּלֶךְ סְתָם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וַתַּעֲמוֹד, אֵין עֲמִידָה, אֶלָּא צְלוֹתָא. נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ: נֹכַח בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, דְּכָל יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְצַלָּאָה צְלוֹתָא דִּלְהוֹן לְתַמָּן, וּלְמֶהֱוֵי נֹכַח בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. הָכָא מַאן חֲצַר הַפְּנִימִית. וַדַּאי תְּרֵין אִינּוּן חֲצֵרוֹת בֵּית יְיָ'.**

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, וַהֲרֵי מָצָאנוּ חֲצֵרִים שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (אסתר ה) וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ. וּבְכָל מָקוֹם הַמֶּלֶךְ סְתָם, זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וַתַּעֲמֹד, אֵין עֲמִידָה אֶלָּא תְּפִלָּה. נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ, נֹכַח בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתָם לְשָׁם וְלִהְיוֹת נֹכַח בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. מִי זוֹ כָּאן חֲצַר הַפְּנִימִית? וַדַּאי שְׁנַיִם הֵם חַצְרוֹת בֵּית ה'.

גְּאוּלָּה לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב

אָמַר לֵיהּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, תְּרֵין חֲצֵרִים, אִינּוּן חִצּוֹנִיִּים דְּלִבָּא, וְאִינּוּן תְּרֵין אָזְנַיִם דְּלִבָּא. וּתְרֵין בָּתִּים פְּנִימִיִּים, תְּרֵין בָּתֵּי דְּלִבָּא. וּתְרֵין אִינּוּן בָּתֵּי גּוֹוָאֵי, וּתְרֵין אִינּוּן בָּתֵּי בָּרָאֵי. וּבִזְמְנָא דִּיהֵא פּוּרְקָנָא, גְּאוּלָּה תְּהֵא לְכֻלְּהוּ לְאִינּוּן קְרִיבִין לְלִבָּא, דְּאִיהוּ שְׁכִינְתָּא, וּלְאִלֵּין רְחִיקִין דְּאִתְקְרִיבוּ, הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (ישעיה נז) **שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב, וְאוּקְמוּהָ לָרָחוֹק מֵעֲבֵירָה, וְלַקָּרוֹב מִמִּצְוָה.**

אָמַר לוֹ הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שְׁנֵי חֲצֵרִים, הֵם הַחִיצוֹנִיִּים שֶׁל הַלֵּב, וְהֵם שְׁנֵי אָזְנַיִם שֶׁל הַלֵּב. וּשְׁנֵי בָּתִּים פְּנִימִיִּים, שְׁנֵי בָּתֵּי הַלֵּב. וּשְׁנַיִם הֵם הַבָּתִּים הַפְּנִימִיִּים, וּשְׁנַיִם הֵם בָּתִּים חִיצוֹנִיִּים. וּבִזְמַן שֶׁיִּהְיֶה פֻּרְקָן, תִּהְיֶה גְאֻלָּה לְכֻלָּם, לְאוֹתָם הַקְּרוֹבִים לַלֵּב, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה, וּלְאֵלֶּה הָרְחוֹקִים שֶׁהִתְקָרְבוּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נז) שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב. וּפֵרְשׁוּהָ, לָרָחוֹק מֵעֲבֵרָה, וְלַקָּרוֹב מִמִּצְוָה.

הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן הַיּוֹם אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לוֹ:
(ה) **וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַהֲרוּ אֶת הָמָן לַעֲשׂוֹת אֶת דְּבַר אֶסְתֵּר וַיָּבֹא**
הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה אֶסְתֵּר: (ו) **וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ**
לְאֶסְתֵּר בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי
הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ[טז]**:** (ז) **וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמַר שְׁאֵלָתִי וּבַקָּשָׁתִי:**

טז. זוֹהַר - סֵפֶר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת תְּרוּמָה -דַּף קנ"ח ע"ב):

אֵין הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת אֶלָּא בְּמִי שֶׁמֵּמִית עַצְמוֹ עָלֶיהָ

אָמַר בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, עֲלַהּ אִתְּמַר, (דברים ד) **וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה וְגוֹ׳. בָּהּ אַזְהַרְתְּ לְיִשְׂרָאֵל, בִּשְׁעַת מִיתָתְךְ. בָּהּ בֵּרַכְתְּ לְיִשְׂרָאֵל, בְּכָל שֵׁבֶט וְשֵׁבֶט. הֲדָא הוּא דִכְתִיב,** (דברים לג) **וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה וְגוֹ׳, וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ חַבְרַיָּא מָארֵי מַתְנִיתִין, דִּכְתִיב,** (במדבר יט) **זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֹהֶל, וְאָמְרוּ עָלָהּ מַאי כִּי יָמוּת בְּאֹהֶל, אֶלָּא אֵין הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּימֶת, אֶלָּא בְּמִי שְׁמֵמִית עַצְמוֹ עָלֶיהָ, וְלֵית מִיתָה אֶלָּא עוֹנִי, דְּעָנִי חָשׁוּב כַּמֵּת.**

אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (שם ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה וְגוֹ׳. בָּהּ הִזְהַרְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל בִּשְׁעַת מִיתָתְךְ, בָּהּ בֵּרַכְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל שֵׁבֶט וְשֵׁבֶט. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם לג) וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה וְגוֹ׳. וּמִשּׁוּם כָּךְ פֵּרְשׁוּהָ הַחֲבֵרִים בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁכָּתוּב (במדבר יט) זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֹהֶל, וְאָמְרוּ עָלֶיהָ, מַה זֶּה כִּי יָמוּת? אֶלָּא אֵין הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת אֶלָּא בְּמִי שֶׁמֵּמִית עַצְמוֹ עָלֶיהָ, וְאֵין מִיתָה אֶלָּא עֹנִי, שֶׁעָנִי חָשׁוּב כַּמֵּת.

בֵּינוֹנִים מַחֲצִית עִמּוֹ לְעוֹלָם הַבָּא

דְּאִיהוּ קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד. מִסִּטְרָא דְעָשִׁיר עוֹלֶה וַדַּאי, דְּאִסְתַּלָּק עָלֵיהּ. דְּכָל עֲתִירִין, כָּל טִיבוּ דְּעַבְדִין, כֻּלְּהוֹן (ס"א רובא דלהון) **לְזַכָּאָה לְהוֹן לְעָלְמָא דְאָתֵי, וְתַמָּן אִיהִי תָּגָא עַל רֵישַׁיְיהוּ. בֵּינוֹנִי, דְּפָלַח לְמִזְכֵּי בִּתְרֵין עָלְמִין, אִיהוּ מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל עִמֵּיהּ בְּעָלְמָא דְאָתֵי, כְּגוֹן מַצָּה דְּאִתְפְּלִיג, חֶצְיָהּ תַּחַת הַמַּפָּה לַאֲפִיקוֹמָן בָּתַר סְעוּדָה. וְחֶצְיָהּ לְמִצְוָה קֹדֶם סְעוּדָה.**

שֶׁהוּא קָרְבַּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד. מִצַּד שֶׁל עָשִׁיר עוֹלֶה וַדַּאי, שֶׁמִּתְעַלֶּה עָלָיו. שֶׁכָּל הָעֲשִׁירִים, כָּל טוֹב שֶׁהֵם עוֹשִׂים, כֻּלָּם (רבם) לְזַכּוֹתָם לָעוֹלָם הַבָּא, וְשָׁם הִיא כֶּתֶר עַל רֹאשָׁם. הַבֵּינוֹנִי שֶׁעוֹבֵד כְּדֵי לִזְכּוֹת בִּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, הוּא מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל עִמּוֹ בָּעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ הַמַּצָּה שֶׁנֶּחֱלֶקֶת, חֶצְיָהּ תַּחַת הַמַּפָּה לָאֲפִיקוֹמָן אַחַר הַסְּעוּדָה, וְחֶצְיָהּ לַמִּצְוָה קֹדֶם

וּמִסִּטְרָא דָּא נֶאֱמַר בְּאֶסְתֵּר, (אסתר ה) מַה שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ.

סְעוּדָה. וּמִצַּד זֶה נֶאֱמַר בְּאֶסְתֵּר, (אסתר ה) מַה שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ.

מִי שֶׁמַּשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ בִּשְׁבִיל שְׁכִינָתוֹ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עָלָיו

אֲבָל מַאן דְּאִיהוּ עָנִי, דְּמֵמִית גַּרְמֵיהּ בְּגִינָהּ, כְּגַוְונָא דִּילָךְ רַעְיָא מְהֵימְנָא, אִיהוּ קָרְבָּן יוֹרֵד תְּחוֹתָךְ, וְאַמַּאי. בְּגִין דְּמַאן דְּאַשְׁפִּיל גַּרְמֵיהּ בְּגִין שְׁכִינְתֵּיהּ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ נָחִית עֲלֵיהּ, וְהַאי הוּא דְּאָמַר דָּוִד, (תהלים קלח) כִּי רָם יְיָ׳ וְשָׁפָל יִרְאֶה. וְהַנָּבִיא אָמַר, (ישעיה נז) כִּי כֹה אָמַר רָם וְנִשָּׂא שׁוֹכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ וְגוֹ׳ וְאֶת דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ. דְּאַף עַל גַּב דַּאֲנָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ אֶשְׁכּוֹן, בְּגִין הַהוּא דְּאִתְעָבִיד דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ בְּגִין שְׁכִינְתִּי, לְסַלְּקָא לָהּ מִשִּׁפְלוּת דִּילָהּ עֲטָרָא לְרֵישֵׁיהּ, אֲנָא נָחִית לְדַיְּירָא עִמֵּיהּ. וּבָתַר דִּבְעָלָהּ דִּשְׁכִינְתָּא נָחִית עַל בַּר נָשׁ, אִיהִי נְחִיתַת מֵעַל רֵישֵׁיהּ, וְיָהִיבַת אַתְרָא דְּרֵישָׁא לְבַעְלָהּ, וּנְחִיתַת לְרַגְלוֹי דְּמַלְכָּא. וְרָזָא דְּמִלָּה, (ישעיה סו) הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדוֹם רַגְלָי.

אֲבָל מִי שֶׁהוּא עָנִי, שֶׁמֵּמִית אֶת עַצְמוֹ בִּשְׁבִילָהּ, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, הִיא קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד תַּחְתֶּיךָ, וְלָמָּה? כִּי מִי שֶׁמַּשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ בִּשְׁבִיל שְׁכִינָתוֹ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עָלָיו. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר דָּוִד, (תהלים קלח) כִּי רָם ה׳ וְשָׁפָל יִרְאֶה. וְהַנָּבִיא אָמַר, (ישעיה נג) כִּי כֹה אָמַר רָם וְנִשָּׂא שֹׁכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ וְגוֹ׳, וְאֶת דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ. שֶׁאַף עַל גַּב שֶׁאֲנִי מָרוֹם וְקָדוֹשׁ אֶשְׁכּוֹן, בִּשְׁבִיל אוֹתוֹ שֶׁנַּעֲשָׂה דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ בַּעֲבוּר שְׁכִינָתִי לְהַעֲלוֹתָהּ מִשִּׁפְלוּתָהּ עֲטָרָה לְרֹאשׁוֹ, אֲנִי אֵרֵד לָדוּר עִמּוֹ. וְאַחַר שֶׁבַּעַל הַשְּׁכִינָה יוֹרֵד עַל הָאָדָם, הִיא יוֹרֶדֶת מֵעַל רֹאשׁוֹ, וְנוֹתֶנֶת הַמָּקוֹם שֶׁל הָרֹאשׁ לְבַעְלָהּ וְיוֹרֶדֶת לְרַגְלֵי הַמֶּלֶךְ. וְסוֹד הַדָּבָר - (ישעיה סו) הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי.

מִיּוֹם שֶׁיּוֹרֵשׁ אָדָם נְשָׁמָה נִקְרָא בֵּן

דְּמִיּוֹמָא דְּיָרִית בַּר נָשׁ נִשְׁמְתָא, כְּלִילָא מִקּוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, מֵהַהִיא שַׁעְתָּא (צ״א ע״א) אִתְקְרֵי בֵּן. אָמַר חַד תָּנָא, וְכִי מֵהַהוּא יוֹמָא דְּיָרִית בַּר נָשׁ נִשְׁמְתָא, כְּלִילָא מִקּוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, יִתְקְרֵי בְּרֵיהּ מְנָא לָן. מֵהַאי קְרָא דְּאָמַר דָּוִד בְּסֵפֶר תְּהִלִּים, (תהלים ב) אֲסַפְּרָה אֶל חֹק יְיָ׳ אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ.

שֶׁמִּיּוֹם שֶׁיּוֹרֵשׁ אָדָם נְשָׁמָה שֶׁכְּלוּלָה מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ, מֵאוֹתָהּ שָׁעָה נִקְרָא בֵּן. אָמַר תַּנָּא אֶחָד, וְכִי מֵאוֹתוֹ יוֹם שֶׁיּוֹרֵשׁ אָדָם נְשָׁמָה כְּלוּלָה מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ יִקָּרֵא בֵּן? מִנַּיִן לָנוּ? מֵהַפָּסוּק הַזֶּה שֶׁאָמַר דָּוִד בְּסֵפֶר תְּהִלִּים, (תהלים ב) אֲסַפְּרָה אֶל חֹק ה׳ אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ.

(ח) אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת אֶת שְׁאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת בַּקָּשָׁתִי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּמָחָר אֶעֱשֶׂה כִּדְבַר הַמֶּלֶךְ: (ט) וַיֵּצֵא הָמָן בַּיּוֹם הַהוּא שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב[יז] וְכִרְאוֹת הָמָן אֶת מָרְדֳּכַי בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא קָם

לֹא קָם כְּמֹשֶׁה

אֲמַר לֵיהּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, רַעְיָא מְהֵימְנָא, מַאי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ. אֶלָּא בְּגִינָךְ אָמַר דָּוִד בְּרוּחַ קֻדְשָׁא, אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ. הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל, בְּהַהוּא דְּאִתְּמַר בֵּיהּ, (דברים לה) וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. אַנְתְּ קַיֵּימַת בִּשְׁכִינְתָּא וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ, דְּהַיְינוּ גּוּפָא. וּבְכָל נַפְשְׁךָ, דְּהַיְינוּ נִשְׁמְתָא. דַּחֲמֵשׁ שְׁמָהָן אִית לָהּ: נְשָׁמָה. רוּחַ. נֶפֶשׁ. חַיָּה. יְחִידָה. וּבְכָל מְאֹדֶךָ, בְּכָל מָמוֹנָא דִּילָךְ.

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ לָא יָזוּז מִינָךְ בְּכָל אִלֵּין. אַנְתְּ חֲשַׁבְתְּ, דַּאֲפִילּוּ הֲווֹ כָּל עָלְמִין תְּחוֹת רְשׁוּתָךְ, הֲוֵית יָהִיב לְאַקָּמָא לִשְׁכִינְתָּא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְאַמְלְכָא לֵיהּ בִּשְׁכִינְתֵּיהּ עַל כָּל מְמָנָן דְּאוּמִין דְּעָלְמָא, וּלְבָתַר לְסַלְּקָא לֵיהּ וּשְׁכִינְתֵּיהּ. בִּדְיוֹקְנָא דִּילָךְ כְּלִילָא מִכָּל מִדּוֹת טָבִין, בְּכָל עָלְמִין, וּבְמַשִּׁרְיָין עִלָּאִין וְתַתָּאִין, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לוֹ הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, רוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, מַה זֶּה הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ? אֶלָּא בִּשְׁבִילְךָ אָמַר דָּוִד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ. הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל, בְּאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דברים לד) וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. אַתָּה קִיַּמְתָּ בַּשְּׁכִינָה וְאָהַבְתָּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ - שֶׁהַיְנוּ הַגּוּף, וּבְכָל נַפְשְׁךָ - שֶׁהַיְנוּ הַנְּשָׁמָה, שֶׁחֲמִשָּׁה שֵׁמוֹת יֵשׁ לָהּ: נְשָׁמָה, רוּחַ, נֶפֶשׁ, חַיָּה, יְחִידָה. וּבְכָל מְאֹדֶךָ - בְּכָל מָמוֹנְךָ.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ לֹא יָזוּז מִמְּךָ בְּכָל אֵלּוּ. אַתָּה חָשַׁבְתָּ שֶׁאֲפִלּוּ הָיוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת תַּחַת רְשׁוּתְךָ, הָיִיתָ נוֹתֵן לְהָקִים שְׁכִינָה עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּלְהַמְלִיכוֹ עִם שְׁכִינָתוֹ עַל כָּל הַמְמֻנִּים שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם, וְאַחַר כָּךְ לְהַעֲלוֹתוֹ וּשְׁכִינָתוֹ - בִּדְיוֹקְנְךָ כְּלוּלָה מִכָּל הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת, בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּבַמַּחֲנוֹת הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

יז. זוֹהַר - סֵפֶר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת וְאַתָּה תְּצַוֶּה - דַּף קפ"ה ע"א):

הַוִּדּוּי הוּא הַחֵלֶק שֶׁל הַצַּד הָאַחֵר

וְרָזָא דָּא, הָכִי נָמֵי קָרְבְּנָא, דְּבָעֵי לְאוֹדָאָה עַל הַהוּא קָרְבְּנָא, כָּל חוֹבוֹי וְחֶטְאוֹי, לְמֵיהַב חוּלָקָא לְמַאן דְּאִצְטְרִיךְ. קָרְבְּנָא כֹּלָּא לְסִטְרָא דָּא חוּלָקָא דְּקוּדְשָׁא,

וְהַסּוֹד הַזֶּה, כָּךְ גַּם הַקָּרְבָּן - שֶׁצָּרִיךְ לְהוֹדוֹת עַל אוֹתוֹ הַקָּרְבָּן כָּל עֲוֹנוֹתָיו וַחֲטָאָיו, לָתֵת חֵלֶק לְמִי שֶׁצָּרִיךְ. כָּל הַקָּרְבָּן לְזֶה הַצַּד חֵלֶק הַקְּדֻשָּׁה וּרְצוֹן

וְלֹא זָע מִמֶּנּוּ וַיִּמָּלֵא הָמָן עַל מָרְדֳּכַי חֵמָה: (י) וַיִּתְאַפַּק הָמָן וַיָּבוֹא אֶל בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיָּבֵא אֶת אֹהֲבָיו וְאֶת זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ: (יא) וַיְסַפֵּר לָהֶם הָמָן אֶת כְּבוֹד עָשְׁרוֹ וְרֹב בָּנָיו וְאֵת כָּל אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ וְאֵת אֲשֶׁר נִשְּׂאוֹ עַל הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ: (יב) וַיֹּאמֶר הָמָן אַף לֹא הֵבִיאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשָׂתָה כִּי אִם אוֹתִי וְגַם לְמָחָר אֲנִי קָרוּא לָהּ עִם הַמֶּלֶךְ: (יג) וְכָל זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי בְּכָל עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה אֶת מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: (יד) וַתֹּאמֶר לוֹ זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וְכָל אֹהֲבָיו יַעֲשׂוּ עֵץ[יח] גָּבֹהַּ

וְרְעוּתָא דְקוּדְשָׁא. וּלְסִטְרָא דָא, הַהוּא חוּלָקָא דְאִינּוּן חוֹבִין, וְחַטָאִין דְאִתְיְיהִיבוּ בְּהוֹדָאָה עַל הַהוּא בִּשְׂרָא דְקָרְבְּנָא. כְּמָה דִכְתִּיב, (משלי כה) אִם רָעֵב שׂוֹנַאֲךָ הַאֲכִילֵהוּ לָחֶם וְגוֹ׳. כִּי גֶחָלִים אַתָּה חוֹתֶה וְגוֹ׳, וְסִימָנֵיךְ (אסתר ה) יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל הַמִּשְׁתֶּה. זַכָּאָה אִיהוּ מַאן דְּיָדַע אָרְחֵיהּ לְמֵהַךְ בְּאֹרַח קְשׁוֹט.

הַקְּדֻשָּׁה. וְלַצַּד הַזֶּה אוֹתוֹ חֵלֶק שֶׁל אוֹתָם עֲוֹנוֹת וַחֲטָאִים שֶׁנִּתְּנוּ בְּהוֹדָאָה עַל אוֹתוֹ בְּשַׂר הַקָּרְבָּן, כַּכָּתוּב (משלי כה) אִם רָעֵב שֹׂנַאֲךָ הַאֲכִילֵהוּ לָחֶם וְגוֹ׳, כִּי גֶחָלִים אַתָּה חֹתֶה וְגוֹ׳. וְסִימָנְךָ - (אסתר ה) יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל הַמִּשְׁתֶּה. אַשְׁרֵי הוּא מִי שֶׁיּוֹדֵעַ דַּרְכּוֹ לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ אֱמֶת.

לְסַדֵּר הַשֶּׁבַח בִּשְׁלֵמוּת

וְכָל מַאן דְּלָא יָדַע לְסַדְּרָא שְׁבָחָא דְּמָארֵיהּ, טַב לֵיהּ דְּלָא אִבְרֵי. בְּגִין דְּאִצְטְרִיךְ צְלוֹתָא דְּאִיהוּ שְׁלָמָא לְעֵילָּא. (בגין דאצטריך צלותא) מִגּוֹ מַחֲשָׁבָה, וּרְעוּתָא דְּלִבָּא, וְקָלָא, וּמִלָּה דְּשִׂפְוָון. לְמֶעְבַּד שְׁלִימוּ וְקִשּׁוּרָא וְיִחוּדָא לְעֵילָּא, כְּגַוְונָא דְּאִיהוּ לְעֵילָּא. כְּגַוְונָא דְּנַפְקָא שְׁלִימוּ מֵעֵילָּא לְתַתָּא, הָכִי אִצְטְרִיךְ מִתַּתָּא לְעֵילָּא, לְקַשְּׁרָא קִשְׁרָא כַּדְקָא יֵאוֹת.

וְכָל מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ לְסַדֵּר אֶת שֶׁבַח רִבּוֹנוֹ, טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא, מִשּׁוּם שֶׁצָּרִיךְ תְּפִלָּה שֶׁהִיא שְׁלֵמָה לְמַעְלָה, (משום שצריך תפלה) מִתּוֹךְ מַחֲשָׁבָה וּרְצוֹן הַלֵּב וְקוֹל וְדִבְרֵי הַשְּׂפָתַיִם, לַעֲשׂוֹת שְׁלֵמוּת וְקֶשֶׁר וְיִחוּד לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁהוּא לְמַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁיּוֹצֵאת שְׁלֵמוּת מִמַּעְלָה לְמַטָּה, כָּךְ דֶּרֶךְ מִמַּטָּה לְמַעְלָה לִקְשֹׁר קֶשֶׁר כָּרָאוּי.

יח. ערך הגימטריה של "יעשו עץ גבוה חמשים אמה" = 1006 - גימטריה - נו מה אני אעשה עם נחש? גימטריה - סימן טוב ומזל טוב יהא לנו ולכל ישראל

אמרו חז״ל, במדרש רבה (אסתר פרשה ט פסקה ב): שלהמן הרשע היו שלוש מאות שישים וחמש יועצים, כמניין ימות השנה, אך כל יועציו היו כקליפת השום, לפני עצותיה הרעות של זרש אשתו. אמרה זרש להמן בעלה: מרדכי מזרע היהודים הוא ולהורגו בדרך פשוטה, יהיה קשה לך ביותר ולכן, צריך אתה לבוא אליו בחכמה מרובה ביותר, ולחפש דרך שאף צדיק לא עמד בניסיון ובסכנת כליה כזו, משום שכל צדיק אשר עמד בסוג של סכנה וניסיון, התפלל ובכה להקב״ה ונושע ואז בנקל, מרדכי יתפלל ויזכיר את אותו צדיק שניצל מן הניסיון המסויים, ובזכותו אף הוא ינצל.

כבשן האש, אם תרצה להשליכו, חנניה משאל ועזריה ניצלו, יקרא בשמם ויושיעו ויגנו עליו; לגוב האריות, אם תשליכהו, כבר דניאל ניצל; לבית האסורים, יוסף הצדיק ניצל; אם תשליכהו למדבר אבותיו, פרו ורבו במדבר; אם תעוורו את עיניו, שמשון הגיבור כבר עבר דבר זה.

לכן, צריך לחשוב דרך חדשה להכניע את מרדכי. ישבה זרש וחשבה ימים רבים ותיכננה, איך להכחיד את מרדכי ועמו כלל עם ישראל, ובסוף עלה בדעתה לתלות את מרדכי על עץ - זה דבר אשר לא נעשה לאף צדיק; עמדה ונתנה עצה להמן יותר מכל יועציו, לתלות את מרדכי על עץ.

צריך להבין למה דווקא ״עץ״?

ואפשר לפרש כפירוש הרמב״ן כי העבירה הראשונה הייתה מאכלות אסורות שהנחש פיתה את חוה לאכול מעץ הדעת, ומזה נגזר מיתה בעולם, והגימטריה של ״יעשו עץ גבוה חמשים אמה״ = 1006 - גימטריה - נו מה אני אעשה עם נחש?

לעורר את הגזירה של העון עם הנחש ״עץ״ הוא ״עץ הדעת״, שנכשלו במאכל איסור שאסר הקב״ה לאכול מעץ הדת כמו שכתוב (בראשית פרק ב׳ ט״ז י״ז) וַיְצַו ה׳ אֱלוֹקִים עַל הָאָדָם לֵאמֹר מִכֹּל עֵץ הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל. וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת.

ולמה דוקא חמשים אמה?

כי מאכלות אסורות מביא את האדם להיכנס בחמשים שערי טומאה, וזה כפירה, לכפור בהקב״ה, כמו שכתוב בזוה״ק בהרבה מקומות, וכמו שגילה לנו הרמב״ם והדברי חיים זי״ע, ועוד.

והגימטריה של ״עץ גבוה חמשים אמה״ = 620 תרי״ג מצות ושבע מצוות דרבנן רצה לעקור על ידי שיאכיל את ישראל מאכלות אסורות, וגם גימטריה של ״חובת האדם בעולמו״ ובגימטריה ״נשמה טהורה״ שעל ידי המאכלות אסורות יטמא את הנשמה טהורה, ולא ירגיש יותר את ״חובת האדם בעולמו״ ובגימטריה ״רשעים״ שנעשה לא רק רשע אלא רשעים שמוליד על ידי זה בנים רשעים.

הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ בַּעַל דִּבְרֵי חַיִּים זי״ע מְגַלֶּה לָנוּ סוֹדוֹת נוֹרָאִים

וְיָדוּעַ שֶׁעַל יְדֵי הַשּׁוֹחֲטִים הַקַּלִּים שֶׁהֶאֱכִילוּ בְּשַׂר פִּגּוּל, יָצְאוּ מִן הַדָּת לְעֵרֶךְ ג׳ וַחֲצִי מִילְיָאן יְהוּדִים רח״ל, כַּמְבֹאָר בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״דִּבְרֵי חַיִּים״ (יוֹרֶה דֵּעָה חֵלֶק א׳ סִימָן ז׳) שֶׁאֵין עֲבֵרָה כְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת שֶׁמְּטַמְטֵם הַלֵּב הַיִּשְׂרְאֵלִי, וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ

הָרַבִּים רָאִינוּ דְּעַל יְדֵי זֶה יָצְאוּ מִן הַדָּת כַּמָּה קְהִלּוֹת בְּאֶרֶץ לוע"ז שֶׁאָכְלוּ וְנִתְפַּטְמוּ בִּנְבֵילוֹת וּטְרֵפוֹת עַל יְדֵי השובי"ם הַקַּלִּים, וְגָבְרוּ עֲלֵיהֶם דֵּעוֹת זָרוֹת עַד שֶׁנֶּאֶבְדוּ מִן הַקָּהָל (עיי"ש דְּבָרָיו הַחוֹצְבִים לַהֲבוֹת אֵשׁ), וְכֵן מוּבָא בְּדֶגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם" (פָּרָשַׁת עֵקֶב מִכְתָּב מֵהָרַמְבַּ"ם זצ"ל) **שֶׁשִּׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ כָּפְרוּ בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים בִּגְלַל שֶׁאָכְלוּ וְנִתְפַּטְמוּ בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת** עַד שֶׁיָּצְאוּ מֵהַדָּת וּבָא עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ וְהָרַג אֶת כֻּלָּם רח"ל. וְיָדוּעַ שֶׁמַּעֲרֶמֶת הסמ"ך מ"ם שֶׁלֹּא לְפַתּוֹת כָּל יָחִיד וְיָחִיד, רַק מַעֲמִיד שׁוֹחֲטִים וְרַבָּנִים בְּכָל מָקוֹם מִסִּטְרָא דִּילֵיהּ וְעַל יְדֵי זֶה הַכֹּל בִּרְשׁתּוֹ.

אֲכִילַת חֵלֶב מֵבִיא אֶת הָאָדָם לִכְפֹּר בֵּאלֹקֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ אֵצֶל שַׁבְּתַי צְבִי יִמַּח שְׁמוֹ וְזִכְרוֹ.

וּבְנוֹסָף לָזֶה נָבִיא גְּבִיַּת עֵדוּת מִבֵּית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם - אֵיךְ שֶׁשַּׁבְּתַי צְבִי לָקַח מִנְיָן וְהֶאֱכִיל אוֹתָם חֵלֶב הַכְּלָיוֹת שֶׁהִיא אִסּוּר כָּרֵת וְעָשָׂה עַל זֶה הַבְּרָכָה **בָּרוּךְ אַתָּה ד' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אִסּוּרִים**, כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּסֵפֶר תּוֹרַת הַקְּנָאוֹת לְרַבֵּנוּ יַעֲקֹב מֵעֶמְדִּין זצ"ל וְהִיא קְבוּצַת מַאֲמָרִים וּכְתָבִים נֶגֶד שַׁבְּתַי צְבִי ומתי סוֹדוֹ, נִדְפַּס בְּאַמְסְטֶערְדַאם תקי"ב. וְנִדְפַּס בִּדְפוּס צִלּוּם בִּירוּשָׁלַיִם תשל"א ע"י הוֹצָאַת מְקוֹר, וז"ל: טֹפֶס קַבָּלַת עֵדוּת בִּירוּשָׁלַיִם תוב"ב: במותב תלתא בי דינא כַּחֲדָא הוינא, וְאָתָא לְקַדְמָנָא החכם הַכּוֹלֵל מהו"רר מֹשֶׁה חָבִיב אִישׁ סְפָרַדִּי וְהֵעִיד בְּתוֹרַת עֵדוּת (בִּלְשׁוֹנוֹ), וז"ל בלה"ק: אֲנִי מֵעִיד שֶׁמְּפֻרְסָם הַדָּבָר בֵּין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בִּירוּשָׁלַיִם וְחֶבְרוֹן, שֶׁשַּׁבְּתַי צְבִי תר"ו קֹדֶם שֶׁהֵמִיר דָּתוֹ, **הֶאֱכִיל חֵלֶב כְּלָיוֹת לַעֲשָׂרָה מִיִּשְׂרָאֵל, גַּם צִוָּה לָהֶם לְהַקְרִיב פֶּסַח בְּחוּץ לָאָרֶץ וְהֶאֱכִילָם כְּסֵדֶר אֲכִילַת פֶּסַח, גַּם עָשָׂה בְּרָכָה עַל אֲכִילַת חֵלֶב בְּזוֹ הַנֻּסְחָא, בָּרוּךְ אַתָּה ה' מַתִּיר אִסּוּרִים,** וְגַם שָׁמַעְתִּי דָּבָר זֶה מֵאָדָם אֶחָד בַּעַל תּוֹרָה גָּדוֹל שֶׁעָשָׂה גַּם כֵּן דָּבָר זֶה וְאַחַר כָּךְ עָשָׂה תְּשׁוּבָה, גַּם שָׁמַעְתִּי שֶׁבִּשְׁנַת תכ"ה גִּילָּה שַׁבְּתַי צְבִי עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד...... עוֹד שָׁמַעְתִּי מֵהֶחָכָם הַכּוֹלֵל הָרַב אַבְרָהָם יִצְחָקִי אב"ד וּר"מ דִּסְפָרַדִים בעיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תוב"ב, שֶׁשָּׁמַע מֵרַבּוֹ הַגָּדוֹל הֶחָכָם הַכּוֹלֵל מהור"ר מֹשֶׁה גלאנטי אוֹמֵר, מִתְּחִלָּה לֹא הָיִיתִי מְבַזֶּה לְשַׁבְּתַאי צְבִי יִמַּח שְׁמוֹ וְזִכְרוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיִיתִי מַאֲמִין בּוֹ, רַק אַחַר שֶׁרָאִיתִי כְּתַב יָד שֶׁל שַׁבְּתַי צְבִי יִמַּח שְׁמוֹ וְזִכְרוֹ שֶׁכָּתַב לְכָאן לְאֶחָד שֶׁהָיָה מַאֲמִין בּוֹ, וְחָתַם אֶת עַצְמוֹ **אֲנִי הוי"ה אֱלֹקֵיכֶם שַׁבְּתַי צְבִי**, דְּהַיְנוּ שֶׁכָּתַב שֵׁם הַקָּדוֹשׁ כִּכְתִיבָתוֹ, אַחַר זֶה אֲנִי מַחְרִים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וָיוֹם.

וכך, בכל דור, ישנו המן וישנה זרש, אשר מחפשים הרס חדש ואחר, אשר לא היה קיים עד היום, להרוס את התורה, והקב"ה מחפש מי שיהיה הפנחס שיגלה את הסודות האלו מי הם אותו ה"המן וזרש" של הדור הזה, ובמה הם מזיקים את כל הכלל ישראל, אך אחרית דבר, מרדכי הבין תיכף את הסוד של הסעודה של אותו רשע ומה כוונתו בזה, להאכיל את ישראל מאכלות אסורות, וכמו שכתוב בזוה"ק פרשת משפטים בסעודה של נבוכדנצר הרשע שסעודתו הייתה בשר בחלב וידע שבאכילת בשר בחלב יש כוח להחריב את בית המקדש ח"ו ומפני זה רצה

שחנניא מישאל ועזריה יאכלו גם בשר וחלב, והם אכלו רק זרעונים כמו שכתוב רש״י (דניאל פרק א פסוק ה) וימן - לשון הזמנה. מפת בג - הוא שם מאכל המלך בלשון כשדים ויש פותרים פת בג לחם ואין נראה כן שהרי כתיב ויהי המלצר נושא את פת בגם ונותן להם זרעונים ואין זרעונים חליפי לחם אלא חליפי תבשיל.

ובזה פירשתי דברי התוס׳ דגנאי הוא לצדיק, דהנה איתא בילקוט בפ׳ זו בפסוק זאת החי׳ אשר תאכלו וז״ל. ר׳ ברכי׳ בשם ר׳ יצחק אריסטון גדול עתיד הקב״ה לעשות לצדיקים לעתיד לבא וכל מי שלא אכל נבילות וטריפות בעוה״ז יזכה לאכול ממנו הה״ד חלב נבילה כו׳ ואכול כו׳. לפיכך משה מזהיר להם לישראל ואמר להם זאת החי׳ ע״כ.

ואיתא (שבת קנא:) אין חי׳ שולטת באדם אלא אם כן נדמה לו כבהמה, שנאמר (תלים מט, יג) נמשל כבהמות נדמו, ובהזוהר הקדוש (וישב קצא.) מפרש דמה שנדמה האדם כבהמה הוא בא על ידי שהוא פוגם את פיו במאכלות אסורות, דעל ידי כן סר צלם מעליהם, ונדמה כבהמה, ועל כן ולזה לאשר דניאל (דניאל א, ח) לא התגאל בפת בתג המלך (זוהר משפטים קכה:) דמאכלו של אותו רשע נבוכדנצר הי׳ בשר בחלב, ודניאל לא אכל, אזי האירו פניו בדמות ופני אדם, ועל כן ולזה (דניאל ו, כג) לא שלטו בו האריות בשעה שהשליכו אותו לגוב האריות, עיין שם בהזוהר הקדוש באורך. ובזוה״ק (פ׳ פנחס) כתב דעניין הדבר שנדמה הוא בא על ידי שפוגם את עצמו ופיו במאכלות אסורות, ועי״ז מסתלק ממנו הצלם והדיוקן ולא תואר אדם לו רק כבהמה. ולזה דניאל שנשמר מפת בג המלך לא סר צלו ודיוקנו מעליו. ולזה לא שלטו בו אריותא יע״ש באורך מזה.

ובזה אפ״ל שאומרים בתפילת עלינו לשבח כו׳, לראות מהרה בתפארת עזך, להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון, (כמבואר בזוה״ק שמ״א הוא כמו עובד ע״ז) לתקן עולם במלכות ש-ד-י (ר״ת שומר דלתות ישראל) מתי יהי׳ כשכל בני בשר יקראו בשמך, היינו האנשים שאוכלים בשר יקראו בשמך אפ״ל בהקדם מה שכ׳ ר״ה מקאלאמייע זי״ע שהאוכל מ״א אינו יכול לומר אבינו אתה כו׳.

ועי׳ בנועם אלימלך פ׳ ויגש עה״פ ואת יהודה כו׳, שהאוכל מאכלים כשרים יכול לבוא לידי רוח הקודש, ועי׳ נועם מגדים דף קט״ו סר צלם ודף שס״ב. ובזה יתורץ התוס׳ שבת יג: יב: ר״י קרא והטה עי׳ תוספות שמקשה ומת׳ דגנאי הוא לצדיק ולכ״ק מאי גנאי אפ״ל הגנאי שדווקא ע״י מאכל איסור נאבד הרוה״ק וצ״ב ואפ״ל עפ״י מש״כ בליקו״א דאם אכל מאכל איסור הוא קשר בג׳ קליפות הטמאים עיי״ש.

והגימטריה של ״יעשו עץ גבוה חמשים אמה״ = 1006 גם בגימטריה – ״סימן טוב ומזל טוב יהא לנו ולכל ישראל״

שאם יזהרו במאכלות כשרות אז יהיה ״סימן טוב ומזל טוב יהא לנו ולכל ישראל״ הקב״ה ישמח את כל עם ישראל בשמחת חג הפורים זה ונזכור מעשה המן הרשע ואיך שמרדכי הציל את עם ישראל, ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר.

חֲמִשִּׁים אַמָּה וּבַבֹּקֶר אֱמֹר לַמֶּלֶךְ וְיִתְלוּ אֶת מָרְדֳּכַי עָלָיו וּבֹא עִם הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה שָׂמֵחַ וַיִּיטַב הַדָּבָר לִפְנֵי הָמָן וַיַּעַשׂ הָעֵץ:

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כְּרַךְ א'

מגילת אסתר פרק ו'

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א'), מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם, בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי הַזּוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק ו'

(א) בַּלַּיְלָה הַהוּא נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהָבִיא אֶת סֵפֶר הַזִּכְרֹנוֹת דִּבְרֵי הַיָּמִים וַיִּהְיוּ נִקְרָאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: (ב) וַיִּמָּצֵא כָתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכַי עַל בִּגְתָנָא וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשֹּׁמְרֵי הַסַּף אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ: (ג) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה נַּעֲשָׂה יְקָר וּגְדוּלָּה לְמָרְדֳּכַי עַל זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו לֹא נַעֲשָׂה עִמּוֹ דָּבָר: (ד) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בֶחָצֵר וְהָמָן בָּא לַחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר לַמֶּלֶךְ לִתְלוֹת אֶת מָרְדֳּכַי עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הֵכִין לוֹ: (ה) וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הָמָן עֹמֵד בֶּחָצֵר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָבוֹא: (ו) וַיָּבוֹא הָמָן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה לַּעֲשׂוֹת בָּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלִבּוֹ[יט] לְמִי יַחְפֹּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יְקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי:

יט. זֹהַר שְׁמוֹת פָּרָשַׁת שְׁמוֹת (דַּף י"ז ע"א)

מַחֲשֶׁבֶת הַלֵּב

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, לְפִיכָךְ כְּתִיב, וַיֹּאמֶר (בראשית רל"ד ע"ב) **כְּלוֹמַר אַכְנִיס בְּלִבְּהוֹן מִלְּתָא דָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמֵר,** (שמואל ב', ט"ז) **כִּי יְיָ' אָמַר לוֹ** (לך) **קַלֵּל אֶת דָּוִד. מַחֲשֶׁבֶת הַלֵּב בִּלְבַד. וְכֵן** (אסתר ו') **וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלִבּוֹ, וְכֵן** (בראשית י"ז) **וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הַלְּבֶן מֵאָה שָׁנָה. אוּף הָכָא נָמֵי, אַכְנִיס מַחֲשַׁבְתָּא בְּלִבְּהוֹן, דְּאָמְרוּ רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ. מַאי מִמֶּנּוּ. רְצוֹנוֹ לֹאמַר מִמְּנָא דִילְהוֹן, אִינוּן אָמְרוּ בְּלִבַּיְיהוּ, דְּחֵילָא וְתוּקְפָּא דִילְהוֹן, רַבְרְבָא וְתַקִּיפָא מִמֶּנּוּ, מִשּׁוּלְטָנָא דִילְהוֹן.**

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, לְפִיכָךְ כָּתוּב וַיֹּאמֶר, כְּלוֹמַר הִכְנִיס בְּלִבָּם דָּבָר זֶה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל ב טז) כִּי ה' אָמַר לוֹ קַלֵּל אֶת דָּוִד. מַחֲשֶׁבֶת הַלֵּב בִּלְבַד. וְכֵן (אסתר ו) וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלִבּוֹ, וְכֵן (בראשית יז) וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הַלְּבֶן מֵאָה שָׁנָה. אַף כָּאן גַּם, הִכְנִיס מַחֲשָׁבָה בְּלִבָּם שֶׁאָמְרוּ רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ. מַה זֶּה מִמֶּנּוּ? רָצָה לוֹמַר מִמְּנֶה שֶׁלָּהֶם. הֵם אָמְרוּ בְּלִבָּם שֶׁחַיִל וְתֹקֶף שֶׁלָּהֶם גָּדוֹל וְתַקִּיף מִמֶּנּוּ, מֵהַשִּׁלְטוֹן שֶׁלָּהֶם.

(ז) וַיֹּאמֶר הָמָן אֶל הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ: (ח) יָבִיאוּ
לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לָבַשׁ בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ
וַאֲשֶׁר נִתַּן כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ: (ט) וְנָתוֹן הַלְּבוּשׁ וְהַסּוּס עַל יַד
אִישׁ מִשָּׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַפַּרְתְּמִים וְהִלְבִּישׁוּ אֶת הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ
חָפֵץ בִּיקָרוֹ וְהִרְכִּיבֻהוּ עַל הַסּוּס בִּרְחוֹב הָעִיר וְקָרְאוּ לְפָנָיו כָּכָה
יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ: (י) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מַהֵר
קַח אֶת הַלְּבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה כֵן לְמָרְדֳּכַי
הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אַל תַּפֵּל דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:
(יא) וַיִּקַּח הָמָן אֶת הַלְּבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס וַיַּלְבֵּשׁ אֶת מָרְדֳּכָי וַיַּרְכִּיבֵהוּ
בִּרְחוֹב הָעִיר וַיִּקְרָא לְפָנָיו כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ
בִּיקָרוֹ: (יב) וַיָּשָׁב מָרְדֳּכַי אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהָמָן נִדְחַף אֶל בֵּיתוֹ
אָבֵל וַחֲפוּי רֹאשׁ: (יג) וַיְסַפֵּר הָמָן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל אֹהֲבָיו אֵת
כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכָמָיו וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ אִם מִזֶּרַע הַיְּהוּדִים
מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר הַחִלּוֹתָ לִנְפֹּל לְפָנָיו לֹא תוּכַל לוֹ כִּי נָפוֹל תִּפּוֹל
לְפָנָיו: (יד) עוֹדָם מְדַבְּרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיַּבְהִלוּ לְהָבִיא
אֶת הָמָן אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה אֶסְתֵּר:

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א'

מגילת אסתר פרק ז'

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א'), מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם, בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי הַזּוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק ז

(א) וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן לִשְׁתּוֹת עִם אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה: (ב) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה שְּׁאֵלָתֵךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתִנָּתֵן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ: (ג) וַתַּעַן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמַר אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּנָּתֶן לִי נַפְשִׁי בִּשְׁאֵלָתִי וְעַמִּי בְּבַקָּשָׁתִי[כ]: (ד) כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג

כ. זֹהַר - סֵפֶר בַּמִּדְבָּר (פָּרָשַׁת פִּנְחָס - דַּף רט"ו ע"ב):

צַדִּיקִים מַפְשִׁיטִים לְבוּשֵׁי הַחוֹשֶׁךְ מֵהַשְּׁכִינָה וּמַלְבִּישִׁים אוֹתָהּ בִּבְגָדִים מְאִירִים שֶׁל סוֹדוֹת הַתּוֹרָה

וּבִזְמְנָא דְּאִתְחָרַב בֵּי מַקְדְּשָׁא, אוֹקְמוּהָ דַּעֲבָדִים חָפוּ רֹאשָׁם, וְנִתְדַּלְדְּלוּ אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה. וַדַּאי אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה אִתְקְרִיאוּ, עַל שֵׁם מַטְרוֹנִיתָא, דְּאִתְּמַר עָלָהּ (משלי לא) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה. אֲבָל אִי אִית לֵיהּ צַדִּיק, דְּזַכְוּוֹי וְעוֹבָדוֹי לְאַנְהָרָא, בְּהוֹן מַטְרוֹנִיתָא, וּלְמִפְשַׁט מִנָּהּ לְבוּשֵׁי קַדְרוּתָא דִּפְשָׁטִין וּלְקַשְּׁטָא לָהּ בִּלְבוּשִׁין דִּגְוָונִין נְהִירִין דְּרָזִין דְּאוֹרַיְיתָא, מַה כְּתִיב בֵּיהּ, וּרְאִיתִיהָ לִזְכּוֹר בְּרִית עוֹלָם. וּרְאִיתִיהָ, בְּרָזִין נְהִירִין דְּאוֹרַיְיתָא, דְּאוֹר רָ"ז אִתְקְרֵי, הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (משלי ו) כִּי נֵר מִצְוָה תוֹרָה אוֹר. וּבְאִלֵּין רָזִין אִתְּמַר וּרְאִיתִיהָ.

וּכְשֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, פֵּרְשׁוּהָ שֶׁעֲבָדִים חָפוּ רֹאשָׁם וְנִדַּלְדְּלוּ אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה. וַדַּאי אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה נִקְרְאוּ עַל שֵׁם הַמַּלְכָּה, שֶׁנֶּאֱמַר עָלֶיהָ (משלי לא) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה. אֲבָל אִם יֵשׁ צַדִּיק שֶׁזְּכֻיּוֹתָיו וּמַעֲשָׂיו לְהָאִיר בָּהֶם אֶת הַמַּלְכָּה, וְלִפְשֹׁט מִמֶּנָּה לְבוּשֵׁי קַדְרוּת הַפְּשׁוּטִים וּלְקַשֵּׁט אוֹתָהּ בִּלְבוּשִׁים שֶׁל גְּוָנִים מְאִירִים שֶׁל סוֹדוֹת הַתּוֹרָה, מַה כָּתוּב בּוֹ? וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם. וּרְאִיתִיהָ, בְּסוֹדוֹת מְאִירִים שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁאוֹ"ר נִקְרָא רָ"ז. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי ו) כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר. וּבַסּוֹדוֹת הַלָּלוּ נֶאֱמַר וּרְאִיתִיהָ.

הַשְּׁכִינָה מְבַקֶּשֶׁת תִּנָּתֶן לִי נַפְשִׁי בִּשְׁאֵלָתִי וְעַמִּי בְּבַקָּשָׁתִי

וּבְהַהוּא זִמְנָא סָלִיק מִנֵּיהּ רוּגְזָא דִּבְרֵיהּ,

וּבְאוֹתוֹ זְמַן עוֹלֶה מִמֶּנּוּ רֹגֶז בְּנוֹ, (אסתר ז)

וּלְאַבֵּד[כא] וְאִלּוּ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְכַּרְנוּ הֶחֱרַשְׁתִּי כִּי אֵין הַצָּר

(אסתר ז) **וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה, וְיֵימָּא לָהּ מַלְכָּא בִּצְלוֹתָא דַּעֲמִידָה קַמֵּיהּ,** (אסתר ה) **מַה שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ. בְּהַהוּא זִמְנָא, שְׁאֵלְתָּא עַל פּוּרְקָנָא דִּילָהּ, וּבְנָהָא עִמֵּיהּ, הָדָא הוּא דִכְתִיב,** (אסתר ז) **תִּנָּתֶן לִי נַפְשִׁי בִּשְׁאֵלָתִי וְעַמִּי בְּבַקָּשָׁתִי. אֲבָל קֶשֶׁת דְּאִתְחַזְיָא בְּעָלְמָא בְּגָלוּתָא, דַּעֲבִדָא אִיהוּ, זִמְנִין דְּנָפִיק בִּשְׁלִימוּ, כַּד בְּנוֹי מַכְשִׁירִין עוֹבָדוֹי, וּלְזִמְנִין לָא אִשְׁתְּכַח בִּשְׁלִימוּ, כַּד בְּנוֹי לָא מַכְשְׁרִין עוֹבָדוֹי** (כאן חסר).

וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה, וַיֹּאמַר לָהּ הַמֶּלֶךְ בִּתְפִלַּת הָעֲמִידָה לְפָנָיו, (שם ה) מַה שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ. בְּאוֹתוֹ זְמַן שׁוֹאֶלֶת עַל גְּאֻלָּתָהּ וּבָנֶיהָ עִמָּהּ, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם ז) תִּנָּתֶן לִי נַפְשִׁי בִּשְׁאֵלָתִי וְעַמִּי בְּבַקָּשָׁתִי. אֲבָל קֶשֶׁת שֶׁנִּרְאֵית בָּעוֹלָם בַּגָּלוּת, שֶׁעֶבֶד הוּא, לִפְעָמִים יוֹצֵא בִשְׁלֵמוּת, כְּשֶׁבָּנָיו מַכְשִׁירִים מַעֲשֵׂיהֶם, וְלִפְעָמִים לֹא נִמְצָא בִשְׁלֵמוּת, כְּשֶׁבָּנָיו לֹא מַכְשִׁירִים מַעֲשֵׂיהֶם.

כא. זוהר - סֵפֶר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת וַיַּקְהֵל -דַּף קצ"ו ע"א):

ה' נִכְנָס לְגִנַּת הַבִּיתָן

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵית לֵיהּ נַיְיחָא עַד דְּעָאל לְגִנְּתָא דְּעֵדֶן לְאִשְׁתַּעְשְׁעָא בְּנִשְׁמָתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּיא. וְסִימָן (אסתר ז) **כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי וְגוֹ'. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה וְגוֹ', וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל גִּנַּת הַבִּיתָן וְגוֹ'.**

וְלַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵין מְנוּחָה עַד שֶׁנִּכְנָס לְגַן עֵדֶן לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים. וְהַסִּימָן - כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי וְגוֹ'. (אסתר ז) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה וְגוֹ', וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל גִּנַּת הַבִּיתָן וְגוֹ'.

כָּל הָאִילָנוֹת אוֹמְרִים שְׂאוּ שְׁעָרִים

בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגִנְּתָא דְּעֵדֶן, כְּדֵין כָּל אִינּוּן אִילָנִין דְּגִנְּתָא, וְכָל אִינּוּן נִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקַיָּיא, פַּתְחֵי וְאַמְרֵי, (תהלים כד) **שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְגוֹ'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד וְגוֹ'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְגוֹ'. וּבְשַׁעֲתָא דְּנִשְׁמָתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּיא דִּי בְּאַרְעָא אַהַדְרוּ לְגוּפַיְיהוּ, כְּדֵין אַתְקִיפוּ בְּהוּ כָּל אִינּוּן מַלְאָכִין, וְאַמְרֵי** (תהלים קלד) **הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ' כָּל עַבְדֵי יְיָ'. וְאוּלִיפְנָא דְּדָא**

בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנָס הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן, אָז כָּל אוֹתָם עֲצֵי הַגָּן וְכָל אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְגוֹ'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד וְגוֹ'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְגוֹ'. וּבְשָׁעָה שֶׁנִּשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁבָּאָרֶץ חוֹזְרוֹת לְגוּפָן, אָז מַחֲזִיקִים בָּהֶם כָּל אוֹתָם מַלְאָכִים, וְאוֹמְרִים (שם קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה'. וְלָמַדְנוּ שֶׁזֶּה הַמַּחֲנֶה הַשְּׁלִישִׁי

שׁוֶֹה בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ[כב]: (ה) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר

מַשִׁרְיָיא תְּלִיתָאָה קָא אַמְרֵי דָּא, בְּאַרְבַּע שַׁעְתֵּי בַּתְרַיְיתָא.

שֶׁאוֹמֵר אֶת זֶה בְּאַרְבַּע הַשָּׁעוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת.

בְּרָן יַחַד כֹּכְבֵי בֹקֶר

וְקָאַמְרֵי שִׁירָתָא, עַד דְּסָלִיק נְהוֹרָא דְּצַפְרָא, דִּכְדֵין מְשַׁבְּחִין לְמָרֵיהוֹן כָּל אִינּוּן כֹּכָבַיָּא וּמַזָּלֵי, וְכָל אִינּוּן מַלְאָכִין עִלָּאִין, דִּי שָׁלְטָנֵיהוֹן בִּימָמָא, כֻּלְּהוּ מְשַׁבְּחָן לְמָארֵיהוֹן, וְאָמְרֵי שִׁירָתָא. הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (איוב לח) **בְּרָן יַחַד כֹּכְבֵי בֹקֶר וַיָּרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.**

וְאוֹמְרִים שִׁירָה עַד שֶׁעוֹלֶה אוֹר הַבֹּקֶר, וְאָז מְשַׁבְּחִים אֶת אֲדוֹנָם כָּל אוֹתָם כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת, וְכָל אוֹתָם הַמַּלְאָכִים הָעֶלְיוֹנִים שֶׁשִּׁלְטוֹנָם בַּיּוֹם, כֻּלָּם מְשַׁבְּחִים אֶת אֲדוֹנָם וְאוֹמְרִים שִׁירָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (איוב לח) בְּרָן יַחַד כֹּכְבֵי בֹקֶר וַיָּרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

כב. זוֹהַר - סֵפֶר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת וְאַתָּה תְּצַוֶּה דַּף קפ"ה ע"א):

הוּא מְבָרֵךְ הַשֻּׁלְחָן, וְהָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם מִתְבָּרְכִים

דְּהָא כַּד עָלְמָא דְּאָתֵי, עָאל לְהֵיכְלָא דְּעָלְמָא תַּתָּאָה, וְאַשְׁכַּח דְּחַדֵּי עָלְמָא תַּתָּאָה עִם בְּנוֹי בְּהַהִיא סְעוּדָתָא עִלָּאָה, כְּדֵין אִיהוּ בָּרִיךְ פָּתוֹרָא, וְעָלְמִין כֻּלְּהוּ מִתְבָּרְכִין, וְכָל חִידוּ וְכָל נְהִירוּ דְּאַנְפִּין אִשְׁתְּכָחוּ תַּמָּן. הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (ויקרא טז) **לִפְנֵי יְיָ' תִּטְהָרוּ.** (ק' ע"ב)

שֶׁהֲרֵי כַּאֲשֶׁר הָעוֹלָם הַבָּא נִכְנָס לַהֵיכָל שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן וּמוֹצֵא שֶׁשָּׂמֵחַ הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן עִם בָּנָיו בַּסְּעוּדָה הָעֶלְיוֹנָה הַהִיא, אָז הוּא מְבָרֵךְ הַשֻּׁלְחָן, וְהָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם מִתְבָּרְכִים, וְכָל שִׂמְחָה וְכָל הֶאָרַת הַפָּנִים נִמְצָאוֹת שָׁם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ויקרא טז) לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ.

זוֹהִי הַשִּׂמְחָה הַהִיא שֶׁל הַמְקַטְרֵג הַהוּא

כְּתִיב (ויקרא טז) **וְנָתַן אַהֲרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים גּוֹרָלוֹת גּוֹרָל אֶחָד לַיְיָ וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל. דָּא אִיהוּ הַהוּא חֶדְוָה דְּהַהוּא דַּלְטוֹרָא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָטִיל עִמֵּיהּ גּוֹרָל, וְזַמִּין לֵיהּ, וְלָא יָדַע דְּנוּר דָּלִיק אַטִּיל עַל רֵישֵׁיהּ, וְעַל עַמָּא דִילֵיהּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר** (משלי כה) **כִּי גֶחָלִים אַתָּה חוֹתֶה עַל רֹאשׁוֹ.**

כָּתוּב (ויקרא טז) וְנָתַן אַהֲרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם גֹּרָלוֹת גּוֹרָל אֶחָד לַה' וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל. זוֹהִי הַשִּׂמְחָה הַהִיא שֶׁל הַמְקַטְרֵג הַהוּא, כְּדֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַפִּיל עִמּוֹ גוֹרָל, וּמַזְמִין אוֹתוֹ, וְלֹא יוֹדֵעַ שֶׁאֵשׁ דּוֹלֵק שָׂם עַל רֹאשׁוֹ וְעַל הָעָם שֶׁלּוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כה) כִּי גֶחָלִים אַתָּה חֹתֶה עַל רֹאשׁוֹ.

לְבַסּוֹף כַּאֲשֶׁר בָּא הַמֶּלֶךְ הַמַּלְכָּה מְבַקֶּשֶׁת עָלֶיהָ וְעַל בָּנֶיהָ.

וְסִימָנָךְ (אסתר ה) **אַף לֹא הֵבִיאָה אֶסְתֵּר**

וְסִימָנְךָ - (אסתר ה) אַף לֹא הֵבִיאָה אֶסְתֵּר

הַמַּלְכָּה עִם הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה כִּי אִם אוֹתִי. וּכְתִיב, וַיֵּצֵא הָמָן בַּיּוֹם הַהוּא שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב. בְּהַהוּא חוּלָקָא דְּנָטִיל, וְאָזִיל לֵיהּ. וּלְבָתַר כַּד אָתֵי מַלְכָּא עִלָּאָה, לְבֵי מַטְרוֹנִיתָא, מַטְרוֹנִיתָא תַּבְעַת עָלָהָא, וְעַל בְּנָהָא, וְעַל עַמָּא מִן מַלְכָּא.

הַמַּלְכָּה עִם הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה כִּי אִם אוֹתִי. וְכָתוּב, וַיֵּצֵא הָמָן בַּיּוֹם הַהוּא שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב. בַּחֵלֶק הַהוּא שֶׁנּוֹטֵל, וְהוֹלֵךְ לוֹ. וּבַסּוֹף, כַּאֲשֶׁר בָּא הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן לְבֵית הַמַּלְכָּה, הַמַּלְכָּה מְבַקֶּשֶׁת עָלֶיהָ וְעַל בָּנֶיהָ וְעַל עַמָּהּ מִן הַמֶּלֶךְ.

בְּגָלוּת מְבַקֶּשֶׁת עַל בָּנֶיהָ

וַאֲפִילוּ בִּזְמְנָא דְּיִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, וְצַלּוּ צְלוֹתִין בְּכָל יוֹמָא, אִיהִי סַלְקַת בְּיוֹמָא דָּא, לְקַמֵּי מַלְכָּא עִלָּאָה, וְתַבְעַת עַל בְּנָהָא. וּכְדֵין אִתְגְּזָרוּ, כָּל אִינּוּן נוּקְמִין, דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֶעְבַּד עִם אֱדוֹם, וְאִתְגְּזַר הֵיךְ זַמִּין דַּלְטוֹרָא דָּא לְאִתְעַבְרָא מֵעָלְמָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יְשַׁעְיָה כה) בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח.

וַאֲפִלּוּ בִּזְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל בְּגָלוּת וּמִתְפַּלְּלִים תְּפִלּוֹת בְּכָל יוֹם, הִיא עוֹלָה בְּיוֹם זֶה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן וּמְבַקֶּשֶׁת עַל בָּנֶיהָ, וְאָז נִגְזָרוֹת כָּל אוֹתָן נְקָמוֹת שֶׁעָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת עִם אֱדוֹם, וְנִגְזָר אֵיךְ עָתִיד הַמְקַטְרֵג הַזֶּה לַעֲבֹר מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כה) בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח.

בְּגָלוּת הַשֵּׁם הָעֶלְיוֹן לֹא מִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ

וְסִימָנָךְ, בִּזְמְנָא דְּגָלוּתָא (אסתר ז) כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְגוֹ'. כִּי אֵין הַצָּר שֹׁוֶה בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ. מַאי בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (יהושע ז) וְהִכְרִיתוּ אֶת שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמַה תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. דְּהָא שְׁמָא עִלָּאָה, לָא אִתְקַיַּים בְּקִיּוּמֵיהּ, וְדָא אִיהוּ בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ.

וְסִימָנְךָ - בִּזְמַן הַגָּלוּת (אסתר ז) כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְגוֹ'. כִּי אֵין הַצָּר שֹׁוֶה בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ. מַה זֶּה בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע ז) וְהִכְרִיתוּ אֶת שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמַה תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. שֶׁהֲרֵי הַשֵּׁם הָעֶלְיוֹן לֹא מִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ, וְזֶהוּ בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ.

יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים לְחֵרוּת

וּכְדֵין וְהָמָן נִבְעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה כְּדֵין, נְהִירוּ דְּאַנְפִּין, וְכָל חֵידוּ אִשְׁתְּכַח, וְיִשְׂרָאֵל נַפְקֵי לְחֵירוּ, בְּהַהוּא יוֹמָא. כְּדֵין מֵהַהוּא יוֹמָא וּלְהָלְאָה, חֵירוּ וְחֶדְוָה בְּאִתְגַּלְיָא, לְשַׁלְטָאָה עֲלַיְיהוּ, כְּדֵין בָּעֵי לְמֶחֱדֵי עִמְּהוֹן, מִכָּאן וּלְהָלְאָה, כְּמָה דְּיָהֲבוּ לֵיהּ חוּלָקָא לְאִתְפָּרְשָׁא מִנְּהוֹן,

וְאָז, וְהָמָן נִבְעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה. אָז אוֹר הַפָּנִים וְכָל שִׂמְחָה נִמְצֵאת, וְיִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים לְחֵרוּת בַּיּוֹם הַהוּא. וְאָז, מֵהַיּוֹם הַהוּא וָהָלְאָה, חֵרוּת וְשִׂמְחָה בְּגִלּוּי לִשְׁלֹט עֲלֵיהֶם, וְאָז צָרִיךְ לִשְׂמֹחַ עִמָּהֶם. מִכָּאן וָהָלְאָה, כְּמוֹ שֶׁנָּתְנוּ לוֹ חֵלֶק לְהִתְרַחֵק מֵהֶם, כָּךְ גַּם נוֹתְנִים לִשְׁאָר

הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי זֶה הוּא אֲשֶׁר מְלָאוֹ לִבּוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן:
(ו) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הָמָן הָרָע הַזֶּה וְהָמָן נִבְעַת מִלִּפְנֵי
הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה: (ז) וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ[כג] מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל גִּנַּת
הַבִּיתָן וְהָמָן עָמַד לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כִּי רָאָה כִּי
כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ: (ח) וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּנַּת הַבִּיתָן אֶל
בֵּית מִשְׁתֵּה הַיַּיִן וְהָמָן נֹפֵל עַל הַמִּטָּה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ הֲגַם לִכְבּוֹשׁ אֶת הַמַּלְכָּה עִמִּי בַּבָּיִת הַדָּבָר יָצָא מִפִּי הַמֶּלֶךְ
וּפְנֵי הָמָן חָפוּ: (ט) וַיֹּאמֶר חַרְבוֹנָה אֶחָד מִן הַסָּרִיסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
גַּם הִנֵּה הָעֵץ אֲשֶׁר עָשָׂה הָמָן לְמָרְדֳּכַי אֲשֶׁר דִּבֶּר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ
עֹמֵד בְּבֵית הָמָן גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תְּלֻהוּ עָלָיו:
(י) וַיִּתְלוּ אֶת הָמָן עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הֵכִין לְמָרְדֳּכָי וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ
שָׁכָכָה[כד]:

הָכִי נָמֵי יַהֲבִין לִשְׁאַר עַמִּין, לְאִתְפָּרְשָׁא מִנַּיְהוּ לְתַתָּא.

הָעַמִּים לְהִתְרַחֵק מֵהֶם לְמַטָּה.

כג. זוֹהַר - סֵפֶר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת וַיַּקְהֵל -דַּף קצ"ו ע"א):

כד. זוֹהַר - סֵפֶר בַּמִּדְבָּר (פָּרָשַׁת נָשֹׂא -דַּף קל"ג ע"א):

וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה

תִּקּוּנָא חֲמִישָׁאָה. נָפִיק אוֹרְחָא אַחֲרָא מִתְּחוֹת פּוּמָא, הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (מיכה ז) **לֹא הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ. קוּם רִבִּי יוֹסֵי. קָם רִבִּי יוֹסֵי, פָּתַח וְאָמַר,** (תהלים קמד) **אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו. אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לוֹ. מַהוּ שֶׁכָּכָה לוֹ. כְּמָה דְאַתְּ אָמֵר** (אסתר ז) **וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה, שָׁכִיךְ מֵרוּגְזֵיהּ.**

זוֹהַר סֵפֶר בַּמִּדְבָּר פָּרָשַׁת קֹרַח (דַּף קעט עא:)

בְּכַעַס יֵשׁ סַם הַמָּוֶת

מַאן דְּכָעִיס, דְּאִית לֵיהּ בְּכַעַס סַם הַמָּוֶת, דְּעָלֶיהָ אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, כָּל הַכּוֹעֵס כְּאִילּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה. בְּגִין דְּסִטְרָא אַחֲרָא אִתּוֹקְדַת בְּבַר נָשׁ.

מִי שֶׁכּוֹעֵס, שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּכַּעַס סַם הַמָּוֶת, שֶׁעָלָיו בֵּאֲרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הַכּוֹעֵס כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה. מִשּׁוּם שֶׁצַּד הָאַחֵר בּוֹעֵר בָּאָדָם, וּבְאוֹתָהּ בְּהֵמָה שֶׁנּוֹתֵן

וּבְהַהִיא בְּעִירָא דְּיָהִיב לְכַהֲנָא אִתְפְּרַשׁ חֵרֶם מִנֵּיהּ, וְסָמָאֵ"ל אֵל אַחֵר חֵרֶם, וְנוּקְבָא דִילֵיהּ קְלָלָה, כְּלוּלָה מִכֹּל קְלָלוֹת שֶׁבְּמִשְׁנֵה תּוֹרָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בָּרִיךְ בְּכָל אוֹרַיְיתָא כֹּלָּא, וְכָל בִּרְכָאן מִימִינָא, דְּאָחִיד בָּהּ כֹּהֵן. וּבְגִין דָּא כָּל חֵרֶם צָרִיךְ לְמֵיהַב לֵיהּ לְכַהֲנָא, דְּאִיהוּ אָכִיל לֵיהּ בְּנוּרָא, וְשֵׁצֵי לֵיהּ מֵעָלְמָא, וְשָׁכִיךְ אֶשָּׁא מִשְּׂמָאלָא בִּימִינָא, דְּאִיהוּ מַיָּא, וּבֵיהּ (אסתר ז) **וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה.**

זוהר - סֵפֶר בַּמִּדְבָּר (פָּרָשַׁת פִּנְחָס -דַּף רל"ד ע"א):

לַכֹּהֵן, נִפְרָד מִמֶּנּוּ הַחֵרֶם, וְסָמָאֵ"ל אֵל אַחֵר חֵרֶם, וּנְקֵבָתוֹ קְלָלָה, כְּלוּלָה מִכָּל קְלָלוֹת שֶׁבְּמִשְׁנֵה תּוֹרָה. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בֵּרַךְ בְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וְכָל הַבְּרָכוֹת מִיָּמִין, שֶׁבָּהּ אָחוּז הַכֹּהֵן. וּמִשּׁוּם זֶה כָּל חֵרֶם צָרִיךְ לָתֵת לַכֹּהֵן, שֶׁהוּא אוֹכֵל אוֹתָהּ בָּאֵשׁ וּמַשְׁמִיד אוֹתָהּ מֵהָעוֹלָם, וְשׁוֹכֶכֶת הָאֵשׁ מִשְּׂמֹאל בַּיָּמִין, שֶׁהוּא מַיִם, וּבוֹ (אסתר ג) וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה.

רעיא מהימנא

עוֹמֵד מִכִּסֵּא דִין וְיוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים

וּבְחִבּוּרָא קַדְמָאָה, אָמַר רַעְיָא מְהֵימְנָא, בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, כָּל מַה דְּאָמַרְתְּ שַׁפִּיר, אֲבָל מוֹחָא אִיהוּ מַיִם, לֵב אִיהוּ אֵשׁ, וְתַרְוַוְיְיהוּ אִיהוּ רַחֲמֵי וְדִינָא, דָּא כִּסֵּא רַחֲמֵי, וְדָא כִּסֵּא דִינָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֶלֶךְ, עוֹמֵד מִכִּסֵּא דִין, דְּאִיהוּ לֵב. וְיוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, דְּאִיהוּ מוֹחָא.

וְכַד חוֹבִין מִתְרַבִּין עַל אֵבָרִים, וְעַל עִרְקִין דְּלִבָּא, דְּאִיהוּ כֻּרְסְיָיא דְּדִינָא. אִתְּמַר בְּלִבָּא, (אסתר ז) **וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן, דְּאִיהוּ יֵינָא דְּאוֹרַיְיתָא. וּבִזְמְנָא דְּכַנְפֵי רֵיאָה נָשְׁבִין עַל לִבָּא,** (יחזקאל א) **וָאֶשְׁמַע אֶת קוֹל כַּנְפֵיהֶם** (אסתר ז) **וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה. דִּתְרֵין כַּנְפֵי רֵיאָה,** (שמות כח) **וְהָיוּ הַכְּרוּבִים פּוֹרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סוֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפֹּרֶת, דָּא כַּפּוֹרְתָא דְּלִבָּא.**

אָמַר הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כָּל מַה שֶּׁאָמַרְתָּ - נָכוֹן, אֲבָל הַמֹּחַ הוּא מַיִם, וְהַלֵּב הוּא אֵשׁ, וּשְׁנֵיהֶם הֵם רַחֲמִים וְדִין. זֶה כִּסֵּא רַחֲמִים, וְזֶה כִּסֵּא דִין. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֶלֶךְ, עוֹמֵד מִכִּסֵּא דִין, שֶׁהוּא הַלֵּב, וְיוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, שֶׁהוּא הַמֹּחַ.

וְכַאֲשֶׁר הַחוֹבוֹת מִתְרַבִּים עַל הָאֵיבָרִים וְעַל הָעוֹרְקִים שֶׁל הַלֵּב, שֶׁהוּא כִּסֵּא שֶׁל דִּין, נֶאֱמַר בַּלֵּב, (אסתר ז) וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן, שֶׁהוּא יֵינָהּ שֶׁל תּוֹרָה. וּבִזְמַן שֶׁכַּנְפֵי רֵאָה נוֹשְׁבוֹת עַל הַלֵּב, נֶאֱמַר (אסתר ז) וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה. שֶׁעַל שְׁתֵּי כַּנְפֵי רֵאָה נֶאֱמַר, (שמות כה) וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפֹּרֶת, זוֹ הַכַּפֹּרֶת שֶׁל הַלֵּב.

עַל יְדֵי קוֹל תּוֹרָה וּקְרִיאַת שְׁמַע שָׁכְכָה חֲמַת הַמֶּלֶךְ

וּבְמַאי וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה. בְּגִין

וּבַמֶּה חֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה? בִּגְלַל (שואשמע

דְּוָאֶשְׁמַע אֶת קוֹל כַּנְפֵיהֶם (במדבר ז) **וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל, דָּא קוֹל תּוֹרָה, קוֹל דִּקְרִיאַת שְׁמַע. וַיְדַבֵּר אֵלָיו, בִּצְלוֹתָא דְּפוּמָא, דְּאִיהוּ** (תהלים נא) **אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ.**

וְהַהוּא רוּחָא דְּנָשִׁיב בְּכַנְפֵי רֵיאָה, אִיהוּ אַפִּיק קָלָא בְּקָנֶה, דְּאִיהוּ קְנֵה חָכְמָה קְנֵה בִּינָה. וְאִתְּמַר בָּהּ, (יחזקאל לז) **כֹּה אָמַר יְיָ מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי הָרוּחַ. דְּאִינּוּן אַרְבַּע אַתְוָון יְדוָ"ד, וְהַאי אִיהוּ רוּחַ דְּדָפִיק בְּכָל עַרְקִין דְּלִבָּא, דְּאִתְּמַר בְּהוֹן,** (יחזקאל א) **אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָּׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ.**

את קול כנפיהם (במדבר ז) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל - זֶה קוֹל הַתּוֹרָה, קוֹל שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. וַיְדַבֵּר אֵלָיו - בִּתְפִלּוֹת הַפֶּה, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (תהלים נא) אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ.

וְאוֹתָהּ הָרוּחַ שֶׁנּוֹשֶׁבֶת בְּכַנְפֵי הָרֵאָה, הִיא מוֹצִיאָה קוֹל בְּקָנֶה, שֶׁהוּא קְנֵה חָכְמָה קְנֵה בִינָה. וְנֶאֱמַר בָּהּ, (יחזקאל לז) כֹּה אָמַר ה' מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי הָרוּחַ. שֶׁהֵן אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהוָ"ה, וְזוֹהִי רוּחַ שֶׁדּוֹפֶקֶת בְּכָל עוֹרְקֵי הַלֵּב, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יחזקאל א) אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָּׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ.

מַדְרֵגַת מֹשֶׁה וְר' שִׁמְעוֹן

אָמַר בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, וַדַּאי רַעְיָא מְהֵימְנָא, דַּרְגָּא דִּילָךְ אִיהִי, דְּבֵיהּ וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה. (תהלים קמד) **אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָ"ה, בְּגִימַטְרִיָּא מֹשֶׁה. אָמַר לֵיהּ, בְּרִיךְ אַנְתְּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, בּוּצִינָא דְּדָלִיק קָמֵי מַלְכָּא וּמַטְרוֹנִיתָא. נֵר יְיָ, אִיהִי נִשְׁמָה דִּילָךְ.**

אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וַדַּאי רוֹעֶה נֶאֱמָן, מַדְרֵגָה שֶׁלְּךָ הִיא, שֶׁבָּהּ נֶאֱמַר וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה. (תהלים קמד) אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָ"ה, בְּגִימַטְרִיָּא מֹשֶׁה. אָמַר לוֹ, בָּרוּךְ אַתָּה הַמָּאוֹר הַקָּדוֹשׁ, נֵר שֶׁדּוֹלֵק לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה. נֵר ה' - הִיא נִשְׁמָה שֶׁלְּךָ.

זוהר - ספר דברים (פרשת שופטים -דף עד"ר ע"ב):

רעיא מהימנא (דף עד"ר ע"ב)

לְמַנּוֹת שׁוֹפְטִים

שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נוֹתֵן לְךָ וְגוֹ' (דברים ט"ז). **בְּפִקּוּדָא דָּא, מְנֵי שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים. וְעוֹד** (תהלים עה) **כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט, כִּי י'** (מ', מניה) **יוֹ"ד דְּחוּשְׁבָּנֵיהּ כ', כֶּתֶר** (בתר) **הָכָא, כ' אֱלֹהִים שׁוֹפֵט, זֶה יַשְׁפִּיל ה"א ה"א** (ה"ה), **וְזֶה יָרִים דָּא** (ו"ו) **ו' ו'.**

שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ וְגוֹ' (דברים טז) בְּמִצְוָה זוֹ לְמַנּוֹת שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים. וְעוֹד, (תהלים עה) כִּי אֱלֹהִים שֹׁפֵט. כִּי י' (מ', ממנו), יו"ד שֶׁחֶשְׁבּוֹנוֹ כ', אַחַר כָּאן, כִּי אֱלֹהִים שֹׁפֵט, זֶה יַשְׁפִּיל, ה"א ה"א, וְזֶה יָרִים, זֶה ו' ו'.

אַרְבַּע מִיתוֹת

פִּקּוּדָא בָּתַר דָּא, לָדוּן בְּסַיִף. לָדוּן בְּחֶנֶק.

מִצְוָה אַחַר זוֹ - לָדוּן בְּסַיִף, לָדוּן בְּחֶנֶק,

ספר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כְּרַךְ א׳

מגילת אסתר פרק ח׳

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א׳), מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם, בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי הַזוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק ח׳

(א) בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה אֶת בֵּית הָמָן צֹרֵר הַיְּהוּדִיים (הַיְּהוּדִים) וּמָרְדֳּכַי בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי הִגִּידָה אֶסְתֵּר מַה הוּא לָהּ: (ב) וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ אֲשֶׁר הֶעֱבִיר מֵהָמָן וַיִּתְּנָהּ לְמָרְדֳּכָי וַתָּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת

לְדוּן בְּדִין סְקִילָה. לְדוּן בְּדִין שְׂרֵיפָה. לְדוּן בְּסַיִיף לְמַאן, לְסָמָאֵ"ל. הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (ישעיה לד) כִּי רִוְּתָה בַשָּׁמַיִם חַרְבִּי הִנֵּה עַל אֱדוֹם תֵּרֵד.

לָדוּן בְּדִין סְקִילָה, לָדוּן בְּדִין שְׂרֵפָה. לָדוּן בְּסַיִף לְמִי? לְסָמָאֵ"ל. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה לד) כִּי רִוְּתָה בַשָּׁמַיִם חַרְבִּי הִנֵּה עַל אֱדוֹם תֵּרֵד.

חֶרֶב ה׳

חֶרֶב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, י׳ רֵישָׁא דְּחַרְבָּא. ו׳ גּוּפָא דְּחַרְבָּא. הֵ"א הֵ"א, תְּרֵין פִּיפִיּוֹת דִּילָהּ. צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדּוֹף, חַתְכִין תְּרֵין דִּינִין, דִּינָא מִפִּי בֵּית דִּין דִּלְעֵילָּא, וְדִינָא מִפִּי בֵּית דִּין דִּלְתַתָּא. וּמֵהָכָא אִשְׁתְּמוֹדַע, אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה עַד שֶׁנִּתָּן לוֹ רְשׁוּת מִלְמַעְלָה.

חֶרֶב שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא - י׳ רֹאשׁ הַחֶרֶב, ו׳ גּוּף הַחֶרֶב, הֵ"א הֵ"א שְׁתֵּי פִּיפִיּוֹת שֶׁלָּהּ. צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף, חוֹתְכִים שְׁנֵי דִינִים, דִּין מִפִּי בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה וְדִין מִפִּי בֵּית דִּין שֶׁל מַטָּה. וּמִכָּאן נוֹדָע, אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה עַד שֶׁנִּתֶּנֶת לוֹ רְשׁוּת מִלְמַעְלָה.

נַרְתִּיק הַחֶרֶב

נַרְתְּקָא דְּחַרְבָּא אֲדֹנָ"י. תַּמָּן אִשְׁתְּכַח דִּינָא. בִּקְרִיאַת שְׁמַע ידו"ד. חַרְבָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲלָהּ אִתְּמַר (תהלים קמט) רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם. בְּצַדִּיק חַי עָלְמִין, כָּלִיל ח"י בִּרְכָאן, דְּבֵיהּ אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי, בֵּיהּ עָאל חַרְבָּא

נַרְתִּיק שֶׁל הַחֶרֶב - אֲדֹנָ"י, שָׁם נִמְצָא דִין. בִּקְרִיאַת שְׁמַע - יְהֹוָ"ה. חֶרֶב שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (תהלים קמט) רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם. בְּצַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים, כּוֹלֵל ח"י בְּרָכוֹת, שֶׁבּוֹ אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי, בּוֹ נִכְנֶסֶת

מָרְדֳּכַי עַל בֵּית הָמָן: (ג) וַתּוֹסֶף אֶסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל לִפְנֵי רַגְלָיו וַתֵּבְךְּ וַתִּתְחַנֶּן לוֹ לְהַעֲבִיר אֶת רָעַת הָמָן הָאֲגָגִי וְאֵת מַחֲשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב עַל הַיְּהוּדִים: (ד) וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֵת שַׁרְבִט הַזָּהָב וַתָּקָם אֶסְתֵּר וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: (ה) וַתֹּאמֶר אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם מָצָאתִי חֵן לְפָנָיו וְכָשֵׁר הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו יִכָּתֵב לְהָשִׁיב אֶת הַסְּפָרִים מַחֲשֶׁבֶת הָמָן בֶּן הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבֵּד אֶת הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ: (ו) כִּי אֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי בָּרָעָה אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת עַמִּי וְאֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי בְּאָבְדַן מוֹלַדְתִּי: (ז) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּלְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הִנֵּה בֵית הָמָן נָתַתִּי לְאֶסְתֵּר וְאֹתוֹ תָּלוּ עַל הָעֵץ עַל אֲשֶׁר שָׁלַח יָדוֹ בַּיְּהוּדִיים (בַּיְּהוּדִים): (ח) וְאַתֶּם כִּתְבוּ עַל הַיְּהוּדִים כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְחִתְמוּ בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ כִּי כְתָב אֲשֶׁר נִכְתָּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְנַחְתּוֹם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ[כה] אֵין לְהָשִׁיב: (ט) וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ בָּעֵת הַהִיא בַּחֹדֶשׁ

בְּנַרְתִּיקָהּ, (אסתר ז) וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה, וּמִתְחַבְּרִין תְּרֵין שְׁמָהָן יאהדונהי.

הַחֶרֶב בְּנַרְתִּיקָהּ, (אסתר ז) וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה, וּמִתְחַבְּרִים שְׁנֵי שֵׁמוֹת - יאהדונהי.

כה. זוהר - תִּקּוּנֵי הַזּוֹהַר (תִּקּוּנָא חַמְשִׁין וְחָמֵשׁ -דף פט ע"א)

מַלְאָכִים סוֹפְרִים יֵשׁ לְמַעְלָה שֶׁכּוֹתְבִים אֶת זְכֻיּוֹת יִשְׂרָאֵל

וְעוֹד אָמַר הַהוּא סָבָא רַבִּי רַבִּי, וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אלהי"ם הוּא (שמות לב טז), תְּרֵין יְדִין כּוֹתְבוֹת מִימִינָא וּמִשְּׂמָאלָא, אֲבָל חָרוּת עַל הַלּוּחוֹת עַמּוּדָא דְאֶמְצָעִיתָא, (נ"א בן י"ה איהו ודאי), כַּמָּה מַלְאָכַיָּא סַפְרַיָּא אִית לְעֵילָא דְּכָתְבִין זַכְוָן דְּיִשְׂרָאֵל, וְכַמָּה מַלְאָכַיָּא דְּחוֹתָמָא דְּמַלְכָּא בִּידַיְהוּ דְּחָתְמִין זַכְוָן דְּיִשְׂרָאֵל, וְכַמָּה מַלְאָכַיָּא

וְעוֹד אָמַר אוֹתוֹ זָקֵן: רַבִּי רַבִּי, וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִי"ם הוּא, שְׁתֵּי יָדַיִם כּוֹתְבוֹת מִיָּמִין וּמִשְּׂמֹאל, אֲבָל חָרוּת עַל הַלֻּחֹת, הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, (בן י"ה הוא ודאי). כַּמָּה מַלְאָכִים סוֹפְרִים יֵשׁ לְמַעְלָה שֶׁכּוֹתְבִים אֶת זְכֻיּוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכַמָּה מַלְאָכִים שֶׁחוֹתָם הַמֶּלֶךְ בִּידֵיהֶם שֶׁחוֹתְמִים אֶת זְכֻיּוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכַמָּה מַלְאָכִים שֶׁשּׁוֹקְלִים

הַשְּׁלִישִׁי הוּא חֹדֶשׁ סִיוָן בִּשְׁלוֹשָׁה וְעֶשְׂרִים בּוֹ וַיִּכָּתֵב
כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה מָרְדֳּכַי אֶל הַיְּהוּדִים וְאֶל הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים
וְהַפַּחוֹת וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת אֲשֶׁר מֵהֹדּוּ וְעַד כּוּשׁ שֶׁבַע
וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְעַם וָעָם
כִּלְשֹׁנוֹ וְאֶל הַיְּהוּדִים כִּכְתָבָם וְכִלְשׁוֹנָם: (י) וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ וַיַּחְתֹּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד
הָרָצִים בַּסּוּסִים רֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים בְּנֵי הָרַמָּכִים:
(יא) אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל עִיר וָעִיר
לְהִקָּהֵל וְלַעֲמֹד עַל נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל
חֵיל עַם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֹתָם טַף וְנָשִׁים וּשְׁלָלָם לָבוֹז:
(יב) בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּשְׁלוֹשָׁה
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר: (יג) פַּתְשֶׁגֶן
הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי לְכָל הָעַמִּים
וְלִהְיוֹת הַיְּהוּדִיים (הַיְּהוּדִים) עֲתוּדִים (עֲתִידִים) לַיּוֹם הַזֶּה
לְהִנָּקֵם מֵאֹיְבֵיהֶם: (יד) הָרָצִים רֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים יָצְאוּ
מְבֹהָלִים וּדְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה:

אִינּוּן שָׁקְלִין קַלִּין וַחֲמוּרִין דְּאוֹרַיְיתָא, הֲדָא הוּא דִכְתִיב (ישעיה לג יח) **אַיֵּה סוֹפֵר אַיֵּה שׁוֹקֵל, וְכַד אִיהוּ חָתִים בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ דְּאִיהוּ ו׳** (נ"א י׳) **אֵין לְהָשִׁיב, חוֹתָם אִיהוּ ו׳ חוֹתָם אֱמֶת, יָד כּוֹתֵב וְיָד חוֹתֵם ה׳ תַּתָּאָה כּוֹתֵב ה׳ עִלָּאָה חוֹתֵם, דְּאִינּוּן ה׳ אֶצְבְּעָאן דְּיָד יְמִינָא וְה׳ אֶצְבְּעָאן דְּיָד שְׂמָאלָא, ה׳ תַּתָּאָה כּוֹתֵב בְּאָת ו׳ דְּאִיהוּ קוּלְמוּס, קָנֶה דִדְרוֹעָא ה׳ עִלָּאָה חוֹתֵם בְּאָת י׳ דְּאִיהוּ כַּף הַיָּד.**

קַלּוֹת וַחֲמוּרוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אַיֵּה סוֹפֵר אַיֵּה שׁוֹקֵל, וּכְשֶׁהוּא חוֹתֵם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא ו׳ (י׳), אֵין לְהָשִׁיב. חוֹתָם הוּא ו׳, חוֹתָם אֱמֶת, יָד כּוֹתֵב וְיָד חוֹתֵם. ה׳ תַּחְתּוֹנָה כּוֹתֶבֶת, ה׳ עֶלְיוֹנָה חוֹתֶמֶת, שֶׁהֵם ה׳ אֶצְבָּעוֹת שֶׁל יַד יָמִין וְה׳ אֶצְבָּעוֹת שֶׁל יַד שְׂמֹאל. ה׳ תַּחְתּוֹנָה כּוֹתֶבֶת בָּאוֹת ו׳, שֶׁהוּא קוּלְמוּס, קָנֶה שֶׁל זְרוֹעַ, ה׳ הָעֶלְיוֹנָה חוֹתֶמֶת בָּאוֹת י׳, שֶׁהוּא כַּף הַיָּד.

כו. זוהר בַּמִּדְבָּר (פָּרָשַׁת שְׁלַח לְךָ - דַּף קס"ט ע"ב):

עֲדַיִן הוּא מִזְדַּמֵּן לְהָשִׁיב לְמַרְאֵה הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמִקֹּדֶם.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מַה אִתְהֲנֵי הַאי לְמִיתָא, וּמַה תּוֹעַלְתָּא אִית לֵיהּ בְּהַאי. מַאן דְּיִבְעֵי לְמִשְׁאַל יוֹמָא מַה דְּאִצְטְרִיךְ לְאַפְקְחָא עֵינוֹי, בְּגִין לְאַחֲזָאָה דַּעֲדַיִין אִזְדְּמַן אִיהוּ, לְאַתְבָא לְחֵיזוּ דְּהַאי עָלְמָא כִּדְבְקַדְמִין.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מַה הֲנָאָה זוֹ לַמֵּת, וּמַה תּוֹעֶלֶת יֵשׁ לוֹ בָּזֶה? מִי שֶׁיִּרְצֶה לִשְׁאֹל יוֹם מַה שֶּׁהִצְטָרֵךְ לִפְקֹחַ עֵינָיו, בִּשְׁבִיל לְהַרְאוֹת שֶׁעֲדַיִן הוּא מִזְדַּמֵּן לְהָשִׁיב לְמַרְאֵה הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמִקֹּדֶם.

יֵעָשֶׂה הַגּוּף בְּרִיָּה חֲדָשָׁה

אָמַר לֵיהּ אִי חֲסִידָא קַדִּישָׁא, וַדַּאי אִי לָא אַסְתִּים מִנֵּיהּ כָּל חֵיזוּ דְּהַאי עָלְמָא, וְלָא אִתְאֲבִיד כֹּלָּא מִנֵּיהּ, לָא לֶהֱוֵי לֵיהּ חֵיזוּ וְחוּלָקָא דְּהַהוּא עָלְמָא. עָלְמָא דָּא, בְּהִפּוּכָא אִיהוּ מֵהַהוּא עָלְמָא דַּאֲנָן בֵּיהּ, דִּבְזִמְנָא דִּתְחִיַּית מֵתַיָּיא, אֲפִילוּ כְּחוּטָא דְּשַׂעֲרָא לָא הֲוָה מֵעוֹבָדָא דְּהַאי עָלְמָא, דְּכֹלָּא אִתְאֲבִיד בְּקַדְמִיתָא, (טלא יבטיל ליה, וישוי ליה) **בְּהַהוּא** (דף קס"ט ע"ב) **טַלָּא** (בקדמיתא) **וְיִתְעֲבַר מִנֵּיהּ כָּל זוּהֲמָא, וּלְבָתַר יִתְעֲבִיד כַּחֲמִירָא דָּא, וּמִנֵּיהּ יִתְעֲבִיד גּוּפָא בְּרִיָּה חַדְתָּא, כַּךְ הָכָא.**

אָמַר לוֹ, אִי חָסִיד קָדוֹשׁ, וַדַּאי אִם לֹא נִסְתָּם מִמֶּנּוּ כָּל מַרְאֵה הָעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא נֶאֱבַד מִמֶּנּוּ הַכֹּל, לֹא יִהְיֶה לוֹ מַרְאֶה וְחֵלֶק שֶׁל הָעוֹלָם הַהוּא. עוֹלָם זֶה הוּא בְּהִפּוּךְ מֵאוֹתוֹ עוֹלָם שֶׁאָנוּ בּוֹ, שֶׁבִּזְמַן תְּחִיַּת הַמֵּתִים אֲפִלּוּ כְּחוּט הַשַּׂעֲרָה לֹא יִהְיֶה מִמַּעֲשֵׂה הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהַכֹּל נֶאֱבָד בַּהַתְחָלָה (הטל יבטל אותו וישים אותו) בְּאוֹתוֹ הַטַּל (בהתחלה), וְיֵעָבֵר מִמֶּנּוּ כָּל זֻהֲמָה, וְאַחַר כָּךְ יֵעָשֶׂה כְּחֹמֶץ זֶה, וּמִמֶּנּוּ יֵעָשֶׂה הַגּוּף בְּרִיָּה חֲדָשָׁה, כָּךְ כָּאן.

הַאִם הָיָה כְּמוֹ זֶה בָּעוֹלָם הַזֶּה

אָמַר לֵיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן, וַדַּאי יָדְעְנָא דְּאַתּוּן מְלוּבָּשִׁין תַּמָּן, בִּלְבוּשׁ יְקָר, דְּגוּפָא דַּכְיָא קַדִּישָׁא. אִי הֲוָה בְּגַוְונָא דָּא בְּהַאי עָלְמָא, בַּר נָשׁ דְּאִתְחֲזֵי בְּהַהוּא גּוּפָא, כְּגַוְונָא דְּאַתּוּן קַיְימִין בְּהַהוּא עָלְמָא.

אָמַר לוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן, וַדַּאי יָדַעְתִּי שֶׁאַתֶּם מְלֻבָּשִׁים שָׁם בִּלְבוּשׁ נִכְבָּד שֶׁל גּוּף זַךְ קָדוֹשׁ. הַאִם הָיָה כְּמוֹ זֶה בָּעוֹלָם הַזֶּה, אָדָם שֶׁנִּרְאֶה בְּאוֹתוֹ גּוּף כְּמוֹ שֶׁאַתֶּם עוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם?

רוּחַ הַקֹּדֶשׁ

אָמַר לֵיהּ, מִלָּה דָּא שָׁאִילוּ קַמֵּי רַב מְתִיבְתָּא, תְּרֵין עוּלֵימִין דְּאִתְלַבָּשׁוּ בֵּינָנָא, בָּתַר דְּסַבְלוּ צַעֲרָא עַל חוֹבָא, דְּלָא אִתְחֲזֵי לְגַלָּאָה, וְשָׁאִילוּ דָּא קַמֵּי רַב מְתִיבְתָּא. וְאִיהוּ אָמַר, דְּהָא הֲוָה בְּהַאי עָלְמָא הָכִי.

אָמַר לוֹ, דָּבָר זֶה שָׁאֲלוּ לִפְנֵי רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, שְׁנֵי עֲלָמִים שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בֵּינֵינוּ אַחַר שֶׁסָּבְלוּ צַעַר עַל חֵטְא שֶׁלֹּא נִתָּן לְגַלּוֹת, וְשָׁאֲלוּ זֶה לִפְנֵי רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, וְהוּא אָמַר שֶׁזֶּה הָיָה כָּךְ בָּעוֹלָם הַזֶּה. מִנַּיִן

מְנָלָן. דִּכְתִיב, (אסתר ה) **וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, אִתְלַבְּשַׁת בְּהַהוּא דְּיוּקְנָא דְּהַהוּא עָלְמָא. מַלְכוּת: דָּא רוּחָא דְּקוּדְשָׁא, דְּהָא מַלְכוּת שְׁמַיָּא, נָשִׁיב רוּחָא, מֵהַהוּא רוּחָא דַּאֲוִירָא דְּהַהוּא עָלְמָא, וְאִתְלַבְּשָׁא בֵּיהּ אֶסְתֵּר.**

לָנוּ? שֶׁכָּתוּב (אסתר ה) וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, הִתְלַבְּשָׁה בְּאוֹתָהּ דְּמוּת שֶׁל הָעוֹלָם הַהוּא. מַלְכוּת - זוֹ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהֲרֵי מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם נוֹשֶׁבֶת רוּחַ מֵאוֹתָהּ רוּחַ הָאֲוִיר שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם, וּבָהּ הִתְלַבְּשָׁה אֶסְתֵּר.

נִשְׁמַת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ פָּרְחָה מִגֹּדֶל הָאוֹר

וְכַד עָאלַת קַמֵּי מַלְכָּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, וַחֲמָא הַהוּא לְבוּשָׁא דִּנְהוֹרָא, דְּיוּקְנָאָה אִדְמֵי לְמַלְאַךְ אֱלֹהִים. פַּרְחָה מִנֵּיהּ נִשְׁמְתָא לְפוּם שַׁעֲתָא. מָרְדְּכַי אוּף הָכִי, דִּכְתִיב (אסתר ח) **וּמָרְדֳּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת. לְבוּשׁ מַלְכוּת, וַדַּאי, דְּיוּקְנָא דְּהַהוּא עָלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב,** (אסתר ט) **כִּי נָפַל פַּחַד מָרְדְּכַי עֲלֵיהֶם. פַּחַד מָרְדְּכַי, וְלָא פַּחַד אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, כַּמָּה מְתִיקִין אִינּוּן מִלִּין, זַכָּאָה חוּלָקִי, וְהָא יָדַעְנָא דְּצַדִּיקַיָּיא** (ס"א בהאי) **בְּהַהוּא עָלְמָא, מִתְלַבְּשָׁן בִּלְבוּשָׁא דְּאִקְרֵי לְבוּשׁ מַלְכוּת, וְהָכִי הוּא וַדַּאי.**

וּכְשֶׁנִּכְנְסָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וְרָאָה אוֹתוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹר, דְּמוּתָהּ נִדְמְתָה לְמַלְאַךְ אֱלֹהִים, וּפָרְחָה מִמֶּנּוּ נִשְׁמָתוֹ לְפִי שָׁעָה. מָרְדְּכַי גַּם כָּךְ, שֶׁכָּתוּב (שם ה) וּמָרְדֳּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת. לְבוּשׁ מַלְכוּת וַדַּאי, דְּמוּת שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוּב (שם ט) כִּי נָפַל פַּחַד מָרְדֳּכַי עֲלֵיהֶם. פַּחַד מָרְדֳּכַי, וְלֹא פַּחַד אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, כַּמָּה מְתוּקִים דְּבָרִים אֵלּוּ. אַשְׁרֵי חֶלְקִי. וַהֲרֵי יָדַעְתִּי שֶׁצַּדִּיקִים (בזה) בְּאוֹתוֹ עוֹלָם מִתְלַבְּשִׁים בִּלְבוּשׁ שֶׁנִּקְרָא לְבוּשׁ מַלְכוּת, וְכָךְ הוּא וַדַּאי.

עֲטֶרֶת שֶׁשּׁוֹרָה עַל רָאשֵׁי הַצַּדִּיקִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם

אָמַר לֵיהּ, אֲוִירָא דְּגַן עֵדֶן, נָשִׁיבוּ דְּרוּחַ קוּדְשָׁא אִינּוּן, וּמִתְלַבְּשָׁן בֵּיהּ צַדִּיקַיָּיא, כְּגַוְונָא דַּהֲווֹ בְּהַאי עָלְמָא. וּלְבָתַר, רוּחַ קוּדְשָׁא שָׁרְאַת, עַל רֵישָׁא דְּכָל חַד וְחַד. וְאִתְעֲטַר וְאִתְעֲבִידָא לֵיהּ עֲטָרָא. וְכָךְ הֲוָה לְמָרְדְּכַי, דִּכְתִיב בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת, דְּיוּקְנָא דְּהַהוּא עָלְמָא. וּלְבָתַר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה, דָּא עֲטֶרֶת, דְּשַׁרְיָאת עַל רֵישֵׁיהוֹן דְּצַדִּיקַיָּיא בְּהַהוּא עָלְמָא. כַּד קַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרַיְיתָא, כְּגַוְונָא דָּא הֲוָה לְהוֹן. עַד דְּחָבוּ, דִּכְתִיב בְּהוּ, (שמות לג) **וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֶדְיָם מֵהַר חוֹרֵב. אִתְפַּשְּׁטוּ מֵהַהוּא לְבוּשָׁא.**

אָמַר לוֹ, אֲוִיר גַּן עֵדֶן, נְשִׁיבַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הֵם, וּבוֹ מִתְלַבְּשִׁים הַצַּדִּיקִים כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְאַחַר כָּךְ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה עַל רֹאשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִתְעַטֵּר וְנַעֲשֵׂית לוֹ עֲטָרָה. וְכָךְ הָיָה לְמָרְדְּכַי, שֶׁכָּתוּב (שם ח) בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת, דְּמוּת אוֹתוֹ הָעוֹלָם. אַחַר כָּךְ וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה - זוֹ עֲטֶרֶת שֶׁשּׁוֹרָה עַל רָאשֵׁי הַצַּדִּיקִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. כְּשֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה, כְּמוֹ זֶה הָיָה לָהֶם עַד שֶׁחָטְאוּ, שֶׁכָּתוּב בָּהֶם (שמות לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֶדְיָם מֵהַר חוֹרֵב. הִתְפַּשְּׁטוּ מֵאוֹתוֹ לְבוּשׁ.

(טו) וּמָרְדֳּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת[כו] תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְתַכְרִיךְ בּוּץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה[כז]: (טז) לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשֹׂן וִיקָר[כח]:

כז. זוֹהַר - סֵפֶר שְׁמוֹת (פָּרָשַׁת פְּקוּדֵי - דַּף ר"נ ע"א):

רָצִים כְּנֶגֶד רָצִים אֲחֵרִים שֶׁרָצִים לְהָרַע

וּבְגִין כָּךְ אִקְרֵי תָּא הָרָצִים, אֲתַר דְּאִינּוּן רָצִים רַהֲטֵי, וְאוּחוּ לַאֲגָחָא, וּלְנָקְמָא נוּקְמִין לָקֳבֵל רָצִים אַחֲרָנִין, דְּרַהֲטֵי לְאַבְאָשָׁא וּלְאַתְרָעָא מַזָּלִין, לְשַׁלְטָאָה עֲלַיְיהוּ. וְרָזָא דָּא, (אסתר ג) הָרָצִים יָצְאוּ דְחוּפִים. רָצִים מִסִּטְרָא דָּא, וְרָצִים מִסִּטְרָא דָּא, וּבְגִינֵיהוֹן, (אסתר ח) וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה, אוֹ (אסתר ג) נָבוֹכָה. אִי מְקַדְּמֵי אִלֵּין דְּהָכָא, הָעִיר שׁוּשָׁן שָׂמֵחָה. וְאִי מְקַדְּמֵי אִלֵּין דְּסִטְרָא אַחֲרָא, הָעִיר שׁוּשָׁן נָבוֹכָה.

וּמִשּׁוּם כָּךְ נִקְרָא תָּא הָרָצִים, מָקוֹם שֶׁאוֹתָם הָרָצִים רָצִים וּמְמַהֲרִים לְהִלָּחֵם וְלִנְקֹם נְקָמוֹת כְּנֶגֶד רָצִים אֲחֵרִים שֶׁרָצִים לְהָרַע וּלְהַחֲלִישׁ מַזָּלוֹת כְּדֵי לִשְׁלֹט עֲלֵיהֶם. וְסוֹד זֶה - (אסתר ג) הָרָצִים יָצְאוּ דְחוּפִים. רָצִים מִצַּד זֶה וְרָצִים מִצַּד זֶה, וּבִגְלָלָם (שם ח) וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה, אוֹ (שםג) נָבוֹכָה. אִם מַקְדִּימִים אֵלֶּה שֶׁכָּאן - הָעִיר שׁוּשָׁן שָׂמֵחָה. וְאִם מַקְדִּימִים אֵלֶּה שֶׁל הַצַּד הָאַחֵר - הָעִיר שׁוּשָׁן נָבוֹכָה.

כח. זוֹהַר - תִּקּוּנֵי הַזּוֹהַר (תִּקּוּנָא תְּלָתִין וּתְלָת -דַּף עז ע"א):

יִרְאַת ה' הוּא בֵּין בְּטוֹב וּבֵין לְהֵפֶךְ חָלִילָה

קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר אֶלְעָזָר בְּרִי, אִית מַאן דְּדָחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דְּיֵיחוּן בְּנוֹי וְיִסְגֵּי עוּתְרֵיהּ בְּהַאי עָלְמָא, וְאִי חָסֵר מֵהַאי לָא דָּחִיל לֵיהּ, הַאי לָא שַׁוִּי לֵיהּ יִרְאַת יהו"ה לְעִקָּרָא, אֲבָל מַאן דְּדָחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּין בְּטִיבוּ בֵּין בְּעָאקוּ, הָא דָּא שַׁוִּי יִרְאַת יהו"ה בֵּיהּ לְעִקָּרָא, דִּתְלַת דַּרְגִּין אִינּוּן דְּיִרְאָה, אִית יִרְאָה בֵּין בְּטִיבוּ בֵּין בְּעָאקוּ, וְאִית יִרְאָה דְּדָחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּטִיבוּ וְלָא בְּעָאקוּ, וְאִית יִרְאָה דְּלָא שַׁוִּי לָהּ עֲלֵיהּ לְעִקָּרָא בֵּין לְטִיבוּ בֵּין לְעָאקוּ, צַדִּיק

קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר: אֶלְעָזָר בְּנִי, יֵשׁ מִי שֶׁיָּרֵא מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּדֵי שֶׁיִּחְיוּ אֶת בָּנָיו וְיִגְדַּל עָשְׁרוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְאִם חָסֵר מִזֶּה, אֵינוֹ יָרֵא מִמֶּנּוּ, זֶה לֹא שָׂם לוֹ אֶת יִרְאַת יהו"ה לְעִקָּר, אֲבָל מִי שֶׁיָּרֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בֵּין בְּטוֹב בֵּין בְּצָרָה, זֶהוּ מִי שֶׁשָּׂם אֶת יִרְאַת יהו"ה בּוֹ לְעִקָּר, שֶׁשָּׁלֹשׁ דְּרָגוֹת הֵן שֶׁל יִרְאָה, יֵשׁ יִרְאָה בֵּין בְּטוֹב בֵּין בְּצָרָה, וְיֵשׁ יִרְאָה שֶׁיָּרֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּטוֹב וְלֹא בְּצָרָה, וְיֵשׁ יִרְאָה שֶׁלֹּא שָׂם אוֹתָהּ עָלָיו לְעִקָּר, בֵּין לְטוֹב בֵּין לְצָרָה. צַדִּיק גָּמוּר שָׂם אוֹתָהּ

גְּמוּר שַׁוִּי לָהּ עֲלֵיהּ לְעִקָּרָא בֵּין לְטִיבוּ בֵּין לְדִינָא, בֵּינוֹנִי שַׁוִּי לֵיהּ עֲלֵיהּ לְטִיבוּ וְלָא לְדִינָא, רָשָׁע גָּמוּר לָא שַׁוִּי לֵיהּ עִקָּרָא לָא בְּטִיבוּ וְלָא בְּדִינָא.

עָלָיו לְעִקָּר בֵּין לְטוֹב בֵּין לְדִין, הַבֵּינוֹנִי שָׂם אוֹתָהּ עָלָיו לְטוֹב וְלֹא לְדִין, הָרָשָׁע הַגָּמוּר לֹא שָׂם אוֹתָהּ עִקָּר, לֹא בְטוֹב וְלֹא בְדִין.

שְׁכִינָה נִקְרֵאת יִרְאָה

וּשְׁכִינְתָּא אַמַּאי אִתְקְרִיאַת יִרְאָה, דְּהָא הִיא מִסִּטְרָא דְעַמּוּדָא דְאֶמְצָעִיתָא אִתְנְטִילַת, אֶלָּא כְּמָה דְעַמּוּדָא דְאֶמְצָעִיתָא נָטִיל מֵרַחֲמֵי וְדִינָא דְאִינוּן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, הָכִי אִיהִי נָטְלָא מִתַּרְוַיְיהוּ, מִסִּטְרָא דִשְׂמָאלָא דָא אִתְקְרִיאַת יִרְאָה פַּחַד יִצְחָק, דְּמִסִּטְרָא דִימִינָא אַהֲבָ"ה אִתְקְרֵי, וְדָא פִּקּוּדָא תִנְיָנָא דְאִתְּמַר בָּהּ (ירמיה לא ב) **וְאַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד.**

וְלָמָּה הַשְּׁכִינָה נִקְרֵאת יִרְאָה? שֶׁהֲרֵי הִיא נִטְּלָה מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁהָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נוֹטֵל מֵרַחֲמִים וְדִין, שֶׁהֵם יָמִין וּשְׂמֹאל, כָּךְ הִיא נוֹטֶלֶת מִשְּׁנֵיהֶם, מִצַּד הַשְּׂמֹאל זוֹ נִקְרֵאת יִרְאָה, פַּחַד יִצְחָק, שֶׁמִּצַּד הַיָּמִין נִקְרָא אַהֲבָ"ה, וְזוֹ הַמִּצְוָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וְאַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד.

צַדִּיקִים עוֹמְדִים לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה כְּנֵר לִפְנֵי הָאֲבוּקָה

וּמִתְּרֵין סִטְרִין אִלֵּין אִתְקְרֵי עַמּוּדָא דְאֶמְצָעִיתָא אוֹר וְנֵר, וּשְׁכִינְתָּא אוֹרָה אֲבוּקָה, אוֹרָה, לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה (אסתר ה טז)**, אֲבוּקָה הָכִי אוֹקְמוּהוּ מָארֵי מַתְנִיתִין דְּצַדִּיקִים קַיְימִין קַמֵּי שְׁכִינְתָּא כְּנֵר לִפְנֵי הָאֲבוּקָה. מִסִּטְרָא דִימִינָא יהו"ה, וּמִסִּטְרָא דִשְׂמָאלָא אדנ"י דְּתַמָּן דִּין, וּבְגִין דָּא בְּיוֹמָא קַדְמָאָה וַיֹּאמֶר אלהי"ם יְהִי אוֹר** (בראשית א ג)**, בְּגִין דְּחָמֵשׁ אוֹר אִינוּן בְּיוֹמָא קַדְמָאָה, וְאִינוּן ה׳ עִלָּאָה וּמִתַּמָּן נַהֲרִין, י׳ בִּשְׂמָאלָא וְדָא נֵר, וְדָא ה"י מִן אלהי"ם ה׳ לִימִינָא י׳ לִשְׂמָאלָא,** (ו׳ מל"א מתרוייהו עמודא דאמצעיתא, בן י"ה, ודא איהו רזא אלהי"ם מל"א ה"י, דא כתיבת קדמאה. ורזא דמלה ה"א, אלהי"ם דא מליא"ה בהפוך אתוון, ודא ה׳ זעירא, דאיהי מליא מתלת אתוון,

וּמִצַּד שְׁנֵי הַצְּדָדִים הַלָּלוּ נִקְרָא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי אוֹר וָנֵר, וְהַשְּׁכִינָה אוֹרָה, אֲבוּקָה. אוֹרָה - לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה, אֲבוּקָה - כָּךְ פֵּרְשׁוּהוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁצַּדִּיקִים עוֹמְדִים לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה כְּנֵר לִפְנֵי הָאֲבוּקָה, מִצַּד הַיָּמִין יהו"ה, וּמִצַּד הַשְּׂמֹאל אדנ"י, שֶׁשָּׁם הַדִּין, וּמִשּׁוּם זֶה בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם יְהִי אוֹר, מִשּׁוּם שֶׁחֲמִשָּׁה אוֹר הֵם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, וְהֵם ה׳ הָעֶלְיוֹנָה, וּמִשָּׁם מְאִירִים, י׳ בִּשְׂמֹאל, וְזֶה נֵר, וְזֶה ה"י מִן אֱלֹהִי"ם, ה׳ לְיָמִין י׳ לִשְׂמֹאל, (ו׳ מל"א משניהם העמוד האמצעי, בן י"ה, וזהו סוד אלהי"ם מל"א ה"י, זו כתובה ראשונה. וסוד הדבר - ה"א, אלהי"ם זה מליא"ה בהפוך אותיות, וזו ה׳ זעירה, שהיא מלאה משלש אותיות, ונעשית היו"ה, למעלה הוא הוי"ה, ובה מתחילים

(יז) וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל עִיר וָעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן לַיְּהוּדִים מִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתְיַהֲדִים כִּי נָפַל פַּחַד הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם:

ואתעבידת היו״ה, לעילא איהו הוי״ה, ובה מתחילין אתוון דאורייתא ה״ו ולבתר ט״י, ואנה אשתכח ה׳ בתראה, אלא ד׳ הות למהוי ה׳, אלא מאן גרם דפרח מינה ו׳ דאיהו ירך דילה, אלא נתנני שוממה כל היום דוה (איכה א יג), דא הוד דאיהו ירך דילה דאתחזרת איהו דוה באלף חמשאה, בגין דפרח מניה ירך, דעליה אתמר (בראשית לב כג) ותקע כף ירך יעקב, אשתמודע דמימינא קא מתחלת לממני את ד׳ עד נצח, והוד איהו ירך שלימו דילה, ודא איהו דאתיהיב למשה, הדא הוא דאתמר ונתן הוד למשה).

אותיות התורה ה״ו ואחר כך ט״י, ואנה נמצאת ה׳ אחרונה? אלא ד׳ היתה להיות ה׳, אלא מי גרם שפרח ממנה ו׳ שהוא הירך שלה, ׳ אלא נתנני שוממה כל היום דוה, זהו הוד שהוא הירך שלה, שהוא חזר דוה באלף החמישי, משום שפרח ממנה ירך, שעליו נאמר ותקע כף ירך יעקב, נודע שמימין מתחילה למנות האות ד׳ עד נצח, והוד הוא הירך, השלמות שלה, וזהו שנתן למשה, זהו שנאמר ונתן הוד למשה).

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א'

מגילת אסתר פרק ט'

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א'), מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם, בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי הַזּוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק ט׳

(א) וּבִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר
יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהֵעָשׂוֹת
בַּיּוֹם אֲשֶׁר שִׂבְּרוּ אֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם וְנַהֲפוֹךְ הוּא
אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשֹׂנְאֵיהֶם: (ב) נִקְהֲלוּ הַיְּהוּדִים
בְּעָרֵיהֶם בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לִשְׁלֹחַ יָד בִּמְבַקְשֵׁי
רָעָתָם וְאִישׁ לֹא עָמַד לִפְנֵיהֶם כִּי נָפַל פַּחְדָּם עַל כָּל הָעַמִּים:
(ג) וְכָל שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת וְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה
אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ מְנַשְּׂאִים אֶת הַיְּהוּדִים כִּי נָפַל פַּחַד מָרְדֳּכַי עֲלֵיהֶם:
(ד) כִּי גָדוֹל מָרְדֳּכַי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשָׁמְעוֹ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינוֹת
כִּי הָאִישׁ מָרְדֳּכַי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל: (ה) וַיַּכּוּ הַיְּהוּדִים בְּכָל אֹיְבֵיהֶם
מַכַּת חֶרֶב וְהֶרֶג וְאַבְדָן וַיַּעֲשׂוּ בְשֹׂנְאֵיהֶם כִּרְצוֹנָם: (ו) וּבְשׁוּשַׁן
הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ: (ז) וְאֵת פַּרְשַׁנְדָּתָא
וְאֵת דַּלְפוֹן וְאֵת אַסְפָּתָא: (ח) וְאֵת פּוֹרָתָא וְאֵת אֲדַלְיָא וְאֵת
אֲרִידָתָא: (ט) וְאֵת פַּרְמַשְׁתָּא וְאֵת אֲרִיסַי וְאֵת אֲרִדַי וְאֵת
וַיְזָתָא: (י) עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן בֶּן הַמְּדָתָא צֹרֵר הַיְּהוּדִים הָרָגוּ
וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם: (יא) בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפַּר הַהֲרוּגִים
בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: (יב) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת
עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן בִּשְׁאָר מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מֶה עָשׂוּ וּמַה שְּׁאֵלָתֵךְ
וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עוֹד וְתֵעָשׂ: (יג) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם עַל
הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֵן גַּם מָחָר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן לַעֲשׂוֹת כְּדָת

הַיּוֹם וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן יִתְלוּ עַל הָעֵץ[כט]: (יד) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
לְהֵעָשׂוֹת כֵּן וַתִּנָּתֵן דָּת בְּשׁוּשָׁן וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן תָּלוּ:
(טו) וַיִּקָּהֲלוּ הַיְּהוּדִיִּים (הַיְּהוּדִים) אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן גַּם בְּיוֹם אַרְבָּעָה
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיַּהַרְגוּ בְשׁוּשָׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבַבִּזָּה לֹא
שָׁלְחוּ אֶת יָדָם: (טז) וּשְׁאָר הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בִּמְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהֲלוּ
וְעָמֹד עַל נַפְשָׁם וְנוֹחַ מֵאֹיְבֵיהֶם וְהָרֹג בְּשֹׂנְאֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים
אָלֶף וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם: (יז) בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר
וְנוֹחַ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְעָשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה:
(יח) וְהַיְּהוּדִיִּים (וְהַיְּהוּדִים) אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן נִקְהֲלוּ בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בּוֹ
וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ וְעָשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה
וְשִׂמְחָה: (יט) עַל כֵּן הַיְּהוּדִים הַפְּרָוזִים (הַפְּרָזִים) הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי
הַפְּרָזוֹת עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שִׂמְחָה וּמִשְׁתֶּה
וְיוֹם טוֹב וּמִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ: (כ) וַיִּכְתֹּב מָרְדֳּכַי אֶת
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַקְּרוֹבִים וְהָרְחוֹקִים: (כא) לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לִהְיוֹת
עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ
בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה: (כב) כַּיָּמִים אֲשֶׁר נָחוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם
וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת
אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה וּמִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת
לָאֶבְיוֹנִים: (כג) וְקִבֵּל הַיְּהוּדִים אֵת אֲשֶׁר הֵחֵלּוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר
כָּתַב מָרְדֳּכַי אֲלֵיהֶם: (כד) כִּי הָמָן בֶּן הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר כָּל
הַיְּהוּדִים חָשַׁב עַל הַיְּהוּדִים לְאַבְּדָם וְהִפִּל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לְהֻמָּם
וּלְאַבְּדָם: (כה) וּבְבֹאָהּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר עִם הַסֵּפֶר יָשׁוּב מַחֲשַׁבְתּוֹ

כט. ראה להלן בספר "זוהר למרדכי".

הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁב עַל הַיְּהוּדִים עַל רֹאשׁוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ: (כו) עַל כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פוּרִים עַל שֵׁם הַפּוּר עַל כֵּן עַל כָּל דִּבְרֵי הָאִגֶּרֶת הַזֹּאת וּמָה רָאוּ עַל כָּכָה וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם: (כז) קִיְּמוּ וְקִבְּלֻ (וְקִבְּלוּ) הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל זַרְעָם וְעַל כָּל הַנִּלְוִים עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבוֹר לִהְיוֹת עֹשִׂים אֵת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כִּכְתָבָם וְכִזְמַנָּם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה: (כח) וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וָעִיר וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעַבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם: (כט) וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בַת אֲבִיחַיִל וּמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי אֶת כָּל תֹּקֶף לְקַיֵּם אֵת אִגֶּרֶת הַפּוּרִים הַזֹּאת הַשֵּׁנִית: (ל) וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים אֶל שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת[ל]: (לא) לְקַיֵּם אֶת יְמֵי הַפֻּרִים הָאֵלֶּה

ל. זוהר - ספר בראשית (פרשת בראשית - דף מו ע"א):

שָׁלוֹם וֶאֱמֶת הַיְנוּ מִדַּת תִּפְאֶרֶת

בָּא יַעֲקֹב וְרָצָה בָּהּ וְלֹא נְתָנוּהוּ לוֹ, אָמַר לֵיהּ הוֹאִיל וְאַבְרָהָם מִלְמַעְלָה וְיִצְחָק לְמַטָּה, אַתָּה תִּהְיֶה בְּאֶמְצַע וְתִכְלוֹל שְׁלָשְׁתָּם דִּכְתִיב תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב. וּמַאי אֶמְצַע, הַיְנוּ שָׁלוֹם. וְהָא כְּתִיב תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב, אֱמֶת וְשָׁלוֹם חַד הֲוֵי. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (אסתר ט') **דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת** (ישעיה ט'ל) **כִּי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת יִהְיֶה בִּימֵי וְהַיְינוּ דִּכְתִיב** (ישעיה נ"ח) **וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. דְּהַיְנוּ נַחֲלָה גְּמוּרָה דְּאִית לֵיהּ**

בָּא יַעֲקֹב וְרָצָה בָּהּ וְלֹא נְתָנוּהוּ לוֹ. אָמַר לוֹ, הוֹאִיל וְאַבְרָהָם מִלְמַעְלָה וְיִצְחָק לְמַטָּה, אַתָּה תִּהְיֶה בָּאֶמְצַע וְתִכְלֹל שְׁלָשְׁתָּם, שֶׁכָּתוּב תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב. וּמַהוּ הָאֶמְצַע? הַיְנוּ שָׁלוֹם, וַהֲרֵי כָּתוּב תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב? אֱמֶת וְשָׁלוֹם הֵם אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אסתר ט) דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת, (ישעיה לט) כִּי יִהְיֶה שָׁלוֹם וֶאֱמֶת בְּיָמָי, וְהַיְנוּ שֶׁכָּתוּב (שם נח) וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. דְּהַיְנוּ נַחֲלָה גְּמוּרָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ

הַחֶסֶ"ד וְהַפַּחַד וְהָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם. וּלְפִיכָךְ אָמַר (תהלים קי"ח) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּינָה.

הַחֶסֶד וְהַפַּחַד וְהָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם. וּלְפִיכָךְ אָמַר (תהלים קיח) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה.

אַבְרָהָם עָמַד וְזִכָּה אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ

אֶבֶן מָאֲסוּ אַבְרָהָם וְיִצְחָק שֶׁבָּנוּ אֶת הָעוֹלָם, הָיְתָה עַתָּה לְרֹאשׁ פִּינָה. וְלָמָּה מָאֲסוּ בָּהּ וַהֲלֹא נֶאֱמַר (בראשית כ"ו) עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקוֹלִי וַיִּשְׁמוֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרוֹתָי. מָאי מִשְׁמַרְתִּי, אָמַר מִדַּת חֶסֶ"ד. כָּל יְמֵי הֱיוֹת אַבְרָהָם בָּעוֹלָם לֹא הוּצְרַכְתִּי אֲנִי לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתִּי, שֶׁהֲרֵי אַבְרָהָם עָמַד שָׁם בִּמְקוֹמִי. וַיִּשְׁמוֹר מִשְׁמַרְתִּי, בְּמִדָּה זוֹ הָיְתָה מְלַאכְתִּי שֶׁאֲנִי מְזַכֶּה אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ וַאֲפִילוּ נִתְחַיְּבוּ, אֲנִי מְזַכֶּה אוֹתָם. וְעוֹד מְשִׁיבָם וּמֵבִיא בִּלְבָבָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אֲבִיהֶם. כָּל זֶה עָשָׂה אַבְרָהָם וּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כ"א) וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר שָׁבַע. סִדֵּר לַחְמוֹ וּמֵימָיו לְכָל בָּאֵי עוֹלָם וְהָיָה מְזַכֶּה וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם, לְמִי אַתֶּם עוֹבְדִים, עִבְדוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְהָיָה דוֹרֵשׁ לָהֶם, עַד שֶׁהָיוּ בָּאִים וְשָׁבִים.

אֶבֶן מָאֲסוּ - אַבְרָהָם וְיִצְחָק, שֶׁבָּנוּ אֶת הָעוֹלָם, הָיְתָה עַתָּה לְרֹאשׁ פִּנָּה. וְלָמָּה מָאֲסוּ בָּהּ, וַהֲלֹא נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כו) עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי? מַה זֶּה מִשְׁמַרְתִּי? אָמְרָה מִדַּת חֶסֶד: שֶׁכָּל יְמֵי הֱיוֹת אַבְרָהָם בָּעוֹלָם לֹא הֻצְרַכְתִּי אֲנִי לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתִּי, שֶׁהֲרֵי אַבְרָהָם עָמַד שָׁם בִּמְקוֹמִי. וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי - בְּמִדָּה זוֹ הָיְתָה מְלַאכְתִּי, שֶׁאֲנִי מְזַכֶּה אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וַאֲפִלּוּ נִתְחַיְּבוּ אֲנִי מְזַכֶּה אוֹתָם. וְעוֹד מְשִׁיבָם וּמֵבִיא בִּלְבָבָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אֲבִיהֶם. כָּל זֶה עָשָׂה אַבְרָהָם, וְכָתוּב (שם כא) וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר שָׁבַע. סִדֵּר לַחְמוֹ וּמֵימָיו לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וְהָיָה מְזַכֶּה וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם: לְמִי אַתֶּם עוֹבְדִים? עִבְדוּ אֶת ה׳ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ! וְהָיָה דוֹרֵשׁ לָהֶם, עַד שֶׁהָיוּ בָּאִים וְשָׁבִים.

הַבָּא לִטָּהֵר מְסַיְּעִין

וּמְנַלָּן שֶׁאַף הַחַיָּבִים הָיָה מְזַכֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם וְאַבְרָהָם הָיֹה יִהְיֶה וְגוֹ׳. אֶלָּא אֲזַכֵּהוּ שֶׁיְּבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וְיִזְכֶּה. וְכִי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁלֹּא יָדַע הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְהִנָּצֵל. אֶלָּא זְכוּתוֹ קָאָמַר. מִכָּאן אָמְרוּ בָּא לִיטָהֵר מְסַיְּעִין אוֹתוֹ. בָּא לִיטַמֵּא פּוֹתְחִין לוֹ מַאי פּוֹתְחִין לוֹ, אוֹתָן הַפְּתוּחִים תָּמִיד. מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי

וּמִנַּיִן לָנוּ שֶׁאַף הַחַיָּבִים הָיָה מְזַכֶּה? שֶׁנֶּאֱמַר (שם יח) הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם, וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה וְגוֹמֵר. אֶלָּא אֲזַכֵּהוּ שֶׁיְּבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וְיִזְכֶּה. וְכִי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁלֹּא יָדַע הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְהִנָּצֵל? אֶלָּא זְכוּתוֹ הוּא אָמַר. מִכָּאן אָמְרוּ, בָּא לִטָּהֵר - מְסַיְּעִין אוֹתוֹ. בָּא לְטַמֵּא - פּוֹתְחִים לוֹ. מַה זֶּה פּוֹתְחִים לוֹ? אוֹתָם הַפְּתוּחִים תָּמִיד.

בִּזְמַנֵּיהֶם כַּאֲשֶׁר קִיַּם עֲלֵיהֶם מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכַאֲשֶׁר קִיְּמוּ עַל נַפְשָׁם וְעַל זַרְעָם דִּבְרֵי הַצֹּמוֹת וְזַעֲקָתָם:
(לב) **וּמַאֲמַר אֶסְתֵּר קִיַּם דִּבְרֵי הַפֻּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב בַּסֵּפֶר:**

וְתוֹרוֹתָי, אָמַר, הוֹאִיל וְלֹא חָפַצְתִּי בָּהּ אֶשְׁמֹר מִצְוֹתֶיהָ. מָאי תּוֹרוֹתַי, אֶלָּא אֲפִילוּ הוֹרָאוֹת וּפִלְפּוּלִים שְׁמוּרִים לְמָעְלָה, הוּא יְדָעָם וּפִלְפֵּל וְקִיְּמָם.

מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי - אָמַר, הוֹאִיל וְלֹא חָפַצְתִּי בָּהּ, אֶשְׁמֹר מִצְוֹתֶיהָ. מַה זֶּה תּוֹרֹתָי? אֶלָּא אֲפִלּוּ הוֹרָאוֹת וּפִלְפּוּלִים שְׁמוּרִים לְמַעְלָה הוּא יְדָעָם וּפִלְפֵּל וְקִיְּמָם.

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א'

מגילת אסתר פרק י'

וְהוּא, **זוֹהַר לְפּוּרִים** (חֵלֶק א'), מִסֵּפֶר זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם, בּוֹ לִקַּטְנוּ הַמַּאֲמָרִים מִסִּפְרֵי הַזּוֹהַר בַּאֲרָמִית וְלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

זוהר לפורים

מגילת אסתר פרק י

(א) וַיָּשֶׂם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁרֵשׁ (אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ) מַס עַל הָאָרֶץ וְאִיֵּי הַיָּם: (ב) וְכָל מַעֲשֵׂה תָקְפּוֹ וּגְבוּרָתוֹ וּפָרָשַׁת גְּדֻלַּת מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מָדַי וּפָרָס[לא]: (ג) כִּי מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ[לב] וְגָדוֹל לַיְּהוּדִים וְרָצוּי לְרֹב אֶחָיו דֹּרֵשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדֹבֵר שָׁלוֹם לְכָל זַרְעוֹ:

לא. זוֹהַר - סֵפֶר בַּמִּדְבָּר (פָּרָשַׁת שְׁלַח לך - דַּף קס"ה ע"ב):

נֶחֱלַק הַמַּלְכוּת לִשְׁנַיִם

וְעַל דָּא חַדֵּי מָשִׁיחַ, וְחַדֵּי רַב מְתִיבְתָּא, דְּקָא אִתְבַּשַּׂר בְּדָא. וְאָמַר רַב מְתִיבְתָּא, דְּהָא דָּיִיק לְמָשִׁיחַ וְאָמַר, מְנָא הֲוָה לְדָנִיֵּאל דְּקָאָמַר, (דניאל ה) פְּרֵיס פְּרִיסַת מַלְכוּתָךְ וִיהִיבַת לְמָדַי וּפָרָס. מֵאִינּוּן אַתְוָון דּוּפַרְסִין אִשְׁתְּמַע לֵיהּ. וְהָכָא מַאי הוּא. אָמַר לֵיהּ, הָכִי הוּא וַדַּאי, פְּרֵיס פְּרִיסַת מַלְכוּתָךְ חַיָּיבָא, עַל יְדֵי דְּמָשִׁיחַ אַחֲרָא, וּלְבָתַר יִשְׁלוֹט מֶלֶךְ פָּרַס, וְיִטּוֹל מַלְכְּוָון סַגִּיאִין, וְהוּא יִשְׁלֹט עַל אַרְעָא קַדִּישָׁא תְּרֵיסָר יַרְחֵי, וְהוּא יִשְׁלוֹט וְיִקְטוֹל סַגִּיאִין, וְהַהוּא מְשִׁיחָא, וּלְבָתַר יִפּוֹל, וִיקַבְּלוּן מַלְכוּתָא קַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין. וְעַל דָּא, וּפַרְסִין, מַלְכָּא דְּפָרַס, אִשְׁתְּמַע הָכָא.

וְעַל זֶה שָׂמַח הַמָּשִׁיחַ וְשָׂמַח רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, שֶׁהִתְבַּשֵּׂר בָּזֶה. וְאָמַר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, שֶׁהֲרֵי דִּיֵּק לַמָּשִׁיחַ וְאָמַר, מִנַּיִן הָיָה לְדָנִיֵּאל שֶׁאָמַר, (דניאל ה) שָׁבַר מַלְכוּתְךָ לִשְׁנַיִם וְנִתְּנָה לְמָדַי וּפָרַס? מֵאוֹתָן אוֹתִיּוֹת שֶׁל וּפַרְסִין נִשְׁמַע לוֹ. וְכָאן מַהוּ? אָמַר לוֹ, כָּךְ זֶה וַדַּאי, פְּרֵס פְּרִיסַת מַלְכוּתָךְ (שבר מלכותך) הָרְשָׁעָה עַל יְדֵי מָשִׁיחַ אַחֵר, וְאַחַר כָּךְ יִשְׁלֹט מֶלֶךְ פָּרַס וְיִטֹּל מַמְלָכוֹת רַבּוֹת, וְיִשְׁלֹט עַל אֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר חֳדָשִׁים, וְיִשְׁלֹט וְיַהֲרֹג רַבִּים וְאוֹתוֹ מָשִׁיחַ, וְאַחַר כָּךְ יִפֹּל, וִיקַבְּלוּ אֶת הַמַּלְכוּת קְדוֹשִׁים עֶלְיוֹנִים. וְעַל זֶה וּפַרְסִין, מֶלֶךְ פָּרַס נִשְׁמָע כָּאן.

לב. זוֹהַר - תִּקּוּנֵי הַזּוֹהַר (הַקְדָּמַת תִּקּוּנֵי הַזֹּהַר - דַּף יד ע"ב):

מִשְׁנָה וַהֲלָכָה

כ"ה כ"ד דְּשַׁחֲרִית אִינּוּן מ"ט אַנְפִּין,

כ"ה כ"ד שֶׁל שַׁחֲרִית הֵם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה

וְאִית מ"ט אַנְפִּין לְתַתָּא מִסִּטְרָא דְיִשְׂרָאֵל זוּטָא דְאִיהוּ מטטרו"ן, וְאִיהוּ מ"ט אַנְפִּין, וּבְהוֹן יַזְהִירוּ מָארֵי מִשְׁנָה, דְאִיהִי תִנְיָינָא לַהֲלָכָה שִׁפְחָה דִילֵיהּ, בְּגִין כִּי מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ (אסתר ו ג), **כְּגַוְונָא דָא מִשְׁנָה,** (דף יד ע"ב) **מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ, וּבֵיהּ יַזְהִירוּ מָארֵי מַתְנִיתִין, כְּזֹהַר הָרָקִיעַ דָא הֲלָכָה, דְאִיהִי קַבָּלָה לְמשֶׁה מִסִּינַי, וְכַמָּה עוּלֵימָאן אִית לָהּ דְאִינוּן הֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת, דְאִתְּמַר בְּהוֹן** (שיר ו ח) **וַעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר, וְאִיהִי סָלְקָא עַל כֻּלְּהוּ, הֲדָא הוּא דִכְתִיב** (משלי לא כט) **וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה, וְאִיהִי עִם כֻּלְּהוּ, כְּמָה דְאוּקְמוּהוּ הֲלָכָה כְּרַבִּים.**

פָּנִים, וְיֵשׁ אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה פָּנִים לְמַטָּה מִצַּד שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַקָּטָן, שֶׁהוּא מטטרו"ן, וְהוּא אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה פָּנִים. וּבָהֶם יַזְהִירוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁהִיא שְׁנִיָּה לַהֲלָכָה, הַשִּׁפְחָה שֶׁלּוֹ, מִשּׁוּם כִּי מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ זֶה מִשְׁנָה - מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ, וּבוֹ יַזְהִירוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה. כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, זוֹ הֲלָכָה, שֶׁהִיא קַבָּלָה לְמשֶׁה מִסִּינַי, וְכַמָּה עֲלָמוֹת יֵשׁ לָהּ, שֶׁהֵן הֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶן וַעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר, וְהִיא עוֹלָה עַל כֻּלָּם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה, וְהִיא עִם כֻּלָּם, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהוּ הֲלָכָה כְּרַבִּים.

אַשְׁרֵיהֶם אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּשְּׁכִינָה לְהוֹצִיאָהּ מֵהַגָּלוּת

וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים בָּהּ יְהוֹן כַּכּכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד, כַּכּכָבִים וַדַּאי דְלֵית לוֹן חוּשְׁבָּנָא, דְכָל כּוֹכָבָא וְכוֹכָבָא אִתְקְרֵי עָלְמָא יְחִידָא, וְדָא הוּא וַעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר, וְאִלֵּין עֲלָמוֹת אַל תִּקְרֵי עֲלָמוֹת, אֶלָּא עוֹלָמוֹת, וּבְגִין דְצַדִּיקַיָּיא אִינוּן כַּכּכָבִים, וְכָל חַד אִית לֵיהּ כֹּכָב, בְּגִין דָא אוּקְמוּהוּ קַדְמָאִין, כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק אִית לֵיהּ עוֹלָם בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְכָל מָאן דְזָכָה לַהֲלָכָה חַד יָרִית עָלְמָא חָד, כָּל שֶׁכֵּן מָאן דְזָכֵי לְמַסֶּכְתָּא חֲדָא, אוֹ לִתְרֵין, אוֹ לְשִׁתִּין, דְאִתְּמַר בְּהוֹן (שיר ו ח) **שִׁשִּׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, דְכָל מַסֶּכְתָּא מַטְרוֹנִיתָא אִיהִי בְּגַרְמָהּ, זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְיָרִית לָהּ בְּהַאי עָלְמָא, דַהֲלָכָה עוּלֵימָא דְמַטְרוֹנִיתָא, דְאִיהִי קַבָּלָה, זַכָּאִין אִינוּן דְמִשְׁתַּדְלִין בִּשְׁכִינְתָּא דְאִיהִי עַל כֻּלְּהוּ בַּהֲלָכָה,**

וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים בָּהּ יִהְיוּ כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. כַּכּוֹכָבִים וַדַּאי, שֶׁאֵין לָהֶם חֶשְׁבּוֹן. שֶׁכָּל כּוֹכָב וְכוֹכָב נִקְרָא עוֹלָם יָחִיד, וְזֶהוּ וַעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר. וְאֵלּוּ הָעֲלָמוֹת אַל תִּקְרֵי עֲלָמוֹת אֶלָּא עוֹלָמוֹת. וּמִשּׁוּם שֶׁהַצַּדִּיקִים הֵם כַּכּוֹכָבִים וּלְכָל אֶחָד יֵשׁ כּוֹכָב, בִּגְלַל זֶה פֵּרְשׁוּהוּ הָרִאשׁוֹנִים, כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְכָל מִי שֶׁזָּכָה לַהֲלָכָה אַחַת - יוֹרֵשׁ עוֹלָם אֶחָד, כָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁזּוֹכֶה לְמַסֶּכֶת אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם אוֹ לְשִׁשִּׁים, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם שִׁשִּׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, שֶׁכָּל מַסֶּכֶת הִיא גְבִירָה בְּעַצְמָהּ. אַשְׁרֵי הוּא מִי שֶׁיּוֹרֵשׁ אוֹתָהּ בָּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהֲלָכָה הִיא עַלְמַת הַגְּבִירָה, שֶׁהִיא קַבָּלָה. אַשְׁרֵיהֶם אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא עַל כֻּלָּם בַּהֲלָכָה, לְהוֹצִיאָהּ מֵהַגָּלוּת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ

לְאַפָּקָא לָהּ מִן גָּלוּתָא, דְּאִתְּמַר בָּהּ (ישעיהו נ א) **וּבְפִשְׁעֵיכֶם שֻׁלְּחָה אִמְּכֶם, וּלְמֵיזַל לָהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, לְמֶהֱוֵי לָהּ קַבָּלָה בִּדְרוֹעוֹי, לְקַיֵּים בָּהּ** (שיר ב ו) **שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וכו'.**

וּבְפִשְׁעֵיכֶם שֻׁלְּחָה אִמְּכֶם, וּלְהוֹלִיכָהּ אֶל בַּעְלָהּ שֶׁתִּהְיֶה לָהּ קַבָּלָה בִּזְרוֹעוֹתָיו, וּלְקַיֵּם בָּהּ שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וְכוּ'.

בִּימֵי יְהוֹשֻׁעַ בִּמְקוֹם הַמַּלְכוּת שָׁלְטָה הַשִּׁפְחָה

דִּבְגָלוּתָא מִשְׁנַ"ה דְּאִיהִי מטטרו"ן שָׁלְטָא, וְאִיהוּ מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ, בַּאֲתַר דְּמַטְרוֹנִיתָא יָתְבָא מִשְׁנָה, וְדָא אִיהוּ (משלי ל כג) **וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ, וּבְיוֹמוֹי דְּמֹשֶׁה לָא שָׁלְטָא שִׁפְחָה אֶלָּא מַטְרוֹנִיתָא, לְבָתַר דְּמִית מֹשֶׁה וְיָרִית יְהוֹשֻׁעַ דְּאִיהוּ נַעַר, בַּאֲתַר מַלְכוּתָא שָׁלְטָא שִׁפְחָה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר** (יהושע ה יד) **אֲנִי שַׂר צְבָא יהו"ה עַתָּה בָאתִי.**

שֶׁבַּגָּלוּת מִשְׁנַ"ה, שֶׁהִיא מטטרו"ן, שׁוֹלֵט, וְהוּא מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ, בְּמָקוֹם שֶׁהַגְּבִירָה יוֹשֶׁבֶת מִשְׁנָה, וְזֶהוּ וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִרְתָּהּ. וּבִימֵי מֹשֶׁה לֹא שָׁלְטָה הַשִּׁפְחָה אֶלָּא הַגְּבִירָה. אַחַר שֶׁמֹּשֶׁה מֵת וְיָרַשׁ יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהוּא נַעַר, בִּמְקוֹם הַמַּלְכוּת שָׁלְטָה הַשִּׁפְחָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲנִי שַׂר צְבָא יהו"ה עַתָּה בָאתִי.

אֵין דּוֹרְשִׁין בַּמֶּרְכָּבָה בְּיָחִיד

וְהָא אוּקִימְנָא, מטטרו"ן אִיהוּ מַעֲשֵׂה מֶרְכָּבָה, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר אֵין דּוֹרְשִׁין בְּמֶרְכָּבָה בְּיָחִיד, מַאי בְּיָחִיד בִּיחִידָא דְעָלְמָא, אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה חָכָם וּמֵבִין מִדַּעְתּוֹ, חָכָם בְּחָכְמָה וּמֵבִין בְּבִינָה וְיוֹדֵעַ בְּדַעַת, דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (שמות לא ג) **וָאֲמַלֵּא אוֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִי"ם בְּחָכְמָה בִתְבוּנָה וּבְדַעַת, בְּגִין דְּאִיהוּ מַשְׁכְּנָא דְּאִתְמְלֵי בִּתְלַת דַּרְגִּין אִלֵּין, וּבְכָל מְלָאכָה דָא מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, דְּאֵין דּוֹרְשִׁין לָהּ בְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית בִּשְׁנַיִם, אֶלָּא בְיִחוּדָא דְעָלְמָא, מֶרְכָּבָ"ה דִּילָהּ אִיהוּ מטטרו"ן גּוּף שְׁכִינְתָּא.**

וַהֲרֵי בֵּאַרְנוּ שֶׁמטטרו"ן הוּא מַעֲשֵׂה מֶרְכָּבָה, וְעָלָיו נֶאֱמַר אֵין דּוֹרְשִׁין בַּמֶּרְכָּבָה בְּיָחִיד. מַה זֶּה בְּיָחִיד? בִּיחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה חָכָם וּמֵבִין מִדַּעְתּוֹ. חָכָם בְּחָכְמָה וּמֵבִין בְּבִינָה וְיוֹדֵעַ בְּדַעַת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וָאֲמַלֵּא אוֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מִשְׁכָּן שֶׁהִתְמַלֵּא בִּשְׁלֹשֶׁת הַדְּרָגוֹת הַלָּלוּ. וּבְכָל מְלָאכָה - זֶה מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, שְׁכִינָה תַחְתּוֹנָה, שֶׁאֵין דּוֹרְשִׁים לָהּ בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית בִּשְׁנַיִם, אֶלָּא בְּיִחוּד שֶׁל הָעוֹלָם, הַמֶּרְכָּבָ"ה שֶׁלָּהּ הוּא מטטרו"ן, גּוּף הַשְּׁכִינָה.

ספר

זוֹהַר לְפוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א׳

ספר

זוהר למרדכי

ספר

זוהר למרדכי

שאלות ותשובות

פרק א

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִסְכִּים עִמָּנוּ, שֶׁעֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לִהְיוֹת עִמָּנוּ בַּחִבּוּר הַזֶּה

בכתבי האר"י לפורים מובא **שמרדכי הצדיק היה נשמת משה רבנו** ע"ה, עיי"ש.

בְּתִקּוּנֵי זֹהַר (דַּף קי"א) וזה לשונו: **אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן חַבְרַיָּא בְּוַדַּאי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִסְתַּכַּם עִמָּנָא, עִלָּאִין וְתַתָּאִין לְמֶהֱוֵי בְּהַאי חִבּוּרָא, זַכָּאָה דָּרָא דְהַאי אִתְגַּלְיָיא בֵיהּ, דְּעָתִיד כּוּלֵּי הַאי לְאִתְחַדְּשָׁא עַל יְדָא דְמֹשֶׁה בְּסוֹף יוֹמַיָּא בְּדָרָא בַתְרָאָה, [שעתיד כל זה להתחדש על ידי משה בסוף הימים בדור האחרון] לְקַיְּימָא קְרָא [לקיים מה שכתוב] (קֹהֶלֶת א ט) מַ'ה שֶּׁ'הָיָה ה'וּא שֶׁיִּהְיֶה. וּבֵיהּ (דף קיב ע"א) (תהלים לג יד) מִ'מְּכוֹן שִׁ'בְתּוֹ הִ'שְׁגִּיחַ, (שם קמד טו) אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָ"ה לּוֹ בְּגִימַטְרִיָּא מֹשֶׁ"ה, אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיהו"ה אלהי"ו, דַּעֲלֵיהּ אִתְּמַר (קהלת א ד) דּוֹר הוֹלֵךְ וְדוֹר בָּא, וְלֵית דּוֹר פָּחוּת מִשִּׁשִּׁים רִבּוֹא, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר (תהלים קה ה) דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר, וְאִתְפַּשְּׁטוּתֵיהּ הוּא בְּכָל דָּרָא וְדָרָא, בְּכָל צַדִּיק וְחָכָם דְּמִתְעַסֵּק בְּאוֹרַיְיתָא, עַד שִׁתִּין רִבּוֹא, לְאַשְׁלָמָא לְכֻלְּהוּ מִפְּגִימוּ דִלְהוֹן, וְרָזָא דְמִלָּה (ישעיה נג ה) וְהוּא מְחוֹלָל מִפְּשָׁעֵנוּ, דְּאִיהוּ שָׁקִיל לְכֻלְּהוּ, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין אִשָּׁה אַחַת יָלְדָה שִׁשִּׁים רִבּוֹא, וּמַנּוּ מֹשֶׁה דְשָׁקִיל כְּשִׁשִּׁים רִבּוֹא, וּבְגִין דָּא אִתְּמַר עֲלֵיהּ דּוֹר הוֹלֵךְ (וְדוֹר בָּא) לְהַהוּא עָלְמָא, וְדוֹר בָּא אִיהוּ יֵיתֵי כְּמִלְּקַדְמִין.**

בְּלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ: אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: חֲבֵרִים, בְּוַדַּאי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִסְכִּים עִמָּנוּ, שֶׁעֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לִהְיוֹת עִמָּנוּ בַּחִבּוּר הַזֶּה, אַשְׁרֵי הַדּוֹר שֶׁזֶּה הִתְגַּלָּה בּוֹ, שֶׁעָתִיד כָּל זֶה לְהִתְחַדֵּשׁ עַל יְדֵי מֹשֶׁה בְּסוֹף הַיָּמִים בַּדּוֹר הָאַחֲרוֹן, לְקַיֵּם אֶת הַכָּתוּב מַ"ה שֶּׁ"הָיָה ה"וּא שֶׁיִּהְיֶה, וּבוֹ מִ'מְּכוֹן שִׁ'בְתּוֹ הִ'שְׁגִּיחַ, אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָ"ה לּוֹ בְּגִימַטְרִיָּא מֹשֶׁ"ה, אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיהו"ה אֱלֹהָי"ו, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר דּוֹר הֹלֵךְ וְדוֹר בָּא, וְאֵין דּוֹר פָּחוֹת מִשִּׁשִּׁים רִבּוֹא, וְעָלָיו נֶאֱמַר דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר, וְהִתְפַּשְּׁטוּתוֹ הִיא בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּבְכָל צַדִּיק וְחָכָם שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, עַד שִׁשִּׁים רִבּוֹא, לְהַשְׁלִים

אֶת כֻּלָּם מֵהַפְּגָם שֶׁלָּהֶם, וְסוֹד הַדָּבָר - וְהוּא מְחֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ, שֶׁהוּא שָׁקוּל לְכֻלָּם, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אִשָּׁה אַחַת יָלְדָה שִׁשִּׁים רִבּוֹא, וּמִיהוּ? מֹשֶׁה שֶׁשָּׁקוּל כְּשִׁשִּׁים רִבּוֹא, וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר עָלָיו דּוֹר הֹלֵךְ (וְדוֹר בָּא), לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְדוֹר בָּא הוּא יָבֹא כְּמוֹ מִקֹּדֶם. (ועיין זוהר בראשית כ"ה ע"א).

פרק ב

שאלה א

מי נתן את השם למשה רבינו ולהרשב"י?

גְּדוּלָּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֵין לְשַׁעֵר וּגְדוּלָּה מֵהַשָּׂגָתֵנוּ וְלֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד. וְהוּא נִשְׁמַת הָרַשְׁבִּ"י **כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת,** (אוֹפַנִּים, אוֹפַן ע'): **רָאָה מֹשֶׁה מַה שֶּׁיְּתַקֵּן** רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי שֶׁהָיָה נִיצוֹץ שֶׁלּוֹ מִזִּמְנָא תִּנְיָינָא דְּסָלִיק מֹשֶׁה לְהַר כּוּ', **וְזֶה סוֹד פָּסוּק עָלִיתָ לַמָּרוֹם שָׁבִיתָ שֶׁבִ"י נוֹטָרִיקוֹן שִׁ'מְעוֹן בֶּ'ן יּ'וֹחַאי שֶׁהוּא בִּזְמְנָא תִּנְיָינָא דְּסָלִיק לָהָר, עַכַּ"ל.**

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קָרָא בִּשְׁמוֹת מֹשֶׁה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי

טֶרֶם שֶׁנּוֹלַד מֹשֶׁה רַבֵּינוּ, קְרָאוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּשְׁמוֹ "מֹשֶׁה" (פִּרְקֵי דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר פֶּרֶק ל"ב, וְעַיֵּן שָׁם בְּהַגָּהוֹת הָרַדַּ"ל). וְכֵן אִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חֵלֶק ג' דַּף ס"א:) עַל רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי: **רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי**, מִן יוֹמָא דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמָא, הֲוָה אִזְדְּמַן קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ. **וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרֵי לֵיהּ בִּשְׁמֵיהּ.**

מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי נִקְרְאוּ "סִינַי"

לְמֹשֶׁה רַבֵּינוּ קָרְאוּ "סִינַי", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר (חֵלֶק ג' דַּף צ"ח: בְּרַעְיָא מְהֵימְנָא): חֲדוּ כּוּלְּהוּ תַּנָּאִין וַאֲמוֹרָאִין וְאַמְרֵי מַאן קָאִים קָמֵי סִינַי. וְכֵן **קָרְאוּ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי "סִינַי"** בְּתִקּוּנֵי זֹהַר. (תִּקּוּן כ"ב דַּף ס"ג:)

נָשִׁיר כֻּלָּנוּ בְּיַחַד: סִינַי סִינַי לוֹ נִקְרָא, אֲרִי שֶׁבַּחֲבוּרָה, מִמֶּנּוּ תֵּצֵא תוֹרָה[1], אֲדוֹנֵנוּ בַּר יוֹחָאי. וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי, רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי: וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי, רַבִּי שִׁמְעוֹן צַדִּיקָאי:

---

1. בזהר הקדוש פרשת פנחס: אמרו התנאים לרשב"י אלו לא נתן לנו הקב"ה את התורה אלא נתן לנו את הרשב"י דיינו. וזה פירוש ממנו תצא תורה.

פרק ג

שאלה ב?

אֲנַחְנוּ שרים אֶת הַשִּׁיר שֶׁיִּסֵּד הַבֶּן אִישׁ חַי זְיָעָ"א וּבְהֶמְשֵׁךְ גַּם אוֹמְרִים "תּוֹרָתוֹ מָגֵן לָנוּ" אוּלַי כְּבוֹד הָאַדְמוֹ"ר יְבָאֵר לָנוּ אֵיךְ מָגֵן לָנוּ?

מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי מָנְעוּ פֻּרְעָנֻיּוֹת מִן הָעוֹלָם

עַל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אִיתָא שֶׁהֶעֱבִיר הַפֻּרְעָנֻיּוֹת מִלָּבוֹא בָּעוֹלָם. (וַיִּקְרָא רַבָּה א, ג). וְכֵן נֶאֱמַר עָלָיו מֹשֶׁה עָמַד בַּפֶּרֶץ, דִּכְתִיב וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידָם לוּלֵי מֹשֶׁה בְחִירוֹ עָמַד בַּפֶּרֶץ. (אֶסְתֵּר רַבָּה ו, ב), וְכֵן אִיתָא בַּזֹּהַר: לָא הֲוָה בְּעָלְמָא בַּר נָשׁ דְּיָגִין עַל דָּרֵיהּ כְּמֹשֶׁה דְּאִיהוּ רַעֲיָא מְהֵימְנָא. (חֵלֶק א' דַּף ק"ו.) וְכֵן אִיתָא בַּזֹּהַר עַל רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי שֶׁאָמַר: **בְּחַיַּי לָא יָתִיב עַלְמָא בְּצַעֲרָא, וְלָא אִיתְדַּן בְּדִינָא דִלְעֵילָא. [בְּחַיַּי לֹא יָשַׁב הָעוֹלָם בְּצַעַר וְלֹא נִדּוֹן בַּדִּין שֶׁלְּמַעְלָה]** (זֹהַר חֵלֶק א' דַּף רכ"ה.). - וְעוֹד מְסוּפָּר בְּזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁפַּעַם אֶחָד קִטְרֵג הַשָּׂטָן וְקִבֵּל רְשׁוּת לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם, וְרָאָה הָרַשְׁבִּ"י זְיָ"עָ שֶׁהֶחְשִׁיךְ הַיּוֹם בַּבֹּקֶר, הִבִּיט וְרָאָה אֶת הַסְּמֶ"ךְ מֶ"ם, אָמַר לוֹ לֵךְ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ וְתֹאמַר לוֹ שֶׁרַבִּי שִׁמְעוֹן בָּעוֹלָם וּמָגֵן עַל הָעוֹלָם, וְלֹא הִסְכִּים לָלֶכֶת, אָמַר לוֹ אִם אֵין אַתָּה הוֹלֵךְ אֲנִי מְבַטֵּל אוֹתְךָ לְגַמְרֵי, מִיַּד הָלַךְ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַה? אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ בְּוַדַּאי שֶׁהַרַשְׁבִּ"י יָכוֹל לְהָגֵן עַל הָעוֹלָם כּוּלוֹ וּלְהַצִּילוֹ?

שְׁאֵלָה ג

מַה הָעֵצָה שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל יִלְמְדוּ זוֹהַ"ק וְנִזְכֶּה לִגְאוּלָּה בְּרַחֲמִים?

וְעַכְשָׁו נְסַפֵּר עַל הַתָּכְנִית הַחֲדָשָׁה הָעוֹלָמִית שֶׁבְּוַדַּאי יָבִיא מַהֵר אֶת הַגְּאוּלָה הַשְּׁלֵימָה בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן וְאָמֵן.

יִ'שְׂרָאֵל הַ'קְּדוֹשִׁים וְ'הַטְּהוֹרִים הֵ'מָּה כְּלוּלִים כָּל שִׁשִּׁים רִבּוֹא נְשָׁמוֹת בְּתוֹךְ סֵפֶר הַזּוֹהַ"ק, כִּדְכָתַב רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ **הָרַמְחַ"ל** זְיָ"ע בְּאִגְּרוֹתָיו. וְלָכֵן כָּל אֶחָד יַטְמִין עַצְמוֹ בְּסֵפֶר **הַזּוֹהַר** הַק' בִּמְיֻחָד בְּדוֹרֵנוּ דָּרָא בָּתְרָאָה [דוֹר אַחֲרוֹן]. **וּבְזֹהַר** (זֹהַר חֵלֶק ג' דַּף קנ"ג) **בְּרַעְיָא מְהֵימְנָא** כָּתַב דְּהוּא **"תֵּיבַת נֹחַ"** שֶׁמַּצִּיל מִפְּנֵי הַמַּבּוּל הַנּוֹרָא. וְלָזֶה תִּקֵּן הָרַמְחַ"ל זְיָ"ע דְּיִקְבְּצוּ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל לִלְמוֹד זוֹהַ"ק וּבָזֶה יִתְבַּטְּלוּ כָּל הַגְּזֵרוֹת - וְיִצְמְחוּ הַיְשׁוּעוֹת בִּצְמִיחַת קֶרֶן דָּוִד בִּמְהֵרָה. (וְעַיֵּן בְּסֵפֶר זְכוּתָא דְּרַשְׁבִּ"י).

כָּתַב בִּשְׂדֵי **חֶמֶד** (מַעֲרֶכֶת מ' סוֹף כְּלָל קצ"ח) וז"ל: **מִצְוָה שֶׁעוֹשִׂים אוֹתָהּ הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם בְּשֻׁתָּפוּת, כָּל אֶחָד נוֹטֵל שְׂכַר כְּאִילוּ עֲשָׂאָהּ כּוּלָּהּ לְבַדּוֹ**, וּמִטַּעַם זֶה נוֹהֲגִים כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת **חֲבוּרַת ש"ס וּמְחַלְּקִים הַשַּׁ"ס** בֵּין כַּמָּה בְּנֵי אָדָם, שֶׁכָּל אֶחָד לוֹקֵחַ מַסֶּכֶת אַחַת, וְעוֹשִׂים סִיּוּם פַּעַם אַחַת בְּשָׁנָה, וְכֵן חֲבוּרוֹת שֶׁחִלְּקוּ בֵּינֵיהֶם לִלְמוֹד **סֵדֶר מִשְׁנָיוֹת**, וְשׁוּרַת הַדִּין נוֹתֶנֶת שֶׁיִּטּוֹל **כָּל אֶחָד וְאֶחָד שְׂכַר כְּאִילּוּ לָמַד הַשַּׁ"ס כּוּלּוֹ**, עַכַּ"ל. - **הַלּוֹמְדִים בַּחֲבוּרָה** - כָּל אֶחָד כַּמָּה דַּקּוֹת וּמִשְׁתַּתְּפִים וּמִתְאַחֲדִים בִּרְצוֹנָם, עוֹלֶה לָהֶם לְכוּלָּם שֶׁלָּמְדוּ כָּל הַזּוֹהַ"ק, וְכָךְ נוּכַל **בְּשֶׁבַע דַּקּוֹת לַעֲשׂוֹת סִיּוּמֵי זוֹהַר לַאֲלָפִים**, וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ דִּבְרֵי הַנָּבִיא יְשַׁעְיָה (פֶּרֶק ס' כ"ב) "**הַקָּטֹן יִהְיֶה לָאֶלֶף**" שֶׁאֲפִילוּ בְּדוֹרֵנוּ הַנָּמוּךְ - יוּכַל לְהֵחָשֵׁב לְשַׂר הָאֶלֶף, שֶׁסִּיֵּם כָּל הַזּוֹהַ"ק, וּבְ**פֶלֶא יוֹעֵץ** (עֶרֶךְ רַבִּים) כָּתַב: וְכַמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְתוֹרָה דְּרַבִּים וּתְפִלָּה דְּרַבִּים וְכָל מִצְוָה הַנַּעֲשֵׂית בְּרַבִּים, הִנֵּה כִּי כֵן רָאוּי לְכָל אָדָם לְהִתְחַבֵּר עִם יִרְאֵי ה' וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ וּלְקַיֵּים מַאֲמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה (תְּהִילִים קי"ט ס"ג) "חָבֵר אָנִי לְכָל אֲשֶׁר יְרֵאוּךָ". עַכַּ"ל.

פרק ד'

שְׁאֵלָה ד'

רָאִינוּ בִּסְפָרִים שֶׁל הָרַב שֶׁכָּל מִי שֶׁלּוֹמֵד זוֹהַ"ק הָרַשְׁבִּ"י יוֹשֵׁב אֶצְלוֹ, מִנַּיִן הַדָּבָר הַנִּפְלָא הַזֶּה?

כְּשֶׁאוֹמְרִים לְשׁוֹן הָאִדְרָא "אִתְעַטַּר" מִיַּד בָּא הָרַשְׁבִּ"י וְיוֹשֵׁב בֵּינֵנוּ

כָּתַב הַמְקוּבָּל הַקָּדוֹשׁ רַבִּי **אַבְרָהָם אֲזוּלַאי** זְיָעָ"אָ זְקֵנוֹ שֶׁל **הַחִידָ"א** בְּשֵׁם הַמְקוּבָּל הָרַב **אַבְרָהָם גְּלַאנְטִי** זְיָ"ע, בְּסִפְרוֹ "**אוֹר הַחַמָּה**" עַל הַ"**אִדְרָא דְּמַשְׁכְּנָא**" (שֶׁבְּפָרָשַׁת מִשְׁפָּטִים דַּף קכ"ג ע"ב), וְזֶה לְשׁוֹן קָדְשׁוֹ: אֲפִילוּ עוֹד הַיּוֹם אַחַר שֶׁנִּפְטַר רַשְׁבִּ"י מִבֵּינֵינוּ, **כָּל זְמַן שֶׁאָנוּ עוֹסְקִים בְּדִבְרֵי הָאִדְרָא, "אִתְעַטַּר" בָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן מְעֻטָּר כְּמֶלֶךְ בַּעֲטְרוֹתָיו בְּרֹאשׁ, וְיוֹשֵׁב בְּגַוָּון**, עכל"ק. הַאִם יֵשׁ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מִזּוֹ, עַל כֵּן רָאוּי לַעֲשׂוֹת סְעוּדַת מִצְוָה. וּבְוַודַּאי כַּאֲשֶׁר יְבַקֵּשׁ וְיִתְפַּלֵּל בִּזְכוּת הָרַשְׁבִּ"י תִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ וְתֵעָשֶׂה בַּקָּשָׁתוֹ.

וכתב הצה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע בספרו בני יששכר (מאמרי חודש סיון מאמר ב' אות ב') וז"ל: מן הה"ר לאמור במדרש (שמו"ר כ"ח א-ב) באותה שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה, עשה בו הקדוש ברוך ההוא קלסטורין

של פניו של משה דומה לאברהם אמר להם הקב"ה אי אתם מתביישים הימנו לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו אמר הקדוש ברוך הוא למשה לא ניתנה לך תורה אלא בזכות אברהם, הוי ומשה עלה אל אלוקים ויקרא אליו ה' מן ההר, בזכות הה"ר (שאברהם אבינו נקרא הה"ר), הנה מן הראוי להתבונן איך סלקא דעתך שיאמר הקב"ה למלאכים שזהו אברהם? הרי זה היה משה? ועוד הנה התחיל שהיה קלסטר פניו דומה לאברהם ואחר כך אמרו שאמר הקב"ה למשה בזכות אברהם?

ונראה לפרש דחדא מתורצת בחברתה, דהנה נעמי כשנתנה עצה לרות וירדת הגורן דרשו חז"ל, זכותי תדר עמך... כי זכות של נעמי הָלַךְ עמה והוא כמו שיעור קומתה ממש, הנה מבואר לך, הזכות של האדם, הוא ממש שיעור קומת האדם עצמו, דהנה נעמי אמרה וירדתי הגם שהיתה בביתה... וכן כיון שזכות אברהם עלה עם משה, הנה היה שם קומת אברהם ממש, וה' אלוקים אמת אמר, לא זהו שאכלתם אצלו? ולמשה הודיע אמיתת הענין כי זכות אברהם עלה עמו, והוא שיעור קומת אברהם ממש עכ"ל. ומבואר מדבריו הקדושים שכאשר זוכים ונדבקים בצדיק זכותו, ושיעור קומתו ודמותו ממש הולכים עימו בכל מקום. ולפי זה כשנתדבק בתורת הרשב"י זיע"א בפרט שצווה אותנו, שנו מידותי, ופירש רש"י למדו תורתי (גיטין ס"ז), וכשנקיים את רצון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה ילך עמנו בכל מקום, ובוודאי ניוושע בכל הענינים.

שְׁאֵלָה ה'

הָרַב אָמַר בְּשִׁעוּר הַקּוֹדֶם שְׁמִי שֶׁלֹּא לוֹמֵד זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ נִקְרָא עַם הָאָרֶץ, הַאִם זֶה גַּם לְמִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּעַל פֶּה כָּל הַשַּׁ"ס?

לְהִתְאַחֵד בְּלִימּוּד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה - וְכָךְ נִזְכֶּה לִגְאוּלָּה הָאֲמִיתִּית

וּבְזוֹהַ"ק קָרְאוּ לְמִי שֶׁלֹּא לוֹמֵד סוֹדוֹת הַתּוֹרָה [וּלְכָל הַפָּחוֹת לִימּוּד בִּקְרִיאָה זוֹהַ"ק], עַם הָאָרֶץ, וּבִגְלָלוֹ מִתְעַכֵּב הַגְּאוּלָּה רַחַ"ל. עַל כֵּן כּוּלָּנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַחֵד בְּלִימּוּד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה. וּבָרוּךְ ה' שֶׁזָּכִינוּ בְּדוֹרֵנוּ לְהִתְחַבֵּר כְּלָל יִשְׂרָאֵל עִם "מִפְעַל הַזּוֹהַר הָעוֹלָמִי" הָעוֹבֵד לְלֹא לְאוּת לְלֹא מַטְּרוֹת רֶוַח, וְלוֹקֵחַ עַל שִׁכְמוֹ מַשָּׂא וְעוֹל הַחוֹבוֹת לְמַעַן הָקִים הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה וּלְשַׂמֵּחַ לְאָבִינוּ

שֶׁבַּשָּׁמַיִם - **עַל כֵּן אַחַי! כָּל אֶחָד יְכַלֵּל בְּלִימּוּד הַנִּשְׂגָּב הַזֶּה לְמַעַן פְּדוּת הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה וּלְמַעַן פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ וּפְדוּת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בְּרַחֲמִים**, אָכֵּ"ר.

פרק ה'

שְׁאֵלָה ו'

לָמָּה מְחַכֶּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּדֵי לְגָאֳלֵנוּ?

וּבַזֹּהַר (וַיִּקְרָא פא עא), כָּתוּב עַל הַפָּסוּק "**וְהוּא בְאֶחָד וּמִי יְשִׁיבֶנּוּ**" וַהֲלֹא אֶחָד לֹא יֹאמַר אֶלָּא **בְּאֶחָד**, כְּלוֹמַר **וְהוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹרֶה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַחְדוּת**, וְאָז אֵין מִי שֶׁיְּשִׁיבֵנוּ וִיסַלְּקֵנוּ מֵעֲלֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה לח), חֲבוּר עֲצַבִּים אֶפְרָיִם הַנַּח לוֹ (הוֹשֵׁעַ פֶּרֶק ד יז), אֲבָל חָלַק לִבָּם עַתָּה יֶאְשָׁמוּ, הַכַּוָּנָה שֶׁאִם הֵם חֲלוּקִים בְּלִבּוֹתָם אָז הַקָּבָּ"ה מִסְתַּכֵּל לְאַשְׁמוּתָם רַחְ"לִ. - וּבְחִידָ"א (בְּסִפְרוֹ "חַדְרֵי בָטֶן" דְּרוּשׁ לְפָרָשַׁת זָכוֹר) כָּתַב: **דְּאַחְדוּת סִבַּת קִיּוּם הַדָּת, וְהִיא אֶבֶן יְקָרָה יְסוֹד מוּסָד יִשְׂרָאֵל וִיסוֹד הַגְּאוּלָּה**, עַכַּ"ל.

ה' יִתְבָּרַךְ מְחַכֶּה לָנוּ שֶׁנִּלְמַד אֶת תּוֹרַת הָרַשְׁבִּ"י - כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד - כְּדֵי שֶׁיָּחוּשׁ לְגָאֳלֵנוּ

(בְּשִׁיר הַשִּׁירִים פ' ב, ח-י): **קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת: דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ מַשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלֹּנוֹת מֵצִיץ מִן הַחֲרַכִּים: עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי לָךְ.** - בֹּאוּ וְנֵצֵא לְקַבֵּל פְּנֵי מָשִׁיחַ צִדְקֵינוּ בְּרַחֲמִים - בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן מִן גָּלוּתָא בְּרַחֲמֵי (זוֹהַ"ק).

שְׁאֵלָה ז'

מִפְּנֵי מַה קוֹרָה הַרְעִידוֹת הָאֲדָמָה בָּעוֹלָם, וּמַה זֶּה אוֹמֵר לָנוּ?

וְלָזֶה סִדַּרְנוּ אֶת סֵפֶר הַזּוֹהַר מְחוּלָּק ל-960 קוּנְטְרֵסִים 30 קוּנְטְרֵסִים בְּ-32 קְפְסָאוֹת, וְכָךְ בְּכַמָּה דַּקּוֹת יוּכְלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד לְסַיֵּם אֶת כָּל הַזּוֹהַ"ק אַלְפֵי פְּעָמִים. וְכָל אֶחָד שֶׁלּוֹמֵד מִצְטָרֵף עִם הַכְּלָל וּמְסַיֵּם יַחְדָּיו, וְנֶחְשַׁב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּאִילוּ סִיֵּם כָּל הַזּוֹהַ"ק.

אָמְרוּ חֲזַ"ל **לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה אֶלָּא לְאוֹכְלֵי הַמָּן!!!** (רַשִׁ"י דִּבְרֵי הַיָּמִים ב' ל"א ד') - וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח דַּף סב), כָּתוּב מַה מְיֻחָד בְּאוֹכְלֵי הַמָּן? שֶׁכַּאֲשֶׁר אָכְלוּ אֶת הַמָּן הָיָה מִתְבָּרֵךְ בַּמֵּעַיִם וְקִבְּלוּ אוֹר רוּחָנִי וְרָאוּ מַה שֶּׁלְּמַעְלָה וְזָכוּ לַחָכְמָה עֶלְיוֹנָה. וְעַל

זֶה נִקְרְאוּ דּוֹר דֵּעָה, וְהֵם הָיוּ בְּנֵי הָאֱמוּנָה וְלָהֶם נִתְּנָה הַתּוֹרָה לְהִסְתַּכֵּל בָּהּ בִּפְנִימִיּוּתָהּ וְלָדַעַת דְּרָכֶיהָ. - **רוֹאִים מֵהַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁעִקַּר נְתִינַת הַתּוֹרָה נִתְּנָה לְאֵלּוּ שֶׁלּוֹמְדִים אֶת סוֹדוֹתֶיהָ.** - וּבֵאוּר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ פָּרָשַׁת וַיְחִי (מט יא), כָּתַב: **שֶׁכֹּחוֹ שֶׁל הַגּוֹאֵל הֶעָצוּם מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ הוּא שֶׁצָּרִיךְ שֶׁיִּתְעַסְּקוּ יִשְׂרָאֵל בְּיֵינָהּ שֶׁל תּוֹרָה, וּבֵאוּר הַדְּבָרִים שֶׁיִּלְמְדוּ אֶת פְּנִימִיּוּת הַתּוֹרָה שֶׁזֶּה יֵינָהּ שֶׁל תּוֹרָה.** (גַּם יַיִן גִּימַטְרִיָּה "**סוֹד**").

עַל כֵּן אַחַי וְרֵעַי בּוֹאוּ וְנָחִישׁ הַגְּאוּלָּה בְּלָמְדֵנוּ זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ בְּאַחְדוּת כָּל **ל"ב** [32] **יִשְׂרָאֵל**, עַל יְדֵי כַּמָּה אוֹפַנִּים: **א. כָּל אֶחָד יִקַּח קֻפְסָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ 30 חֲלָקִים שֶׁל הַזּוֹהַ"ק** [הַמְּחוּלָּק לתתק"ס חֲלָקִים (960)], **וְיִלְמַד קוּנְטְרֵס אֶחָד בְּכָל יוֹם כְּשֶׁבַע דַּקּוֹת** [בְּמֶשֶׁךְ חוֹדֶשׁ יָמִים] **עִם עוֹד 31 שֶׁהֵם בְּיַחַד ל"ב** [32] **אִישׁ, מְסַיְּימִים אֶת כָּל הַזּוֹהַ"ק בְּחוֹדֶשׁ, וְזֶה אֶפְשָׁר בְּקַלּוּת, וּבְכָךְ יְסַיְּימוּ יַחְדָּיו אֶת הַזּוֹהַ"ק בְּכָל חוֹדֶשׁ. - ב. כָּל אֶחָד יְחַלֵּק לַחֲבֵרָיו חוֹבֶרֶת אֶחָד בְּסַךְ הַכֹּל לְחַלֵּק ל-30 אִישׁ** [שֶׁזֶּה לֹא קָשֶׁה], **וּבְכָךְ יוּכְפְּלוּ זְכִיּוֹתָיו לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת,** [וּכְבָר הוּבְאוּ דִּבְרֵי הַזּוֹהַ"ק בְּפָרָשַׁת תְּרוּמָה [קכ"ח ע"ב], מִגֹּדֶל מַעֲלַת "מְזַכֶּה הָרַבִּים"], **וְכָל ל"ב יְהוּדִים** [32] **שֶׁיַּעֲשׂוּ כֵּן מְסַיְּימִים אֶת כָּל הַזּוֹהַ"ק. - ג. לְחַלֵּק לְל"ב [32] בָּתֵּי מִדְרָשׁ, וְשָׁם אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה,** [ג' פְּעָמִים בְּיוֹם], **יִלְמְדוּ כְּשֶׁבַע דַּקּוֹת [7] צִבּוּר שֶׁל 30 אִישׁ, וְכָךְ יְסַיְּימוּ אֶת כָּל הַזּוֹהַ"ק כַּמָּה פְּעָמִים בְּיוֹם. - בְּיָדֵינוּ הַדָּבָר לְהָחִישׁ אֶת הַגְּאוּלָּה - וּלִזְכּוֹת לְקַבֵּל פְּנֵי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּקָרוֹב בְּרַחֲמִים. - לִפְרָטִים: 0548-436784**

לֶהֱוֵי יָדוּעַ שֶׁכָּל הַמְסַיְּמִים אֶת סֵפֶר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ בִּבְחִינַת "**כְּנִישְׁתָּא חֲדָא**" (זוֹהַ"ק) הֵם בִּבְחִינַת "**אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים**" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ד), - עֲלֵיהֶם תָּלוּי וְעוֹמֵד הַצָּלַת כְּלַל יִשְׂרָאֵל, "**כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים**" וְהֵם שׁוֹלְטִים עַל הַגְּבוּרוֹת וּמְמַתְּקִים אוֹתָם, וּמִיַּד בָּאָה הַגְּאוּלָּה בב"א.

פרק ו'

שְׁאֵלָה ח'

מִפְּנֵי מַה קוֹרֶה הַרְעִידוֹת הָאֲדָמָה בָּעוֹלָם, וּמָה זֶה אוֹמֵר לָנוּ?

בִּתְפִילּוֹת יָמִים נוֹרָאִים אָנוּ אוֹמְרִים:

וְיֵדַע כָּל פָּעוּל, כִּי אַתָּה פְעַלְתּוֹ, וְיָבִין כָּל יְצוּר, כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ, וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ. ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה

אָמַר הַנָּבִיא (חֲבַקּוּק פֶּרֶק ג' ו') "עָמַד וַיְמֹדֶד אֶרֶץ רָאָה וַיַּתֵּר גּוֹיִם וַיִּתְפֹּצְצוּ הַרְרֵי עַד שַׁחוּ גִּבְעוֹת עוֹלָם הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ". "**עָמַד**" פֵּירוּשׁ הַמַּלְבִּים: אֶת שֶׁיַּעֲמֹד הָעֹז הַהוּא וְיִתְעוֹרֵר לְהַנְהִיג הַנְהָגָה נִסִּית בְּהַשְׁגָּחָה גְּלוּיָה, "**הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ**" פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: הֶרְאָה לָהֶם שֶׁכָּל מַהֲלָכוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁלּוֹ הוּא.

כָּל הָעוֹלָם מִתְהַפֵּךְ, שַׁלִּיטִים נוֹפְלִים וּמְהוּמוֹת בְּכָל הַמְּדִינוֹת, וְאִישׁ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה יֵּלֶד יוֹם, לִפְנֵי שָׁבוּעַ הָיָה רְעִידַת אֲדָמָה נוֹרָאָה בָּנְיוּ זִילַנְד, וְהַשָּׁבוּעַ הָיָה רְעִידַת אֲדָמָה גַּם בְּסִין, וּבְלֵיל שִׁישִּׁי הָיְתָה רְעִידַת אֲדָמָה בְּיַפָּן בֵּין הַקָּשׁוֹת בְּיוֹתֵר שֶׁהָיוּ בָּעוֹלָם, 9 בַּסֻּלָּם רִיכְטֶר, וְכָל הָעוֹלָם הִזְדַּעֲזַע וְזָז וְנִתָּר מִמְּקוֹמוֹ וְגַם הַשָּׁעוֹן הִשְׁתַּנָּה, וְעוֹד יֵשׁ סַכָּנָה מִזִּהוּם מֵאַרְבָּעָה כּוּרִים אֲטוֹמִים שֶׁעוֹמְדִים לְהִתְפּוֹצֵץ וְכָל הָעוֹלָם בְּפַחַד, וְיָדוּעַ דִּבְרֵי הֶחָפֵץ חַיִּים שֶׁהַכֹּל לְעוֹרֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וּלְהָכִין אוֹתָנוּ לִגְאוּלָה הַשְּׁלֵימָה, וְהַכֹּל כְּדֵי "**וְיֵדַע כָּל פָּעוּל, כִּי אַתָּה פְעַלְתּוֹ, וְיָבִין כָּל יְצוּר, כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ, וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ. ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה**". - וּשְׁמוּעָה נוֹרָאָה שָׁמַעְנוּ מַה שֶּׁקָּרָה בְּיִשּׁוּב אִיתָמָר בְּלֵיל שַׁבַּת קוֹדֶשׁ שֶׁנִּרְצְחוּ 5 נְפָשׁוֹת רַחְ"ל. וְכָל לֵב יָזוּעַ וְכָל עַיִן תִּדְמַע, אַךְ צְרִיכִים וּמֻכְרָחִים לָדַעַת מַה כָּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עַל כָּךְ.

כָּתַב בְּאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ: (בְּפָרָשַׁת וַיְחִי פֶּרֶק מט פָּסוּק יא) עַל הַפָּסוּק: "אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה[2] וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן לְבֻשׁוֹ וּבְדַם עֲנָבִים סוּתֹה", וְזֶלְ"קָ: וּכְנֶגֶד גְּאוּלָה הב' בְּעֵזֶר הַשֵּׁם שֶׁתִּהְיֶה בְּיָמֵינוּ אָמַר: וְלַשּׂוֹרֵקָה, פֵּירוּשׁ בְּעֵת אֲשֶׁר יִשְׁרֹק ה' דִּכְתִיב (זְכַרְיָה י' ח') אֶשְׁרְקָה לָהֶם וַאֲקַבְּצֵם, ... **אֲבָל לֶעָתִיד לָבֹא בְּעֵזֶר הַשֵּׁם לֹא יָנִיחַ מֵהָאֻמּוֹת אֻמָּה גְּדוֹלָה אוֹ קְטַנָּה שֶׁלֹּא תִּנָּתֵן לָהֶם** [וַיַּכְנִיעֵם וְיִנָּעֲרֵם כְּמוֹ שֶׁנִּעֵר אֶת מִצְרַיִם], וְהוּא אוֹמְרוֹ **בְּנִי אֲתוֹנוֹ**, פֵּירוּשׁ מִלְּבַד **עִירֹה**, **אֶלָּא גַּם בְּנִי אֲתוֹנוֹ**.

---

2. דברי הזוהר הקדוש (ויחי רל"ח ע"א), רבי יוסי אמר "**אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה**" זה מלך המשיח שעתיד למשול על חילות העמים, **ועל שרי מעלה הממונים על העמים**, עובדי כוכבים ומזלות, שהם הכוח של האומות להתחזק, ועתיד מלך המשיח להתגבר עליהם.

מֹשֶׁה הוּא גּוֹאֵל רִאשׁוֹן וְהוּא גּוֹאֵל אַחֲרוֹן

וּבְהֶמְשֵׁךְ כָּתַב ... כִּי הֲלֹא יָדַעְתָּ דִּבְרֵי הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (שְׁמוֹת קכ) כִּי מֹשֶׁה הוּא הַגּוֹאֵל אֲשֶׁר גָּאַל אֶת אֲבוֹתֵינוּ הוּא יִגְאַל אוֹתָנוּ וְיָשִׁיב בָּנִים לִגְבוּלָם דִּכְתִיב (קֹהֶלֶת א ט) **מַ'ה שֶּׁ'הָיָה הּ'וּא שֶׁיִּהְיֶה, ר"ת "מֹשֶׁה"**, וְלֹא יִקְשֶׁה בְּעֵינֶיךָ דָּבָר זֶה בְּאוֹמְרָךְ הֲלֹא מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ מִשֵּׁבֶט יְהוּדָה מִזַּרְעוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דָּוִד עַצְמוֹ מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ דִּכְתִיב (יְחֶזְקֵאל לז כד) וְעַבְדִּי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם, כְּמַשְׁמָעוֹ, וְאִם כֵּן הֵיאַךְ אָנוּ אוֹמְרִים שֶׁהוּא מֹשֶׁה, הַבָּא מִשֵּׁבֶט לֵוִי... יֵשׁ לְךָ לָדַעַת כִּי בְּחִינַת נִשְׁמַת מֹשֶׁה ע"ה הִיא כְּלוּלָה מִי"ב שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל הס' רִבּוֹא הָיוּ עֲנָפִים ע"ה, וַעֲנַף שִׁבְטוֹ שֶׁל דָּוִד בְּמֹשֶׁה הוּא, וְלָזֶה תִּמְצָאֶנּוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר שֶׁהָיָה מֶלֶךְ וְכֹהֵן וְלֵוִי וְנָבִיא וְחָכָם וְגִבּוֹר, שֶׁהָיָה כּוֹלֵל כָּל הָעֲנָפִים שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וּלְעָתִיד לָבֹא תִּתְגַּלֶּה בָּעוֹלָם שֹׁרֶשׁ הַמַּלְכוּת שֶׁבְּמֹשֶׁה, שֶׁהוּא עַצְמוֹ מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, וְהוּא דָּוִד, וְהוּא יִנּוֹן וְשִׁילֹה.

כּוֹחוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַמְצֻפֶּה, שִׁילֹה שְׁמוֹ, הוּא בְּחִינַת עֵסֶק הַתּוֹרָה שֶׁיִּתְעַסְּקוּ יִשְׂרָאֵל בְּיֵינָהּ שֶׁל תּוֹרָה

כִּבֵּס בַּיַּיִן וְגוֹ' - יִתְבָּאֵר עַל דֶּרֶךְ אוֹמְרָם ז"ל (בְּזוֹהַר חָדָשׁ פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית) כִּי גָּלוּת רְבִיעִית שֶׁבּוֹ יִגָּלֶה הַגּוֹאֵל הֶעָצוּם צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה בְּיַד יִשְׂרָאֵל מִצְוַת עֵסֶק הַתּוֹרָה, וְזוּלַת זֶה יִתְעַכֵּב מִבּוֹא, וְלָזֶה רָמַז בְּאוֹמְרוֹ כִּבֵּס וְגוֹ', פֵּירוּשׁ כִּי כּוֹחוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַמְצֻפֶּה, שִׁילֹה שְׁמוֹ, הוּא בְּחִינַת עֵסֶק הַתּוֹרָה שֶׁיִּתְעַסְּקוּ יִשְׂרָאֵל בְּיֵינָהּ שֶׁל תּוֹרָה, וְעַיֵּן מַה שֶּׁפֵּרְשׁוּ (שהש"ר ב') בְּפָסוּק הֱבִיאַנִי אֶל בֵּית הַיָּיִן, וְאָמַר כִּי בְּאֶמְצָעוּתָהּ יִהְיֶה לְבוּשׁוֹ שֶׁהוּא כִּנּוּי לַמַּלְכוּת, נָכוֹן אֵלָיו לְלוֹבְשׁוֹ... וְאוֹמְרוֹ וּבְדַם עֲנָבִים וְגוֹ' - נִתְכַּוֵּון לוֹמַר כִּי אִם יַגִּיעַ זְמַן הַגְּאוּלָּה וְלֹא יִמָּצֵא יַיִן, פֵּירוּשׁ שֶׁאֵין בָּנוּ תּוֹרָה, תִּהְיֶה הַגְּאוּלָּה בְּאֶמְצָעוּת עֹל וְתוֹקֶף הַגָּלוּת אֲשֶׁר יְצִירוּן הָאֻמּוֹת לְיִשְׂרָאֵל, כְּאוֹמְרָם ז"ל (סַנְהֶדְרִין צז:) כִּי כְּשֶׁיַּגִּיעַ קֵץ הַנֶּחְתָּם וְלֹא יִהְיֶה בְּיִשְׂרָאֵל זְכוּת לְגוֹאֲלָם יַעֲמִיד לָהֶם מֶלֶךְ קָשֶׁה כְּהָמָן וְכוּ', וְהוּא אוֹמְרוֹ וּבְדַם עֲנָבִים, כִּי בְּאֶמְצָעוּת הַיִּסּוּרִין יִזְדַּכְּכוּ הַנְּפָשׁוֹת וְיִתְבָּרְרוּ נִיצוֹצֵי הַקְּדוֹשָׁה כְּדֶרֶךְ שֶׁיִּתְבָּרְרוּ בְּאֶמְצָעוּת בְּחִינַת הַתּוֹרָה, אֶלָּא שֶׁזּוֹ מְלַאכְתּוֹ נָאָה וְזוֹ מְלַאכְתּוֹ בִּלְתִּי נָאָה ... וְאָמַר סוּתֹה... וְהַכַּוָּונָה בָּזֶה כִּי הֶפְרֵשׁ גָּדוֹל יִהְיֶה בֵּין אִם תִּהְיֶה הַגְּאוּלָּה בְּאֶמְצָעוּת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה, אָז יִגָּלֶה בְּגִלּוּי מַלְכוּת עֶלְיוֹן, לְאִם תִּהְיֶה בְּאֶמְצָעוּת הַנְּקָמָה אֲשֶׁר תִּהְיֶה בְּיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה בִּבְחִינַת עָנִי וְרוֹכֵב וְגוֹ' (זְכַרְיָה ט' ט'):

פרק ז'

שְׁאֵלָה ט'

עַל מַה הֲכִי צָרִיךְ לִזְעֹק וּלְהַתְרִיעַ – ובפרט בימי הפורים?

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד ה'

וְאִיתָא בְּמַסֶּכֶת תְּמוּרָה (דַּף ט"ז א'): אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב בְּשָׁעָה שֶׁנִּפְטַר מֹשֶׁה רַבֵּינוּ לְגַן עֵדֶן אָמַר לוֹ לִיהוֹשֻׁעַ שְׁאַל מִמֶּנִּי כָּל סְפֵקוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ, אָמַר לוֹ רַבִּי, כְּלוּם הִנַּחְתִּיךָ שָׁעָה אַחַת וְהָלַכְתִּי לְמָקוֹם אַחֵר, לֹא כָּךְ כָּתַבְתָּ בִּי וּמְשָׁרְתוֹ יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן נַעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל, מִיָּד תָּשַׁשׁ כֹּחוֹ שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ וְנִשְׁתַּכְּחוּ מִמֶּנּוּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הֲלָכוֹת, וְנוֹלְדוּ לוֹ שְׁבַע מֵאוֹת סְפֵקוֹת, וְעָמְדוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְהָרְגוֹ, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לוֹמַר לְךָ אִי אֶפְשָׁר, לֵךְ וְטוֹרְדָן בַּמִּלְחָמָה, שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד ה'[3] וַיֹּאמֶר ה' וְגוֹ'.

בְּמַתְנִיתִין תָּנָא, אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת קַלִּין וַחֲמוּרִין וּגְזֵרוֹת שָׁווֹת וְדִקְדּוּקֵי סוֹפְרִים נִשְׁתַּכְּחוּ בִּימֵי אֶבְלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ אַף עַל פִּי כֵן הֶחֱזִירָן עָתְנִיאֵל בֶּן קְנַז מִתּוֹךְ פִּלְפּוּלוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן קְנַז, אֲחִי כָּלֵב.

אָנוּ אוֹמְרִים בִּתְפִלַּת מוּסָף דְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ: "וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו. מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ" "הַיָּד" ה' שֶׁל הי"ד מְרֻמָּז עַל ה' הִלְכוֹת שְׁחִיטָה, "יָד" מְרֻמָּז עַל י"ב בְּדִיקוֹת הַסַּכִּין, וב' כִּסּוּיִם עָפָר לְמַעְלָה וְעָפָר לְמַטָּה, (בֵּיצָה דַּף ז' ע"ב), דְּאָמַר רַבִּי זֵירָא אָמַר רַב הַשּׁוֹחֵט צָרִיךְ שֶׁיִּתֵּן עָפָר לְמַטָּה וְעָפָר לְמַעְלָה שֶׁנֶּאֱמַר וְשָׁפַךְ אֶת דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר עָפָר לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא בֶעָפָר מְלַמֵּד שֶׁהַשּׁוֹחֵט צָרִיךְ שֶׁיִּתֵּן עָפָר לְמַטָּה וְעָפָר לְמַעְלָה, וְעַיֵּן מַטֵּה אֶפְרַיִם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר "זִבְחֵי צֶדֶק" עַל מַה דְּאִיתָא בְּמַסֶּכֶת תְּמוּרָה (דַּף ט"ז א'): שֶׁבִּימֵי אֶבְלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה נִשְׁתַּכְּחוּ ג' אֲלָפִים

3. יש לרמז דהצדיק הדור נשמת משה מוכיח את ישראל ומצילם ממאכלות אסורות – "**וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד ה'**", כאשר נסתלק הצדיק המוכיח מיד חס ושלום נכשלים ולא יודעים הלכות שחיטה וניקור. וזהו תפקידו של כל רב בישראל לצוות ולהוכיח על זה כמו שאמר הבעל שם טוב על הפסוק "בְּזַעַם תִּצְעַד אָרֶץ בְּאַף תָּדוּשׁ גּוֹיִם" (חבקוק ג' י"ב), בזע"ם ראשי תיבות זביחה עירובין מקוואות, כלומר בתיקון אלו הדברים "תצעד ארץ", ופירש רש"י לגרש שבעה אומות, ומה כתוב אחריו פסוק י"ג: "יָצָאתָ לְיֵשַׁע עַמֶּךָ לְיֵשַׁע אֶת מְשִׁיחֶךָ" וביאר המלבים שם: כי אז יתגלה המלך המשיח וילחם מלחמות ה', וה' יושיעהו, עכ"ל. לומדים מכאן שכאשר יתקנו זאת תיכף יצלח ויושיע מלך המשיח.

הִלְכוֹת, וּשְׁחִיטָה וְנִיקוּר הֵם גַּם כֵּן מג' אֲלָפִים שֶׁנִשְׁתַּכְחוּ, וּמִפְּנֵי זֶה יֵשׁ בָּהֶם כָּל כָּךְ הַרְבֵּה סְפִיקֵי הֲלָכוֹת לָכֵן אָנוּ מוֹצְאִים בַּחֲזַ"ל ובשו"ת כָּל כָּךְ הַרְבֵּה שְׁאֵלוֹת בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ. לָכֵן אָמַר מִפְּנֵי הַיָּד, שֶׁעַל יְדֵי שֶׁעָבְרוּ עַל הִלְכוֹת אֵלּוּ, נִשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ. - וְעַל פִּי דִּבְרֵי הַסֵּפֶר "זִבְחֵי צֶדֶק" שֶׁכָּתַב, שֶׁמֵּהַהֲלָכוֹת שֶׁנִּשְׁכְּחוּ הֵם שְׁחִיטָה וְנִיקוּר, וְלָכֵן יֵשׁ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת עַל הֲלָכוֹת אֵלּוּ, אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ לָמָּה רָצוּ לַהֲרוֹג אוֹתוֹ [אֶת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן], מִפְּנֵי שֶׁשָּׁאֲלוּ אוֹתוֹ עַל שְׁחִיטָה וְנִיקוּר וְלֹא רָצָה לְהַתִּיר לָהֶם, עַל כֵּן רָצוּ לַהֲרוֹג אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּבָשָׂר תַּאֲוָה שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל צָעֲקוּ אֶל מֹשֶׁה מִי יַאֲכִילֵנוּ בָּשָׂר[4] **וְאַחַר כָּךְ מֵתוּ בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה רַחַ"ל.**

וּכְבָר פֵּרֵשׁ הַחִידָ"א זְיָ"ע כִּי "מָחֹה אֶמְחֶ"ה" גִּימַטְרִיָּה "זֶה הָמָן" (בְּסִפְרוֹ "חַדְרֵי בָּטֶן"), **וּלְפִי זֶה יֵשׁ לִרְמֹז שֶׁהָמָן רָצָה לִמְחוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַסְּעוּדָה שֶׁלּוֹ שֶׁהֶאֱכִיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, וְכַיָּדוּעַ דִּבְרֵי הַזּוֹהַ"ק בְּפָרָשַׁת מִשְׁפָּטִים לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ, שֶׁנְּבוּכַדְנֶצַּר הָרָשָׁע אָכַל בָּשָׂר בְּחָלָב, כִּי יָדַע שֶׁרַק בְּכֹחַ שֶׁל בָּשָׂר בְּחָלָב בְּיַחַד נִבְרָא הַכֹּחַ לְהַחְרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ רַחְ"ל, וְאוֹמֵר הַזּוֹהַ"ק כִּי הַשֻּׁלְחָן לְבַד נַעֲשֶׂה מֶרְכָּבָה לְסִטְרָא אַחֲרָא.**

אֲנַחְנוּ כָּעֵת שָׁבוּעַ לִפְנֵי חַג הַפּוּרִים וַהֲכָנָה לְקַבָּלַת יְמֵי הַפּוּרִים הַקְּדוֹשִׁים. צְרִיכִים לָדַעַת מַה מְּלַמֵּד אוֹתָנוּ חַג הַפּוּרִים?

אָמְרוּ חֲזַ"ל בְּמַסֶּכֶת חֻלִּין (דַּף קלט ב'): **מֹשֶׁה מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן**, שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּשַׁגַּם[5] הוּא בָּשָׂר", **הָמָן מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן**, שֶׁנֶּאֱמַר: "הֲמִן הָעֵץ", אֶסְתֵּר מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר", מָרְדְּכַי מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן דִּכְתִיב: "מָר דְּרוֹר" וּמְתַרְגְּמִינָן "מֵירָא דַּכְיָא[6]". - וּבְרַשִׁ"י פֵּרֵשׁ: בְּשַׁגַּם הוּא - בְּשַׁגַּם בְּגִימַטְרִיָּא כְּמוֹ מֹשֶׁה, וּכְתִיב

4. ראה באריכות בספר "מי יאכילנו בשר". ספר תולדות יצחק (במדבר פרק י פסוק כט). הפיכת הנונין, לומר שהעולם הפוך, שיתרו שהוא מהאומות העולם נתגייר ונעשה יהודי כשר, וכל כך עד שישראל בקשו ממנו שילך עמהם, וישראל בני אברהם יצחק ויעקב מתאוננים רע באזני יי', ומתאוים תאוה בוכים ואומרים מי יאכילנו בשר, ואף יי' חרה בעם ויך בעם מכה רבה מאד, וגם ויסעו מהר יי', והם שלש פורעניות וזה שכתוב והיית לנו לעינים והוא לענין יראת השם, שיאמרו ישראל יתרו שהוא גר ירא את יי' וכל שכן אנחנו בני אברהם יצחק ויעקב:

5. יש כאן רמז: "בשגם" גימטריה משה, - הוא בשר, כלומר שהוא המהות שלו זה לתקן את ענין הבשר, כשרות המאכלים.

6. שמרדכי ואסתר הן הפועלים ומשה פועל העליון, כמבואר במדרש אסתר רבה (ענף יוסף בשם הגר"א ב"ק צ"ב ע"ב).

שָׁם, וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, וְכָךְ הָיוּ יְמֵי חַיֵּי מֹשֶׁה, כְּלוֹמַר עָתִיד לָבֹא בְּשַׁגַּם מֹשֶׁה, מִן הַנּוֹלָדִים וְכֵן יָמָיו: מִנַּיִן - לְמַעֲשֵׂה הָמָן: הֲמִן הָעֵץ - יִתְלֶה עַל הָעֵץ: לְמַעֲשֵׂה אֶסְתֵּר - הַסְתֵּר אַסְתִּיר, בִּימֵי אֶסְתֵּר יִהְיֶה הַסְתֵּר פָּנִים וּמְצָאוּהוּ צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת: מִנַּיִן - לְגְדֻלַּת מָרְדְּכַי: מָר דְּרוֹר - וּקְרִי לֵיהּ רֹאשׁ לִבְשָׂמִים לַצַּדִּיקִים וְאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה: [שֶׁהַצַּדִּיקִים נִקְרָאוּ בְּשָׂמִים וַהֲדַסִּים]. - וּבְסֵפֶר אִמְרֵי שַׁי, הֵבִיא אֶת דִּבְרֵי חֲזַ"ל הַשּׁוֹאֲלִים: **הָמָן מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן**? הֵיכָן מְרוּמָּז בְּכָל הַתּוֹרָה הָעִנְיָן שֶׁל הָמָן? וְעַל כָּךְ הֵשִׁיבוּ שֶׁהוּא מְרוּמָּז בְּפָסוּק "**הֲמִן הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי אֲכָל מִמֶּנּוּ אָכָלְתָּ**". וְשׁוֹאֵל: מַה הַשַּׁיְּיכוּת שֶׁל הַפָּסוּק בְּפָרָשַׁת בְּרֵאשִׁית לְעִנְיָן שֶׁל הָמָן?. - וּמְבָאֵר: **רוֹאִים לִפְעָמִים אֵיךְ שֶׁיְּהוּדִי מְאַבֵּד אֶת צֶלֶם הָאֱלוֹקוּת שֶׁלּוֹ, הוּא נִהְיָה מוּשְׁחָת עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁהוּא מוּכָן לְהַכְחִיד אֶת אֶחָיו, וּמֵהֵיכָן נוֹבֵעַ הַשְׁחָתָה כָּזוֹ אֵצֶל יְהוּדִי? זֶה קוֹרֶה מִכָּךְ שֶׁאֵין אוֹכְלִים כָּשֵׁר, שֶׁהוּא מְטַמְטֵם אֶת הַלֵּב, כְּפִי שֶׁהָרַמְבַּ"ם כּוֹתֵב שֶׁהָאוֹכֶל נִהְיָה דָּם, וְהַדָּם זוֹרֵם לַלֵּב וּמְטַמְטֵם אוֹתוֹ עַד שֶׁהוּא הוֹפֵךְ אוֹתוֹ לְ"הָמָן" יְהוּדִי, כִּי הוּא אָכַל דָּבָר שֶׁ"צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי אֲכָל מִמֶּנּוּ"**, ע"כ. וְזֶה הָיָה עֲצַת הָמָן לְהַכְשִׁילָם בְּמַאֲכָלוֹת כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִשְׁלוֹט עֲלֵיהֶם ח"ו, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל שֶׁכָּל הַסְּעוּדוֹת הָיְתָה בָּשָׂר בְּחָלָב וּגְבִינָה עִם בָּשָׂר[7] (וְזֶהוּ פַּתְבַּג הַמֶּלֶךְ, ב"ג רָאשֵׁי תֵּבוֹת **בָּ'שָׂר גְ'בִינָה**), כְּדֵי לִהְיוֹת שֻׁלְחָנוֹ שֻׁלְחָן הַמֶּלֶךְ רֶמֶז לְשֻׁלְחָן שַׂר הַטָּמֵא שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא, לְהַאֲחִיזוֹ לְמַעְלָה בְּסוֹד גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ[8], כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ הַזּוֹהַר לְמַעְלָה וְלִגְרֹם אֲחִיזָה לַחִיצוֹנִים וּלְהַחֲרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְלָזֶה מֻכְרָחִים לְתַקֵּן אֶת עִנְיַן הַמַּאֲכָלוֹת כְּדֵי לִזְכּוֹת לְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בב"א. [כַּמְבֹאָר בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ פָּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים (דַּף קכ"ה ע"א וע"ב). - רוֹאִים מִכָּאן שֶׁלֶּאֱכוֹל אוֹכֶל שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר גּוֹרֵם לְרָעָה[9] הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר. - וְלָכֵן אוֹמְרִים אָרוּר הָמָן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְּדִי כִּי הוּא

7. וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ"א בְּיוֹ"ד סִימָן פ"ז בְּהַגָּהוֹתָיו ב' פְּעָמִים שֶׁמְּצַיֵּן עַל עִנְיַן בָּשָׂר בְּחָלָב אֶת הַזֹּהַר הַזֶּה].

8. וידוע שהישמעאלים שבשכנותינו אוכלים בשר בחלב, וזה נחשב אצלהם למטעמים. ומי יודע אם לא זה מה שנותן להם את כוחם להרע רח"ל, ועל כן מוטל עלינו להתחזק מאוד בטהרת המאכלים כדי להגביר כח הקדושה "וגבר ישראל".

9. וְיָדוּעַ הָעֹנֶשׁ בְּחִבּוּט הַקֶּבֶר עַל הָאוֹכֵל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת: כָּתַב בְּסֵפֶר אוֹר צַדִּיקִים (פֶּרֶק י"ט), וְזֶה לְשׁוֹן קָדְשׁוֹ: **דַּע כִּי מִי שֶׁלֹּא הָיָה מְדַקְדֵּק בְּמַאֲכָלִים בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא הָיָה נִזְהָר לְהַבְחִין בֵּין אִסּוּר לְהֶתֵּר, וַאֲפִלּוּ אֵינוֹ אִסּוּר מְפֹרָשׁ בַּתּוֹרָה אֶלָּא מֵחֲכָמֵינוּ ז"ל. עָנְשׁוֹ שֶׁלְּאַחַר מוֹתוֹ בָּא הַמְמֻנֶּה עַל חִבּוּט הַקֶּבֶר וּמַכֶּה עַל בִּטְנוֹ בְּשַׁרְבִיטוֹ שֶׁל בַּרְזֶל וְאֵשׁ, עַד שֶׁכְּרֵסוֹ נִבְקַעַת וְיוֹצֵא פַּרְשַׁנְדָּא, וְאָז מְהַפְּכִין אוֹתוֹ עַל פָּנָיו וּמַכִּים אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִים לוֹ בְּלַע מַה שֶּׁהוֹצֵאתָ**, הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ וְיַצִּילֵנוּ מִדִּין הַקָּשֶׁה הַזֶּה וּמִדְּכְוָתֵיהּ, וּבִפְרָט בְּאִסּוּר בָּשָׂר בְּחָלָב שֶׁהוּא עָוֹן חָמוּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

הֶאֱכִיל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, וְעַל יְדֵי כָּךְ הָיָה לוֹ אֶת הַכֹּחַ לִגְזוֹר עַל הַיְהוּדִים גְּזֵירוֹת קָשׁוֹת (מְגִלָּה י"ב).

לֵךְ כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים וְאַל תֹּאכְלוּ וְאַל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים

וְכָתוּב בַּבַּ"ח (או"ח סי' תר"ע) וזל"ק, בְּפּוּרִים הָיְתָה עִיקַר הַגְּזֵירָה לְפִי שֶׁנֶּהֱנוּ מִסְּעוּדָתוֹ, עַל כֵּן נִגְזַר עֲלֵיהֶם לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת הַגּוּפִים שֶׁנֶּהֱנוּ מֵאֲכִילָה וּשְׁתִיָה שֶׁל אִיסּוּר וְשִׂמְחָה וּמִשְׁתֶּה שֶׁל אִיסּוּר[10], **וּכְשֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה עִינּוּ נַפְשׁוֹתָם כְּמוֹ שֶׁאָמְרָה אֶסְתֵּר: "לֵךְ כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים וְאַל תֹּאכְלוּ וְאַל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים". לְפִיכָךְ קְבָעוּם לְמִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב לִזְכּוֹר אֶת עִיקַר הַנֵּס.** וְלָכֵן אוֹמְרִים בָּרוּךְ מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי כִּי בִּזְכוּתוֹ הַיְהוּדִים נִצְּלוּ מִגְּזֵירָתוֹ שֶׁל הָמָן, שֶׁהוּא נִזְהַר וְהִזְהִיר שֶׁיְּהוּדִים לֹא יִכָּשְׁלוּ בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, וְלָזֶה הוּא יָשַׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לִשְׁמוֹר שֶׁאֶסְתֵּר לֹא תֹּאכַל אֹכֶל שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר. וְאָמְרוּ חֲזַ"ל שֶׁאָכְלָה רַק זֵרְעוֹנִים, כְּדֵי לְהִזָּהֵר בְּמַאֲכָלוֹת. וְרַק בִּזְכוּת זֶה שֶׁשָּׁמְרוּ מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת - נִיצְּלוּ הַיְּהוּדִים, וְלָכֵן קָרְאוּ לָהֶם "יְהוּדִי", שֶׁשּׁוּם אוֹכֵל שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר לֹא נִכְנַס לְפִיהֶם.

וּכְבָר אָמַרְתִּי בַּדְּרָשָׁה מַה שֶּׁשָּׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הרה"ק הָאֱלֹקִי רַבִּי אַהֲרֹן רֹקַח מִבֶּעלְז זי"ע: כִּי כָּל כֹּחוֹ שֶׁל הָרָשָׁע הַגֶּרְמָנִי ימ"ש בָּא עַל יְדֵי שֶׁאָכְלוּ מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת שֶׁהָיוּ שׁוֹחֲטִים קַלִּים וּמִזֶּה נוֹלַד עֲמָלֵק הַגֶּרְמָנִי, וְהָיָה בְּמִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הִשְׁחִיזוּ הַסַּכִּינִים כִּדְבָעֵי, הִשְׁחִיז אֶת הַחֶרֶב שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר שֶׁהוּא שַׂר שֶׁל עֲמָלֵק וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה בְּכֹחוֹ לִשְׁחֹט מִילְיוֹנֵי יְהוּדִים רח"ל,

וְכֵן הִכְשִׁילוּ עַשְׂרוֹת אַלְפֵי יְהוּדִים עַשְׂרוֹת שָׁנִים בִּנְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת - בָּעִיר קְרָאקָא כְּשֶׁהָיָה הָרַב הַקָּדוֹשׁ בַּעַל "מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת" הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ הַמְקֻבָּל רַבִּי נָתָן נֶטַע שַׁפִּירָא זצוק"ל אַב בֵּית דִּין קְרָאקָא - מְאֹרָע מַסְעִיר שֶׁהִתְרַחֵשׁ בִּתְקוּפַת הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק ר' נָתָן נָטַע שַׁפִּירָא זצ"ל בַּעַל "מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת" זצ"ל, וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ בַּעַל "מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת" נָתַן תִּקּוּן גָּדוֹל לְהַבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה.

10. וְכַמָּה נוֹרָאִים דִּבְרֵי הזוה"ק: א. כָּל מַה שֶּׁסּוֹבֵל הָאָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה הוּא מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִזְהָר בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ ח"ג דַּף מ"ב). ב. יוֹצֵא מֵרְשׁוּת הַקְּדֻשָּׁה וְנִכְנָס לִרְשׁוּת הַסִּטְרָא אָחֳרָא (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ ח"ג דַּף מ"ב). ג. אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם כִּי לֹא יִתְדַּבְּקוּ בִּצְרוֹר הַחַיִּים כְּלָל וְדָנִין אוֹתוֹ לְאַחַר מִיתָתוֹ כְּאָדָם מְגֹעָל, כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גּוֹעֲלוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ ח"ג דַּף מ"א). ד. מְדַבֵּק נַפְשׁוֹ בְּסִטְרָא אָחֳרָא וְגוֹעֵל נַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ, וְרוּחַ הַטֻּמְאָה שׁוֹרָה עָלָיו (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ ח"ג דַּף מ"ב). ה. נַעֲשֶׂה פְּנֵי חַיָּה רָעָה (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ ח"ב דַּף קכ"ה). ו. **יוֹצֵא מֵרְשׁוּת הַקְּדֻשָּׁה וְנִכְנָס לִרְשׁוּת הַסִּטְרָא אָחֳרָא** (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ ח"ג דַּף מ"ב). ז. אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם כִּי לֹא יִתְדַּבְּקוּ בִּצְרוֹר הַחַיִּים כְּלָל וְדָנִין אוֹתוֹ לְאַחַר מִיתָתוֹ כְּאָדָם מְגֹעָל, כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גּוֹעֲלוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ ח"ג דַּף מ"א). ח. מְדַבֵּק נַפְשׁוֹ בְּסִטְרָא אָחֳרָא וְגוֹעֵל נַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ, וְרוּחַ הַטֻּמְאָה שׁוֹרָה עָלָיו (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ ח"ג דַּף מ"ב).

פרק ח'

שְׁאֵלָה י'

מַה אוֹמֵר הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ עַל אִסּוּר אֲכִילָה, וּמַה הַחֻרְבָּן שֶׁיָּכוֹל לָצֵאת מִכָּךְ חַס וְשָׁלוֹם?

הָאוֹכֵל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת יוֹצֵא מֵרְשׁוּת הַקְּדוּשָּׁה

בְּזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ כָּתוּב (וַיִּקְרָא מא:) זֶה שֶׁאוֹכֵל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת דָּנִים אוֹתוֹ ל120- שָׁנָה כְּאָדָם מְכוֹעָר, כִּי הַקָּבָּ"ה מַגְעִיל אוֹתוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא. - עוֹד כָּתוּב שָׁם (מב.) כָּל זֶה שֶׁאָדָם סוֹבֵל בָּעוֹלָם הַבָּא כָּל זֶה בִּגְלַל שֶׁהוּא לֹא הָיָה זָהִיר בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת עַכַּ"ל, כִּי זֶה נוֹרָא בִּכְדֵי לְהַעֲלוֹת עַל הַדַּעַת אֶת חוֹמֶר הָאִיסּוּרִים שֶׁל הַמַּאֲכָלוֹת הָאֲסוּרוֹת. - עוֹד כָּתוּב שָׁם (מא:) שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילַת הַמַּאֲכָלוֹת הָאֲסוּרוֹת צִלּוֹ נִמְשָׁךְ לְסִטְרָא אַחֲרָא רַחְמָנָא לִיצְלָן וְהוּא הוֹפֵךְ לִהְיוֹת מַגְעִיל, וְשׁוֹרֶה עָלָיו רוּחַ טוּמְאָה, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵין לוֹ יוֹתֵר חֵלֶק בֶּאֱלוֹקֵי יִשְׂרָאֵל, וְאוֹי לָהֶם כִּי אַף פַּעַם לֹא יַצְלִיחוּ לְהַגִּיעַ לְחֶלְקוֹ שֶׁל הַקָּבָּ"ה חַס וְשָׁלוֹם. - עוֹד כָּתוּב שָׁם (מב.) כְּשֶׁהוּא אוֹכֵל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת הוּא יוֹצֵא מֵרְשׁוּת הַקְּדוּשָּׁה וְנִכְנַס רַחְמָנָא לִיצְלָן לִרְשׁוּת הַטּוּמְאָה עַכַּ"ל, וְהַכַּוָּנָה לְכָךְ הִיא שֶׁכָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְווֹת שֶׁלּוֹ מוּפְנִים לְסִטְרָא אַחֲרָא כְּפִי שֶׁכָּתוּב עַל כָּךְ בַּאֲרִיכוּת בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים.

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רַבִּי הִילֵּל קָאלָאמֵייֶער זִי"ע מֵבִיא בְּסִפְרוֹ עֵת לַעֲשׂוֹת (ח"א שְׁאֵלָה צב מַעֲרֶכֶת מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת) הָעֲבֵירָה שֶׁל הַמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת חָמוּר מְאוֹד, חוּץ מִזֶּה שֶׁעוֹבְרִים עַל לֹא תַעֲשֶׂה בְּכָל כַּזַּיִת, וְחַיָּיבִים בְּמַלְקוֹת, וְהוּא נִקְרָא רָשָׁע, הוּא גַּם גּוֹרֵם לְעַצְמוֹ רָעָה גְּדוֹלָה וְאָסוֹן גָּדוֹל, כִּי גּוּפוֹ מְפוּטָם בְּאִיסּוּר, כִּי הָאוֹכֵל שֶׁאֵינוֹ נָקִי נוֹתֵן לוֹ אֶת הַכֹּחַ, וּבְדֶרֶךְ זוֹ נִשְׁמָתוֹ מִסְתָּאֶבֶת. - וַעֲבֵירָה גּוֹרֶרֶת עֲבֵירָה, וּמִמֵּילָא אַחַר כָּךְ קָשֶׁה לוֹ לְקַיֵּים אֶת מִצְוֹת הַיַּהֲדוּת, וְזֶה מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ אֶת הַדֶּרֶךְ הָאֲמִיתִּית לְיִרְאָה וּלְאֶהוֹב אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְעָבְדוֹ בֶּאֱמֶת וּבִתְמִים, וּבְכָל זֹאת הֵם מְזַלְזְלִים בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת. - יֶשְׁנָם חֲלָקִים שֶׁכָּל בֵּיתָם אֵינוֹ מִתְנַהֵל כְּלָל עַל פִּי כְּלָלֵי הַכַּשְׁרוּת, וְיֶשְׁנָם אֲחֵרִים שֶׁאֶצְלָם הַבַּיִת מְנוּהָל עַל פִּי כָּל כְּלָלֵי הַכַּשְׁרוּת, אַךְ הָעֲבֵירָה הִיא קַלָּה מְאוֹד בְּעֵינֵיהֶם, וּכְשֶׁהֵם נוֹסְעִים בָּאֳנִיָּה אוֹ בָּרַכֶּבֶת הֵם מְקִילִים לְעַצְמָם וְאוֹכְלִים מִכָּל הַבָּא לְיַד, וּמִמֵּילָא לִבָּם מִטַּמְטֵם. - כְּשֶׁהֵם יַגִּיעוּ לְעֵת צָרָה וְהֵם יִצְעֲקוּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אָז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע

לָהֶם? וְאוֹתָם אֵלּוּ הַמִּטַּמְּאִים וּמְשַׁקְּצִים אֶת נַפְשָׁם, כְּשֶׁהֵם מְפַטְּמִים אֶת נַפְשָׁם בַּאֲכִילַת נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת עֲלֵיהֶם אוֹמֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - לֹא עַמִּי אַתֶּם אַתֶּם אֵינְכֶם שַׁיָּיכִים לִי עַכַּ"ל.

שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ כָּפְרוּ בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים בִּגְלַל שֶׁאָכְלוּ וְנִתְפַּטְּמוּ בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת עַד שֶׁיָּצְאוּ מֵהַדָּת וּבָא עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ וְהָרַג אֶת כֻּלָּם רח"ל

וְיָדוּעַ שֶׁעַל יְדֵי הַשּׁוֹחֲטִים הַקַּלִּים שֶׁהֶאֱכִילוּ בְּשַׂר פִּגּוּל, יָצְאוּ מִן הַדָּת לְעֵרֶךְ ג' וַחֲצִי מִילְיָאן יְהוּדִים רח"ל, כַּמְּבֹאָר בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "דִּבְרֵי חַיִּים" (יוֹרֶה דֵּעָה חֵלֶק א' סִימָן ז') שֶׁאֵין עֲבֵרָה כְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת שֶׁמְּטַמְטֵם הַלֵּב הַיִּשְׂרְאֵלִי, וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים רָאִינוּ דְּעַל יְדֵי זֶה יָצְאוּ מִן הַדָּת כַּמָּה קְהִלּוֹת בְּאֶרֶץ לֹעַ"ז שֶׁאָכְלוּ וְנִתְפַּטְּמוּ בִּנְבֵילוֹת וּטְרֵפוֹת עַל יְדֵי הַשּׁוֹבִי"ם הַקַּלִּים, וְגָבְרוּ עֲלֵיהֶם דֵּעוֹת זָרוֹת עַד שֶׁנֶּאֶבְדוּ מִן הַקָּהָל (עיי"ש דְּבָרָיו הַחוֹצְבִים לַהֲבוֹת אֵשׁ), וְכֵן מוּבָא בְּדֶגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם" (פָּרָשַׁת עֵקֶב מִכְתָּב מֵהָרַמְבַּ"ם זַצַ"ל) שֶׁשִּׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ כָּפְרוּ בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים בִּגְלַל שֶׁאָכְלוּ וְנִתְפַּטְּמוּ בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת עַד שֶׁיָּצְאוּ מֵהַדָּת וּבָא עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ וְהָרַג אֶת כֻּלָּם רח"ל. וְיָדוּעַ שֶׁמַּעֲרֶמֶת הַסָּמֶ"ךְ מ"ם שֶׁלֹּא לְפַתּוֹת כָּל יָחִיד וְיָחִיד, רַק מַעֲמִיד שׁוֹחֲטִים וְרַבָּנִים בְּכָל מָקוֹם מִסִּטְרָא דִּילֵיהּ וְעַל יְדֵי זֶה הַכֹּל בִּרְשׁוּתוֹ[11]. - הָרַמְבַּ"ם כּוֹתֵב (כְּפִי שֶׁזֶּה מוּבָא בְּסֵפֶר הַקָּדוֹשׁ דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם פָּרָשַׁת עֵקֶב ד"ה "וּמַלְתֶּם" וּבְצָפְנַת פַּעְנֵחַ פָּרָשַׁת יִתְרוֹ ס"ד ד"ה שָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הָרַב שֶׁלָּהֶם) שֶׁזֶּה שֶׁאֵינוֹ נִזְהָר מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת הַשֵּׂכֶל שֶׁלּוֹ נִמְשָׁךְ לְטוּמְאָה וְהוּא מַגִּיעַ עַל יְדֵי כָּךְ חָלִילָה לִכְפִירָה רַחְמָנָא לִיצְלָן, וְהוּא אֵינוֹ מְקַבֵּל מוּסָר מֵחַכְמֵי הַדּוֹר, וְהוּא מֵבִיא עַל עַצְמוֹ אֲסוֹנוֹת עכל"ק.

פרק ט'

דָּבָר הַזֶּה הֶחֱרִיב אֶת בֵּיתֵינוּ, וְהַשְּׁכִינָה עֲדַיִן בְּגָלוּת בַּעֲווֹנֵינוּ

אַחִים יְקָרִים - בְּעִנְיַן חוֹמַת הַכַּשְׁרוּת, כַּיָּדוּעַ לְכָל כַּמָּה קָשֶׁה הַדָּבָר לִהְיוֹת זָהִיר מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, וְכַמָּה חָמוּר הָאִיסּוּר שֶׁל מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּאֲכִילָה אֲסוּרָה, ה"י.

אָנוּ אוֹמְרִים בִּתְפִלָּה בְּכָל יוֹם אֶת שִׁירַת הַיָּם: "**וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת ה' וַיַּאֲמִינוּ בה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ**" - **הַיָּד מְרַמֵּז: ה'**

11. ובספר "אהבת חיים" מהצדיק חכם מנחם מנשה זי"ע פרשת שמיני הביא את דברי הצדיק הקדוש חכם יהודה פתיה זי"ע שגזירות נוראות התרגשו לבוא מחמת אכילת טריפות רח"ל.

הִלְכוֹת שְׁחִיטָה, **יד** י"ב בְּדִיקוֹת **וְכִסּוּי בֶּעָפָר** לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, (בֵּיצָה דַּף ז:) מְרֻמָּז שֶׁעַל יְדֵי שֶׁיִּשְׂרָאֵל הָיוּ נִזְהָרִים בְּמִצְרַיִם שֶׁלֹּא יֹאכְלוּ טְרֵפוֹת, כְּמְבוֹאָר בְּמִדְרַשׁ, נִגְאֲלוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. - וּתְחִלַּת הַנֵּס הָיָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ ע"ה, שֶׁנִּשְׁתַּרְבְּבָה יָדָהּ שֶׁל בַּתְיָה, זֶה מְרֻמָּז ב"הַיָּד הַגְּדוֹלָה" שֶׁהַיָּד נַעֲשָׂה גְּדוֹלָה, וּמֹשֶׁה רַבֵּינוּ לֹא נִכְשָׁל בְּמַאֲכָל אִסּוּר שֶׁאֲפִילוּ הֶחָלָב שֶׁל גּוֹיָה לֹא בָּא בְּתוֹךְ פִּיו רַק חוּץ לְפִיו וּמִפְּנֵי זֶה נִתְכַּוֶּה כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַחִידָ"א זְיָ"ע. וְעַל יְדֵי זֶה שֶׁלֹּא נִכְשְׁלוּ יָכְלוּ לְהַגִּיעַ ל"וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת ה' וַיַּאֲמִינוּ בה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ", כִּי אִם ח"ו נִטְמְאוּ עַל יְדֵי מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְהַגִּיעַ לֶאֱמוּנָה כָּזֹאת. וְזֶהוּ "וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ" שֶׁבִּקְדוּשָּׁתוֹ שֶׁנִּזְהַר מִינְקוּתוֹ מִמַּאכָל אִסּוּר, הִמְשִׁיךְ אֶת הָאֱמוּנָה עַל כְּלָל יִשְׂרָאֵל.

כָּתַב בְּסֵפֶר "בְּרִית מַטֵּה מֹשֶׁה" עַל הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח בְּדַף הָאַחֲרוֹן וזל"ק: וְעַכְשָׁו שֶׁאִיתְרַע חֲזָקָתָם **רָאִינוּ לְמַפְרֵעַ שֶׁדָּבָר זֶה הֶחֱרִיב אֶת בֵּיתֵינוּ אֲשֶׁר עֲדַיִן לֹא נִבְנָה בְּיָמֵינוּ, וְהַשְּׁכִינָה בְּגָלוּת עֲדַיִן בַּעֲווֹנֵינוּ**, וְכַאֲשֶׁר נִמְצָא כַּמָּה קִלְקוּלִים אֲשֶׁר אֵין לְהַעֲלוֹת עַל הַסֵּפֶר כִּי קָצַר הַיְרִיעָה מִלְּהִשְׂתָּרֵעַ, וְכוּ'. **וּבִפְרָט בִּשְׁחִיטַת הַכְּבָשִׂים מֵחֲמַת צִמְרוֹ קָרוֹב הַדָּבָר לִפְשֹׁעַ וּלְקַלְקֵל וּמֵחֲמַת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם לִשְׁחוֹט הַרְבֵּה אֵינָם מְדַקְדְּקִים כָּל כָּךְ וּמְמַהֲרִים לִשְׁחוֹט וְקָרוֹב לְוַדַּאי שֶׁמַּאֲכִילִין נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת כַּאֲשֶׁר נִתְבָּרֵר וּמִי** שֶׁיִּהְיֶה מוּתְמָה בַּדָּבָר וְלוֹמַר מַה גֶּבֶר בְּגוּבְרִין וּמַה יּוֹם מִיּוֹמַיִם וְיָקֵל בַּדָּבָר הַזֶּה בְּוַדַּאי מִנְהַג אֲבוֹתֵיהֶם בְּיָדָם שֶׁשּׁוֹחֲטִים אֶת דִּבְרֵיהֶם לֵאמֹר מִי יִתֵּן לָנוּ לֶאֱכוֹל בָּשָׂר וְאַל תִּקְרֵי וַיִּשְׁטְחוּ (בַּמִּדְבָּר יא לב) אֶלָּא וַיִּשְׁחֲטוּ, שֶׁהָיָה נִתְחַיְּבוּ שׂוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּלָיָה עַל שֶׁבִּקְּשׁוּ לֶאֱכוֹל בָּשָׂר תַּאֲוָה הַיְנוּ בָּשָׂר נְחִירָה וַאֲבוֹתֵינוּ חָטְאוּ וְאֵינָם וַאֲנַחְנוּ אִם נַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיהֶם לֹא טוֹבִים לִהְיוֹת נִלְכָּדִים בַּעֲוֹנָם ח"ו וְאוֹי לָנוּ מִיּוֹם הַדִּין וְאוֹי לָנוּ מִיּוֹם הַתּוֹכֵחָה: **וְאֵין לָנוּ פֶּה לְדַבֵּר וּמִי יוּכַל לְהַגִּיד וּלְסַפֵּר מַה שֶּׁעָבַר עָלֵינוּ עַד כֹּה שֶׁגָּרְמוּ לָנוּ הַשּׁוֹחֲטִים כַּמָּה רָעוֹת וְלֹא יָדְעוּ שֶׁשָּׁחֲטוּ לְעַצְמָם בְּסַכִּין פְּגוּמָה כְּמוֹ כֵן יִהְיֶה מִיתָתָם בִּכְלָל נְבֵלָה וּטְרֵפָה לַכֹּל הוּא הַקְּלִפָּה רח"ל תַּשְׁלִיךְ אוֹתָם, וּמֻכְרָח לִהְיוֹת מְגֻלְגָּל בְּכֶלֶב** וְכוּ' עיי"ש בַּאֲרִיכוּת גָּדוֹל.

פרק י'

שְׁאֵלָה יא

הַאִם הַחֵטְא שֶׁל מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת כָּל כָּךְ גָּדוֹל שֶׁמְּעַכֵּב אֶת בִּיאַת

ב) הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נָתָן אַדְלֶער זי"ע בְּמִלְחַמְתּוֹ הַגְּדוֹלָה לְהָבִיא מָשִׁיחַ

יָדוּעַ מַה שֶּׁכָּתַב בְּסֵפֶר דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר שֶׁהַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נָתָן אַדְלֶער[12] [מַה שֶּׁאָמַר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע, רְאֵה בְּסֵפֶר דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם (פָּרָשַׁת עֵקֶב), וְעוֹד בִּשְׁאָר סִפְרֵי תַּלְמִידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שֶׁכָּתְבוּ: שֶׁעִקַּר עִכּוּב בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ שֶׁאֵינוֹ בָּא הוּא בִּגְלַל הַשְּׁחִיטָה שֶׁמַּאֲכִילִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בִּנְבֵילוֹת וּטְרֵפוֹת וְאִם יְתַקְּנוּ זֹאת יָבֹא תֵּכֶף וּמִיַּד מַמָּשׁ], אמר "לָמָּה מָשִׁיחַ לֹא בָּא בִּשְׁנַת הַכֶּתֶר" שֶׁהָיָה כַּיָּדוּעַ שְׁנַת הַגְּאוּלָה, שֶׁהַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ אָז שֶׁמָּשִׁיחַ בְּוַדַּאי יָבֹא, בִּגְלַל הַשְּׁחִיטָה שֶׁמַּאֲכִילִים אֶת יִשְׂרָאֵל בִּנְבֵילוֹת וּטְרֵפוֹת רַחֲ"ל. - וְאַעְתִּיק מַה שֶּׁכָּתַב שָׁם מִמִּקְצָת מִסֵּפֶר "הָאָבִי"ב" [רָאשֵׁי תֵּבוֹת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּגּוֹלָה] מֵהַנּוֹגֵעַ לָדַעַת בְּדוֹרֵנוּ וְז"ל: ר' נָתָן אַדְלֶער וְתַלְמִידוֹ ר' מֹשֶׁה סוֹפֵר מִפְּרֶעשְׁבּוּרְג מְקֻבָּלִים בְּנִסְתָּר, ר' נָתָן אַדְלֶער רָצָה לִפְסֹל הַשּׁוֹחֲטִים דְּפְרַאנְקְפוּרְט דְּמַיִין, וּלְהַכְנִיעַ חוֹתָם הַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁשּׁוֹרָה עַל שׁוֹחֲטִים פְּסוּלִים בְּסוֹד עַל חַרְבְּךָ תִחְיֶה וְגוֹ' וְאִלְמָלֵא הִשִּׂיג כָּל רְצוֹנוֹ בָּא מָשִׁיחַ, אַךְ הַסָּמֶ"ךְ מ"ם הֶעֱמִיד עָלָיו רוֹדְפִים קַצָּבִים וְהוּצְרַךְ לִבְרֹחַ. ובס' בִּרְכַּת אַבְרָהָם כָּתַב: וְזֶה הָיָה סוֹד יְרִידַת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ לְעָלְמָא הדֵין וְרֶמֶז עַל זֶה ב"זָע"ם" תִּצְעַד אר"ץ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת: זְבִיחָה עֵרוּבִין מִקְוָאוֹת.

פרק יא

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זְי"ע שׁוֹמֵעַ בִּמְתִיבְתָּא דִּרְקִיעַ שֶׁ"מִקְוֶה" שְׁ'חִיטָה וְעֵ'ירוּב הֵם יְסוֹדֵי הַדָּת שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם

שָׁמַעְתִּי שֶׁתַּלְמִידֵי הָרַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה הָיוּ יוֹשְׁבִים בְּיַחַד וּמִתְוַוכְּחִים אֵיזֶהוּ הַדָּבָר הָעִקָּרִי שֶׁרֹאשׁ וּמַנְהִיג הַדּוֹר צָרִיךְ לְהַשְׁגִּיחַ עָלָיו. - יֵשׁ מֵהֶם אָמְרוּ שֶׁהָעִקָּר הוּא לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַזְּבִיחָה שֶׁיִּהְיֶה הַשּׁוֹ"ב יְרֵא שָׁמַיִם, וְכֵן בְּכָל שְׁאָר עִנְיָנִים הַשַּׁיָּיכִים לָזֶה כִּי חַס וְשָׁלוֹם מַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים מְטַמְטְמִים אֶת הַלֵּב. - וְיֵשׁ שֶׁאָמְרוּ עֵרוּבִין הוּא הָעִקָּר כִּי הִלְכוֹת שַׁבָּת כַּהֲרָרִים הַתְּלוּיִים בְּשַׂעֲרָה (חֲגִיגָה

12. מהגאון הקדוש המקובל האלוקי רבי נתן אדלער כהן צדק זצ"ל אב"ד באסקאוויץ ופראנקפורט דמיין יצ"ו בעל מחבר משנת רבי נתן הגהות ופירושים על ששה סדרי משנה, וספר תורת אמת אגדה וחידושי הלכה על התורה ושאלות ותשובות על ד"ח שו"ע

(דַּף י׳ עַמּוּד א׳) וְהָאִסּוּר חָמוּר מְאֹד. – וְיֵשׁ אָמְרוּ מִקְוֶה הִיא הָעִקָּר לְהַשְׁגִּיחַ שֶׁהַמִּקְוֶה תִּהְיֶה כְּשֵׁרָה בְּלִי שׁוּם חֲשַׁשׁ, כִּי אִם יְסוֹד בִּנְיַן הָאָדָם הוּא חַס וְשָׁלוֹם בְּלִי כַּשְׁרוּת קָשֶׁה לוֹ מְאֹד לְהִתְגַּבֵּר עַל הָרַע רַחֲמָנָא לִיצְלָן. – וְאַחַר זֶה אָמַר לָהֶם מָרָן הָרַב יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה בָּזֶה הַלָּשׁוֹן, תֵּיתֵי לִי כִּי בְּעֵת הַזֹּאת פִּלְפְּלוּ גַּם כֵּן בְּמְתִיבְתָּא דִּרְקִיעַ[13] אֵיזֶה מֵהֶם עִקָּר וְאָמְרוּ כְּמַר וּכְמַר. – וְהַסִּימָן הוּא בְּמִקְרָא

13. **תשובה מן השמים על גודל ענין הטבילה:** ובתשובות שהשיבו מן השמים לקדוש אחד מרבנן קמאי הרב החסיד רבינו יעקב הלוי ממרויש ומקרבלי זללה"ה אשר שאל על ידי התבודדות ותפלה והזכרת שמות הקדושים על ענין טבילת בעל קרי, והשיבו לו מן השמים בזה הלשון: **"ועבדתם את ה' אלקיכם" הוי אומר זו תפלה,** אפשר טמא ומקריב קרבן, ואם תאמר שארי טומאות, אינו דומה טומאה היוצא מאונס לטומאה היוצאת מדעת, אינה דומה טומאה הבאה מחוץ, לטומאה היוצאת מגופו, **ועזרא כשתקן, ברוח הקודש ראה ותקן. הדבר הזה גורם אריכות הגלות כי אם היתה תפלת ישראל כתיקונה כבר היה נשמע תפלתם זה ימים רבים.** ועל הירושלמי: דע אילו היה עמהם בבית המדרש לא מצאו ידיהם, ועוד הרי חזר בו ואמר קודם תקנת עזרא נשנית משנה זו, **הדבר ה זה גורם אריכות הגלות כי אם היתה תפלת ישראל כתיקונה כבר הי' נשמע תפלתם זה ימים רבים,** אך סבלות הגלות ולימוד התורה ומעשים טובים הם העומדים לישראל.

אם יטהרו שליחי ציבור בכל מקום ימהרו את ביאת הגואל

ואחר זה השיבו לו עוד בזה הלשון: שמענו מאחורי הפרגוד לטהר כל ישראל יחד אי אפשר, אך אם יטהרו שליחי ציבור בכל מקום ימהרו את ביאת הגואל, ובכל מקום מוגש לשמי ומנחה טהורה אבא אליך וברכתיך. - אחרי ראותי כל אלה **שאלתי ליל ג' י"ט כסלו אם התשובה הנזכר לעיל באו אל פי מאת ה' והדברים נאצלו מרוח הקודש ויש בהם תועלת או טוב להסתירם ולהעלימם. ועל זה השיבו לו: תדע כי באמת המה דברי ה' ודברים עתיקים ועתיק יומן אמרן והיום יום בשורה וחכינו עד אור הבוקר, ואחר שעה השיבו לו עוד בזה הלשון:** והאיש אשר יעשה בזדון לבלתי שמוע אל הכהן (רצה לומר, עזרא הכהן) העומד לשרת שם ומת האיש ההוא, והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך, עד כאן לשון התשובה.

(שאלות ותשובות מן השמים, סימן ה', הובא ברדב"ז סוף ח"ה).

סֵפֶר

זוֹהַר לְפוּרִים הַשָּׁלֵם

כְּרַךְ א'

כִּתְבֵי הָאֲרִיזַ"ל לְפוּרִים

סֵפֶר ב. הוא, זוהר האר"י לפורים חלק א', בו לקטנו מכתבי האריז"ל כל עניני מגילת אסתר וסודותיה, וכל המצוות הכלולות בה, עם כותרות תמצית הענין לכל קטע וקטע. וסידרנו לפי סדרים של הענינים, ועוד, וסידרנו כל דבר על אופנו, פתחנו כל הראשי תיבות, והוספנו כל המראה מקומות לתנ"ך וש"ס, ועוד.

ספר
זוהר לפורים
חלק ב׳
כִּתְבֵי הָאֲרִיזַ"ל לְפוּרִים
שַׁעַר הַכַּוָּנוֹת - דְּרוּשֵׁי פּוּרִים

בְּעִנְיַן בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּגִלָּה

בְּעִנְיַן הַפּוּרִים: הִנֵּה נֹסַח בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּגִלָּה הִיא חֲמִשָּׁה מַטְבְּעוֹת וְאֵלּוּ הֵם: הָרָב אֶת רִיבֵנוּ וְהַדָּן אֶת דִּינֵנוּ כוּ׳, וְהֵם כְּנֶגֶד חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת הַנּוֹדָעוֹת, אֲשֶׁר עַל יְדֵיהֶם יָרִיב אֶת רִיבֵנוּ וְיָדִין אֶת דִּינֵנוּ, כִּי בָּהֶם תְּלוּי הַדִּין וְהַנְּקָמָה. עוֹד עַל עִנְיַן עַל הַנִּסִּים כוּ׳:

כַּאֲשֶׁר רוֹצִים לַחֲזוֹר פָּנִים בְּפָנִים

וְעַתָּה נָבוֹא אֶל בֵּאוּר עִנְיַן יְמֵי פּוּרִים וְהַמְּגִלָּה וְהַמָּרְדְּכַי וּמָעוֹת מַגְבֹּת פּוּרִים וְהַמִּשְׁתֶּה וְהַשִּׂמְחָה. הִנֵּה נִתְבָּאֵר אֶצְלֵנוּ בִּדְרוּשֵׁי נוּקְבָא דִזְעֵיר אַנְפִּין וּבְעִנְיַן מִעוּט הַיָּרֵחַ כִּי בְּכָל זְמַן שֶׁל הַגָּלוּת עוֹמְדִים זְעֵיר וְנוּקְבָא אָחוֹר בְּאָחוֹר כָּל יְמֵי הַחוֹל, לוּלֵי בְּשָׁעוֹת הַתְּפִלָּה וּבַשַּׁבָּתוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר שָׁם. וְהִנֵּה כַּאֲשֶׁר רוֹצִים לַחֲזוֹר פָּנִים בְּפָנִים צָרִיךְ שֶׁתַּקְדִּים בְּחִינַת הַפָּלַת הַדּוּרְמִיטָא עַל זְעֵיר אַנְפִּין כְּדֵי שֶׁתֵּעָשֶׂה הַנְּסִירָה וְתוּכַל לַחֲזוֹר עִמּוֹ אַפִּין בְּאַפִּין כַּנִּזְכָּר בִּדְרוּשֵׁי רֹאשׁ הַשָּׁנָה:

לִקְרַאת סוֹף הַשִּׁבְעִים שָׁנָה שֶׁל גָּלוּת בָּבֶל הָיָה דוּרְמִיטָא

וְלִהְיוֹת כִּי עִנְיַן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר הָיָה בְּסוֹף הַשִּׁבְעִים שָׁנָה שֶׁל גָּלוּת בָּבֶל כַּנּוֹדָע לָכֵן אָז כְּבָר בִּימֵיהֶם הִתְחִיל עִנְיַן תִּקּוּן זְעֵיר וְנוּקְבָא כְּדֵי לַחֲזוֹר אַפִּין בְּאַפִּין וְיִגָּאֲלוּ יִשְׂרָאֵל. וְעִנְיַן הַתְּחִלָּה זוֹ הִיא עִנְיַן הַדּוּרְמִיטָא שֶׁנַּעֲשָׂה אָז בִּימֵיהֶם וְזֶה סוֹד הַצָּרָה הָעֲצוּמָה שֶׁהָיְתָה אָז לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָלָיו נֶאֱמַר וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדוֹלָה כוּ׳, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה חֲשֵׁכָה זוּ גָּלוּת מָדַי שֶׁהֶחְשִׁיךְ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְעִנְיָנוֹ הוּא לְפִי שֶׁאָז הָיָה זְעֵיר אַנְפִּין בְּסוֹד הַדּוּרְמִיטָא. וְנוֹדַע כִּי הָמָן הָרָשָׁע הָיָה אוֹסְטוֹרְלוֹגוֹס גָּדוֹל, כַּנּוֹדָע בְּעִנְיַן וַיַּפֵּל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל מִיּוֹם לְיוֹם כוּ׳, וּבִפְרָט בְּמַה שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר הַזֹּהַר כִּי הוּא וַעֲשֶׂרֶת בָּנָיו כּוֹלְלִים כָּל עֲשָׂרָה קְלִיפִּין

הַחִיצוֹנִים וְיָדַע בְּחָכְמָתוֹ עִנְיַן מִעוּט הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל יִשְׂרָאֵל בַּיָּמִים הָהֵם לִהְיוֹתוֹ בִּבְחִינַת הַשֵּׁינָה, וְלָכֵן חָשַׁב וְעָלָה בְּלִבּוֹ כִּי הַזְּמַן מוּכָן לְאַבֵּד שׂוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל:

הָמָן וַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ רָצוּ שֶׁלֹּא יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשֵּׁנִי ח"ו

וְזֶה סוֹד עִנְיַן וְכוֹחַ הָמָן עִם אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אִם יַעֲלֶה בְּיָדָם עֵצָה זוֹ וְהֵשִׁיב לוֹ הָמָן יֶשְׁנוֹ עַם כוּ', וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה יָשֵׁן הוּא הָאֱלוֹהַּ שֶׁלָּהֶם וְהָבֵן זֶה. וְלִהְיוֹת כִּי הַדּוּרְמִיטָא הַהִיא הִיא לְטוֹבָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁתִּנָּסֵר הַנְּקֵבָה מֵאֲחוֹרוֹי וְיַחְזְרוּ פָּנִים בְּפָנִים וְיִגָּאֲלוּ יִשְׂרָאֵל וְיִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לָכֵן הִתְיָעֲצוּ שְׁנֵיהֶם כִּי בִּזְמַן הַהוּא שֶׁהָאֱלוֹהַּ שֶׁלָּהֶם הוּא יָשֵׁן יַקְדִּימוּ הֵם לְאַבֵּד וּלְהַשְׁמִיד שׂוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשָּׁאֲרוּ אֲפִילוּ מְתֵי מְעַט שֶׁיִּהְיוּ רְאוּיִם לִגְאֻלָּה וְעַל יְדֵי כֵן לֹא יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְנוֹדַעַת עֲצַת הָמָן מִן שִׁמְשַׁי סַפְרָא בְּנוֹ וְכִתְבֵיהֶם אֶל אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַנִּקְרָא אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא בְּסֵפֶר עֶזְרָא, עַד שֶׁבִּטְּלוּ בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּרְאוֹתָם כִּי הִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְהִבָּנוֹת וְדַי בָּזֶה.

אַף בִּזְמַן הַשֵּׁינָה כִּבְיָכוֹל, יֵשׁ הַשְׁגָּחָה מִבְּחִינַת נוּקְבָא

וְהִנֵּה אַף בִּזְמַן הַדּוּרְמִיטָא אֵין הַנְּקֵבָה יְשֵׁנָה כִּי אָז מִסְתַּלְּקִין הַמּוֹחִין מִן זְעֵיר אַנְפִּין וְנִכְנָסִין בַּנְּקֵבָה כְּדֵי לְהִבָּנוֹת וּלְתַקֵּן פַּרְצוּפָהּ, כְּדֵי שֶׁתּוּכַל לַחֲזוֹר אַפִּין בְּאַפִּין, כַּנּוֹדָע בְּעִנְיַן דְּרוּשׁ הַשּׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְהֶכְרֵחַ יֵשׁ הֶאָרָה וְהַשְׁגָּחָה זוֹ עַל יִשְׂרָאֵל מִצִּדָּהּ. וְעִנְיַן אוֹתָהּ הֶאָרָה הָיְתָה עִנְיַן מָרְדֳּכַי הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם. וְכִרְאוֹת הָמָן אֶת מָרְדְּכַי שֶׁעַל יָדוֹ הָיְתָה הֶאָרָה וְהַשְׁגָּחָה עַל יִשְׂרָאֵל בִּזְמַן הַהוּא, נִתְיַעֵץ עִם זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וְשַׁסָ"ה יוֹעֲצָיו כוּ', וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כִּי זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ הָיְתָה מְכַשֵּׁפָה גְּדוֹלָה וַעֲצָתָהּ שְׁקוּלָה מִכָּל שַׁסָ"ה יוֹעֲצָיו וְעָלְתָה עֲצָתָם לַהֲרוֹג אֶת מָרְדְּכַי וּלְתָלוֹתוֹ עַל הָעֵץ, הוּא זְנָבָהּ שֶׁל נָחָשׁ הֶמְשֵׁךְ רֶגֶל הַקּוּף כַּמְּבֹאָר אֶצְלֵנוּ, וְכַנִּזְכָּר בְּסֵפֶר הַזֹּהַר שִׁיר הַשִּׁירִים וְדַי בָּזֶה. וְאִם חַס וְשָׁלוֹם כָּכָה יַעֲלֶה יוּכַל אַחַר כָּךְ לְאַבֵּד אֶת שׂוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְאָז הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמָיו הֵאִיר הֶאָרַת נוּקְבָא הָעֶלְיוֹנָה וְהִיא גְּדוּלַּת מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, וְעַל יָדָם נוֹשְׁעוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה הַהִיא כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר וְזֶה עִנְיַן מָרְדְּכַי וְהֶאָרָתוֹ:

יְסוֹד דְּאַבָּא יוֹצֵא לַחוּץ מִיְּסוֹד דְּרָחֵל

דַּע כִּי הִנֵּה בִּזְמַן הַדּוּרְמִיטָא דִּזְעֵיר אַנְפִּין לֹא בִּלְבַד יוֹצְאִין הַמּוֹחִין דִּזְעֵיר אַנְפִּין מִצַּד נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאִימָא וְנִכְנָסִין בְּנוּקְבָא רָחֵל בִּהְיוֹתָהּ אָחוֹר

בְּאָחוֹר אֶלָּא (אף) גַּם הַמּוֹחִין דִּבְנֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא בְּסוֹד (בראשית ב׳ כב) וַיִּבֶן ה׳ אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלָע דָּא אַבָּא וְאִימָא, וְנִמְצָא כִּי כְּמוֹ בִּהְיוֹת הַמּוֹחִין הָהֵם תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין הָיוּ יוֹצְאִים מֵהֶם שְׁתֵּי הֶאָרוֹת לַחוּץ, וּמִבְּחִינַת הֶאָרַת הַמּוֹחִין דְּאַבָּא יוֹצֵא יַעֲקֹב מִצַּד פָּנִים דִּזְעֵיר אַנְפִּין, וּמִבְּחִינַת הֶאָרַת מוֹחִין דְּאִימָא יוֹצֵאת רָחֵל מִצַּד אֲחוֹרָיו, גַּם עַתָּה יוֹצְאוֹת מֵרָחֵל נוּקְבָא דִּזְעֵיר אַנְפִּין שְׁתֵּי הֶאָרוֹת אֵלּוּ גַּם כֵּן בְּלִי סָפֵק, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁבִּהְיוֹת מוֹחִין הַנִּזְכָּרִים תּוֹךְ הַנְּקֵבָה נִתּוֹסְפָה בְּחִינַת הֶאָרָה שְׁלִישִׁית מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּהְיוֹתָם תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין, וְהוּא כִּי הִנֵּה בִּהְיוֹתָם תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין הָיָה הַיְסוֹד דְּאִימָא נִשְׁלָם בְּחָזֶה דִּזְעֵיר אַנְפִּין, וְהַיְסוֹד דְּאַבָּא שֶׁהוּא יוֹתֵר אָרוֹךְ כַּנּוֹדָע הָיָה נִשְׁלָם בְּסִיּוּם הַיְסוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין מַמָּשׁ, וְלֹא הָיָה יוֹצֵא מִחוּץ לַיְסוֹד כְּלָל, אֲבָל עַתָּה בִּהְיוֹתָם הַמּוֹחִין תּוֹךְ הַנְּקֵבָה, אֲשֶׁר הַיְסוֹד שֶׁלָּהּ נוּקְבֵי קָצָר, מוּכְרָח הוּא שֶׁהַיְסוֹד דְּאַבָּא יִתְפַּשֵּׁט וְיֵצֵא מִחוּץ לִיסוֹד נוּקְבָא וְלַחוּץ וְתִתְגַּלֶּה הֶאָרָתוֹ בְּגִילוּי גָּמוּר לְגַמְרֵי. וְנוֹדָע כִּי מַה שֶּׁהָיָה מִתְלַבֵּשׁ בִּיסוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין הוּא בְּחִינַת הָעֲטָרָה שֶׁל הַיְסוֹד דְּאַבָּא שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּלְכוּת דְּאַבָּא, וְאֵין סָפֵק כִּי הֶאָרָה זוֹ הַנִּגְלֵית מִמַּלְכוּת דְּאַבָּא הִיא הֶאָרָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד:

שֹׁרֶשׁ נִשְׁמַת מָרְדְּכַי

וְהִנֵּה שֹׁרֶשׁ נִשְׁמַת מָרְדְּכַי הָיְתָה מִן הַהֶאָרָה הַהִיא, וְלָכֵן עַל יָדוֹ הָיְתָה תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בִּזְמַן הַהוּא, וְזֶה נִרְמָז בְּשֵׁם מָרְדְּכַי מַמָּשׁ, שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שֶׁהוּא לָשׁוֹן מֵירָא דַּכְיָא, מָ"ר דְּכַ"י, וְהוּא תַּרְגּוּם מֹר דְּרוֹר (שמות פרק ל׳ כ"ג) וְאַתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מָר דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְקִנְּמָן בֶּשֶׂם מַחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם וּקְנֵה בֹשֶׂם חֲמִשִּׁים וּמָאתָ), גַּם נִקְרָא מוֹר עוֹבֵר, וְהָעִנְיָן הוּא כִּי הַהֶאָרָה הַגְּדוֹלָה הַהִיא הִיא מֹר דְּרוֹר זָךְ וְנָקִי בְּתַכְלִית הָעוֹבֶרֶת מִפִּי יְסוֹד דְּנוּקְבָא וְלַחוּץ. וְזֶה סוֹד פָּסוּק (שיר השירים פרק ה׳ ה׳) וְיָדַי נָטְפוּ מֹר כו׳ עוֹבֵר:

וּמָרְדְּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְכוּ׳

וּבָזֶה תָּבִין מַעֲלַת מָרְדְּכַי שֶׁעָלָה לִבְחִינַת מַלְכוּת וּמִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ וְזֶה סוֹד הַפָּסוּק (אסתר פרק ח טו) וּמָרְדְּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה. וְהַמַּשְׂכִּיל יָבִין כָּל פְּרָטֵי הַפָּסוּק זֶה עִנְיַן יְצִיאָה זוֹ מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ הִיא רָחֵל, וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה מִצַּד עֲטָרָה יְסוֹד דְּאַבָּא, וְלָכֵן נִקְרָא גְּדוֹלָה כִּי הַחֶסֶד וְהַחָכְמָה נִקְרָא גְּדוֹלָה בְּסוֹד הַגָּדוֹל

הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. גַּם הַמַּעֲמִיק יַשְׂכִּיל הֱיוֹתוֹ מִשֵּׁבֶט בִּנְיָמִין וְדַי בָּזֶה, וְזֶה סוֹד קְרִיאַת הַמְּגִלָּה וְגַם הִתְפַּשְּׁטוּתָהּ בְּעֵת קְרִיאָתָהּ לְטַעַם פִּרְסוּם הַנֵּס, וְהוּא עִנְיַן הֶאָרַת עֲטֶרֶת מַלְכוּת דְּאַבָּא הַמִּתְגַּלֵּית וְיוֹצְאָה לַחוּץ, וְלָכֵן נִקְרָא מְגִלָּה לְשׁוֹן גִּלּוּי וְצָרִיךְ לְגַלּוֹתָהּ וּלְפַרְסְמָהּ.

מְגִלָּה הִיא סוֹד שְׁלֹשָׁה מוֹחִין הַמִּתְגַּלִּים

גַּם מְגִלָּה בְּלֹא יוּד הִיא עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּא ע"ח, כְּמִנְיַן שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת כ"ו כ"ו כ"ו, שֶׁהֵם עִנְיַן שְׁלֹשָׁה מוֹחִין דְּחָכְמָה בִּינָה דַּעַת דְּנֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא הַמִּתְגַּלִּים שָׁם בַּמַּלְכוּת הַהוּא. וְזֶהוּ עִנְיַן הֱיוֹת הַמְּגִלָּה נִקְרָא אִגֶּרֶ"ת וְנִקְרָא סֵפֶ"ר וְיֵשׁ לָהּ דִּינִין כְּתוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, כִּי סֵפֶר הַתּוֹרָה הוּא יְסוֹד דְּאַבָּא הַנִּקְרָא תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב צוּרַת סֵפֶר כְּעֵין ו' אֲרוּכָה, וְהַמְּגִלָּה הִיא הַהֶאָרָה הַיּוֹצְאָה מִחוּץ לַיְּסוֹד כַּנִּזְכָּר, וְגַם הוּא אֲרוּכָה בְּצוּרַת ו' וּבְצוּרַת מְגִלָּה אֲרוּכָה וְדַי בְּהֶעָרוֹת אֵלּוּ אֶל הַמַּשְׂכִּילִים:

גֹּדֶל הָאוֹר שֶׁל פּוּרִים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה

וְאָמְנָם הֱיוֹת יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלּוּ נַעֲשִׂים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת בַּזְּמַן הַהוּא לְבַדּוֹ, הַטַּעַם הוּא כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו רָצָה שֶׁאוֹתָהּ הַהֶאָרָה הַמִּתְחַדֶּשֶׁת בִּהְיוֹת הַמּוֹחִין דְּאַבָּא וְאִימָּא תּוֹךְ הַנְּקֵבָה בִּזְמַן דּוֹרְמִיטַת זְעֵיר אַנְפִּין לֹא תִּתְבַּטֵּל לְעוֹלָם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בַּיָּמִים הָהֵם עַצְמָם, כִּי הִנֵּה אַחַר דּוֹרְמִיטָא חוֹזְרִים פָּנִים בְּפָנִים וְהַמּוֹחִין הֵם בִּזְעֵיר אַנְפִּין וְאֵין בְּחִינַת הַהֶאָרָה זוֹ יוֹצֵאת אָז כְּלָל כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְהֶאָרַת מָרְדְּכַי מִתְבַּטֶּלֶת לְגַמְרֵי וְנֶעֱלֶמֶת בִּפְנִים, וְרָצָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁבְּכָל שָׁנָה בִּימֵי הַפּוּרִים כַּיּוֹצֵא בָּהֶם אַף אִם יִהְיוּ זְעֵיר וְנוּקְבָא פָּנִים בְּפָנִים תִּתְגַּלֶּה הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת בַּיָּמִים הָהֵם וְלֹא תִּתְבַּטֵּל. וְהָעִנְיָן הוּא כִּי בְּכָל שָׁנָה בַּיָּמִים הָהֵם כַּאֲשֶׁר יִכָּנְסוּ הַמּוֹחִין בְּרָחֵל בְּסוֹד דּוֹרְמִיטָא דִּזְעֵיר אַנְפִּין אַף עַל פִּי שֶׁאַחַר כָּךְ יַחְזְרוּ פָּנִים בְּפָנִים לֹא תִּתְבַּטֵּל הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת וַתִּשָּׁאֵר שָׁם קַיֶּימֶת וְנִרְשֶׁמֶת אַף גַּם אַחַר הִסְתַּלְּקוּת הַמּוֹחִין הָאֵלּוּ מִמֶּנָּה וְיַחְזְרוּ בִּזְעֵיר אַנְפִּין:

וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם

וְזֶה סוֹד מַה שֶּׁאָמַר הַכָּתוּב וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם (אסתר פרק ט כח), כִּי אוֹתָהּ הַהֶאָרָה הִיא עֲטֶרֶת הַיְּסוֹד הַזָּכָר דְּאַבָּא הַנִּקְרָא זָכָר כַּנּוֹדָע וְזִכְרָם זֶה לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם בִּימֵי הַפּוּרִים שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה כַּנִּזְכָּר. לָכֵן לֶעָתִיד לָבֹא כָּל הַסְּפָרִים יִתְבַּטְּלוּ חוּץ מִמְּגִלַּת אֶסְתֵּר וְהַטַּעַם הוּא כִּי לְעוֹלָם לֹא הָיָה נֵס גָּדוֹל כָּזֶה לֹא בַּשַּׁבָּתוֹת וְלֹא בְּיוֹם טוֹב לְהִתְקַיֵּם הַהֶאָרָה זוֹ אַף אַחַר

הִסְתַּלְּקוּת הַמּוֹחִין מִן הַנְּקֵבָה אֶלָּא בִּימֵי הַפּוּרִים בִּלְבַד, וּבִבְחִינָה זוֹ יֵשׁ יִתְרוֹן גָּדוֹל אֶל פּוּרִים עַל כָּל שְׁאָר הַיָּמִים אֲפִילוּ בְּשַׁבָּתוֹת וְיוֹם טוֹב:

כְּדֵי לְקַיֵּם הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת צָרִיךְ לְקַיֵּם שָׁלֹשׁ מִצְוֹת

מְגִלָּה לְגַלּוֹת אֶת יְסוֹד דְּאַבָּא

וְהִנֵּה בְּכָל שָׁנָה בִּימֵי הַפּוּרִים כְּדֵי לְקַיֵּם הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת אָנוּ צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת שָׁלֹשׁ מִצְוֹת, וְהֵם קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ וּלְגַלּוֹת הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת הַיּוֹצֵאת לַחוּץ בְּגִילוּי:

מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים שֶׁנּוֹתֵן אַבָּא לְרָחֵל

וְהִנֵּה צְרִיכוֹת שְׁתֵּי בְּחִינוֹת אֲחֵרוֹת, וְהֵם אֵלּוּ הָרִאשׁוֹן בְּחִינַת הַהֶאָרַת הַיְסוֹד הַהוּא דְּאַבָּא בְּרָחֵל לְצֹרֶךְ תִּקּוּן בִּנְיַן פַּרְצוּפָהּ, כִּי לָכֵן נִכְנָסִים הַמּוֹחִין הַנִּזְכָּרִים בָּהּ כְּדֵי לְהַגְדִּילָהּ וְלַעֲשׂוֹתָהּ פַּרְצוּף כַּנִּזְכָּר, וְזֶה נַעֲשֶׂה בְּסוֹד מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, כִּי רָחֵל נִקְרֵאת עָנִי וְאֶבְיוֹן, וְהַיְסוֹד דְּאַבָּא הַנִּקְרָא צַדִּיק, נוֹתֵן לָהּ צְדָקָה וּמַתָּנוֹת, וְהֶאָרוֹת הַזֶּה מִתְקַיֵּם עַל יְדֵי שֶׁאָנוּ נוֹתְנִים לְמַטָּה מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים וְעַל יְדֵי מִצְוָה זוֹ נַעֲשָׂה דֻּגְמָתָהּ לְמַעְלָה. וּבְחִינָה הַשֵּׁנִית הִיא, כִּי אַחַר שֶׁנִּתְקַן פַּרְצוּף רָחֵל עַצְמוֹ עַל יְדֵי הַצְּדָקָה וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, עוֹד צָרִיךְ הֶאָרָה שֶׁתִּתְקַיֵּם בָּהּ בְּסוֹד הַמּוֹחִין עַצְמָן שֶׁלּוֹ הַמִּתְלַבְּשִׁין תּוֹךְ פַּרְצוּף עֶשֶׂר סְפִירוֹת שֶׁלָּהּ בְּעֵת הַדּוּרְמִיטָא כַּנּוֹדָע. וְצָרִיךְ שֶׁתִּתְקַיֵּם הֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת בַּמּוֹחִין שֶׁלָּהּ כָּל הַיָּמִים הָהֵם הַנִּקְרָא פּוּרִים, וְיִשָּׁאֵר קַיֶּמֶת שָׁם אַף גַּם אִם יִסְתַּלְּקוּ הַמּוֹחִין דְּאַבָּא וְאִימָא אַחַר הַדּוּרְמִיטָא וְתַחְזֹר פָּנִים בְּפָנִים, וְעִם כָּל זֶה תִּשָּׁאֵר הֶאָרָה הַמּוֹחִין הָהֵם קַיָּמִים בַּמּוֹחִין שֶׁלָּהּ וְלֹא יִסְתַּלְּקוּ לְגַמְרֵי כִּבִשְׁאָר הַזְּמַנִּים כַּנִּזְכָּר לְעֵיל:

סְעוּדַת פּוּרִים מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה - הַמּוֹחִין דְּרָחֵל

וְעִנְיָן זֶה תָּלוּי בְּקִיּוּם מִצְוָה אַחֶרֶת וְהִיא לַעֲשׂוֹת סְעוּדַת פּוּרִים מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה, וְזוֹ עִנְיַן אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה כַּמְבוֹאָר אֶצְלֵנוּ שֶׁהַמֹּחִין שֶׁל הַנְּקֵבָה נִקְרָא י"ה י"ה, וְנַעֲשִׂים מִבְּחִינַת י"ה, וְהֵם נִמְשָׁכִין בָּהּ עַל יְדֵי אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה. וְזֶהוּ פֵּירוּשׁ אֲכִילָה, אָכַ"ל י"ה. שְׁתִיָּה, שָׁ"ת י"ה. כִּי עַל יְדֵי הַמַּאֲכָל וְהַמִּשְׁתֶּה נִמְשָׁכִין לָהּ מוֹחִין הַנִּקְרָא י"ה. גַּם נִרְמְזָה הִיא עַצְמָהּ בְּמִלַּת אֲכִילָה שֶׁהִיא בְּגִימַטְרִיָּא אֲדֹנָי עִם הַכּוֹלֵל, לִרְמוֹז כִּי אֵלּוּ הַמּוֹחִין שֶׁל י"ה הַנִּמְשָׁכִין עַל יְדֵי הָאֲכִילָה הֵם בַּנְּקֵבָה הַנִּקְרֵאת אֲדֹנָ"י:

אֶסְתֵּר

גַּם אֶסְתֵּ"ר הִיא בְּגִימַטְרִיָּא תרס"א וְהִנֵּה שֵׁם אֲדֹנָ"י בְּמִלּוּאוֹ הוּא תרע"א וְהִנֵּה שֵׁם אֶסְתֵּר חֲסֵרָה י' וּבְתוֹכָהּ מִסְתַּתֶּרֶת הַנְּקֻדָּה הַפְּנִימִית עַצְמָהּ הַנִּקְרֵאת י' שֶׁל אֲדֹנָ"י הַנִּקְרֵאת אֶסְתֵּר עַל שֵׁם שֶׁמִּסְתַּתֶּרֶת:

עַד כָּאן הִגִּיעוּ דְּרוּשֵׁי הָרַב זַלְהַ"ה בְּשַׁעַר הַכַּוָּנוֹת

עַד כָּאן הִגִּיעוּ דְּרוּשֵׁי הָרַב זַלְהַ"ה. וְעִנְיַן מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ לֹא נִתְבָּאֲרוּ מִפִּי הָרַב זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, וְשֶׁמָּא רֶמֶז לְעִנְיַן הֶאָרַת יְסוֹד דִּדְכוּרָא הַנִּיתָּן לַיְסוֹד דְּנוּקְבָא וְהֵם נִקְרָאִים אִישׁ לְרֵעֵהוּ יְסוֹד לִיסוֹד כֵּנַלְעַ"ד. אָמַר שְׁמוּאֵל עַד כָּאן הִגִּיעוּ כָּל סֵפֶר הַדְּרוּשִׁים שֶׁל הָרַב זַלְהַ"ה וְלֹא הִפַּלְתִּי דָּבָר אֶחָד מִדְּבָרָיו אַרְצָה, תְּהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:

מָנוֹת וּמַתָּנוֹת

מָנוֹת וּמַתָּנוֹת, אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שְׁתֵּי מָנוֹת לְאִישׁ אֶחָד וּשְׁתֵּי מַתָּנוֹת לִשְׁנֵי אֶבְיוֹנִים, וְהִנֵּה יֵשׁ לִרְאוֹת לָמָּה בְּרֵעֵהוּ אָמַר מָנוֹת בָּאוֹת תָּיו אַחַת, וּבְאֶבְיוֹנִים שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת תָּיו. הָאֻמְנָם כְּבָר יָדַעְתָּ כִּי הַיְסוֹד נִקְרָא אִישׁ, וְעִיקַּר הֶאָרַת יוֹם זֶה הוּא גִּלּוּי יְסוֹד אַבָּא וְהוּא זָכָר, וּבִהְיוֹתוֹ מְלֻבָּשׁ בְּתוֹךְ יְסוֹד דְּאִימָּא, לָכֵן אָמַר מָנוֹת בְּתָיו אֶחָד כִּי אוֹת תָּיו מִצַּד הַנּוּקְבָא, בְּאֹפֶן כִּי שְׁתֵּי מָנוֹת הֵם אֶחָד מִצַּד אַבָּא שֶׁהוּא מ"נ דְּמָנוֹת כַּאֲשֶׁר יָדַעְתָּ, וְאֶחָד מִצַּד הַיְסוֹד דְּאִימָּא כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְהֵם אִישׁ שֶׁהוּא יְסוֹד דְּאַבָּא לְרֵעֵהוּ שֶׁהוּא הַיְסוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, כִּי אִם הֱיוֹת אַבָּא גָּדוֹל הִנֵּה בִּהְיוֹתוֹ יוֹרֵד לְמָקוֹם יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין נִקְרָא רֵעֵהוּ עַל דֶּרֶךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין כְּשֶׁיּוֹרֵד בַּיְּצִירָה שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ (רות פרק ד' ז'):

מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים

וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים הֵם מִצַּד אִימָּא וְלָכֵן הֵם שְׁנֵי תָּוִי"ן, כִּי הֵם מִצַּד הַנּוּקְבָא, וְהֵם שְׁתֵּי מַתָּנוֹת לִשְׁנֵי אֶבְיוֹנִים שֶׁהֵם נֶצַח הוֹד שֶׁהֵם אֶבְיוֹנִים, כַּאֲשֶׁר יָדַעְתָּ בְּסוֹד הָעֲרָבָה לֹא רֵיחַ וְלֹא טַעַם וְנִקְרְאוּ אֶבְיוֹנִים כִּי אִימָּא עַד הוֹד אִתְפַּשְׁטַת:

כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתְנִים לוֹ

וְגַם מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כִּי בִּימֵי הַפּוּרִים נוֹתְנִים לְכָל מִי שֶׁפּוֹשֵׁט יָדוֹ, הָעִנְיָן הוּא כִּי הַגַּבַּאי שֶׁל צְדָקָה הוּא הַיְסוֹד וּבִימֵי הַחוֹל אֲשֶׁר הוּא יְסוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין צָרִיךְ לִרְאוֹת לְמִי נוֹתֵן הַצְּדָקָה, אֲבָל

עַתָּה שֶׁהוּא יְסוֹד דְּאַבָּא הֶאָרָה גְּדוֹלָה אֵין לְהַקְפִּיד אֶלָּא כָּל מִי שֶׁפּוֹשֵׁט יָדוֹ נוֹתְנִים:

חַיָּב אִינָשׁ לִבְסוּמֵי בְּפוּרַיָּא

וּמַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה חַיָּב אִינָשׁ לִבְסוּמֵי בְּפוּרַיָּא עַד שֶׁלֹּא יֵדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי כּו׳, הַכַּוָּנָה הִיא כִּי לְעוֹלָם תּוֹךְ הַקְּלִיפָּה יֵשׁ נִיצוֹץ שֶׁל קְדוּשָּׁה הַמֵּאִיר בְּתוֹכָהּ וּמְחַיֶּה אוֹתָהּ, וְלָכֵן צָרִיךְ לוֹמַר בָּרוּךְ הָמָן לְהַמְשִׁיךְ אֶל הַנִּיצוֹץ הַהוּא אוֹר, וְלָכֵן צָרִיךְ לוֹמַר בְּלֹא כַּוָּנָה אַחַר שֶׁהוּא שִׁכּוֹר וְיָצָא מִדַּעְתּוֹ, שֶׁאִם יִהְיֶה חַס וְשָׁלוֹם בְּכַוָּונָה יָאִיר גַּם אֶל הַקְּלִיפָּה חַס וְשָׁלוֹם. וְנַלְעַ"ד כִּי כְּשֶׁאָנוּ מַמְשִׁיכִין אוֹר מוֹחַ הַבִּינָה בְּרָחֵל עַל יְדֵי שְׁתִיַּת יַיִן בְּרִבּוּי גָּדוֹל יֵשׁ הֶאָרָה גְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כֹּחַ לְהָאִיר גַּם אֶל הַנִּיצוֹץ הַהוּא אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַקְּלִיפָּה:

שְׁתִיָּה מְרֻבָּה מֵאֲכִילָה

וְצָרִיךְ לְכַוֵּן בַּאֲכִילָה בִּשְׁנֵי אוֹתִיּוֹת י"ה דְיוּדִין, וּלְכַוֵּן שֶׁהֵם שֶׁל ע"ב, וּבִשְׁתִיָּה לִשְׁנֵי י"ה שֶׁל ס"ג, שֶׁעוֹלִים כְּמִנְיַן יַיִן, כָּזֶה יו"ד ה"י יו"ד ה"י, וּלְכַוֵּן לְהַמְשִׁיךְ אֵלֶיהָ מוֹחִין דְחָכְמָה עַל יְדֵי אֲכִילָה, וּמוֹחִין דְּבִינָה עַל יְדֵי שְׁתִיָּה, וְלִהְיוֹת כִּי הַנּוּקְבָא גּוֹבֶרֶת מוֹחַ בִּינָה גּוֹבֵר, וְלָכֵן צָרִיךְ הַשְּׁתִיָּה מְרֻבָּה מִן הָאֲכִילָה. וְזֶהוּ אֲכִילָה, אָכַ"ל י"ה. שְׁתִיָּה, שָׁ"ת י"ה. רָצָה לוֹמַר, שֶׁיִּמָּשְׁכוּ אֵלֶיהָ הַמּוֹחִין אֲשֶׁר כּוּלָּם בְּסוֹד י"ה, כַּמְבוֹאָר אֶצְלֵנוּ בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁהֵם בְּסוֹד חָכְמָה וּבִינָה הַנִּקְרָא י"ה י"ה, כִּי הַדַּעַת שֶׁלָּהּ הִיא קַ"ל וְלֵית בָּהּ אֶלָּא נְהִירוּ דִּתְרֵין מוֹחִין גְּלִיפִין בָּהּ כַּמְבוֹאָר אֶצְלֵנוּ בְּמָקוֹם אַחֵר:

אֶסְתֵּר בְּגִימַטְרִיָּא שׁוֹשַׁנָּה

אֶסְתֵּר בְּגִימַטְרִיָּא שׁוֹשַׁנָּה, גַּם אֶסְתֵּר בְּגִימַטְרִיָּא תרע"א, כְּמִנְיַן אֲדֹנָי בְּמִלּוּאוֹ, הַכַּוָּנָה הִיא כִּי כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹנִים קַדִּישׁ וְאוֹמְרִים אָמֵן מְקַבְּלִים אָז הֶאָרָה מִשְּׁנֵי [שֵׁמוֹת] אֵ"ל. אֶחָד שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין שֶׁהוּא אֵל רַחוּם וְחַנּוּן (שמות פרק לד ו׳). וְאֶחָד מֵאֲרִיךְ אַנְפִּין שֶׁהוּא מִי אֵל כָּמוֹךָ (מיכה פרק ז׳ יח), וּפֵרוּשׁוֹ: אֵל שֶׁל אֲרִיךְ מֵאִיר בְּאֵל שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין, וְאָז זְעֵיר אַנְפִּין מֵאִיר בְּנוּקְבָא פָּנִים בְּפָנִים, לְפִי כִּי אֵל הוּא בַּפָּנִים, וְהֶאָרָה הוּא בַּפָּנִים, וְאֵלּוּ הַשְּׁנֵי אֵל בְּמִילּוּאָם עוֹלִים ש"ע נְהוֹרִין. וְהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת הוּא בַּעֲנִיַּת אָמֵן, וּלְכָךְ אָמַר דָּוִד עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תהילים פג יז) מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן, זוֹ אָמֵן, כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם לֹא הֵאִירוּ בְּאָמֵן שְׁנֵי אֵל, אֶחָד שֶׁל אֲרִיךְ וְאֶחָד שֶׁל זְעֵיר

אַנְפִּין, מַלֵּא פְּנֵיהֶם קָלוֹן, שֶׁלֹּא רָצוּ לְקַבֵּל מֵאֵל הָעוֹלֶה קפ"ה, יִהְיוּ לוֹ קָלוֹן שֶׁעוֹלֶה גַּם כֵּן קפ"ה עִם הַכּוֹלֵל:

וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ ה'

וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ ה' (תהילים פרק פג יז), פֵּירוּשׁ כִּי שִׁמְךָ הוּא הַמַּלְכוּת, שֶׁנִּקְרָא שֵׁם, וְהוּא אֲדֹנָי וַהֲוָיָ"ה שֶׁעוֹלִים אָמֵן. וְהִנֵּה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כַּאֲשֶׁר לָבְשָׁה בִּגְדֵי מַלְכוּת וּבָאָה לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ וּכְשֶׁנִּכְנְסָה לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה מְקוֹם הַקְּלִיפּוֹת, הוּסַר הֶאָרַת אֲרִיךְ, וְלֹא נִשְׁאַר בָּהּ רַק הֶאָרַת זְעֵיר אַנְפִּין, שֶׁאִם לֹא הָיְתָה לָהּ הֶאָרָה אֲפִילוּ מִזְּעֵיר אַנְפִּין הָיְתָה שְׁחוֹרָה וְלֹא יְרַקְרֹקֶת, וְלָכֵן הִיא אָמְרָה אֵלִי אֵלִי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי (תהילים פרק כב ב'), שֶׁאֶחָד מֵאֵלּוּ הָאֵלִי שֶׁהוּא שֶׁל אֲרִיךְ לָמָּה עֲזַבְתָּנִי, וְלֹא הֵאִירוּ לָהּ שְׁנֵיהֶם יָחַד:

פְּרִי עֵץ חַיִּים

שַׁעַר רֹאשׁ חֹדֶשׁ חֲנֻכָּה וּפוּרִים - פֶּרֶק ה':

מַתְחִיל הַתִּקּוּן

סוֹד הַפּוּרִים. סוֹד הַפּוּרִים הִנֵּה נוֹדַע, כִּי כָּל זְמַנֵּי הַגָּלוּת, עוֹמֶדֶת הַנּוּקְבָא רָחֵל עִם זְעֵיר אַנְפִּין, אָחוֹר בְּאָחוֹר. אָמְנָם אָז הָיָה בְּסוֹף אוֹתָן הַשִּׁבְעִים שָׁנִים שֶׁל גָּלוּת בָּבֶל כַּנּוֹדָע, וְאָז הָיָה מַתְחִיל לְמַעְלָה לַעֲשׂוֹת תִּקּוּן, כְּדֵי לְהַחֲזִירָם פָּנִים בְּפָנִים, אָז הוּא צָרִיךְ הַפָּלַת דְּרוּמִיטָא בִּזְעֵיר אַנְפִּין. שֶׁהוּא הִסְתַּלְּקוּת הַמּוֹחִין מִן הַזְּעֵיר אַנְפִּין, וְנִכְנָסִים תּוֹךְ רָחֵל, וְנִתְקֶנֶת פַּרְצוּפָהּ, וְעַל יְדֵי זֶה יְכוֹלָה לַחֲזוֹר אַחַר כָּךְ פָּנִים בְּפָנִים:

סוֹד הַיַּיִן מֵהַחֲבֵרִים

(**מֵהַחֲבֵרִים:** עִנְיַן פּוּרִים בְּהוֹד עֲנַף גְּבוּרָה, סוֹד יַיִן הָרוֹמֵז בִּגְבוּרָה. לָכֵן הַנֵּ"ס בְּדָם, שֶׁהָרְגוּ בְּשׂוֹנְאֵיהֶם, וְגַם הַשִּׂמְחָה הוּא בְּיַיִן):

בִּימֵי מָרְדְּכַי הַדּוּרְמִיטָא

וְהִנֵּה אָז בִּימֵי מָרְדְּכַי, הָיָה סוֹף זְמַן הַדּוּרְמִיטָא שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין, וְסוֹד שֶׁאָמַר הָמָן יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד (אסתר פרק ג' ח'). אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה עַל יֶשְׁנוֹ, שֶׁאָמַר הָמָן, אֱלֹהֵיהֶם יָשֵׁן הוּא, פֵּירוּשׁ יָשֵׁן הוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם שֶׁהוּא זְעֵיר אַנְפִּין כַּנִּזְכָּר לְעֵיל. וְזֶהוּ הַדּוּרְמִיטָא, וְכֵיוָן שֶׁהוּא יָשֵׁן, וְרוֹצֶה לַחֲזוֹר פָּנִים בְּפָנִים לַחֲזוֹר וְלִבְנוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ פַּעַם שֵׁנִית (וְזֶהוּ (אסתר פרק ו' א') נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ, מַלְכּוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי חָזְרוּ הַמּוֹחִין בּוֹ, וְנִתְעוֹרְרוּ. וְזֶה סוֹד וְנַהֲפוֹךְ הוּא (אסתר פרק ט' א'), דְּהַיְנוּ שֶׁנֶּהֱפַךְ הוּא עַל יְדֵי אִמָּא, הַנִּקְרֵאת הוּא, וְנִתְלַבְּנוּ וְנִתְמַתְּקוּ דִּינָיו), אִם כֵּן נִבְטַל בְּבִטּוּל עֲצָתוֹ שֶׁל יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו חַס וְשָׁלוֹם, דְּהַיְנוּ מַלְכוּת הַנִּקְרֵאת מִקְדָּשׁ, בְּסוֹד מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי (שמות פרק טו יז):

יְסוֹד אַבָּא הַמִּתְגַּלֶּה

וְהִנֵּה בִּהְיוֹתָן הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד אִמָּא נִכְנָסִין תּוֹךְ רָחֵל, בִּהְיוֹתָהּ בְּאָחוֹר הַזְּעֵיר אַנְפִּין, הָיָה גַּם הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא נִכְנָסִין בָּהּ גַּם כֵּן, נִמְצָא כִּי כְּמוֹ שֶׁבִּזְמַן הֱיוֹת הַמּוֹחִין תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין, הָיוּ יוֹצְאִין שְׁתֵּי הָאוֹרוֹת, אַחַת שֶׁל רָחֵל מֵאֲחוֹרָיו שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין, וְאֶחָד מִלְּפָנָיו לְשֶׁל יַעֲקֹב, גַּם עַתָּה יוֹצְאִין מִן רָחֵל שְׁתֵּי הֶאָרֹת אֵלּוּ. אָמְנָם יֵשׁ עַתָּה בְּחִינָה אַחֶרֶת

חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר לֹא נִמְצֵאת בִּהְיוֹתָן הַמּוֹחִין תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין, כִּי כְּבָר נִתְבָּאֵר, כִּי בִּהְיוֹתָן הַמּוֹחִין תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין, הָיָה מִסְתַּיֵּם יְסוֹד אַבָּא תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין מַמָּשׁ, בְּסִיּוּם יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּתוֹכוֹ. אָמְנָם עַתָּה אֲשֶׁר הַמּוֹחִין הֵם בְּרָחֵל, הִנֵּה הַיְסוֹד שֶׁלָּהּ הוּא קָצָר, וְאֵינוֹ אָרוֹךְ וּמִתְפַּשֵּׁט כְּמוֹ הַיְסוֹד שֶׁל הַזָּכָר, נִמְצָא כִּי כְּשֶׁנִּכְנָסִין נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא בְּתוֹכָהּ, הִנֵּה הַיְסוֹד דְּאַבָּא יוֹצֵא וּמִתְפַּשֵּׁט חוּץ מִן הַיְסוֹד שֶׁלָּהּ, וְאֵינוֹ מִתְלַבֵּשׁ תּוֹךְ הַיְסוֹד שֶׁלָּהּ, וְהָיָה מִתְגַּלֶּה לְמַטָּה לְגַמְרֵי:

מִתְגַּלֶּה הֶאָרַת אַבָּא אֲשֶׁר הוּא טָמִיר וְגָנִיז מִכּוּלְּהוּ

אָמְנָם בְּחִינַת הֶאָרָה זוֹ לֹא נִמְצָא בִּזְעֵיר אַנְפִּין כְּלָל בְּשׁוּם זְמַן, לַטַּעַם הַנִּזְכָּר לְעֵיל שֶׁיְּסוֹדוֹ אָרוֹךְ, אָמְנָם זֹאת בִּבְחִינָה שֶׁל יְסוֹד דְּאַבָּא, שֶׁמִּתְגַּלֶּה לַחוּץ מִיְּסוֹד דְּרָחֵל, וַדַּאי שֶׁהִיא הֶאָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁמִּתְגַּלֶּת הֶאָרַת אַבָּא אֲשֶׁר הוּא טָמִיר וְגָנִיז מִכּוּלְּהוּ. וְהִנֵּה בְּחִינַת מָרְדְּכַי, הוּא סוֹד הֶאָרַת יְסוֹד אַבָּא הַמִּתְגַּלֶּה בִּהְיוֹתוֹ בְּרָחֵל, כִּי מָרְדְּכַי בָּא מֵאוֹתוֹ הַבְּחִינָה, וּמִשָּׁם יוֹנֵק שֹׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְזֶה סוֹד מָרְדְּכַי, מֵרָא דַּכְיָא, מֹר טָהוֹר, שֶׁהוּא זָךְ וְנָקִי וּבָ״ר, (ספרים אחרים: שֶׁלֹּא נִשְׁבְּרוּ מֵעוֹלָם בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ, וְנִשְׁאַר זָךְ וְנָקִי) מִצַּד אֲשֶׁר הוּא הַיְסוֹד דְּאַבָּא. וְזֶה סוֹד וְאֶצְבְּעֹתַי מוֹר עוֹבֵר (שיר השירים פרק ה׳ ה׳), וְהַמֵּבִין יָבִין בְּסוֹד אֶצְבָּעוֹת שֶׁהוּא מֹר עוֹבֵר, (שֶׁהֵם חָכְמָה בִּינָה דַּעַת דְּאַבָּא וְאִמָּא, אַחַר כָּךְ מִתְלַבְּשִׁים בְּנֶצַח הוֹד יְסוֹד שֶׁלָּהֶם בְּנוּקְבָא) כִּי הֵם עוֹבְרִים וְיוֹצְאִים לַחוּץ, עַל כַּפּוֹת הַמַּנְעוּל, וְהָבֵן זֶה. (ספרים אחרים: וּבְרָאשֵׁי הוּא הַיְסוֹד אִמָּא. ספרים אחרים: וּבְרָאשֵׁי אֶצְבָּעוֹת, כִּי שָׁם פִּרְקִין עֶלְיוֹנִים דְּאַרִיךְ אַנְפִּין, אֲשֶׁר שָׁם חָכְמָה בִּינָה דַּעַת דְּאַבָּא וְאִמָּא, וְשָׁם הַיְסוֹד דְּעַתִּיק, וְגַם נִתְגַּלָּה בַּמֵּצַח):

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה לְהֵטִיב עִמָּנוּ, וּלְהָאִיר לָנוּ בְּכָל זְמַן וּזְמַן, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, שֶׁאָז נַעֲשָׂה הַנֵּס, וְתָמִיד בַּיָּמִים הָאֵלֶּה יִתְגַּלֶּה אוֹתוֹ הֶאָרָה שֶׁל מָרְדְּכַי

הִנֵּה הָמָן הָרָשָׁע, רָצָה לְאַבֵּד הֶאָרֹת אֵלּוּ, וְלַהֲרֹג מָרְדְּכַי הָרָמוּז בְּהֶאָרָה זוֹ, כְּדֵי שֶׁתִּתְבַּטֵּל בִּנְיַן פַּרְצוּף נוּקְבָא הַנִּקְרָא רָחֵל, וְלֹא יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חַס וְשָׁלוֹם. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו רָצָה לְהֵטִיב עִמָּהֶם יוֹתֵר מִכֹּל אֲשֶׁר הָיָה בַּתְּחִלָּה, שֶׁכָּמוֹהָ לֹא נִהְיְתָה מִימֵי קֶדֶם, וְהוּא, כִּי הֲלֹא הֶאָרָה זוֹ שֶׁל מָרְדְּכַי, אֵינָהּ יוֹצֵאת רַק בִּהְיוֹת סוֹד זְמַן דְּרוּמִיטָא, אָמְנָם אַחַר כָּךְ כְּשֶׁהֵם חוֹזְרִים פָּנִים בְּפָנִים, וּמִסְתַּלְּקִין הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא וְאִימָא, עִם הַמּוֹחִין מִן הַנּוּקְבָא רָחֵל, וְחוֹזְרִין וְנִכְנָסִים תּוֹךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין כַּנּוֹדָע, הִנֵּה אָז שֶׁמִּתְבַּטֵּל הֶאָרָה זוֹ שֶׁל מָרְדְּכַי, בְּלִי סָפֵק. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה לְהֵטִיב עִמָּנוּ, וּלְהָאִיר

לָנוּ בְּכָל זְמַן וּזְמַן, וּבְכָל שָׁנָה שָׁנָה וְשָׁנָה בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, שֶׁאָז נַעֲשָׂה הַנֵּס, וְשֶׁתָּמִיד בְּיָמִים הָאֵלֶּה יִתְגַּלֶּה אוֹתוֹ הֶאָרָה שֶׁל מָרְדְּכַי, אֲפִילוּ אַחַר הֱיוֹתָן פָּנִים בְּפָנִים, וְתִשָּׁאֵר קַיֶּימֶת תָּמִיד. וְהִנֵּה הֶאָרָה הַזֹּאת לֹא הָיְתָה, לֹא בְּשַׁבָּת וְלֹא בְּיָמִים טוֹבִים, אֶלָּא בְּפוּרִים לְבַד, זֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כָּל הַמּוֹעֲדִים עֲתִידִים לְבָטֵל, חוּץ מִן הַפּוּרִים, שֶׁנֶּאֱמַר וִימֵי הַפּוּרִים לֹא יַעַבְרוּ וְכוּ' (אסתר פרק ט' כח), וְהָבֵן מַה שֶּׁנֶּאֱמַר לֹא יַעַבְרוּ מִתּוֹךְ, כִּי תָּמִיד נִשְׁאַר הֶאָרָה זוֹ בַּזְּמַן הַזֶּה שֶׁל יְמֵי הַפּוּרִים, וְלֹא תִּתְבַּטֵּל אַף גַּם בַּחֲזָרַת תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין פָּנִים בְּפָנִים, כִּי הִיא הֶאָרָה אֲשֶׁר מֵעוֹלָם לֹא נִהְיְתָה כָּמוֹהוּ:

וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם

זֶה סוֹד וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם (אסתר פרק ט' כח), פֵּירוּשׁ - כִּי אוֹתוֹ הַיְּסוֹד שֶׁל אַבָּא, הַנִּקְרָא זִכְרָם, לֹא יָסוּף וְלֹא יִפְסֹק מִזַּרְעָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד, כִּי בְּכָל יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, יִהְיֶה אוֹתוֹ הַזָּכָר קַיָּים, וְנִתְגַּלָּה אוֹתוֹ הֶאָרָה:

הַמְּגִלָּה הִיא סוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא

וְזֶה סוֹד מְגִלַּת פּוּרִים, שֶׁלֹּא תִּתְבַּטֵּל, כִּי אוֹתוֹ הַיְּסוֹד שֶׁל אַבָּא, הוּא סוֹד מְגִלַּת פּוּרִים כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְנוֹדַע כִּי סוֹד מְגִלַּת הַתּוֹרָה, הוּא מְצִיאֻת יְסוֹד דְּאַבָּא, תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, אוֹתָהּ הֶאָרָה הַיְתֵרָה הַיּוֹצֵאת לַחוּץ שֶׁל יְסוֹד רָחֵל נוּקְבָא, נִקְרָא מְגִלַּת פּוּרִים, שֶׁהוּא אָרוֹךְ דִּמְיוֹן הַמְּגִלָּה בְּצוּרָתָהּ. וְהָעִנְיָן הוּא, כִּי כָּל אוֹתָן הַהֶאָרוֹת לֹא נִסְתַּלְּקוּ מִן רָחֵל בַּחֲזִירָתוֹ פָּנִים בְּפָנִים, רַק כָּל הֶאָרֹת יִשָּׁאֲרוּ בָּהּ, אֲפִילוּ אַחַר סִלּוּק הַמּוֹחִין מִמֶּנָּה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל:

מְגִלָּה מִלְּשׁוֹן גִּלּוּי

גַּם מְגִלָּה, פֵּירוּשׁ לָשׁוֹן גִּלּוּי, וּפֵרוּשׁ מְצִיאַת יְסוֹד דְּאַבָּא הַמְגֻלֶּה. גַּם מְגִלָּה חָסֵר יוּ"ד, גִּימַטְרִיָּא ג"פ הֲוָיָ"ה, שָׁם סוֹד שלש מוֹחִין דַּהֲוָיוֹ"ת שֶׁל חָכְמָה בִּינָה דַּעַת דְּנֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא הַמִּתְגַּלִּין בָּהּ. (א):

הַגָּהָה (א) (הַגָּ"ה. אֶפְשָׁר, כִּי לְפִי שֶׁיְּסוֹד הַמַּכְרִיעַ הוּא, וְכוֹלֵל נֶצַח הוֹד, לָכֵן בְּהִתְגַּלּוּת יְסוֹד דְּאַבָּא, מִתְגַּלִּין גַּם הַנֶּצַח הוֹד שֶׁהֵם חָכְמָה וּבִינָה דְּרָחֵל עַתָּה):

מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, לְתַקֵּן וְלִבְנוֹת אֶת פַּרְצוּף הַנּוּקְבָא

אָמְנָם כְּדֵי לְקַיֵּם אוֹתָהּ הֶאָרָה שֶׁל מָרְדְּכַי בְּרָחֵל בְּיוֹם פּוּרִים, לָכֵן אָנוּ נוֹתְנִין צְדָקָה לַעֲנִיִּים, כְּדֵי שֶׁבְּכֹחַ הַצְּדָקָה הַהִיא, תִּנָּתֵן גַּם אוֹתוֹ הַצְּדָקָה מִן הַיְּסוֹד דְּאַבָּא הַנִּקְרָא צַדִּיק, לְרָחֵל הַנִּקְרֵאת צֶדֶק, וְזֶהוּ לְעִנְיָן

תִּקּוּן פַּרְצוּף שֶׁל רָחֵל עַצְמָהּ, עַל יְדֵי צְדָקָה, דְּהָא בְּהִתְחַבְּרוּת צֶדֶק וְצַדִּיק, נִקְרֵאת צְדָקָה:

אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, לְהַמְשִׁיךְ מוֹחִין לַנּוּקְבָא

אָמְנָם יֵשׁ בְּחִינָה אַחֶרֶת, וְהוּא הֶאָרַת מוֹחִין שֶׁהָיָה לָהּ בְּעֵת הַדּוֹרְמִיטָא, וְכַוָּנָתוֹ הֵם, שֶׁאוֹתָן הָאֹרֹת יִשָּׁאֲרוּ, גַּם בַּמּוֹחִין שֶׁבָּהּ, וְלֹא בְּסוֹד תִּקּוּן הַפַּרְצוּף עַצְמוֹ, וְזֶה נַעֲשָׂה עַל יְדֵי הַצְּדָקָה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, רַק תּוֹסְפוֹת הֶאָרָה יְתֵירָה בְּסוֹד הַמּוֹחִין, וְהִנֵּה זֶה נַעֲשָׂה עַל יְדֵי אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, כִּי אֲכִילָה גִּימַטְרִיָּא אֲדֹנָי עִם הַכּוֹלֵל, שֶׁהִיא רָחֵל. וְזֶהוּ אֲכִילָה - אָכַל י"ה, כִּי יִמָּשְׁכוּ אֵלֶיהָ הַמּוֹחִין, אֲשֶׁר הֵם כּוּלָּם בְּסוֹד י"ה, כַּמְּבֹאָר אֶצְלֵינוּ בְּמָקוֹם אַחֵר. וְגַם שְׁתִיָּה, פֵּירוּשׁ - שָׁת י"ה, וְהוּא סוֹד הַחָכְמָה וּבִינָה, הַנִּקְרָאִים י"ה י"ה, כִּי הַדַּעַת שֶׁלָּהּ הוּא קַ"ל מִצַּד הַגְּבוּרוֹת, וְלֵית בָּהּ אֶלָּא נְהִירִין דִּתְרֵי מוֹחִין גְּלִיפִין בָּהּ:

קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, לְגַלּוֹת וּלְהוֹצִיא אֶת הָאוֹרוֹת

אָמְנָם קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, הוּא עִנְיָן שְׁלִישִׁי, וְהוּא לְהוֹצִיא אוֹתָן הָאֹרֹת לַחוּץ מִיְּסוֹד רָחֵל, בְּסוֹד מְגִלָּה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְדַי בָּזֶה:

פֵּירוּשׁ בִּרְכַּת "עַל מִקְרָא מְגִלָּה" - לִקְרֹא וּלְגַלּוֹת לַחוּץ אֶת יְסוֹד אַבָּא

וְזֶה סוֹד עַל מִקְרָא מְגִלָּה, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַרְתְּ לְמִקְרָא וּלְמַסַּע אֶת הַמַּחֲנוֹת (במדבר פרק י' ב'), לִקְרוֹתָהּ וּלְהוֹצִיאָהּ לַחוּץ וְתִתְגַּלֶּה שָׁם:

עוֹד דְּרוּשׁ בְּעִנְיַן הַנְּסִירָה וְהַחֲזָרָה פָּנִים בְּפָנִים

עִנְיַן הַפּוּרִים בִּזְמַן הַגָּלוּת, כִּי בְּבָבֶל אָז הָיְתָה הַמַּלְכוּת בְּסוֹד נְקוּדָה, וְיָרְדָה לְמַטָּה בַּבְּרִיאָה, וּצְרִיכָה בִּנְיָן מֵחָדָשׁ עַל יְדֵי הַמּוֹחִין שֶׁיִּכָּנְסוּ בָּהּ בַּבְּרִיאָה. וְהַחֲסִידִים שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, וְהֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר (מלכים ב' פרק כד טז), הָיוּ מְתַקְּנִים אוֹתָהּ בְּכָל שִׁבְעִים שָׁנָה שֶׁל גָּלוּת בָּבֶל, כָּל הַשֶּׁבַע סְפִירוֹת שֶׁלָּהּ, עַד שֶׁהֶעֱלוּ אוֹתָהּ לִמְקוֹמָהּ, בֵּין תְּרֵין דְּרוֹעִין, וְכֵיוָן שֶׁנִּכְנְסוּ בָּהּ הַמּוֹחִין, נָפַל שֵׁינָה עַל זְעֵיר אַנְפִּין, כָּל אוֹתָן שִׁבְעִים שָׁנָה, כַּנּוֹדָע בַּדְּרוּשִׁים, שֶׁכְּשֶׁהִיא צְרִיכָה בִּנְיָן מֵחָדָשׁ, אָז הָיָה הַזְּעֵיר אַנְפִּין בְּסוֹד דּוֹרְמִיטָא, שֶׁנִּסְתַּלְּקוּ מִמֶּנּוּ נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא וְאִימָּא. (כָּתַב הָרַב בִּנְיָמִין, דְּאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה, וְהָעִקָּר הַדְּרוּשׁ דִּלְעֵיל, כִּי אֵין דּוֹרְמִיטָא אֶלָּא אַחַר הֱיוֹת פַּרְצוּף שָׁלֵם אָחוֹר בְּאָחוֹר, וְעַיֵּן בְּכַוָּנַת

נְסִירָה) וְנִכְנְסוּ לַמַּלְכוּת לִבְנוֹתָהּ, בְּסוֹד וַיִּבֶן ה׳ אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלָע (בראשית פרק ב׳ כב), כַּאֲשֶׁר הָיָה בִּתְחִלַּת בְּרִיאַת עוֹלָם:

בְּסוֹף הַשִּׁבְעִים שָׁנָה, יָצָא מָרְדְּכַי שֶׁהוּא מִבְּחִינַת הֶאָרַת יְסוֹד אַבָּא

וּבְסוֹף הַשִּׁבְעִים שָׁנָה, יָצָא מָרְדְּכַי שֶׁהוּא מִבְּחִינַת הֶאָרַת יְסוֹד אַבָּא, הַיּוֹצְאִין חוּץ מִיְּסוֹד הַמַּלְכוּת, כִּי כְּשֶׁהָיוּ נֶצַח הוֹד יְסוֹד שֶׁל אִמָּא תּוֹךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין, הָיוּ מְלוּבָּשִׁים בָּהֶם הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא, וְהָיָה יְסוֹד דְּאִימָא נִכְנָס בְּתוֹךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין עַד הֶחָזֶה, וִיסוֹד אַבָּא עוֹבֵר וְיוֹצֵא עַד סוֹף הַיְּסוֹד שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין, אַךְ כְּשֶׁנִּסְתַּלְּקוּ נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא וְאִמָּא, וְנִכְנְסוּ בַּמַּלְכוּת כְּדֵי לִבְנוֹתָהּ, נִמְצָא שֶׁיְּסוֹד דְּאַבָּא, הוּא עוֹבֵר וְיוֹצֵא לַחוּץ לִיְסוֹד הַמַּלְכוּת, וְזֶהוּ וַיַּעֲבֹר מָרְדְּכַי (אסתר פרק ד׳ יז), כִּי הָיָה מֵאוֹתוֹ בְּחִינָה הַיּוֹצֵאת לַחוּץ:

סוֹד הַפָּסוּק לְקָחָהּ מָרְדְּכַי לוֹ לְבַת

וְזֶה סוֹד גַּם כֵּן לְקָחָהּ מָרְדְּכַי לוֹ לְבַת (אסתר פרק ב׳ ז׳), וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אַל תִּקְרָא לוֹ לְבַת, אֶלָּא לְבַיִת, כִּי יְסוֹד אַבָּא נִכְנָס בְּרָחֵל, וְהִיא לוֹ לְבַיִת:

מְגִלָּה לָשׁוֹן גִּלּוּי, וְהוּא יְסוֹד אַבָּא, שֶׁהוּא מְגֻלֶּה חוּץ מִיְּסוֹד רָחֵל

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה בְּעִנְיַן הַמְּגִלָּה, נִקְרָא סֵפֶר, וְנִקְרָא אִגֶּרֶת, כִּי מְגִלָּה לָשׁוֹן גִּלּוּי, וְהוּא יְסוֹד אַבָּא, שֶׁהוּא מְגֻלֶּה חוּץ מִיְּסוֹד רָחֵל, כְּשֶׁהוּא בִּמְקוֹמוֹ בִּזְעֵיר אַנְפִּין נִקְרָא סֵפֶר, וּכְשֶׁהוּא בְּנוּקְבָא נִקְרָא **אִגֶּרֶת.** (אִגֶּרֶת בְּגִימַטְרִיָּא שכ״ה וּמַנְצְפַ״ךְ, בְּלִקּוּטֵי תּוֹרָה סֵפֶר יְחֶזְקֵאל, וְתָבִין שֶׁאָז הָיָה קִבּוּץ כָּל הַדִּינִים, פָּרִים חָסֵר וָי״ו לְשׁוֹן רַבִּים, שְׁנֵי פְּעָמִים פ״ר, גִּימַטְרִיָּא שְׁנֵי פְּעָמִים מַנְצְפַ״ךְ, עוֹלֶה קס״ת, הַמַּנְצְפַ״ךְ עֶלְיוֹן הִיא גְּבוּרוֹת גַּדְלוּת דְּבִינָה, וְהֵם מְכִילִין אֶל גְּבוּרוֹת אֲחֵרִים, (ספרים אחרים: וְהַשְּׁנֵי חֲסָדִים) וְלָזֶה גַּבְרִיאֵל אֲשֶׁר קֶסֶת הַסּוֹפֵר בְּמָתְנָיו וְהָאֵזוֹר בְּמָתְנָיו, כִּי הֵם נֶצַח הוֹד יְסוֹד, הֵם סוֹד כָּל הַגְּבוּרוֹת שֶׁלּוֹקֵחַ מַנְצְפַ״ךְ מִבִּינָה, וּמַנְצְפַךְ מִמַּלְכוּת, הֵם גִּימַטְרִיָּא קֶסֶ״ת):

הָמָן הָרָשָׁע הָיָה מְכַשֵּׁף גָּדוֹל, וְאִשְׁתּוֹ זֶרֶשׁ מְכַשֵּׁפָה גְּדוֹלָה, וַעֲשָׂרָה בָּנָיו עֶשֶׂר סְפִירוֹת דִּקְלִיפּוֹת

וְהִנֵּה הָמָן הָרָשָׁע הָיָה מְכַשֵּׁף גָּדוֹל, וְאִשְׁתּוֹ זֶרֶשׁ מְכַשֵּׁפָה גְּדוֹלָה, וַעֲשָׂרָה בָּנָיו עֶשֶׂר סְפִירוֹת דִּקְלִיפּוֹת. וְרָאָה אוֹתוֹ הֶאָרָה הַגְּדוֹלָה, וְהֵבִין שֶׁרוֹצֶה לַחֲזוֹר הַמַּלְכוּת פָּנִים בְּפָנִים, וְשֶׁיַּחְזְרוּ מוֹחִין נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא וְאִמָּא לִזְעֵיר אַנְפִּין, וְלֹא יִשָּׁאֵר בְּסוֹד דּוּרְמִיטָא, וּבָזֶה יִהְיֶה גְּאוּלָּה לְיִשְׂרָאֵל,

וְלָכֵן רָצָה לְבַטֵּל אֶת הֶאָרָה. וְהִנֵּה הָמָן גִּימַטְרִיָּא צ״ו, וְאֵין צַו אֶלָּא עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁהוּא רָאָה זֶה הָעִנְיָן מִתּוֹךְ הַקְּלִיפָּה, שֶׁהִיא עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁהִיא בַּעֲשִׂיָּה, שֶׁעוֹלֶה אֵל אֲדֹנָ״י. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמָיו, עָשָׂה עִמָּנוּ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת בַּזְּמַן הַהוּא, וּבִטֵּל מַחְשַׁבְתּוֹ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁאוֹתוֹ הֶאָרָה הִבְטִיחָנוּ שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד בַּזְּמַן הַזֶּה, וְאַף עַל פִּי שֶׁיַּחְזְרוּ הַמּוֹחִין לִמְקוֹמוֹ בִּזְעֵיר אַנְפִּין, שֶׁיִּשָּׁאֵר אוֹתוֹ הֶאָרָה הַהִיא בַּמַּלְכוּת, כַּאֲשֶׁר הָיָה בְּאוֹתוֹ זְמַן:

הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל יְסוֹד אַבָּא

וְזֶהוּ וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה וְכוּ׳, נִזְכָּרִים וְכוּ׳ (אסתר פרק ט׳ כח), דְּהַיְנוּ יְסוֹד הַנִּקְרָא זָכָר, יָסוּ״ף, יוֹסֵף שֶׁהוּא יְסוֹד, מִזַּרְעָם שֶׁנִּכְנַס בְּרָחֵל. וּמַה שֶּׁאָמַרְנוּ שֶׁאוֹתוֹ הֶאָרָה שֶׁל יְסוֹד אַבָּא, לֹא הָיָה אֶלָּא בְּסוֹף שִׁבְעִים שָׁנָה, אַף עַל פִּי שֶׁבְּכָל לַיְלָה נִכְנָסִים בַּמַּלְכוּת נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא מְלוּבָּשִׁים תּוֹךְ נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאִמָּא, אִם כֵּן הָיָה רָאוּי שֶׁבְּכָל לַיְלָה יִתְגַּלֶּה יְסוֹד אַבָּא, מִכָּל מָקוֹם אֵין אוֹתוֹ הֶאָרָה יוֹצֵאת וְנִכֶּרֶת אֶלָּא לִזְמַן אָרוֹךְ, וְלָזֶה לֹא יָצָא אֶלָּא בְּסוֹף זְמַן גָּלוּת:

שַׁעַר רֹאשׁ חֹדֶשׁ חֲנֻכָּה וּפוּרִים - פֶּרֶק ו:

מִצְוֹת פּוּרִים

עִנְיַן מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים. הַמָּנוֹת, הֵם חֲסָדִים וּגְבוּרוֹת שֶׁבַּיְּסוֹד אַבָּא, וְנִיתָּנִין לַמַּלְכוּת, וְהֵם מִשְׁתַּלְּחִין מִתִּפְאֶרֶת שֶׁבָּהּ לַיְּסוֹד שֶׁבָּהּ, וְזֶהוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ (אסתר פרק ט׳ כב), וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, הֵם חָכְמָה וּבִינָה שֶׁלָּהּ, שֶׁנַּעֲשָׂה לָהּ מִנֶּצַח הוֹד יְסוֹד שֶׁל אַבָּא, וְכָל זֶה הוּא לְהַגְדִּילָהּ וְלַעֲשׂוֹתָהּ פַּרְצוּף אַבָּא גַּם כֵּן, וְכָל זֶה הוּא נַעֲשָׂה לָהּ מִבְּחִינַת אוֹתוֹ הֶאָרָה שֶׁאָמַרְנוּ, דְּהַיְנוּ מִמַּה שֶּׁמְּגֻלֶּה מִיְּסוֹד אַבָּא, דְּהַיְנוּ מְגֻלָּה. וְאַחַר כָּךְ אָנוּ קוֹרְאִין הַמְּגִלָּה, וְהַכַּוָּונָה לְהַמְשִׁיךְ אוֹתוֹ הֶאָרָה וְלַחוּץ, וְלָזֶה אָמְרוּ שֶׁפּוֹשְׁטָהּ וְקוֹרְאָהּ כְּאִגֶּרֶת. וְאַחַר כָּךְ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְהַכַּוָּונָה - שֶׁלְּאַחַר שֶׁעֲשִׂינוּ אוֹתָהּ פַּרְצוּף אַבָּא, בְּסוֹד מָנוֹת וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, אָנוּ מַמְשִׁיכִין לָהּ הֶאָרַת הַמּוֹחִין בִּהְיוֹתָהּ פָּנִים בְּפָנִים מִבְּחִינָה הַנִּזְכֶּרֶת לְעֵיל, שֶׁהִיא אוֹתָהּ הֶאָרָה הַיּוֹצֵאת לַחוּץ:

צָרִיךְ לְכַוֵּן בָּאֲכִילָה, לִשְׁנֵי י״ה י״ה בְּמִילּוּי יוּדִי״ן

צָרִיךְ לְכַוֵּן בָּאֲכִילָה, לִשְׁנֵי י״ה י״ה בְּמִילּוּי יוּדִי״ן, יו״ד ה״י יו״ד ה״י. וּתְכַוֵּן שֶׁהוּא מִשֵּׁם ע״ב, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד מוֹחַ דְּחָכְמָה. וּבִשְׁתִיָּה יְכַוֵּן לִשְׁנֵי פְּעָמִים י״ה י״ה בְּמִילּוּי יוּדִין, יו״ד ה״י יו״ד ה״י. וּתְכַוֵּן, שֶׁהוּא מִשֵּׁם ס״ג שֶׁהִיא בַּבִּינָה, עוֹלֶה גִּימַטְרִיָּא יַיִן, שֶׁהוּא נֶגֶד מוֹחַ בִּינָה. וְזֶהוּ אֲכִילָה - אָכַל י״ה. שְׁתִיָּה - ש״ת י״ה. וּלְכַוֵּן לְהַמְשִׁיךְ לָהּ מוֹחִין אֵלּוּ, מוֹחַ הַחָכְמָה עַל יְדֵי אֲכִילָה, ב׳ פְּעָמִים י״ה י״ה, יוד ה״י יו״ד ה״י דְּע״ב. וּמֹחַ בִּינָה עַל יְדֵי שְׁתִיָּה, שְׁנֵי פְּעָמִים יו״ד ה״י יו״ד ה״י דְּס״ג, גִּימַטְרִיָּא יַיִן. כִּי אֵין לָהּ אֶלָּא תְּרֵין מוֹחִין, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת הַשְּׁתִיָּה מְרֻבָּה מֵאֲכִילָה, לִרְמֹז לַמַּלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת גְּבוּרָה, וּמֹחַ בִּינָה גּוֹבֵר בְּנוּקְבָא, לָכֵן צָרִיךְ לִהְיוֹת הַשְּׁתִיָּה מְרֻבָּה. (א):

הַגָּהָה

(א) **הַגָּהָ״ה:** לָכֵן אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וְשָׂרָיו שֶׁהָיְתָה כַּוָּנָתָן לַהֲרֹס בִּנְיַן פַּרְצוּף נוּקְבָא, הָיְתָה שְׁתִיָּה כַּדָּת (אסתר פרק א׳ ח׳), אֲכִילָה מְרֻבָּה מִשְּׁתִיָּה, אֵין אוֹנֵס, שֶׁהוּא רֶמֶז לְנֶצַח הוֹד אוֹתִיּוֹת נ״ס, וְחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת וְהַשְּׁנֵי כּוֹלְלִים גִּימַטְרִיָּא אוֹנֵס, וְכָל זֶה הָיָה כְּדֵי לַהֲרֹס פַּרְצוּפָהּ:

צָרִיךְ אִינַשׁ לְבַסּוּמֵי בְּפוּרַיָּא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן

לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי

וְהִנֵּה מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שֶׁצָּרִיךְ אִינַשׁ לְבְסוּמֵי בְּפוּרַיָּא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי, הַכַּוָּנָה הִיא - כִּי יָדוּעַ שֶׁיֵּשׁ נִיצוֹץ שֶׁל קְדוּשָּׁה בְּכָל קְלִיפָּה הַמְחַיֶּה אוֹתָהּ, וְאִם יִסְתַּלְּקוּ מִמֶּנּוּ לֹא יִשָּׁאֵר לוֹ חִיּוּת וְיִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי מִיָּד. (ב):

הַגָּהָה

(ב) **הַגָּהָ"ה** צֶמַח: וְאַף עַל פִּי דְּאִכְלוּ רֵעִים אִינוּן אַבָּא וְאִימָּא, וּשְׁתוּ דוֹדִים אִינוּן זְעֵיר וְנוּקְבָא עִם כָּל זֶה, אַף עַל פִּי שֶׁכַּחֲדָא שַׁרְיָין, הִנֵּה אִמָּא נוֹתֵן הַגְּבוּרָה דְּנוּקְבָא, שֶׁהֵם סוֹד הַיַּיִן. וְאַבָּא נִשְׁאַר בְּסוֹד הָאֲכִילָה לְמַעְלָה, לָכֵן הַשְּׁתִיָּה שֶׁנִּגְלָה לְמַטָּה, הוּא יוֹתֵר עַל הָאֲכִילָה שֶׁהִיא לְמַעְלָה, עַד כָּאן הַגָּהָ"ה:

בַּיּוֹם הַגָּדוֹל הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ אוֹתוֹ הֶאָרָה גְּדוֹלָה

וְהִנֵּה בַּיּוֹם הַגָּדוֹל הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ אוֹתוֹ הֶאָרָה גְּדוֹלָה, אָנוּ רוֹצִין שֶׁגַּם לְזֹאת הַנִּצוֹץ יַגִּיעַ לוֹ חִיּוּת לְעַצְמוֹ, מִזֶּה הַהֶאָרָה, אֲבָל לֹא שֶׁיַּגִּיעַ כָּל כָּךְ לְהָאִיר לַקְּלִפָּה (וְלָזֶה צָרִיךְ שֶׁיִּשְׁתַּכֵּר הָאָדָם בַּיּוֹם הַזֶּה, עַד שֶׁלֹּא יֵדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי, אוּלַי יִשְׁגֶּה וְיִתֵּן בְּרָכָה לְאוֹתוֹ נִיצוֹץ שֶׁבַּקְּלִיפָּה וְיִתְבָּרֵךְ גַּם הוּא, אֲבָל לֹא תִּהְיֶה בְּרָכָה כַּוָּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁאִם יִהְיֶה כֵּן יַגִּיעַ לוֹ הַרְבֵּה, וְתִתְבָּרֵךְ גַּם הַקְּלִיפָּה) (נוסח אחר: וְלָכֵן צָרִיךְ לוֹמַר בָּרוּךְ הָמָן, לְהַמְשִׁיךְ אוֹר גַּם לְנִיצוֹץ הַהוּא, לָכֵן צָרִיךְ לְאוֹמְרוֹ שֶׁלֹּא בְּכַוָּונָה אַחַר שֶׁהוּא שִׁכּוֹר וּכְבָר יָצָא מִדַּעְתּוֹ, וְאִם הָיָה בְּכַוָּונָה חַס וְשָׁלוֹם יָאִיר גַּם אֶל הַקְּלִיפָּה) וְלַעֲדַ"נ, כִּי כְּשֶׁאָנוּ מַמְשִׁיכִין אוֹתוֹ מוֹחַ בִּינָה בְּרָחֵל, עַל יְדֵי שְׁתִיַּת הַיַּיִן בְּרִבּוּי גָּדוֹל, יֵשׁ הֶאָרָה גְּדוֹלָה שֶׁיִּהְיֶה זֶה כֹּחַ לְהָאִיר גַּם לַנִּצוֹץ הַהוּא שֶׁבְּתוֹךְ הַקְּלִיפָּה:

מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת

עִנְיַן מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת - אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שְׁתֵּי מָנוֹת לְאִישׁ אֶחָד, וּשְׁתֵּי מַתָּנוֹת לִשְׁנֵי הָאֶבְיוֹנִים. גַּם יֵשׁ לָדַעַת, לָמָּה בְּרֵעֵהוּ אָמַר מָנוֹת בְּתָי"ו אֶחָד, וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים בִּשְׁנֵי תָּוִי"ן. אָמְנָם כְּבָר יָדַעְתָּ, כִּי הַיְּסוֹד נִקְרָא אִישׁ, וְעִיקַּר הֶאָרָה יוֹם זֶה, הוּא גִּלּוּי יְסוֹד אַבָּא, וְהוּא זָכָר בִּהְיוֹתוֹ מְלֻבָּשׁ תּוֹךְ הַיְּסוֹד דְּאִמָּא, לָכֵן אָמַר מָנוֹת בְּתָי"ו אֶחָד לְבַד, כִּי תָּי"ו הוּא מִצַּד הַנּוּקְבָא, בְּאֹפֶן שֶׁהֵם שְׁתֵּי מָנוֹת - אֶחָד מִצַּד אַבָּא, דְּהַיְנוּ אוֹתִיּוֹת מ"ן וְאֶחָד מִצַּד נוּקְבָא ו"ת. וְאָמַר אִישׁ לְרֵעֵהוּ, אִישׁ שֶׁהוּא יְסוֹד אַבָּא, לְרֵעֵהוּ שֶׁהוּא יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין, כִּי אִם הֱיוֹת אַבָּא גָּדוֹל, בִּהְיוֹתוֹ יוֹרֵד לִמְקוֹם הַיְּסוֹד

זְעֵיר אַנְפִּין נִקְרָא רֵעֵהוּ, עַל דֶּרֶךְ זְעֵיר אַנְפִּין כְּשֶׁיּוֹרֵד לַיְצִירָה, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ (רות פרק ד׳ ז׳) וְזֹאת לְפָנִים):

וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים

וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים שֶׁהֵם מִצַּד אִמָּא, וְלָכֵן הֵם בִּשְׁתֵּי תָּוִי״ן, כִּי הֵם מִצַּד הַנּוּקְבָא, וְהֵם שְׁתֵּי מַתָּנוֹת לִשְׁנֵי אֶבְיוֹנִים, שֶׁהֵם נֶצַח הוֹד, שֶׁהֵם אֶבְיוֹנִים, כַּאֲשֶׁר יָדַעְתָּ עִנְיַן הָעֲרָבָה, שֶׁאֵין בָּהּ לֹא טַעַם וְלֹא רֵיחַ, וְהֵם נִקְרָאִים אֶבְיוֹנִים, עַד הוֹד הִיא הִתְפַּשְּׁטוּתָם:

בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה נוֹתְנִין צְדָקָה לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ

גַּם מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, כִּי בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה נוֹתְנִין צְדָקָה לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ, הָעִנְיָן - כִּי הַגַּבַּאי שֶׁל צְדָקָה, הוּא הַיְסוֹד, וּבִימֵי הַחוֹל שֶׁהוּא יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין, צָרִיךְ לִרְאוֹת לְמִי נוֹתֵן הַצְּדָקָה, כִּי יֵשׁ בּוֹ אֲחִיזַת דִּין. אֲבָל עַתָּה שֶׁהוּא יְסוֹד אַבָּא הֶאָרָה גְּדוֹלָה, וְאֵין צָרִיךְ לְהַקְפִּיד, אֶלָּא כָּל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ נוֹתְנִין לוֹ. (צֶמַח, מִכָּאן לֶאֱכֹל בְּפּוּרִים, שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג דְּבָרִים שֶׁבְּפַרְהֶסְיָא, וְלֹא דְּבָרִים שֶׁבְּצִנְעָה, כִּי גַּם בְּפוּרִים יֵשׁ יְסוֹד אַבָּא):

בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּגִלָּה

וְהִנֵּה בִּבְרָכָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּגִלָּה, הֵם חָמֵשׁ מַטְבְּעוֹת, חָמֵשׁ פְּעָמִים נ״וּ, הָרָב אֶת רִיבֵנוּ וְהַדָּן אֶת דִּינֵנוּ וְכוּ׳, כְּנֶגֶד חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת מַנְצְפַ״ךְ בַּעֲלֵי הַדִּין וְהַמְּרִיבָה:

סוֹד הַבְּרָכָה שֶׁל הַמְּגִלָּה

סוֹד הַבְּרָכָה שֶׁל הַמְּגִלָּה הוּא, כִּשְׁאָר בִּרְכַּת הַמִּצְוֹת הַמְּבֹאָרִים בְּמָקוֹם אַחֵר, בָּרוּךְ - בְּבִינָה. אַתָּה ה׳ אֱלֹהֵינוּ - חֶסֶד תִּפְאֶרֶת גְּבוּרָה. אֲשֶׁר - בִּינָה. קִדְּשָׁנוּ - בְּסוֹד הַתִּפְאֶרֶת. בְּמִצְוֹתָיו - נֶצַח הוֹד. וְצִוָּנוּ - עַל יְדֵי הַיְסוֹד. עַל מִקְרָא מְגִלָּה - סוֹד הַמַּלְכוּת. מְגִלָּה נִקְרָא הֶאָרָה הַיּוֹצֵאת חוּץ מִן הַיְסוֹד דְּאַבָּא, וְהוּא סוֹד (אסתר פרק ח׳ טו), וּמָרְדְּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְכוּ׳, וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה מִסִּטְרָא דְּאַבָּא, גָּדוֹל עַל כּוּלָּם, אָדָם קַדְמָאָה, וְדַי בָּזֶה לַמֵּבִין. וְזֶה סוֹד מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁנִּתְגַּלָּה חוּץ. מִן הַמַּלְכוּת, וְזֶה שֶׁעָשָׂה נִסִּים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְעַל עַמִּים אָרִים נִסִּי (ישעיה פרק מט כב), הוּא הַנֵּס הַגָּדוֹל הַמִּתְגַּלֶּה בַּזְּמַן הַזֶּה, אֲשֶׁר כָּמוֹהוּ לֹא נִהְיָתָה. גַּם שֶׁהֶחֱיָינוּ בִּיְסוֹד, וְקִיְּמָנוּ, בְּנֶצַח וְהוֹד. וּכְמָא דְּאַתְּ אֲמַרְתְּ וְאֵת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם (דברים פרק יא ו׳), וְהִגִּיעָנוּ

לַזְּמַן הַזֶּה, זֶה הַמַּלְכוּת, שֶׁהִגִּיעָנוּ אֶל שָׁלשׁ הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל, שֶׁהֵם נֶצַח הוֹד יְסוֹד הַזֶּה לְצֵאת וְלַהֲלֹךְ לַחוּץ, וְדַי בָּזֶה עַד יֵעָרֶה עָלֵינוּ רוּחַ מִמָּרוֹם:

בִּרְכַּת הַמְּגִלָּה מֵהַחֲבֵרִים

מֵהַחֲבֵרִים: בִּרְכַּת הַמְּגִלָּה, דַּע, כִּי שֹׁרֶשׁ הָמָן הָיָה מִן הַקְּלִיפּוֹת, שֶׁכְּנֶגֶד זְעֵיר אַנְפִּין דִּבְרִיאָה. וְאוֹת ה' מוֹרֶה כֹּחַ חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת דְּמַנְצְפַ"ךְ, וְאוֹתִיּוֹת מ"ן מוֹרֶה עַל שְׁנֵי הָרִאשׁוֹנִים הַיּוֹתֵר קָשׁוֹת:

זֶרֶשׁ

וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ הָיְתָה מְשׁוּרֶשֶׁת מִן הַגְּבוּרָה הַשְּׁלִישִׁית, שֶׁהוּא צ' דְּמַנְצְפַ"ךְ. וְסִימָנְךָ ז' פְּצִירָא, וְהִיא עַצְמָהּ בַּת שֶׁבַע שֶׁל הַטֻּמְאָה, בְּסוֹד ז' תְּחִלָּה שְׁמָהּ שֶׁהוּא נֶגֶד דִּין שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה בִּפְרוֹטְרוֹט בְּסוֹד מוֹסִיף גּוֹרֵעַ, הֵם ז' דְּזֶרֶשׁ, וְהֵם מִתְרַבּוֹת שֶׁבַע פְּעָמִים ע', לְמִסְפַּר חָמֵשׁ מֵאוֹת, הֲרֵי אֵלּוּ ר"ש דְּזֶרֶשׁ, סוֹד הַדִּינִין שֶׁל אֲחוֹרַיִם דֶּאֱלֹהִים בְּרִבּוּעַ, וְשֶׁל מִלּוּיָם בְּיוּדִי"ן:

חֲכָמָיו

וַחֲכָמָיו שָׁרְשָׁם בְּאוֹתִיּוֹת פ"ךְ דְּמַנְצְפַ"ךְ, שֶׁהָיוּ תְּחִלָּה אוֹהֲבָיו עוֹזְרִים וּמַחֲזִיקִים לְרִשְׁעוֹ, וּכְשֶׁהִתְחִילוּ לְהַמְתִּיק בְּסוֹד יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה (תהילים פרק קיח טז), נִקְרְאוּ חֲכָמָיו. וְהוּא חָשַׁב לְהַשְׁחִית אֶת מָרְדְּכַי, שֶׁהָיָה מִיְּסוֹד אַבָּא וּמִתְפַּשֵּׁט בִּזְעֵיר אַנְפִּין, עַל יְדֵי עֵ"ץ גָּבוֹהַּ, וְלָזֶה הָיָה גָּבוֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה, רָמוּז לְה"ה דְּאִמָּא, אֲשֶׁר יְסוֹד אַבָּא עוֹבֵר דֶּרֶךְ שָׁם כָּלוּל בָּהֶם:

לָכֵן צָרִיךְ לְכַוֵּן בִּבְרָכָה רִאשׁוֹנָה עַל מִקְרָא מְגִלָּה

וְהִפִּיל פּוּר (אסתר פרק ט' כד), פֵּירוּשׁ - שֶׁנָּעַץ ו'. הָרָמוּז לְו' בֵּין אוֹתִיּוֹת פ"ר, גִּימַטְרִיָּא מַנְצְפַ"ךְ, כְּדֵי לְסַבְּבוֹ בִּגְבוּרָתוֹ. וְהוּא לֹא יָדַע, כִּי שְׁנֵי פְּעָמִים קמ"ג יֵשׁ בְּאִמָּא מִימִינָא וּמִשְּׂמָאלָא, עוֹלִין גַּם כֵּן פּוּר, עַל כֵּן קָרְאוּ לְיָמִים אֵלֶּה פּוּרִים (אסתר פרק ט' כו), כִּי אוֹתִיּוֹת מִ"י שֶׁבְּבִינָה נִשְׁתַּתְּפָה לִזְעֵיר אַנְפִּין, לַהֲפֹךְ הַקְּלָלָה לִבְרָכָה עַל יְדֵי אֶסְתֵּר, שֶׁהִיא יְסוֹד דְּאִמָּא, לָכֵן צָרִיךְ לְכַוֵּן בִּבְרָכָה רִאשׁוֹנָה עַל מִקְרָא מְגִלָּה, בַּהֲוָיָ"ה נִקּוּד פַּתַּח שׁוּרֶק שׁוּרֶק צֵירֵי, כִּי מֵאַבָּא שֶׁהוּא י', וּנְקֻדָּה פַּתַּח, יוֹרְדִין חֲמִשָּׁה חֲסָדִים סוֹד ה' רִאשׁוֹנָה, מִיְּסוֹד דִּידֵיהּ הָרָמוּז בְּנִקּוּד שׁוּרֶק, וּמִתְפַּשְּׁטוֹת לִזְעֵיר אַנְפִּין שֶׁהוּא ו', לַיְּסוֹד שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא גַּם כֵּן שׁוּרֶק. וְהַכֹּל עַל יְדֵי אִמָּא, מִמַּלְכוּת דִּיְסוֹד שֶׁלָּהּ, שֶׁהִיא אַחֲרוֹנָה, וּנְקֻדָּה צֵירֵי מֵאִמָּא:

נִקּוּד בְּרָכָה שְׁנִיָּה

וְנִקּוּד בְּרָכָה שְׁנִיָּה, הָהֲוָיֶ״ה זְכָרִים בְּחִירִק, וּנְקֵבוֹת בְּקִבּוּץ, לִכְלֹל בְּנֵס זֶה נֶצַח הוֹד. וְאַף עַל פִּי שֶׁעִקָּרוֹ בְּנֶצַח, וַחֲנֻכָּה בְּהוֹד, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי אַבָּא וְאִמָּא שְׁנֵיהֶן נִתְיַיחֲדוּ בְּנֵס זֶה, וְהִנֵּה אַבָּא סוֹף הִתְפַּשְּׁטוּתוֹ בְּנֶצַח, וְאִמָּא בְּהוֹד:

וּבְהַוָיָ״ה שֶׁל שֶׁהֶחֱיָנוּ

וּבְהַוָיָ״ה שֶׁל שֶׁהֶחֱיָנוּ, צָרִיךְ לְכַוֵּן בְּב׳ הֲוָיוֹת, רִאשׁוֹנָה לִשְׁלֵמוּתוֹ. חַד, כּוּלוֹ חוֹלָ״ם שֶׁהוּא אוֹר וְנִקּוּד זְעֵיר אַנְפִּין, וְא׳ כּוּלוֹ חִירִק שֶׁהוּא נִקּוּד נֶצַח, שֶׁהוּא הָיָה עִקַּר הַנֵּס. וְדַע, כִּי בְּכָל שֶׁהֶחֱיָנוּ, צָרִיךְ לְכַוֵּן בְּב׳ הֲוָיוֹת, רִאשׁוֹנָה לְעוֹלָם חוֹלָם, וְהַשְּׁנִיָּה לְפִי הַזְּמַן:

בִּבְרָכָה אַחֲרוֹנָה

וּבִבְרָכָה אַחֲרוֹנָה, בִּפְתִיחָתָהּ, צָרִיךְ לְכַוֵּן כָּל הָאוֹתִיּוֹת הַהֲוָיָה שְׁבָ״א, שֶׁהוּא נִקּוּד גְּבוּרָה, לִרְמֹז שֶׁהַגְּבוּרָה נֶהֶפְכָה לְעֶזְרָתֵנוּ. וְלָכֵן בִּבְרָכָה זוֹ יֵשׁ חָמֵשׁ כְּפוּלוֹת, נֶגֶד חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת מַנְצְפַ״ךְ. כִּי הָרָב רִיבֵנוּ, רוֹמֵז לִגְבוּרַת אַבָּא. וְהַדָּן דִּינֵנוּ, לִגְבוּרַת אִמָּא. וְהַנּוֹקֵם נִקְמָתֵנוּ, לִגְבוּרַת זְעֵיר אַנְפִּין. וְהַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ, וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל, לִגְבוּרוֹת לֵאָה וְרָחֵל. וּבַחֲתִימָתָהּ, יְכַוֵּן לְרָחֵל, בְּהַוָיָ״ה בְּנִקּוּד אֱלֹהִים, בְּסוֹד כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא (תהילים פרק קטז יג), וְחָמֵשׁ עָלִין תַּקִּיפִין דְּסָחֲרִין לְשׁוֹשַׁנָּה:

שֵׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ הָרְמוּזִים בִּמְגִלָּה בְּרָאשֵׁי תֵּבוֹת וְסוֹפֵי תֵּבוֹת

וְצָרִיךְ לְכַוֵּן בַּשֵּׁמוֹת הַיּוֹצְאִין מֵהַמְּגִלָּה, וְאֵלּוּ הֵן: ״הִיא ״וְכָל״ הַנָּשִׁים ״יִתְּנוּ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת הוה״י (אסתר פרק א׳ כ׳). לְבַדּוֹ עָוְתָה הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי, סוֹפֵי תֵּבוֹת והה״י (אסתר פרק א׳ טז). וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא בָאָה, סוֹפֵי תֵּבוֹת יהו״ה (אסתר פרק א׳ יז). ״וּמַלְכוּתָהּ ״יִתֵּן ״הַמֶּלֶךְ לִרְעוּתָהּ ״הַטּוֹבָה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת ויה״ה (אסתר פרק א׳ יט). ״יוֹם ״וּבִמְלֹאות ״הַיָּמִים ״הָאֵלֶּה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יוה״ה (אסתר פרק א׳ ה׳). יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ, סוֹפֵי תֵּבוֹת יהה״ו (אסתר פרק ב׳ ה). כִּי כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה, סוֹפֵי תֵּבוֹת יהו״ה (אסתר פרק ז׳ ז׳). רָאָה כִּי כָלְתָה אֵלָיו, סוֹפֵי תֵּבוֹת היה״ו (אסתר פרק ז׳ ז׳). ״יָבוֹא ״הַמֶּלֶךְ ״וְהָמָן ״הַיּוֹם, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יהו״ה (אסתר פרק ה׳ ד׳). זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי, סוֹפֵי תֵּבוֹת הוה״י (אסתר פרק ה׳ יג). וּגְדוֹלָה לְמָרְדֳּכַי עַל זֶה וַיֹּאמְרוּ, סוֹפֵי תֵּבוֹת היה״ו (אסתר פרק ו׳ ג׳) וַיֹּאמֶר. יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמָן, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יהו״ה (אסתר פרק ז׳ ח׳). עַד כָּאן י״ב הֲוָיוֹת. (ג׳ שֵׁמוֹת שֶׁל אהו״ה)

״אֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי ״הַמֶּלֶךְ ״וְאֶל ״הַפַּחוֹת, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו״ה (אסתר פרק ג׳ יב). (ספרים אחרים: ״הַמֶּלֶךְ ״וְהָמָן ״אֶל ״הַמִּשְׁתֶּה רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו״ה (אסתר פרק ה׳ ד׳). ״אֶת ״הַלְּבוּשׁ ״וְאֶת ״הַסּוּס, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו״ה (אסתר פרק ו׳ יא). ״אֶל ״הַיְּהוּדִים ״וְאֶל ״הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו״ה (אסתר פרק ח׳ ט׳). ד׳ שֵׁמוֹת אהי״ה: הַבִּירָה אֶל יַד הֵגַי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהי״ה (אסתר פרק ב׳ ח׳). הַנָּשִׁים אֶל יַד הֵגָי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהי״ה (אסתר פרק ב׳ ג׳). אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהי״ה (אסתר פרק ט׳ א׳). אֶת יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהי״ה (אסתר פרק ט׳ לא):

הֶמְשֵׁךְ שֵׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ הָרְמוּזִים בִּמְגִלָּה בְּרָאשֵׁי תֵּבוֹת וְסוֹפֵי תֵּבוֹת

הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהִקָּבֵץ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה״ו (אסתר פרק ב׳ ח׳). הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה״ו וְסוֹפֵי תֵּבוֹת כה״ת (אסתר פרק ב׳ ט׳). וַיָּבֹא הֲתָךְ וַיַּגֶּד, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה״ו (אסתר פרק ד׳ ט׳). (ספרים אחרים: וַתְּמָאֵן הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה״ו (אסתר פרק א׳ יב). (ספרים אחרים: וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וו״ה (אסתר פרק א׳ כא). וַיְבֻקַּשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה״ו (אסתר פרק ב׳ כג). וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה״ו (אסתר פרק ה׳ ד׳). (סוֹפֵי תֵּבוֹת ה׳ שֵׁמוֹת שֶׁל הה״ה) מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ, סוֹפֵי תֵּבוֹת הה״ה (אסתר פרק א׳ כב). וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה, סוֹפֵי תֵּבוֹת הה״ה (אסתר פרק ב׳ יג). אָבִיהָ וְאִמָּהּ לְקָחָהּ, סוֹפֵי תֵּבוֹת הה״ה (אסתר פרק ב׳ ז׳). וּמַה יֵּעָשֶׂה בָּהּ, סוֹפֵי תֵּבוֹת הה״ה (אסתר פרק ב׳ יא). הַפּוּרִים הַזֹּאת הַשֵּׁנִית, רָאשֵׁי תֵּבוֹת הה״ה (אסתר פרק ט׳ כט) וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר יֵעָשֶׂה בְּכָל מַלְכוּתוֹ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יב״מ, שֵׁם דְּע״ב, וְגִימַטְרִיָּא ב״ן (אסתר פרק א׳ כ). כִּי גָדוֹל מָרְדְּכַי, סוֹפֵי תֵּבוֹת יל״י (אסתר פרק ט׳ ד׳). יִתְּנוּ יְקָר לְבַעְלֵיהֶן, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יל״י (אסתר פרק א׳ כ׳). יַד אִישׁ מְשָׂרֵי, סוֹפֵי תֵּבוֹת שד״י (אסתר פרק ו׳ ט׳). לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, סוֹפֵי תֵּבוֹת יכ״ש (אסתר פרק א׳ יט). מָרְדְּכַי לְהָסִיר שַׂקּוֹ, סוֹפֵי תֵּבוֹת יר״ו (אסתר פרק ד׳ ד׳). נֹפֵל עַל הַמִּטָּה, סוֹפֵי תֵּבוֹת לל״ה (אסתר פרק ז׳ ח׳):

נָגֹף וְרָפוֹא, נָגֹף לְהָמָן, וְרָפוֹא לְיִשְׂרָאֵל

טַעַם הַסְכָּמַת הָמָן, לִגְזֹר הַגְּזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל בַּאֲדָר, יוֹתֵר מִבִּשְׁאָר חֳדָשִׁים, מִפְּנֵי כִּי שְׁנֵים עָשָׂר חֳדָשִׁים הֵם נֶגֶד שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה צֵרוּפֵי הֲוָיָ״ה, וְהוּא הַחֹדֶשׁ הַזֶּה אֲשֶׁר צֵרוּפוֹ הוה״י בְּהֵפֶךְ, אֲשֶׁר הוּא סוֹד הַדִּין. לָכֵן הִזְכִּיר הָמָן הַשֵּׁם בְּהֵפֶךְ, זֶ״ה אֵינֶנּ״וּ שֹׁוֶ״ה לִ״י, סוֹפֵי תֵּבוֹת הוה״י (אסתר פרק ה׳ יג). וְאֶסְתֵּר רָצְתָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָרַחֲמִים, וְהִזְכִּירָה הֲוָיָ״ה בְּיֹשֶׁר, ״יָבוֹא ״הַמֶּלֶךְ ״וְהָמָן ״הַיּוֹם, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יהו״ה (אסתר פרק ה׳ ד׳). וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִסְכִּים

עִם אֶסְתֵּר בִּבְחִינָה אַחַת, רַחֲמִים לְיִשְׂרָאֵל. וְעִם הָמָן לִבְחִינָה אַחַת, דִּין לְהָמָן, נָגֹף וְרָפוֹא, נָגֹף לְהָמָן, וְרָפוֹא לְיִשְׂרָאֵל:

סוֹפֵי תֵּבוֹת י״ה

כִּי כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה (אסתר פרק ז׳ ז׳), סוֹפֵי תֵּבוֹת יהו״ה רַחֲמִים בְּיֹשֶׁר, רָאָה כִּי כָלְתָה אֵלָיו סוֹפֵי תֵּבוֹת היה״ו שֶׁהוּא דִּין, וְגַם הוּא בְּיֹשֶׁר, וְאִם תְּדַקְדֵּק בִּשְׁתֵּי תֵּבוֹת כִּי רָאָה, סוֹפֵי תֵּבוֹת י״ה, לוֹמַר כִּי בְּשִׁתּוּף ב׳ שֵׁמוֹת אֵלּוּ, נִפְעָל הַכֹּל י״ה ו״ה, כַּנּוֹדָע אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמוֹד (תהילים פרק קל ג׳), וְהָבֵן זֶה:

וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי

פּוּרִים סוֹד הוֹד, וְלָזֶה יֵשׁ בִּמְגִלָּה הַרְבֵּה וָוִין. גַּם הָעַמּוּד שֶׁהוּא בְּחִינַת וָי״ו, לִרְמוֹז לְהוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת וָי״ו. וְדַע, כִּי נ״ד פְּעָמִים נֶאֱמַר הָמָן בַּמְּגִלָּה, וְכֵן יֵשׁ נ״ד אוֹתִיּוֹת בַּעֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן (צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁסּוֹבֵר אֲרִידַי מָלֵא). וְזֶה סוֹד (אסתר פרק ט׳ ט׳) וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי, זֶה סוֹד (בראשית פרק טו יד), ״הַצִּילֵנִי ״נָא ״מִיַּד ״אָחִי, ״מִיַּד גִּימַטְרִיָּא דָּ״ן, וְרָאשֵׁי תֵּבוֹת הָמָן (עיין בכ״י ח״ג סימן י״א):

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָרַחֲמִים

מִשֵּׁם הָרַב זַלְהַ״ה: וְהִנֵּה צָרִיךְ אַתָּה לָדַעַת, כִּי מְגִלָּה הֵם שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ״ת שֶׁהֵם בְּרֵישָׁא דְּחִוּוְרָתָא, וּמֵאֵלּוּ שְׁלֹשָׁה הֲוָיוֹת נִתְפַּשְּׁטוּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר תִּקּוּנֵי דִיקְנָא, רָצָה לוֹמַר מִי אֵל כָּמוֹךָ וְכוּ׳, וְגַם אֵל רַחוּם וְחַנּוּן וְכוּ׳, וְגַם ת״ךְ גספ״י וְכוּ׳, שֶׁהֵם בְּא״ת ב״ש אֵל רַחוּם וְכוּ׳. וְאֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר תִּקּוּנֵי דִיקְנָא הֵם נִכְנָסִין תּוֹךְ אַבָּא, וּמֵאַבָּא לְאִמָּא, וְלִהְיוֹתָן שֶׁהֵם נִכְלָלִין קֹדֶם בִּיסוֹד אַבָּא, וְאַחַר כָּךְ נִכְלָלִין בִּיסוֹד אִמָּא גַּם כֵּן, וְנִכְנְסוּ גַּם כֵּן אֶל הַזְּעֵיר אַנְפִּין. וּכְבָר יָדַעְתָּ, כִּי יְסוֹד אַבָּא מְלֻבָּשׁ גּוֹ יְסוֹד אִמָּא, וְיָדַעְתָּ כִּי יְסוֹד אִמָּא הוּא קָצָר, וִיסוֹד אַבָּא הוּא עוֹדֵף וְיוֹצֵא לַחוּץ לְתוֹךְ חָלָל שֶׁל הַגּוּף דִּזְעֵיר אַנְפִּין, וּמָרְדְּכַי בְּחִינַת יְסוֹד אַבָּא, וְאֶסְתֵּר בְּחִינַת יְסוֹד אִמָּא, הַיְנוּ דְּמַלְכוּת דִּיסוֹד אִמָּא, וּמָרְדְּכַי דִּיסוֹד אַבָּא עַצְמוֹ, וְלָזֶה הָיָה נִקְרָא מָרְדְּכַי אִישׁ יְמִינִי, שֶׁהוּא יְסוֹד אַבָּא כַּנּוֹדָע, שֶׁבּוֹ מִתְגַּלִּין חֲמִשָּׁה חֲסָדִים בְּפוּם אַמָּה. וּבִיסוֹד זֶה יֵשׁ בָּהּ בְּחִינַת יוֹסֵף וּבִנְיָמִין, וְלִהְיוֹת שֶׁמָּרְדְּכַי הָיָה מִבְּחִינַת בִּנְיָמִין, לָזֶה הָיָה לוֹ הַצַּעַר הַגָּדוֹל הַזֶּה בְּיָמָיו, כִּי בִּנְיָמִין בְּסוֹד שֵׁם ב״ן, מ״ב דִּי״ן, אֶלָּא שֶׁאֵינוֹ נִרְאָה בִּמְקוֹמוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהַיָּמִין מְחַפֵּהוּ. וּבְחִינָה זוֹ שֶׁל בִּנְיָמִין שֶׁהוּא שַׁדַּ״י, לָכֵן מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי עוֹלֶה שַׁדַּ״י:

מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר

וְלִהְיוֹת שֶׁמָּרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר הָיוּ מִבְּחִינַת אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר תִּקּוּנֵי דִיקְנָא, וְאֵלּוּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר תִּקּוּנֵי דִיקְנָא הֵם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הֲוָיוֹ״ת דְּשֵׁמוֹת ע״ב כְּמִנְיַן תתקל״ו, שֶׁכֵּן הוּא מִנְיַן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר עִם הַכּוֹלֵל, וּמָרְדְּכַי מִצַּד חֲמִשָּׁה חֲסָדִים, וְאֶסְתֵּר מִצַּד חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת, וְלָזֶה הֵם כּוֹלֵל בְּיַחַד עֶשֶׂר הֲוָיוֹ״ת, וְחָמֵשׁ הֲוָיוֹ״ת שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה חֲסָדִים, כּוּלָּם בְּנִקּוּד קָמַץ, וְהֵם עֶשְׂרִים קָמַצִין, וְקָמַץ הוּא י״ו, ס״ה הַקָּמַצִין שֶׁל הָעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת, גִּימַטְרִיָּא ש״ך, וְחָמֵשׁ הֲוָיוֹ״ת עַצְמָן גִּימַטְרִיָּא ק״ל, הֲרֵי הַכֹּל ת״ן, וְזֶה סוֹד י״י יִתֵּן הַטּוֹב (תהילים פה יג), רָצָה לוֹמַר, שֶׁגַּם זֶה הֲוָיָ״ה שֶׁהוּא בִּזְעֵיר אַנְפִּין, כְּשֶׁהוּא מָלֵא מִן הַמּוֹחִין, שֶׁהֵם בְּסוֹד יוּדִי״ן, בְּסוֹד שְׁלֹשָׁה טִפִּין, אֲזַי הוּא מְקַבֵּל ה״ס, שֶׁהֵם חָמֵשׁ הֲוָיוֹ״ת הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל, עוֹלִים ת״ן, וְהֵם בְּחִינַת טוֹב, שֶׁהוּא הַיְסוֹד, וְהַיְנוּ שֶׁאָמַר ה׳ יִתֵּן הַטּוֹב, וְטוֹב גִּימַטְרִיָּא י״ז, הַיְנוּ הַיְסוֹד:

הַחֲסָדִים הַמְמַתְּקִין הַגְּבוּרוֹת

וְחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת הֵם חָמֵשׁ הֲוָיוֹ״ת בְּנִקּוּד אֱלֹהִים, גִּימַטְרִיָּא שי״ן, וְעִם חָמֵשׁ הֲוָיוֹ״ת עַצְמָן הָעוֹלִין ק״ל, עוֹלֶה תַּלְמוּד, שֶׁהוּא מִצַּד הַגְּבוּרוֹת, אִסּוּר וְהֶתֵּר, קַלִּים וַחֲמוּרִים. וּשְׁנֵיהֶם יַחַד הֵם חֲמִשָּׁה חֲסָדִים וְחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת, שֶׁהֵם ת״ן וְת״פ, וְשֹׁרֶשׁ הַחֲסָדִים שֶׁמְּמַתְּקִין הֶחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת, הַכֹּל עוֹלֶה תתק״לה, כְּמִנְיַן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר:

יְסוֹד אַבָּא מְגֻלֶּה מֵחֶצְיוֹ וּלְמַטָּה

וּכְבָר יָדַעְתָּ, שֶׁיְּסוֹד אַבָּא מְגֻלֶּה מֵחֶצְיוֹ וּלְמַטָּה, לָכֵן תֵּבַת מְגִלָּה חָסֵר י׳, שֶׁיְּסוֹד אַבָּא מְגֻלֶּה מֵחֶצְיוֹ וּלְמַטָּה, וִיסוֹד אַבָּא אוֹת י׳ שֶׁבְּשֵׁם הֲוָיָ״ה, מִתְפַּשֵּׁט עַד יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין, וְזֶה הַטַּעַם שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְפַּשֵּׁט הַמְּגִלָּה כְּאִגֶּרֶת לְפִרְסוּמֵי נִיסָּא, דְּהַיְנוּ נֶצַח הוֹד דִּיסוֹד אַבָּא. וּלְהִיוֹת שֶׁמִּתְפַּשְּׁטוֹת, רָצָה לוֹמַר גִּלּוּי הָאוֹר הַזֶּה דִּיסוֹד אַבָּא בִּזְעֵיר אַנְפִּין. וּכְבָר יָדַעְתָּ, שֶׁזְּעֵיר אַנְפִּין דְּיוֹקָן סֵפֶר תּוֹרָה עֶלְיוֹנָה, לָכֵן צָרִיךְ לִכְתֹּב הַמְּגִלָּה בְּשִׂירְטוּט וּבְתָגִין כְּסֵפֶר תּוֹרָה. וּכְבָר יָדַעְתָּ שֶׁטְּעָמִים וּנְקֻדּוֹת סוֹד ע״ב ס״ג, וְאֵינָם מִתְגַּלִּין בִּזְעֵיר אַנְפִּין מִפְּנֵי רִבּוּי אוֹרָם שֶׁלֹּא יִגְרְמוּ חַס וְשָׁלוֹם אֵיזֶה שְׁבִירָה, וְלָזֶה מִתְגַּלֶּה שָׁם רַק מ״ה וּב״ן, סוֹד תָּגִין וְאוֹתִיּוֹת. וּלְהִיוֹת שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בִּיסוֹד אַבָּא לְבַד, כִּי יְסוֹד אִמָּא קָצָר, וְלָזֶה אֵין צָרִיךְ רַק עַמּוּד אֶחָד בַּמְּגִלָּה, דְּהַיְנוּ חֲמִשָּׁה חֲסָדִים מְמַתְּקִין אֶת חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת וְנַעֲשׂוּ אֶחָד:

נֶצַח הוֹד דִיסוֹד אַבָּא, הֵם שְׁתֵּי לוּחוֹת

וּכְבָר יָדַעְתָּ כִּי נֵס שֶׁאָמַרְנוּ, הֵם נֶצַח הוֹד דִּיְסוֹד אַבָּא, הֵם שְׁתֵּי לוּחוֹת, מ"ס שֶׁבַּלּוּחוֹת בְּנֵס הָיוּ עוֹמְדִין, כְּלוֹמַר מ פְּתוּחָה בִּלְתִּי קַו סְתוּמָה, צוּרָתָהּ נ', וְס' הוּא ס' שֶׁל נֵס, וְנֶצַח עָנָף חֶסֶד, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ ע"ב אַרְבָּעָה יוּדִין, חָמֵשׁ דִּבְּרוֹת בְּלוּחַ יָמִין, וְיֵשׁ בּוֹ סוֹד יוּ"ד דְּאַבָּא שֹׁרֶשׁ הַחֲסָדִים, לָזֶה הַמ' נַעֲשָׂה נ' דְּהַיְנוּ חֲמִשִּׁים. וְלִהְיוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל חָטְאוּ בִּיסוֹד שֶׁלָּהֶם, וְלָקְחוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת, וְחוֹתָם הַמֶּלֶךְ הֶעֱבִירוּ לְסִטְרָא אַחֲרָא, הֵם שִׁבְעִים אֻמּוֹת הַתְּלוּיִן בְּסמא"ל, לָזֶה נִתְגַּלְגֵּל עֲלֵיהֶם עֲוֹן הַבְּרִית בַּיַּיִן, בִּזְמַן סְעוּדוֹת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, וְהַיַּיִן גִּימַטְרִיָּא שִׁבְעִים. וּכְבָר נוֹדַע מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, הַבָּא עַל הַגּוֹיָה כְּאִלּוּ הִשְׁתַּחֲוָה לַעֲבוֹדָה זָרָה, כִּי כְּשֶׁכּוֹרֵעַ לַעֲבֵרָה, כְּאִלּוּ כּוֹרֵעַ לַעֲבוֹדָה זָרָה, לָזֶה הֻצְרְכוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה שֵׁנִית, כְּמָה שֶׁכָּתוּב קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים (אסתר ט' כז), קִיְּמוּ מַה שֶּׁקִּבְּלוּ כְּבָר, הַיְנוּ סוֹד הַנֵּס, סוֹד שְׁתֵּי לוּחוֹת, כְּמוֹ בִּימֵי מֹשֶׁה, כֵּן בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר נִתְּנוּ סוֹד שְׁתֵּי לוּחוֹת:

עַל יְדֵי שֶׁיָּצָא הָאוֹר הַזֶּה וְהֵאִיר בְּרִבּוּי, יָרַד הַהֶאָרָה עַד הָעֲשִׂיָּה, וְאִלְמָלֵא זֶה לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִנָּצֵל מִכְּלָיָה חַס וְשָׁלוֹם, מִפְּנֵי פְּגַם הַיְסוֹד שֶׁלָּהֶם

וְהִנֵּה כְּבָר יָדַעְתָּ עִנְיַן הַדּוֹרְמִיטָא, וּבְקִיעוֹת יְסוֹד אַבָּא לַחוּץ מִיְּסוֹד רָחֵל, וְעַל יְדֵי כֵּן שֶׁיָּצָא הָאוֹר הַזֶּה וְהֵאִירוּ בְּרִבּוּי בְּלִי כִּבּוּי, יָרַד הַהֶאָרָה עַד הָעֲשִׂיָּה, וְאִלְמָלֵא זֶה לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִנָּצֵל מִכְּלָיָה חַס וְשָׁלוֹם, מִפְּנֵי פְּגַם הַיְסוֹד שֶׁלָּהֶם:

הִנֵּה כְּבָר יָדַעְתָּ, כִּי נֶצַח הוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, מְאִירִין בָּהּ

וְהִנֵּה כְּבָר יָדַעְתָּ, כִּי נֶצַח הוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, מְאִירִין בָּהּ הַנֶּצַח בְּכָל קַו הַיָּמִין שֶׁלָּהּ, בְּשָׁלֹשׁ פִּרְקִין. וְכֵן הַהוֹד אֲפִילּוּ שֶׁהוּא בְּאָחוֹר, הֲוֵי שֵׁשׁ פִּרְקִין, וְנִמְצָא שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שֵׁשׁ אוֹרוֹת, וה"ו וה"ו שֶׁהֵם בְּנֶצַח הוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, כִּי הַנֶּצַח הוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, הֵם בְּסוֹד וָוִין, הַנֶּחֱלָקִים לְב', בְּסוֹד א' א דִּצְבָאוֹת, כָּזֶה - א', הַמִּתְפַּשְּׁטִין בְּקַוִּין שֶׁלָּהּ, וְיֵשׁ בָּהֶן שְׁנֵי וָוִין, נֶגֶד נֶצַח הוֹד. וְאוֹת ו' בִּיסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין הַכּוֹלְלָם בְּקַו הָאֶמְצָעִי שֶׁלָּהּ, וְאוֹת ה' שֶׁבֵּין וָוִין, הוּא סוֹד הָעֲטָרָה הַנִּשְׁפַּעַת מִכֻּלָּם. גַּם יֵשׁ בָּהּ ה' אוֹרוֹת שֶׁל שֵׁמוֹת, שֶׁכָּל א' יֵשׁ בָּהֶן ג' הֵהִין, הה"ה, שֶׁהֵם בְּסוֹד תִּפְאֶרֶת נֶצַח הוֹד יְסוֹד מַלְכוּת דִּזְעֵיר אַנְפִּין, שֶׁהִיא הָעֲטָרָה שֶׁבְּכוּלָּם, וְלָזֶה בָּאָה בְּסוֹד שָׁלֹשׁ הֵהִי"ן כָּל שֵׁם, כִּי הַשְׁפָּעָתָן עַל יְדֵי הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד, וְלָזֶה אֵלּוּ הַשֵּׁמוֹת רְמוּזִים בַּמְּגִלָּה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל:

וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁנִּכְנָסִין מוֹחִין דְּאַבָּא וְאִמָּא

וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁנִּכְנָסִין מוֹחִין דְּאַבָּא וְאִמָּא, נִשְׁלָמִים וְנַעֲשִׂין שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הֲוָיוֹ"ת, שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת בְּנֶצַח אִמָּא, שָׁלֹשׁ בְּהוֹד אִמָּא, שָׁלֹשׁ בִּיסוֹד אִמָּא, וּבִיסוֹד אַבָּא הוּא עוֹדֵף מִיְּסוֹד אִמָּא, וְיֵשׁ לוֹ שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת בִּיסוֹדוֹ, יוֹתֵר מִיְּסוֹד אִמָּא, גִּימַטְרִיָּא מְגִלָּה. וּלְפִי שֶׁאֵין אוֹר זֶה מִתְפַּשֵּׁט בִּיסוֹדָהּ, אֶלָּא יוֹצֵא לַחוּץ, לְפִיכָךְ לֹא נִגְלָה בְּפֵרוּשׁ הֲוָיוֹת אֵלּוּ בִּמְגִלָּה, גַּם יֵשׁ בָּהּ הֶאָרָה בְּדַעְתָּהּ, מִדַּעַת שֶׁבִּיְסוֹד אַבָּא, שָׁלֹשׁ שֵׁמוֹת אהו"ה. וּמִדַּעַת שֶׁבִּיְסוֹד אִמָּא, ד' שֵׁמוֹת אהי"ה, וְכָל אֵלּוּ תִּמְצָאֵם בַּמְּגִלָּה יוֹצְאִין, כַּנִּזְכָּר לְעֵיל בַּאֵר הֵיטֵב:

תתקל"ה

וְהִנֵּה כְּשֶׁיּוֹצֵא מִיְּסוֹד אַבָּא, מִתְפַּשֵּׁט בֵּין יַרְכוֹתֶיהָ, וְלָכֵן אֵין הֲוָיוֹת עַצְמָן נִכְתָּבִין בַּמְּגִלָּה בְּפֵרוּשׁ, רַק בְּרָאשֵׁי תֵּבוֹת וְסוֹפֵי תֵּבוֹת. וְצָרִיךְ אֲנִי לְפָרֵשׁ, שֶׁקּוֹדֶם שֶׁאֵלּוּ הָאוֹרוֹת דְּאַבָּא, נִכְנָסִין בְּרָחֵל, הָיוּ נִכְנָסִין תְּחִלָּה בְּלֵאָה, וּכְשֶׁנִּכְנָסִין בָּהּ עָשׂוּ שָׁלֹשׁ הֶאָרֹת בִּשְׁלֹשָׁה פִּרְקִין, שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה אֶהְיֶ"ה. וְגַם יֵשׁ בָּהּ שָׁלֹשׁ אוֹרוֹת מֵהַמּוֹחִין כְּשֶׁהָיוּ נִכְנָסִין תּוֹךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין, דְּהַיְנוּ, אֶחָד שֶׁל הֶאָרָה דִּיְסוֹד אַבָּא לַאֲחוֹרֵי לֵאָה, וּשְׁנַיִם מֵהַפָּנִים דִּיְסוֹד אַבָּא, שֶׁהֵם בִּפְנֵי הַזְּעֵיר אַנְפִּין, שֶׁהֵם בַּחֲצִי הַתִּפְאֶרֶת עֶלְיוֹן אֶחָד הַכּוֹלֵל שְׁנֵיהֶן לָזֶה וְלָזֶה, נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ בְּלֵאָה שְׁמוֹנָה הֶאָרֹת, אַרְבַּע הֲוָיוֹ"ת דְּע"ב, מְשֻׁלָּבִים עִם אַרְבַּע קס"א, וּשְׁנֵי כּוֹלְלִים שֶׁל הֲוָיָ"ה אֶהְיֶ"ה, וְאֶחָד הַכּוֹלֵל אֶת כּוּלָּם, ס"ה גִּימַטְרִיָּא תתקל"ה, כְּמִנְיַן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר:

שְׁלֹשָׁה שִׁלּוּבִים בְּמִלּוּאָם

וְאוֹתִיּוֹת שְׁלֹשָׁה אֶהְיֶ"ה פְּשׁוּטִים גִּימַטְרִיָּא ס"ג, וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת שֶׁל שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת הֵם ע"ה, וְאֶחָד כּוֹלֵל שֶׁל הֲוָיָ"ה, וְאֶחָד כּוֹלֵל שֶׁל אֶהְיֶ"ה, הֲרֵי ע"ז. וּבְאַלְ"ף בֵּי"ת שֶׁל א"ל ב"ם, הֵם ה"ן, גִּימַטְרִיָּא הָמָן. וְהַשְּׁלֹשָׁה שִׁלּוּבִים בְּמִלּוּאָם, שֶׁל שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת וְאֶהְיֶ"ה, גִּימַטְרִיָּא תרצ"ט, וּשְׁלֹשָׁה פְּעָמִים שֶׁל הֲוָיָ"ה וְאֶהְיֶ"ה, גִּימַטְרִיָּא קמ"א, (רָצָה לוֹמַר פְּשׁוּטִים) וְהָמָן גִּימַטְרִיָּא צ"ה, ס"ה תרצ"ט וְקמ"א וְצ"ה, גִּימַטְרִיָּא מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, שֶׁהֵם תתקל"ה:

מָרְדְּכַי שֶׁהוּא מֵרָא דַּכְיָא

וְהִנֵּה לְפָנֶיךָ, אֵיךְ בְּלֵאָה נִתְהַוּוּ בָּהּ הַמּוֹחִין, אֲבָל הֵם דֶּרֶךְ הָעֲבָרָה, וְלָזֶה מָרְדְּכַי שֶׁהוּא מֵרָא דַּכְיָא, עוֹבֵר מִלֵּאָה לְרָחֵל:

הֶמְשֵׁךְ הָאוֹרוֹת בְּלֵאָה

וצא"ל, שֶׁהָארֹת שֶׁאָמַרְנוּ דֶּרֶךְ כְּלָל, הֲרֵינִי מְפָרֵשׁ דֶּרֶךְ פְּרָט, שֶׁהַהֶאָרָה הַיּוֹצֵא מִיסוֹד אַבָּא, בָּא לַיְסוֹד פָּנִים דִזְעֵיר אַנְפִּין, וּבְהֶאָרָה הַיּוֹצֵאת מִצַּד הָאָחוֹר נֶגֶד פְּנֵי לֵאָה, הֵם בְּסוֹד שְׁנֵי אֶהְיֶ"ה פְּשׁוּטִים, וְהָאוֹר שֶׁבֵּנְתַיִם דְּהַיְנוּ מֵהַכְּלִי עַצְמוֹ, רָצָה לוֹמַר מִיסוֹד אַבָּא שֶׁהוּא בְּסוֹד הֲוָיָ"ה, וּכְשֶׁמִּסְתַּלֶּקֶת הֶאָרָה זוֹ, נִשְׁאַר זְעֵיר אַנְפִּין בְּסוֹד דוּרְמִיטָא, גִּימַטְרִיָּא מָרְדְּכַי כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, כִּי מָרְדְּכַי הַנִּכְנָס בְּלֵאָה, וְעוֹשֶׂה אֵלּוּ הַשְּׁתֵּי הֶאָרוֹת בְּלֵאָה פַּעַם שֵׁנִית, וְיֵשׁ בָּהּ אַרְבַּע הֶאָרֹת אַרְבָּעָה אֶהְיֶ"ה, וְכֵן יֵשׁ בָּהּ בַּמְּגִלָּה אַרְבָּעָה אֶהְיֶ"ה רְמוּזִין, וַהֲוָיָ"ה דִּכְלִי יְסוֹד אַבָּא נִסְתַּלֵּק בְּלֵאָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בִּשְׁלֹשָׁה קַוִּין, וְכָל קַו יֵשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה פִּרְקִין, הֵם תֵּשַׁע הֲוָיוֹ"ת, וְשָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת דְּרֵישָׁא חִיוּוּרְתָּא, דְּהַיְנוּ רֵישָׁא דְּלָא אִתְיַדַע, נִמְצָא שֶׁהֵם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הֲוָיוֹ"ת, הָרְמוּזִין בַּמְּגִלָּה הַזֹּאת, שֶׁהֵם בְּמִלּוּי ע"ב, גִּימַטְרִיָּא תתס"ד, וְאַרְבַּע אֶהְיֶ"ה פְּשׁוּטִים גִּימַטְרִיָּא פ"ד, ס"ה גִּימַטְרִיָּא תתקמ"ח, (וְעִם עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת גִּימַטְרִיָּא תתקנ"ח) הֵם גִּימַטְרִיָּא מָרְדְּכַי אֶסְתֵּר, וְהַשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר יְתֵרִים שֶׁמָּרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר לֹא הֲוֵי אֶלָּא תתקמ"ה, (צ"ל תתקל"ה) תָּסִיר מֵהֶם נֶגֶד ט' אוֹתִיּוֹתֵיהֶם וּשְׁתֵּי תֵּבוֹת מָרְדְּכַי אֶסְתֵּר וּשְׁתֵּי כּוֹלְלִים, לְפִי שֶׁאֵין לָהֶם עֲמִידָה בְּלֵאָה, תֵּכֶף יוֹרֶדֶת בְּרָחֵל, וְלָכֵן חָסְרוּ מֵהֶם הַשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וּכְבָר יָדַעְתָּ תֵּכֶף כְּשֶׁנִּכְנָסִין הַמּוֹחִין בְּלֵאָה בְּדַעַת שֶׁלָּהּ, וְלִהְיוֹת שֹׁרֶשׁ כָּל הַדַּעַת כַּנּוֹדָע, נַעֲשָׂה בּוֹ שְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת אֶהְיֶ"ה בְּמִלּוּאָן יה"א, ס"ה גִּימַטְרִיָּא תמ"ב, (ספרים אחרים, אהו"ה, דְּהַיְנוּ קס"ג קמ"ג קל"ו גִּימַטְרִיָּא תמ"ב, עַד כָּאן לְשׁוֹן הָרַב):

אֵלֶּה הַמִּצְוֹת

מֵהַחֲבֵרִים: כְּתִיב אֵלֶּה הַמִּצְוֹת (ויקרא פרק כז לד), שֶׁאֵין נָבִיא רַשַּׁאי לְחַדֵּשׁ, מֵהֵיכָן סָמְכוּ לִמְגִלַּת אֶסְתֵּר, מִדִּכְתִיב כְּתוֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר (שמות יז יא), בְּי"ת סָמֶ"ךְ פֵּ"א רֵי"שׁ. וְעוֹד בַּסֵּפֶר, בְּמִסְפָּר קָטָן ח"י, וְאַרְבָּעָה אוֹתִיּוֹתָיו גִּימַטְרִיָּא אל"ף קמ"ה, וְהַיְנוּ גִּימַטְרִיָּא מְגִלַּת אֶסְתֵּר עִם כּוֹלֵל. עוֹד מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי גִּימַטְרִיָּא שַׁדַּ"י, בָּרוּךְ מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי, גִּימַטְרִיָּא יִשְׂרָאֵל עִם הַכּוֹלֵל:

כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת יְקָר תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ

כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת יְקָר תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ (אסתר פרק א' ד'), גִּימַטְרִיָּא אֵלֶּה בִּגְדֵי כֹּהֵן גָּדוֹל, מִכְנָסַיִם כְּתֹנֶת מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט חֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל, וְהוּא מְסֻכָּם עִם הַמִּדְרָשׁ:

שָׁאוּל

שָׁאוּל, גִּימַטְרִיָּא אֲגָ"ג מֶלֶךְ עֲמָלֵק, זֶה לְעֻמַּת זֶה. מָרְדְּכַי בְּתוֹסֶפֶת י' וְכוֹלֵל, גִּימַטְרִיָּא ג' פְּעָמִים הָמָן, וּכְשֶׁבִּקֵּשׁ לְבוֹלְעוֹ וּלְהַשְׁחִיתוֹ, לָקַח הֲוָיָ"ה הֲפוּכָה, וּבְסוֹפֵי תֵּבוֹת זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי (אסתר פרק ה' יג). וְאֶסְתֵּר שֶׁבִּקְּשָׁה גְּאוּלָּה, לוֹקְחָה לְעַצְמָהּ הֲוָיָ"ה יָשָׁ"ר, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן הַיּוֹם (אסתר ה' ד'). וּמַלְכָּא שְׁלָם כַּד הוּא דְּאִין לְטָב אֶת בָּנָיו, דָּאִין לְבִישׁ אֶת עוֹשְׁקֵיהֶם, לְפִיכָךְ אַרְבַּע תֵּבוֹת אֵלּוּ, שֶׁהֵם רָאשֵׁי תֵּבוֹת הֲוָיָ"ה יָשָׁר, גִּימַטְרִיָּא ר"ע, עַל שֵׁם יִגְמָר נָא רַע רְשָׁעִים (תהילים פרק ז' י'):

הֲמִן הָעֵץ

וְאוֹתוֹ הֲוָיָ"ה יְשָׁרָה, נִתְפַּשְּׁטָה בְּסוֹפֵי תֵּבוֹת בִּשְׁעַת מַעֲשֶׂה, וְנִתְאַמְּצוּ בְּשֵׁם י"ה עֲטָרָה לְרֹאשָׁהּ, עַל שֵׁם כִּי בְּיָ"הּ ה' צוּר עוֹלָמִים. וְזֶה סוֹד, כִּי רָאָה כִּי כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה (אסתר פרק ז' ז'), סוֹפֵי תֵּבוֹת י"ה יהו"ה. וְעוֹד נִתְאַמְּצָה בְּמִלּוּאָהּ הֲוָיָ"ה, בְּאוֹמְרוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת מ"ה בְּמִלּוּי הַשֵּׁם הָרִאשׁוֹן, דְּאִינּוּן הָאַתְוָן מִתְלַבְּשִׁין בַּקְּלִיפּוֹת לְאַכְנָעָה לוֹן. עוֹד הֲמִן הָעֵץ (בראשית ג' יא), גִּימַטְרִיָּא עֶשֶׂר הֲוָיוֹ"ת ס"ר, אָכֵן סָ"ר הַמָּוֶת, שֶׁכֻּלָּם מַסְכִּימִין בְּמַפָּלַת הָמָן וּבָנָיו, וְהַיְנוּ הָמָן מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן וְכוּ', אָכֵן סָ"ר מַר הַמָּוֶת, שֶׁכֻּלָּם נִתְלוּ בְּבִזָּיוֹן, לָכֵן מִיתָתוֹ הָיְתָה בְּסַיִף:

שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינוֹת - מֵאָה מְדִינוֹת בַּיַּבָּשָׁה, וְעֶשְׂרִים וְשֶׁבַע בַּיָּם

עוֹד, שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינוֹת הָיָה לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ (אסתר פרק א' א'), הָיָה מ"ס עַל הָאָרֶץ (אסתר פרק י' א'), פֵּירוּשׁ מֵאָה מְדִינוֹת בַּיַּבָּשָׁה, וְהַשְּׁאָר וְאִיֵּ"י הֵם גִּימַטְרִיָּא כ"ז הַיָּם. מָחֹה אֶמְחֶה אֶת זֵכֶר עֲמָלֵק (שמות פרק יז יד), מ"ם בִּשְׁנֵיהֶן נוֹטְרִיקוֹן מִיתָה. ח"ה גִּימַטְרִיָּא שְׁלֹשָׁה עָשָׂר, אח"ה גִּימַטְרִיָּא אַרְבָּעָה עָשָׂר. מִכָּאן סָמְכָה אֶסְתֵּר לִשְׁאוֹל מֵאֵת הַמֶּלֶךְ, שֶׁיּוֹם י"ד יִהְיֶה גַּם כֵּן יוֹם הַקְּהִלָּה בְּשׁוּשָׁן. עַד כָּאן מֵהַחֲבֵרִים):

יְחֶזְקֵאל

תְּלָתָא אִינּוּן, עֶבֶד שִׁפְחָה אָמָה, כִּי אָמָה בְּכוּרְסַיָּא בִּבְרִיאָה. וּזְעֵיר אַנְפִּין וְעֶבֶד בְּמט"ט בִּיצִירָה, וּמַלְכוּת וְשִׁפְחָה בַּעֲשִׂיָּה. פֵּירוּשׁ, כִּי כָּל זֶה בְּנוּקְבָא דִּזְעֵיר אַנְפִּין, פֵּירוּשׁ, כִּי אַחַר הַמִּיעוּט, נִסְתְּרָה בְּכוּרְסַיָּא, וְלֹא נִסְתְּרָה רַק בְּמַלְכוּת שֶׁבָּהּ, וְהַמַּלְכוּת שֶׁבָּהּ עֲדַיִין רֹאשָׁהּ מְגֻלֶּה, דְּהַיְינוּ כֶּתֶר שֶׁבְּמַלְכוּת שֶׁבָּהּ, וְהוּא בָּאֲצִילוּת שֶׁבָּא לִבְרִיאָה, וְהוּא עַתִּיק בִּבְרִיאָה, וְאִמָּא

מְקַנְנָא בָּהּ. וְאַבָּא דְּלֹא פָּסִיק, כָּלוּל בָּהּ. וְנִשְׁאַר כֶּתֶר שֶׁבָּהּ מְגֻלֶּה, כִּדְפֵרַשְׁתִּי. דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם, וְהַיְנוּ בְּרִיאָה, וְזֶהוּ שֶׁצָּפָה יְחֶזְקֵאל בַּבְּרִיאָה שֶׁבַּיְּצִירָה, דְּהַיְנוּ דְּמוּת כִּסֵּא וְלֹא כִּסֵּא, וְכֵן דְּמוּת מַרְאֶה, וְלֹא מַרְאֶה הַיְנוּ מַלְכוּת שֶׁבָּהּ, שֶׁהִיא דְּמוּת וְאָדָם הַיְנוּ תִּפְאֶרֶת, וְזֶה סוֹד אֶסְתֵּר שֶׁנִּסְתְּרָה בְּכִסֵּא:

שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת הָרְאוּיוֹת לָתֶת לָהּ

וּשְׁבַע נְעָרוֹת הָרְאוּיוֹת לָתֶת לָהּ (ספר אסתר פרק ב)

(ט) **(וַתִּיטַב)**, הֵם שֶׁבַע עוֹלָמוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁבַע בְּחִינוֹת הַמַּלְכוּת שֶׁבְּמַלְכוּת שֶׁבָּהּ, שֶׁהֵם הַנִּסְתָּרוֹת לְגַמְרֵי, דְּהַיְנוּ רַק שָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת שֶׁבָּהֶם קְצָת מְגֻלֶּה, וְהַקְּלִיפָּה נֶגֶד הַבְּרִיאָה, שֶׁלֹּא תִּתְעָרֵב בָּאֲצִילוּת, דְּלֹא יָכִיל לְאִתְעָרְבָא. וּבְחִינַת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא דוּכְרָא שֶׁבַּקְּלִיפָּה, שֶׁהָיָה לוֹ אֲחִיזָה כְּנֶגְדּוֹ, וְעַל כָּל זֶה לֹא הָיָה מְשַׁמֵּשׁ בָּהּ מַמָּשׁ, כְּמַאֲמָר רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שֵׁדָה נִזְדַּמֵּן לוֹ כִּדְמוּת אֶסְתֵּר, דְּהַיְנוּ מַלְכוּת נוּקְבָא דִּקְלִיפַּת נֹגַהּ:

כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה הוּא בְּרִיאָה

וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא (דברים לא יח), הַיְנוּ בִּינָה, וְלָכֵן אֵין נִסְתָּר אֶלָּא בַּבִּינָה. וּבַיּוֹם הַהוּא, שַׁיָּךְ נָמֵי בַּבִּינָה, שֶׁהִיא נֶעֱלֶמֶת נֶגֶד בִּינָה, וּבַיּוֹם הַהוּא הַסְתֵּר אַסְתִּיר פָּנַי וּמְצָאוּהוּ וְכוּ׳, הַיְנוּ הַקְּלִיפּוֹת אֲשֶׁר כְּנֶגְדָּהּ הִיא בַּבְּרִיאָה. וְכוֹס שֶׁל בְּרָכָה הוּא בְּרִיאָה. דְּכוֹס גִּימַטְרִיָּא הַכִּסֵּא, וְיַיִן גִּימַטְרִיָּא דִּין חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת שֶׁבָּהּ, מִתְלַבְּשׁוֹת בַּבְּרִיאָה. וְגַם חֲמִשָּׁה חֲסָדִים הַנִּשְׁפָּעִים מִזְּעֵיר אַנְפִּין, שֶׁהֵם הָיוּ שָׁם נִפְרָדִים וְנִבְרָרִים, וּבִינָה שֶׁבַּבְּרִיאָה מַשְׁפִּיעַ חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת לְעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, וְתִפְאֶרֶת מִיצִירָה שֶׁבַּבְּרִיאָה מַשְׁפִּיעַ חֲמִשָּׁה חֲסָדִים לְעוֹלָם יְצִירָה וְזֶהוּ כִּי תִּפְאֶרֶת מְקַנֵּן בַּיְּצִירָה בְּמט״ט:

אֶסְתֵּר גִּימַטְרִיָּא שׁוֹשַׁנָּה

אֶסְתֵּר גִּימַטְרִיָּא שׁוֹשַׁנָּה, גַּם אֶסְתֵּר גִּימַטְרִיָּא תרע״א פָּחוֹת י׳, וְהוּא סוֹד נְקוּדָה עַצְמָהּ פְּנִימִית הַמִּסְתַּתֶּרֶת, וְזֶה סוֹד י׳ שֶׁל אֲדֹנָ״י, כִּי אֲדֹנָ״י בְּמִלּוּאוֹ גִּימַטְרִיָּא תרע״א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אֶסְתֵּר יְרַקְרֹקֶת הָיְתָה, כַּוָּנָה - שֶׁיִּשְׂרָאֵל קוֹדֶשׁ, וְעוֹנִין אָמֵן, מְקַבְּלִין הֶאָרָה מִשְּׁנֵי [שֵׁמוֹת] א״ל, א׳ מִזְּעֵיר אַנְפִּין, וְא׳ מֵאֲרִיךְ אַנְפִּין, שֶׁהוּא מִי אֵל כָּמוֹךְ וְכוּ׳, כִּי אֵל דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין, מֵאִיר לִזְעֵיר אַנְפִּין, וְאָז הַזְּעֵיר אַנְפִּין מֵאִיר לַנּוּקְבָא פָּנִים בְּפָנִים, לְפִי שֶׁאֵ״ל הוּא בַּפָּנִים, וְהֶאָרָה הוּא בַּפָּנִים, וּשְׁנֵי א״ל בְּמִלּוּאָן

גִּימַטְרִיָּא ש״ע, וְהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת לְעֵיל הִיא תְּלוּיָה בַּעֲנִיַּת אָמֵן, לָכֵן אָמַר דָּוִד מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן (תהילים פג יז), סוֹפֵי תֵּבוֹת אָמֵן, דְּמֵאַחַר שֶׁלֹּא הֵאִירוּ בְּאָמֵן בִּשְׁנֵי אֵל דְּאַבָּא וְאִמָּא וּדְזְעֵיר אַנְפִּין, מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן, שֶׁלֹּא רָצוּ לְקַבֵּל מֵאֵ״ל אוֹתִיּוֹת מַלֵּא פְּנֵיהֶם הָעוֹלֶה קפ״ה, יִהְיֶה לָהֶם קָלוֹן, גַּם כֵּן גִּימַטְרִיָּא קפ״ה עִם הַכּוֹלֵל. וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ, רָצָה לוֹמַר שֶׁהוּא הֲוָיָ״ה אֲדֹנָי, שֶׁעוֹלִין אָמֵן.

אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כְּשֶׁלָּבְשָׁה בִּגְדֵי מַלְכוּת

וְהִנֵּה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כְּשֶׁלָּבְשָׁה בִּגְדֵי מַלְכוּת, וּבָאָה לְדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁנִּכְנְסָה לְבָתֵּי עֲבוֹדָה זָרָה מְקוֹם הַקְּלִיפּוֹת, הוּסַר הֶאָרַת הָאֲרִיךְ אַנְפִּין, וְלֹא נִשְׁאַר בָּהּ רַק הֶאָרַת זְעֵיר אַנְפִּין, לָכֵן הָיְתָה יְרַקְרֹקֶת, שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ רַק הֶאָרַת זְעֵיר אַנְפִּין, שֶׁאִם לֹא הָיְתָה לָהּ אֲפִילוּ הֶאָרַת זְעֵיר אַנְפִּין, הָיְתָה שְׁחוֹרָה לֹא יְרַקְרֹקֶת, לָכֵן אָמְרָה אֵלִי אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי (תהילים כב ב׳), שֶׁא״ל אֶחָד דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין הוּא מִסְתַּלֵּק, לָמָה עֲזַבְתָּנִי הוּא א״ל דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין, כִּי א״ל דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין צָרִיךְ לְהַשְׁפִּיעַ אֶל א״ל דִּזְעֵיר אַנְפִּין, וּמִשָּׁם לַנּוּקְבָא. וְאַף עַל פִּי שֶׁזְּעֵיר אַנְפִּין מַשְׁפִּיעַ בָּהּ, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ נִמְשָׁךְ לָהּ אוֹר אֶלָּא מֵעַצְמוֹ וְלֹא מֵא״ל דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין, הֲוֵי כְּאִלּוּ הִיא נֶעֱזֶבֶת מִשְּׁנֵיהֶם, לְפִיכָךְ עֲזַבְתָּנִי לָשׁוֹן יָחִיד, אַף עַל פִּי שֶׁנִּכְפְּלָה מִלַּת אֵלִי אֵלִי, וְהִיא אוֹמֶרֶת לִזְעֵיר אַנְפִּין שֶׁעָזַב אוֹתָהּ מֵהֶאָרַת אֵל עֶלְיוֹן, וְהָבֵן יְרַקְרֹקֶת הָיְתָה.

סוֹד מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר לְהָרַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה

סוֹד מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר לְהָרַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה: כְּתִיב וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם (בראשית לו לד). בְּכָל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵלֶּה, מוֹסִיף עַל הָרִאשׁוֹנִים. אָמְנָם בְּעוֹלַם הַנְּקֻדּוֹת, כֶּתֶר חָכְמָה בִּינָה לֹא נִשְׁבְּרוּ, וְגַם הַמּוֹחִין דִּזְעֵיר אַנְפִּין לֹא נִשְׁבְּרוּ, אֶלָּא נִשְׁאֲרוּ בִּמְעֵי דְּבִינָה. אִם כֵּן יְפָרֵשׁ אֵלֶּה - א׳ בְּחָכְמָה, ל׳ בִּינָה, ה׳ דַּעַת, שֶׁהִיא בִּמְקוֹם כֶּתֶר בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא חֲמִשָּׁה חֲסָדִים כּוֹלֵל חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת. וְזֶהוּ פֵּירוּשׁ וְאֵלֶּה, שֶׁהֵם שָׁלֹשׁ נְקוּדוֹת כֶּתֶר חָכְמָה בִּינָה, וְגַם כֶּתֶר חָכְמָה בִּינָה דִּזְעֵיר אַנְפִּין נוֹסָף עַל הָרִאשׁוֹנִים, מָלְכוּ וְלֹא נִשְׁבְּרוּ. אֲבָל הַיּוֹצְאִין מֵאֲשֶׁר שֶׁהוּא בִּינָה, שַׁיָּךְ לוֹמַר בְּהוּ וַיִּמְלֹךְ וַיָּמָת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּאֶרֶץ אֱדוֹם, אֲתַר דְּכָל דִּינִין מִתְעָרִין תַּמָּן:

אֵלֶּה בְּנֵי

וּכְתִיב אֵלֶּה בְּנֵי שֵׂעִיר הַחֹרִי (בראשית לו כ׳), אֵלֶּה פָּסַל אֶת הָרִאשׁוֹנִים פֵּירוּשׁ שֵׂעִיר - שֶׁנּוֹתֵן מה״ד לְמִדַּת שִׁיעוּר, שֶׁלֹּא יִתְפַּשְּׁטוּ בְּיוֹתֵר, וְזֶהוּ פּוֹסֵל, מִלָּשׁוֹן וַיִּפְסֹל לוּחוֹת (עיין הכתב והקבלה שמות כ׳ ד׳):

החורי

החורי - בחינת אלהים, היינו דינין, (הג"ה, נראה לי, כי חרי גימטריא אלהים ברבוע, ר'. ועם ח"י אותיות פשוט ומלא, הרי חר"י):

אברהם אבינו מדת החסד מאבא

ונודע כי אברהם אבינו מדת החסד מאבא, ומתחלת ימיו היה העולם נמשך על פי הדינין, וכשראתה שרה שהיא מבחינת אבא, ובתחלה שהיה באברהם דינין, רצה למתקם על ידי הגר, שהיא תכלם בעצמה להרחיקם מגבול אברהם, קודם לידת יצחק. וכן הג"ר גימטריא יצחק:

הגר

והכוונה - כי הג"ר שהוא האב"ר מאברהם, ממתק מ', שהיא הם' סתומה, קודם שנעשה כלי, בסוד ם' של אברהם. כי כשהיה נכלל בה, היא מבחינת אבר, והוא מבחינת ם' וכשלוקחת הג"ר נכלל בו, הנה הוא בחינת ג"ר, והיא מבחינת ה', ואחר שנתמתק האבר שהוא ג"ר, עם הה' של אברהם שעשתה כלי, עלתה הה' ונמתק, להורות שהוא עתה ה' על מ', פירוש הה' ממותקת במ' וזהו בה' חסדים:

בראשית

וכן בבראשית צרופו אב"ר שי"ת, שהאבר הוא י' קטנה, והיא בחינת האצילות כלה המקפת, והנה האצילות זמנין נכלל בשית, וזמנין נכלל בארבע. וכתיב ותקשר על ידו שני (בראשית לח כח), א"ת ידו אלא יו"ד, לאמר זה יצא ראשונה, ז"ה גימטריא י"ב, כי א' ראשונה לאותיות צורת יו"ד, וי' יש לה שלש עוקצין, ועם י' הם י"ג, ורמז גודו אילנא וקצצו ענפוהי, וכשנתגלה א' מקצץ החיצונים. וכן זה גימטריא י"ב, והכולל שהיא א' זעירא, זה במלוי ז"ן ה"י, ועם חמש אותיות שלהם, גימטריא אלהים עם הכולל. והנה אלהים ברבוע ובמלוא, גימטריא אל"ף, הרי אלף שנעשית מן זה יו"ד, ותקשר על ידו השני, וקשירת החוט הוא צורת י' בחסד, (ספרים אחרים: צורת מ') בחינת האצילות שמקפת היד, נקודה בהיכליה לאברהם, שהוא ממתק הגבורות כולם, ומפני זה היה אברהם מגייר אנשים ושרה נשים. וכשנתעברה הגר בראשונה, כוונה שרה להקל מעצמה הדין, ונתנה עיניה בעוברה, כדכתיב ותקל גבירתה בעיניה (בראשית טז ד'), שהקל בעיניה, שעל ידה הזמינה תקלה לאותו עובר והפילה, ועל דרך ונשא השעיר עליו (ויקרא טז ט'), והקל על ידי זה הדינין משרה. ועל אברהם אמרו

רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְכוּ׳ (שיר השירים ב׳ ב׳), כִּי הוּא מַמְתִּיק הָעוֹלָם בַּחֲסָדִים, הַנִּקְרָאִים בָּנִים וּבְנֵי בָנִים, וְהוּא מתוּך בניהם וְכוֹלְלָם. וְעַל שָׂרָה נֶאֱמַר (שיר השירים ב׳ ב׳) כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים שֶׁהֵם הַקְּלִיפּוֹת, כֵּן רַעְיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת, הֵם חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת כּוֹלַלְתָּן שָׂרָה, פֵּירוּשׁ, אֱלֹהִים בְּיוּדִין גִּימַטְרִיָּא ש׳, וּבְרִבּוּעַ ר׳, וְה׳ אוֹתִיּוֹת אֱלֹהִים הוּא ה׳, וְהֵם חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת:

אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה קִבְּלָה מִשָּׂרָה אִמֵּנוּ כָּל כֹּחָהּ

וְהִנֵּה שָׂרָה הָיְתָה קכ״ז שָׁנָה, נֶגֶד ק״ך צֵרוּפֵי אֱלֹהִים וְשֵׁשׁ קְצָווֹת דִּזְעֵיר אַנְפִּין שֶׁהֵם בְּאִמָּא, וְלָכֵן אָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ מַה רָאֲתָה אֶסְתֵּר לִמְלֹךְ עַל קכ״ז מְדִינוֹת, פֵּירוּשׁ, מַה הֶאָרָה גְּדוֹלָה הָיְתָה לָהּ כ״כ, לִמְשׁוֹל עֲלֵיהֶם. עוֹד מִלַּת רָאֲתָה הִיא הֶאָרַת, וְיִהְיֶה מַה הֶאָרַת אֶסְתֵּר, כִּי הוּקְשָׁה לוֹ שֶׁהֲרֵי שֵׁם אֱלֹהִים אֵינָהּ בּוֹנָה רַק ק״ך בָּתִּים בִּלְבַד, אִם כֵּן אֵיךְ מוֹשֶׁלֶת עַל ז׳ יְתֵרִים. וְהֵשִׁיב מִפְּנֵי שֶׁמְּקַבֶּלֶת מִן שָׂרָה אִמָּהּ, וְקִבְּלָה כָּל כֹּחָהּ:

מַלְכוּת הִיא אֶסְתֵּר

וְלָזֶה מַלְכוּת הִיא אֶסְתֵּר, גַּם כֵּן יֵשׁ לָהּ אֲדֹנָ״י בְּרִבּוּעַ קכ״ו, (ספרים אחרים: וְאִמָּא שָׂרָה) יוֹרֵד עִמָּהּ שֶׁלֹּא יִנְקוּ מִמֶּנָּה הַחִיצוֹנִים, וּכְשֶׁיּוֹרֶדֶת לְמַטָּה מִתְפַּשֶּׁטֶת בִּנְקֻדָּה עֲשִׂירִית שֶׁבָּהּ לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, שֶׁהוּא בְּרֹאשׁ הַקְּלִיפּוֹת, לַעֲשׂוֹת זְעֵיר אַנְפִּין כְּדִלְקַמָּן, וְיָדוּעַ בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל סָבָא בָּא לְהִתְפַּשֵּׁט בִּתְבוּנָה, קוֹדֶם הִתְלַבְּשׁוּתָהּ, נוֹתֵן בִּינָה שֶׁבּוֹ בְּנֶצַח תְּבוּנָה, וְחָכְמָה תְּבוּנָה בְּהוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא, אִם כֵּן יְסוֹד שֶׁהוּא לְעוֹלָם הַמַּכְרִיעַ, כְּשֶׁהוּא עַתָּה דָּבָר חָדָשׁ בְּהוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא מַכְרִיעַ בֵּנְתַיִם, וּמְצִיאוּת הַכְרָעָה הַהוּא, בְּחִינַת רוּחַ מֹשֶׁה, מֵאָחוֹר דְּאַבָּא וּמִפָּנִים אִמָּא, שֶׁהוּא קפ״ד קס״א. וְגַם כֵּן יְסוֹד אִמָּא מַכְרִיעַ כָּךְ, וְיוֹצֵא מִשָּׁם רוּחַ אַהֲרֹן, שֶׁמִּזְדַּוֶּגֶת אַבָּא וְאִימָא לְמַעְלָה, מֵהֶאָרַת עֲטֶרֶת אַבָּא, תּוֹךְ יְסוֹד אִמָּא:

קַיִן וְהֶבֶל

וּמִכָּאן תִּלְמַד, מֵהֵיכָן רָצָה קַיִן לִתְאוֹמְתוֹ שֶׁל הֶבֶל, וְלָמָּה לֹא הָיְתָה הוֹגֶנֶת לוֹ, כִּי הוּא כְּעֵין נָשִׁים הַמְסוֹלְלוֹת. אָמְנָם כְּשֶׁנִּכְנַס יִשְׂרָאֵל סָבָא תּוֹךְ תְּבוּנָה, וִיסוֹד שֶׁלּוֹ תּוֹךְ יְסוֹד תְּבוּנָה, יָצְאַת אֶסְתֵּר. לָכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אֶסְתֵּר מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן, שֶׁהוּא יְסוֹד אַבָּא, מִפָּסוּק הַסְתֵּר אַסְתִּיר (דברים לא יח), שֶׁיְּסוֹד אַבָּא מְסְתָּר תּוֹךְ יְסוֹד אִמָּא, שֶׁהִיא עַצְמָהּ בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה, וּכְשֶׁיּוֹצֵא אוֹר נֶחְלָק לְכָאן וּלְכָאן, כָּפַל וְאָמַר הַסְתֵּר אַסְתִּיר:

וְלָמָּה נִקְרֵאת הֲדַסָּה, מִפְּנֵי שֶׁיּוֹשֶׁבֶת בֵּין הֲדַסִּים חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת דִזְעֵיר אַנְפִּין

וְלָמָּה נִקְרֵאת הֲדַסָּה מִפְּנֵי שֶׁיּוֹשֶׁבֶת בֵּין הֲדַסִּים חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת דִזְעֵיר אַנְפִּין, בֵּין חדוי, שֶׁשָּׁם יְסוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא וִיסוֹד תְּבוּנָה, וְשָׁם הָאוֹר בְּתוֹכָם, וְהָאוֹר סָתוּם, וְהוּא שְׁתֵּי הֲוָיוֹ"ת וּשְׁלִישׁ עוֹלֶה שִׁשִּׁים, וּמִפְּנֵי זֶה אָנוּ אוֹמְרִים שֶׁשְּׁלִישׁ הֲוָיָ"ה זוֹ שְׁמוֹנֶה, כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה, וְלָכֵן הַשְּׁנֵי שְׁלִישִׁים הַמְּגֻלִּים מְרֻבִּים מִסְּתוּמִים, וְהֵם שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה. וּכְתִיב דּוֹרִי נִסַּע וְנִגְלָה (ישעיה לח יב), פֵּרוּשׁ דּוֹרִי, מִלָּשׁוֹן הָאִיר, מִלָּשׁוֹן וָדַר וְסֹחָרֶת (אסתר א ו), מַאי נִיהוּ, פֵּרוּשׁ מְקֻבָּץ מִן בְּחִינַת נ׳ וְס׳ וְע׳, כִּי נ׳ הוּא יְסוֹד, הַכּוֹלֵל חֲמִשָּׁה חֲסָדִים בִּכְלָלוּת י׳. וּשְׁנֵי חֲסָדִים וּשְׁלִישׁ מְכֻסֶּה, ח"ג וּשְׁלִישׁ תִּפְאֶרֶת, וְהֵם סְתוּמִים וּמְכֻסִּים, וְעוֹלִין ס׳, וְכֵן ס׳ סְתוּמָה, וְאֵין לָהּ פְּתִיחָה כְּלָל. וְאַחַר כָּךְ יֵשׁ בָּהּ שְׁנֵי חֲסָדִים שֶׁל נֶצַח הוֹד, וּשְׁנֵי שְׁלִישֵׁי תִּפְאֶרֶת, הֵם ב"ן וי"ח, גִּימַטְרִיָּא שִׁבְעִים, וְזֶה וְנִסַּע וְנִגְלָה, שֶׁאוֹר נִגְלָה בְּלִי כִּסּוּי. וְסִימָנְךָ כִּי עַיִן בְּעַיִן (ישעיה נב ח׳). וְזֶה סוֹד וַיִּקְרַע מָרְדְּכַי אֶת בְּגָדָיו (אסתר ד׳ א׳), לְהוֹרוֹת עַל הִתְפַּשְּׁטוּת חֲמִשָּׁה חֲסָדִים הַיּוֹצְאִין מִיְּסוֹד אַבָּא, מִדָּתוֹ שֶׁל מָרְדְּכַי, הַיְנוּ יְסוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא. וְלָכֵן צָרִיךְ לִפְשֹׁט הַמְּגִלָּה בִּשְׁעַת הַקְּרִיאָה, לְהוֹרוֹת עַל הִתְפַּשְּׁטוּת הַחֲסָדִים. וּפֵרֵשׁ כְּאֹהֶל רֹעִי (ישעיה לח יב), כִּי בְּרֶדֶת נֶצַח הוֹד יְסוֹד דִּתְבוּנָה בִּזְעֵיר אַנְפִּין, תְּחִלָּה נִכְנָסִין לְחָכְמָה בִּינָה דַּעַת שֶׁלּוֹ, אַחַר כָּךְ יֵרְדוּ לַזְּרוֹעוֹת וְגוּף, וְאַחַר כָּךְ לְנֶצַח הוֹד יְסוֹד שֶׁכְּמוֹתָם, וְהָעֶלְיוֹנִים מַנִּיחִין שָׁרְשָׁם לְמַעְלָה, וְתַאֲוָתָם לְהִתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה, לָכֵן נַעֲשָׂה שְׁנֵי חֲסָדִים וּשְׁלִישׁ מְכֻסִּים, כְּאֹהֶל וְסֻכָּה שֶׁלֹּא יֵרֵד הָאוֹר הַרְבֵּה. אָמְנָם בַּעֲלִיָּתוֹ, הוּא עוֹלֶה לִמְקוֹם שָׁרְשׁוֹ, וּבוֹקֵעַ, לָכֵן צָרִיךְ דָּפְנוֹת הַסֻּכָּה הַמַּגִּיעַ לְסַכֵּךְ מִמַּטָּה לְמַעְלָה, בְּאֵין מְנִיעָה, אֲבָל הַסְּכָךְ רָמוּז לַסֻּכָּה שָׁלֵם, לְאִמָּא שֶׁמְּכַסָּה לִזְעֵיר אַנְפִּין עַד שְׁלִישׁ תִּפְאֶרֶת, וּמוֹנְעוֹת הָאוֹר שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה בְּיוֹתֵר, רַק בְּעִנְיַן צִלָּתוֹ מְרֻבָּה מֵחַמָּתָהּ, וְכוֹכָבִים נִרְאִים מִתּוֹכָהּ שֶׁיֵּרָאֶה מִלְמַעְלָה אֲשֶׁר קָצְתוֹ לֹא יִהְיֶה סָתוּם לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם:

וְנַחְזוֹר לְעִנְיַן מִלַּת הֲדַסָּה

וְנַחְזוֹר לְעִנְיַן מִלַּת הֲדַסָּה, כִּי ה׳ תְּבוּנָה, ד׳ מַלְכוּת ס׳ שְׁנֵי חֲסָדִים וּשְׁלִישׁ מִזְּעֵיר אַנְפִּין הַמְּכֻסִּים בּוֹ כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, ה׳ רָחֵל, שִׁלְיָתָהּ הַיּוֹצֵאת מִבֵּין רַגְלֶיהָ. וּמָרְדְּכַי הָיָה מִיְּסוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא, לָקַח אֶסְתֵּר בַּת דּוֹדוֹ, רָצָה לוֹמַר בַּת אַבָּא, אָחִיו שֶׁל יִשְׂרָאֵל סָבָא, שֶׁאֶסְתֵּר בַּת עֲטֶרֶת אַבָּא תּוֹךְ הַתְּבוּנָה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל. וַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הָיָה בַּקְּלִפָּה, לְעֻמַּת זְעֵיר אַנְפִּין, וְזֶהוּ

ח״ש ר״ש, ר׳ אֱלֹהִים בְּרִבּוּעַ, וּבְמִלּוּי בְּיוּדִי״ן גִּימַטְרִיָּא ש׳, הֲרֵי ר״ש ח״ש, רָצָה לוֹמַר שֶׁהָיָה חָ״ש וְכוֹאֵב בְּרֹאשׁוֹ, כִּדְאָמְרִינַן שֶׁהַגְּבוּרוֹת שֶׁהֵם ר״ש כָּאָמוּר, וְהוּא הָיָה מִתְפָּאֵר בָּהֶם בַּחוּץ בְּשִׁבְעָה תִּקּוּנִים נֶגֶד זְעֵיר אַנְפִּין, חוּר, כַּרְפַּס, וּתְכֵלֶת, בּוּץ, וְאַרְגָּמָן, כֶּסֶף, וְשֵׁשׁ. וְשֶׁבַע דְּנוּקְבָא שֶׁהֵם מִטּוֹת, וְאֵלּוּ הֵן - זָהָב, וָכֶסֶף, רִצְפַּת, בַּהַט, וָשֵׁשׁ, וְדַר, וְסֹחָרֶת. כִּי יֵשׁ רִצְפָּה שֶׁהִיא נְקוּדָה עַצְמָהּ, דְּלֵית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם, וְהוּא תִּקּוּנִים הַנִּכְלָלִין בָּהּ. וְיֵין מַלְכוּת רָב (אסתק א׳ ז׳), לַהֲפֹךְ כָּל הַתִּקּוּנִים לִגְבוּרָה:

וְהַשְּׁתִיָּה כַדָּת אֵין אֹנֵס

וְהַשְּׁתִיָּה כַדָּת אֵין אֹנֵס (אסתר א׳ ח׳), וְהַשְּׁתִיָּה כַּדָּת דֻּגְמָה לַקְּדֻשָּׁה, כְּקוֹף בִּפְנֵי אָדָם, וְזֶהוּ כַּדָּת, ד״ת הוּא ב׳ פְּעָמִים ע״ב ק״ל, שֶׁהֵם ח״ג, ה׳ הֲוָיוֹ״ת לְכָל א׳, הֲרֵי שְׁנֵי פְּעָמִים ק״ל. וְיֵשׁ בָּהּ ע״ב בְּחֶסֶד כַּנּוֹדָע, וְיַיִן בִּגְבוּרָה, שֶׁגַּם הוּא ע״ב, וְנִרְמָז בִּגְבוּרָה שֶׁגַּם הוּא ע״ב, בְּסוֹד בַּיַּיִן שָׁגוּ, שֶׁנֶּהֱנוּ מִסְּעוּדָתוֹ, כְּעֵין דּוֹר הַמִּדְבָּר שֶׁאָכְלוּ וְשָׁתוּ לִפְנֵי הָעֵגֶל. אֵין אֹנֵס, גִּימַטְרִיָּא אי״ק, דְּהַיְנוּ אל״ף, שֶׁמִּמֶּנּוּ מִתְקוּ הַגְּבוּרוֹת:

וַשְׁתִּי בִּקְלִפָּה לְעֻמַּת רָחֵל, וְזֶרֶשׁ לְעֻמַּת לֵאָה

גַּם וַשְׁתִּי בִּקְלִפָּה לְעֻמַּת רָחֵל, וְזֶרֶשׁ לְעֻמַּת לֵאָה, לָכֵן הָמָן אִתְרַבְרַב בִּכְבוֹד עָשְׁרוֹ וְרֹב בָּנָיו, שֶׁהָיָה עֲשִׂירִי לַאֲגַג, לָכֵן רָצָה לִיתֵּן עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף, לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו כָּל עֲשָׂרָה, וְשֶׁיִּהְיוּ גְּבוּרוֹת. כִּכַּר כֶּסֶף, גִּימַטְרִיָּא אַרְבַּע מֵאוֹת, בְּסוֹד אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ שֶׁל עֵשָׂו, וּכְנֶגְדּוֹ בְּצִקְלָג נִמְלְטוּ אַרְבַּע מֵאוֹת. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הֵשִׁיב, הַכֶּסֶף נָתוּן לָךְ, שֶׁעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים וַעֲשֶׂרֶת בָּנָיו אַלּוּפֵי עֵשָׂו, יִהְיוּ עַל עֵץ גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים, כְּמִנְיַן ל״ךְ. וְתָפְסוּ עֲשָׂרָה, כּוּלָּם בְּסוֹד אַלְפִין לְיִשְׂרָאֵל, לְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת כּוּלָּם:

מִצְוָה לִשְׁתּוֹת יַיִן בְּפוּרִים, כִּי רִבּוּי הַחֲסָדִים דְּאַבָּא, מַמְתִּיק הַיַּיִן

וְהִנֵּה הָמָן מוֹשֵׁךְ כֹּחוֹ מִמ״ן דְּמַנְצְפַ״ךְ, שֶׁהֵם ב׳ גְּבוּרוֹת עֶלְיוֹנִים דִּיסוֹד אַבָּא מִצַּד אֲחוֹרַיִם, כִּי מֵהַפָּנִים הָיָה מֹשֶׁה מוֹשֵׁךְ הַמָּן לְיִשְׂרָאֵל. וּמָרְדְּכַי הָיָה מְשׁוֹרֶשׁ מֹשֶׁה, וְלִשְׁלֹחַ יָד בְּמָרְדֳּכַי לְבַדּוֹ לֹא הָיָה יָכוֹל, לָכֵן בִּקֵּשׁ לָדוּן אַחַר הָרֹב, וּכְתִיב בֵּיהּ כִּי נָפֹל תִּפּוֹל לְפָנָיו (אסתר ו׳ יג), כְּנֶגֶד הַכְּלָל וְהַפְּרָט, וּבָא הַנֵּס עַל יְדֵי אֶסְתֵּר, שֶׁהִיא מִיסּוֹד תְּבוּנָה, וְלָכֵן מִצְוָה לִשְׁתּוֹת יַיִן בְּפוּרִים, כִּי רִבּוּי הַחֲסָדִים דְּאַבָּא, מַמְתִּיק הַיַּיִן. וּמַה שֶּׁיְּכַוֵּן בִּשְׁתִיָּתוֹ, לְהַמְשִׁיךְ הַיַּיִן מִשִּׁבְעָה יוּדִי״ן דְּע״ב ס״ג, יִשְׂרָאֵל סָבָא וּתְבוּנָה, לֹא יִשְׁתַּכֵּר אֶלָּא יִתְבַּסֵּם עַד דְּלֹא יָדַע, כִּי בִּמְקוֹם יַיִן הַמְשֻׁמָּר בַּעֲנָבָיו, לֹא יָרֵעוּ וְלֹא

יַשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי (ישעיה יא ט׳), וְלָכֵן כִּי שָׁחְטֵיהּ רַבָּה לְר׳ זֵירָא, בָּעֵי רַחֲמֵי וְאִתְּסֵי, נָמֵי חָרִיךְ שַׁקְיָא, לְבַטֵּל דִּינָא שֶׁל גֵּיהִנֹּם:

אֶל גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי

דְּרוּשׁ לְמוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, וְגַם הוּא מְדַבֵּר בְּעִנְיַן פְּגִימַת הַלְּבָנָה. דַּע, כִּי שֵׁם הֲוָיָ״ה, ב׳ אוֹתִיּוֹת רִאשׁוֹנוֹת, הֵם אַבָּא וְאִימָּא. ו׳, זְעֵיר אַנְפִּין. ה׳, נוּקְבָא. וְהַד׳ אוֹתִיּוֹת עַצְמָן, הֵם נֶגֶד ד׳ עוֹלָמוֹת - אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה. וּכְנֶגְדּוֹ יֵשׁ ד׳ קְלִיפּוֹת, כִּי גַּם זֶה לְעֻמַּת זֶה וְכוּ׳. וְעַל זֶה נֶאֱמַר, אֶל גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי (שיר השירים ו׳ יא), כִּי בֶּאֱגוֹז יֵשׁ תְּחִלָּה קְלִיפָּה עָבָה וּמָרָה כַּלַּעֲנָה, וְאַחֲרֶיהָ קְלִיפָּה שֵׁנִית קָשָׁה מְאֹד, וְאַחַר כָּךְ בִּפְנִים יֵשׁ קְלִיפָּה אַחֶרֶת, שֶׁמַּפְסִיק הַמַּאֲכָל. רָצָה לוֹמַר - שֶׁהֲרֵי אֱגוֹז מִתְחַלֵּק לְאַרְבָּעָה חֲלָקִים, נֶגֶד אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, וּקְלִפָּה זוֹ הַשְּׁלִישִׁית, מַפְסֶקֶת בֵּין אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה חֲלָקִים שֶׁל אֱגוֹז, וְלֹא שֶׁמִּסְתַּלֶּקֶת אוֹתָהּ מִכָּל וְכָל, אֶלָּא שֶׁנִּכְנֶסֶת בֵּינֵיהֶן, וּקְלִפָּה זוֹ נֶגֶד עֲמָלֵק, וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, אֵין הַשֵּׁם שָׁלֵם עַד שֶׁיִּכָּרֵת זַרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק. וּמִלְּבַד אֵלּוּ הַשְּׁלִישִׁית, יֵשׁ עַל הָאֹכֶל עַצְמָהּ קְלִיפָּה דַּקָּה, וּכְשֶׁאוֹכֵל הָאֱגוֹז מִתְיַבֵּשׁ, גַּם קְלִיפָּה זוֹ נֶאֱכֶלֶת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּתְּחִלָּה, שֶׁאָז עִם הֱיוֹתָהּ דַּקָּה, הִיא מָרָה. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (יחזקאל א׳ ד׳) וּמִתּוֹכָם כְּעֵין חַשְׁמַ״ל וְכוּ׳, וְחַשְׁמַל גִּימַטְרִיָּא מַלְבּוּ״שׁ, וְעוֹד אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה פְּעָמִים חָשׁוֹת פְּעָמִים מְמַלְּלוֹת, שֶׁלִּפְעָמִים קְלִיפָּה זוֹ נֶאֱכֶלֶת, וּפְעָמִים אֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת. וְכֵן הָאָדָם, אִם יִרְצֶה בְּקַל יְתַקֵּן וּמְמַתֵּק הַקְּלִיפָּה מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּאֲחֵרוֹת:

וּכְנֶגֶד אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה, הֵם אַרְבָּעָה אָבוֹת נְזִיקִין, וְכוּ׳

וּכְנֶגֶד אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה, הֵם אַרְבָּעָה אָבוֹת נְזִיקִין, וְאַרְבַּע יְדִיעוֹת הַטֻּמְאָה, וְאַרְבַּע מַרְאוֹת נְגָעִים, שְׁנַיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע, כְּנֶגֶד אֱדוֹם וְיִשְׁמָעֵאל, ע״ז אַכֶּה כַּפִּי אֶל כַּפִּי כַּיָּדוּעַ, וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה תְּרֵי מַלְכֵי תְּרֵי פַּלְכֵי, שֶׁהֵם אַרְבָּעָה מְלָכִים, שֶׁהֵם שְׁנֵי מַלְכֵי הַשָּׂרְשִׁית, אֱדוֹם וְיִשְׁמָעֵאל, כָּל אֶחָד כָּלוּל מִשְּׁנֵיהֶן כַּנִּזְכָּר. וּלְטַעַם הַנִּזְכָּר לְעֵיל, צִוָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל עֲמָלֵק זָכוֹר וְכוּ׳ (דברים כה יז). וְהִנֵּה לְשָׁאוּל הַמֶּלֶךְ, צִוָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַכְרִית זַרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק, וְהוּא הֵבִיא עִמּוֹ מֶלֶךְ אֲגַג חַי. וּכְשֶׁבָּא שְׁמוּאֵל, אָמַר לַאֲגַג כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים חַרְבֶּךָ, כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כִּי בַּלַּיְלָה הַהוּא הֵבִיאוּ לוֹ שִׁפְחָה אַחַת בְּבֵית הָאֲסוּרִים וְנִתְעַבְּרָה הֵימֶנּוּ, וְיָצָא מִמֶּנּוּ הָמָן, וְלָכֵן עִם הֱיוֹתוֹ הוֹרֵג אֲגָג, אָמַר כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה וְכוּ׳,

כֵּן תְּשַׂכֵּל לָשׁוֹן עָתִיד, עַל זַרְעוֹ הַנִּשְׁאָר מִמֶּנּוּ, וְאָמַר מִנָּשִׁים, עַל יְדֵי נָשִׁים, שֶׁעַל יְדֵי אֶסְתֵּר נַעֲשָׂה הַנֵּס:

אֲרוֹמִמְךָ ה׳ כִּי דִלִּיתָנִי

וְתֵדַע, כִּי תְּחִלָּה אֲחִיזַת הָאוֹיְבִים, הוּא בְּשַׁעַר הַמַּדְרֵגָה תַּחְתּוֹנָה, שַׁעַר הָעֲשִׂירִי, כִּי מִשָּׁם נִכְנָסִין לַמֶּלֶךְ. וְהִנֵּה הַמַּלְכוּת, הִיא מַדְרֵגָה אַחֲרוֹנָה מֵעֲשָׂרָה, וְהִיא ה׳ שֶׁבַּשֵּׁם, וְנִקְרָא דָּלֶ״ת לְכַמָּה טְעָמִים כַּנּוֹדָע. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד, אֲרוֹמִמְךָ ה׳ כִּי דִלִּיתָנִי (תהילים ל׳ ב׳), וְנוֹדַע שֶׁהוּא מִן הַנּוּקְבָא, הוּא דֶּלֶת וְשַׁעַר. גַּם שֵׁם אֲדֹנָי בְּנוּקְבָא, בְּמִלּוּי גִּימַטְרִיָּא תרע״א, שֶׁהִיא דֶּלֶת, לָכֵן אָמַר דָּוִד, שֶׁעִם הֱיוֹתוֹ מֵהַדֶּלֶת, אֲשֶׁר שָׁם מְבַקְשִׁים אוֹיְבָיו לָבוֹא לֶאֱחֹז, עִם כָּל זֶה לֹא שִׂמַּחְתָּ אוֹיְבַי לִי. לָכֵן מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, גַּם אֲנִי אֲרוֹמִמְךָ, וְזֶהוּ אֲרוֹמִמְךָ כִּי דִלִּיתָנִי, רָצָה לוֹמַר כִּי עִם הֱיוֹת שֶׁאֲנִי מִדֶּלֶת, לֹא שִׂמַּחְתָּ וְכוּ׳. כִּי שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת י״ה לֹא מִתְפָּרְשִׁין, אֲבָל ו״ה כְּפִי מַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם, וְלִפְעָמִים מִתְפָּרְשִׁין. וְהִנֵּה כְּשֶׁגּוֹרֵם הֶעָוֹן, מִתְפָּרֵשׁ ה׳ מִן ו׳, עַל זֶה נֶאֱמַר נָפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל (עמוס ה׳ ב׳), רָצָה לוֹמַר לָקוּם מֵאֵלֶיהָ, אֲבָל תָּקוּם עַל יְדֵי אַחֵר, עַל יְדֵי ו׳, רָצָה לוֹמַר עַל יְדֵי שֶׁיּוֹרֵד לְמַטָּה, וּמַעֲלֶה אוֹתָהּ:

שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם

עָלָיו נֶאֱמַר, שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם (משלי כד טז), פֵּירוּשׁ - כִּי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הַיְסוֹד, הוּא ו׳, הוּא מַלְכוּת הַשֶּׁבַע, אִם כֵּן פֵּירוּשׁ שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם, רָצָה לוֹמַר צַדִּיק שֶׁהוּא יְסוֹד, נוֹפֵל בְּמַלְכוּת שֶׁהִיא שֶׁבַע, אֵין צָרִיךְ אַחֵר לַהֲקִימוֹ, אַךְ הוּא קָם מֵעַצְמוֹ:

וְאָמַר עַל אֶסְתֵּר וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, רָצָה לוֹמַר שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר בְּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד

וְהָמָן הָרָשָׁע, בַּעֲוֹן שֶׁלֹּא הָרַג שָׁאוּל אֶת הָאֲגָג, הָיָה קָם חַס וְשָׁלוֹם לְכַלּוֹת שׂוֹנְאֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר שֶׁהוּא מִזַּרְעוֹ, לָכֵן הָיָה מָרְדְּכַי מִשְׁתַּדֵּל בָּעִנְיָן, וְאָמַר עַל אֶסְתֵּר וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת (אסתר ה׳ א׳), רָצָה לוֹמַר שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר בְּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד. וּבָזֶה נִצּוֹלוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁקָּדַם דָּוִד וְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה, וְזֶהוּ לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד בַּיּוֹם, וְלֹא יִדֹּם בַּלַּיְלָה, עַל דֶּרֶךְ אֱלֹהַי אֶקְרָא יוֹמָם, וְלָכֵן ה׳ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ:

סוֹד אֲרוֹמִמְךָ

וְנִלְעַ"ד, שֶׁזֶּהוּ אֲרוֹמִמְךָ, רָצָה לוֹמַר לְרוֹמֵם וּלְהַעֲלוֹת ה' לְו', וְאָז לֹא יוּכְלוּ הָאוֹיְבִים לֶאֱחֹז, כִּי יוֹרֵד יְסוֹד דְּכוּרָא וּמַעֲלֶה אוֹתָהּ, בְּאֹפֶן שֶׁבְּהִתְחַבְּרוּת ה' עִם ו', אֵין הַקְּלִיפּוֹת יְכוֹלִין לְהִתְאַחֵז בָּהֶם כְּלָל:

הַמְּגִלָּה נִקְרֵאת בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה

לָכֵן הַמְּגִלָּה נִקְרָא סֵפֶר וּמְגִלָּה, סֵפֶר נֶגֶד ו', וּמְגִלָּה נֶגֶד ה'. חֶסֶד וְדִין, יוֹמָם וְלַיְלָה, לָכֵן נִקְרֵאת בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה. וּבָהּ תַּעֲלֶה הַמַּלְכוּת הַנִּזְכֶּרֶת לְעֵיל, לְנֶצַח הוֹד יְסוֹד כַּנּוֹדָע, שֶׁאָז אֵין הַחִיצוֹנִים יְכוֹלִין לְהִתְאַחֵז:

יְהוּדִית וְאֶסְתֵּר, חֲנֻכָּה וּפוּרִים, נֶצַח הוֹד

וְדַע, כִּי אוֹתִיּוֹת א"ב, הֵם אוֹתִיּוֹת הַזָּכָר, וְאַחַר כָּךְ כל"ם, אוֹתִיּוֹת מֶלֶךְ, וְזֶה מַה שְּׁמוֹ וּמַה שֵּׁם בְּנוֹ, פֵּירוּשׁ - כִּי שְׁנֵי פְּעָמִים מ"ה, גִּימַטְרִיָּא מֶלֶךְ. וְאוֹתִיּוֹת נ"ס הֵם נוּקְבָא, נֶגֶד יְהוּדִית וְאֶסְתֵּר, חֲנֻכָּה וּפוּרִים, נֶצַח הוֹד. וּכְנֶגְדָּן שְׁתֵּי רְצוּעוֹת דִּתְפִילִין, אַחַת אֲרוּכָּה הַשְּׂמָאלִית שֶׁכְּנֶגֶד הוֹד, הִיא נוֹפֶלֶת, לָכֵן נֶאֱמַר סוֹמֵךְ ה' לְכָל הַנֹּפְלִים (תהילים קמה יד), שֶׁהֵם נֶצַח הוֹד, שֶׁהֵם נ"ס, הֵם סוֹמְכִין אֶת הַנּוֹפְלִים. וְיָדוּעַ כִּי שְׁלֹשָׁה אַחֲרוֹנוֹת שֶׁבַּעֲמִידַת תְּפִלָּה, הֵם נֶצַח הוֹד יְסוֹד, לָכֵן בַּחֲנוּכָּה וּפוּרִים, אָנוּ אוֹמְרִים עַל הַנִּסִּים בְּהוֹדָאָה, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הַהוֹד, לָכֵן אָמְרוּ בִּלְשׁוֹן נֵס, לָכֵן הָמָן הָרָשָׁע עָשָׂה עֵץ גָּבוֹהַּ נ' אַמָּה, בַּעֲצַת זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ, כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה וְכוּ'. וְנֶהֶרְגָה וַשְׁתִּי תְּחִלָּה, כְּדֵי שֶׁתָּרֹם הַמַּלְכוּת לְאֶסְתֵּר:

וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ

וְהִנֵּה מֵאַבְרָהָם עַד שְׁלֹמֹה, הָיוּ ט"ו מְלָכִים, וְהָיָה הַלְּבָנָה בִּמְלוֹאָהּ, וּמְלַךְ שְׁלֹמֹה בְּכִפֵּה, וְדָוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה הַי"ד, וְדָוִד גִּימַטְרִיָּא י"ד, וְשָׁפַךְ דָּמִים בְּיָדוֹ, וְעַל זֶה נֶאֱמַר בְּי"ד הָרְגוּ בְּשׂוֹנְאֵיהֶן, וּבְט"ו נָחוּ כּוּלָּם, שֶׁהוּא שְׁלֹמֹה:

וְהַשֶּׁמֶשׁ יָצָא לַמִּזְרָח דְּכוּרָא, וְהַלְּבָנָה מִמַּעֲרָב

וְהַשֶּׁמֶשׁ יָצָא לַמִּזְרָח דְּכוּרָא, וְהַלְּבָנָה מִמַּעֲרָב, וְהַשֶּׁמֶשׁ אֵינָהּ מְשַׁנָּה הִלּוּכָהּ, וְהַלְּבָנָה מְשַׁנָּה, כִּי הִיא מִתְחַדֶּשֶׁת, הַיְנוּ חֹדֶשׁ, וּבַתְּחִלָּה נִרְאֵית בַּמַּעֲרָב, וְאַחַר כָּךְ מִתְקָרֶבֶת לְמִזְרָח מְעַט מְעַט עַד ט"ו יָמִים. וְעַל זֶה נֶאֱמַר, יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ דַּרְכֵי מָוֶת (משלי יד יב), דְּהַיְנוּ הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁהוּא הָאִישׁ, הַהוֹלֵךְ תָּמִיד בְּדֶרֶךְ יָשָׁר, כִּי לְעוֹלָם יוֹצֵא מִמִּזְרָח,

וּלְעוֹלָם הוּא מֵאִיר בְּאֹפֶן אֶחָד. וְאַחֲרִיתָהּ שֶׁהִיא הַלְּבָנָה הַהוֹלֶכֶת לְאָחוֹר שֶׁהִיא מְשַׁנָּה הִלּוּכָהּ, וְהֵם דַּרְכֵי מִלְּשׁוֹן רַבִּים, וְהֵם דַּרְכֵי מָוֶת, שֶׁאַחַר כָּךְ נִשְׁאֶרֶת בְּלִי אוֹר, וְזֶהוּ וַיֵּלֶךְ לְאָחוֹר וְלֹא לְפָנִים, וְזֶהוּ אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי (תהילים קלט ה׳):

הַלְּבָנָה מְקַבֶּלֶת אוֹרָהּ מֵהַשֶּׁמֶשׁ שֶׁמֵּאִיר בָּהּ

וְהִנֵּה כְּבָר יָדַעְתָּ, כִּי הַלְּבָנָה מְקַבֶּלֶת אוֹרָהּ מֵהַשֶּׁמֶשׁ שֶׁמֵּאִיר בָּהּ, וּכְפִי מַה שֶּׁתִּתְקָרֵב לַמַּעֲרָב, מִתְחַשֵּׁךְ אוֹרָהּ. וּכְשֶׁהִיא מַמָּשׁ בִּתְחִילַּת הַלַּיְלָה בַּמַּעֲרָב, מְקוֹם בִּיאַת הַשֶּׁמֶשׁ, מִתְחַשֵּׁךְ לְגַמְרֵי, כִּי הַשֶּׁמֶשׁ בַּגַּלְגַּל הָרְבִיעִי, וְהִיא בַּגַּלְגַּל הָרִאשׁוֹן. וּבִהְיוֹתָהּ מַמָּשׁ נֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ, כָּל הָאוֹר בַּאֲחוֹרַיִם, וְאֵין בָּהּ שׁוּם אוֹר בַּפָּנִים כְּלָל, כִּי מֵאֲחוֹרַיִם הִיא מְאִירָה לָנוּ, לָכֵן אָז יוֹנְקִים הַחִצוֹנִים, וְזֶהוּ נָזוֹרוּ אָחוֹר (ישעיה א׳ ד׳), וְיוֹנְקִים הַחִיצוֹנִים מֵהָאֲחוֹרַיִם, כִּי מֵהַפָּנִים אֵין יְכוֹלִין כַּנּוֹדָע:

מַתְחֶלֶת הָאוֹר לְהָאִיר בְּפָנֶיהָ

וְהִנֵּה כְּשֶׁמַּתְחֶלֶת הַלְּבָנָה לְהִפָּרֵד מְעַט מְעַט מִמַּעֲרָב, אָז מַתְחֶלֶת הָאוֹר לְהָאִיר בְּפָנֶיהָ, עַד בְּט״ו יָמִים, יוֹצֵאת מִמִּזְרַח אָז הַשֶּׁמֶשׁ אֶל עֵבֶר פָּנֶיהָ מִכָּל וְכָל, וְאֵין לָהּ אוֹר בַּאֲחוֹרַיִם כְּלָל:

הַלְּבָנָה נִקְרֵאת סַהַר, וְנִקְרֵאת יָרֵחַ, וְנִקְרֵאת לְבָנָה

וְדַע, כִּי הַלְּבָנָה נִקְרֵאת סַהַר, וְנִקְרֵאת יָרֵחַ, וְנִקְרֵאת לְבָנָה, וְגַם הַשֶּׁמֶשׁ יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ שֵׁמוֹת כְּנֶגְדָּם, שֶׁהוּא - חֶרֶס, חַמָּה, שֶׁמֶשׁ. וְהַלְּבָנָה בִּתְחִלַּת חִדּוּשָׁהּ, נִקְרֵאת סַהַר, כִּי אֵין לָהּ אוֹר בַּפָּנִים, אֶלָּא מְעַט מִזְּעֵיר, כִּי הַלְּבָנָה נוּקְבָא מכ׳ עֶלְיוֹנָה, וְיָדוּעַ כִּי עִם הֱיוֹת ה׳ נוּקְבָא, אֵינָהּ דִּין גָּמוּר כַּנִּזְכָּר, וְהוּא שֵׁם אֱלֹהִים, רָצָה לוֹמַר הַפָּנִים שֶׁלּוֹ. וּבִהְיוֹת הַשֶּׁמֶשׁ כָּלוּל מִשֵּׁם י״ה חָכְמָה וּבִינָה, נֶאֱמַר כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן ה׳ אֱלֹהִים (תהילים פד יב) רָצָה לוֹמַר - נִקְרָא בְּשֵׁם הֲוָיָ״ה מֵאַבָּא, וֶאֱלֹהִים מֵאִמָּא, וְה׳ אַחֲרוֹנָה הוּא שֵׁם אֲדֹנָ״י. וּבִתְחִלַּת חִדּוּשָׁהּ יוֹנֶקֶת מֵאֲחוֹרַיִם דֶּאֱלֹהִים, גִּימַטְרִיָּא ר׳, וְס״ה אֲדֹנָ״י, גִּימַטְרִיָּא סַהַר. וּכְשֶׁאֵין בְּפָנֶיהָ אוֹר כְּלָל, הִיא סַהַר, כִּי לָזֶה יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁהָיָה רָאוּי לְהוֹלִיד י״ב שְׁבָטִים מִבְּחִינַת מַלְכוּת, וּבַעֲבוּר שֶׁהוֹצִיא י׳ טִפִּין מֵי׳ צִפָּרְנֵי יָדָיו, שֶׁנֶּאֱמַר וַיָּפֹזּוּ זְרוֹעֵי יָדָיו (בראשית מט כד), נֶאֱסַר בְּבֵית הַסֹּהַר י׳ שָׁנִים, וְלֹא הוֹלִיד אֶלָּא ב׳, מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם. וַאֲפִילוּ אֵלּוּ, לְפִי שֶׁאָמַר לְשַׂר הַמַּשְׁקִים כִּי אִם זְכַרְתַּנִי (בראשית מ׳ יד), נִתְעַכֵּב עוֹד ב׳ שָׁנִים בְּבֵית הַסֹּהַר. וְזֶהוּ מְנַשֶּׁה, לְשׁוֹן שִׁכְחָה:

וּבְכָל לַיְלָה וְלַיְלָה הוֹלֵךְ וּמִתְרַבֶּה הָאוֹר שֶׁבְּפָנֶיהָ, עַד ט"ו יוֹם בְּאֹפֶן כְּשֶׁהִיא חֲשׁוּכָה מִכֹּל וְכֹל הִיא סַהַר, וּכְשֶׁהִיא מַתְחֶלֶת לְהָאִיר נִקְרֵאת סַהַר כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וּבְכָל לַיְלָה וְלַיְלָה הוֹלֵךְ וּמִתְרַבֶּה הָאוֹר שֶׁבְּפָנֶיהָ, עַד ט"ו יוֹם, שֶׁהוּא מְלֵאָה, וְהֵם בַּאֲחוֹרַיִם דֶּאֱלֹהִים ט"ו אוֹתִיּוֹת, נֶגֶד ט"ו יוֹם. גַּם אוֹתִיּוֹת אֱלֹהִים מָלֵא י"ה, שֶׁהִיא מְלֵאָה מִן י"ה, שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּא ט"ו. וּמִט"ו וָאֵילָךְ, הִיא חוֹזֶרֶת לַחֲשׁוֹךְ. וְזֶה סוֹד שֶׁנֶּאֱמַר עַל יִצְחָק וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת (בראשית כז א׳):

שְׁלֹשָׁה קַוִּים

כִּי אַבְרָהָם חֶסֶד עִלָּאָה, כִּי יֵשׁ חֶסֶד עֶלְיוֹן, וְחֶסֶד עוֹלָם, וְחַסְדֵי דָוִד. חֶסֶד עֶלְיוֹן, בְּחָכְמָה. וְחֶסֶד עוֹלָם, בְּחֶסֶד, כִּי הַנּוּקְבָא נִקְרָא עוֹלָם כַּנּוֹדָע. וְחַסְדֵי דָוִד, בְּנֶצַח הוֹד, וְהֵם תְּרֵי פַּלְגֵי גוּפָא, נִקְרָא חַסְדֵי לָשׁוֹן רַבִּים. וּכְנֶגְדָּן - כֹּהֵן גָּדוֹל, בְּחָכְמָה. סְגָן, בְּחֶסֶד. כֹּהֵן הֶדְיוֹט, בְּנֶצַח. וְאַבְרָהָם לָקַח הַכְּהוּנָּה מִמַּלְכִּי צֶדֶק, שֶׁהָיָה כֹּהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן, וְהוּא שֵׁם בֶּן נֹחַ. כִּי ג׳ בְּנֵי נֹחַ, הֵם ג׳ קַוִּין, שֶׁהֵם חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת, חֶסֶד שֵׁם, גְּבוּרָה חָם, תִּפְאֶרֶת יֶפֶת. וְכֵן בְּצַד שְׂמֹאל, לְוִיִּם הַמְשׁוֹרְרִים בְּבִינָה, שֶׁהוּא אוֹמֵר שִׁירָה בַּפֶּה, שֶׁהֵם ג"ר, וּמְנַגֵּן בְּיַד גְּבוּרָה, וְכִנּוֹר בְּהוֹד. (ספרים אֲחֵרִים: וְשׁוֹעֵר בְּרַגְלַיִם בְּהוֹד):

קְרִיעַת יָם סוּף

וְהִנֵּה מֵאַבְרָהָם יָצָא יִשְׁמָעֵאל, וּמִיִּצְחָק יָצָא עֵשָׂו, שֶׁהֵם בַּקְּלִיפּוֹת דִּין וְרַחֲמִים, כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה וְכוּ׳, וְהֵם לְבָנָה וְחַמָּה שֶׁבַּקְּלִיפּוֹת, מִלְּשׁוֹן אַף וְחֵמָה. וּבִקְרִיעַת יָם סוּף כְּתִיב, וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה (שמות יד כב), וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה מַה אֵלּוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה וְכוּ׳. וּבְחֵמָה הָיָה רוֹצֶה קְלִיפּוֹת מִצְרַיִם לִשְׁלוֹט עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי מִצְרַיִם בְּנֵי חָם מִצַּד הַגְּבוּרָה, וְלָכֵן הַבֵּן הָאֶחָד בְּנֵי כּוּשִׁי שָׁחוֹר, וְהַשֵּׁנִי מִצְרַיִם הֵם מְעַט יוֹתֵר לְבָנִים, וְהוּא מִצַּד דִּין שֶׁבַּקְּלִיפּוֹת חֵמָה. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה מֵהַמַּיִם חוֹמָה בִּמְקוֹם חֵמָה, וְחָמַל עַל יִשְׂרָאֵל:

אֵין מְבָרְכִין עַל הַלְּבָנָה עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא פְּגִימָתָהּ

וְנַחְזוֹר לְעִנְיָן, כִּי בְּיִצְחָק כְּתִיב וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת (בראשית כז א׳), כִּי אַחַר הַזִּקְנָה, כְּדֶרֶךְ שֶׁהַלְּבָנָה אַחַר ט"ו יָמִים אַחֲרוֹנִים, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אֵין מְבָרְכִין עַל הַלְּבָנָה עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא פְּגִימָתָהּ. וְהָעִנְיָן, כִּי בִּבְרִיאַת הָעוֹלָם נִבְרְאִים הַשְּׁנֵי מְאוֹרוֹת שָׁוִין, וְקִטְרְגָה הַלְּבָנָה וְכוּ׳, וּלְפַיְּסָהּ אָמַר הַצַּדִּיקִים יִקָּרְאוּ עַל שְׁמֵךְ. וְהָעִנְיָן, שֶׁיֵּשׁ שָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת וְשֵׁשׁ

קְצָוֹת וְנוּקְבָא מִתַּחַת הַיְסוֹד, וּבִבְרִיאַת הָעוֹלָם הָיוּ שְׁנֵיהֶם שָׁוִין, דְּהַיְנוּ בְּשֵׁשׁ קְצָוֹת, כְּבָנִים שֶׁהֵם בֵּין דְּרוֹעֵי אִמָּא, וְקִטְרְגָה שֶׁהָיְתָה רוֹצָה לַעֲלוֹת בְּשָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת, וְנִתְמַעֲטָה מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה וְיָרְדָה לְמַטָּה, דְּהַיְנוּ לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עַצְמֵךְ, כִּי כָּל הָרוֹצֶה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּגַאֲוָה נוֹפֵל, וְאִם יְתַקֵּן עַצְמוֹ כָּרָאוּי, יַעֲלֶה. וְכֵן אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לַלְּבָנָה שֶׁהַצַּדִּיקִים יִקָּרְאוּ עַל שְׁמֵךְ וְכוּ', רָצָה לוֹמַר שֶׁתַּעֲלֶה לְשָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת, לְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁהָיָה רְצוֹנָהּ בַּתְּחִלָּה, וְאָז יִקָּרְאוּ עַל שֵׁם שֶׁל עַכְשָׁו, שֶׁהִיא נִקְרֵאת מָאוֹר הַקָּטָן. וְזֶה סוֹד צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם, שֶׁהִיא מִתְעַלָּה יוֹתֵר מֵהַשֶּׁמֶשׁ. וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה וְכוּ' (ישעיה ל' כו), רָצָה לוֹמַר שֶׁאוֹר הַלְּבָנָה שֶׁיִּהְיֶה שִׁבְעָתַיִם מִמַּה שֶּׁהוּא עַתָּה, וְאוֹר הַלְּבָנָה יִהְיֶה כְּאוֹר הַחַמָּה, וְיִהְיוּ שָׁוִין בְּחִדּוּשָׁהּ, וְזֶה לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ, וְאָז שְׁנֵיהֶם שָׁוִין כְּמִקֹּדֶם קִטְרוּגָהּ. אַךְ מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ, הוּא לֶעָתִיד לָבֹא, הוּא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים, וְתִהְיֶה הִיא עֲטָרָה עַל רֹאשָׁם:

בִּתְחִלַּת חִדּוּשָׁהּ נִקְרָא סַהַר

וְנַחְזוֹר לְעִנְיָן, כִּי בִּתְחִלַּת חִדּוּשָׁהּ נִקְרָא סַהַר, וְהִיא אוֹת ה'. וְדַע, כִּי הָעוֹלָם מִצַּד צָפוֹן פָּרוּץ בְּלִי מְחִיצָה, וְאֵין שָׁם יִשּׁוּב, כִּי אוֹת ה' יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ מְחִיצוֹת לְבַד, וּמְקוֹמָהּ הַפָּרוּץ כְּנֶגֶד צָפוֹן, בִּהְיוֹתָהּ הַה' בְּאוֹרָהּ, גַּם שָׁם יֵשׁ לָהּ הֶאָרָה, מֵאֵלּוּ הַשָּׁלֹשׁ מְחִיצוֹת, וְאִם לָאו עַל זֶה נֶאֱמַר מִצָּפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה (ירמיה א' יד). אָמְנָם מְחִיצָה ג' פָּתוּחַ, וְיֵשׁ בָּהּ חַלּוֹן לְצַד מִזְרָח, וּמִשָּׁם מֵאִיר הַשֶּׁמֶשׁ, זֶהוּ וּפוֹתֵחַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ:

סוֹד אוֹת ה' וְאוֹת ב'

וְעַל זֶה נֶאֱמַר הַכָּתוּב, בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים (בראשית א' א'), כִּי בְּב' נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי גַּם הַב' יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ מְחִיצוֹת, אֶלָּא שֶׁאֵין בָּהּ חַלּוֹן, כְּמוֹ אוֹתָהּ שֶׁיֵּשׁ בְּרֶגֶל שְׁלִישִׁית שֶׁל ה'. וְלָכֵן אָמַר וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ (בראשית א' ב'), כִּי לֹא הָיָה מָקוֹם לָצֵאת בָּהּ הָאוֹר, וְלָכֵן כְּתִיב אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם (בראשית ב' ד'), בְּהּ' בְּרָאָם, וְאָז הָיָה הָאוֹר בָּעוֹלָם שֶׁבְּאוֹתָהּ מְחִיצָה שֶׁל צַד מִזְרָח שֶׁהִיא פְּתוּחָה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, מִשָּׁם יוֹצֵא הָאוֹר הַמֵּאִיר לָעוֹלָם:

לֶעָתִיד לָבֹא נִזְכֶּה לְצַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶן

וְלָכֵן הַשֶּׁמֶשׁ נִקְרָא חֶרֶס, אוֹתִיּוֹת חָסֵר, כְּשֶׁהָיָה בְּמַדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁנֶּהֱפַךְ ה' שֶׁל סַהַר לְח' שֶׁל חֶרֶס אוֹתִיּוֹת חָסֵר, אֵין לָהּ מָקוֹם לָצֵאת בּוֹ הָאוֹר,

וְעַל זֶה נֶאֱמַר הָאוֹמֵר לַחֶרֶס לֹא יִזְרַח (רש"י איוב מא כב), כִּי כְּשֶׁנִּקְרָא חֶרֶס לֹא יִזְרַח כְּלָל, וְהַלְּבָנָה נִקְרֵאת סַהַר, וּכְשֶׁהִיא מִתְרַחֶקֶת מִמַּעֲרָב, אָז תְּמַלֵּא אוֹר בְּפָנֶיהָ, וְכָל מַה שֶׁהוֹלֶכֶת לַמִּזְרָח מְאִירָה יוֹתֵר, עַד שֶׁבְּט"ו יוֹם בִּהְיוֹתָהּ בַּמִּזְרָח הִיא מְלֵאָה מִכָּל וְכָל כַּנִּזְכָּר לְעֵיל. וּבַחֲזָרָה חוֹזֶרֶת וּמֶחְשְׁכַת כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְעַל זֶה נֶאֱמַר אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי (רות א' כא), רָצָה לוֹמַר כְּשֶׁיּוֹצֵאת מִמַּעֲרָב, הָיְתָה הוֹלֶכֶת וּמִתְמַלֵּאת מֵאוֹר, וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי רָצָה לוֹמַר בַּחֲזָרָה, נִמְצֵאת אַחַר כָּךְ רֵיקָם מִכָּל וְכָל, אִם כֵּן לָמָּה תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי, וַה' הֵמַר לִי (רות א' כ'), וְחָזַרְתִּי לִהְיוֹת חֲשֵׁכָה מִכָּל וְכָל. וּלְעָתִיד לָבֹא שֶׁתַּעֲלֶה בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶן, אָז יִהְיֶה אוֹר לְעוֹלָם, וְלֹא יֶחְסַר, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם לֶעָתִיד לָבוֹא אי"ה אָמֵן:

שַׁעַר הַפְּסוּקִים

מְגִלַּת אֶסְתֵּר: פֶּרֶק ב':

סוֹד הַנְּקֻדָּה עַצְמָהּ הַפְּנִימִית

וַיְהִי אוֹמֵן אֶת הֲדַסָּה הִיא אֶסְתֵּר בַּת דּוֹדוֹ (אסתר ב' ז):

דַּע, כִּי אֶסְתֵּר בְּגִימַטְרִיָּא תרע"א פָּחוֹת עֲשָׂרָה, וְהוּא סוֹד הַנְּקֻדָּה עַצְמָהּ הַפְּנִימִית הַמִּסְתַּתֶּרֶת, וְהִיא י' שֶׁל אֲדֹנָ"י. כִּי אֲדֹנָ"י בְּמִלּוּאוֹ עוֹלֶה תרע"א, וְרוּ"ת הוּא מִלּוּי אֲדֹנָ"י, וְכֵן תּוֹ"ר גַּם כֵּן הוּא מִלּוּי אֲדֹנָ"י, וְזֶה סוֹד, (אסתר ב' טו) וּבְהַגִּיעַ תּוֹר אֶסְתֵּר בַּת אֲבִיחַיִל וְכוּ':

תְּהִלִּים פֶּרֶק כ"ב:

הַצִּילָה מֵחֶרֶב נַפְשִׁי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת הָמָן

'הַצִּילָה 'מֵחֶרֶב 'נַפְשִׁי (תהילים כב כא):

(מִזּוּלָתוֹ) **רָאשֵׁי** תֵּבוֹת הָמָן. וּכְבָר יָדַעְתָּ, כִּי מִזְמוֹר זֶה נֶאֱמַר עַל יְדֵי אֶסְתֵּר בְּעִנְיַן צָרַת הָמָן הָאֲגָגִי, וְאָמְרָה הַצִּילֵנִי מֵהָמָן, שֶׁהוּא מִזֶּרַע עֵשָׂו הָרָשָׁע, שֶׁנִּתְבָּרֵךְ בְּחֶרֶב. כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב, וְעַל חַרְבְּךָ תִחְיֶה (בראשית כז מ). (ע"כ מִזּוּלָתוֹ).

שַׁעַר מַאֲמָרֵי רַזַ"ל

מַסֶּכֶת מְגִלָּה

הַבְּרָכוֹת שֶׁקִּבֵּל יַעֲקֹב אָבִינוּ

מַאֲמָר בִּגְמָרָא מַסֶּכֶת מְגִלָּה פֶּרֶק א׳ (דַּף י"ז עַמּוּד א׳) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: תַּנְיָא הָיָה יַעֲקֹב אָבִינוּ בְּשָׁעָה שֶׁנִּתְבָּרֵךְ מֵאָבִיו בֶּן ס"ג שָׁנָה. כְּבָר נִתְבָּאֵר בְּעִנְיַן שִׁשָּׁה בְּנֵי לֵאָה הַנִּזְכָּרִים וּבַת אַחַת נְקֵבָה, אֵיךְ אוֹרוֹת הַמּוֹחִין דִּזְעֵיר אַנְפִּין בְּחִינַת סְתוּמָה עַד מְקוֹם הֶחָזֶה שֶׁלּוֹ, וְהֵם שֵׁשׁ סְפִירוֹת וּשְׁלִישׁ, כָּל אַחַת כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר, הֲרֵי ס"ג. וְהֵם כֶּתֶר חָכְמָה בִּינָה דַּעַת חֶסֶד גְּבוּרָה וּשְׁלִישׁ תִּפְאֶרֶת, וְאַחַר כָּךְ מִשָּׁם וָאֵילָךְ מִתְגַּלִּים אוֹרוֹת הַחֲסָדִים, וְאָז יַעֲקֹב הָעוֹמֵד בִּפְנֵי זְעֵיר אַנְפִּין מִן הֶחָזֶה וּלְמַטָּה נַעֲשִׂים לוֹ הַמּוֹחִין שֶׁלּוֹ, וּמְקַבֵּל הַבְּרָכוֹת הָאֵלּוּ. אֲבָל לִהְיוֹת שֶׁעֲדַיִן הַמּוֹחִין דְּמִצַּד אַבָּא הַגְּנוּזִים תּוֹךְ נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא אֲשֶׁר הֵם נִמְשָׁכִים אֶל יַעֲקֹב כַּנּוֹדָע עֲדַיִין הֵם נֶעֱלָמִים תּוֹךְ הַיְסוֹד דְּאַבָּא, וּכְנֶגֶד כִּסּוּי הַזֶּה הוּצְרַךְ יַעֲקֹב לָשֶׁבֶת עוֹד נִטְמָן בְּבֵית עֵבֶר י"ד שָׁנָה שֶׁקִּבֵּל הַבְּרָכוֹת כַּנִּזְכָּר:

סֵפֶר לִקּוּטֵי הַשַּׁ"ס

מַסֶּכֶת מְגִלָּה

חֻלְדָּה הַנְּבִיאָה וּדְבוֹרָה הַנְּבִיאָה

אָמַר רב נחמן לֹא יָאֶה יְהָרָא לְנָשֵׁי תַּרְתֵּי נָשֵׁי נְבִיאוֹתֶיהָ הֲוֵי וְהָוֵי יְהִירִין וְהֵם זִיבוּרָא וְכַרְכּשְׁתָּא. פֵּירוּשׁ הַדְּבָרִים, כִּי בָּאֲצִילוּת יֵשׁ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, שְׁמוֹנֶה הֵם דְּכוּרִים, וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת בִּינָה וּמַלְכוּת, וּכְנֶגְדָּם הֵם אֵלּוּ שְׁתֵּי נְבִיאוֹת חֻלְדָּה נֶגֶד הָאִמָּא מִלְּשׁוֹן הֶעְלֵם וְהִיא אֵשֶׁת שַׁלּוּם שֶׁהוּא יְסוֹד הָעֶלְיוֹן, וְלָכֵן שַׁלֻּם בְּנִקּוּד קִבּוּץ וְלֹא בְּנִקּוּד וָא"ו, כִּי הוּא בַּיְסוֹד הָעֶלְיוֹן נֶעְלָם בְּיוֹתֵר, נְתִיב לֹא יְדָעוֹ עַיִט וְלָכֵן הִיא נֶעֱלֶמֶת וְהִפְסִידָה נְבִיאוּתָהּ עַל שֶׁאָמְרָה אִמְרוּ לָאִישׁ הַזֶּה בִּלְשׁוֹן בִּזּוּי. וּדְבוֹרָה הִיא כְּנֶגֶד הַנּוּקְבָא מַלְכוּת, וְלָכֵן אָמְרָה שִׁירָה, כִּי הַנּוּקְבָא מְשׁוֹרֶרֶת תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר בְּפָסוּק אֱלֹהִים אַל דֳּמִי לָךְ (תהילים פג ב'), וְלָכֵן דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הַבָּא מִצִּדָּהּ הָיָה מְשׁוֹרֵר תָּמִיד:

צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם

וְהָעִנְיָן הוּא כִּי שָׁרְשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת הֵם נֶחְלָקִים לִשְׁנַיִם זְכָרִים וּנְקֵבוֹת שֶׁהֵם חֲסָדִים וּגְבוּרוֹת, וּלְעָתִיד יִהְיֶה הַגְּבוּרוֹת עִקַּר הַהַנְהָגָה, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם וְגוֹ', וְכֵן הָיָה בִּתְחִלַּת הַבְּרִיאָה שֶׁלֹּא הָיָה פְּגַם כְּלָל, כִּי קַיִן הָיָה שֹׁרֶשׁ הַגְּבוּרוֹת וְהֶבֶל שֹׁרֶשׁ הַחֲסָדִים, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר קָנִיתִי אִישׁ אֶת ה' (בראשית ד' א') שֶׁהָיָה מְשֻׁתָּף מִזֻּהֲמַת הַנָּחָשׁ וְלָזֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ קַיִן (בראשית ד' א'), אֲבָל הֶבֶל הָיָה טוֹב, לָזֶה נֶאֱמַר וַתֹּסֶף לָלֶדֶת וְגוֹ' (בראשית ד' א'), וְקַיִן הוּצְרַךְ תְּפִלָּה. וְהֶבֶל לֹא הוּצְרַךְ תְּפִלָּה כִּי הָיָה מְתֻקָּן, וְקַיִן יָצָא רִאשׁוֹנָה וְהוּא הַבְּכוֹר רַק שֶׁיָּצָא מְעֻרְבָּב, וְאַחַר כָּךְ חָזַר וְנִתְקַן בִּרְאוּבֵן:

קַיִן - רְאוּבֵן

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר רְאוּ בֵּן (בראשית כט לב), וְכִי לֹא הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁהוּא בֵּן, אֶלָּא פֵּרוּשׁוֹ שֶׁהוּא בֵּן רִאשׁוֹן שֶׁנּוֹלַד בָּעוֹלָם, וְהוּא הָיָה קַיִן, וְכַוָּנַת יַעֲקֹב הָיָה לְהוֹלִידוֹ מֵרָחֵל כִּי שָׁם הַגְּבוּרוֹת מְמוּתָּקוֹת, וּבָא בְּלֵאָה שֶׁהֵם גְּבוּרוֹת חֲזָקוֹת, וְזֶהוּ מַה שֶּׁכָּתוּב בַּזֹּהַר בִּינָה אַף עַל גַּב דְּלָאו אִיהִי דִּינָא אֲבָל מִסִּטְרָהָא מִתְעָרִין דִּינִין, וְהִיא לֵאָה בִּבְחִינַת בִּינָה, וְזֶהוּ מִסִּטְרָהָא דִּינִין מִתְעָרִין וְגוֹ', כִּי הַגְּבוּרוֹת בָּהּ חֲזָקוֹת, וְאִם לֹא חָטָא רְאוּבֵן בְּמַעֲשֵׂה בִּלְהָה

הָיָה זוֹכֶה לְכָל הַגְּדוֹלוֹת, כְּמוֹ שֶׁתַּרְגּוּם אוּנְקְלוֹס, וְזֶה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב הֲלֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת וְגוֹ' וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רוֹבֵץ (בראשית ד' ז'), רָמַז בִּיאָתוֹ שֶׁל קַיִן בְּרָחֵל אוֹ בְּלֵאָה אִם יֵטִיב בְּמַעֲשָׂיו יָבֹא בְּרָחֵל שֶׁהִיא רְבוּצָה, וְהַסִּימָן "לַפֶּתַח "חַטָּאת "רוֹבֵץ שֶׁרָאשֵׁי תֵּבוֹת רָחֵל, וְאִם לֹא, תָּבֹא בְּלֵאָה, וְכֵן כְּתִיב הַלֹ"א שֶׁהוּא לְמַפְרֵעַ לֵאָה, וְרָצָה לוֹמַר הֲלֹא כְּמוֹ אִם לֹא תֵיטִיב בְּהֶפֶךְ מַה שֶּׁנִּרְאֶה מִן הַכָּתוּב.

בַּחֲמִשָּׁה חֲסָדִים הַקְּלִיפּוֹת אֵינָהּ אוֹחֲזִים בָּהֶם, וְכָל מַה שֶּׁמִּתְפַּשֵּׁט הוּא טוֹב

וְדַע כִּי בַּחֲמִשָּׁה חֲסָדִים הַקְּלִיפָּה אֵינָהּ אוֹחֲזִים בָּהֶם וְכָל מַה דְּאִתְפְּשַׁט הוּא טָב, אֲבָל הַגְּבוּרוֹת כַּאֲשֶׁר יוֹצְאִים מֵרָחֵל תֵּכֶף אוֹחֲזִים בָּהֶם הַחִיצוֹנִים, אֲבָל לְמַעְלָה אֵין לְהַחִיצוֹנִים אֲחִיזָה בָּהֶם, וְלָזֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אִם תֵּיטִיב תִּסְתַּלֵּק לְמַעְלָה, וְכֵן מָצִינוּ שֶׁעַד שֶׁלֹּא חָטְאוּ יִשְׂרָאֵל בָּעֵגֶל הָיְתָה עֲבוֹדָה בִּבְכוֹרוֹת, וְכֵן הָיָה רָאוּי רְאוּבֵן, אֶלָּא שֶׁפָּגַם וְנִתַּן בְּכוֹרָתוֹ לְיוֹסֵף, אֲבָל לֹא נִטְּלָה מִמֶּנּוּ לִגְמָרֵי, כִּי לְעוֹלָם הוּא נִקְרָא בְּכוֹר לְיִשְׂרָאֵל.

וְחָזַר קַיִן וְנִתְקַן בְּאֵלּוּ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת שֶׁל יוֹסֵף וְיִתְרוֹ

וְחָזַר קַיִן וְנִתְקַן בְּאֵלּוּ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת שֶׁל יוֹסֵף וְיִתְרוֹ, וְהֵם בְּחִינַת גְּבוּרוֹת, כִּי מִיִּתְרוֹ בָּאתָה רָחָב הַזּוֹנָה, מִמֶּנָּה חֶבֶר הַקֵּינִי, וְגַם מִן הַגְּבוּרוֹת בָּאתָה יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי, דְּהַיְנוּ רָחָב וְיָעֵל בָּא בְּעֵלִי, וְחַנָּה בְּחֶבֶר, לָזֶה אָמְרָה: רָחַב פִּי עַל אוֹיְבַי (שמואל א' פרק ב' א'), כִּי הָיְתָה מֵרָחָב וְנִתְהַפְּכָה בְּיָעֵל. וְחֶבֶר בְּחַנָּה, וְזֶה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב וְאֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל (שמות ו' כה):

מְגִלַּת אֶסְתֵּר

גַּם זֶה מֵהָרַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה: דַּע כִּי סָמְכוּ לִמְגִלַּת אֶסְתֵּר מִדִּכְתִיב כָּתוּב בַּסֵּפֶר* (אסתר ט לב), פֵּרוּשׁוֹ הִנֵּה בַּסֵּפֶר מִלּוּאוֹ כָּזֶה בֵּי"ת סָמֶ"ךְ פֵּ"א רֵי"שׁ עוֹלֶה אֶלֶף קמ"ה כְּמִנְיַן מְגִלַּת אֶסְתֵּר עִם הַכּוֹלֵל. [נִרְאָה לִי דְּצָרִיךְ לוֹמַר עִם הַי"א אוֹתִיּוֹת עוֹלֶה מְגִלַּ"ת אֶסְתֵּ"ר חָסֵר יוּ"ד]:

* אולי צריך לומר, "וּמַאֲמַר אֶסְתֵּר קִיַּם דִּבְרֵי הַפֻּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב בַּסֵּפֶר (אסתר פרק ט' לב).

מֵ"ם וְסָמֶ"ךְ שֶׁבַּלּוּחוֹת בְּנֵס הָיוּ עוֹמְדִים

מֵהָרַב זָלַ"ה: מ"ם וְסָמֶ"ךְ שֶׁבַּלּוּחוֹת בְּנֵס הָיוּ עוֹמְדִים. כְּבָר יָדַעְתָּ כִּי שְׁתֵּיהֶן בְּסוֹד הַבִּינָה כַּנּוֹדָע, כִּי יֵשׁ לֵאָה וְרָחֵל, וּכְנֶגְדָּם לְמַעְלָה בִּינָה וּתְבוּנָה. וּבִינָה הִיא כְּנֶגֶד לֵאָה, וּתְבוּנָה כְּנֶגֶד רָחֵל. וְהִנֵּה תְּבוּנָה יוֹרֶדֶת לְמַטָּה, וְאִתְלַבְּשַׁת בִּזְעֵיר, וְלָכֵן נִקְרָא אֵם עַל הַבָּנִים, וְזוֹ נִקְרָא ם סְתוּמָה דִּרְבִיעָא עַל בְּנָהָא. אַךְ הַסָּמֶ"ךְ הִיא הַבִּינָה יוֹתֵר סְתוּמָה וְנֶעֱלֶמֶת. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתוּב בְּסֵפֶר עֵץ הַחַיִּים בְּשַׁעַר הַכְּלָלִים פֶּרֶק י"א מַהוּ שֶׁבְּנֵס הָיוּ עוֹמְדִים. גַּם זֶה מֵהָרַב זָלַ"ה:

כִּתְבֵי הָאֲרִיזַ"ל לְפּוּרִים

From the writings of the Holy Ari on Purim

נערך על ידי האדמור מהאלמין, הרב שלום יהודה גראס שליט"א
נשיא מפעל הזוהר העולמי

By: Rabbi Shalom Yehuda Gross

English comments by: Zion Nefesh

שַׁעַר הַכַּוָּנוֹת

Gate of Meditation - Purim

דְּרוּשֵׁי פּוּרִים

בְּעִנְיַן בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּגִלָּה

About the closing blessing that we recite after completing the reading.

בְּעִנְיַן הַפּוּרִים: הִנֵּה נֻסָּח בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּגִלָּה הִיא חֲמִשָּׁה מַטְבְּעוֹת וְאֵלּוּ הֵם: הָרָב אֶת רִיבֵנוּ וְהַדָּן אֶת דִּינֵנוּ כו', וְהֵם כְּנֶגֶד חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת הַנּוֹדָעוֹת, אֲשֶׁר עַל יְדֵיהֶם יָרִיב אֶת רִיבֵנוּ וְיָדִין אֶת דִּינֵנוּ, כִּי בָּהֶם תָּלוּי הַדִּין וְהַנְּקָמָה. עוֹד עַל עִנְיַן עַל הַנִּסִּים כו':

כַּאֲשֶׁר רוֹצִים לַחֲזוֹר פָּנִים בְּפָנִים

וְעַתָּה נָבוֹא אֶל בֵּאוּר עִנְיַן יְמֵי פּוּרִים וְהַמְּגִלָּה וְהָמָּרְדְּכַי וּמָעוֹת מַגְּבַּת פּוּרִים וְהַמִּשְׁתֶּה וְהַשִּׂמְחָה. הִנֵּה נִתְבָּאֵר אֶצְלֵנוּ בִּדְרוּשֵׁי נוּקְבָא דִזְעֵיר אַנְפִּין וּבְעִנְיַן מִעוּט הַיָּרֵחַ כִּי בְּכָל זְמַן שֶׁל הַגָּלוּת עוֹמְדִים זְעֵיר וְנוּקְבָא אָחוֹר בְּאָחוֹר כָּל יְמֵי הַחוֹל, לוּלֵי בִּשְׁעוֹת הַתְּפִלָּה וּבַשַּׁבָּתוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר שָׁם. וְהִנֵּה כַּאֲשֶׁר רוֹצִים לַחֲזוֹר פָּנִים בְּפָנִים צָרִיךְ שֶׁתַּקְדִּים בְּחִינַת הַפָּלַת הַדּוּרְמִיטָא עַל זְעֵיר אַנְפִּין

כְּדֵי שֶׁתֵּעָשֶׂה הַנְּסִירָה וְתוּכַל לַחֲזוֹר עִמּוֹ אַפִּין בְּאַפִּין כַּנִּזְכָּר בִּדְרוּשֵׁי רֹאשׁ הַשָּׁנָה:

לִקְרַאת סוֹף הַשִּׁבְעִים שָׁנָה שֶׁל גָּלוּת בָּבֶל הָיָה דוּרְמִיטָא

The story in the scroll of Esther and the miracle of Purim was at the end of the seventy years of the Babillonyan exile. The correction of Zeir Anpin and Nukva started and the Israelites were in darkness but in the process of getting out of exile.

וּלְהְיוֹת כִּי עִנְיַן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר הָיָה בְּסוֹף הַשִּׁבְעִים שָׁנָה שֶׁל גָּלוּת בָּבֶל כַּנּוֹדָע לָכֵן אָז כְּבָר בִּימֵיהֶם הִתְחִיל עִנְיַן תִּקּוּן זְעֵיר וְנוּקְבָא כְּדֵי לַחֲזוֹר אַפִּין בְּאַפִּין וְיִגָּאֲלוּ יִשְׂרָאֵל. וְעִנְיַן הַתְחָלָה זוֹ הִיא עִנְיַן הַדּוּרְמִיטָא שֶׁנַּעֲשָׂה אָז בִּימֵיהֶם וְזֶה סוֹד הַצָּרָה הָעֲצוּמָה שֶׁהָיְתָה אָז לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָלָיו נֶאֱמַר וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְּדוֹלָה כּוּ׳, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה חֲשֵׁכָה זוֹ גָּלוּת מָדַי שֶׁהֶחְשִׁיךְ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְעִנְיָנוֹ הוּא לְפִי שֶׁאָז הָיָה זְעֵיר אַנְפִּין בְּסוֹד הַדּוּרְמִיטָא. וְנוֹדַע כִּי הָמָן הָרָשָׁע הָיָה אוּסְטוֹרְלוֹגוֹס גָּדוֹל, כַּנּוֹדָע בְּעִנְיַן וַיַּפֵּל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל מִיּוֹם לְיוֹם כּוּ׳, וּבִפְרָט בְּמָה שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר הַזֹּהַר כִּי הוּא וַעֲשֶׂרֶת בָּנָיו כּוֹלְלִים כָּל עֲשָׂרָה קְלִיפִּין הַחִיצוֹנִים וְיָדַע בְּחָכְמָתוֹ עִנְיַן מִעוּט הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל יִשְׂרָאֵל בַּיָּמִים הָהֵם לִהְיוֹתוֹ בִּבְחִינַת הַשֵּׁינָה, וְלָכֵן חָשַׁב וְעָלָה בְּלִבּוֹ כִּי הַזְּמַן מוּכָן לְאַבֵּד שׂוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל:

הָמָן וַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ רָצוּ שֶׁלֹּא יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשֵּׁנִי חַ״ו

Haman and Achashverosh didn;t want to see the building of the second Holy temple. They were aware that the Israelites were in a state of sleep, darkness (Dormita) and wanted to take the opportunity to annihilate them before they 'wake up' to the Light.

וְזֶה סוֹד עִנְיַן וְכִוֵּן הָמָן עִם אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אִם יַעֲלֶה בְּיָדָם עֵצָה זוֹ וְהֵשִׁיב לוֹ הָמָן יֶשְׁנוֹ עַם כּוּ׳, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה יָשֵׁן הוּא הָאֱלוֹהַּ שֶׁלָּהֶם וְהָבֵן זֶה. וּלְהְיוֹת כִּי הַדּוּרְמִיטָא הַהִיא הִיא לְטוֹבָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁתִּנָּסֵר הַנְּקֵבָה מֵאֲחוֹרוֹי וְיַחְזְרוּ פָּנִים בְּפָנִים וְיִגָּאֲלוּ יִשְׂרָאֵל וְיִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לָכֵן הִתְיַעֲצוּ שְׁנֵיהֶם כִּי בִּזְמַן הַהוּא שֶׁהָאֱלוֹהַּ שֶׁלָּהֶם הוּא יָשֵׁן יַקְדִּימוּ הֵם לְאַבֵּד וּלְהַשְׁמִיד שׂוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשָּׁאֲרוּ אֲפִילוּ מְתֵי מְעַט שֶׁיִּהְיוּ רְאוּיִם לִגְאֻלָּה וְעַל יְדֵי כֵּן לֹא יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְנוֹדַעַת עֲצַת הָמָן מִן שִׁמְשַׁי סָפְרָא בְּנוֹ וְכִתְבֵיהֶם אֶל אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַנִּקְרָא אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא בְּסֵפֶר עֶזְרָא, עַד שֶׁבִּטְּלוּ בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּרְאוֹתָם כִּי הִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְהִבָּנוֹת וְדַי בָּזֶה.

אַף בִּזְמַן הַשֵּׁינָה כִּבְיָכוֹל, יֵשׁ הַשְׁגָּחָה מִבְּחִינַת נוּקְבָא

The Nukva (female) doesn't sleep and there was a protection on the Israelites. By the merit of Esther they were saved.

וְהִנֵּה אַף בִּזְמַן הַדּוֹרְמִיטָא אֵין הַנְּקֵבָה יְשֵׁנָה כִּי אָז מִסְתַּלְּקִין הַמּוֹחִין מִן זְעֵיר אַנְפִּין וְנִכְנָסִין בַּנְּקֵבָה כְּדֵי לְהִבָּנוֹת וּלְתַקֵּן פַּרְצוּפָהּ, כְּדֵי שֶׁתּוּכַל לַחֲזוֹר אַפִּין בְּאַפִּין, כַּנּוֹדָע בְּעִנְיַן דְּרוּשׁ הַשּׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְהֶכְרֵחַ יֵשׁ הֶאָרָה וְהַשְׁגָּחָה זוֹ עַל יִשְׂרָאֵל מִצִּדָּהּ. וְעִנְיָן אוֹתָהּ הֶאָרָה הָיְתָה עִנְיַן מָרְדֳּכַי הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם. וְכִרְאוֹת הָמָן אֶת מָרְדֳּכַי שֶׁעַל יָדוֹ הָיְתָה הֶאָרָה וְהַשְׁגָּחָה עַל יִשְׂרָאֵל בִּזְמַן הַהוּא, נִתְיַעֵץ עִם זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וְשַׁסָ"ה יוֹעֲצָיו כו', וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כִּי זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ הָיְתָה מְכַשֵּׁפָה גְּדוֹלָה וַעֲצָתָהּ שְׁקוּלָה מִכָּל שַׁסָ"ה יוֹעֲצָיו וְעָלְתָה עֲצָתָם לַהֲרוֹג אֶת מָרְדֳּכַי וְלִתְלוֹתוֹ עַל הָעֵץ, הוּא זְנָבָהּ שֶׁל נָחָשׁ הַמּוֹשֵׁךְ רֶגֶל הַקּוֹף כַּמְבֹאָר אֶצְלֵנוּ, וְכַנִּזְכָּר בְּסֵפֶר הַזֹּהַר שִׁיר הַשִּׁירִים וְדַי בָּזֶה. וְאִם חַס וְשָׁלוֹם כָּכָה יַעֲלֶה יוּכַל אַחַר כָּךְ לְאַבֵּד אֶת שׂוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְאָז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו הֵאִיר הֶאָרַת נוּקְבָא הָעֶלְיוֹנָה וְהִיא גְּדוֹלַת מָרְדֳּכַי וְאֶסְתֵּר, וְעַל יָדָם נוֹשְׁעוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה הַהִיא כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר וְזֶה עִנְיַן מָרְדֳּכַי וְהֶאָרָתוֹ:

יְסוֹד דְּאַבָּא יוֹצֵא לַחוּץ מִיְּסוֹד דְּרָחֵל

דַּע כִּי הִנֵּה בִּזְמַן הַדּוֹרְמִיטָא דִּזְעֵיר אַנְפִּין לֹא בִּלְבַד יוֹצְאִין הַמּוֹחִין דִּזְעֵיר אַנְפִּין מִצַּד נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאִימָא וְנִכְנָסִין בְּנוּקְבָא רָחֵל בִּהְיוֹתָהּ אָחוֹר בְּאָחוֹר אֶלָּא (אַף גַּם הַמּוֹחִין דְּבְנֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא בְּסוֹד (בראשית ב' כב) וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלָע דָּא אַבָּא וְאִימָא, וְנִמְצָא כִּי כְּמוֹ בִּהְיוֹת הַמּוֹחִין הָהֵם תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין הָיוּ יוֹצְאִים מֵהֶם שְׁתֵּי הֶאָרוֹת לַחוּץ, וּמִבְּחִינַת הֶאָרַת הַמּוֹחִין דְּאַבָּא יוֹצֵא יַעֲקֹב מִצַּד פָּנִים דִּזְעֵיר אַנְפִּין, וּמִבְּחִינַת הֶאָרַת מוֹחִין דְּאִימָא יוֹצֵאת רָחֵל מִצַּד אֲחוֹרָיו, גַּם עַתָּה יוֹצְאוֹת מֵרָחֵל נוּקְבָא דִּזְעֵיר אַנְפִּין שְׁתֵּי הֶאָרוֹת אֵלוּ גַּם כֵּן בְּלִי סָפֵק, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁבִּהְיוֹת מוֹחִין הַנִּזְכָּרִים תּוֹךְ הַנְּקֵבָה נִתּוֹסְפָה בְּחִינַת הֶאָרָה שְׁלִישִׁית מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּהְיוֹתָם תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין, וְהוּא כִּי הִנֵּה בִּהְיוֹתָם תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין הָיָה הַיְסוֹד דְּאִימָא נִשְׁלַם בֶּחָזֶה דִּזְעֵיר אַנְפִּין, וְהַיְסוֹד דְּאַבָּא שֶׁהוּא יוֹתֵר אָרוֹךְ כַּנּוֹדָע הָיָה נִשְׁלַם בְּסִיּוּם הַיְסוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין מַמָּשׁ, וְלֹא הָיָה יוֹצֵא מִחוּץ לַיְסוֹד כְּלָל, אֲבָל עַתָּה בִּהְיוֹתָם הַמּוֹחִין תּוֹךְ הַנְּקֵבָה, אֲשֶׁר הַיְסוֹד שֶׁלָּהּ נוּקְבֵיי קָצָר, מוּכְרָח הוּא שֶׁהַיְסוֹד דְּאַבָּא יִתְפַּשֵּׁט וְיֵצֵא מִחוּץ לִיסוֹד נוּקְבָא וְלַחוּץ וְתִתְגַּלֶּה הֶאָרָתוֹ בְּגִילוּי גָּמוּר לְגַמְרֵי. וְנוֹדַע כִּי מַה שֶּׁהָיָה מִתְלַבֵּשׁ בִּיסוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין הוּא בְּחִינַת

הָעֲטָרָה שֶׁל הַיְסוֹד דְּאַבָּא שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּלְכוּת דְּאַבָּא, וְאֵין סָפֵק כִּי הֶאָרָה זוֹ הַנִּגְלֵית מִמַּלְכוּת דְּאַבָּא הִיא הֶאָרָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד:

שֹׁרֶשׁ נִשְׁמַת מָרְדֳּכַי

The root of the soul of Mordechai was from Malchut of Chokmah.

וְהִנֵּה שֹׁרֶשׁ נִשְׁמַת מָרְדֳּכַי הָיְתָה מִן הַהֶאָרָה הַהִיא, וְלָכֵן עַל יָדוֹ הָיְתָה תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בַּזְּמַן הַהוּא, וְזֶה נִרְמַז בְּשֵׁם מָרְדֳּכַי מַמָּשׁ, שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שֶׁהוּא לָשׁוֹן מֵירָא דַּכְיָא, מָ״ר דְּכַ״י, וְהוּא תַּרְגּוּם מֹר דְּרוֹר (שמות פרק ל׳ כ״ג) וְאַתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מָר דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְקִנְּמָן בֶּשֶׂם מַחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם וּקְנֵה בֹשֶׂם חֲמִשִּׁים וּמָאתָ), גַּם נִקְרָא מוֹר עוֹבֵר, וְהָעִנְיָן הוּא כִּי הַהֶאָרָה הַגְּדוֹלָה הַהִיא הִיא מֹר דְּרוֹר זָךְ וְנָקִי בְּתַכְלִית הָעוֹבֶרֶת מִפִּי יְסוֹד דְּנוּקְבָא וְלַחוּץ. וְזֶה סוֹד פָּסוּק (שיר השירים פרק ה׳ ה׳) וְיָדַי נָטְפוּ מוֹר כו׳ עוֹבֵר:

וּמָרְדֳּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְכוּ׳

Mordechai was raised to be second to he King. He 'came out' (Esther 8:15) and his level was revealed.

וּבָזֶה תָּבִין מַעֲלַת מָרְדֳּכַי שֶׁעָלָה לִבְחִינַת מַלְכוּת וּמִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ וְזֶה סוֹד הַפָּסוּק (אסתר פרק ח טו) וּמָרְדֳּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה. וְהַמַּשְׂכִּיל יָבִין כָּל פְּרָטֵי הַפָּסוּק זֶה עִנְיַן יְצִיאָה זוֹ מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ הִיא רָזֵל, וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה מִצַּד עֲטָרָה יְסוֹד דְּאַבָּא, וְלָכֵן נִקְרָא גְּדוֹלָה כִּי הַחֶסֶד וְהַחָכְמָה נִקְרָא גְּדוֹלָה בְּסוֹד הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. גַּם הַמַּעֲמִיק יַשְׂכִּיל הֱיוֹתוֹ מִשֵּׁבֶט בִּנְיָמִין וְדַי בָּזֶה, וְזֶה סוֹד קְרִיאַת הַמְּגִלָּה וְגַם הִתְפַּשְּׁטוּתָהּ בְּעֵת קְרִיאָתָהּ לְטַעַם פִּרְסוּם הַנֵּס, וְהוּא עִנְיַן הֶאָרַת עֲטֶרֶת מַלְכוּת דְּאַבָּא הַמִּתְגַּלֵּית וְיוֹצְאָה לַחוּץ, וְלָכֵן נִקְרָא מְגִלָּה לָשׁוֹן גִּלּוּי וְצָרִיךְ לְגַלּוֹתָהּ וּלְפַרְסְמָהּ.

מְגִלָּה הִיא סוֹד שְׁלֹשָׁה מוֹחִין הַמִּתְגַּלִּים

Numerical value of מגלה 'scroll' (without the Yod) is 78 and equal to three times YHVH. It reveals the three leveles of Light that is in Chokmah, Binah and Da'at.

גַּם מְגִלָּה בְּלֹא יוּד הִיא עוֹלָה בְּגִימַטְרִיָּא ע״ח, כְּמִנְיַן שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ״ת כ״ו כ״ו כ״ו, שֶׁהֵם עִנְיַן שְׁלֹשָׁה מוֹחִין דְּחָכְמָה בִּינָה דַּעַת דְּנֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא הַמִּתְגַּלִּים שָׁם בַּמַּלְכוּת הַהוּא. וְזֶהוּ עִנְיַן הֱיוֹת הַמְּגִלָּה נִקְרָא אִגֶּרֶ״ת וְנִקְרָא סֵפֶ״ר וְיֵשׁ לָהּ דִּינִין כְּתוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, כִּי סֵפֶר הַתּוֹרָה הוּא יְסוֹד דְּאַבָּא הַנִּקְרָא תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב צוּרַת

סֵפֶר כְּעֵין ו' אֲרוּכָה, וְהַמְּגִלָּה הִיא הַהֶאָרָה הַיּוֹצְאָה מִזִּווּג לַיְּסוֹד כַּנִּזְכָּר, וְגַם הוּא אֲרוּכָה בְּצוּרַת ו' וּבְצוּרַת מְגִלָּה אֲרוּכָה וְדַי בְּהֶעָרוֹת אֵלּוּ אֶל הַמַּשְׂכִּילִים:

גֹּדֶל הָאוֹר שֶׁל פּוּרִים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה

Purim reveal the unification of Zeir Anpin and Malchut that came face to face after the sleep state (Dormita). This event is repeated every year when we celebrate Purim.

וְאָמְנָם הֱיוֹת יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלּוּ נַעֲשִׂים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת בַּזְּמַן הַהוּא לְבַדּוֹ, הַטַּעַם הוּא כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּרְחֲמָיו רָצָה שֶׁאוֹתָהּ הַהֶאָרָה הַמִּתְחַדֶּשֶׁת בִּהְיוֹת הַמּוֹחִין דְּאַבָּא וְאִימָּא תּוֹךְ הַנְּקֵבָה בִּזְמַן דּוֹרְמִיטַת זְעֵיר אַנְפִּין לֹא תִּתְבַּטֵּל לְעוֹלָם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בַּיָּמִים הָהֵם עַצְמָם, כִּי הִנֵּה אַחַר דּוֹרְמִיטָא חוֹזְרִים פָּנִים בְּפָנִים וְהַמּוֹחִין הֵם בִּזְעֵיר אַנְפִּין וְאֵין בְּחִינַת הַהֶאָרָה זוֹ יוֹצֵאת אָז כְּלָל כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְהֶאָרַת מָרְדְּכַי מִתְבַּטֶּלֶת לִגְמְרֵי וְנֶעֱלֶמֶת בִּפְנִים, וְרָצָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁבְּכָל שָׁנָה בִּימֵי הַפּוּרִים כַּיּוֹצֵא בָּהֶם אַף אִם יִהְיוּ זְעֵיר וְנוּקְבָא פָּנִים בְּפָנִים תִּתְגַּלֶּה הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת בַּיָּמִים הָהֵם וְלֹא תִּתְבַּטֵּל. וְהָעִנְיָן הוּא כִּי בְּכָל שָׁנָה בַּיָּמִים הָהֵם כַּאֲשֶׁר יִכָּנְסוּ הַמּוֹחִין בְּרָחֵל בְּסוֹד דּוֹרְמִיטָא דִּזְעֵיר אַנְפִּין אַף עַל פִּי שֶׁאַחַר כָּךְ יַחְזְרוּ פָּנִים בְּפָנִים לֹא תִּתְבַּטֵּל הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת וַתִּשָּׁאֵר שָׁם קַיֶּימֶת וְנִרְשֶׁמֶת אַף גַּם אַחַר הִסְתַּלְּקוּת הַמּוֹחִין הָאֵלּוּ מִמֶּנָּה וְיַחְזְרוּ בִּזְעֵיר אַנְפִּין:

וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם

In the future all Torah books will be canceleed except for the scroll of Esther because the Light that revealed was great.

וְזֶה סוֹד מַה שֶּׁאָמַר הַכָּתוּב וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם (אסתר פרק ט כח), כִּי אוֹתָהּ הַהֶאָרָה הִיא עֲטֶרֶת הַיְּסוֹד הַזָּכָר דְּאַבָּא הַנִּקְרָא זָכָר כַּנּוֹדָע וְזִכְרָם זֶה לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם בִּימֵי הַפּוּרִים שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה כַּנִּזְכָּר. לָכֵן לֶעָתִיד לָבֹא כָּל הַסְּפָרִים יִתְבַּטְּלוּ חוּץ מִמְּגִלַּת אֶסְתֵּר וְהַטַּעַם הוּא כִּי לְעוֹלָם לֹא הָיָה נֵס גָּדוֹל כָּזֶה לֹא בַּשַּׁבָּתוֹת וְלֹא בְּיוֹם טוֹב לְהִתְקַיֵּם הַהֶאָרָה זוֹ אַף אַחַר הִסְתַּלְּקוּת הַמּוֹחִין מִן הַנְּקֵבָה אֶלָּא בִּימֵי הַפּוּרִים בִּלְבַד, וּבִבְחִינָה זוֹ יֵשׁ יִתְרוֹן גָּדוֹל אֶל פּוּרִים עַל כָּל שְׁאָר הַיָּמִים אֲפִילּוּ בַּשַּׁבָּתוֹת וְיוֹם טוֹב:

כְּדֵי לְקַיֵּם הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת צָרִיךְ לְקַיֵּם שָׁלֹשׁ מִצְוֹת

מְגִלָּה לְגַלּוֹת אֶת יְסוֹד דְּאַבָּא

To connect to the light that is revealed in Purim we need to fulfill the three actions.

reaading of the Megila (Scroll), meal and gift for the poor.

וְהִנֵּה בְּכָל שָׁנָה בִּימֵי הַפּוּרִים כְּדֵי לְקַיֵּם הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת אָנוּ צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת שָׁלֹשׁ מִצְוֹת, וְהֵם קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ וּלְגַלּוֹת הַהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת הַיּוֹצֵאת לַחוּץ בְּגִילּוּי:

מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים שֶׁנּוֹתֵן אַבָּא לְרָחֵל

Gifts to the poor draw light from Chokmah to Malchut.

וְהִנֵּה צְרִיכוֹת שְׁתֵּי בְּחִינוֹת אֲחֵרוֹת, וְהֵם אֵלּוּ הָרִאשׁוֹן בְּחִינַת הַהֶאָרַת הַיְּסוֹד הַהוּא דְּאַבָּא בְּרָחֵל לְצֹרֶךְ תִּקּוּן בִּנְיַן פַּרְצוּפָהּ, כִּי לָכֵן נִכְנָסִים הַמּוֹחִין הַנִּזְכָּרִים בָּהּ כְּדֵי לְהַגְדִּילָהּ וְלַעֲשׂוֹתָהּ פַּרְצוּף כַּנִּזְכָּר, וְזֶה נַעֲשֶׂה בְּסוֹד מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, כִּי רָחֵל נִקְרֵאת עָנִי וְאֶבְיוֹן, וְהַיְּסוֹד דְּאַבָּא הַנִּקְרָא צַדִּיק, נוֹתֵן לָהּ צְדָקָה וּמַתָּנוֹת, וְהֶאָרוֹת הַוֶּה מִתְקַיֵּם עַל יְדֵי שֶׁאָנוּ נוֹתְנִים לְמַטָּה מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים וְעַל יְדֵי מִצְוָה זוֹ נַעֲשֶׂה דֻּגְמָתָהּ לְמַעְלָה. וּבְחִינָה הַשֵּׁנִית הִיא, כִּי אַחַר שֶׁנִּתְקַן פַּרְצוּף רָחֵל עַצְמוֹ עַל יְדֵי הַצְּדָקָה וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, עוֹד צָרִיךְ הֶאָרָה שֶׁתִּתְקַיֵּם בָּהּ בְּסוֹד הַמּוֹחִין עַצְמָן שֶׁלּוֹ הַמִּתְלַבְּשִׁין תּוֹךְ פַּרְצוּף עֶשֶׂר סְפִירוֹת שֶׁלָּהּ בְּעֵת הַדּוֹרְמִיטָא כַּנּוֹדָע. וְצָרִיךְ שֶׁתִּתְקַיֵּם הֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת בַּמּוֹחִין שֶׁלָּהּ כָּל הַיָּמִים הָהֵם הַנִּקְרָא פּוּרִים, וְיִשָּׁאֵר קַיֶּימֶת שָׁם אַף גַּם אִם יִסְתַּלְּקוּ הַמּוֹחִין דְּאַבָּא וְאִימָּא אַחַר הַדּוֹרְמִיטָא וְתַחְזוֹר פָּנִים בְּפָנִים, וְעִם כָּל זֶה תִּשָּׁאֵר הֶאָרָה הַמּוֹחִין הָהֵם קַיָּמִים בַּמּוֹחִין שֶׁלָּהּ וְלֹא יִסְתַּלְּקוּ לְגַמְרֵי כְּבִשְׁאָר הַזְּמַנִּים כַּנִּזְכָּר לְעֵיל:

סְעוּדַת פּוּרִים מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה - הַמּוֹחִין דְּרָחֵל

Meal draw the light from YH that is Chokmah and Binah.

וְעִנְיָן זֶה תָּלוּי בְּקִיּוּם מִצְוָה אַחֶרֶת וְהִיא לַעֲשׂוֹת סְעוּדַת פּוּרִים מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה, וְזוֹ עִנְיַן אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה כַּמְבוֹאָר אֶצְלֵנוּ שֶׁהַמּוֹחִין שֶׁל הַנְּקֵבָה נִקְרָא י״ה, וְנַעֲשִׂים מִבְּחִינַת י״ה, וְהֵם נִמְשָׁכִין בָּהּ עַל יְדֵי אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה. וְזֶהוּ פֵּירוּשׁ אֲכִילָה, אָכַ״ל י״ה. שְׁתִיָּה, שָׁ״ת י״ה. כִּי עַל יְדֵי הַמַּאֲכָל וְהַמִּשְׁתֶּה נִמְשָׁכִין לָהּ מוֹחִין הַנִּקְרָא י״ה. גַּם נִרְמָזָה הִיא עַצְמָהּ בְּמִלַּת אֲכִילָה שֶׁהִיא בְּגִימַטְרִיָּא אֲדֹנָ״י עִם הַכּוֹלֵל, לִרְמוֹז כִּי אֵלּוּ הַמּוֹחִין שֶׁל י״ה הַנִּמְשָׁכִין עַל יְדֵי הָאֲכִילָה הֵם בַּנְּקֵבָה הַנִּקְרֵאת אֲדֹנָ״י:

אֶסְתֵּר

The name Esther conceals the inner light of the Y of ADNY

גַּם אֶסְתֵּ״ר הִיא בְּגִימַטְרִיָּא תרס״א וְהִנֵּה שֵׁם אֲדֹנָ״י בְּמִלּוּאוֹ הוּא תרע״א וְהִנֵּה שֵׁם

אֶסְתֵּר וְזֵסֶרָה י׳ וּבְתוֹכָהּ מִסְתַּתֶּרֶת הַנְּקֻדָּה הַפְּנִימִית עַצְמָהּ הַנִּקְרֵאת י׳ שֶׁל אֲדֹנָ״י הַנִּקְרֵאת אֶסְתֵּר עַל שֵׁם שֶׁמִּסְתַּתֶּרֶת:

עַד כָּאן הִגִּיעוּ דְּרוּשֵׁי הָרַב זַלְהַ״ה בְּשַׁעַר הַכַּוָּנוֹת

עַד כָּאן הִגִּיעוּ דְּרוּשֵׁי הָרַב זַלְהַ״ה. וְעִנְיַן מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ לֹא נִתְבָּאֲרוּ מִפִּי הָרַב זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, וְשֶׁמָּא רָמַז לְעִנְיַן הֶאָרַת יְסוֹד דִּדְכוּרָא הַנִּיתָּן לַיְסוֹד דְּנוּקְבָא וְהֵם נִקְרָאִים אִישׁ לְרֵעֵהוּ יְסוֹד לִיסוֹד כַּנַּלְעַ״ד. אָמַר שְׁמוּאֵל עַד כָּאן הִגִּיעוּ כָּל סֵפֶר הַדְּרוּשִׁים שֶׁל הָרַב זַלְהַ״ה וְלֹא הִפַּלְתִּי דָּבָר אֶחָד מִדְּבָרָיו אַרְצָה, תְּהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:

מָנוֹת וּמַתָּנוֹת

Giving gifts and food for the poor and for friends connect Yessod of Chokma to Yessod of Zeir Anpin

מָנוֹת וּמַתָּנוֹת, אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שְׁתֵּי מָנוֹת לְאִישׁ אֶחָד וּשְׁתֵּי מַתָּנוֹת לִשְׁנֵי אֶבְיוֹנִים, וְהִנֵּה יֵשׁ לִרְאוֹת לָמָּה בְּרֵעֵהוּ אָמַר מָנוֹת בָּאוֹת תָּיו אַחַת, וּבְאֶבְיוֹנִים שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת תָּיו. הָאֻמְנָם כְּבָר יָדַעְתָּ כִּי הַיְסוֹד נִקְרָא אִישׁ, וְעִיקָּר הֶאָרַת יוֹם זֶה הוּא גִּלּוּי יְסוֹד אַבָּא וְהוּא זָכָר, וּבִהְיוֹתוֹ מְלֻבָּשׁ בְּתוֹךְ יְסוֹד דְּאִימָּא, לָכֵן אָמַר מָנוֹת בְּתָיו אֶחָד כִּי אוֹת תָּיו מִצַּד הַנּוּקְבָא, בְּאֹפֶן כִּי שְׁתֵּי מָנוֹת הֵם אֶחָד מִצַּד אַבָּא שֶׁהוּא מ״נ דְּמָנוֹת כַּאֲשֶׁר יָדַעְתָּ, וְאֶחָד מִצַּד הַיְסוֹד דְּאִימָּא כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְהֵם אִישׁ שֶׁהוּא יְסוֹד דְּאַבָּא לְרֵעֵהוּ שֶׁהוּא הַיְסוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, כִּי אִם הֱיוֹת אַבָּא גָּדוֹל הִנֵּה בִּהְיוֹתוֹ יוֹרֵד לְמָקוֹם יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין נִקְרָא רֵעֵהוּ עַל דֶּרֶךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין כְּשֶׁיּוֹרֵד בַּבְּיצִירָה שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ (רוּת פֶּרֶק ד׳ ז׳):

מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים

The gift for the poor support Netzach and Hod

וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים הֵם מִצַּד אִימָּא וְלָכֵן הֵם שְׁנֵי תָּוִי״ן, כִּי הֵם מִצַּד הַנּוּקְבָא, וְהֵם שְׁתֵּי מַתָּנוֹת לִשְׁנֵי אֶבְיוֹנִים שֶׁהֵם נֶצַח הוֹד שֶׁהֵם אֶבְיוֹנִים, כַּאֲשֶׁר יָדַעְתָּ בְּסוֹד הָעֲרָבָה לֹא רֵיחַ וְלֹא טַעַם וְנִקְרְאוּ אֶבְיוֹנִים כִּי אִימָּא עַד הוֹד אִתְפַּשְּׁטַת:

כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתְנִים לוֹ

On Purim we should not ignore people that ask for charity.

וְגַם מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כִּי בִּימֵי הַפּוּרִים נוֹתְנִים לְכָל מִי שֶׁפּוֹשֵׁט יָדוֹ, הָעִנְיָן הוּא כִּי הַגַּבַּאי שֶׁל צְדָקָה הוּא הַיְסוֹד וּבִימֵי הַחוֹל אֲשֶׁר הוּא יְסוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין צָרִיךְ לִרְאוֹת לְמִי נוֹתֵן הַצְּדָקָה, אֲבָל עַתָּה שֶׁהוּא יְסוֹד דְּאַבָּא הֶאָרָה גְּדוֹלָה אֵין לְהַקְפִּיד אֶלָּא כָּל מִי שֶׁפּוֹשֵׁט יָדוֹ נוֹתְנִים:

חַיָּב אִינַשׁ לְבַסּוּמֵי בְּפוּרַיָּא

The sages said that we should get drunk on Purim in order to elevate sparks of light from the Klipah.

וּמַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה חַיָּב אִינַשׁ לְבַסּוּמֵי בְּפוּרַיָּא עַד שֶׁלֹּא יֵדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי כו', הַכַּוָּנָה הִיא כִּי לְעוֹלָם תּוֹךְ הַקְּלִיפָּה יֵשׁ נִיצוֹץ שֶׁל קְדוּשָּׁה הַמֵּאִיר בְּתוֹכָהּ וּמְחַיֶּה אוֹתָהּ, וְלָכֵן צָרִיךְ לוֹמַר בָּרוּךְ הָמָן לְהַמְשִׁיךְ אֶל הַנִּיצוֹץ הַהוּא אוֹר, וְלָכֵן צָרִיךְ לוֹמַר בְּלֹא כַּוָּנָה אַחַר שֶׁהוּא שִׁכּוֹר וְיָצָא מִדַּעְתּוֹ, שֶׁאִם יִהְיֶה חַס וְשָׁלוֹם בְּכַוָּונָה יָאִיר גַּם אֶל הַקְּלִיפָּה חַס וְשָׁלוֹם. וְנִלְעַ"ד כִּי כְּשֶׁאָנוּ מַמְשִׁיכִין אוֹר מוֹחַ הַבִּינָה בְּרָחֵל עַל יְדֵי שְׁתִיַּת יַיִן בְּרִבּוּי גָּדוֹל יֵשׁ הֶאָרָה גְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כֹּחַ לְהָאִיר גַּם אֶל הַנִּיצוֹץ הַהוּא אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַקְּלִיפָּה:

שְׁתִיָּה מְרֻבָּה מֵאֲכִילָה

When we eat we meditate on YH יה as יוד - הי and consider them of Chokmah, 72. when drinking meditate the same letters but consider them of Binah, 63.

וְצָרִיךְ לְכַוֵּן בַּאֲכִילָה בִּשְׁנֵי אוֹתִיּוֹת י"ה דְּיוּדִין, וּלְכַוֵּן שֶׁהֵם שֶׁל ע"ב, וּבִשְׁתִיָּה לִשְׁנֵי י"ה שֶׁל ס"ג, שֶׁעוֹלִים כְּמִנְיַן יַיִן, כָּזֶה יו"ד ה"י יו"ד ה"י, וּלְכַוֵּן לְהַמְשִׁיךְ אֵלֶיהָ מוֹחִין דְּחָכְמָה עַל יְדֵי אֲכִילָה, וּמוֹחִין דְּבִינָה עַל יְדֵי שְׁתִיָּה, וְלִהְיוֹת כִּי הַנּוּקְבָא גּוֹבֶרֶת מוֹחַ בִּינָה גּוֹבֵר, וְלָכֵן צָרִיךְ הַשְּׁתִיָּה מְרֻבָּה מִן הָאֲכִילָה. וְזֶהוּ אֲכִילָה, אָכַ"ל י"ה. שְׁתִיָּה, שָׁ"ת י"ה. רָצָה לוֹמַר, שֶׁיִּמָּשְׁכוּ אֵלֶיהָ הַמּוֹחִין אֲשֶׁר כּוּלָּם בְּסוֹד י"ה, כַּמְבוֹאָר אֶצְלֵנוּ בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁהֵם בְּסוֹד חָכְמָה וּבִינָה הַנִּקְרָא י"ה י"ה, כִּי הַדַּעַת שֶׁלָּהּ הִיא קַ"ל וְלֵית בָּהּ אֶלָּא נְהִירוּ דִּתְרֵין מוֹחִין גְּלִיפִין בָּהּ כַּמְבוֹאָר אֶצְלֵנוּ בְּמָקוֹם אַחֵר:

אֶסְתֵּר בְּגִימַטְרִיָּא שׁוֹשַׁנָּה

Esther numerical value שושנה 'Rose'.

אֶסְתֵּר בְּגִימַטְרִיָּא שׁוֹשַׁנָּה, גַּם אֶסְתֵּר בְּגִימַטְרִיָּא תרע"א, כְּמִנְיַן אֲדֹנָי בְּמִלּוּאוֹ, הַכַּוָּנָה הִיא כִּי כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹנִים קַדִּישׁ וְאוֹמְרִים אָמֵן מְקַבְּלִים אָז הֶאָרָה מִשְּׁנֵי

[שֵׁמוֹת] אֵ"ל. אֶחָד שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין שֶׁהוּא אֵל רַחוּם וְחַנּוּן (שמות פרק לד ו'). וְאֶחָד מֵאֲרִיךְ אַנְפִּין שֶׁהוּא מִי אֵל כָּמוֹךָ (מיכה פרק ז' יח), וּפֵרוּשׁוֹ: אֵל שֶׁל אֲרִיךְ מֵאִיר בְּאֵל שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין, וְאָז זְעֵיר אַנְפִּין מֵאִיר בְּנוּקְבָא פָּנִים בְּפָנִים, לְפִי כִּי אֵל הוּא בַּפָּנִים, וְהֶאָרָה הוּא בַּפָּנִים, וְאֵלּוּ הַשְּׁנֵי אֵל בְּמִילוּאָם עוֹלִים ש"ע נְהוֹרִין. וְהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת הוּא בַּעֲנִיַּת אָמֵן, וּלְכָךְ אָמַר דָּוִד עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תהילים פג יז) מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן, זוֹ אָמֵן, כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם לֹא הֵאִירוּ בְּאָמֵן שְׁנֵי אֵל, אֶחָד שֶׁל אֲרִיךְ וְאֶחָד שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין, מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן, שֶׁלֹּא רָצוּ לְקַבֵּל מֵאֵל הָעוֹלֶה קפ"ה, יִהְיוּ לוֹ קָלוֹן שֶׁעוֹלֶה גַּם כֵּן קפ"ה עִם הַכּוֹלֵל:

וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ ה'

וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ ה' (תהילים פרק פג יז), פֵּירוּשׁ כִּי שִׁמְךָ הוּא הַמַּלְכוּת, שֶׁנִּקְרָא שֵׁם, וְהוּא אֲדֹנָי וַהֲוָיָ"ה שֶׁעוֹלִים אָמֵן. וְהִנֵּה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כַּאֲשֶׁר לָבְשָׁה בִּגְדֵי מַלְכוּת וּבָאָה לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ וּכְשֶׁנִּכְנְסָה לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה מְקוֹם הַקְּלִיפּוֹת, הוּסַר הֶאָרַת אֲרִיךְ, וְלֹא נִשְׁאַר בָּהּ רַק הֶאָרַת זְעֵיר אַנְפִּין, שֶׁאִם לֹא הָיְתָה לָהּ הֶאָרָה אֲפִילוּ מִזְּעֵיר אַנְפִּין הָיְתָה שְׁחוֹרָה וְלֹא יְרַקְרֶקֶת, וְלָכֵן הִיא אָמְרָה אֵלִי אֵלִי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי (תהילים פרק כב ב'), שֶׁאֶחָד מֵאֵלּוּ הָאֵלִי שֶׁהוּא שֶׁל אֲרִיךְ לָמָּה עֲזַבְתָּנִי, וְלֹא הֵאִירוּ לָהּ שְׁנֵיהֶם יַחַד:

פְּרִי עֵץ חַיִּים
Fruit of Tree of Life

שַׁעַר רֹאשׁ חֹדֶשׁ חֲנֻכָּה וּפוּרִים – פֶּרֶק ה':

מַתְחִיל הַתִּקּוּן

Purim is in the secret of correcting Zeir Anpin

סוֹד הַפּוּרִים. סוֹד הַפּוּרִים הִנֵּה נוֹדַע, כִּי כָּל זְמַנֵּי הַגָּלוּת, עוֹמֶדֶת הַנּוּקְבָא רָחֵל עִם זְעֵיר אַנְפִּין, אָחוֹר בְּאָחוֹר. אָמְנָם אָז הָיָה בְּסוֹף אוֹתָן הַשִּׁבְעִים שָׁנִים שֶׁל גָּלוּת בָּבֶל כַּנּוֹדָע, וְאָז הָיָה מַתְחִיל לְמַעְלָה לַעֲשׂוֹת תִּקּוּן, כְּדֵי לְהַחֲזִירָם פָּנִים בְּפָנִים, אָז הוּא צָרִיךְ הַפָּלַת דְּרוּמִיטָא בִּזְעֵיר אַנְפִּין. שֶׁהוּא הִסְתַּלְּקוּת הַמּוֹחִין מִן הַזְּעֵיר אַנְפִּין, וְנִכְנָסִים תּוֹךְ רָחֵל, וְנִתְקֶנֶת פַּרְצוּפָהּ, וְעַל יְדֵי זֶה יְכוֹלָה לַחֲזוֹר אַחַר כָּךְ פָּנִים בְּפָנִים:

סוֹד הַיַּיִן מֵהַחֲבֵרִים

The Secret of wine that we dring on Purim is reference to Gevura. The miracle was that the Israelites could kill the hatered of the other side. The joy is expressed in wine.

(מֵהַחֲבֵרִים: עִנְיַן פּוּרִים בְּהוֹד עֲנַף גְּבוּרָה, סוֹד יַיִן הָרוֹמֵז בַּגְּבוּרָה. לָכֵן הַנֵּ"ס בְּדָם, שֶׁהָרְגוּ בְּשׂוֹנְאֵיהֶם, וְגַם הַשִּׂמְחָה הוּא בְּיַיִן):

בִּימֵי מָרְדְּכַי הַדוֹרְמִיטָא

וְהִנֵּה אָז בִּימֵי מָרְדְּכַי, הָיָה סוֹף זְמַן הַדוֹרְמִיטָא שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין, וְסוֹד שֶׁאָמַר הָמָן יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד (אסתר פרק ג' ח'). אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה עַל יֶשְׁנוֹ, שֶׁאָמַר הָמָן, אֱלֹהֵיהֶם יָשֵׁן הוּא, פֵּירוּשׁ יָשֵׁן הוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם שֶׁהוּא זְעֵיר אַנְפִּין כַּנִּזְכָּר לְעֵיל. וְזֶהוּ הַדוֹרְמִיטָא, וְכֵיוָן שֶׁהוּא יָשֵׁן, וְרוֹצֶה לַחֲזוֹר פָּנִים בְּפָנִים לַחֲזוֹר וְלִבְנוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ פַּעַם שֵׁנִית (וְזֶהוּ (אסתר פרק ו' א') נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ, מַלְכּוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי חָזְרוּ הַמּוֹחִין בּוֹ, וְנִתְעוֹרְרוּ. וְזֶה סוֹד וְנַהֲפוֹךְ הוּא (אסתר פרק ט' א'), דְּהַיְנוּ שֶׁנֶּהְפַּךְ הוּא עַל יְדֵי אִמָּא, הַנִּקְרֵאת הוּא, וְנִתְלַבְּנוּ וְנִתְמַתְּקוּ דִּינָיו), אִם כֵּן נִבְטַל בְּבִטּוּל עֲצָתוֹ שֶׁל יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו חַס וְשָׁלוֹם, דְּהַיְנוּ מַלְכוּת הַנִּקְרֵאת מִקְדָּשׁ, בְּסוֹד מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי (שמות פרק טו יז):

יְסוֹד אַבָּא הַמִּתְגַּלֶּה

וְהִנֵּה בִּהְיוֹתָן הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד אִמָּא נִכְנָסִין תּוֹךְ רָחֵל, בִּהְיוֹתָהּ בְּאָחוֹר הַזְּעֵיר אַנְפִּין, הָיָה גַּם הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא נִכְנָסִין בָּהּ גַּם כֵּן, נִמְצָא כִּי כְּמוֹ שֶׁבִּזְמַן הֱיוֹת הַמּוֹחִין תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין, הָיוּ יוֹצְאִין שְׁתֵּי הָאוֹרוֹת, אַחַת שֶׁל רָחֵל מֵאֲחוֹרָיו שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין, וְאֶחָד מִלְּפָנָיו לְשֶׁל יַעֲקֹב, גַּם עַתָּה יוֹצְאִין מִן רָחֵל שְׁתֵּי הֶאָרֹת אֵלּוּ. אָמְנָם יֵשׁ עַתָּה בְּחִינָה אַחֶרֶת חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר לֹא נִמְצֵאת בִּהְיוֹתָן הַמּוֹחִין תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין, כִּי כְּבָר נִתְבָּאֵר, כִּי בִּהְיוֹתָן הַמּוֹחִין תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין, הָיָה מִסְתַּיֵּם יְסוֹד אַבָּא תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין מַמָּשׁ, בְּסִיּוּם יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּתוֹכוֹ. אָמְנָם עַתָּה אֲשֶׁר הַמּוֹחִין הֵם בְּרָחֵל, הִנֵּה הַיְסוֹד שֶׁלָּהּ הוּא קָצָר, וְאֵינוֹ אָרוֹךְ וּמִתְפַּשֵּׁט כְּמוֹ הַיְסוֹד שֶׁל הַזָּכָר, נִמְצָא כִּי כְּשֶׁנִּכְנָסִין נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא בְּתוֹכָהּ, הִנֵּה הַיְסוֹד דְּאַבָּא יוֹצֵא וּמִתְפַּשֵּׁט חוּץ מִן הַיְסוֹד שֶׁלָּהּ, וְאֵינוֹ מִתְלַבֵּשׁ תּוֹךְ הַיְסוֹד שֶׁלָּהּ, וְהָיָה מִתְגַּלֶּה לְמַטָּה לְגַמְרֵי:

מִתְגַּלֶּה הֶאָרַת אַבָּא אֲשֶׁר הוּא טָמִיר וְגָנִיז מִכּוּלְּהוּ

The light of Yessod of Chokmah is revealed to Malchut and Mordechai with his purity draws from that light.

אָמְנָם בְּחִינַת הֶאָרָה זוֹ לֹא נִמְצָא בִּזְעֵיר אַנְפִּין כְּלָל בְּשׁוּם זְמַן, לַטַּעַם הַנִּזְכָּר לְעֵיל שֶׁיְּסוֹדוֹ אָרוֹךְ, אָמְנָם זֹאת בַּבְּחִינָה שֶׁל יְסוֹד דְּאַבָּא, שֶׁמִּתְגַּלֶּה לַחוּץ מִיְּסוֹד דְּרָחֵ״ל, וַדַּאי שֶׁהִיא הֶאָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁמִּתְגַּלֵּית הֶאָרַת אַבָּא אֲשֶׁר הוּא טָמִיר וְגָנִיז מִכּוּלְּהוּ. וְהִנֵּה בְּחִינַת מָרְדְּכַי, הוּא סוֹד הֶאָרַת יְסוֹד אַבָּא הַמִּתְגַּלֶּה בִּהְיוֹתוֹ בְּרָחֵ״ל, כִּי מָרְדְּכַי בָּא מֵאוֹתוֹ הַבְּחִינָה, וּמִשָּׁם יוֹנֵק שֹׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְזֶה סוֹד מָרְדְּכַי, מֵרָא דַּכְיָא, מֹר טָהוֹר, שֶׁהוּא זַךְ וְנָקִי וּבָ״ר, (ספרים אחרים: שֶׁלֹּא נִשְׁבְּרוּ מֵעוֹלָם בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ, וְנִשְׁאַר זַךְ וְנָקִי) מִצַּד אֲשֶׁר הוּא הַיְסוֹד דְּאַבָּא. וְזֶה סוֹד וְאֶצְבְּעֹתַי מוֹר עוֹבֵר (שיר השירים פרק ה׳ ה׳), וְהַמֵּבִין יָבִין בְּסוֹד אֶצְבָּעוֹת שֶׁהוּא מֹר עוֹבֵר, (שֶׁהֵם חָכְמָה בִּינָה דַּעַת דְּאַבָּא וְאִמָּא, אַחַר כָּךְ מִתְלַבְּשִׁים בְּנֶצַח הוֹד יְסוֹד שֶׁלָּהֶם בְּנוּקְבָא) כִּי הֵם עוֹבְרִים וְיוֹצְאִים לַחוּץ, עַל כַּפּוֹת הַמַּנְעוּל, וְהָבֵן זֶה. (ספרים אחרים: וּבְרָאשֵׁי הוּא הַיְסוֹד אִמָּא. ספרים אחרים: וּבְרָאשֵׁי אֶצְבָּעוֹת, כִּי שָׁם פִּרְקִין עֶלְיוֹנִים דְּאַרִיךְ אַנְפִּין, אֲשֶׁר שָׁם חָכְמָה בִּינָה דַּעַת דְּאַבָּא וְאִמָּא, וְשָׁם הַיְסוֹד דְּעַתִּיק, וְגַם נִתְגַּלָּה בְּמֵצַּ״ח):

הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רוֹצֶה לְהֵטִיב עִמָּנוּ, וּלְהָאִיר לָנוּ בְּכָל זְמַן וּזְמַן, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, שֶׁאָז נַעֲשָׂה הַנֵּס, וְתָמִיד בַּיָּמִים הָאֵלֶּה יִתְגַּלֶּה אוֹתוֹ הֶאָרָה שֶׁל מָרְדְּכַי

God gives us the opportunity in Purim to connect to that special light revealed by Mordechai. The Light of the miracle of Purim appears every year for us. Because this light is higher than the one on Shabbat and Holidays, it will keep coming even after the Final Redemption.

הִנֵּה הָמָן הָרָשָׁע, רָצָה לְאַבֵּד הֶאָרַת אֵלּוּ, וְלַהֲרֹג מָרְדְּכַי הָרָמוּז בְּהֶאָרָה זוֹ, כְּדֵי שֶׁתִּתְבַּטֵּל בִּנְיַן פַּרְצוּף נוּקְבָא הַנִּקְרָא רָחֵ״ל, וְלֹא יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חַס וְשָׁלוֹם. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמָיו רָצָה לְהֵטִיב עִמָּהֶם יוֹתֵר מִכָּל אֲשֶׁר הָיָה בַּתְּחִלָּה, שֶׁכָּמוֹהָ לֹא נִהְיְתָה מִימֵי קֶדֶם, וְהוּא, כִּי הֲלֹא הֶאָרָה זוֹ שֶׁל מָרְדְּכַי, אֵינָהּ יוֹצֵאת רַק בִּהְיוֹת סוֹד זְמַן דְּרוּמִיטָא, אָמְנָם אַחַר כָּךְ כְּשֶׁהֵם חוֹזְרִים פָּנִים בְּפָנִים, וּמִסְתַּלְּקִין הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא וְאִימָא, עִם הַמּוֹחִין מִן הַנּוּקְבָא רָחֵ״ל, וְחוֹזְרִין וְנִכְנָסִים תּוֹךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין כַּנּוֹדָע, הִנֵּה אָז שֶׁמִּתְבַּטֵּל הֶאָרָה זוֹ שֶׁל מָרְדְּכַי, בְּלִי סָפֵק. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רוֹצֶה לְהֵטִיב עִמָּנוּ, וּלְהָאִיר לָנוּ בְּכָל זְמַן וּזְמַן, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, שֶׁאָז נַעֲשָׂה הַנֵּס, וְשֶׁתָּמִיד בַּיָּמִים הָאֵלֶּה יִתְגַּלֶּה אוֹתוֹ הֶאָרָה שֶׁל מָרְדְּכַי, אֲפִילוּ אַחַר הֱיוֹתָן פָּנִים בְּפָנִים, וְתִשָּׁאֵר קַיֶּימֶת תָּמִיד. וְהִנֵּה הֶאָרָה הַזֹּאת לֹא הָיְתָה, לֹא בְּשַׁבָּת וְלֹא בְּיָמִים טוֹבִים, אֶלָּא בְּפוּרִים לְבַד, זֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ

זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כָּל הַמּוֹעֲדִים עֲתִידִים לִבָּטֵל, חוּץ מִן הַפּוּרִים, שֶׁנֶּאֱמַר וִימֵי הַפּוּרִים לֹא יַעַבְרוּ וְכוּ' (אסתר פרק ט' כח), וְהָבֵן מַה שֶּׁנֶּאֱמַר לֹא יַעַבְרוּ מִתּוֹךְ, כִּי תָּמִיד נִשְׁאַר הֶאָרָה זוֹ בַּזְּמַן הַזֶּה שֶׁל יְמֵי הַפּוּרִים, וְלֹא תִתְבַּטֵּל אַף גַּם בַּחֲזָרַת תּוֹךְ זְעֵיר אַנְפִּין פָּנִים בְּפָנִים, כִּי הִיא הֶאָרָה אֲשֶׁר מֵעוֹלָם לֹא נִהְיְתָה כָּמוֹהוּ:

וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם

זֶה סוֹד וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם (אסתר פרק ט' כח), פֵּירוּשׁ - כִּי אוֹתוֹ הַיְסוֹד שֶׁל אַבָּא, הַנִּקְרָא זִכְרָם, לֹא יָסוּף וְלֹא יִפְסֹק מִזַּרְעָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד, כִּי בְּכָל יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, יִהְיֶה אוֹתוֹ הַזָּכָר קַיָּים, וְנִתְגַּלָּה אוֹתוֹ הֶאָרָה:

הַמְּגִלָּה הִיא סוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא

The scroll of Esther is the secret of the Light of Yessod of Chokmah

וְזֶה סוֹד מְגִלַּת פּוּרִים, שֶׁלֹּא תִתְבַּטֵּל, כִּי אוֹתוֹ הַיְסוֹד שֶׁל אַבָּא, הוּא סוֹד מְגִלַּת פּוּרִים כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְנוֹדַע כִּי סוֹד מְגִלַּת הַתּוֹרָה, הוּא מְצִיאַת יְסוֹד דְּאַבָּא, תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, אוֹתָהּ הֶאָרָה הַיְתֵרָה הַיּוֹצֵאת לַחוּץ שֶׁל יְסוֹד רָחֵל נוּקְבָא, נִקְרָא מְגִלַּת פּוּרִים, שֶׁהוּא אָרוּךְ דִּמְיוֹן הַמְּגִלָּה בְּצוּרָתָהּ. וְהָעִנְיָן הוּא, כִּי כָּל אוֹתָן הַהֶאָרוֹת לֹא נִסְתַּלְּקוּ מִן רָחֵל בַּחֲזִירָתוֹ פָּנִים בְּפָנִים, רַק כָּל הֶאָרַת יִשָּׁאֲרוּ בָּהּ, אֲפִילוּ אַחַר סִלּוּק הַמּוֹחִין מִמֶּנָּה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל:

מְגִלָּה מִלְּשׁוֹן גִּלּוּי

Megila מגילה, 'scroll' is from the root of גילוי, 'revelation'.

גַּם מְגִלָּה, פֵּירוּשׁ לָשׁוֹן גִּלּוּי, וּפֵרוּשׁ מְצִיאַת יְסוֹד דְּאַבָּא הַמְּגֻלֶּה. גַּם מְגִלָּה חָסֵר יוּ"ד, גִּימַטְרִיָּא ג"פ הֲוָיָ"ה, שָׁם סוֹד שָׁלֹשׁ מוֹחִין דַּהֲוָיוֹ"ת שֶׁל חָכְמָה בִּינָה דַּעַת דְּנֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא הַמִּתְגַּלִּין בָּהּ. (א):

הַגָּהָה (א) (הַגָּ"ה. אֶפְשָׁר, כִּי לְפִי שֶׁיְּסוֹד הַמַּכְרִיעַ הוּא, וְכוֹלֵל נֶצַח הוֹד, לָכֵן בְּהִתְגַּלּוּת יְסוֹד דְּאַבָּא, מִתְגַּלִּין גַּם הַנֶּצַח הוֹד שֶׁהֵם חָכְמָה וּבִינָה דְּרָחֵל עַתָּה):

מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, לְתַקֵּן וְלִבְנוֹת אֶת פַּרְצוּף הַנּוּקְבָא

The gifts, charity, Tzedakah given on Purim connect us to Yessod and a righteous is the aspect of Yessod.

אָמְנָם כְּדֵי לְקַיֵּם אוֹתָהּ הֶאָרָה שֶׁל מָרְדְּכַי בְּרָחֵל בְּיוֹם פּוּרִים, לָכֵן אָנוּ נוֹתְנִין צְדָקָה לַעֲנִיִּים, כְּדֵי שֶׁבְּכֹחַ הַצְּדָקָה הַהִיא, תִּנָּתֵן גַּם אוֹתוֹ הַצְּדָקָה מִן הַיְסוֹד

דְּאַבָּא הַנִּקְרָא צַדִּיק, לְרָחֵל הַנִּקְרֵאת צֶדֶק, וְזֶהוּ לְעִנְיַן תִּקּוּן פַּרְצוּף שֶׁל רָחֵל עַצְמָהּ, עַל יְדֵי צְדָקָה, דְּהָא בְּהִתְחַבְּרוּת צֶדֶק וְצַדִּיק, נִקְרֵאת צְדָקָה:

אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, לְהַמְשִׁיךְ מוֹחִין לַנּוּקְבָא

אָמְנָם יֵשׁ בְּחִינָה אַחֶרֶת, וְהוּא הֶאָרַת מוֹחִין שֶׁהָיָה לָהּ בְּעֵת הַדּוֹרְמִיטָא, וְכַוָּנָתוֹ הֵם, שֶׁאוֹתָן הָאָרוֹת יִשָּׁאֲרוּ, גַּם בַּמּוֹחִין שֶׁבָּהּ, וְלֹא בְּסוֹד תִּקּוּן הַפַּרְצוּף עַצְמוֹ, וְזֶה נַעֲשָׂה עַל יְדֵי הַצְּדָקָה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, רַק תּוֹסְפוֹת הֶאָרָה יַתִּירָה בְּסוֹד הַמּוֹחִין, וְהִנֵּה זֶה נַעֲשָׂה עַל יְדֵי אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, כִּי **אֲכִילָה** גִּימַטְרִיָּא **אֲדֹנָי** עִם הַכּוֹלֵל, שֶׁהִיא רָחֵל. וְזֶהוּ אֲכִילָה – אָכַל י"ה, כִּי יִמָּשְׁכוּ אֵלֶיהָ הַמּוֹחִין, אֲשֶׁר הֵם כּוּלָּם בְּסוֹד י"ה, כַּמְבֹאָר אֶצְלֵינוּ בְּמָקוֹם אַחֵר. וְגַם שְׁתִיָּה, פֵּירוּשׁ – שֵׁת י"ה, וְהוּא סוֹד הַחָכְמָה וּבִינָה, הַנִּקְרָאִים י"ה י"ה, כִּי הַדַּעַת שֶׁלָּהּ הוּא קַ"ל מִצַּד הַגְּבוּרוֹת, וְלֵית בָּהּ אֶלָּא נְהִירִין דִּתְרֵי מוֹחִין גְּלִיפִין בָּהּ:

קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, לְגַלּוֹת וּלְהוֹצִיא אֶת הָאוֹרוֹת

Reading of the Megilah is to reveal the Light in Malchut

אָמְנָם קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, הוּא עִנְיָן שְׁלִישִׁי, וְהוּא לְהוֹצִיא אוֹתָן הָאָרוֹת לַחוּץ מִיְּסוֹד רָחֵל, בְּסוֹד מְגִלָּה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְדַי בָּזֶה:

פֵּירוּשׁ בִּרְכַּת "עַל מִקְרָא מְגִלָּה" - לִקְרֹא וּלְגַלּוֹת לַחוּץ אֶת יְסוֹד אַבָּא

וְזֶה סוֹד עַל מִקְרָא מְגִלָּה, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַרְתְּ לְמִקְרָא וּלְמַסַּע אֶת הַמַּחֲנוֹת (בְּמִדְבַּר פֶּרֶק י' ב'), לִקְרוֹתָהּ וּלְהוֹצִיאָהּ לַחוּץ וְתִתְגַּלֶּה שָׁם:

עוֹד דְּרוּשׁ בְּעִנְיַן הַנְּסִירָה וְהַחֲזָרָה פָּנִים בְּפָנִים

The Babilonyan exile was 70 years and on that time they corrected the distance they had from the Holy Temple. The process was similar to the creation of Adam and Eve through the sleep and revelation of Eve from the 'rib' (side) of Adam and bring them face to face.

עִנְיַן הַפּוּרִים בִּזְמַן הַגָּלוּת, כִּי בְּבָבֶל אָז הָיְתָה הַמַּלְכוּת בְּסוֹד נְקוּדָה, וְיָרְדָה לְמַטָּה בַּבְּרִיאָה, וּצְרִיכָה בִּנְיָן מְחֻדָּשׁ עַל יְדֵי הַמּוֹחִין שֶׁיִּכָּנְסוּ בָּהּ בַּבְּרִיאָה. וְהַחֲסִידִים שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, וְהֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר (מְלָכִים ב' פֶּרֶק כד טז), הָיוּ מְתַקְּנִים אוֹתָהּ בְּכָל שִׁבְעִים שָׁנָה שֶׁל גָּלוּת בָּבֶל, כָּל הַשֶּׁבַע סְפִירוֹת שֶׁלָּהּ, עַד שֶׁהֶעֱלוּ אוֹתָהּ לִמְקוֹמָהּ, בֵּין תְּרֵין דְּרוֹעִין, וְכֵיוָן שֶׁנִּכְנְסוּ בָּהּ הַמּוֹחִין, נָפַל שֵׁינָה עַל זְעֵיר אַנְפִּין, כָּל אוֹתָן שִׁבְעִים שָׁנָה, כַּנּוֹדָע בַּדְּרוּשִׁים, שֶׁכְּשֶׁהִיא צְרִיכָה בִּנְיָן מְחֻדָּשׁ, אָז הָיָה הַזְּעֵיר אַנְפִּין בְּסוֹד דּוֹרְמִיטָא, שֶׁנִּסְתַּלְּקוּ מִמֶּנּוּ נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא וְאִימָּא.

(כָּתַב הָרַב בִּנְיָמִין, דְּאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה, וְהָעִקָּר הַדְּרוּשׁ דִּלְעֵיל, כִּי אֵין דּוּרְמִיטָא אֶלָּא אַחַר הֱיוֹת פַּרְצוּף שָׁלֵם אָחוֹר בְּאָחוֹר, וְעַיֵּן בְּכַוָּנַת נְסִירָה) וְנִכְנְסוּ לַמַּלְכוּת לִבְנוֹתָהּ, בְּסוֹד וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלָע (בראשית פרק ב' כב), כַּאֲשֶׁר הָיָה בִּתְחִלַּת בְּרִיאַת עוֹלָם:

בְּסוֹף הַשִּׁבְעִים שָׁנָה, יָצָא מָרְדְּכַי שֶׁהוּא מִבְּחִינַת הֶאָרַת יְסוֹד אַבָּא

At the end of the 70 years Mordechai came and revealed the light of that correction (mentioned above). The second Holy Temple could be built.

וּבְסוֹף הַשִּׁבְעִים שָׁנָה, יָצָא מָרְדְּכַי שֶׁהוּא מִבְּחִינַת הֶאָרַת יְסוֹד אַבָּא, הַיּוֹצְאִין חוּץ מִיְּסוֹד הַמַּלְכוּת, כִּי כְּשֶׁהָיוּ נֶצַח הוֹד יְסוֹד שֶׁל אִמָּא תּוֹךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין, הָיוּ מְלוּבָּשִׁים בָּהֶם הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא, וְהָיָה יְסוֹד דְּאִימָּא נִכְנָס בְּתוֹךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין עַד הֶחָזֶה, וִיסוֹד אַבָּא עוֹבֵר וְיוֹצֵא עַד סוֹף הַיְּסוֹד שֶׁל זְעֵיר אַנְפִּין, אַךְ כְּשֶׁנִּסְתַּלְּקוּ נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא וְאִמָּא, וְנִכְנְסוּ בַּמַּלְכוּת כְּדֵי לִבְנוֹתָהּ, נִמְצָא שֶׁיְּסוֹד דְּאַבָּא, הוּא עוֹבֵר וְיוֹצֵא לַחוּץ לִיסוֹד הַמַּלְכוּת, וְזֶהוּ וַיַּעֲבֹר מָרְדְּכַי (אסתר פרק ד' יז), כִּי הָיָה מֵאוֹתוֹ בְּחִינָה הַיּוֹצֵאת לַחוּץ:

סוֹד הַפָּסוּק לְקָחָהּ מָרְדְּכַי לוֹ לְבַת

The secret of Esther 2:7 is about Mordechai connecting to Malchut to bring the light into it. Not taking Esther as daughter but connecting to the aspect of Vessel.

וְזֶה סוֹד גַּם כֵּן לְקָחָהּ מָרְדְּכַי לוֹ לְבַת (אסתר פרק ב' ז'), וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אַל תִּקְרָא לוֹ לְבַת, אֶלָּא לְבַיִת, כִּי יְסוֹד אַבָּא נִכְנָס בְּרָחֵל, וְהִיא לוֹ לְבַיִת:

מְגִלָּה לָשׁוֹן גִּלּוּי, וְהוּא יְסוֹד אַבָּא, שֶׁהוּא מְגַלֶּה חוּץ מִיְּסוֹד רָחֵל

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה בְּעִנְיַן הַמְּגִלָּה, נִקְרָא סֵפֶר, וְנִקְרָא אִגֶּרֶת, כִּי מְגִלָּה לָשׁוֹן גִּלּוּי, וְהוּא יְסוֹד אַבָּא, שֶׁהוּא מְגַלֶּה חוּץ מִיְּסוֹד רָחֵל, כְּשֶׁהוּא בִּמְקוֹמוֹ בִּזְעֵיר אַנְפִּין נִקְרָא סֵפֶר, וּכְשֶׁהוּא בְּנוּקְבָא נִקְרָא אִגֶּרֶת. (אִגֶּרֶת בְּגִימַטְרִיָּא שכ"ה וּמַנְצְפַ"ךְ, בְּלִקּוּטֵי תּוֹרָה סֵפֶר יְחֶזְקֵאל, וְתָבִין שֶׁאָז הָיָה קִבּוּץ כָּל הַדִּינִים, פּוּרִים חָסֵר וָ"ו לְשׁוֹן רַבִּים, שְׁנֵי פְּעָמִים פ"ר, גִּימַטְרִיָּא שְׁנֵי פְּעָמִים מַנְצְפַ"ךְ, עוֹלֶה קס"ת, הַמַּנְצְפַ"ךְ עֶלְיוֹן הִיא גְּבוּרוֹת גַּדְלוּת דְּבִינָה, וְהֵם מְכִילִין אֶל גְּבוּרוֹת אֲחֵרִים, (ספרים אחרים: וְהַשְּׁנֵי חֲסָדִים) וְלָזֶה גַּבְרִיאֵל אֲשֶׁר קֶסֶת הַסּוֹפֵר בְּמָתְנָיו וְהָאֵזוֹר בְּמָתְנָיו, כִּי הֵם נֶצַח הוֹד יְסוֹד, הֵם סוֹד כָּל הַגְּבוּרוֹת שֶׁלּוֹקְחִין מַנְצְפַ"ךְ מִבִּינָה, וּמַנְצְפַךְ מִמַּלְכוּת, הֵם גִּימַטְרִיָּא קֶסֶ"ת):

הָמָן הָרָשָׁע הָיָה מְכַשֵּׁף גָּדוֹל, וְאִשְׁתּוֹ זֶרֶשׁ מְכַשֵּׁפָה גְּדוֹלָה, וַעֲשָׂרָה בָּנָיו עֶשֶׂר סְפִירוֹת דִּקְלִיפּוֹת

Haman was a great Wizard, his wife, Zeresh was a great witch and his ten sons were ten Sefirot of the Klipah. They wanted to eliminate the possibility of the Israelites to connect to the Light of Yessod that will allow them revelation of great light.

וְהִנֵּה הָמָן הָרָשָׁע הָיָה מְכַשֵּׁף גָּדוֹל, וְאִשְׁתּוֹ זֶרֶשׁ מְכַשֵּׁפָה גְּדוֹלָה, וַעֲשָׂרָה בָּנָיו עֶשֶׂר סְפִירוֹת דִּקְלִיפּוֹת. וְרָאָה אוֹתוֹ הֶאָרָה הַגְּדוֹלָה, וְהֵבִין שֶׁרוֹצֶה לַחֲזוֹר הַמַּלְכוּת פָּנִים בְּפָנִים, וְשֶׁיַּחְזְרוּ מוֹחִין נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא וְאִמָּא לִזְעֵיר אַנְפִּין, וְלֹא יִשָּׁאֵר בְּסוֹד דוֹרְמִיטָא, וּבָזֶה יִהְיֶה גְּאוּלָה לְיִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן רָצָה לְבַטֵּל אֶת הֶאָרָה. וְהִנֵּה הָמָן גִּימַטְרִיָּא צ״ו, וְאֵין צַו אֶלָּא עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁהוּא רָאָה זֶה הָעִנְיָן מִתּוֹךְ הַקְּלִיפָּה, שֶׁהִיא עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁהִיא בַּעֲשִׂיָּה, שֶׁעוֹלֶה אֵל אֲדֹנָ״י. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמָיו, עָשָׂה עִמָּנוּ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת בַּזְּמַן הַהוּא, וּבִטֵּל מַחְשַׁבְתּוֹ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁאוֹתוֹ הֶאָרָה הִבְטִיחָנוּ שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד בַּזְּמַן הַזֶּה, וְאַף עַל פִּי שֶׁיַּחְזְרוּ הַמּוֹחִין לִמְקוֹמוֹ בִּזְעֵיר אַנְפִּין, שֶׁיִּשָּׁאֵר אוֹתוֹ הֶאָרָה הַהִיא בַּמַּלְכוּת, כַּאֲשֶׁר הָיָה בְּאוֹתוֹ זְמַן:

הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל יְסוֹד אַבָּא

וְזֶהוּ וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה וְכוּ׳, נִזְכָּרִים וְכוּ׳ (אסתר פרק ט׳ כח), דְּהַיְנוּ יְסוֹד הַנִּקְרָא זָכָר, יָסוּ״ף, יוֹסֵף שֶׁהוּא יְסוֹד, מִזַּרְעָם שֶׁנִּכְנַס בְּרָזֶל. וּמַה שֶּׁאָמַרְנוּ שֶׁאוֹתוֹ הֶאָרָה שֶׁל יְסוֹד אַבָּא, לֹא הָיָה אֶלָּא בְּסוֹף שִׁבְעִים שָׁנָה, אַף עַל פִּי שֶׁבְּכָל לַיְלָה נִכְנָסִים בַּמַּלְכוּת נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא מְלוּבָּשִׁים תּוֹךְ נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאִמָּא, אִם כֵּן הָיָה רָאוּי שֶׁבְּכָל לַיְלָה יִתְגַּלֶּה יְסוֹד אַבָּא, מִכָּל מָקוֹם אֵין אוֹתוֹ הֶאָרָה יוֹצֵאת וְנִכֶּרֶת אֶלָּא לִזְמַן אָרוּךְ, וְלָזֶה לֹא יָצָא אֶלָּא בְּסוֹף זְמַן גָּלוּת:

שַׁעַר רֹאשׁ חוֹדֶשׁ חֲנֻכָּה וּפוּרִים – פֶּרֶק ו:

מִצְוֹת פּוּרִים

עִנְיַן מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים. הַמָּנוֹת, הֵם חֲסָדִים וּגְבוּרוֹת שֶׁבַּיְּסוֹד אַבָּא, וְנִיתָּנִין לַמַּלְכוּת, וְהֵם מִשְׁתַּלְּחִין מִתִּפְאֶרֶת שֶׁבָּהּ לַיְּסוֹד שֶׁבָּהּ, וְזֶהוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ (אסתר פרק ט׳ כב), וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, הֵם חָכְמָה וּבִינָה שֶׁלָּהּ, שֶׁנַּעֲשָׂה לָהּ מִנֶּצַח הוֹד יְסוֹד שֶׁל אַבָּא, וְכָל זֶה הוּא לְהַגְדִּילָהּ וְלַעֲשׂוֹתָהּ פַּרְצוּף

אַבָּא גַּם כֵּן, וְכָל זֶה הוּא נַעֲשָׂה לָהּ מִבְּחִינַת אוֹתוֹ הֶאָרָה שֶׁאָמַרְנוּ, דְּהַיְנוּ מִמָּה שֶׁמְּגֻלֶּה מִיְּסוֹד אַבָּא, דְּהַיְנוּ מְגֻלָּה. וְאַחַר כָּךְ אָנוּ קוֹרְאִין הַמְּגִלָּה, וְהַכַּוָּנָה לְהַמְשִׁיךְ אוֹתוֹ הֶאָרָה וְלַזִּוּוּג, וְלָזֶה אָמְרוּ שֶׁפּוֹשְׁטָהּ וְקוֹרְאָהּ כְּאִגֶּרֶת. וְאַחַר כָּךְ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְהַכַּוָּנָה – שֶׁלְּאַחַר שֶׁעֲשִׂינוּ אוֹתָהּ פַּרְצוּף אַבָּא, בְּסוֹד מָנוֹת וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, אָנוּ מַמְשִׁיכִין לָהּ הֶאָרַת הַמּוֹחִין בִּהְיוֹתָהּ פָּנִים בְּפָנִים מִבְּחִינָה הַנִּזְכֶּרֶת לְעֵיל, שֶׁהִיא אוֹתָהּ הֶאָרָה הַיּוֹצֵאת לַזִּוּוּג:

צָרִיךְ לְכַוֵּן בָּאֲכִילָה, לִשְׁנֵי י״ה י״ה בְּמִילוּי יוֹדִ״ן

צָרִיךְ לְכַוֵּן בָּאֲכִילָה, לִשְׁנֵי י״ה י״ה בְּמִילוּי יוֹדִ״ן, יו״ד ה״י יו״ד ה״י. וּתְכַוֵּן שֶׁהוּא מִשֵּׁם ע״ב, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד מוֹחַ דְּחָכְמָה. וּבִשְׁתִיָּה יְכַוֵּן לִשְׁנֵי פְּעָמִים י״ה י״ה בְּמִילוּי יוּדִ״ן, יו״ד ה״י יו״ד ה״י. וּתְכַוֵּן, שֶׁהוּא מִשֵּׁם ס״ג שֶׁהִיא בַּבִּינָה, עוֹלֶה גִּימַטְרִיָּא יַיִן, שֶׁהוּא נֶגֶד מוֹחַ בִּינָה. וְזֶהוּ אֲכִילָה – אָכַל י״ה. שְׁתִיָּה – שֵׁ״ת י״ה. וּלְכַוֵּן לְהַמְשִׁיךְ לָהּ מוֹחִין אֵלּוּ, מוֹחַ הַחָכְמָה עַל יְדֵי אֲכִילָה, ב׳ פְּעָמִים י״ה י״ה, יוד ה״י יו״ד ה״י דְּע״ב. וּמוֹחַ בִּינָה עַל יְדֵי שְׁתִיָּה, שְׁנֵי פְּעָמִים יו״ד ה״י יו״ד ה״י דְּס״ג, גִּימַטְרִיָּא יַיִן. כִּי אֵין לָהּ אֶלָּא תְּרֵין מוֹחִין, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת הַשְּׁתִיָּה מְרֻבָּה מֵאֲכִילָה, לִרְמוֹז לַמַּלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת גְּבוּרָה, וּמוֹחַ בִּינָה גּוֹבֵר בְּנוּקְבָא, לָכֵן צָרִיךְ לִהְיוֹת הַשְּׁתִיָּה מְרֻבָּה. (א):

הַגָּהָה

(א) הַגָּהָ״ה: לָכֵן אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וְשָׂרָיו שֶׁהָיְתָה כַּוָּנָתָן לַהֲרֹס בִּנְיַן פַּרְצוּף נוּקְבָא, הָיְתָה שְׁתִיָּה כַּדָּת (אסתר פרק א׳ ח׳), אֲכִילָה מְרֻבָּה מִשְּׁתִיָּה, אֵין אוֹנֵס, שֶׁהוּא רֶמֶז לְנֶצַח הוֹד אוֹתִיּוֹת נ״ס, וְחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת וְהַשְּׁנֵי כּוֹלְלִים גִּימַטְרִיָּא אוֹנֵס, וְכָל זֶה הָיָה כְּדֵי לַהֲרֹס פַּרְצוּפָהּ:

צָרִיךְ אִינַשׁ לִבְסוּמֵי בְּפוּרַיָּא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי

וְהִנֵּה מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שֶׁצָּרִיךְ אִינַשׁ לִבְסוּמֵי בְּפוּרַיָּא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי, הַכַּוָּנָה הִיא – כִּי יָדוּעַ שֶׁיֵּשׁ נִיצוֹץ שֶׁל קְדוּשָּׁה בְּכָל קְלִיפָּה הַמְּחַיֶּה אוֹתָהּ, וְאִם יִסְתַּלְּקוּ מִמֶּנּוּ לֹא יִשָּׁאֵר לוֹ חִיּוּת וְיִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי מִיָּד. (ב):

הַגָּהָה

(ב) הַגָּהָ״ה צֶמַח: וְאַף עַל פִּי דְּאִכְלוּ רֵעִים אִינוּן אַבָּא וְאִימָא, וּשְׁתוּ דּוֹדִים אִינוּן

זְעֵיר וְנוּקְבָא עִם כָּל זֶה, אַף עַל פִּי שֶׁכַּחֲדָא שַׁרְיָין, הִנֵּה אִמָּא נוֹתֵן הַגְּבוּרָה דְּנוּקְבָא, שֶׁהֵם סוֹד הַיַּיִן. וְאַבָּא נִשְׁאַר בְּסוֹד הָאֲכִילָה לְמַעְלָה, לָכֵן הַשְּׁתִיָּה שֶׁנִּגְלָה לְמַטָּה, הוּא יוֹתֵר עַל הָאֲכִילָה שֶׁהִיא לְמַעְלָה, עַד כָּאן הַגָּהָ"ה:

בַּיּוֹם הַגָּדוֹל הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ אוֹתוֹ הֶאָרָה גְּדוֹלָה

וְהִנֵּה בַּיּוֹם הַגָּדוֹל הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ אוֹתוֹ הֶאָרָה גְּדוֹלָה, אָנוּ רוֹצִין שֶׁגַּם לְזֹאת הַנִּצּוֹץ יַגִּיעַ לוֹ זִיוּוֹת לְעַצְמוֹ, מִזֶּה הַהֶאָרָה, אֲבָל לֹא שֶׁיַּגִּיעַ כָּל כָּךְ לְהָאִיר לַקְּלִפָּה (וְלָזֶה צָרִיךְ שֶׁיִּשְׁתַּכֵּר הָאָדָם בַּיּוֹם הַזֶּה, עַד שֶׁלֹּא יֵדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי, אוּלַי יִשְׁגֶּה וְיִתֵּן בְּרָכָה לְאוֹתוֹ נִיצוֹץ שֶׁבַּקְּלִיפָּה וְיִתְבָּרֵךְ גַּם הוּא, אֲבָל לֹא תִּהְיֶה בְּרָכָה כַּוָּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁאִם יִהְיֶה כֵּן יַגִּיעַ לוֹ הַרְבֵּה, וְתִתְבָּרֵךְ גַּם הַקְּלִיפָּה) (נוסח אחר: וְלָכֵן צָרִיךְ לוֹמַר בָּרוּךְ הָמָן, לְהַמְשִׁיךְ אוֹר גַּם לְנִיצוֹץ הַהוּא, לָכֵן צָרִיךְ לְאוֹמְרוֹ שֶׁלֹּא בְּכַוָּונָה אַחַר שֶׁהוּא שִׁכּוֹר וּכְבָר יָצָא מִדַּעְתּוֹ, וְאִם הָיָה בְּכַוָּונָה חַס וְשָׁלוֹם יָאִיר גַּם אֶל הַקְּלִיפָּה) וְלַעֲדַ"נ, כִּי כְּשֶׁאָנוּ מַמְשִׁיכִין אוֹתוֹ מוֹחַ בִּינָה בְּרָזֵל, עַל יְדֵי שְׁתִיַּת הַיַּיִן בְּרִבּוּי גָּדוֹל, יֵשׁ הֶאָרָה גְּדוֹלָה שֶׁיִּהְיֶה זֶה כֹּחַ לְהָאִיר גַּם לַנִּצּוֹץ הַהוּא שֶׁבְּתוֹךְ הַקְּלִיפָּה:

מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת

עִנְיַן מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת – אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שְׁתֵּי מָנוֹת לְאִישׁ אֶחָד, וּשְׁתֵּי מַתָּנוֹת לִשְׁנֵי הָאֶבְיוֹנִים. גַּם יֵשׁ לָדַעַת, לָמָּה בְּרֵעֵהוּ אָמַר מָנוֹת בְּתָי"ו אֶחָד, וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים בִּשְׁנֵי תָּוִי"ן. אָמְנָם כְּבָר יָדַעְתָּ, כִּי הַיְסוֹד נִקְרָא אִישׁ, וְעִיקַּר הֶאָרָה יוֹם זֶה, הוּא גִּלּוּי יְסוֹד אַבָּא, וְהוּא זָכָר בִּהְיוֹתוֹ מְלֻבָּשׁ תּוֹךְ הַיְסוֹד דְּאִמָּא, לָכֵן אָמַר מָנוֹת בְּתָי"ו אֶחָד לְבַד, כִּי תָּי"ו הוּא מִצַּד הַנּוּקְבָא, בְּאֹפֶן שֶׁהֵם שְׁתֵּי מָנוֹת – אֶחָד מִצַּד אַבָּא, דְּהַיְנוּ אוֹתִיּוֹת מ"ן וְאֶחָד מִצַּד נוּקְבָא ו"ת. וְאָמַר אִישׁ לְרֵעֵהוּ, אִישׁ שֶׁהוּא יְסוֹד אַבָּא, לְרֵעֵהוּ שֶׁהוּא יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין, כִּי אִם הֱיוֹת אַבָּא גָּדוֹל, בִּהְיוֹתוֹ יוֹרֵד לִמְקוֹם הַיְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין נִקְרָא רֵעֵהוּ, עַל דֶּרֶךְ זְעֵיר אַנְפִּין כְּשֶׁיּוֹרֵד לַיְצִירָה, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ (רות פרק ד' ז') וְזֹאת לְפָנִים):

וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים

וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים שֶׁהֵם מִצַּד אִמָּא, וְלָכֵן הֵם בִּשְׁתֵּי תָּוִי"ן, כִּי הֵם מִצַּד הַנּוּקְבָא, וְהֵם שְׁתֵּי מַתָּנוֹת לִשְׁנֵי אֶבְיוֹנִים, שֶׁהֵם נֶצַח הוֹד, שֶׁהֵם אֶבְיוֹנִים, כַּאֲשֶׁר יָדַעְתָּ עִנְיַן הָעֲרָבָה, שֶׁאֵין בָּהּ לֹא טַעַם וְלֹא רֵיחַ, וְהֵם נִקְרָאִים אֶבְיוֹנִים, עַד הוֹד הִיא הִתְפַּשְּׁטוּתָם:

בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה נוֹתְנִין צְדָקָה לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ

גַּם מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, כִּי בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה נוֹתְנִין צְדָקָה לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ, הָעִנְיָן - כִּי הַגַּבַּאי שֶׁל צְדָקָה, הוּא הַיְסוֹד, וּבִימֵי הַחוֹל שֶׁהוּא יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין, צָרִיךְ לִרְאוֹת לְמִי נוֹתֵן הַצְּדָקָה, כִּי יֵשׁ בּוֹ אֲחִיזַת דִּין. אֲבָל עַתָּה שֶׁהוּא יְסוֹד אַבָּא הֶאָרָה גְּדוֹלָה, וְאֵין צָרִיךְ לְהַקְפִּיד, אֶלָּא כָּל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ נוֹתְנִין לוֹ. (צֶמַח, מִכָּאן לְאָבֵל בְּפוּרִים, שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג דְּבָרִים שֶׁבְּפַרְהֶסְיָא, וְלֹא דְּבָרִים שֶׁבְּצִנְעָה, כִּי גַּם בְּפוּרִים יֵשׁ יְסוֹד אַבָּא):

בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּגִלָּה

וְהִנֵּה בִּבְרָכָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּגִלָּה, הֵם חָמֵשׁ מַטְבְּעוֹת, חָמֵשׁ פְּעָמִים נ"וּ, הָרָב אֶת רִיבֵנוּ וְהַדָּן אֶת דִּינֵנוּ וְכוּ', כְּנֶגֶד חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת מַנְצְפַ"ךְ בַּעֲלֵי הַדִּין וְהַמְּרִיבָה:

סוֹד הַבְּרָכָה שֶׁל הַמְּגִלָּה

סוֹד הַבְּרָכָה שֶׁל הַמְּגִלָּה הוּא, כִּשְׁאָר בִּרְכַּת הַמִּצְוֹת הַמְּבֹאָרִים בְּמָקוֹם אַחֵר, בָּרוּךְ - בְּבִינָה. אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ - חֶסֶד תִּפְאֶרֶת גְּבוּרָה. אֲשֶׁר - בִּינָה. קִדְּשָׁנוּ - בְּסוֹד הַתִּפְאֶרֶת. בְּמִצְוֹתָיו - נֶצַח הוֹד. וְצִוָּנוּ - עַל יְדֵי הַיְסוֹד. עַל מִקְרָא מְגִלָּה - סוֹד הַמַּלְכוּת. מְגִלָּה נִקְרָא הֶאָרָה הַיּוֹצֵאת חוּץ מִן הַיְסוֹד דְּאַבָּא, וְהוּא סוֹד (אסתר פרק ח' טו), וּמָרְדֳּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְכוּ', וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה מִסִּטְרָא דְּאַבָּא, גָּדוֹל עַל כּוּלָּם, אָדָם קַדְמָאָה, וְדַי בָּזֶה לַמֵּבִין. וְזֶה סוֹד מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁנִּתְגַּלָּה חוּץ. מִן הַמַּלְכוּת, וְזֶה שֶׁעָשָׂה נִסִּים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְעַל עַמִּים אָרִים נִסִּי (ישעיה פרק מט כב), הוּא הַנֵּס הַגָּדוֹל הַמִּתְגַּלֶּה בַּזְּמַן הַזֶּה, אֲשֶׁר כָּמוֹהוּ לֹא נִהְיָתָה. גַּם שֶׁהֶחֱיָינוּ בַּיְסוֹד, וְקִיְּמָנוּ, בְּנֶצַח וְהוֹד. וּכְמָא דְּאַתְּ אֲמַרְתְּ וְאֵת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם (דברים פרק יא ו'), וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה, זֶה הַמַּלְכוּת, שֶׁהִגִּיעָנוּ אֶל שְׁלֹשׁ הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל, שֶׁהֵם נֶצַח הוֹד יְסוֹד הַזֶּה לְצֵאת וְלַהֲלֹךְ לַחוּץ, וְדַי בָּזֶה עַד יֵעָרֶה עָלֵינוּ רוּחַ מִמָּרוֹם:

בִּרְכַּת הַמְּגִלָּה מֵהַחֲבֵרִים

מֵהַחֲבֵרִים: בִּרְכַּת הַמְּגִלָּה, דַּע, כִּי שֹׁרֶשׁ הָמָן הָיָה מִן הַקְּלִיפּוֹת, שֶׁכְּנֶגֶד זְעֵיר אַנְפִּין דִּבְרִיאָה. וְאוֹת ה' מוֹרֶה כֹּחַ חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת דְּמַנְצְפַ"ךְ, וְאוֹתִיּוֹת מ"ן מוֹרֶה עַל שְׁנֵי הָרִאשׁוֹנִים הַיּוֹתֵר קָשׁוֹת:

זֶרֶשׁ

וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ הָיְתָה מְשׁוֹרֶשֶׁת מִן הַגְּבוּרָה הַשְּׁלִישִׁית, שֶׁהוּא צ' דְּמַנְצְפַ"ךְ. וְסִימָנָךְ ז' פְּצִירָא, וְהִיא עַצְמָהּ בַּת שֶׁבַע שֶׁל הַטֻּמְאָה, בְּסוֹד ז' תְּחִלָּה שְׁמָהּ שֶׁהוּא נֶגֶד דִּין שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה בִּפְרוֹטְרוֹט בְּסוֹד מוֹסִיף גּוֹרֵעַ, הֵם ז' דְּזֶרֶשׁ, וְהֵם מִתְרַבּוֹת שֶׁבַע פְּעָמִים ע', לְמִסְפַּר חָמֵשׁ מֵאוֹת, הֲרֵי אֵלּוּ ר"ש דְּזֶרֶשׁ, סוֹד הַדִּינִין שֶׁל אֲחוֹרַיִם דֶּאֱלֹהִים בְּרִבּוּעַ, וְשֶׁל מִלּוּיָם בְּיוּדִי"ן:

חֲכָמָיו

וַחֲכָמָיו שָׁרְשָׁם בְּאוֹתִיּוֹת פ"ךְ דְּמַנְצְפַ"ךְ, שֶׁהָיוּ תְּחִלָּה אוֹהֲבָיו עוֹזְרִים וּמַחֲזִיקִים לְרִשְׁעוֹ, וּכְשֶׁהִתְחִילוּ לְהַמְתִּיק בְּסוֹד יְמִין יי' רוֹמֵמָה (תהילים פרק קיח טז), נִקְרְאוּ חֲכָמָיו. וְהוּא חָשַׁב לְהַשְׁחִית אֶת מָרְדְּכַי, שֶׁהָיָה מִיסוֹד אַבָּא וּמִתְפַּשֵּׁט בִּזְעֵיר אַנְפִּין, עַל יְדֵי ע"ץ גָּבוֹהַּ, וְלָזֶה הָיָה גָּבוֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה, רָמוּז לְה"ה דְּאִמָּא, אֲשֶׁר יְסוֹד אַבָּא עוֹבֵר דֶּרֶךְ שָׁם כָּלוּל בָּהֶם:

לָכֵן צָרִיךְ לְכַוֵּן בִּבְרָכָה רִאשׁוֹנָה עַל מִקְרָא מְגִלָּה

וְהִפִּיל פּוּר (אסתר פרק ט' כד), פֵּירוּשׁ – שֶׁנָּעַץ ו'. הָרָמוּז לוֹ' בֵּין אוֹתִיּוֹת פ"ר, גִּימַטְרִיָּא מַנְצְפַ"ךְ, כְּדֵי לְסַבְּבוֹ בִּגְבוּרָתוֹ. וְהוּא לֹא יָדַע, כִּי שְׁנֵי פְּעָמִים קמ"ג יֵשׁ בְּאִמָּא מִיְּמִינָא וּמִשְּׂמָאלָא, עוֹלִין גַּם כֵּן פּוּר, עַל כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים אֵלֶּה פּוּרִים (אסתר פרק ט' כו), כִּי אוֹתִיּוֹת מ"י שֶׁבְּבִינָה נִשְׁתַּתְּפָה לִזְעֵיר אַנְפִּין, לַהֲפֹךְ הַקְּלָלָה לִבְרָכָה עַל יְדֵי אֶסְתֵּר, שֶׁהִיא יְסוֹד דְּאִמָּא, לָכֵן צָרִיךְ לְכַוֵּן בִּבְרָכָה רִאשׁוֹנָה עַל מִקְרָא מְגִלָּה, בַּהֲוָיָ"ה נִקּוּד פַּתָּח שׁוּרֶק צֵירֵי, כִּי מֵאַבָּא שֶׁהוּא י', וּנְקֻדָּה פַּתָּח, יוֹרְדִין חֲמִשָּׁה חֲסָדִים סוֹד ה' רִאשׁוֹנָה, מִיְּסוֹד דִּידֵיהּ הָרָמוּז בְּנִקּוּד שׁוּרֶק, וּמִתְפַּשְּׁטוֹת לִזְעֵיר אַנְפִּין שֶׁהוּא ו', כַּיְּסוֹד שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא גַּם כֵּן שׁוּרֶק. וְהַכֹּל עַל יְדֵי אִמָּא, מִמַּלְכוּת דִּיְסוֹד שֶׁלָּהּ, שֶׁהִיא אַחֲרוֹנָה, וּנְקֻדָּה צֵירֵי מֵאִמָּא:

נִקּוּד בְּרָכָה שְׁנִיָּה

וְנִקּוּד בְּרָכָה שְׁנִיָּה, הַהֲוָיָ"ה זְכָרִים בְּחִירֶק, וּנְקֵבוֹת בְּקִבּוּץ, לִכְלֹל בְּנֵס זֶה נֶצַח הוֹד. וְאַף עַל פִּי שֶׁעִקָּרוֹ בְּנֶצַח, וַחֲנֻכָּה בְּהוֹד, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי אַבָּא וְאִמָּא שְׁנֵיהֶן נִתְיַחֲדוּ בְּנֵס זֶה, וְהִנֵּה אַבָּא סוֹף הִתְפַּשְּׁטוּתוֹ בְּנֶצַח, וְאִמָּא בְּהוֹד:

וּבַהֲוָיָ"ה שֶׁל שֶׁהֶחֱיָנוּ

וּבְהַוָיָ"ה שֶׁל שֶׁהֶחֱיָינוּ, צָרִיךְ לְכַוֵּן בְּב' הֲוָיוֹת, רִאשׁוֹנָה לִשְׁלֵמוּתוֹ. חַד, כּוּלוֹ חוֹלָ"ם שֶׁהוּא אוֹר וְנִקּוּד זְעֵיר אַנְפִּין, וְא' כּוּלוֹ חִירִק שֶׁהוּא נִקּוּד נֶצַח, שֶׁהוּא הָיָה עִקַּר הַנֵּס. וְדַע, כִּי בְּכָל שֶׁהֶחֱיָינוּ, צָרִיךְ לְכַוֵּן בְּב' הֲוָיוֹת, רִאשׁוֹנָה לְעוֹלָם חוֹלָם, וְהַשְּׁנִיָּה לְפִי הַזְּמַן:

בִּבְרָכָה אַחֲרוֹנָה

וּבִבְרָכָה אַחֲרוֹנָה, בִּפְתִיחָתָהּ, צָרִיךְ לְכַוֵּן כָּל הָאוֹתִיּוֹת הַהֲוָיָה שְׁבָ"א, שֶׁהוּא נִקּוּד גְּבוּרָה, לִרְמֹז שֶׁהַגְּבוּרָה נֶהֶפְכָה לְעֶזְרָתֵנוּ. וְלָכֵן בִּבְרָכָה זוֹ יֵשׁ חָמֵשׁ כְּפוּלוֹת, נֶגֶד חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת מַנְצְפַ"ךְ. כִּי הָרָב רִיבֵנוּ, רוֹמֵז לִגְבוּרַת אַבָּא. וְהַדָּן דִּינֵנוּ, לִגְבוּרַת אִמָּא. וְהַנּוֹקֵם נִקְמָתֵנוּ, לִגְבוּרַת זְעֵיר אַנְפִּין. וְהַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ, וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל, לִגְבוּרוֹת לֵאָה וְרָחֵל. וּבַחֲתִימָתָהּ, יְכַוֵּן לְרָחֵל, בַּהֲוָיָ"ה בְּנִקּוּד אֱלֹהִים, בְּסוֹד כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא (תהילים פרק קטז יג), וְחָמֵשׁ עָלִין תַּקִּיפִין דְּסָחֲרִין לְשׁוֹשַׁנָּה:

שֵׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ הָרְמוּזִים בִּמְגִלָּה בְּרָאשֵׁי תֵּבוֹת וְסוֹפֵי תֵּבוֹת

The Holy Names are concealed in the scroll of Esther in the initials of words and in the letters that ends the words.

וְצָרִיךְ לְכַוֵּן בַּשֵּׁמוֹת הַיּוֹצְאִין מֵהַמְּגִלָּה, וְאֵלּוּ הֵן: "הִיא "וְכָל" הַנָּשִׁים "יִתְּנוּ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת הוה"י (אסתר פרק א' כ'). לְבַדּוֹ עָוְתָה הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי, סוֹפֵי תֵּבוֹת והה"י (אסתר פרק א' טז). וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא בָּאָה, סוֹפֵי תֵּבוֹת יהו"ה (אסתר פרק א' יז). "וּמַלְכוּתָהּ "יִתֵּן "הַמֶּלֶךְ לִרְעוּתָהּ "הַטּוֹבָה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת ויה"ה (אסתר פרק א' יט). "יוֹם "וּבִמְלֹאות "הַיָּמִים "הָאֵלֶּה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יוה"ה (אסתר פרק א' ה'). יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ, סוֹפֵי תֵּבוֹת יהה"ו (אסתר פרק ב' ה). כִּי כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה, סוֹפֵי תֵּבוֹת יהו"ה (אסתר פרק ז' ז'). רָאָה כִּי כָלְתָה אֵלָיו, סוֹפֵי תֵּבוֹת היה"ו (אסתר פרק ז' ז'). "יָבוֹא "הַמֶּלֶךְ "וְהָמָן "הַיּוֹם, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יהו"ה (אסתר פרק ה' ד'). זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי, סוֹפֵי תֵּבוֹת הוה"י (אסתר פרק ה' יג). וּגְדוּלָּה לְמָרְדְּכַי עַל זֶה וַיֹּאמְרוּ, סוֹפֵי תֵּבוֹת היה"ו (אסתר פרק ו' ג') וַיֹּאמֶר. יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמָן, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יהו"ה (אסתר פרק ז' ח'). עַד כָּאן י"ב הֲוָיוֹת. (ג' שֵׁמוֹת שֶׁל אהו"ה) "אֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי "הַמֶּלֶךְ "וְאֶל "הַפַּחוֹת, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו"ה (אסתר פרק ג' יב). (סְפָרִים אֲחֵרִים: "הַמֶּלֶךְ "וְהָמָן "אֶל "הַמִּשְׁתֶּה רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו"ה (אסתר פרק ה' ד'). "אֶת "הַלְּבוּשׁ "וְאֶת "הַסּוּס, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו"ה (אסתר פרק ו' יא). "אֶל "הַיְּהוּדִים "וְאֶל "הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו"ה (אסתר פרק ח' ט').

ד' שֵׁמוֹת אהי"ה: הַבִּירָה אֶל יַד הֵגָי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהי"ה (אסתר פרק ב' ח'). הַנָּשִׁים אֶל יַד הֵגָי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהי"ה (אסתר פרק ב' ג'). אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהי"ה (אסתר פרק ט' א'). אֶת יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהי"ה (אסתר פרק ט' לא):

הֶמְשֵׁךְ שֵׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ הָרְמוּזִים בִּמְגִלָּה בְּרָאשֵׁי תֵּבוֹת וְסוֹפֵי תֵּבוֹת

הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהִקָּבֵץ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה"ו (אסתר פרק ב' ח'). הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה"ו וְסוֹפֵי תֵּבוֹת כה"ת (אסתר פרק ב' ט'). וַיָּבֹא הֲתָךְ וַיַּגֵּד, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה"ו (אסתר פרק ד' ט'). (ספרים אחרים: וַתְּמָאֵן הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה"ו (אסתר פרק א' יב). (ספרים אחרים: וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וו"ה (אסתר פרק א' כא). וַיְבֻקַּשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא, רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה"ו (אסתר פרק ב' כג). וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן רָאשֵׁי תֵּבוֹת וה"ו (אסתר פרק ה' ד'). (סוֹפֵי תֵּבוֹת ה' שֵׁמוֹת שֶׁל הה"ה) מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ, סוֹפֵי תֵּבוֹת הה"ה (אסתר פרק א' כב). וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה, סוֹפֵי תֵּבוֹת הה"ה (אסתר פרק ב' יג). אָבִיהָ וְאִמָּהּ לְקָחָהּ, סוֹפֵי תֵּבוֹת הה"ה (אסתר פרק ב' ז'). וּמַה יֵּעָשֶׂה בָּהּ, סוֹפֵי תֵּבוֹת הה"ה (אסתר פרק ב' יא). הַפּוּרִים הַזֹּאת הַשֵּׁנִית, רָאשֵׁי תֵּבוֹת הה"ה (אסתר פרק ט' כט) וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר). יֵעָשֶׂה בְּכָל מַלְכוּתוֹ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יב"מ, שֵׁם דְּע"ב, וְגִימַטְרִיָּא ב"ן (אסתר פרק א' כ). כִּי גָדוֹל מָרְדֳּכַי, סוֹפֵי תֵּבוֹת יל"י (אסתר פרק ט' ד'). יִתְּנוּ יְקָר לְבַעְלֵיהֶן, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יל"י (אסתר פרק א' כ'). יַד אִישׁ מִשָּׂרֵי, סוֹפֵי תֵּבוֹת שד"י (אסתר פרק ו' ט'). לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, סוֹפֵי תֵּבוֹת יכ"ש (אסתר פרק א' יט). מָרְדֳּכַי לְהָסִיר שַׂקּוֹ, סוֹפֵי תֵּבוֹת יר"ו (אסתר פרק ד' ד'). נֹפֵל עַל הַמִּטָּה, סוֹפֵי תֵּבוֹת לל"ה (אסתר פרק ז' ח'):

נָגֹף וְרָפוֹא, נָגֹף לְהָמָן, וְרָפוֹא לְיִשְׂרָאֵל

Haman used a name of God in reverse order to bring judgments on the Israelites but Esther reversed it back transferring judgment to Haman and remedy to Israel.

טַעַם הַסְכָּמַת הָמָן, לִגְזֹר הַגְּזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל בַּאֲדָר, יוֹתֵר מִבִּשְׁאָר חֳדָשִׁים, מִפְּנֵי כִּי שְׁנֵים עָשָׂר חֳדָשִׁים הֵם נֶגֶד שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה צֵרוּפֵי הֲוָיָ"ה, וְהוּא הַחֹדֶשׁ הַזֶּה אֲשֶׁר צֵרוּפוֹ הוה"י בְּהֵפֶךְ, אֲשֶׁר הוּא סוֹד הַדִּין. לָכֵן הִזְכִּיר הָמָן הַשֵּׁם בְּהֵפֶךְ, זֶ"ה אֵינֶנּ"וּ שֹׁוֶ"ה לִ"י, סוֹפֵי תֵּבוֹת הוה"י (אסתר פרק ה' יג). וְאֶסְתֵּר רָצְתָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָרַחֲמִים, וְהִזְכִּירָה הֲוָיָ"ה בְּיֹשֶׁר, "יָבֹא "הַמֶּלֶךְ "וְהָמָן "הַיּוֹם, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יהו"ה (אסתר פרק ה'

ד'). וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִסְכִּים עִם אֶסְתֵּר בִּבְחִינָה אַחַת, רַחֲמִים לְיִשְׂרָאֵל. וְעִם הָמָן לִבְחִינָה אַחַת, דִּין לְהָמָן, נָגֹף וְרָפוֹא, נָגֹף לְהָמָן, וְרָפוֹא לְיִשְׂרָאֵל:

סוֹפֵי תֵּבוֹת י"ה

כִּי כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה (אסתר פרק ז' ז'), סוֹפֵי תֵּבוֹת יהו"ה רַחֲמִים בְּיֹשֶׁר, רָאָה כִּי כָלְתָה אֵלָיו סוֹפֵי תֵּבוֹת היה"ו שֶׁהוּא דִּין, וְגַם הוּא בְּיֹשֶׁר, וְאִם תְּדַקְדֵּק בִּשְׁתֵּי תֵּבוֹת כִּי רָאָה, סוֹפֵי תֵּבוֹת י"ה, לוֹמַר כִּי בְּשִׁתּוּף ב' שֵׁמוֹת אֵלּוּ, נִפְעַל הַכֹּל י"ה ו"ה, כַּנּוֹדָע אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמוֹד (תהילים פרק קל ג'), וְהָבֵן זֶה:

וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי

פּוּרִים סוֹד הוֹד, וְלָזֶה יֵשׁ בִּמְגִלָּה הַרְבֵּה וָוִין. גַּם הָעַמּוּד שֶׁהוּא בִּבְחִינַת וָ"ו, לִרְמוֹז לְהוֹד שֶׁהוּא בִּבְחִינַת וָ"ו. וְדַע, כִּי נ"ד פְּעָמִים נֶאֱמַר הָמָן בַּמְּגִלָּה, וְכֵן יֵשׁ נ"ד אוֹתִיּוֹת בַּעֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן (צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁסּוֹבֵר אֲרִידַי מָלֵא). וְזֶה סוֹד (אסתר פרק ט' ט') וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי, זֶה סוֹד (בראשית פרק טו יד), "הַצִּילֵנִי "נָא "מִיַּד "אָחִי, "מִיַּד גִּימַטְרִיָּא דָּ"ן, וְרָאשֵׁי תֵּבוֹת הָמָן (עיין בכ"י חז"ג סימן י"א):

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָרַחֲמִים

Mordechai was from the Right and Yessod of Chokma, Esther was Yessod of Binah.
הַיְּהוּדִי מָרְדֳּכַי numerical bvalue 314 שדי, a name that protects our prayers and dwellings.

מִשֵּׁם הָרַב זַלְהַ"ה: וְהִנֵּה צָרִיךְ אַתָּה לָדַעַת, כִּי מְגִלָּה הֵם שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת שֶׁהֵם בְּרֵישָׁא דִּזְעֵירְתָּא, וּמֵאֵלּוּ שְׁלֹשָׁה הֲוָיוֹת נִתְפַּשְּׁטוּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר תִּקּוּנֵי דִּיקְנָא, רָצָה לוֹמַר מִי אֵל כָּמוֹךְ וְכוּ', וְגַם אֵל רַחוּם וְחַנּוּן וְכוּ', וְגַם ת"ך גִּסְפּ"י וְכוּ', שֶׁהֵם בְּא"ת ב"שׁ אֵל רַחוּם וְכוּ'. וְאֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר תִּקּוּנֵי דִּיקְנָא הֵם נִכְנָסִין תּוֹךְ אַבָּא, וּמֵאַבָּא לְאִמָּא, וְלִהְיוֹתָן שֶׁהֵם נִכְלָלִין קֹדֶם בִּיסוֹד אַבָּא, וְאַחַר כָּךְ נִכְלָלִין בִּיסוֹד אִמָּא גַּם כֵּן, וְנִכְנְסוּ גַּם כֵּן אֶל הַזְּעֵיר אַנְפִּין. וּכְבָר יָדַעְתָּ, כִּי יְסוֹד אַבָּא מְלֻבָּשׁ גּוֹ יְסוֹד אִמָּא, וְיָדַעְתָּ כִּי יְסוֹד אִמָּא הוּא קָצָר, וִיסוֹד אַבָּא הוּא עוֹדֵף וְיוֹצֵא לַחוּץ לְתוֹךְ חָלָל שֶׁל הַגּוּף דִּזְעֵיר אַנְפִּין, וּמָרְדְּכַי בִּבְחִינַת יְסוֹד אַבָּא, וְאֶסְתֵּר בִּבְחִינַת יְסוֹד אִמָּא, הַיְנוּ דְּמַלְכוּת דִּיסוֹד אִמָּא, וּמָרְדְּכַי דִּיסוֹד אַבָּא עַצְמוֹ, וְלָזֶה הָיָה נִקְרָא מָרְדְּכַי אִישׁ יְמִינִי, שֶׁהוּא יְסוֹד אַבָּא כַּנּוֹדָע, שֶׁבּוֹ מִתְגַּלִּין חֲמִשָּׁה חֲסָדִים בְּפוּם אַמָּה. וּבִיסוֹד זֶה יֵשׁ בָּהּ בְּחִינַת יוֹסֵף וּבִנְיָמִין, וְלִהְיוֹת שֶׁמָּרְדְּכַי הָיָה מִבְּחִינַת בִּנְיָמִין, לָזֶה הָיָה לוֹ הַצַּעַר הַגָּדוֹל הַזֶּה בְּיָמָיו, כִּי בִּנְיָמִין בְּסוֹד שֵׁם ב"ן, מ"ב דִּי"ן,

אֶלָּא שֶׁאֵינוֹ נִרְאָה בִּמְקוֹמוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהַיָּמִין מְחַפֵּהוּ. וּבְחִינָה זוֹ שֶׁל בִּנְיָמִין שֶׁהוּא שַׁדַּ"י, לָכֵן מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי עוֹלֶה שַׁדַּ"י:

מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר

וּלְהְיוֹת שֶׁמָּרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר הָיוּ מִבְּחִינַת אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר תִּקּוּנֵי דִיקְנָא, וְאֵלּוּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר תִּקּוּנֵי דִיקְנָא הֵם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הֲוָיוֹ"ת דְּשֵׁמוֹת ע"ב כְּמִנְיַן תתקכ"ו, שֶׁכֵּן הוּא מִנְיַן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר עִם הַכּוֹלֵל, וּמָרְדְּכַי מִצַּד חֲמִשָּׁה חֲסָדִים, וְאֶסְתֵּר מִצַּד חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת, וְלָזֶה הֵם כּוֹלֵל בְּיַחַד עֶשֶׂר הֲוָיוֹ"ת, וְחָמֵשׁ הֲוָיוֹ"ת שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה חֲסָדִים, כּוּלָּם בְּנִקּוּד קָמַץ, וְהֵם עֶשְׂרִים קָמַצִּין, וְקָמַץ הוּא י"ו, ס"ה הַקָּמַצִּין שֶׁל הָעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת, גִּימַטְרִיָּא ש"ך, וְחָמֵשׁ הֲוָיוֹ"ת עַצְמָן גִּימַטְרִיָּא ק"ל, הֲרֵי הַכֹּל ת"ן, וְזֶה סוֹד י"י יִתֵּן הַטּוֹב (תהילים פה יג), רָצָה לוֹמַר, שֶׁגַּם זֶה הֲוָיָ"ה שֶׁהוּא בִּזְעֵיר אַנְפִּין, כְּשֶׁהוּא מָלֵא מִן הַמּוֹחִין, שֶׁהֵם בְּסוֹד יוֹדִי"ן, בְּסוֹד שְׁלֹשָׁה טִפִּין, אֲזַי הוּא מְקַבֵּל ה"ס, שֶׁהֵם חָמֵשׁ הֲוָיוֹ"ת הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל, עוֹלִים ת"ן, וְהֵם בְּחִינַת **טוֹב**, שֶׁהוּא **הַיְּסוֹד**, וְהַיְנוּ שֶׁאָמַר ה' יִתֵּן הַטּוֹב, וְטוֹב גִּימַטְרִיָּא י"ז, הַיְנוּ הַיְּסוֹד:

הַחֲסָדִים הַמְּמַתְּקִין הַגְּבוּרוֹת

וְחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת הֵם חָמֵשׁ הֲוָיוֹ"ת בְּנִקּוּד אֱלֹהִים, גִּימַטְרִיָּא שי"ן, וְעִם חָמֵשׁ הֲוָיוֹ"ת עַצְמָן הָעוֹלִין ק"ל, עוֹלֶה תַּלְמוּד, שֶׁהוּא מִצַּד הַגְּבוּרוֹת, אִסּוּר וְהֶתֵּר, קַלִּים וַחֲמוּרִים. וּשְׁנֵיהֶם יַחַד הֵם חֲמִשָּׁה חֲסָדִים וְחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת, שֶׁהֵם ת"ן וְת"פ, וְשֹׁרֶשׁ הַחֲסָדִים שֶׁמְּמַתְּקִין הֶחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת, הַכֹּל עוֹלֶה תתקל"ה, כְּמִנְיַן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר:

יְסוֹד אַבָּא מְגֻלֶּה מֵחֶצְיוֹ וּלְמַטָּה

וּכְבָר יָדַעְתָּ, שֶׁיְּסוֹד אַבָּא מְגֻלֶּה מֵחֶצְיוֹ וּלְמַטָּה, לָכֵן תֵּבַת מְגִלָּה חָסֵר י', שֶׁיְּסוֹד אַבָּא מְגֻלֶּה מֵחֶצְיוֹ וּלְמַטָּה, וִיסוֹד אַבָּא אוֹת י' שֶׁבְּשֵׁם הֲוָיָ"ה, מִתְפַּשֵּׁט עַד יְסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין, וְזֶה הַטַּעַם שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְפַּשֵּׁט הַמְּגִלָּה כְּאִגֶּרֶת לְפַרְסוּמֵי נִיסָּא, דְּהַיְנוּ נֶצַח הוֹד דִּיסוֹד אַבָּא. וּלְהְיוֹת שֶׁמִּתְפַּשְּׁטוֹת, רָצָה לוֹמַר גִּלּוּי הָאוֹר הַזֶּה דִּיסוֹד אַבָּא בִּזְעֵיר אַנְפִּין. וּכְבָר יָדַעְתָּ, שֶׁזְּעֵיר אַנְפִּין דְּיוֹקָן סֵפֶר תּוֹרָה עֶלְיוֹנָה, לָכֵן צָרִיךְ לִכְתֹּב הַמְּגִלָּה בְּשִׂירְטוּט וּבְתָגִין כְּסֵפֶר תּוֹרָה. וּכְבָר יָדַעְתָּ שֶׁטְּעָמִים וּנְקֻדּוֹת סוֹד ע"ב ס"ג, וְאֵינָם מִתְגַּלִּין בִּזְעֵיר אַנְפִּין מִפְּנֵי רִבּוּי אוֹרָם שֶׁלֹּא יִגְרְמוּ חַס וְשָׁלוֹם אֵיזֶה שְׁבִירָה, וְלָזֶה מִתְגַּלֶּה שָׁם רַק מ"ה וּב"ן, סוֹד תָּגִין וְאוֹתִיּוֹת. וּלְהְיוֹת שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בִּיסוֹד אַבָּא לְבַד, כִּי יְסוֹד אִמָּא קָצָר, וְלָזֶה אֵין צָרִיךְ רַק עַמּוּד אֶחָד בַּמְּגִלָּה,

דְּהַיְנוּ חֲמִשָּׁה חֲסָדִים מְמַתְּקִין אֶת חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת וְנַעֲשׂוּ אֶחָד:

נֶצַח הוֹד דִּיְסוֹד אַבָּא, הֵם שְׁתֵּי לוּחוֹת
וּכְבָר יָדַעְתָּ כִּי נֵס שֶׁאָמַרְנוּ, הֵם נֶצַח הוֹד דִּיְסוֹד אַבָּא, הֵם שְׁתֵּי לוּחוֹת, מ"ס שֶׁבַּלּוּחוֹת בְּנֵס הָיוּ עוֹמְדִין, כְּלוֹמַר מ פְּתוּחָה בִּלְתִּי קַו סְתוּמָה, צוּרָתָהּ נ', וְס' הוּא ס' שֶׁל נֵס, וְנֶצַח עָנָף חֶסֶד, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ ע"ב אַרְבָּעָה יוּדִין, חָמֵשׁ דִּבְּרוֹת בְּלוּחַ יָמִין, וְיֵשׁ בּוֹ סוֹד יו"ד דְּאַבָּא שֹׁרֶשׁ הַחֲסָדִים, לָזֶה הַמ' נַעֲשָׂה נ' דְּהַיְנוּ חֲמִשִּׁים. וּלְהְיוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל חָטְאוּ בִּיסוֹד שֶׁלָּהֶם, וְלָקְחוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת, וְחוֹתָם הַמֶּלֶךְ הֶעֱבִירוּ לְסִטְרָא אַחֲרָא, הֵם שִׁבְעִים אֻמּוֹת הַתְּלוּיִן בְּסמא"ל, לָזֶה נִתְגַּלְגֵּל עֲלֵיהֶם עֲוֹן הַבְּרִית בַּיַּיִן, בִּזְמַן סְעוּדוֹת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, וְהַיַּיִן גִּימַטְרִיָּא שִׁבְעִים. וּכְבָר נוֹדַע מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, הַבָּא עַל הַגּוֹיָה כְּאִלּוּ הִשְׁתַּחֲוָה לַעֲבוֹדָה זָרָה, כִּי כְּשֶׁכּוֹרֵעַ לַעֲבֵרָה, כְּאִלּוּ כּוֹרֵעַ לַעֲבוֹדָה זָרָה, לָזֶה הֻצְרְכוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה שֵׁנִית, כְּמָה שֶּׁכָּתוּב קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים (אסתר ט' כז), קִיְּמוּ מַה שֶּׁקִּבְּלוּ כְּבָר, הַיְנוּ סוֹד הַנֵּס, סוֹד שְׁתֵּי לוּחוֹת, כְּמוֹ בִּימֵי מֹשֶׁה, כֵּן בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר נִתְּנוּ סוֹד שְׁתֵּי לוּחוֹת:

עַל יְדֵי שֶׁיָּצָא הָאוֹר הַזֶּה וְהֵאִיר בְּרִבּוּי, יָרַד הַהֶאָרָה עַד הָעֲשִׂיָּה, וְאִלְמָלֵא זֶה לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִנָּצֵל מִכְּלָיָה חַס וְשָׁלוֹם, מִפְּנֵי פְּגַם הַיְּסוֹד שֶׁלָּהֶם
וְהִנֵּה כְּבָר יָדַעְתָּ עִנְיַן הַדּוֹרְמִיטָא, וּבְקִיעוּת יְסוֹד אַבָּא לַחוּץ מִיְּסוֹד רָחֵל, וְעַל יְדֵי כֵּן שֶׁיָּצָא הָאוֹר הַזֶּה וְהֵאִירוּ בְּרִבּוּי בְּלִי כִּבּוּי, יָרַד הַהֶאָרָה עַד הָעֲשִׂיָּה, וְאִלְמָלֵא זֶה לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִנָּצֵל מִכְּלָיָה חַס וְשָׁלוֹם, מִפְּנֵי פְּגַם הַיְּסוֹד שֶׁלָּהֶם:

הִנֵּה כְּבָר יָדַעְתָּ, כִּי נֶצַח הוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, מְאִירִין בָּהּ
וְהִנֵּה כְּבָר יָדַעְתָּ, כִּי נֶצַח הוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, מְאִירִין בָּהּ הַנֶּצַח בְּכָל קַו הַיָּמִין שֶׁלָּהּ, בְּשָׁלֹשׁ פְּרָקִין. וְכֵן הַהוֹד אֲפִילוּ שֶׁהוּא בְּאָחוֹר, הֲוֵי שֵׁשׁ פְּרָקִין, וְנִמְצָא שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שֵׁשׁ אוֹרוֹת, וה"ו וה"ו שֶׁהֵם בְּנֶצַח הוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, כִּי הַנֶּצַח הוֹד דִּזְעֵיר אַנְפִּין, הֵם בְּסוֹד וָוִין, הַנֶּחֱלָקִים לְב', בְּסוֹד א' א דִּצְבָאוֹת, כָּזֶה – א', הַמִּתְפַּשְּׁטִין בַּקַּוִּין שֶׁלָּהּ, וְיֵשׁ בָּהֶן שְׁנֵי וָוִין, נֶגֶד נֶצַח הוֹד. וְאוֹת ו' בִּיסוֹד זְעֵיר אַנְפִּין הַכּוֹלְלָם בְּקַו הָאֶמְצָעִי שֶׁלָּהּ, וְאוֹת ה' שֶׁבֵּין וָוִין, הוּא סוֹד הָעֲטָרָה הַנִּשְׁפַּעַת מִכֻּלָּם. גַּם יֵשׁ בָּהּ ה' אוֹרוֹת שֶׁל שֵׁמוֹת, שֶׁכָּל א' יֵשׁ בָּהֶן ג' הֵהִין, הה"ה, שֶׁהֵם בְּסוֹד תִּפְאֶרֶת נֶצַח הוֹד יְסוֹד מַלְכוּת דִּזְעֵיר אַנְפִּין, שֶׁהִיא הָעֲטָרָה שֶׁבְּכוּלָם, וְלָזֶה בָּאָה בְּסוֹד

שָׁלֹשׁ הַהֵי"ן כָּל שֵׁם, כִּי הַשְׁפָּעָתָן עַל יְדֵי הַנֶּצַח הוֹד יְסוֹד, וְלָזֶה אֵלּוּ הַשֵּׁמוֹת רְמוּזִים בַּמְּגִלָּה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל:

וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁנִּכְנָסִין מוֹחִין דְּאַבָּא וְאִמָּא

וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁנִּכְנָסִין מוֹחִין דְּאַבָּא וְאִמָּא, נִשְׁלָמִים וְנַעֲשִׂין שְׁתֵּים עֲשָׂרָה הֲוָיוֹ"ת, שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת בְּנֶצַח אִמָּא, שָׁלֹשׁ בְּהוֹד אִמָּא, שָׁלֹשׁ בִּיסוֹד אִמָּא, וּבִיסוֹד אַבָּא הוּא עוֹדֵף מִיְּסוֹד אִמָּא, וְיֵשׁ לוֹ שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת בִּיסוֹדוֹ, יוֹתֵר מִיְּסוֹד אִמָּא, גִּימַטְרִיָּא מְגִלָּה. וּלְפִי שֶׁאֵין אוֹר זֶה מִתְפַּשֵּׁט בִּיסוֹדָהּ, אֶלָּא יוֹצֵא לַחוּץ, לְפִיכָךְ לֹא נִגְלָה בְּפֵרוּשׁ הֲוָיוֹת אֵלּוּ בִּמְגִלָּה, גַּם יֵשׁ בָּהּ הֶאָרָה בְּדַעְתָּהּ, מִדַּעַת שֶׁבִּיְסוֹד אַבָּא, שָׁלֹשׁ שֵׁמוֹת אהו"ה. וּמִדַּעַת שֶׁבִּיְסוֹד אִמָּא, ד' שֵׁמוֹת אהי"ה, וְכָל אֵלּוּ תִּמְצָאֵם בַּמְּגִלָּה יוֹצְאִין, כַּנִּזְכָּר לְעֵיל בֵּאֵר הֵיטֵיב:

תתקל"ה

וְהִנֵּה כְּשֶׁיּוֹצֵא מִיְּסוֹד אַבָּא, מִתְפַּשֵּׁט בֵּין יַרְכוֹתֶיהָ, וְלָכֵן אֵין הֲוָיוֹת עַצְמָן נִכְתָּבִין בַּמְּגִלָּה בְּפֵרוּשׁ, רַק בְּרָאשֵׁי תֵּבוֹת וְסוֹפֵי תֵּבוֹת. וְצָרִיךְ אֲנִי לְפָרֵשׁ, שֶׁקּוֹדֶם שֶׁאֵלּוּ הָאוֹרוֹת דְּאַבָּא, נִכְנָסִין בְּרָחֵל, הָיוּ נִכְנָסִין תְּחִלָּה בְּלֵאָה, וּכְשֶׁנִּכְנָסִין בָּהּ עָשׂוּ שָׁלֹשׁ הֶאָרוֹת בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִין, שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה אֶהְיֶ"ה. וְגַם יֵשׁ בָּהּ שָׁלֹשׁ אוֹרוֹת מֵהַמּוֹחִין כְּשֶׁהָיוּ נִכְנָסִין תּוֹךְ הַזְּעֵיר אַנְפִּין, דְּהַיְנוּ, אֶחָד שֶׁל הֶאָרָה דִּיְסוֹד אַבָּא לַאֲחוֹרֵי לֵאָה, וּשְׁנַיִם מֵהַפָּנִים דִּיְסוֹד אַבָּא, שֶׁהֵם בִּפְנֵי הַזְּעֵיר אַנְפִּין, שֶׁהֵם בַּחֲצִי הַתִּפְאֶרֶת עֶלְיוֹן אֶחָד הַכּוֹלֵל שְׁנֵיהֶן לָזֶה וְלָזֶה, נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ בְּלֵאָה שְׁמוֹנָה הֶאָרוֹת, אַרְבַּע הֲוָיוֹ"ת דְּעַ"ב, מְשֻׁלָּבִים עִם אַרְבַּע קְסַ"א, וּשְׁנֵי כּוֹלְלִים שֶׁל הֲוָיָ"ה אֶהְיֶ"ה, וְאֶחָד הַכּוֹלֵל אֶת כּוּלָּם, ס"ה גִּימַטְרִיָּא תתקל"ה, כְּמִנְיַן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר:

שְׁלֹשָׁה שְׁלוּבִים בִּמְלוֹאָם

וְאוֹתִיּוֹת שְׁלֹשָׁה אֶהְיֶ"ה פְּשׁוּטִים גִּימַטְרִיָּא ס"ג, וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת שֶׁל שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת הֵם ע"ה, וְאֶחָד כּוֹלֵל שֶׁל הֲוָיָ"ה, וְאֶחָד כּוֹלֵל שֶׁל אֶהְיֶ"ה, הֲרֵי ע"ז. וּבְאַלְ"ף בֵּי"ת שֶׁל א"ל ב"ם, הֵם ה"ץ, גִּימַטְרִיָּא הָמָן. וְהַשְּׁלֹשָׁה שְׁלוּבִים בִּמְלוֹאָם, שֶׁל שָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת וְאֶהְיֶ"ה, גִּימַטְרִיָּא תרצ"ט, וּשְׁלֹשָׁה פְּעָמִים שֶׁל הֲוָיָ"ה וְאֶהְיֶ"ה, גִּימַטְרִיָּא קמ"א, (רְצָה לוֹמַר פְּשׁוּטִים) וְהָמָן גִּימַטְרִיָּא צ"ה, ס"ה תרצ"ט וְקמ"א וְצ"ה, גִּימַטְרִיָּא מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, שֶׁהֵם תתקל"ה:

מָרְדְּכַי שֶׁהוּא מֵרָא דַּכְיָא

וְהִנֵּה לְפָנֶיךָ, אֵיךְ בְּלֵאָה נִתְהַווּ בָּהּ הַמּוֹחִין, אֲבָל הֵם דֶּרֶךְ הָעֲבָרָה, וְלָזֶה מָרְדְּכַי שֶׁהוּא מֵרָא דַּכְיָא, עוֹבֵר מִלֵּאָה לְרָחֵל:

הֶמְשֵׁךְ הָאוֹרוֹת בְּלֵאָה

וצא"ל, שֶׁהָאוֹרוֹת שֶׁאָמַרְנוּ דֶּרֶךְ כְּלָל, הֲרֵינִי מְפָרֵשׁ דֶּרֶךְ פְּרָט, שֶׁהַהֶאָרָה הַיּוֹצֵא מִיְּסוֹד אַבָּא, בָּא לַיְּסוֹד פָּנִים דִּזְעֵיר אַנְפִּין, וּבְהֶאָרָה הַיּוֹצֵאת מִצַּד הָאָחוֹר נֶגֶד פְּנֵי לֵאָה, הֵם בְּסוֹד שְׁנֵי אֶהְיֶ"ה פְּשׁוּטִים, וְהָאוֹר שֶׁבֵּינְתַיִם דְּהַיְנוּ מֵהַכְּלִי עַצְמוֹ, רָצָה לוֹמַר מִיְּסוֹד אַבָּא שֶׁהוּא בְּסוֹד הֲוָיָ"ה, וּכְשֶׁמִּסְתַּלֶּקֶת הֶאָרָה זוֹ, נִשְׁאַר זְעֵיר אַנְפִּין בְּסוֹד דּוּרְמִיטָא, גִּימַטְרִיָּא מָרְדְּכַי כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, כִּי מָרְדְּכַי הַנִּכְנָס בְּלֵאָה, וְעוֹשֶׂה אֵלּוּ הַשְּׁתֵּי הֶאָרוֹת בְּלֵאָה פַּעַם שֵׁנִית, וְיֵשׁ בָּהּ אַרְבַּע הֶאָרוֹת אַרְבָּעָה אֶהְיֶ"ה, וְכֵן יֵשׁ בָּהּ בַּמְּגִלָּה אַרְבָּעָה אֶהְיֶ"ה רְמוּזִין, וַהֲוָיָ"ה דִּכְלִי יְסוֹד אַבָּא נִסְתַּלֵּק בְּלֵאָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בִּשְׁלֹשָׁה קַוִּין, וְכָל קַו יֵשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה פִּרְקִין, הֵם תֵּשַׁע הֲוָיוֹ"ת, וְשָׁלֹשׁ הֲוָיוֹ"ת דְּרֵישָׁא זְוִיוּרְתָּא, דְּהַיְנוּ רֵישָׁא דְּלָא אִתְיַדַע, נִמְצָא שֶׁהֵם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הֲוָיוֹ"ת, הָרְמוּזִין בַּמְּגִלָּה הַזֹּאת, שֶׁהֵם בְּמִלּוּי ע"ב, גִּימַטְרִיָּא תתס"ד, וְאַרְבַּע אֶהְיֶ"ה פְּשׁוּטִים גִּימַטְרִיָּא פ"ד, ס"ה גִּימַטְרִיָּא תתקמ"ח, (וְעִם עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת גִּימַטְרִיָּא תתקנ"ח) הֵם גִּימַטְרִיָּא מָרְדְּכַי אֶסְתֵּר, וְהַשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר יְתֵרִים שֶׁמָּרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר לֹא הֲוֵי אֶלָּא תתקמ"ה, (צ"ל תתקל"ה) תָּסִיר מֵהֶם נֶגֶד ט' אוֹתִיּוֹתֵיהֶם וּשְׁתֵּי תֵּבוֹת מָרְדְּכַי אֶסְתֵּר וּשְׁתֵּי כּוֹלְלִים, לְפִי שֶׁאֵין לָהֶם עֲמִידָה בְּלֵאָה, תֵּכֶף יוֹרְדוֹת בְּרָחֵל, וְלָכֵן חָסְרוּ מֵהֶם הַשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וּכְבָר יָדַעְתָּ תֵּכֶף כְּשֶׁנִּכְנָסִין הַמּוֹחִין בְּלֵאָה בְּדַעַת שֶׁלָּהּ, וְלִהְיוֹת שֹׁרֶשׁ כָּל הַדַּעַת כַּנּוֹדָע, נַעֲשָׂה בּוֹ שְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת אֶהְיֶ"ה בְּמִלּוּאָן יה"א, ס"ה גִּימַטְרִיָּא תמ"ב, (סְפָרִים אֲחֵרִים, אהו"ה, דְּהַיְנוּ קס"ג קמ"ג קל"ו גִּימַטְרִיָּא תמ"ב, עַד כָּאן לְשׁוֹן הָרַב):

אֵלֶּה הַמִּצְוֹת

בָּרוּךְ מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי "Blessed Mordechai hayehudi (Jew)" in gimatria with the Kolel equal Israel ישראל.

מֵהַחֲבֵרִים: כְּתִיב אֵלֶּה הַמִּצְוֹת (וַיִּקְרָא פֶּרֶק כז לד), שֶׁאֵין נָבִיא רַשַּׁאי לְחַדֵּשׁ, מֵהֵיכָן סָמְכוּ לִמְגִלַּת אֶסְתֵּר, מִדִּכְתִיב כְּתוֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר (שְׁמוֹת יז יא), בֵּי"ת סָמֶ"ךְ פֵּ"א רֵי"שׁ. וְעוֹד בַּסֵּפֶר, בְּמִסְפָּר קָטָן ז"י, וְאַרְבָּעָה אוֹתִיּוֹתָיו גִּימַטְרִיָּא אל"ף

קְמ"ה, וְהַיְנוּ גִּימַטְרִיָּא מְגִלַּת אֶסְתֵּר עִם כּוֹלֵל. עוֹד מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי גִּימַטְרִיָּא שַׁדַּ"י, בָּרוּךְ מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי, גִּימַטְרִיָּא יִשְׂרָאֵל עִם הַכּוֹלֵל:

כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת יְקָר תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ

כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת יְקָר תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ (אסתר פרק א' ד'), גִּימַטְרִיָּא אֵלֶּה בִּגְדֵי כֹּהֵן גָּדוֹל, מִכְנָסַיִם כְּתֹנֶת מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט חֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל, וְהוּא מֵסְכִּם עִם הַמִּדְרָשׁ:

שָׁאוּל

Saul, שאול , numerically " אֲגָ"ג מֶלֶךְ עֲמָלֵק " Agag, king of Amalek. This is the secret of the seed of Haman that wasn't killed by King Saul.

שָׁאוּל, גִּימַטְרִיָּא אֲגָ"ג מֶלֶךְ עֲמָלֵק, זֶה לְעֻמַּת זֶה. מָרְדְּכַי בְּתוֹסֶפֶת י' וְכוֹלֵל, גִּימַטְרִיָּא ג' פְּעָמִים הָמָן, וּכְשֶׁבִּקֵּשׁ לְבוֹלְעוֹ וּלְהַשְׁחִיתוֹ, לָקַח הֲוָיָ"ה הֲפוּכָה, וּבְסוֹפֵי תֵּבוֹת זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי (אסתר פרק ה' יג). וְאֶסְתֵּר שֶׁבִּקְּשָׁה גְּאוּלָּה, לוֹקְחָה לְעַצְמָהּ הֲוָיָ"ה יָשָׁ"ר, רָאשֵׁי תֵּבוֹת יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן הַיּוֹם (אסתר ה' ד'). וּמַלְכָּא שֶׁלָּם כַּד הוּא דְּאִין לְטָב אֶת בָּנָיו, דְּאִין לְבִישׁ אֶת עוֹשְׁקֵיהֶם, לְפִיכָךְ אַרְבַּע תֵּבוֹת אֵלּוּ, שֶׁהֵם רָאשֵׁי תֵּבוֹת הֲוָיָ"ה יָשָׁר, גִּימַטְרִיָּא ר"ע, עַל שֵׁם יִגְמָר נָא רַע רְשָׁעִים (תהילים פרק ז' י'):

הָמָן הָעֵץ

וְאוֹתוֹ הֲוָיָ"ה יְשָׁרָה, נִתְפַּשְּׁטָה בְּסוֹפֵי תֵּבוֹת בִּשְׁעַת מַעֲשֶׂה, וְנִתְאַמְּצוּ בְּשֵׁם יָ"ה עֲטָרָה לְרֹאשָׁהּ, עַל שֵׁם כִּי בְּיָ"ה ה' צוּר עוֹלָמִים. וְזֶה סוֹד, כִּי רָאָה כִּי כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה (אסתר פרק ז' ז'), סוֹפֵי תֵּבוֹת יָ"ה יהו"ה. וְעוֹד נִתְאַמְּצָה בְּמִלּוּאָהּ הֲוָיָ"ה, בְּאוֹמְרוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ, רָאשֵׁי תֵּבוֹת מ"ה בְּמִלּוּי הַשֵּׁם הָרִאשׁוֹן, דְּאִינּוּן הָאַתְוָן מִתְלַבְּשִׁין בִּקְלִיפּוֹת לְאַכְנָעָה לוֹן. עוֹד הֲמִן הָעֵץ (בראשית ג' יא), גִּימַטְרִיָּא עֶשֶׂר הַוָיוֹ"ת ס"ר, אָכֵן סָ"ר הַמָּוֶת, שֶׁכֻּלָּם מַסְכִּימִין בְּמַפָּלַת הָמָן וּבָנָיו, וְהַיְנוּ הָמָן מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן וְכוּ', אָכֵן סָ"ר מַר הַמָּוֶת, שֶׁכֻּלָּם נִתְלוּ בְּבִזָּיוֹן, לָכֵן מִיתָתוֹ הָיְתָה בְּסַיִף:

שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינוֹת - מֵאָה מְדִינוֹת בַּיַּבָּשָׁה, וְעֶשְׂרִים וְשֶׁבַע בַּיָּם

עוֹד, שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינוֹת הָיָה לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ (אסתר פרק א' א'), הָיָה מ"ס עַל הָאָרֶץ (אסתר פרק י' א'), פֵּירוּשׁ מֵאָה מְדִינוֹת בַּיַּבָּשָׁה, וְהַשְּׁאָר וְאִיֵּ"י הַם

גִּימַטְרִיָּא כ"ז הַיָּם. מָחֹה אֶמְחֶה אֶת זֵכֶר עֲמָלֵק (שמות פרק יז יד), מ"ם בִּשְׁנֵיהֶן נוֹטְרִיקוֹן מִיתָה. וז"ה גִּימַטְרִיָּא שְׁלֹשָׁה עָשָׂר, אוז"ה גִּימַטְרִיָּא אַרְבָּעָה עָשָׂר. מִכָּאן סָמְכָה אֶסְתֵּר לִשְׁאוֹל מֵאֵת הַמֶּלֶךְ, שֶׁיּוֹם י"ד יִהְיֶה גַּם כֵּן יוֹם הַקְהֵלָה בְּשׁוּשָׁן. עַד כָּאן מֵהַחֲבֵרִים):

יְחֶזְקֵאל

תְּלָתָא אִינוּן, עֶבֶד שִׁפְחָה אָמָה, כִּי אָמָה בְּכוּרְסַיָּיא בַּבְּרִיאָה. וּזְעֵיר אַנְפִּין וְעֶבֶד בְּמט"ט בַּיְּצִירָה, וּמַלְכוּת וְשִׁפְחָה בַּעֲשִׂיָּה. פֵּירוּשׁ, כִּי כָּל זֶה בְּנוּקְבָא דִזְעֵיר אַנְפִּין, פֵּירוּשׁ, כִּי אַחַר הַמִּיעוּט, נִסְתְּרָה בְּכוּרְסַיָּיא, וְלֹא נִסְתְּרָה רַק בְּמַלְכוּת שֶׁבָּהּ, וְהַמַּלְכוּת שֶׁבָּהּ עֲדַיִין רֹאשָׁהּ מְגֻלֶּה, דְּהַיְינוּ כֶּתֶר שֶׁבְּמַלְכוּת שֶׁבָּהּ, וְהוּא בָּאֲצִילוּת שֶׁבָּא לַבְּרִיאָה, וְהוּא עַתִּיק בַּבְּרִיאָה, וְאִמָּא מְקַנְּנָא בָהּ. וְאַבָּא דְלָא פָּסִיק, כָּלוּל בָּהּ. וְנִשְׁאַר כֶּתֶר שֶׁבָּהּ מְגֻלֶּה, כִּדְפֵּרַשְׁתִּי. דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם, וְהַיְנוּ בְּרִיאָה, וְזֶהוּ שֶׁצָּפָה יְחֶזְקֵאל בַּבְּרִיאָה שֶׁבַּיְּצִירָה, דְּהַיְנוּ דְּמוּת כִּסֵּא וְלֹא כִּסֵּא, וְכֵן דְּמוּת מַרְאֶה, וְלֹא מַרְאֶה הַיְנוּ מַלְכוּת שֶׁבָּהּ, שֶׁהִיא דְּמוּת וְאָדָם הַיְנוּ תִּפְאֶרֶת, וְזֶה סוֹד אֶסְתֵּר שֶׁנִּסְתְּרָה בְּכִסֵּא:

שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת הָרְאוּיוֹת לָתֶת לָהּ

Seven maids of Esther were the aspect of Malchut of Malchut to protect Esther from connecting to the Klipah. Esther didn't have intimacy with the King. When he wanted her, a female demon in the shape of Esther replaced her.

וּשְׁבַע נְעָרוֹת הָרְאוּיוֹת לָתֶת לָהּ (

(2) ספר אסתר פרק ב

(ט) וַתִּיטַב), הֵם שֶׁבַע עוֹלָמוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁבַע בְּחִינוֹת הַמַּלְכוּת שֶׁבְּמַלְכוּת שֶׁבָּהּ, שֶׁהֵם הַנִּסְתָּרוֹת לְגַמְרֵי, דְּהַיְנוּ רַק שָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת שֶׁבָּהֶם קְצָת מְגֻלֶּה, וְהַקְּלִיפָּה נֶגֶד הַבְּרִיאָה, שֶׁלֹּא תִתְעָרֵב בָּאֲצִילוּת, דְּלָא יָכִיל לְאִתְעָרְבָא. וּבְחִינַת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא דוּכְרָא שֶׁבַּקְּלִיפָּה, שֶׁהָיָה לוֹ אֲחִיזָה כְּנֶגְדּוֹ, וְעַל כָּל זֶה לֹא הָיָה מְשַׁמֵּשׁ בָּהּ מַמָּשׁ, כְּמַאֲמָר רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שֵׁדָה נִזְדַּמֵּן לוֹ כִּדְמוּת אֶסְתֵּר, דְּהַיְנוּ מַלְכוּת נוּקְבָא דִקְלִיפַּת נֹגַהּ:

כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה הוּא בְּרִיאָה

וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא (דברים לא יח), הַיְנוּ בִּינָה, וְלָכֵן אֵין נִסְתָּר אֶלָּא בַּבִּינָה. וּבַיּוֹם הַהוּא, שַׁיָּיךְ נָמֵי בַּבִּינָה, שֶׁהִיא נֶעֱלֶמֶת נֶגֶד בִּינָה, וּבַיּוֹם הַהוּא

הַסְתֵּר אַסְתִּיר פָּנַי וּמְצָאוּהוּ וְכוּ', הַיְנוּ הַקְּלִיפּוֹת אֲשֶׁר כְּנֶגְדָּהּ הִיא בַּבְּרִיאָה. וְכוֹס שֶׁל בְּרָכָה הוּא בְּרִיאָה. דְּכוֹס גִּימַטְרִיָּא הַכִּסֵּא, וְיַיִן גִּימַטְרִיָּא דִּין וְחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת שֶׁבָּהּ, מִתְלַבְּשׁוֹת בַּבְּרִיאָה. וְגַם וַחֲמִשָּׁה וַחֲסָדִים הַנִּשְׁפָּעִים מִזְּעֵיר אַנְפִּין, שֶׁהֵם הָיוּ שָׁם נִפְרָדִים וְנִבְרָרִים, וּבִינָה שֶׁבַּבְּרִיאָה מַשְׁפִּיעַ וְחָמֵשׁ גְּבוּרוֹת לְעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, וְתִפְאֶרֶת מִיצִירָה שֶׁבַּבְּרִיאָה מַשְׁפִּיעַ וַחֲמִשָּׁה וַחֲסָדִים לְעוֹלָם יְצִירָה וְזֶהוּ כִּי תִּפְאֶרֶת מְקַנֵּן בַּיְּצִירָה בְּמוֹט"ט:

אֶסְתֵּר גִּימַטְרִיָּא שׁוֹשַׁנָּה

אֶסְתֵּר גִּימַטְרִיָּא שׁוֹשַׁנָּה, גַּם אֶסְתֵּר גִּימַטְרִיָּא תרע"א פְּחוֹת י', וְהוּא סוֹד נְקוּדָּה עַצְמָהּ פְּנִימִית הַמִּסְתַּתֶּרֶת, וְזֶה סוֹד י' שֶׁל אֲדֹנָ"י, כִּי אֲדֹנָ"י בְּמִלּוּאוֹ גִּימַטְרִיָּא תרע"א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אֶסְתֵּר יְרַקְרֹקֶת הָיְתָה, כַּוָּנָה – שֶׁיִּשְׂרָאֵל קוֹדֶשׁ, וְעוֹנִין אָמֵן, מְקַבְּלִין הֶאָרָה מִשְּׁנֵי [שֵׁמוֹת] א"ל, א' מִזְּעֵיר אַנְפִּין, וְא' מֵאֲרִיךְ אַנְפִּין, שֶׁהוּא מִי אֵל כָּמוֹךָ וְכוּ', כִּי אֵל דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין, מֵאִיר לִזְעֵיר אַנְפִּין, וְאָז הַזְּעֵיר אַנְפִּין מֵאִיר לַנּוּקְבָא פָּנִים בְּפָנִים, לְפִי שֶׁאֵ"ל הוּא בַּפָּנִים, וְהֶאָרָה הוּא בַּפָּנִים, וּשְׁנֵי א"ל בְּמִלּוּאָן גִּימַטְרִיָּא ש"ע, וְהֶאָרָה הַנִּזְכֶּרֶת לְעֵיל הִיא תְּלוּיָה בַּעֲנִיַּת אָמֵן, לָכֵן אָמַר דָּוִד מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן (תהילים פג יז), סוֹפֵי תֵּבוֹת **אָמֵן**, דְּמֵאַחַר שֶׁלֹּא הֵאִירוּ בְּאָמֵן בִּשְׁנֵי אֵל דְּאַבָּא וְאִמָּא וְדִזְעֵיר אַנְפִּין, מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן, שֶׁלֹּא רָצוּ לְקַבֵּל מֵאֵ"ל אוֹתִיּוֹת מַלֵּא פְנֵיהֶם הָעוֹלֶה קפ"ה, יִהְיֶה לָהֶם קָלוֹן, גַּם כֵּן גִּימַטְרִיָּא קפ"ה עִם הַכּוֹלֵל. וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ, רָצָה לוֹמַר שֶׁהוּא הֲוָיָ"ה אֲדֹנָי, שֶׁעוֹלִין אָמֵן.

אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כְּשֶׁלָּבְשָׁה בִּגְדֵי מַלְכוּת

וְהִנֵּה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כְּשֶׁלָּבְשָׁה בִּגְדֵי מַלְכוּת, וּבָאָה לְדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁנִּכְנְסָה לְבָתֵּי עֲבוֹדָה זָרָה מְקוֹם הַקְּלִיפּוֹת, הוּסַר הֶאָרַת הָאֲרִיךְ אַנְפִּין, וְלֹא נִשְׁאַר בָּהּ רַק הֶאָרַת זְעֵיר אַנְפִּין, לָכֵן הָיְתָה יְרַקְרֹקֶת, שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ רַק הֶאָרַת זְעֵיר אַנְפִּין, שֶׁאִם לֹא הָיְתָה לָהּ אֲפִילוּ הֶאָרַת זְעֵיר אַנְפִּין, הָיְתָה שְׁחוֹרָה לֹא יְרַקְרֹקֶת, לָכֵן אָמְרָה אֵלִי אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי (תהילים כב ב'), שֶׁא"ל אֶחָד דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין הוּא מִסְתַּלֵּק, לָמָּה עֲזַבְתָּנִי הוּא א"ל דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין, כִּי א"ל דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין צָרִיךְ לְהַשְׁפִּיעַ אֶל א"ל דִּזְעֵיר אַנְפִּין, וּמִשָּׁם לַנּוּקְבָא. וְאַף עַל פִּי שֶׁזְּעֵיר אַנְפִּין מַשְׁפִּיעַ בָּהּ, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ נִמְשָׁךְ לָהּ אוֹר אֶלָּא מֵעַצְמוֹ וְלֹא מֵא"ל דַּאֲרִיךְ אַנְפִּין, הֲוֵי כְּאִלּוּ הִיא נֶעֱזֶבֶת מִשְּׁנֵיהֶם, לְפִיכָךְ עֲזַבְתָּנִי לָשׁוֹן יָחִיד, אַף עַל פִּי שֶׁנִּכְפְּלָה מִלַּת אֵלִי אֵלִי, וְהִיא אוֹמֶרֶת לִזְעֵיר אַנְפִּין שֶׁעָזַב אוֹתָהּ מֵהֶאָרַת אֵל עֶלְיוֹן, וְהָבֵן יְרַקְרֹקֶת

הָיְתָה.

סוֹד מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר לְהָרַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה

סוֹד מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר לְהָרַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה: כְּתִיב וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם (בראשית לו לד). בְּכָל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵלֶּה, מוֹסִיף עַל הָרִאשׁוֹנִים. אָמְנָם בְּעוֹלַם הַנְּקֻדּוֹת, כֶּתֶר חָכְמָה בִּינָה לֹא נִשְׁבְּרוּ, וְגַם הַמּוֹחִין דִּזְעֵיר אַנְפִּין לֹא נִשְׁבְּרוּ, אֶלָּא נִשְׁאֲרוּ בִּמְעֵי דְּבִינָה. אִם כֵּן יְפָרֵשׁ אֵלֶּה – א׳ בְּחָכְמָה, ל׳ בִּינָה, ה׳ דַּעַת, שֶׁהִיא בִּמְקוֹם כֶּתֶר בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא חֲמִשָּׁה חֲסָדִים כּוֹלֵל חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת. וְזֶהוּ פֵּירוּשׁ וְאֵלֶּה, שֶׁהֵם שָׁלֹשׁ נְקוּדוֹת כֶּתֶר חָכְמָה בִּינָה, וְגַם כֶּתֶר חָכְמָה בִּינָה דִּזְעֵיר אַנְפִּין נוֹסַף עַל הָרִאשׁוֹנִים, מָלְכוּ וְלֹא נִשְׁבְּרוּ. אֲבָל הַיּוֹצְאִין מֵאֲשֶׁר שֶׁהוּא בִּינָה, שַׁיָּךְ לוֹמַר בְּהוּ וַיִּמְלֹךְ וַיָּמֹת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּאֶרֶץ אֱדוֹם, אֲתַר דְּכָל דִּינִין מִתְעָרִין תַּמָּן:

אֵלֶּה בְּנֵי

וּכְתִיב אֵלֶּה בְנֵי שֵׂעִיר הַחוֹרִי (בראשית לו כ׳), אֵלֶּה פָּסַל אֶת הָרִאשׁוֹנִים פֵּירוּשׁ שֵׂעִיר – שֶׁנּוֹתֵן מה״ד לְמִדַּת שִׁיעוּר, שֶׁלֹּא יִתְפַּשְּׁטוּ בְּיוֹתֵר, וְזֶהוּ פּוֹסֵל, מִלָּשׁוֹן וַיִּפְסֹל לוּחוֹת (עיין הכתב והקבלה שמות כ׳ ד׳):

הַחוֹרִי

הַחוֹרִי – בְּחִינַת אֱלֹהִים, הַיְנוּ דִּינִין, (הַגָּ״ה, נִרְאֶה לִי, כִּי חוֹרִי גִּימַטְרִיָּא אֱלֹהִים בְּרִבּוּעַ, ר׳. וְעִם ח״י אוֹתִיּוֹת פָּשׁוּט וּמִלֹּא, הֲרֵי חוֹר״י):

אַבְרָהָם אָבִינוּ מִדַּת הַחֶסֶד מֵאַבָּא

וְנוֹדַע כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ מִדַּת הַחֶסֶד מֵאַבָּא, וּמִתְּחִלַּת יָמָיו הָיָה הָעוֹלָם נִמְשָׁךְ עַל פִּי הַדִּינִין, וּכְשֶׁרָאֲתָה שָׂרָה שֶׁהִיא מִבְּחִינַת אַבָּא, וּבַתְּחִלָּה שֶׁהָיָה בְּאַבְרָהָם דִּינִין, רָצָה לְמַתְּקָם עַל יְדֵי הָגָר, שֶׁהִיא תִּכְלֶלֶם בְּעַצְמָהּ לְהַרְחִיקָם מִגְּבוּל אַבְרָהָם, קֹדֶם לֵידַת יִצְחָק. וְכֵן הָגָ״ר גִּימַטְרִיָּא יִצְחָק:

הָגָר

וְהַכַּוָּנָה – כִּי הָגָ״ר שֶׁהוּא האב״ר מֵאַבְרָהָם, מְמַתֵּק מ׳, שֶׁהִיא הַם׳ סְתוּמָה, קֹדֶם שֶׁנַּעֲשָׂה כְּלִי, בְּסוֹד ם׳ שֶׁל אַבְרָהָם. כִּי כְּשֶׁהָיָה נִכְלָל בָּהּ, הִיא מִבְּחִינַת אבר, וְהוּא מִבְּחִינַת ם׳ וּכְשֶׁלּוֹקַחַת הג״ר נִכְלָל בּוֹ, הִנֵּה הוּא בְּחִינַת ג״ר, וְהִיא מִבְּחִינַת

ה', וְאַחַר שֶׁנִּתְמַתֵּק הָאֵבֶר שֶׁהוּא ג"ר, עִם הַה' שֶׁל אַבְרָהָם שֶׁעָשְׂתָה כְּלִי, עָלְתָה הַה' וְנִמְתָּק, לְהוֹרוֹת שֶׁהוּא עַתָּה ה' עַל מ', פֵּירוּשׁ הַה' מְמוּתֶּקֶת בְּמ' וְזֶהוּ בְּה' חֲסָדִים:

בְּרֵאשִׁית

וְכֵן בִּבְרֵאשִׁית צֵרוּפוֹ אֵב"ר שִׁי"ת, שֶׁהָאֵבֶר הוּא י' קְטַנָּה, וְהִיא בְּחִינַת הָאֲצִילוּת כֻּלָּהּ הַמַּקֶּפֶת, וְהִנֵּה הָאֲצִילוּת זְמַנִּין נִכְלָל בְּשִׁית, וְזִמְנִין נִכְלָל בְּאַרְבַּע. וּכְתִיב וַתִּקְשֹׁר עַל יָדוֹ שָׁנִי (בראשית לח כח), א"ת יָדוֹ אֶלָּא יוּ"ד, לֵאמֹר זֶה יָצָא רִאשֹׁנָה, ז"ה גִּימַטְרִיָּא י"ב, כִּי א' רִאשׁוֹנָה לָאוֹתִיּוֹת צוּרַת יוּ"ד, וְי' יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ עוֹקְצִין, וְעִם י' הֵם י"ג, וְרֶמֶז גּוּדוּ אִילָנָא וְקַצְּצוּ עַנְפוֹהִי, וּכְשֶׁנִּתְגַּלָּה א' מְקַצֵּץ הַחִיצוֹנִים. וְכֵן זֶה גִּימַטְרִיָּא י"ב, וְהַכּוֹלֵל שֶׁהִיא א' זְעִירָא, זֶה בְּמִלּוּי זַיִ"ן הֵ"י, וְעִם חָמֵשׁ אוֹתִיּוֹת שֶׁלָּהֶם, גִּימַטְרִיָּא אֱלֹהִים עִם הַכּוֹלֵל. וְהִנֵּה אֱלֹהִים בְּרִבּוּעַ וּבְמִלּוּא, גִּימַטְרִיָּא אל"ף, הֲרֵי אלף שֶׁנַּעֲשֵׂית מִן זֶה יוּ"ד, וַתִּקְשֹׁר עַל יָדוֹ הַשָּׁנִי, וּקְשִׁירַת הַחוּט הוּא צוּרַת י' בְּחֶסֶד, (ספרים אחרים: צוּרַת מ') בְּחִינַת הָאֲצִילוּת שֶׁמַּקֶּפֶת הַיָּד, נְקוּדָּה בְּהֵיכְלֵיהּ לְאַבְרָהָם, שֶׁהוּא מְמַתֵּק הַגְּבוּרוֹת כּוּלָּם, וּמִפְּנֵי זֶה הָיָה אַבְרָהָם מְגַיֵּר אֲנָשִׁים וְשָׂרָה נָשִׁים. וּכְשֶׁנִּתְעַבְּרָה הָגָר בָּרִאשׁוֹנָה, כִּוְּנָה שָׂרָה לְהָקֵל מֵעַצְמָהּ הַדִּין, וְנָתְנָה עֵינֶיהָ בְּעוּבָּרָהּ, כִּדְכְתִיב וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ (בראשית טז ד'), שֶׁהֵקֵל בְּעֵינֶיהָ, שֶׁעַל יָדָהּ הִזְמִינָה תַּקָּלָה לְאוֹתוֹ עוּבָּר וְהִפִּילָה, וְעַל דֶּרֶךְ וְנָשָׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו (ויקרא טז ט'), וְהֵקֵל עַל יְדֵי זֶה הַדִּינִין מִשָּׂרָה. וְעַל אַבְרָהָם אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְכוּ' (שיר השירים ב' ב'), כִּי הוּא מַמְתִּיק הָעוֹלָם בַּחֲסָדִים, הַנִּקְרָאִים בָּנִים וּבְנֵי בָּנִים, וְהוּא מתווך בניהם וְכוֹלְלָם. וְעַל שָׂרָה נֶאֱמַר (שיר השירים ב' ב') כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים שֶׁהֵם הַקְּלִיפּוֹת, כֵּן רַעְיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת, הֵם חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת כּוֹלַלְתָּן שָׂרָה, פֵּירוּשׁ, אֱלֹהִים בְּיוּדִין גִּימַטְרִיָּא שׁ', וּבְרִבּוּעַ ר', וְה' אוֹתִיּוֹת אֱלֹהִים הוּא ה', וְהֵם חָמֵשׁ גְּבוּרוֹת:

אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה קִבְּלָה מִשָּׂרָה אִמֵּנוּ כָּל כֹּחָהּ

Esther received her power from Sarah the matriarch

וְהִנֵּה שָׂרָה חָיְתָה קכ"ז שָׁנָה, נֶגֶד ק"ך צֵרוּפֵי אֱלֹהִים וְשֵׁשׁ קְצָווֹת דִּזְעֵיר אַנְפִּין שֶׁהֵם בְּאִמָּא, וְלָכֵן אָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ מַה רָאֲתָה אֶסְתֵּר לִמְלֹךְ עַל קכ"ז מְדִינוֹת, פֵּירוּשׁ, מַה הֶאָרָה גְּדוֹלָה הָיְתָה לָהּ כ"כ, לִמְשׁוֹל עֲלֵיהֶם. עוֹד מִכַּת רָאֲתָה הִיא הֶאָרַת, וְיִהְיֶה מַה הֶאָרַת אֶסְתֵּר, כִּי הוּקְשָׁה לוֹ שֶׁהֲרֵי שֵׁם אֱלֹהִים אֵינָהּ בּוֹנָה רַק

קָ"ךְ בָּתִּים בִּלְבַד, אִם כֵּן אֵיךְ מוֹשֶׁלֶת עַל ז' יְתֵרִים. וְהֵשִׁיב מִפְּנֵי שֶׁמְּקַבֶּלֶת מִן שָׂרָה אִמָּהּ, וְקִבְּלָה כָּל כּוֹוָּה:

מַלְכוּת הִיא אֶסְתֵּר

וְלָזֶה מַלְכוּת הִיא אֶסְתֵּר, גַּם כֵּן יֵשׁ לָהּ אֲדֹנָ"י בְּרִבּוּעַ קָכ"ו, (ספרים אחרים: וְאִמָּא שָׂרָה) יוֹרֵד עִמָּהּ שֶׁלֹּא יִנְקוּ מִמֶּנָּה הַחִיצוֹנִים, וּכְשֶׁיּוֹרֶדֶת לְמַטָּה מִתְפַּשֶּׁטֶת בִּנְקֻדָּה עֲשִׂירִית שֶׁבָּהּ לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, שֶׁהוּא בְּרֹאשׁ הַקְּלִיפּוֹת, לַעֲשׂוֹת זְעֵיר אַנְפִּין כְּדִלְקַמָּן, וְיָדוּעַ בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל סָבָא בָּא לְהִתְפַּשֵּׁט בִּתְבוּנָה, קוֹדֵם הִתְלַבְּשׁוּתָהּ, נוֹתֵן בִּינָה שֶׁבּוֹ בְּנֶצַח תְּבוּנָה, וְחָכְמָה תְּבוּנָה בְּהוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא, אִם כֵּן יְסוֹד שֶׁהוּא לְעוֹלָם הַמַּכְרִיעַ, כְּשֶׁהוּא עַתָּה דָּבָר חָדָשׁ בְּהוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא מַכְרִיעַ בֵּינְתַיִם, וּמְצִיאוּת הַכְרָעָה הַהוּא, בְּחִינַת רוּחַ מֹשֶׁה, מֵאָחוֹר דְּאַבָּא וּמִפָּנִים אִמָּא, שֶׁהוּא קְפ"ד קס"א. וְגַם כֵּן יְסוֹד אִמָּא מַכְרִיעַ כָּךְ, וְיוֹצֵא מִשָּׁם רוּחַ אַהֲרֹן, שֶׁמִּזְדַּוֶּגֶת אַבָּא וְאִימָא לְמַעְלָה, מֵהֶאָרַת עֲטֶרֶת אַבָּא, תּוֹךְ יְסוֹד אִמָּא:

קַיִן וְהֶבֶל

The name Esther came from the Torah from the verse in Deuteronomy 31:18

וּמִכָּאן תַּלְמַד, מֵהֵיכָן רָצָה קַיִן לִתְאוֹמָתוֹ שֶׁל הֶבֶל, וְלָמָּה לֹא הָיְתָה הוֹגֶנֶת לוֹ, כִּי הוּא כְּעֵין נָשִׁים הַמְסוֹלְלוֹת. אָמְנָם כְּשֶׁנִּכְנַס יִשְׂרָאֵל סָבָא תּוֹךְ תְּבוּנָה, וִיסוֹד שֶׁלּוֹ תּוֹךְ יְסוֹד תְּבוּנָה, יָצְאָת אֶסְתֵּר. לָכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אֶסְתֵּר מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן, שֶׁהוּא יְסוֹד אַבָּא, מִפָּסוּק הַסְתֵּר אַסְתִּיר (דברים לא יח), שֶׁיְּסוֹד אַבָּא מֻסְתָּר תּוֹךְ יְסוֹד אִמָּא, שֶׁהִיא עַצְמָהּ בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה, וּכְשֶׁיּוֹצֵא אוֹר נֶחְלָק לְכָאן וּלְכָאן, כְּפַל וְאָמַר הַסְתֵּר אַסְתִּיר:

וְלָמָּה נִקְרֵאת הֲדַסָּה, מִפְּנֵי שֶׁיּוֹשֶׁבֶת בֵּין הֲדַסִּים חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת דִּזְעֵיר אַנְפִּין

Esther was called Hadasah, a name that comes from the root of ‘Myrtal’, הדס, that represent the central column. Esther was between Chessed and Gevurah of Zeir Anpin.

וְלָמָּה נִקְרֵאת הֲדַסָּה מִפְּנֵי שֶׁיּוֹשֶׁבֶת בֵּין הֲדַסִּים חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת דִּזְעֵיר אַנְפִּין, בֵּין חדוי, שֶׁשָּׁם יְסוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא וִיסוֹד תְּבוּנָה, וְשָׁם הָאוֹר בְּתוֹכָם, וְהָאוֹר סָתוּם, וְהוּא שְׁתֵּי הֲוָיוֹ"ת וּשְׁלִישׁ עוֹלֶה שִׁשִּׁים, וּמִפְּנֵי זֶה אָנוּ אוֹמְרִים שֶׁשְּׁלִישׁ הֲוָיָ"ה זוֹ שְׁמוֹנֶה, כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה, וְלָכֵן הַשְּׁנֵי שְׁלִישִׁים הַמְגֻלִּים מְרֻבִּים מִסְּתוּמִים,

וְהֵם שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה. וּכְתִיב דּוֹרִי נִסַּע וְנִגְלָה (ישעיה לח יב), פֵּרוּשׁ דּוֹרִי, מִלְּשׁוֹן הָאִיר, מִלְּשׁוֹן וְדַר וְסוֹחָרֶת (אסתר א ו'), מַאי נִיהוּ, פֵּרוּשׁ מְקֻבָּץ מִן בְּחִינַת נ' וְס' וְע', כִּי נ' הוּא יְסוֹד, הַכּוֹלֵל חֲמִשָּׁה חֲסָדִים בִּכְלָלוּת י'. וּשְׁנֵי חֲסָדִים וּשְׁלִישׁ מְכֻסֶּה, חו"ג וּשְׁלִישׁ תִּפְאֶרֶת, וְהֵם סְתוּמִים וּמְכֻסִּים, וְעוֹלִין ס', וְכֵן ס' סְתוּמָה, וְאֵין לָהּ פְּתִיחָה כְּלָל. וְאַחַר כָּךְ יֵשׁ בָּהּ שְׁנֵי חֲסָדִים שֶׁל נֶצַח הוֹד, וּשְׁנֵי שְׁלִישֵׁי תִּפְאֶרֶת, הֵם ב"ן וְי"ח, גִּימַטְרִיָּא שִׁבְעִים, וְזֶהוּ וְנִסַּע וְנִגְלָה, שֶׁאוֹר נִגְלָה בְּלִי כִּסּוּי. וְסִימָנְךָ כִּי עַיִן בְּעַיִן (ישעיה נב ח'). וְזֶה סוֹד וַיַּקְרַע מָרְדֳּכַי אֶת בְּגָדָיו (אסתר ד' א'), לְהוֹרוֹת עַל הִתְפַּשְּׁטוּת חֲמִשָּׁה חֲסָדִים הַיּוֹצְאִין מִיְּסוֹד אַבָּא, מִדָּתוֹ שֶׁל מָרְדֳּכַי, הַיְנוּ יְסוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא. וְלָכֵן צָרִיךְ לִפְשֹׁט הַמְּגִלָּה בִּשְׁעַת הַקְּרִיאָה, לְהוֹרוֹת עַל הִתְפַּשְּׁטוּת הַחֲסָדִים. וּפֵרֵשׁ כְּאֹהֶל רֹעִי (ישעיה לח יב), כִּי בְּרֶדֶת נֶצַח הוֹד יְסוֹד דִּתְבוּנָה בִּזְעֵיר אַנְפִּין, תְּחִלָּה נִכְנָסִין לְחָכְמָה בִּינָה דַּעַת שֶׁלּוֹ, אַחַר כָּךְ יָרְדוּ לַזְּרוֹעוֹת וְגוּף, וְאַחַר כָּךְ לְנֶצַח הוֹד יְסוֹד שֶׁכְּמוֹתָם, וְהָעֶלְיוֹנִים מְנִיחִין שָׁרְשָׁם לְמַעְלָה, וְתַאֲוָתָם לְהִתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה, לָכֵן נַעֲשָׂה שְׁנֵי חֲסָדִים וּשְׁלִישׁ מְכֻסִּים, כְּאֹהֶל וְסֻכָּה שֶׁלֹּא יֵרֵד הָאוֹר הַרְבֵּה. אָמְנָם בַּעֲלִיָּתוֹ, הוּא עוֹלֶה לִמְקוֹם שָׁרְשׁוֹ, וּבוֹקֵעַ, לָכֵן צָרִיךְ דָּפְנוֹת הַסֻּכָּה הַמַּגִּיעַ לִסְכָךְ מִמַּטָּה לְמַעְלָה, בְּאֵין מְנִיעָה, אֲבָל הַסְּכָךְ רָמוּז לַסֻּכָּה שָׁלֵם, לְאִמָּא שֶׁמְּכַסָּה לִזְעֵיר אַנְפִּין עַד שְׁלִישׁ תִּפְאֶרֶת, וּמוֹנַעַת הָאוֹר שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה בְּיוֹתֵר, רַק בְּעִנְיַן צִלָּתוֹ מְרֻבָּה מֵחַמָּתָהּ, וְכוֹכָבִים נִרְאִים מִתּוֹכָהּ שֶׁיֵּרָאֶה מִלְמַעְלָה אֲשֶׁר קִצָּתוֹ לֹא יִהְיֶה סָתוּם לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם:

וְנַחְזוֹר לְעִנְיָן מִלַּת הֲדַסָּה

וְנַחְזוֹר לְעִנְיָן מִלַּת הֲדַסָּה, כִּי ה' תְּבוּנָה, ד' מַלְכוּת ס' שְׁנֵי חֲסָדִים וּשְׁלִישׁ מִזְּעֵיר אַנְפִּין הַמְכֻסִּים בּוֹ כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, ה' רָחֵל, שְׁלְיָיתָהּ הַיּוֹצֵאת מִבֵּין רַגְלֶיהָ. וּמָרְדֳּכַי הָיָה מִיְּסוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא, לָקַח אֶסְתֵּר בַּת דּוֹדוֹ, רָצָה לוֹמַר בַּת אַבָּא, אָחִיו שֶׁל יִשְׂרָאֵל סָבָא, שֶׁאֶסְתֵּר בַּת עֲטֶרֶת אַבָּא תּוֹךְ הַתְּבוּנָה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל. וַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הָיָה בַּקְּלִפָּה, לְעֻמַּת זְעֵיר אַנְפִּין, וְזֶהוּ ח"ש ר"ש, ר' אֱלֹהִים בְּרִבּוּעַ, וּבְמִלּוּי בְּיוּדִי"ן גִּימַטְרִיָּא ש', הֲרֵי ר"ש ח"ש, רָצָה לוֹמַר שֶׁהָיָה חָ"שׁ וְכוֹאֵב בְּרֹאשׁוֹ, כִּדְאָמְרִינַן שֶׁהַגְּבוּרוֹת שֶׁהֵם ר"ש כָּאָמוּר, וְהוּא הָיָה מִתְפָּאֵר בָּהֶם בַּחוּץ בְּשִׁבְעָה תִּקּוּנִים נֶגֶד זְעֵיר אַנְפִּין, חוּר, כַּרְפַּס, וּתְכֵלֶת, בּוּץ, וְאַרְגָּמָן, כֶּסֶף, וְשֵׁשׁ. וְשֶׁבַע דְּנוּקְבָא שֶׁהֵם מִטּוֹת, וְאֵלּוּ הֵן – זָהָב, וָכֶסֶף, רִצְפַּת, בַּהַט, וָשֵׁשׁ, וְדַר, וְסוֹחָרֶת. כִּי יֵשׁ רִצְפָּה שֶׁהִיא נְקוּדָּה עַצְמָהּ, דְּלֵית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם, וְהוּא תִּקּוּנִים הַנִּכְלָלִין בָּהּ.

וְיַיִן מַלְכוּת רָב (אסתר א׳ ז׳), לַהֲפֹךְ כָּל הַתִּקּוּנִים לִגְבוּרָה:

וְהַשְּׁתִיָּה כַדָּת אֵין אֹנֵס

וְהַשְּׁתִיָּה כַדָּת אֵין אֹנֵס (אסתר א׳ ח׳), וְהַשְּׁתִיָּה כַדָּת דֻּגְמָה לַקְּדֻשָּׁה, כְּקוֹף בִּפְנֵי אָדָם, וְזֶהוּ כַדָּת, ד״ת הוּא ב׳ פְּעָמִים ע״ב ק״ל, שֶׁהֵם ז״ג, ה׳ הֲוָיו״ת לְכָל א׳, הֲרֵי שְׁנֵי פְּעָמִים ק״ל. וְיֵשׁ בָּהּ ע״ב בְּחֶסֶד כַּנּוֹדָע, וְיַיִן בִּגְבוּרָה, שֶׁגַּם הוּא ע״ב, וְנִרְמָז בִּגְבוּרָה שֶׁגַּם הוּא ע״ב, בְּסוֹד בַּיַּיִן שָׁגוּ, שֶׁנֶּהֱנוּ מִסְּעוּדָתוֹ, כְּעֵין דּוֹר הַמִּדְבָּר שֶׁאָכְלוּ וְשָׁתוּ לִפְנֵי הָעֵגֶל. אֵין אֹנֵס, גִּימַטְרִיָּא אי״ק, דְּהַיְנוּ אל״ף, שֶׁמִּמֶּנּוּ מִתְקוּ הַגְּבוּרוֹת:

וַשְׁתִּי בַּקְּלִפָּה לְעֻמַּת רָחֵל, וְזֶרֶשׁ לְעֻמַּת לֵאָה

Queen Vashti was the Klipah aspect against Rachel and Zeresh was against Lea.

Haman was the tenth after Agag, King of Amalek and was very arrogant with his wealth. He offered 10,000 units of money to draw all levels of judgment as in the 400 men of Esau and 10 champions of Esau. At the end they were all caught and hanged on the Tree to sweeten the judgments.

גַּם וַשְׁתִּי בַּקְּלִפָּה לְעֻמַּת רָחֵל, וְזֶרֶשׁ לְעֻמַּת לֵאָה, לָכֵן הָמָן אִתְרַבְרַב בִּכְבוֹד עָשְׁרוֹ וְרֹב בָּנָיו, שֶׁהָיָה עֲשִׂירִי לַאֲגָג, לָכֵן רָצָה לִיתֵּן עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף, לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו כָּל עֲשָׂרָה, וְשֶׁיִּהְיוּ גְּבוּרוֹת. כִּכַּר כֶּסֶף, גִּימַטְרִיָּא אַרְבַּע מֵאוֹת, בְּסוֹד אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ שֶׁל עֵשָׂו, וּכְנֶגְדוֹ בְּצִקְלַג נִמְלְטוּ אַרְבַּע מֵאוֹת. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הֵשִׁיב, הַכֶּסֶף נָתוּן לָךְ, שֶׁעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים וַעֲשֶׂרֶת בָּנָיו אַלּוּפֵי עֵשָׂו, יִהְיוּ עַל עֵץ גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים, כְּמִנְיַן ל״ךְ. וְתָפְסוּ עֲשָׂרָה, כּוּלָּם בְּסוֹד אַלְפַּיִן לְיִשְׂרָאֵל, לְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת כּוּלָּם:

מִצְוָה לִשְׁתּוֹת יַיִן בְּפוּרִים, כִּי רִבּוּי הַחֲסָדִים דְּאַבָּא, מַמְתִּיק הַיַּיִן

Mordechai was from the root of Moses and Haman was not able to harm him so he went after the entire nation.

The Chassadim of Chokmah sweetens the wine and we need to

mediate on the seven Y י in name of the world of Atzilut (Chokmah) and B’riah (Binah) -יוד-הי-ויו-הי- and יוד-הי-ואו-הי

וְהִנֵּה הָמָן מוֹשֵׁךְ כֹּחוֹ מִמּ"ן דְמַנְצְפַ"ךְ, שֶׁהֵם ב' גְּבוּרוֹת עֶלְיוֹנִים דִּיְסוֹד אַבָּא מִצַּד אֲחוֹרַיִם, כִּי מֵהַפָּנִים הָיָה מֹשֶׁה מוֹשֵׁךְ הַמָּן לְיִשְׂרָאֵל. וּמָרְדְּכַי הָיָה מִשֹּׁרֶשׁ מֹשֶׁה, וְלִשְׁלֹחַ יַד בְּמָרְדֳּכַי לְבַדּוֹ לֹא הָיָה יָכוֹל, לָכֵן בִּקֵּשׁ לָדוּן אַחַר הָרֹב, וּכְתִיב בֵּיהּ כִּי נָפֹל תִּפּוֹל לְפָנָיו (אסתר ו' יג), כְּנֶגֶד הַכְּלָל וְהַפְּרָט, וּבָא הַנֵּס עַל יְדֵי אֶסְתֵּר, שֶׁהִיא מִיְּסוֹד תְּבוּנָה, וְלָכֵן מִצְוָה לִשְׁתּוֹת יַיִן בְּפוּרִים, כִּי רִבּוּי הַחֲסָדִים דְּאַבָּא, מַמְתִּיק הַיַּיִן. וּמַה שֶּׁיְּכַוֵּן בִּשְׁתִיָּתוֹ, לְהַמְשִׁיךְ הַיַּיִן מִשִּׁבְעָה יוּדִי"ן דְּעַ"ב ס"ג, יִשְׂרָאֵל סָבָא וּתְבוּנָה, לֹא יִשְׁתַּכֵּר אֶלָּא יִתְבַּסֵּם עַד דְּלֹא יָדַע, כִּי בְּמָקוֹם יַיִן הַמְשֻׁמָּר בַּעֲנָבָיו, לֹא יָרֵעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי (ישעיה יא ט'), וְלָכֵן כִּי שָׁחֲטֵיהּ רַבָּה לְרַ' זֵירָא, בָּעֵי רַחֲמֵי וְאַחֲיֵהּ, נָמֵי חָרִיךְ שַׁקְיָא, לְבַטֵּל דִּינָא שֶׁל גֵּיהִנֹּם:

אֶל גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי

דְּרוּשׁ לְמוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, וְגַם הוּא מְדַבֵּר בְּעִנְיַן פְּגִימַת הַלְּבָנָה. דַּע, כִּי שֵׁם הֲוָיָ"ה, ב' אוֹתִיּוֹת רִאשׁוֹנוֹת, הֵם אַבָּא וְאִימָא. ו', זְעֵיר אַנְפִּין. ה', נוּקְבָא. וְהַד' אוֹתִיּוֹת עַצְמָן, הֵם נֶגֶד ד' עוֹלָמוֹת - אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה. וּכְנֶגְדּוֹ יֵשׁ ד' קְלִיפּוֹת, כִּי גַּם זֶה לְעֻמַּת זֶה וְכוּ'. וְעַל זֶה נֶאֱמַר, אֶל גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי (שיר השירים ו' יא), כִּי בֶּאֱגוֹז יֵשׁ תְּחִלָּה קְלִיפָּה עָבָה וּמָרָה כַּלַּעֲנָה, וְאַחֲרֶיהָ קְלִיפָּה שֵׁנִית קָשָׁה מְאֹד, וְאַחַר כָּךְ בִּפְנִים יֵשׁ קְלִיפָּה אַחֶרֶת, שֶׁמַּפְסִיק הַמַּאֲכָל. רָצָה לוֹמַר - שֶׁהֲרֵי אֱגוֹז מִתְחַלֵּק לְאַרְבָּעָה חֲלָקִים, נֶגֶד אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, וּקְלִפָּה זוֹ הַשְּׁלִישִׁית, מַפְסֶקֶת בֵּין אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה חֲלָקִים שֶׁל אֱגוֹז, וְלֹא שֶׁמִּסְתַּלֶּקֶת אוֹתָהּ מִכֹּל וָכֹל, אֶלָּא שֶׁנִּכְנֶסֶת בֵּינֵיהֶן, וּקְלִפָּה זוֹ נֶגֶד עֲמָלֵק, וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, אֵין הַשֵּׁם שָׁלֵם עַד שֶׁיִּכָּרֵת זַרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק. וּמִלְּבַד אֵלּוּ הַשְּׁלִישִׁית, יֵשׁ עַל הָאֹכֶל עַצְמָהּ קְלִיפָּה דַּקָּה, וּכְשֶׁאוֹכֵל הָאֱגוֹז מִתְיַבֵּשׁ, גַּם קְלִיפָּה זוֹ נֶאֱכֶלֶת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּתְּחִלָּה, שֶׁאָז עִם הֱיוֹתָהּ דַּקָּה, הִיא מָרָה. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (יחזקאל א' ד') וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין חַשְׁמַ"ל וְכוּ', וְחַשְׁמַל גִּימַטְרִיָּא מַלְבּוּ"שׁ, וְעוֹד אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה פְּעָמִים חָשׁוֹת פְּעָמִים מְמַלְּלוֹת, שֶׁלִּפְעָמִים קְלִיפָּה זוֹ נֶאֱכֶלֶת, וּפְעָמִים אֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת. וְכֵן הָאָדָם, אִם יִרְצֶה בְּקַל יְתַקֵּן וּמְמַתֵּק הַקְּלִיפָּה מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּאֲחֵרוֹת:

וּכְנֶגֶד אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה, הֵם אַרְבָּעָה אָבוֹת נְזִיקִין, וְכוּ׳

וּכְנֶגֶד אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה, הֵם אַרְבָּעָה אָבוֹת נְזִיקִין, וְאַרְבַּע יְדִיעוֹת הַטֻּמְאָה, וְאַרְבַּע מַרְאוֹת נְגָעִים, שְׁנַיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע, כְּנֶגֶד אֱדוֹם וְיִשְׁמָעֵאל, ע״ז אַכֵּה כַּפִּי אֶל כַּפִּי כַּיָּדוּעַ, וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה תְּרֵי מַלְכֵי תְּרֵי פַּלְכֵי, שֶׁהֵם אַרְבָּעָה מְלָכִים, שֶׁהֵם שְׁנֵי מַלְכֵי הַשָּׂרְשִׁית, אֱדוֹם וְיִשְׁמָעֵאל, כָּל אֶחָד כָּלוּל מִשְּׁנֵיהֶן כַּנִּזְכָּר. וּלְטַעַם הַנִּזְכָּר לְעֵיל, צִוָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל עֲמָלֵק זָכוֹר וְכוּ׳ (דברים כה יז). וְהִנֵּה לְשָׁאוּל הַמֶּלֶךְ, צִוָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַכְרִית זַרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק, וְהוּא הֵבִיא עִמּוֹ מֶלֶךְ אֲגָג חַי. וּכְשֶׁבָּא שְׁמוּאֵל, אָמַר לַאֲגָג כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים חַרְבֶּךָ, כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כִּי בַּלַּיְלָה הַהוּא הֵבִיאוּ לוֹ שִׁפְחָה אַחַת בְּבֵית הָאֲסוּרִים וְנִתְעַבְּרָה הֵימֶנּוּ, וְיָצָא מִמֶּנּוּ הָמָן, וְלָכֵן עִם הֱיוֹתוֹ הוֹרֵג אֲגָג, אָמַר כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה וְכוּ׳, כֵּן תְּשַׁכֵּל לְשׁוֹן עָתִיד, עַל זַרְעוֹ הַנִּשְׁאָר מִמֶּנּוּ, וְאָמַר מִנָּשִׁים, עַל יְדֵי נָשִׁים, שֶׁעַל יְדֵי אֶסְתֵּר נַעֲשָׂה הַנֵּס:

אֲרוֹמִמְךָ ה׳ כִּי דִלִּיתָנִי

וְתֵדַע, כִּי תְּחִלָּה אֲחִיזַת הָאוֹיְבִים, הוּא בְּשַׁעַר הַמַּדְרֵגָה תַּחְתּוֹנָה, שַׁעַר הָעֲשִׂירִי, כִּי מִשָּׁם נִכְנָסִין לַמֶּלֶךְ. וְהִנֵּה הַמַּלְכוּת, הִיא מַדְרֵגָה אַחֲרוֹנָה מֵעֲשָׂרָה, וְהִיא ה׳ שֶׁבַּשֵּׁם, וְנִקְרָא דָּלֶ״ת לְכַמָּה טְעָמִים כַּנּוֹדָע. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד, אֲרוֹמִמְךָ ה׳ כִּי דִלִּיתָנִי (תהילים ל׳ ב׳), וְנוֹדַע שֶׁהוּא מִן הַנּוּקְבָא, הוּא דֶּלֶת וְשַׁעַר. גַּם שֵׁם אֲדֹנָי בְּנוּקְבָא, בְּמִלּוּי גִּימַטְרִיָּא תרע״א, שֶׁהִיא דֶּלֶת, לָכֵן אָמַר דָּוִד, שֶׁעִם הֱיוֹתוֹ מֵהַדֶּלֶת, אֲשֶׁר שָׁם מְבַקְשִׁים אוֹיְבָיו לָבוֹא לֶאֱחוֹז, עִם כָּל זֶה לֹא שִׂמַּחְתָּ אוֹיְבַי לִי. לָכֵן מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, גַּם אֲנִי אֲרוֹמִמְךָ, וְזֶהוּ אֲרוֹמִמְךָ כִּי דִלִּיתָנִי, רָצָה לוֹמַר כִּי עִם הֱיוֹת שֶׁאֲנִי מִדֶּלֶת, לֹא שִׂמַּחְתָּ וְכוּ׳. כִּי שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת י״ה לֹא מִתְפָּרְשִׁין, אֲבָל ו״ה כְּפִי מַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם, וְלִפְעָמִים מִתְפָּרְשִׁין. וְהִנֵּה כְּשֶׁגּוֹרֵם הֶעָוֹן, מִתְפָּרֵשׁ ה׳ מִן ו׳, עַל זֶה נֶאֱמַר נָפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל (עמוס ה׳ ב׳), רָצָה לוֹמַר לָקוּם מֵאֵלֶיהָ, אֲבָל תָּקוּם עַל יְדֵי אַחֵר, עַל יְדֵי ו׳, רָצָה לוֹמַר עַל יְדֵי שֶׁיּוֹרֵד לְמַטָּה, וּמַעֲלֶה אוֹתָהּ:

שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם

עָלָיו נֶאֱמַר, שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם (משלי כד טז), פֵּירוּשׁ – כִּי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הַיְסוֹד, הוּא ו׳, הוּא מַלְכוּת הַשֶּׁבַע, אִם כֵּן פֵּירוּשׁ שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם, רָצָה לוֹמַר צַדִּיק

שֶׁהוּא יְסוֹד, נוֹפֵל בְּמַלְכוּת שֶׁהוּא שֶׁבַע, אֵין צָרִיךְ אַחֵר לַהֲקִימוֹ, אַךְ הוּא קָם מֵעַצְמוֹ:

וְאָמַר עַל אֶסְתֵּר וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, רָצָה לוֹמַר שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר בְּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד וְהָמָן הָרָשָׁע, בַּעֲוֹן שֶׁלֹּא הָרַג שָׁאוּל אֶת הָאֲגָג, הָיָה קָם וְזָס וְשָׁלוֹם לְכַלּוֹת שׂוֹנְאֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר שֶׁהוּא מִזַּרְעוֹ, לָכֵן הָיָה מָרְדְּכַי מִשְׁתַּדֵּל בָּעִנְיָן, וְאָמַר עַל אֶסְתֵּר וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת (אסתר ה׳ א׳), רָצָה לוֹמַר שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר בְּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד. וּבָזֶה נִצּוֹלוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁקָּדַם דָּוִד וְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה, וְזֶהוּ לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד בַּיּוֹם, וְלֹא יִדֹּם בַּלַּיְלָה, עַל דֶּרֶךְ אֱלֹהַי אֶקְרָא יוֹמָם, וְלָכֵן ה׳ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ:

סוֹד אֲרוֹמִמְךָ

וְנִלְעַ״ד, שֶׁזֶּהוּ **אֲרוֹמִמְךָ**, רָצָה לוֹמַר לְרוֹמֵם וּלְהַעֲלוֹת ה׳ לְו׳, וְאָז לֹא יוּכְלוּ הָאוֹיְבִים לֶאֱחֹז, כִּי יוֹרֵד יְסוֹד דְּכוּרָא וּמַעֲלֶה אוֹתָהּ, בְּאֹפֶן שֶׁבְּהִתְחַבְּרוּת ה׳ עִם ו׳, אֵין הַקְּלִיפּוֹת יְכוֹלִין לְהִתְאַחֵז בָּהֶם כְּלָל:

הַמְּגִלָּה נִקְרֵאת בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה

The Megila is read at night and day to elevate Malchut to Netzach, Hod and Yessod where the other sode can not hold.

לָכֵן הַמְּגִלָּה נִקְרָא סֵפֶר וּמְגִלָּה, סֵפֶר נֶגֶד ו׳, וּמְגִלָּה נֶגֶד ה׳. חֶסֶד וְדִין, יוֹמָם וְלַיְלָה, לָכֵן נִקְרֵאת בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה. וּבָהּ תַּעֲלֶה הַמַּלְכוּת הַנִּזְכֶּרֶת לְעֵיל, לְנֶצַח הוֹד יְסוֹד כַּנּוֹדָע, שֶׁאָז אֵין הַחִיצוֹנִים יְכוֹלִין לְהִתְאַחֵז:

יְהוּדִית וְאֶסְתֵּר, חֲנֻכָּה וּפוּרִים, נֶצַח הוֹד

וְדַע, כִּי אוֹתִיּוֹת א״ב, הֵם אוֹתִיּוֹת הַזָּכָר, וְאַחַר כָּךְ כל״ם, אוֹתִיּוֹת מֶלֶךְ, וְזֶה מַה שְּׁמוֹ וּמַה שֵּׁם בְּנוֹ, פֵּירוּשׁ – כִּי שְׁנֵי פְּעָמִים מ״ה, גִּימַטְרִיָּא מֶלֶךְ. וְאוֹתִיּוֹת נ״ס הֵם נוּקְבָא, נֶגֶד יְהוּדִית וְאֶסְתֵּר, חֲנֻכָּה וּפוּרִים, נֶצַח הוֹד. וּכְנֶגְדָּן שְׁתֵּי רְצוּעוֹת דִּתְפִילִּין, אַחַת אֲרוּכָּה הַשְּׂמָאלִית שֶׁכְּנֶגֶד הוֹד, הִיא נוֹפֶלֶת, לָכֵן נֶאֱמַר סוֹמֵךְ ה׳ לְכָל הַנּוֹפְלִים (תהילים קמה יד), שֶׁהֵם נֶצַח הוֹד, שֶׁהֵם נ״ס, הֵם סוֹמְכִין אֶת הַנּוֹפְלִים. וְיָדוּעַ כִּי שְׁלֹשָׁה אַחֲרוֹנוֹת שֶׁבַּעֲמִידַת תְּפִלָּה, הֵם נֶצַח הוֹד יְסוֹד, לָכֵן בַּחֲנוּכָּה וּפוּרִים, אָנוּ אוֹמְרִים עַל הַנִּסִּים בְּהוֹדָאָה, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הַהוֹד, לָכֵן אָמְרוּ בִּלְשׁוֹן

נֵס, לָכֵן הָמָן הָרָשָׁע עָשָׂה עֵץ גָּבוֹהַּ נ׳ אַמָּה, בַּעֲצַת זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ, כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה וְכוּ׳. וְנֶהֱרַג הוּא וְעַשֶׂרֶת בָּנָיו בִּתְלִיָּה, כְּדֵי שֶׁתָּרוּם הַמַּלְכוּת לְאֶסְתֵּר:

וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ

וְהִנֵּה מֵאַבְרָהָם עַד שְׁלֹמֹה, הָיוּ ט״ו מְלָכִים, וְהָיָה הַלְּבָנָה בִּמְלוֹאָהּ, וּמָלַךְ שְׁלֹמֹה בִּכְפָה, וְדָוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה הַי״ד, וְדָוִד גִּימַטְרִיָּא י״ד, וְשָׁפַךְ דָּמִים בְּיָדוֹ, וְעַל זֶה נֶאֱמַר בְּי״ד הָרְגוּ בְּשׂוֹנְאֵיהֶן, וּבְט״ו נָחוּ כּוּלָּם, שֶׁהוּא שְׁלֹמֹה:

וְהַשֶּׁמֶשׁ יָצָא לַמִּזְרָח דְכוּרָא, וְהַלְּבָנָה מִמַּעֲרָב

וְהַשֶּׁמֶשׁ יָצָא לַמִּזְרָח דְכוּרָא, וְהַלְּבָנָה מִמַּעֲרָב, וְהַשֶּׁמֶשׁ אֵינָהּ מְשַׁנָּה הִלּוּכָהּ, וְהַלְּבָנָה מְשַׁנָּה, כִּי הִיא מִתְחַדֶּשֶׁת, הַיְנוּ חֹדֶשׁ, וּבַתְּחִלָּה נִרְאֵית בַּמַּעֲרָב, וְאַחַר כָּךְ מִתְקָרֶבֶת לְמִזְרָח מְעַט מְעַט עַד ט״ו יָמִים. וְעַל זֶה נֶאֱמַר, יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ דַּרְכֵי מָוֶת (משלי יד יב), דְּהַיְנוּ הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁהוּא הָאִישׁ, הַהוֹלֵךְ תָּמִיד בְּדֶרֶךְ יָשָׁר, כִּי לְעוֹלָם יוֹצֵא מִמִּזְרָח, וּלְעוֹלָם הוּא מֵאִיר בְּאֹפֶן אֶחָד. וְאַחֲרִיתָהּ שֶׁהִיא הַלְּבָנָה הַהוֹלֶכֶת לְאָחוֹר שֶׁהִיא מְשַׁנָּה הִלּוּכָהּ, וְהֵם דַּרְכֵי מִלְּשׁוֹן רַבִּים, וְהֵם דַּרְכֵי מָוֶת, שֶׁאַחַר כָּךְ נִשְׁאֶרֶת בְּלִי אוֹר, וְזֶהוּ וַיֵּלֶךְ לְאָחוֹר וְלֹא לְפָנִים, וְזֶהוּ אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי (תהילים קלט ה׳):

הַלְּבָנָה מְקַבֶּלֶת אוֹרָהּ מֵהַשֶּׁמֶשׁ שֶׁמֵּאִיר בָּהּ

וְהִנֵּה כְּבָר יָדַעְתָּ, כִּי הַלְּבָנָה מְקַבֶּלֶת אוֹרָהּ מֵהַשֶּׁמֶשׁ שֶׁמֵּאִיר בָּהּ, וּכְפִי מַה שֶּׁהִתְקָרֵב לַמַּעֲרָב, מִתְחַשֵּׁךְ אוֹרָהּ. וּכְשֶׁהִיא מַמָּשׁ בִּתְחִלַּת הַלַּיְלָה בַּמַּעֲרָב, מְקוֹם בִּיאַת הַשֶּׁמֶשׁ, מִתְחַשֵּׁךְ לְגַמְרֵי, כִּי הַשֶּׁמֶשׁ בַּגַּלְגַּל הָרְבִיעִי, וְהִיא בַּגַּלְגַּל הָרִאשׁוֹן. וּבִהְיוֹתָהּ מַמָּשׁ נֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ, כָּל הָאוֹר בַּאֲחוֹרַיִם, וְאֵין בָּהּ שׁוּם אוֹר בַּפָּנִים כְּלָל, כִּי מֵאֲחוֹרַיִם הִיא מְאִירָה לָנוּ, לָכֵן אָז יוֹנְקִים הַחִיצוֹנִים, וְזֶהוּ נָזוֹרוּ אָחוֹר (ישעיה א׳ ד׳), וְיוֹנְקִים הַחִיצוֹנִים מֵהָאֲחוֹרַיִם, כִּי מֵהַפָּנִים אֵין יְכוֹלִין כַּנּוֹדָע:

מַתְחֶלֶת הָאוֹר לְהָאִיר בְּפָנֶיהָ

וְהִנֵּה כְּשֶׁמַּתְחֶלֶת הַלְּבָנָה לְהִפָּרֵד מְעַט מְעַט מִמַּעֲרָב, אָז מַתְחֶלֶת הָאוֹר לְהָאִיר בְּפָנֶיהָ, עַד בְּט״ו יָמִים, יוֹצֵאת מִמִּזְרָח אָז הַשֶּׁמֶשׁ אֶל עֵבֶר פָּנֶיהָ מִכֹּל וְכֹל, וְאֵין לָהּ אוֹר בַּאֲחוֹרַיִם כְּלָל:

הַלְּבָנָה נִקְרֵאת סַהַר, וְנִקְרֵאת יָרֵחַ, וְנִקְרֵאת לְבָנָה

וְדַע, כִּי הַלְּבָנָה נִקְרֵאת סַהַר, וְנִקְרֵאת יָרֵחַ, וְנִקְרֵאת לְבָנָה, וְגַם הַשֶּׁמֶשׁ יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ שֵׁמוֹת כְּנֶגְדָּם, שֶׁהוּא – חֶרֶס, חַמָּה, שֶׁמֶשׁ. וְהַלְּבָנָה בִּתְחִלַּת חִדּוּשָׁהּ, נִקְרֵאת סַהַר, כִּי אֵין לָהּ אוֹר בַּפָּנִים, אֶלָּא מְעַט מִזְּעֵיר, כִּי הַלְּבָנָה נוּקְבָא מִכּ׳ עִלָּאָה, וְיָדוּעַ כִּי עִם הֱיוֹת ה׳ נוּקְבָא, אֵינָהּ דִּין גָּמוּר כַּנִּזְכָּר, וְהוּא שֵׁם אֱלֹהִים, רָצָה לוֹמַר הַפָּנִים שֶׁלּוֹ. וּבִהְיוֹת הַשֶּׁמֶשׁ כָּלוּל מִשֵּׁם י״ה חָכְמָה וּבִינָה, נֶאֱמַר כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן ה׳ אֱלֹהִים (תהילים פד יב) רָצָה לוֹמַר – נִקְרָא בְּשֵׁם הֲוָיָ״ה מֵאַבָּא, וֶאֱלֹהִים מֵאִמָּא, וְה׳ אַחֲרוֹנָה הוּא שֵׁם אֲדֹנָ״י. וּבִתְחִלַּת חִדּוּשָׁהּ יוֹנֶקֶת מֵאֲחוֹרַיִם דֶּאֱלֹהִים, גִּימַטְרִיָּא ר׳, וְס״ה אֲדֹנָ״י, גִּימַטְרִיָּא סַהַר. וּכְשֶׁאֵין בְּפָנֶיהָ אוֹר כְּלָל, הִיא סַהַר, כִּי לָזֶה יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁהָיָה רָאוּי לְהוֹלִיד י״ב שְׁבָטִים מִבְּחִינַת מַלְכוּת, וּבַעֲבוּר שֶׁהוֹצִיא י׳ טִפִּין מִי׳ צִפָּרְנֵי יָדָיו, שֶׁנֶּאֱמַר וַיָּפֹזּוּ זְרוֹעֵי יָדָיו (בראשית מט כד), נֶאֱסַר בְּבֵית הַסֹּהַר י׳ שָׁנִים, וְלֹא הוֹלִיד אֶלָּא ב׳, מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם. וַאֲפִילוּ אֵלּוּ, לְפִי שֶׁאָמַר לְשַׂר הַמַּשְׁקִים כִּי אִם זְכַרְתַּנִי (בראשית מ׳ יד), נִתְעַכֵּב עוֹד ב׳ שָׁנִים בְּבֵית הַסֹּהַר. וְזֶהוּ מְנַשֶּׁה, לְשׁוֹן שִׁכְחָה:

וּבְכָל לַיְלָה וְלַיְלָה הוֹלֵךְ וּמִתְרַבֶּה הָאוֹר שֶׁבְּפָנֶיהָ, עַד ט״ו יוֹם

בְּאֹפֶן כְּשֶׁהִיא חֲשׁוּכָה מִכֹּל וְכָל הִיא סַהַר, וּכְשֶׁהִיא מַתְחֶלֶת לְהָאִיר נִקְרֵאת סַהַר כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וּבְכָל לַיְלָה וְלַיְלָה הוֹלֵךְ וּמִתְרַבֶּה הָאוֹר שֶׁבְּפָנֶיהָ, עַד ט״ו יוֹם, שֶׁהוּא מְלֵאָה, וְהֵם בַּאֲחוֹרַיִם דֶּאֱלֹהִים ט״ו אוֹתִיּוֹת, נֶגֶד ט״ו יוֹם. גַּם אוֹתִיּוֹת אֱלֹהִים מָלֵא י״ה, שֶׁהִיא מְלֵאָה מִן י״ה, שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּא ט״ו. וּמִט״ו וָאֵילָךְ, הִיא חוֹזֶרֶת לַחֲשׁוֹךְ. וְזֶה סוֹד שֶׁנֶּאֱמַר עַל יִצְחָק וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאוֹת (בראשית כז א׳):

שְׁלֹשָׁה קַוִּים

כִּי אַבְרָהָם חֶסֶד עִלָּאָה, כִּי יֵשׁ חֶסֶד עֶלְיוֹן, וְחֶסֶד עוֹלָם, וְחַסְדֵי דָוִד. חֶסֶד עֶלְיוֹן, בְּחָכְמָה. וְחֶסֶד עוֹלָם, בְּחֶסֶד, כִּי הַנּוּקְבָא נִקְרָא עוֹלָם כַּנּוֹדָע. וְחַסְדֵי דָוִד, בְּנֶצַח הוֹד, וְהֵם תְּרֵי פַּלְגֵי גוּפָא, נִקְרָא חַסְדֵי לָשׁוֹן רַבִּים. וּכְנֶגְדָּן – כֹּהֵן גָּדוֹל, בְּחָכְמָה. סְגָן, בְּחֶסֶד. כֹּהֵן הֶדְיוֹט, בְּנֶצַח. וְאַבְרָהָם לָקַח הַכְּהוּנָּה מִמַּלְכִּי צֶדֶק, שֶׁהָיָה כֹּהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן, וְהוּא שֵׁם בֶּן נֹחַ. כִּי ג׳ בְּנֵי נֹחַ, הֵם ג׳ קַוִּין, שֶׁהֵם חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת, חֶסֶד שֵׁם, גְּבוּרָה חָם, תִּפְאֶרֶת יֶפֶת. וְכֵן בְּצַד שְׂמֹאל, לְוִיִּם הַמְשׁוֹרְרִים בַּבִּינָה, שֶׁהוּא אוֹמֵר שִׁירָה בַּפֶּה, שֶׁהֵם ג״ר, וּמְנַגֵּן בְּיַד גְּבוּרָה, וְכִנּוֹר בְּהוֹד. (סְפָרִים אֲחֵרִים: וְשׁוֹעֵר בְּרַגְלַיִם בְּהוֹד):

קְרִיעַת יָם סוּף

וְהִנֵּה מֵאַבְרָהָם יָצָא יִשְׁמָעֵאל, וּמִיִּצְחָק יָצָא עֵשָׂו, שֶׁהֵם בַּקְּלִיפּוֹת דִּין וְרַחֲמִים, כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה וְכוּ', וְהֵם לְבָנָה וְחַמָּה שֶׁבַּקְּלִיפּוֹת, מִלְּשׁוֹן אַף וְחֵמָה. וּבִקְרִיעַת יָם סוּף כְּתִיב, וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה (שמות יד כב), וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה מַה אֵלּוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה וְכוּ'. וּבְחֵמָה הָיָה רוֹצֶה קְלִיפּוֹת מִצְרַיִם לִשְׁלוֹט עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי מִצְרַיִם בְּנֵי חָם מִצַּד הַגְּבוּרָה, וְלָכֵן הַבֵּן הָאֶחָד בְּנֵי כוּשִׁי שָׁחוֹר, וְהַשֵּׁנִי מִצְרַיִם הֵם מְעַט יוֹתֵר לְבָנִים, וְהוּא מִצַּד דִּין שֶׁבַּקְּלִיפּוֹת חֵמָה. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה מֵהַמַּיִם **חוֹמָה** בִּמְקוֹם **חֵמָה**, וְחָמַל עַל יִשְׂרָאֵל:

אֵין מְבָרְכִין עַל הַלְּבָנָה עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא פְּגִימָתָהּ

וְנַחֲזוֹר לְעִנְיָן, כִּי בְּיִצְחָק כְּתִיב וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאוֹת (בראשית כז א'), כִּי אַחַר הַזִּקְנָה, כְּדֶרֶךְ שֶׁהַלְּבָנָה אַחַר ט"ו יָמִים אַחֲרוֹנִים, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אֵין מְבָרְכִין עַל הַלְּבָנָה עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא פְּגִימָתָהּ. וְהָעִנְיָן, כִּי בִּבְרִיאַת הָעוֹלָם נִבְרָאִים הַשְּׁנֵי מְאוֹרוֹת שָׁוִין, וְקִטְרְגָה הַלְּבָנָה וְכוּ', וּלְפַיְּסָהּ אָמַר הַצַּדִּיקִים יִקָּרְאוּ עַל שְׁמֵךְ. וְהָעִנְיָן, שֶׁיֵּשׁ שָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת וְשֵׁשׁ קְצָוֹת וְנוּקְבָא מִתַּחַת הַיְּסוֹד, וּבִבְרִיאַת הָעוֹלָם הָיוּ שְׁנֵיהֶם שָׁוִין, דְּהַיְנוּ בְּשֵׁשׁ קְצָוֹת, כְּבָנִים שֶׁהֵם בֵּין דְּרוֹעֵי אִמָּא, וְקִטְרְגָה שֶׁהָיְתָה רוֹצָה לַעֲלוֹת בְּשָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת, וְנִתְמַעֲטָה מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה וְיָרְדָה לְמַטָּה, דְּהַיְנוּ לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עַצְמֵךְ, כִּי כָּל הָרוֹצֶה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּגַאֲוָה נוֹפֵל, וְאִם יְתַקֵּן עַצְמוֹ כָּרָאוּי, יַעֲלֶה. וְכֵן אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לַלְּבָנָה שֶׁהַצַּדִּיקִים יִקָּרְאוּ עַל שְׁמֵךְ וְכוּ', רָצָה לוֹמַר שֶׁתַּעֲלֶה לְשָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת, לְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁהָיָה רְצוֹנָהּ בַּתְּחִלָּה, וְאָז יִקָּרְאוּ עַל שֵׁם שֶׁל עַכְשָׁו, שֶׁהִיא נִקְרֵאת מָאוֹר הַקָּטָן. וְזֶה סוֹד צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם, שֶׁהִיא מִתְעַלָּה יוֹתֵר מֵהַשֶּׁמֶשׁ. וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה וְכוּ' (ישעיה ל' כו), רָצָה לוֹמַר שֶׁאוֹר הַלְּבָנָה שֶׁיִּהְיֶה שִׁבְעָתַיִם מִמַּה שֶׁהוּא עַתָּה, וְאוֹר הַלְּבָנָה יִהְיֶה כְּאוֹר הַחַמָּה, וְיִהְיוּ שָׁוִין בְּחִדּוּשָׁהּ, וְזֶה לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ, וְאָז שְׁנֵיהֶם שָׁוִין כְּמִקֹּדֶם קִטְרוּגָהּ. אַךְ מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ, הוּא לֶעָתִיד לָבֹא, הוּא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים, וְתִהְיֶה הִיא עֲטָרָה עַל רֹאשָׁם:

בִּתְחִלַּת חִדּוּשָׁהּ נִקְרָא סַהַר

וְנַחֲזוֹר לְעִנְיָן, כִּי בִּתְחִלַּת חִדּוּשָׁהּ נִקְרָא סַהַר, וְהִיא אוֹת ה'. וְדַע, כִּי הָעוֹלָם מִצַּד צָפוֹן פָּרוּץ בְּלִי מְחִיצָה, וְאֵין שָׁם יִשּׁוּב, כִּי אוֹת ה' יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ מְחִיצוֹת לְבַד, וּמְקוֹמָהּ הַפָּרוּץ כְּנֶגֶד צָפוֹן, בִּהְיוֹתָהּ הַה' בְּאוֹרָה, גַּם שָׁם יֵשׁ לָהּ הֶאָרָה, מֵאֵלּוּ

הַשָּׁלֹשׁ מְחִיצוֹת, וְאִם לָאו עַל זֶה נֶאֱמַר מִצָּפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה (ירמיה א׳ יד). אָמְנָם מְחִיצָה ג׳ פָּתוּחַ, וְיֵשׁ בָּהּ חַלּוֹן לְצַד מִזְרָח, וּמִשָּׁם מֵאִיר הַשֶּׁמֶשׁ, זֶהוּ וּפוּתֵחַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ:

סוד אות ה׳ וְאות ב׳

וְעַל זֶה נֶאֱמַר הַכָּתוּב, בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים (בראשית א׳ א׳), כִּי בְּב׳ נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי גַּם הַב׳ יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ מְחִיצוֹת, אֶלָּא שֶׁאֵין בָּהּ חַלּוֹן, כְּמוֹ אוֹתָהּ שֶׁיֵּשׁ בָּרֶגֶל שְׁלִישִׁית שֶׁל ה׳. וְלָכֵן אָמַר וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ (בראשית א׳ ב׳), כִּי לֹא הָיָה מָקוֹם לָצֵאת בָּהּ הָאוֹר, וְלָכֵן כְּתִיב אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם (בראשית ב׳ ד׳), בְּה׳ בְּרָאָם, וְאָז הָיָה הָאוֹר בָּעוֹלָם שֶׁבְּאוֹתָהּ מְחִיצָה שֶׁל צַד מִזְרָח שֶׁהִיא פְּתוּחָה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, מִשָּׁם יוֹצֵא הָאוֹר הַמֵּאִיר לָעוֹלָם:

לֶעָתִיד לָבֹא נִזְכֶּה לְצַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶן

וְלָכֵן הַשֶּׁמֶשׁ נִקְרָא חֶרֶס, אוֹתִיּוֹת חָסֵר, כְּשֶׁהָיָה בְּמַדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁנֶּהֱפַךְ ה׳ שֶׁל סַהַר לְח׳ שֶׁל חֶרֶס אוֹתִיּוֹת חָסֵר, אֵין לָהּ מָקוֹם לָצֵאת בּוֹ הָאוֹר, וְעַל זֶה נֶאֱמַר הָאוֹמֵר לַחֶרֶס לֹא יִזְרָח (רש״י איוב מא כב), כִּי כְּשֶׁנִּקְרָא חֶרֶס לֹא יִזְרַח כְּלָל, וְהַלְּבָנָה נִקְרֵאת סַהַר, וּכְשֶׁהִיא מִתְרַחֶקֶת מִמַּעֲרָב, אָז תִּמָּלֵא אוֹר בְּפָנֶיהָ, וְכָל מַה שֶּׁהוֹלֶכֶת לַמִּזְרָח מְאִירָה יוֹתֵר, עַד שֶׁבְּט״ו יוֹם בִּהְיוֹתָהּ בַּמִּזְרָח הִיא מְלֵאָה מִכָּל וְכָל כַּנִּזְכָּר לְעֵיל. וּבַחֲזָרָה חוֹזֶרֶת וּמִתְחַשֶּׁכֶת כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְעַל זֶה נֶאֱמַר אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי (רות א׳ כא), רָצָה לוֹמַר כְּשֶׁיּוֹצֵאת מִמַּעֲרָב, הָיְתָה הוֹלֶכֶת וּמִתְמַלֵּאת מֵאוֹר, וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי רָצָה לוֹמַר בַּחֲזָרָה, נִמְצֵאת אַחַר כָּךְ רֵיקָם מִכָּל וְכָל, אִם כֵּן לָמָּה תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי, וַה׳ הֵמַר לִי (רות א׳ כ׳), וְחָזַרְתִּי לִהְיוֹת חֲשֵׁכָה מִכֹּל וָכֹל. וּלְעָתִיד לָבֹא שֶׁתַּעֲלֶה בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶן, אָז יִהְיֶה אוֹר לָעוֹלָם, וְלֹא יֶחְסַר, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם לֶעָתִיד לָבוֹא אי״ה אָמֵן:

שַׁעַר הַפְּסוּקִים

מְגִלַּת אֶסְתֵּר:

פֶּרֶק ב׳:

סוֹד הַנְקֻדָּה עַצְמָהּ הַפְּנִימִית

וַיְהִי אוֹמֵן אֶת הֲדַסָּה הִיא אֶסְתֵּר בַּת דֹּדוֹ (אסתר ב׳ ז׳):

דַּע, כִּי אֶסְתֵּר בְּגִימַטְרִיָּא תרע״א פָּחוֹת עֲשָׂרָה, וְהוּא סוֹד הַנְקֻדָּה עַצְמָהּ הַפְּנִימִית הַמִּסְתַּתֶּרֶת, וְהִיא י׳ שֶׁל אֲדֹנָ״י. כִּי אֲדֹנָ״י בְּמִלּוּאוֹ עוֹלֶה תרע״א, וְרוּ״ת הוּא מִלּוּי אֲדֹנָ״י, וְכֵן תוֹ״ר גַּם כֵּן הוּא מִלּוּי אֲדֹנָ״י, וְזֶה סוֹד, (אסתר ב׳ טו) וּבְהַגִּיעַ תֹּר אֶסְתֵּר בַּת אֲבִיחַיִל וְכוּ׳:

תְּהִלִּים פֶּרֶק כ״ב:

הַצִּילָה מֵחֶרֶב נַפְשִׁי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת הָמָן

׳הַצִּילָה ׳מֵחֶרֶב ׳נַפְשִׁי (תהילים כב כא):

(מִזּוּלָתוֹ) רָאשֵׁי תֵּבוֹת הָמָן. וּכְבָר יָדַעְתָּ, כִּי מִזְמוֹר זֶה נֶאֱמַר עַל יְדֵי אֶסְתֵּר בְּעִנְיַן צָרַת הָמָן הָאֲגָגִי, וְאָמְרָה הַצִּילֵנִי מֵהָמָן, שֶׁהוּא מִזֶּרַע עֵשָׂו הָרָשָׁע, שֶׁנִּתְבָּרֵךְ בְּחֶרֶב. כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב, וְעַל חַרְבְּךָ תִחְיֶה (בראשית כז מ). (ע״כ מִזּוּלָתוֹ).

שַׁעַר מַאֲמָרֵי רַזַ״ל

מַסֶּכֶת מְגִלָּה

הַבְּרָכוֹת שֶׁקִּבֵּל יַעֲקֹב אָבִינוּ

מַאֲמַר בַּגְּמָרָא מַסֶּכֶת מְגִלָּה פֶּרֶק א׳ (דַּף י״ז עַמּוּד א׳) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: תַּנְיָא הָיָה יַעֲקֹב אָבִינוּ בְּשָׁעָה שֶׁנִּתְבָּרֵךְ מֵאָבִיו בֶּן ס״ג שָׁנָה. כְּבָר נִתְבָּאֵר בְּעִנְיַן שִׁשָּׁה בְּנֵי לֵאָה הַנִּזְכָּרִים וּבַת אַחַת נְקֵבָה, אֵיךְ אוֹרוֹת הַמּוֹחִין דִּזְעֵיר אַנְפִּין בִּזְוִינַת סְתוּמָה עַד מְקוֹם הֶחָזֶה שֶׁלּוֹ, וְהֵם שֵׁשׁ סְפִירוֹת וּשְׁלִישׁ, כָּל אַחַת כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר, הֲרֵי ס״ג. וְהֵם כֶּתֶר חָכְמָה בִּינָה דַּעַת חֶסֶד גְּבוּרָה וּשְׁלִישׁ תִּפְאֶרֶת, וְאַחַר כָּךְ מִשָּׁם וָאֵילָךְ מִתְגַּלִּים אוֹרוֹת הַחֲסָדִים, וְאָז יַעֲקֹב הָעוֹמֵד בִּפְנֵי זְעֵיר אַנְפִּין מִן הֶחָזֶה וּלְמַטָּה נַעֲשִׂים לוֹ הַמּוֹחִין שֶׁלּוֹ, וּמְקַבֵּל הַבְּרָכוֹת הָאֵלּוּ. אֲבָל לִהְיוֹת שֶׁעֲדַיִן הַמּוֹחִין דְּמִצַּד אַבָּא הַגְּנוּזִים תּוֹךְ נֶצַח הוֹד יְסוֹד דְּאַבָּא אֲשֶׁר הֵם נִמְשָׁכִים אֶל יַעֲקֹב כַּנּוֹדָע עֲדַיִין הֵם נֶעֱלָמִים תּוֹךְ הַיְסוֹד דְּאַבָּא, וּכְנֶגֶד כִּסּוּי הַזֶּה הוּצְרַךְ יַעֲקֹב לָשֶׁבֶת עוֹד נִטְמָן בְּבֵית עֵבֶר י״ד שָׁנָה שֶׁקִּבֵּל הַבְּרָכוֹת כַּנִּזְכָּר:

סֵפֶר לִקּוּטֵי הַשַּׁ"ס

מַסֶּכֶת מְגִלָּה

חֻלְדָּה הַנְּבִיאָה וּדְבוֹרָה הַנְּבִיאָה

אָמַר רַב נַחְמָן לֹא יָאָה יֻהֲרָא לִנְשֵׁי תַּרְתֵּי נָשֵׁי נְבִיאוֹתֶיהָ הֲוַי וְהָוֵי יְהִירָן וְהֵם זִיבּוּרָא וְכַרְכַּשְׁתָּא. פֵּירוּשׁ הַדְּבָרִים, כִּי בָּאֲצִילוּת יֵשׁ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, שְׁמוֹנֶה הֵם דְּכוּרִים, וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת בִּינָה וּמַלְכוּת, וּכְנֶגְדָּם הֵם אֵלּוּ שְׁתֵּי נְבִיאוֹת חֻלְדָּה נֶגֶד הָאִמָּא מִלְּשׁוֹן הֶעְלֵם וְהִיא אֵשֶׁת שַׁלּוּם שֶׁהוּא יְסוֹד הָעֶלְיוֹן, וְלָכֵן שַׁלֻּם בְּנִקּוּד קִבּוּץ וְלֹא בְּנִקּוּד וָא"ו, כִּי הוּא בַּיְסוֹד הָעֶלְיוֹן נֶעְלָם בְּיוֹתֵר, נְתִיב לֹא יְדָעוֹ עַיִט וְלָכֵן הִיא נֶעֱלֶמֶת וְהִפְסִידָה נְבִיאוּתָהּ עַל שֶׁאָמְרָה אִמְרוּ לָאִישׁ הַזֶּה בִּלְשׁוֹן בִּזּוּי. וּדְבוֹרָה הִיא כְּנֶגֶד הַנּוּקְבָא מַלְכוּת, וְלָכֵן אָמְרָה שִׁירָה, כִּי הַנּוּקְבָא מְשׁוֹרֶרֶת תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר בְּפָסוּק אֱלֹהִים אַל דֳּמִי לָךְ (תהילים פג ב'), וְלָכֵן דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הַבָּא מִצִּדָּהּ הָיָה מְשׁוֹרֵר תָּמִיד:

צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם

וְהָעִנְיָן הוּא כִּי שָׁרְשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת הֵם נֶחְלָקִים לִשְׁנַיִם זְכָרִים וּנְקֵבוֹת שֶׁהֵם חֲסָדִים וּגְבוּרוֹת, וּלְעָתִיד יִהְיֶה הַגְּבוּרוֹת עִקַּר הַנְהָגָה, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם וְגוֹ', וְכֵן הָיָה בִּתְחִלַּת הַבְּרִיאָה שֶׁלֹּא הָיָה פְּגַם כְּלָל, כִּי קַיִן הָיָה שֹׁרֶשׁ הַגְּבוּרוֹת וְהֶבֶל שֹׁרֶשׁ הַחֲסָדִים, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר קָנִיתִי אִישׁ אֶת ה' (בראשית ד' א') שֶׁהָיָה מְשֻׁתָּף מִזֻּהֲמַת הַנָּחָשׁ וְלָזֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ קַיִן (בראשית ד' א'), אֲבָל הֶבֶל הָיָה טוֹב, לָזֶה נֶאֱמַר וַתֹּסֶף לָלֶדֶת וְגוֹ' (בראשית ד' א'), וְקַיִן הוּצְרַךְ תְּפִלָּה. וְהֶבֶל לֹא הוּצְרַךְ תְּפִלָּה כִּי הָיָה מְתֻקָּן, וְקַיִן יָצָא רִאשׁוֹנָה וְהוּא הַבְּכוֹר רַק שֶׁיָּצָא מְעֻרְבָּב, וְאַחַר כָּךְ חָזַר וְנִתְקַן בִּרְאוּבֵן:

קַיִן - רְאוּבֵן

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר רְאוּ בֵּן (בראשית כט לב), וְכִי לֹא הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁהוּא בֵּן, אֶלָּא פֵּרוּשׁוֹ שֶׁהוּא בֵּן רִאשׁוֹן שֶׁנּוֹלַד בָּעוֹלָם, וְהוּא הָיָה קַיִן, וְכַוָּנַת יַעֲקֹב הָיָה לְהוֹלִידוֹ מֵרָחֵל כִּי שָׁם הַגְּבוּרוֹת מְמוּתָּקוֹת, וּבָא בְּלֵאָה שֶׁהֵם גְּבוּרוֹת חֲזָקוֹת, וְזֶהוּ מַה שֶּׁכָּתוּב בַּזֹּהַר בִּינָה אַף עַל גַּב דְּלָאו אִיהִי דִּינָא אֲבָל מִסִּטְרָהָא מִתְעָרִין דִּינִין, וְהִיא לֵאָה בְּחִינַת בִּינָה, וְזֶהוּ מִסִּטְרָהָא דִּינִין מִתְעָרִין וְגוֹ', כִּי הַגְּבוּרוֹת בָּהּ חֲזָקוֹת, וְאִם לֹא חָטָא רְאוּבֵן בְּמַעֲשֵׂה בִּלְהָה הָיָה זוֹכֶה לְכָל הַגְּדוֹלוֹת, כְּמוֹ שֶׁתַּרְגּוּם אוּנְקְלוֹס, וְזֶה

שֶׁאָמַר הַכָּתוּב הֲלֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת וְגוֹ' וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ (בראשית ד' ז'), רָמַז בִּיאָתוֹ שֶׁל קַיִן בְּרָחֵל אוֹ בְּלֵאָה אִם יֵטִיב בְּמַעֲשָׂיו יָבֹא בְּרָחֵל שֶׁהִיא רְבוּצָה, וְהַסִּימָן "לַפֶּתַח "חַטָּאת "רוֹבֵץ שֶׁרָאשֵׁי תֵּבוֹת **רָחֵל**, וְאִם לֹא, תָּבֹא בְּלֵאָה, וְכֵן כְּתִיב הַל"א שֶׁהוּא לְמַפְרֵעַ **לֵאָה**, וְרָצָה לוֹמַר **הֲלֹא** כְּמוֹ אִם לֹא תֵיטִיב בְּהֵפֶךְ מַה שֶּׁנִּרְאֶה מִן הַכָּתוּב.

בַּחֲמִשָּׁה חֲסָדִים הַקְלִיפּוֹת אֵינָהּ אוֹחֲזִים בָּהֶם, וְכָל מַה שֶּׁמִּתְפַּשֵּׁט הוּא טוֹב

וְדַע כִּי בַּחֲמִשָּׁה חֲסָדִים הַקְּלִיפָּה אֵינָהּ אוֹחֲזִים בָּהֶם וְכָל מַה דְּאִתְפַּשַּׁט הוּא טָב, אֲבָל הַגְּבוּרוֹת כַּאֲשֶׁר יוֹצְאִים מֵרָחֵל תֵּכֶף אוֹחֲזִים בָּהֶם הַחִיצוֹנִים, אֲבָל לְמַעְלָה אֵין לְהַחִיצוֹנִים אֲחִיזָה בָּהֶם, וְלָזֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אִם תֵּיטִיב תִּסְתַּלֵּק לְמַעְלָה, וְכֵן מָצִינוּ שֶׁעַד שֶׁלֹּא חָטְאוּ יִשְׂרָאֵל בָּעֵגֶל הָיְתָה עֲבוֹדָה בִּבְכוֹרוֹת, וְכֵן הָיָה רָאוּי רְאוּבֵן, אֶלָּא שֶׁפָּגַם וְנִתַּן בְּכוֹרָתוֹ לְיוֹסֵף, אֲבָל לֹא נִטְּלָה מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, כִּי לְעוֹלָם הוּא נִקְרָא בְּכוֹר לְיִשְׂרָאֵל.

וְחָזַר קַיִן וְנִתְקַן בְּאֵלּוּ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת שֶׁל יוֹסֵף וְיִתְרוֹ

וְחָזַר קַיִן וְנִתְקַן בְּאֵלּוּ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת שֶׁל יוֹסֵף וְיִתְרוֹ, וְהֵם בְּחִינַת גְּבוּרוֹת, כִּי מִיִּתְרוֹ בָּאתָה רָחָב הַזּוֹנָה, מִמֶּנָּה חֶבֶר הַקֵּינִי, וְגַם מִן הַגְּבוּרוֹת בָּאתָה יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי, דְּהַיְנוּ רָחָב וְיָעֵל בָּא בְּעֵלִי, וְחַנָּה בְּחֶבֶר, לָזֶה אָמְרָה: רָחַב פִּי עַל אוֹיְבַי (שמואל א' פרק ב' א'), כִּי הָיְתָה מֵרָחָב וְנִתְהַפְּכָה בְּיָעֵל. וְחֶבֶר בְּחַנָּה, וְזֶה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב וְאֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל (שמות ו' כה):

מְגִלַּת אֶסְתֵּר

גַּם זֶה מֵהָרַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה: דַּע כִּי סָמְכוּ לִמְגִלַּת אֶסְתֵּר מִדִּכְתִיב כְּתוּב בַּסֵּפֶר[א] (אסתר ט לב), פֵּרוּשׁוֹ הִנֵּה בַּסֵּפֶר מִלּוּאוֹ כָּזֶה בֵּי"ת סָמֶ"ךְ פֵּ"א רֵי"שׁ עוֹלֶה אֶלֶף קמ"ה כְּמִנְיַן מְגִלַּת אֶסְתֵּר עִם הַכּוֹלֵל. [נִרְאֶה לִי דְּצָרִיךְ לוֹמַר עִם הַי"א אוֹתִיּוֹת עוֹלֶה מְגִלַּ"ת אֶסְתֵּ"ר חָסֵר יוּ"ד]:

מֵ"ם וְסָמֶ"ךְ שֶׁבַּלּוּחוֹת בְּנֵס הָיוּ עוֹמְדִים

מֵהָרַב זָלַ"הּ: מ"ם וְסָמֶ"ךְ שֶׁבַּלּוּחוֹת בְּנֵס הָיוּ עוֹמְדִים. כְּבָר יָדַעְתָּ כִּי שְׁתֵּיהֶן בְּסוֹד הַבִּינָה כַּנּוֹדָע, כִּי יֵשׁ לֵאָה וְרָחֵל, וּכְנֶגְדָּם לְמַעְלָה בִּינָה וּתְבוּנָה. וּבִינָה הִיא כְּנֶגֶד

א) אולי צריך לומר, "וּמַאֲמַר אֶסְתֵּר קִיַּם דִּבְרֵי הַפֻּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב בַּסֵּפֶר (אסתר פרק ט' לב).

לֵאָה, וּתְבוּנָה כְּנֶגֶד רָחֵל. וְהִנֵּה תְּבוּנָה יוֹרֶדֶת לְמַטָּה, וְאִתְלַבְּשַׁת בִּזְעֵיר, וְלָכֵן נִקְרָא **אֵם עַל הַבָּנִים**, וְזוֹ נִקְרָא ם סְתוּמָה דְּרְבִיעָא עַל בְּנָהָא. אַךְ הַסָּמֶ"ךְ הִיא הַבִּינָה יוֹתֵר סְתוּמָה וְנֶעֱלֶמֶת. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתוּב בְּסֵפֶר עֵץ הַחַיִּים בְּשַׁעַר הַכְּלָלִים פֶּרֶק י"א מַהוּ שֶׁבְּנֵס הָיוּ עוֹמְדִים. גַּם זֶה מֵהָרַב זָלַ"ה:

סֵפֶר

זוֹהַר לְפוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א׳

הלכות פורים

כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא
כתר תורה
כתר תורה
מפעל עולמי
ללימוד שו"ע אורח חיים
מחבר עם רמ"א
כתר תורה
לימוד כל סדר שו"ע או"ח הלכות פורים
המחבר עם רמ"א - עמוד אחד ליום
לסיימו במעגל שבעה ימים קודם הפורים
ויזכה להיות "בן עולם הבא"
מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו
אלא ארבע אמות של הלכה בלבד
שולחן ערוך
בריאות
פרנסה
נחת
אריכות ימים
עושר
כבוד
שפע
שדוכים
יראת שמים
מדות טובות
בנים צדיקים
קנין תורה
סייעתא דשמיא
שם טוב
ברכה
הצלחה

מכון "הלכות פורים לשבעה ימים" – ללימוד כל או"ח "הלכות פורים" במעגל שבעה ימים קודם פורים
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
פורים אתקריאת על שם יום הכפורים (תיקו"ז נז:) - כל המועדים יהיו בטלין, וימי הפורים לא יהיו נבטלין לעולם (מדרש משלי פ"ט)

עמ"י

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)
רבינו יוסף קארו

עש"ו

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)
רבינו משה איסרליש

שואלין ודורשין בהלכות הרגל
קודם הרגל שלשים יום

גליון א'

הלכות פורים לשבעה ימים

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים
לשבעה ימים – עמוד אחד ליום

ז אדר
[יום א']
משבעה ימים
קודם פורים

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
נַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ז' אדר
יום א' משבעה ימים קודם פורים

הלכות מגילה ופורים

סימן תרפה – סדר ד' פרשיות, ובו ז' סעיפים

א. ראש חודש אדר הסמוך לניסן שחל להיות בשבת קורין פרשת שקלים שהיא כי תשא עד ועשית כיור נחשת ומפטיר ויכרות יהוידע ומוציאין שלשה ספרים באחד קורא פרשת השבוע ובשני של ראש חודש ובשלישי קורא מפטיר בפרשת שקלים:

ב. בשבת שניה מוציאין שני ספרים באחד קורא פרשת השבוע ובשני קורא זכור את אשר עשה לך עמלק ומפטיר פקדתי את אשר עשה עמלק:

ג. בשבת שלישית שהוא ט"ו באדר מפסיקין ובשבת רביעית שהיא כ"ב לאדר מוציאין שני ספרים באחד קורא בפרשת השבוע ובשני קורא פרשת פרה ומפטיר וזרקתי עליכם מים טהורים (ועיין לעיל סימן קל"ז סעיף ה'):

ד. בשבת חמישי שהוא כ"ט באדר מוציאין ב' ספרים באחד קורא פרשת השבוע ובשני קורא החדש הזה לכם ומפטיר בראשון באחד לחדש:

ה. חל ראש חדש אדר הסמוך לניסן בתוך ימי השבוע ואפילו בערב שבת מקדימין לקרות פרשת שקלים בשבת שלפניו ומפסיקין בשניה כדי שתהא פרשת זכור בשבת הסמוכה לפורים מלפניה ואם חל פורים בערב שבת מקדימים לקרות פרשת זכור בשבת שלפניו:

ו. הימים שראוי לקבוע בהם ראש חדש אדר זבד"ו וסימן לשבתות ההפסקה זט"ו ב"ו ד"ד ובי"ו כלומר כשחל ראש חודש בשבת מפסיקין בחמשה עשר בו וסימן זט"ו וכשחל ביום ב' מפסיקין בו' בו וסימן ב"ו וכשחל ביום ד' מפסיקין בד' בו וסימן ד"ד וכשחל ביום ו' מפסיקין בשתי שבתות ב' בו וי"ו בו וסימן בי"ו:

ז. יש אומרים שפרשת זכור ופרשת פרה אדומה חייבים לקרותם מדאורייתא לפיכך בני הישובים שאין להם מנין צריכים לבוא למקום שיש מנין בשבתות הללו כדי לשמוע פרשיות אלו שהם מדאורייתא. הגה: ואם אי אפשר להם לבוא מכל מקום יזהרו לקרותם בנגינתם ובטעמם (מצא כתוב):

סימן תרפו – דין תענית אסתר, ובו ג' סעיפים

א. בחנוכה ופורים מותר להתענות לפניהם ולאחריהם:

ב. מתענים בי"ג באדר ואם חל פורים באחד בשבת מקדימין להתענות ביום חמישי. הגה: ותענית זה אינו חובה לכן יש להקל בו לעת הצורך כגון מעוברות או מניקות או חולה שאין בו סכנה ואפילו רק כואבי עינים שאם מצטערים הרבה לא יתענו ויפרעו אחר כך אבל שאר בריאים לא יפרשו מן הצבור (חדושי אגודה בשם מחזור ויטרי). ואם חל פורים ביום א' שמתענין ביום ה' שלפניו וחל בו ברית מילה מותר לאכול על המילה ולמחר ביום ו' יתענו האוכלים (הגהות מנהגים):

ג. יש מתענים ג' ימים זכר לתענית אסתר:

סימן תרפז – חיוב קריאת המגילה, ובו ב' סעיפים

א. חייב אדם לקרות המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום ושל לילה זמנה כל הלילה ושל יום זמנה כל היום מהנץ החמה עד סוף היום ואם קראה משעלה עמוד השחר יצא:

ב. מבטלים תלמוד תורה לשמוע מקרא מגילה קל וחומר לשאר מצות של תורה שכולם נדחים מפני מקרא מגילה שאין לך דבר שנדחה מקרא מגילה מפניו חוץ ממת מצוה שאין לו קוברים (כדי צרכו), שהפוגע בו קוברו תחלה ואחר כך קורא. הגה: וכל זה לא מיירי אלא בדאיכא שהות לעשות שתיהן אבל אם אי אפשר לעשות שתיהן אין שום מצוה דאורייתא נדחה מפני מקרא מגילה (ר"ן ובית יוסף בשם תוספות ומהרא"מ מזרחי) והא דמת מצוה קודם היינו דוקא בדאפשר לו לקראה אחר כך (מהר"א מזרחי):

❊ ❊ ❊

מכון "הלכות פורים לשבעה ימים" — ללימוד כל או"ח "הלכות פורים" במעגל שבעה ימים קודם פורים
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
פורים אתקריאת על שם יום הכפורים (תיקו"ז נז:) - כל המועדים יהיו בטלין, וימי הפורים לא יהיו נבטלין לעולם (מדרש משלי פ"ט)

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

שואלין ודורשין בהלכות הרגל
קודם הרגל שלשים יום

גליון ב'

הלכות פורים לשבעה ימים

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים
לשבעה ימים – עמוד אחד ליום

ח אדר [יום ב']
משבעה ימים
קודם פורים

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ח' אדר
יום ב' משבעה ימים קודם פורים

סימן תרפח – דין כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון, ובו ח' סעיפים

א. כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון אפילו אינן מוקפין עכשיו קורין בט"ו אפילו אם הם בחוצה לארץ ואפילו אין בהם עשרה בטלנים (פירוש בטלים ממלאכתן ועוסקין בצרכי צבור). והוא שהוקף ואחר כך ישב או שישב תחלה על דעת להקיפו אחר כך לאפוקי כשנודע שישב תחלה על דעת שלא להקיפו. (אבל בסתמא הוקפה ולבסוף ישבה, ר"ן):

ב. וכן הכפרים הנראים עמהם אפילו אינם סמוכים כגון שהם בהר או שסמוכים להם אפילו אינם נראים עמהם כגון שהם בעמק ובלבד שלא יהיו רחוקים יותר ממיל ובשושן אף על פי שאינה מוקפת חומה מימות יהושע קורין בט"ו הואיל ונעשה בו הנס:

ג. כפרים ועיירות גדולות וכרכים שאינם מוקפים חומה מימות יהושע בן נון קורין בי"ד:

ד. כרך שהוא ספק אם הוקף בימי יהושע אם לאו קורין בי"ד ובט"ו ובליליהון ולא יברך כי אם בי"ד שהוא זמן קריאה לרוב העולם:

ה. בן עיר שהלך לכרך או בן כרך שהלך לעיר אם היה דעתו לחזור למקומו בזמן קריאה ונתעכב ולא חזר קורא כמקומו ואם לא היה בדעתו לחזור אלא לאחר זמן הקריאה קורא עם אנשי המקום שהוא שם. הגה: ואם הוא במדבר או בספינה קורא ביום י"ד כמו רוב העולם (כל בו):

ו. יום חמשה עשר שחל להיות בשבת אין קורין המגילה בשבת אלא מקדימין לקרותה בערב שבת וגובים מעות מתנות עניים ומחלקים אותם בו ביום וביום שבת מוציאים שני ספרים ובשני קורין ויבא עמלק ואומרים על הניסים ואין עושין סעודת פורים עד יום אחד בשבת:

ז. המפרש בים והיוצא בשיירא ואינו מוצא מגילה להוליך עמו יקראנה בי"ג או בי"ב או בי"א בלא ברכה ואם אי אפשר להמתין עד ימים הללו יש אומרים שקורא אפילו מתחלת החדש. הגה: והכי נהוג ומיהו אם נזדמן לו אחר כך מגילה חוזר וקורא אותה ביום י"ד אפילו קראה תחלה ביום י"ג מכל מקום קרא אותה שלא בזמנה (כל בו ובית יוסף):

ח. בן עיר שהיה בספינה או בדרך ולא היה בידו מגילה ואחר כך נזדמנה לו בט"ו קורא אותה בט"ו:

סימן תרפט – שהכל חייבים בקריאת מגילה, ובו ו' סעיפים

א. הכל חייבים בקריאתה אנשים ונשים וגרים ועבדים משוחררים ומחנכים את הקטנים לקרותה:

ב. אחד הקורא ואחד השומע מן הקורא יצא ידי חובתו והוא שישמע ממי שהוא חייב בקריאתה לפיכך אם היה הקורא חרש או קטן או שוטה השומע ממנו לא יצא ויש אומרים שהנשים אינם מוציאות את האנשים. הגה: ויש אומרים אם האשה קוראה לעצמה מברכת לשמוע מגילה שאינה חייבת בקריאה (מרדכי פרק קמא דמגילה):

ג. אנדרוגינוס מוציא מינו ולא שאינו מינו טומטום ומי שחציו עבד אפילו מינו אינו מוציא. הגה: יש אומרים דאפילו את עצמו אינו מוציא וצריך לשמוע מאחרים (בית יוסף):

ד. השומע מגילה ממי שהוא מודר הנאה ממנו יצא:

ה. מקום שאין מנין אם אחד יודע והאחרים אינם יודעים אחד פוטר את כולם ואם כולם יודעים כל אחד קורא לעצמו:

ו. מנהג טוב להביא קטנים וקטנות לשמוע מקרא מגילה:

❊ ❊ ❊

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פּוּרִים מְחוּלָּק לְשִׁבְעָה יָמִים קֹדֶם הַפּוּרִים. עָמוּד אֶחָד לַיּוֹם. כַּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פּוּרִים קֹדֶם הַפּוּרִים. וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא". נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֵת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!
וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים [ח' אדר], יום ב' משבעה ימים קודם פורים זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

עמ"י

עש"ו

שואלין ודורשין בהלכות הרגל
קודם הרגל שלשים יום

הלכות פורים לשבעה ימים

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים
לשבעה ימים – עמוד אחד ליום

גליון ג'

ט אדר [יום ג'] משבעה ימים קודם פורים

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ט' אדר
יום ג' משבעה ימים קודם פורים

סימן תרצ – דיני קריאת המגילה, ובו י"ח סעיפים

א. קורא אדם את המגילה בין עומד בין יושב אבל לא יקרא בצבור יושב לכתחלה מפני כבוד הצבור. הגה: ואסור לחזן לקרוא את המגילה עד שאומרים לו קרא (מרדכי פרק הקורא):

ב. אפילו שנים ואפילו עשרה יכולים לקרותה ביחד ויוצאים הם והשומעים מהם:

ג. צריך לקרותה כולה ומתוך הכתב ואם קראה על פה לא יצא וצריך שתהא כתובה כולה לפניו לכתחלה אבל בדיעבד אם השמיט הסופר באמצעה תיבות אפילו עד חציה וקראם הקורא על פה יצא. הגה: אבל אם השמיט תחלתה או סופה אפילו מיעוטה לא יצא (ר"ן). ואפילו באמצעה דוקא דלא השמיט ענין שלם (בית יוסף בשם אורחות חיים). אבל ביותר מחציה אפילו הן כתובות אלא שהן מטושטשות ואין רישומן ניכר פסולה:

ד. מי שתופס בידו מגילה שאינה כשרה לא יקרא עם שליח ציבור אלא שומע ושותק. הגה: וכן לא יסייע שום אדם על פה לחזן ולכן אותן הפסוקים שקורין הקהל צריך החזן לחזור ולקרותם מתוך מגילה כשרה (בית יוסף בשם שבולי לקט):

ה. קראה סירוגין דהיינו שפסק בה ושהה ואחר כך חזר למקום שפסק אפילו שהה כדי לגמור את כולה יצא. הגה: ואפילו סח בנתיים מיהו גוערין במי שסח בנתיים כדלקמן סימן תרצ"ב סעיף ב' (הרשב"א סימן רמ"ד):

ו. הקורא את המגילה למפרע לא יצא קרא פסוק אחד ודילג השני וקרא שלישי ואחר כך חזר וקרא השני לא יצא מפני שקרא למפרע פסוק אחד אלא כיצד יעשה מתחיל מפסוק שני ששכח וקורא על הסדר:

ז. הקורא את המגילה על פה לא יצא ידי חובתו:

ח. הלועז ששמע את המגילה הכתובה בלשון הקודש ובכתבי הקודש אף על פי שאינו יודע מה הם אומרים יצא ידי חובתו:

ט. היתה כתובה תרגום או בלשון אחרת מלשונות העכו"ם לא יצא ידי חובתו בקריאתה אלא המכיר בקריאתהאלא המכיר אותו הלשון בלבד אבל אם היתה כתובה בכתב עברי וקראה ארמית לארמי לא יצא שנמצא זה קורא על פה וכיון שלא יצא הקורא ידי חובתו לא יצא השומע ממנו. הגה: אבל אין לחוש באיזה כתב כתובה (בית יוסף):

י. מי שיודע לעז ויודע אשורית אינו יוצא בלעז ויש אומרים שיוצא. הגה: ואם כתובה בשני לשונות מי שמבינים יצאו (בית יוסף):

יא. יש למחות ביד הקוראים לנשים המגילה בלשון לעז אף על פי שכתובה בלשון לעז:

יב. קראה מתנמנם הואיל ולא נרדם בשינה יצא אבל אם שמעה מתנמנם לא יצא:

יג. היה כותבה שקורא פסוק במגילה שהוא מעתיק ממנה וכותבה אם כיון לבו לצאת ידי חובתו יצא והוא שתהא כתובה כולה לפניו במגילה שהוא מעתיק ממנה וכן אם היה מגיהה וכן אם היה דורשה שקורא פסוק במגילה שלימה ודורשו אם כיון לבו לצאת ידי חובתו יצא ולא יפסיק בה בענינים אחרים כשדורשה שאסור להפסיק בה בענינים אחרים:

יד. הקורא את המגילה צריך שיכוין להוציא השומע וצריך (שיכוין) השומע לצאת ואם הקורא שליח ציבור מסתמא דעתו על כל השומעים אפילו הם אחורי בית הכנסת אין מדקדקין בטעיותיה ויש אומרים דדוקא בטעות שהלשון והענין אחד כההוא עובדא דתרי תלמידי דהוו יתבי קמיה חד דרב חד קרי יהודים וחד קרי יהודיים ולא אהדרה חד מינייהו אבל טעות אחר לא:

❊ ❊ ❊

מכון "הלכות פורים לשבעה ימים" – ללימוד כל או"ח "הלכות פורים" במעגל שבעה ימים קודם פורים
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
פורים אתקריאת על שם יום הכפורים (תיקו"ז נז:) - כל המועדים יהיו בטלין, וימי הפורים לא יהיו נבטלין לעולם (מדרש משלי פ"ט)

עמ"י

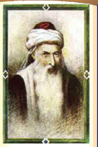

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א שלי"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

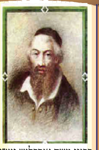

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

שואלין ודורשין בהלכות הרגל קודם הרגל שלשים יום

גליון ד'

הלכות פורים לשבעה ימים

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים לשבעה ימים – עמוד אחד ליום

י אדר [יום ד'] משבעה ימים קודם פורים

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י' אדר
יום ד' משבעה ימים קודם פורים

המשך סימן תרצ – דיני קריאת המגילה

טו. צריך לומר עשרת בני המן ועשרת הכל בנשימה אחת להודיע שכולם נהרגו ונתלו כאחד. הגה: ודוקא לכתחלה אבל בדיעבד אם הפסיק ביניהם יצא (תוספות סוף פרק קמא דמגילה ואבודרהם ומהרי"ל). ולכתחלה נוהגין לומר בנשימה אחת מתחלת חמש מאות איש ואת פרשנדתא כו' עד עשרת (מהרי"ל בשם רוקח):

טז. צריך שיאמר ארור המן ברוך מרדכי ארורה זרש ברוכה אסתר ארורים כל עובדי כוכבים ברוכים כל המאמינים בה' וכו' וצריך שיאמר וגם חרבונה זכור לטוב:

יז. מנהג כל ישראל שהקורא קורא ופושטה כאיגרת להראות הנס וכשיגמור חוזר וכורכה כולה ומברך. הגה: יש שכתבו שנוהגין לומר ד' פסוקים של גאולה בקול רם דהיינו איש יהודי וגו' ומרדכי יצא וגו' ליהודים היתה אורה וגו' כי מרדכי היהודי וגו' וכן נוהגין במדינות אלו (הגהות מיימוני פרק ח' וכל בו ואבודרהם) והחזן חוזר וקורא אותן. עוד כתבו שנהגו התינוקות לצור צורת המן על עצים ואבנים או לכתוב שם המן עליהן ולהכותן זה על זה כדי שימחה שמו על דרך מחה תמחה את זכר עמלק ושם רשעים ירקב. ומזה נשתרבב המנהג שמכים המן כשקורים המגילה בבית הכנסת (אבודרהם). ואין לבטל שום מנהג או ללעוג עליו כי לא לחנם הוקבעו (בית יוסף בשם אורחות חיים):

יח. מגילה בי"ד ובט"ו צריך לחזור אחר עשרה ואם אי אפשר בעשרה קורים אותה ביחיד. הגה: ויש להסתפק אם נשים מצטרפות לעשרה (הגהות אשירי פרק קמא טור סימן תרפ"ד). ואם קראו אותה בציבור ואיזה יחיד לא שמעה יכול לקרות אפילו לכתחלה ביחיד הואיל וקורין אותה באותה העיר בעשרה (בית יוסף בשם אורחות חיים) וכשהיחיד קורא אותה בזמנה צריך לברך עליה (בית יוסף):

סימן תרצא – דיני כתיבת המגילה ותפירתה, ובו י"א סעיפים

א. אין כותבין המגילה אלא בדיו על הגויל או על הקלף כספר תורה ואם כתבה במי עפצים וקנקנתום כשרה כתבה בשאר מיני צבעונים פסולה וצריכה שירטוט כתורה עצמה ואין העור שלה צריך לעבד לשמה ויש אומרים שצריך עיבוד לשמה:

ב. היתה כתובה על הנייר או על עור שאינו מעובד או שכתבה עכו"ם או מין פסולה ודינה כספר תורה לענין היקף גויל וחטוטרות חתי"ן ותליית ההי"ן וקופי"ן וכל גופות האותיות בצורתן ובחסרות ויתרות. הגה: גם צריך לכתבה מן הכתב (ר"ן) ולהוציא כל תיבה מפיו קודם שיכתבנה כמו בספר תורה (מהרי"ק) ועושין כל פרשיותיה סתומות ואם עשאן פתוחות פסולה (הגהות מיימוני פרק ב' ופסקי מהרא"י סימן כ"ג). ובדיעבד אין לפסול מגילה משום חסרות ויתירות דלא גרע מהשמיט בה הסופר אותיות דכשרה (הגהות מיימוני פרק ב' ואור זרוע) [כמו שנתבאר סימן תר"צ סעיף ג']. וצריכה עמוד בסופה וחלק בראשה כדי להקיפה בו ויש אומרים שצריכה תגין ויש אומרים שאינה צריכה. הגה: ונהגו לתייגה גם נהגו שלא לעשות לה עמוד כלל בסופה (מהרי"ל):

ג. עשרת בני המן צריך לכתבם כשירה ולא כשאר שירות שחלק על גבי כתב אלא מניח חלק בין כתב לכתב ואם לא עשה כן פסולה:

ד. צריך להאריך בוי"ו דויזתא (בכתיבתה ויש אומרים בקריאתה) (ר"ן בשם הרא"ש ומהרי"ל ובית יוסף בשם אורחות חיים). וצריך לכתוב איש בראש דפא ואת בסופה:

ה. אם תפרה בחוטי פשתן פסולה:

ו. אם הטיל בה ג' חוטי גידים כשרה ובלבד שיהיו משולשות ומפני שיש בו פירושים שונים צריך לצאת ידי כולם ויעשה שלשה תפירות בראשה ושלש בסופה ושלש באמצעיתה ותפירה אחת בחלק הרביעי מצד זה ותפירה אחת בחלק הרביעי שמצד האחר. הגה: ואם אין לו גידין יותר מוטב לתפור הנשאר בחוטי פשתן מלהניחה בלא תפירה (הגהות מיימוני פרק ב' וכל בו). אבל אם יש לו גידין יתפור כולם בגידין כולה בגידין והתפירה תהיה מבחוץ ולא מבפנים (רבינו ירוחם נתיב י' חלק ד' ובית יוסף בשם אורחות חיים):

❊ ❊ ❊

כל השונה הלכות בכל יום

הִנֵּה מוּבָא כַּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פּוּרִים מְחוּלָּק לְשִׁבְעָה יָמִים קֹדֶם הַפּוּרִים. עָמוּד אֶחָד לַיּוֹם. כַּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פּוּרִים קֹדֶם הַפּוּרִים. וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא". נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבִשְׂמָחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים **[ו' אדר], יום ד' משבעה ימים קודם פורים** זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שהוא בן "עולם הבא"

רבינו יוסף קארו
רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

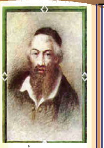
רבינו משה איסרליש
רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

שואלין ודורשין בהלכות הרגל
קודם הרגל שלשים יום

גליון ה'

הלכות פורים לשבעה ימים

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים
לשבעה ימים – עמוד אחד ליום

יא אדר
[יום ה']
משבעה ימים
קודם פורים

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"א אדר
יום ה' משבעה ימים קודם פורים

המשך סימן תרצא – דיני כתיבת המגילה ותפירתה

ז. **צריך להניח שיור בראש היריעה ובסופה כשתופרם יחד ובמשהו סגי:**

ח. **אין קורין בצבור במגילה הכתובה בין הכתובים ואם קרא לא יצא אלא אם כן היתה יתירה על שאר היריעות או חסרה כדי שיהא לה היכר אבל היחיד קורא בה ואפילו אינה חסרה או יתירה ויוצא בה ידי חובתו ודוקא כשהיא כתובה בגליון כספר תורה:**

ט. **מגילה שהיא נקודה וכן אם כתב בה בדף הראשון ברכות ופיוטים אינה נפסלת בכך:**

י. **אם אין מגילה כשרה קורים אותה בחומש בלא ברכה:**

יא. **אם קרא במגילה גזולה יצא.** הגה: ואם מברכין עליה עיין לעיל סימן תרמ"ט לענין לולב הפסול והוא הדין כאן:

סימן תרצב – דיני ברכות המגילה, ובו ד' סעיפים

א. **הקורא את המגילה מברך לפניה שלשה ברכות על מקרא מגילה ושעשה נסים ושהחיינו וביום אינו חוזר ומברך שהחיינו.** הגה: ויש אומרים דאף ביום מברך שהחיינו (טור בשם רבינו תם והרא"ש והמגיד), וכן נוהגין בכל מדינות אלו ואחד יכול לברך והשני קורא (הגהות אשירי פרק ב'). **ולאחריה נוהגים לברך הרב את ריבנו וכו' אם לא בירך לא לפניה ולא לאחריה יצא.** הגה: ונהגו לומר בלילה אשר הניא אבל לא ביום (כל בו ובית יוסף בשם אורחות חיים). ואין לברך אחריה אלא בצבור:

ב. **אין לשוח בעוד שקורין אותה:**

ג. **אף על פי שיצא כבר מברך להוציא את אחר ידי חובתו:**

ד. **מי שהוא אנוס קצת ואינו יכול לילך לבית הכנסת וצריך להמתין עד אחר שקראו הקהל וקשה עליו לישב בתענית כל כך יכול לשמוע קריאתה מבעוד יום מפלג המנחה ולמעלה.** הגה: אבל אסור לאכול קודם שישמע קריאת המגילה אפילו התענית קשה עליו (תרומת הדשן סימן ק"ט):

סימן תרצג – סדר תפלת פורים, ובו ד' סעיפים

א. **אחר קריאת המגילה בערבית אומר ואתה קדוש ואם חל במוצאי שבת אומר ויהי נועם קודם ואתה קדוש.** הגה: ואומר ויתן לך. וקורים המגילה ואחר כך מבדילין (מנהגים):

ב. **אומר על הנסים בלילה וביום.** הגה: ואם לא אמרו אין מחזירין אותו (טור). ואין אומרים על הנסים רק ביום י"ד אבל לא בט"ו (בית יוסף בשם אורחות חיים ומנהגים). ובליל י"ד אף על פי שלא קראו המגילה עדיין אומר על הנסים בתפלת ערבית (הגהות מיימוני פרק ב'):

ג. **אין קורין בו הלל ואין נופלין על פניהם.** הגה: ואין אומרים למנצח ואל ארך אפים (מנהגים ובית יוסף בשם תוספות):

ד. **מוציאין ספר תורה וקורין בפרשת ויבא עמלק ואף על פי שאין בה אלא ט' פסוקים כופלין פסוק אחרון כדי להשלים לעשרה פסוקים.** הגה: ואין המנהג לכפול פסוק האחרון של הפרשה. **וקורין המגילה ואחר כך סדר קדושה.** הגה: כשיש מילה בפורים מלין התינוק קודם קריאת המגילה (מהרי"ל ומנהגים):

סימן תרצד – דין מעות פורים לעניים, ובו ד' סעיפים

א. **חייב כל אדם ליתן לפחות שתי מתנות לשני עניים.** הגה: יש אומרים שיש ליתן קודם פורים מחצית מן המטבע הקבוע באותו מקום ובאותו זמן זכר למחצית השקל שהיו נותנין באדר ומאחר ששלשה פעמים כתיב תרומה בפרשה יש ליתן שלש (מרדכי ריש פרק קמא דיומא). ויש ליתנו בליל פורים קודם שמתפללים מנחה (מהרי"ל) וכן נוהגין בכל מדינות אלו ויש ליתן ג' חצאי גדולים במדינות אלו כי אין מטבע ששם מחצית עליה מלבד זו. ובמדינות אוסטרייך יתנו ג' חצי ווינ"ר שנקראו גם כן מחצית וכן לכל מדינה ומדינה ואין חייב ליתנו רק מי שהוא מבן עשרים ולמעלה ויש אומרים שנותנים מחצית השקל לצדקה מלבד ג' מחצית אלו ואין נוהגין כן:

❊ ❊ ❊

עמ"י

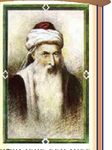

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו יוסף קארו

עש"ן

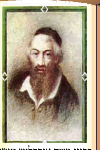

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

רבינו משה איסרליש

מכון "הלכות פורים לשבעה ימים" – ללימוד כל או"ח "הלכות פורים" במעגל שבעה ימים קודם פורים
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
פורים אתקריאת על שם יום הכפורים (תיקו"ז נז:) - כל המועדים יהיו בטלין, וימי הפורים לא יהיו נבטלין לעולם (מדרש משלי פ"ט)

שואלין ודורשין בהלכות הרגל
קודם הרגל שלשים יום

גליון ז'

הלכות פורים לשבעה ימים

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים לשבעה ימים – עמוד אחד ליום

יב אדר
[יום ו']
משבעה ימים
קודם פורים

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"ב אדר
יום ו' משבעה ימים קודם פורים

המשך סימן תרצד – דין מעות פורים לעניים

ב. **אין משנים מעות פורים לצדקה אחרת.** הגה: ודוקא הגבאים (מרדכי פרק קמא דבבא בתרא) אבל העני יכול לעשות בו מה שירצה:

ג. **אין מדקדקים במעות פורים אלא כל מי שפושט ידו ליטול נותנים לו ובמקום שנהגו ליתן אף לעכו"ם נותנים:**

ד. **במקום שאין עניים יכול לעכב מעות פורים שלו לעצמו ונותנם במקום שירצה.**

סימן תרצה – דיני סעודת פורים, ובו ד' סעיפים

הגה: מצוה להרבות בסעודת פורים (טור). ובסעודה אחת יוצאים (מרדכי סוף פרק קמא).

א. **סעודת פורים שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתו.** הגה: ומכל מקום גם בלילה ישמח וירבה קצת בסעודה. (תשובת מהרי"ב):

ב. **חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.** הגה: ויש אומרים דאין צריך להשתכר כל כך אלא שישתה יותר מלימודו (כל בו) ויישן ומתוך שיישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי (מהרי"ל). ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים ואין להתענות בפורים מלבד תענית חלום ועיין לעיל סימן תקס"ח וסימן תק"ע. יש שנהגו ללבוש בגדי שבת ויום טוב בפורים וכן נכון (מהרי"ל). ונוהגים לעשות סעודת פורים לאחר מנחה וערבית יתפללו בלילה ומתפללים מנחה תחלה בעוד היום גדול ורוב הסעודה צריכה להיות ביום (מנהגים). ולא כמו שנוהגין להתחיל סמוך לערב ועיקר הסעודה היא ליל ט"ו וכשחל פורים ביום ששי יעשו הסעודה בשחרית משום כבוד שבת (מנהגים). ומי שרוצה לעשותה תמיד בשחרית הרשות בידו (תרומת הדשן). יש אומרים שיש לאכול מאכל זרעונים בפורים זכר לזרעונים שאכל דניאל וחביריו בבבל (כל בו). טוב לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה וסמך לדבר ליהודים היתה אורה ושמחה ודרשינן אורה זו תורה (מהרי"ב). וחייב במשתה ושמחה קצת בשני ימים י"ד וט"ו (מנהגים) וכן נהגו ויש אומרים דאם הזיק אחד את חבירו מכח שמחת פורים פטור מלשלם (תרומת הדשן סימן ק"י). ועיין בחושן המשפט בדיני נזיקין (סוף סימן שע"ח):

ג. **אומר על הנסים בברכת המזון בברכת הארץ ואם התחיל סעודתו ביום ומשכה עד הלילה אומר על הנסים דבתר תחלת סעודה אזלינן ויש מי שאומר שאין לאומרו** (ונוהגין כסברא ראשונה):

ד. **חייב לשלוח לחבירו שתי מנות בשר או של מיני אוכלים שנאמר ומשלוח מנות איש לרעהו שתי מנות לאיש אחד וכל המרבה לשלוח לריעים משובח ואם אין לו מחליף עם חבירו זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו כדי לקיים ומשלוח מנות איש לרעהו.** הגה: ויש לשלוח מנות ביום ולא בלילה (מדברי הרא"ש פרק קמא דמגילה). ואם שולח מנות לרעהו והוא אינו רוצה לקבלם או מוחל לו יצא ואשה חייבת במתנות לאביונים ומשלוח מנות כאיש. ואשה תשלח לאשה ואיש לאיש. אבל לא בהפך שלא יבא איש לשלוח לאלמנה ויבואו לידי ספק קידושין אבל במתנות לאביונים אין לחוש:

סימן תרצו – דיני הספד ותענית ועשיית מלאכה בפורים, ובו ח' סעיפים

א. **פורים מותר בעשיית מלאכה ובמקום שנהגו שלא לעשות אין עושין.** (והאידנא נהגו בכל מקום שלא לעשות (כל בו). **והעושה אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם אלא אם הוא בנין של שמחה כגון בית חתנות לבנו או אבורנקי של מלכים ושרים.** הגה: ומותר לעשות כל מלאכת מצוה כגון לכתוב פסקי הלכות וכן מותר לעשות אפילו מלאכות גמורות לצורך פורים (תרומת הדשן סימן קי"ב):

❊ ❊ ❊

כל השונה הלכות בכל יום

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פּוּרִים מְחוּלָּק לְשִׁבְעָה יָמִים קֹדֶם הַפּוּרִים. עָמוּד אֶחָד לַיּוֹם. כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פּוּרִים קֹדֶם הַפּוּרִים. וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא". נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שהוא בן "עולם הבא"

עמ"י

עש"ך

מכון "הלכות פורים לשבעה ימים" – ללימוד כל או"ח "הלכות פורים" במעגל שבעה ימים קודם פורים
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
פורים אתקריאת על שם יום הכפורים (תיקו"ז נז:) - כל המועדים יהיו בטלין, וימי הפורים לא יהיו נבטלין לעולם (מדרש משלי פ"ט)

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

שואלין ודורשין בהלכות הרגל
קודם הרגל שלשים יום

גליון ז'

הלכות פורים לשבעה ימים

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים
לשבעה ימים – עמוד אחד ליום

יג אדר
[יום ז']
משבעה ימים
קודם פורים

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"ג אדר
יום ז' משבעה ימים קודם פורים

המשך סימן תרצו – דיני הספד ותענית ועשיית מלאכה בפורים

ב. אפילו במקום שנהגו לא נהגו אלא ביום מקרא מגילה בלבד אבל לאסור את של זה בזה אינו מנהג:

ג. יום י"ד ויום ט"ו אסורים בהספד ותענית לכל אדם בכל מקום בין לבני כרכים שהם עושין ט"ו בלבד בין לבני עיירות שהם עושים י"ד בלבד והנשים מענות בהם שכלן עונות כאחת ומטפחות שמכות כף אל כף אבל לא מקוננות שתהא אחת מדברת וכולן עונות אחריה נקבר המת לא מענות ולא מקוננות:

ד. כל דברי אבילות נוהגים בחנוכה ופורים. הגה: ומכל מקום ילך לבית הכנסת לשמוע המגילה (תוספות פרק קמא דמועד קטן). ואם יוכל לאסוף מנין לביתו לקרות המגילה עדיף טפי (מהרי"ל). ויש אומרים שאין אבילות נוהג בפורים לא בי"ד ולא בט"ו (הרא"ש ומנהגים) וכן נוהגין ואפילו אבילות יום ראשון נדחה מפני פורים (דברי עצמו) אבל דברים שבצנעה נוהג ואף על פי שאין נוהג אבילות בפורים עולה לו למנין שבעה ימי אבילות כמו שבת וכן פסק הרב בעצמו בטור יורה דעה סימן ת"א:

ה. אם חל פורים במוצאי שבת והאבל יושב בבית הכנסת בשבת במנחה לא יצא משם עד שיתפלל תפלת ערבית וישמע קריאת מגילה ולמחרת לא יצא מפתח ביתו:

ו. יש מי שאומר שהאבל חייב לשלוח מנות. הגה: אבל אין שולחין לאבל כל י"ב חודש (מהרי"ל) וכמו שיתבאר ביורה דעה סימן שפ"ה עיין שם ואם אין בעיר אלא האבל עם אחר חייב לשלוח לאבל כדי לקיים לשלוח מנות אלא אם כן מחל האבל על מנתו (מהריב"ש):

ז. יש מי שאומר שאונן מותר בבשר ויין דלא אתי עשה דיחיד דאבילות ודחי עשה דרבים דאורייתא דלשמוח בפורים דברי קבלה נינהו שהם כדברי תורה. הגה: וכל שכן שחייב במקרא מגילה ותפלה וקריאת שמע ונראה לי דדוקא בלילה אף על פי שמתו מוטל לפניו אבל ביום שרוצה לקברו קבורת מתו קודם כמו שנתבאר לעיל סימן תרפ"ז סעיף ב' ולכן קורא ומתפלל אחר כך דלא עדיף מיום טוב ושבת כמו שנתבאר לעיל סימן ע"א, כן נראה לי:

ח. מותר לישא אשה בפורים. הגה: בין בי"ד בין בט"ו וכל שכן שמותר לעשות פדיון הבן (תוספות פרק קמא דמועד קטן). ומה שנהגו ללבוש פרצופים בפורים וגבר לובש שמלת אשה ואשה כלי גבר אין איסור בדבר מאחר שאין מכוונים אלא לשמחה בעלמא וכן בלבישת כלאים דרבנן ויש אומרים דאסור אבל המנהג כסברא הראשונה וכן בני אדם החוטפים זה מזה דרך שמחה אין בזה משום לא תגזול ונהגו כך ובלבד שלא יעשו דבר שלא כהוגן על פי טובי העיר (תשובת מהר"י מינץ סימן י"ז):

סימן תרצז – אין אומרים תחינה בי"ד וט"ו שבאדר ראשון, ודין תענית והספד בהן, ובו סעיף אחד

א. יום י"ד וט"ו שבאדר ראשון אין נופלים על פניהם ואין אומרים מזמור יענך ה' ביום צרה ואסורים בהספד ותענית אבל שאר דברים אין נוהגים בהם ויש אומרים דאף בהספד ותענית מותרים. הגה: והמנהג כסברא ראשונה יש אומרים שחייב להרבות במשתה ושמחה בי"ד שבאדר ראשון (טור בשם הרי"ף) ואין נוהגין כן מכל מקום ירבה קצת בסעודה כדי לצאת ידי המחמירים (הגהות מיימוני בשם סמ"ק) וטוב לב משתה תמיד:

❁ ❁ ❁

ביום הפורים שהוא שלשים יום קודם הפסח
מתחילין ללמוד בעזהשי"ת הלכות פסח המחולק לשלשים יום

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום הלכך שלשים יום קודם הפסח חל עליו חובת ביעור. (טור או"ח סימן תכט). **ומתחילין מיום הפורים עצמו.** (חק יעקב, פרי חדש, שו"ע התניא – עפ"י הגמ' סנהדרין יב:, רש"י ר"ה ז. וסנהדרין פז., תוס' בכורות נז:, ועוד)

כל השונה הלכות בכל יום

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פּוּרִים מְחוּלָּק לְשִׁבְעָה יָמִים קֹדֶם הַפּוּרִים. עָמוּד אֶחָד לַיּוֹם. כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פּוּרִים קֹדֶם הַפּוּרִים. וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא". נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִיְדִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים [י"ג אדר], יום ז' משבעה ימים קודם פורים זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שהוא בן "עולם הבא"

סדר הלימוד ליום י"ד שבט
יום א' משלשים יום קודם פורים

הלכות מגילה ופורים

סימן תרפה – סדר ד' פרשיות, ובו ז' סעיפים

א. ראש חודש אדר הסמוך לניסן שחל להיות בשבת קורין פרשת שקלים שהיא כי תשא עד ועשית כיור נחשת ומפטיר ויכרות יהוידע ומוציאין שלשה ספרים באחד קורא פרשת השבוע ובשני של ראש חודש ובשלישי קורא מפטיר בפרשת שקלים:

ב. בשבת שניה מוציאין שני ספרים באחד קורא פרשת השבוע ובשני קורא זכור את אשר עשה לך עמלק ומפטיר פקדתי את אשר עשה עמלק:

סדר הלימוד ליום ט"ו שבט
יום ב' משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרפה – סדר ד' פרשיות</u>

ג. בשבת שלישית שהוא ט"ו באדר מפסיקין ובשבת רביעית שהיא כ"ב לאדר מוציאין שני ספרים באחד קורא בפרשת השבוע ובשני קורא פרשת פרה ומפטיר וזרקתי עליכם מים טהורים (ועיין לעיל סימן קל"ז סעיף ה'):

ד. בשבת חמישי שהוא כ"ט באדר מוציאין ב' ספרים באחד קורא פרשת השבוע ובשני קורא החדש הזה לכם ומפטיר בראשון באחד לחדש:

ה. חל ראש חדש אדר הסמוך לניסן בתוך ימי השבוע ואפילו בערב שבת מקדימין לקרות פרשת שקלים בשבת שלפניו ומפסיקין בשניה כדי שתהא פרשת זכור בשבת הסמוכה לפורים מלפניה ואם חל פורים בערב שבת מקדימים לקרות פרשת זכור בשבת שלפניו:

סדר הלימוד ליום ט"ז שבט
יום ג' משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרפה – סדר ד' פרשיות</u>

ו. הימים שראוי לקבוע בהם ראש חדש אדר זבד"ו וסימן לשבתות ההפסקה זט"ו ב"ו ד"ד ובי"ו כלומר כשחל ראש חודש בשבת מפסיקין בחמשה עשר בו וסימן זט"ו וכשחל ביום ב' מפסיקין בו' בו וסימן ב"ו וכשחל ביום ד' מפסיקין בד' בו וסימן ד"ד וכשחל ביום ו' מפסיקין בשתי שבתות ב' בו וי"ו בו וסימן ובי"ו:

ז. יש אומרים שפרשת זכור ופרשת פרה אדומה חייבים לקרותם מדאורייתא לפיכך בני הישובים שאין להם מנין צריכים לבוא למקום שיש מנין בשבתות הללו כדי לשמוע פרשיות אלו שהם מדאורייתא. הגה: ואם אי אפשר להם לבוא מכל מקום יזהרו לקרותם בנגינתם ובטעמם (מצא כתוב):

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"ז שבט
יום ד' משלשים יום קודם פורים

סימן תרפו – דין תענית אסתר, ובו ג' סעיפים

א. בחנוכה ופורים מותר להתענות לפניהם ולאחריהם:

ב. מתענים בי"ג באדר ואם חל פורים באחד בשבת מקדימין להתענות ביום חמישי. הגה: ותענית זה אינו חובה לכן יש להקל בו לעת הצורך כגון מעוברות או מניקות או חולה שאין בו סכנה ואפילו רק כואבי עינים שאם מצטערים הרבה לא יתענו ויפרעו אחר כך אבל שאר בריאים לא יפרשו מן הצבור (חדושי אגודה בשם מחזור ויטרי). ואם חל פורים ביום א' שמתענין ביום ה' שלפניו וחל בו ברית מילה מותר לאכול על המילה ולמחר ביום ו' יתענו האוכלים (הגהות מנהגים):

ג. יש מתענים ג' ימים זכר לתענית אסתר:

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"ח שבט
יום ה' משלשים יום קודם פורים

סימן תרפז – חיוב קריאת המגילה, ובו ב' סעיפים

א. חייב אדם לקרות המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום ושל לילה זמנה כל הלילה ושל יום זמנה כל היום מהנץ החמה עד סוף היום ואם קראה משעלה עמוד השחר יצא:

ב. מבטלים תלמוד תורה לשמוע מקרא מגילה קל וחומר לשאר מצות של תורה שכולם נדחים מפני מקרא מגילה שאין לך דבר שנדחה מקרא מגילה מפניו חוץ ממת מצוה שאין לו קוברים (כדי צרכו), שהפוגע בו קוברו תחלה ואחר כך קורא. הגה: וכל זה לא מיירי אלא בדאיכא שהות לעשות שתיהן אבל אם אי אפשר לעשות שתיהן אין שום מצוה דאורייתא נדחה מפני מקרא מגילה (ר"ן ובית יוסף בשם תוספות ומהר"א מזרחי) והא דמת מצוה קודם היינו דוקא בדאפשר לו לקראה אחר כך (מהר"א מזרחי):

סדר הלימוד ליום י"ט שבט
יום ו' משלשים יום קודם פורים

סימן תרפח – דין כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון, ובו ח' סעיפים

א. כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון אפילו אינן מוקפין עכשיו קורין בט"ו אפילו אם הם בחוצה לארץ ואפילו אין בהם עשרה בטלנים (פירוש בטלים ממלאכתן ועוסקין בצרכי צבור). והוא שהוקף ואחר כך ישב או שישב תחלה על דעת להקיפו אחר כך לאפוקי כשנודע שישב תחלה על דעת שלא להקיפו. (אבל בסתמא הוקפה ולבסוף ישבה, ר"ן):

ב. וכן הכפרים הנראים עמהם אפילו אינם סמוכים כגון שהם בהר או שסמוכים להם אפילו אינם נראים עמהם כגון שהם בעמק ובלבד שלא יהיו רחוקים יותר ממיל ובשושן אף על פי שאינה מוקפת חומה מימות יהושע קורין בט"ו הואיל ונעשה בו הנס:

סדר הלימוד ליום כ' שבט
יום ז' משלשים יום קודם פורים

המשך סימן תרפח – דין כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון

ג. כפרים ועיירות גדולות וכרכים שאינם מוקפים חומה מימות יהושע בן נון קורין בי"ד:

ד. כרך שהוא ספק אם הוקף בימי יהושע אם לאו קורין בי"ד ובט"ו ובליליהון ולא יברך כי אם בי"ד שהוא זמן קריאה לרוב העולם:

ה. בן עיר שהלך לכרך או בן כרך שהלך לעיר אם היה דעתו לחזור למקומו בזמן קריאה ונתעכב ולא חזר קורא כמקומו ואם לא היה בדעתו לחזור אלא לאחר זמן הקריאה קורא עם אנשי המקום שהוא שם. הגה: ואם הוא במדבר או בספינה קורא ביום י"ד כמו רוב העולם (כל בו):

עש"ו

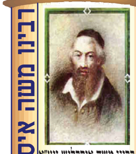

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

מכון "הלכות פורים לשלשים יום" – ללימוד כל או"ח "הלכות פורים" שלשים יום קודם פורים
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
פורים אתקריאת על שם יום הכפורים (תיקו"ז נז:) - כל המועדים יהיו בטלין, וימי הפורים לא יהיו נבטלין לעולם (מדרש משלי פ"ט)

עמ"י

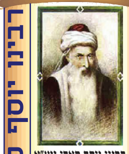

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

שואלין ודורשין בהלכות הרגל
קודם הרגל שלשים יום

כא שבט
[יום ח']
משלשים יום
קודם פורים

הלכות פורים לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

גליון
ח'

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"א שבט
יום ח' משלשים יום קודם פורים

המשך סימן תרפח – דין כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון

ו. יום חמשה עשר שחל להיות בשבת אין קורין המגילה בשבת אלא מקדימין לקרותה בערב שבת וגובים מעות מתנות עניים ומחלקים אותם בו ביום וביום שבת מוציאים שני ספרים ובשני קורין ויבא עמלק ואומרים על הניסים ואין עושין סעודת פורים עד יום אחד בשבת:

ז. המפרש בים והיוצא בשיירא ואינו מוצא מגילה להוליך עמו יקראנה בי"ג או בי"ב או בי"א בלא ברכה ואם אי אפשר להמתין עד ימים הללו יש אומרים שקורא אפילו מתחלת החדש. הגה: והכי נהוג ומיהו אם נזדמן לו אחר כך מגילה חוזר וקורא אותה ביום י"ד אפילו קראה תחלה ביום י"ג מכל מקום קרא אותה שלא בזמנה (כל בו ובית יוסף):

ח. בן עיר שהיה בספינה או בדרך ולא היה בידו מגילה ואחר כך נזדמנה לו בט"ו קורא אותה בט"ו:

כל השונה הלכות בכל יום

הִנֵּה מוּבָא כַּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פּוּרִים מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפּוּרִים, עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם, כַּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פּוּרִים קֹדֶם הַפּוּרִים, וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא". נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, וּבְשִׂמְחוֹת, וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים, לְזַכּוֹת אֵת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם, שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!
וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים **[כ"א שבט], יום ח' משלשים יום קודם פורים** זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שהוא בן "עולם הבא"

סדר הלימוד ליום כ"ב שבט
יום ט' משלשים יום קודם פורים

סימן תרפט – שהכל חייבים בקריאת מגילה, ובו ו' סעיפים

א. הכל חייבים בקריאתה אנשים ונשים וגרים ועבדים משוחררים ומחנכים את הקטנים לקרותה:

ב. אחד הקורא ואחד השומע מן הקורא יצא ידי חובתו והוא שישמע ממי שהוא חייב בקריאתה לפיכך אם היה הקורא חרש או קטן או שוטה השומע ממנו לא יצא ויש אומרים שהנשים אינם מוציאות את האנשים. הגה: ויש אומרים אם האשה קוראה לעצמה מברכת לשמוע מגילה שאינה חייבת בקריאה (מרדכי פרק קמא דמגילה):

ג. אנדרוגינוס מוציא מינו ולא שאינו מינו טומטום ומי שחציו עבד אפילו מינו אינו מוציא. הגה: יש אומרים דאפילו את עצמו אינו מוציא וצריך לשמוע מאחרים (בית יוסף):

סדר הלימוד ליום כ"ג שבט
יום י' משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרפט – שהכל חייבים בקריאת מגילה</u>

ד. השומע מגילה ממי שהוא מודר הנאה ממנו יצא:

ה. מקום שאין מנין אם אחד יודע והאחרים אינם יודעים אחד פוטר את כולם ואם כולם יודעים כל אחד קורא לעצמו:

ו. מנהג טוב להביא קטנים וקטנות לשמוע מקרא מגילה:

סימן תרצ – דיני קריאת המגילה, ובו י"ח סעיפים

א. קורא אדם את המגילה בין עומד בין יושב אבל לא יקרא בצבור יושב לכתחלה מפני כבוד הצבור. הגה: ואסור לחזן לקרוא את המגילה עד שאומרים לו קרא (מרדכי פרק הקורא):

ב. אפילו שנים ואפילו עשרה יכולים לקרותה ביחד ויוצאים הם והשומעים מהם:

מכון "הלכות פורים לשלשים יום" – ללימוד כל או"ח "הלכות פורים" שלשים יום קודם פורים
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
פורים אתקריאת על שם יום הכפורים (תיקו"ז נז:) - כל המועדים יהיו בטלין, וימי הפורים לא יהיו נבטלין לעולם (מדרש משלי פ"ט)

עמ"י

עש"ו

שואלין ודורשין בהלכות הרגל קודם הרגל שלשים יום

גליון י"א

הלכות פורים לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים לשלשים יום – עמוד אחד ליום

כד שבט [יום י"א] משלשים יום קודם פורים

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ד שבט
יום י"א משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרצ – דיני קריאת המגילה</u>

ג. צריך לקרותה כולה ומתוך הכתב ואם קראה על פה לא יצא וצריך שתהא כתובה כולה לפניו לכתחלה אבל בדיעבד אם השמיט הסופר באמצעה תיבות אפילו עד חציה וקראם הקורא על פה יצא. הגה: אבל אם השמיט תחלתה או סופה אפילו מיעוטה לא יצא (ר"ן). ואפילו באמצעה דוקא דלא השמיט ענין שלם (בית יוסף בשם אורחות חיים). אבל ביותר מחציה אפילו הן כתובות אלא שהן מטושטשות ואין רישומן ניכר פסולה:

ד. מי שתופס בידו מגילה שאינה כשרה לא יקרא עם שליח ציבור אלא שומע ושותק. הגה: וכן לא יסייע שום אדם על פה לחזן ולכן אותן הפסוקים שקורין הקהל צריך החזן לחזור ולקרותם מתוך מגילה כשרה (בית יוסף בשם שבולי לקט):

ה. קראה סירוגין דהיינו שפסק בה ושהה ואחר כך חזר למקום שפסק אפילו שהה כדי לגמור את כולה יצא. הגה: ואפילו סח בנתיים מיהו גוערין במי שסח בנתיים כדלקמן סימן תרצ"ב סעיף ב' (הרשב"א סימן רמ"ד):

סדר הלימוד ליום כ"ה שבט
יום י"ב משלשים יום קודם פורים

המשך סימן תרצ – דיני קריאת המגילה

ו. הקורא את המגילה למפרע לא יצא קרא פסוק אחד ודילג השני וקרא שלישי ואחר כך חזר וקרא השני לא יצא מפני שקרא למפרע פסוק אחד אלא כיצד יעשה מתחיל מפסוק שני ששכח וקורא על הסדר:

ז. הקורא את המגילה על פה לא יצא ידי חובתו:

ח. הלועז ששמע את המגילה הכתובה בלשון הקודש ובכתבי הקודש אף על פי שאינו יודע מה הם אומרים יצא ידי חובתו:

ט. היתה כתובה תרגום או בלשון אחרת מלשונות העכו"ם לא יצא ידי חובתו בקריאתה אלא המכיר בקריאתהאלא המכיר אותו הלשון בלבד אבל אם היתה כתובה בכתב עברי וקראה ארמית לארמי לא יצא שנמצא זה קורא על פה וכיון שלא יצא הקורא ידי חובתו לא יצא השומע ממנו. הגה: אבל אין לחוש באיזה כתב כתובה (בית יוסף):

סדר הלימוד ליום כ"ו שבט
יום י"ג משלשים יום קודם פורים

המשך סימן תרצ – דיני קריאת המגילה

י. מי שיודע לעז ויודע אשורית אינו יוצא בלעז ויש אומרים שיוצא. הגה: ואם כתובה בשני לשונות מי שמבינים יצאו (בית יוסף):

יא. יש למחות ביד הקוראים לנשים המגילה בלשון לעז אף על פי שכתובה בלשון לעז:

יב. קראה מתנמנם הואיל ולא נרדם בשינה יצא אבל אם שמעה מתנמנם לא יצא:

יג. היה כותבה שקורא פסוק במגילה שהוא מעתיק ממנה וכותבה אם כיון לבו לצאת ידי חובתו יצא והוא שתהא כתובה כולה לפניו במגילה שהוא מעתיק ממנה וכן אם היה מגיהה וכן אם היה דורשה שקורא פסוק במגילה שלימה ודורשו אם כיון לבו לצאת ידי חובתו יצא ולא יפסיק בה בענינים אחרים כשדורשה שאסור להפסיק בה בענינים אחרים:

סדר הלימוד ליום כ"ז שבט
יום י"ד משלשים יום קודם פורים

<u>**המשך סימן תרצ – דיני קריאת המגילה**</u>

יד. הקורא את המגילה צריך שיכוין להוציא השומע וצריך (שיכוין) השומע לצאת ואם הקורא שליח ציבור מסתמא דעתו על כל השומעים אפילו הם אחורי בית הכנסת אין מדקדקין בטעיותיה ויש אומרים דדוקא בטעות שהלשון והענין אחד כההוא עובדא דתרי תלמידי דהוו יתבי קמיה דרב חד קרי יהודים וחד קרי יהודיים ולא אהדר חד מינייהו אבל טעות אחר לא:

טו. צריך לומר עשרת בני המן ועשרת הכל בנשימה אחת להודיע שכולם נהרגו ונתלו כאחד. הגה: ודוקא לכתחלה אבל בדיעבד אם הפסיק ביניהם יצא (תוספות סוף פרק קמא דמגילה ואבודרהם ומהרי"ל). ולכתחלה נוהגין לומר בנשימה אחת מתחלת חמש מאות איש ואת פרשנדתא כו' עד עשרת (מהרי"ל בשם רוקח):

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ח שבט
יום ט"ו משלשים יום קודם פורים

המשך סימן תרצ – דיני קריאת המגילה

טז. צריך שיאמר ארור המן ברוך מרדכי ארורה זרש ברוכה אסתר ארורים כל עובדי כוכבים ברוכים כל המאמינים בה' וכו' וצריך שיאמר וגם חרבונה זכור לטוב:

יז. מנהג כל ישראל שהקורא קורא ופושטה כאיגרת להראות הנס וכשיגמור חוזר וכורכה כולה ומברך. הגה: יש שכתבו שנוהגין לומר ד' פסוקים של גאולה בקול רם דהיינו איש יהודי וגו' ומרדכי יצא וגו' ליהודים היתה אורה וגו' כי מרדכי היהודי וגו' וכן נוהגין במדינות אלו (הגהות מיימוני פרק ח' וכל בו ואבודרהם) והחזן חוזר וקורא אותן. עוד כתבו שנהגו התינוקות לצור צורת המן על עצים ואבנים או לכתוב שם המן עליהן ולהכותן זה על זה כדי שימחה שמו על דרך מחה תמחה את זכר עמלק ושם רשעים ירקב. ומזה נשתרבב המנהג שמכים המן כשקורים המגילה בבית הכנסת (אבודרהם). ואין לבטל שום מנהג או ללעוג עליו כי לא לחנם הוקבעו (בית יוסף בשם אורחות חיים):

סדר הלימוד ליום כ"ט שבט
יום ט"ז משלשים יום קודם פורים

<u>**המשך סימן תרצ – דיני קריאת המגילה**</u>

יח. מגילה בי"ד ובט"ו צריך לחזור אחר עשרה ואם אי אפשר בעשרה קורים אותה ביחיד. הגה: ויש להסתפק אם נשים מצטרפות לעשרה (הגהות אשירי פרק קמא טור סימן תרפ"ד). ואם קראו אותה בציבור ואיזה יחיד לא שמעה יכול לקרות אפילו לכתחלה ביחיד הואיל וקורין אותה באותה העיר בעשרה (בית יוסף בשם אורחות חיים) וכשהיחיד קורא אותה בזמנה צריך לברך עליה (בית יוסף):

סימן תרצא – דיני כתיבת המגילה ותפירתה, ובו י"א סעיפים

א. אין כותבין המגילה אלא בדיו על הגויל או על הקלף כספר תורה ואם כתבה במי עפצים וקנקנתום כשרה כתבה בשאר מיני צבעונים פסולה וצריכה שירטוט כתורה עצמה ואין העור שלה צריך לעבד לשמה ויש אומרים שצריך עיבוד לשמה:

סדר הלימוד ליום ל' שבט
יום י"ז משלשים יום קודם פורים

המשך סימן תרצא – דיני כתיבת המגילה ותפירתה

ב. היתה כתובה על הנייר או על עור שאינו מעובד או שכתבה עכו"ם או מין פסולה ודינה כספר תורה לענין היקף גויל וחטוטרות חתי"ן ותליית ההי"ן וקופי"ן וכל גופות האותיות בצורתן ובחסרות ויתרות. הגה: גם צריך לכתבה מן הכתב (ר"ן) ולהוציא כל תיבה מפיו קודם שיכתבנה כמו בספר תורה (מהרי"ק) ועושין כל פרשיותיה סתומות ואם עשאן פתוחות פסולה (הגהות מיימוני פרק ב' ופסקי מהרא"י סימן כ"ג). ובדיעבד אין לפסול מגילה משום חסרות ויתירות דלא גרע מהשמיט בה הסופר אותיות דכשרה (הגהות מיימוני פרק ב' ואור זרוע) [כמו שנתבאר סימן תר"צ סעיף ג']. וצריכה עמוד בסופה וחלק בראשה כדי להקיפה בו ויש אומרים שצריכה תגין ויש אומרים שאינה צריכה. הגה: ונהגו לתייגה גם נהגו שלא לעשות לה עמוד כלל בסופה (מהרי"ל):

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מְתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום א' אדר
יום י"ח משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרצא – דיני כתיבת המגילה ותפירתה</u>

ג. עשרת בני המן צריך לכתבם כשירה ולא כשאר שירות שחלק על גבי כתב אלא מניח חלק בין כתב לכתב ואם לא עשה כן פסולה:

ד. צריך להאריך בוי"ו דויזתא (בכתיבתה ויש אומרים בקריאתה) (ר"ן בשם הרא"ש ומהרי"ל ובית יוסף בשם אורחות חיים). וצריך לכתוב איש בראש דפא ואת בסופה:

ה. אם תפרה בחוטי פשתן פסולה:

ו. אם הטיל בה ג' חוטי גידים כשרה ובלבד שיהיו משולשות ומפני שיש בו פירושים שונים צריך לצאת ידי כולם ויעשה שלשה תפירות בראשה ושלש בסופה ושלש באמצעיתה ותפירה אחת בחלק הרביעי מצד זה ותפירה אחת בחלק הרביעי שמצד האחר. הגה: ואם אין לו גידין יותר מוטב לתפור הנשאר בחוטי פשתן מלהניחה בלא תפירה (הגהות מיימוני פרק ב' וכל בו). אבל אם יש לו גידין יתפור כולם בגידין כולה בגידין והתפירה תהיה מבחוץ ולא מבפנים (רבינו ירוחם נתיב י' חלק ד' ובית יוסף בשם אורחות חיים):

סדר הלימוד ליום ב' אדר
יום י"ט משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרצא – דיני כתיבת המגילה ותפירתה</u>

ז. צריך להניח שיור בראש היריעה ובסופה כשתופרם יחד ובמשהו סגי:

ח. אין קורין בצבור במגילה הכתובה בין הכתובים ואם קרא לא יצא אלא אם כן היתה יתירה על שאר היריעות או חסרה כדי שיהא לה היכר אבל היחיד קורא בה ואפילו אינה חסרה או יתירה ויוצא בה ידי חובתו ודוקא כשהיא כתובה בגליון כספר תורה:

ט. מגילה שהיא נקודה וכן אם כתב בה בדף הראשון ברכות ופיוטים אינה נפסלת בכך:

י. אם אין מגילה כשרה קורים אותה בחומש בלא ברכה:

יא. אם קרא במגילה גזולה יצא. הגה: ואם מברכין עליה עיין לעיל סימן תרמ"ט לענין לולב הפסול והוא הדין כאן:

עמ"י

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

מכון "הלכות פורים לשלשים יום" – ללימוד כל או"ח "הלכות פורים" שלשים יום קודם פורים
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
פורים אתקריאת על שם יום הכפורים (תיקו"ז נז:) - כל המועדים יהיו בטלין, וימי הפורים לא יהיו נבטלין לעולם (מדרש משלי פ"ט)

עש"ו

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

שואלין ודורשין בהלכות הרגל
קודם הרגל שלשים יום

גליון כ'

הלכות פורים לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פורים
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג אדר [יום כ'] משלשים יום קודם פורים

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ג' אדר
יום כ' משלשים יום קודם פורים

סימן תרצב – דיני ברכות המגילה, ובו ד' סעיפים

א. הקורא את המגילה מברך לפניה שלשה ברכות על מקרא מגילה ושעשה נסים ושהחיינו וביום אינו חוזר ומברך שהחיינו. הגה: ויש אומרים דאף ביום מברך שהחיינו (טור בשם רבינו תם והרא"ש והמגיד), וכן נוהגין בכל מדינות אלו ואחד יכול לברך והשני קורא (הגהות אשירי פרק ב'). ולאחריה נוהגים לברך הרב את ריבנו וכו' אם לא בירך לא לפניה ולא לאחריה יצא. הגה: ונהגו לומר בלילה אשר הניא אבל לא ביום (כל בו ובית יוסף בשם אורחות חיים). ואין לברך אחריה אלא בצבור:

ב. אין לשוח בעוד שקורין אותה:

ג. אף על פי שיצא כבר מברך להוציא את אחר ידי חובתו:

סדר הלימוד ליום ד' אדר
יום כ"א משלשים יום קודם פורים

<u>**המשך סימן תרצב – דיני ברכות המגילה**</u>

ד. מי שהוא אנוס קצת ואינו יכול לילך לבית הכנסת וצריך להמתין עד אחר שקראו הקהל וקשה עליו לישב בתענית כל כך יכול לשמוע קריאתה מבעוד יום מפלג המנחה ולמעלה. הגה: אבל אסור לאכול קודם שישמע קריאת המגילה אפילו התענית קשה עליו (תרומת הדשן סימן ק"ט):

סימן תרצג – סדר תפלת פורים, ובו ד' סעיפים

א. אחר קריאת המגילה בערבית אומר ואתה קדוש ואם חל במוצאי שבת אומר ויהי נועם קודם ואתה קדוש. הגה: ואומר ויתן לך. וקורים המגילה ואחר כך מבדילין (מנהגים):

ב. אומר על הנסים בלילה וביום. הגה: ואם לא אמרו אין מחזירין אותו (טור). ואין אומרים על הנסים רק ביום י"ד אבל לא בט"ו (בית יוסף בשם אורחות חיים ומנהגים). ובליל י"ד אף על פי שלא קראו המגילה עדיין אומר על הנסים בתפלת ערבית (הגהות מיימוני פרק ב'):

סדר הלימוד ליום ה' אדר
יום כ"ב משלשים יום קודם פורים

המשך סימן תרצג – סדר תפלת פורים

ג. אין קורין בו הלל ואין נופלין על פניהם. הגה: ואין אומרים למנצח ואל ארך אפים (מנהגים ובית יוסף בשם תוספות):

ד. מוציאין ספר תורה וקורין בפרשת ויבא עמלק ואף על פי שאין בה אלא ט' פסוקים כופלין פסוק אחרון כדי להשלים לעשרה פסוקים. הגה: ואין המנהג לכפול פסוק האחרון של הפרשה. וקורין המגילה ואחר כך סדר קדושה. הגה: כשיש מילה בפורים מלין התינוק קודם קריאת המגילה (מהרי"ל ומנהגים):

סימן תרצד – דין מעות פורים לעניים, ובו ד' סעיפים

א. חייב כל אדם ליתן לפחות שתי מתנות לשני עניים. הגה: יש אומרים שיש ליתן קודם פורים מחצית מן המטבע הקבוע באותו מקום ובאותו זמן זכר למחצית השקל שהיו נותנין באדר ומאחר ששלשה פעמים כתיב תרומה בפרשה יש ליתן שלש (מרדכי ריש פרק קמא דיומא). ויש ליתנו בליל פורים קודם שמתפללים מנחה (מהרי"ל) וכן נוהגין בכל מדינות אלו ויש ליתן ג' חצאי גדולים במדינות אלו כי אין מטבע ששם מחצית עליה מלבד זו. ובמדינות אוסטרייך יתנו ג' חצי ווינ"ר שנקראו גם כן מחצית וכן לכל מדינה ומדינה ואין חייב ליתנו רק מי שהוא מבן עשרים ולמעלה ויש אומרים שנותנים מחצית השקל לצדקה מלבד ג' מחצית אלו ואין נוהגין כן:

סדר הלימוד ליום ו' אדר
יום כ"ג משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרצד – דין מעות פורים לעניים</u>

ב. אין משנים מעות פורים לצדקה אחרת. הגה: ודוקא הגבאים (מרדכי פרק קמא דבבא בתרא) אבל העני יכול לעשות בו מה שירצה:

ג. אין מדקדקים במעות פורים אלא כל מי שפושט ידו ליטול נותנים לו ובמקום שנהגו ליתן אף לעכו"ם נותנים:

ד. במקום שאין עניים יכול לעכב מעות פורים שלו לעצמו ונותנם במקום שירצה.

סימן תרצה – דיני סעודת פורים, ובו ד' סעיפים

הגה: מצוה להרבות בסעודת פורים (טור). ובסעודה אחת יוצאים (מרדכי סוף פרק קמא).

א. סעודת פורים שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתו. הגה: ומכל מקום גם בלילה ישמח וירבה קצת בסעודה. (תשובת מהרי"ב):

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ז' אדר
יום כ"ד משלשים יום קודם פורים

המשך סימן תרצה – דיני סעודת פורים

ב. חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. הגה: ויש אומרים דאין צריך להשתכר כל כך אלא שישתה יותר מלימודו (כל בו) ויישן ומתוך שייישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי (מהרי"ל). ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים ואין להתענות בפורים מלבד תענית חלום ועיין לעיל סימן תקס"ח וסימן תק"ע. יש שנהגו ללבוש בגדי שבת ויום טוב בפורים וכן נכון (מהרי"ל). ונוהגים לעשות סעודת פורים לאחר מנחה וערבית יתפללו בלילה ומתפללים מנחה תחלה בעוד היום גדול ורוב הסעודה צריכה להיות ביום (מנהגים). ולא כמו שנוהגין להתחיל סמוך לערב ועיקר הסעודה היא ליל ט"ו וכשחל פורים ביום ששי יעשו הסעודה בשחרית משום כבוד שבת (מנהגים). ומי שרוצה לעשותה תמיד בשחרית הרשות בידו (תרומת הדשן). יש אומרים שיש לאכול מאכל זרעונים בפורים זכר לזרעונים שאכל דניאל וחביריו בבבל (כל בו). טוב לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה וסמך לדבר ליהודים היתה אורה ושמחה ודרשינן אורה זו תורה (מהרי"ב). וחייב במשתה ושמחה קצת בשני ימים י"ד וט"ו (מנהגים) וכן נהגו ויש אומרים דאם הזיק אחד את חבירו מכח שמחת פורים פטור מלשלם (תרומת הדשן סימן ק"י). ועיין בחושן המשפט בדיני נזיקין (סוף סימן שע"ח):

סדר הלימוד ליום ח' אדר
יום כ"ה משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרצה – דיני סעודת פורים</u>

ג. אומר על הנסים בברכת המזון בברכת הארץ ואם התחיל סעודתו ביום ומשכה עד הלילה אומר על הנסים דבתר תחלת סעודה אזלינן ויש מי שאומר שאין לאומרו (ונוהגין כסברא ראשונה):

ד. חייב לשלוח לחבירו שתי מנות בשר או של מיני אוכלים שנאמר ומשלוח מנות איש לרעהו שתי מנות לאיש אחד וכל המרבה לשלוח לריעים משובח ואם אין לו מחליף עם חבירו זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו כדי לקיים ומשלוח מנות איש לרעהו. הגה: ויש לשלוח מנות ביום ולא בלילה (מדברי הרא"ש פרק קמא דמגילה). ואם שולח מנות לרעהו והוא אינו רוצה לקבלם או מוחל לו יצא ואשה חייבת במתנות לאביונים ומשלוח מנות כאיש. ואשה תשלח לאשה ואיש לאיש. אבל לא בהפך שלא יבא איש לשלוח לאלמנה ויבואו לידי ספק קידושין אבל במתנות לאביונים אין לחוש:

סדר הלימוד ליום ט' אדר
יום כ"ו משלשים יום קודם פורים

סימן תרצו – דיני הספד ותענית ועשיית מלאכה בפורים, ובו ח' סעיפים

א. פורים מותר בעשיית מלאכה ובמקום שנהגו שלא לעשות אין עושין. (והאידנא נהגו בכל מקום שלא לעשות) (כל בו). והעושה אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם אלא אם הוא בנין של שמחה כגון בית חתנות לבנו או אבורנקי של מלכים ושרים. הגה: ומותר לעשות כל מלאכת מצוה כגון לכתוב פסקי הלכות וכן מותר לעשות אפילו מלאכות גמורות לצורך פורים (תרומת הדשן סימן קי"ב):

ב. אפילו במקום שנהגו לא נהגו אלא ביום מקרא מגילה בלבד אבל לאסור את של זה בזה אינו מנהג:

ג. יום י"ד ויום ט"ו אסורים בהספד ותענית לכל אדם בכל מקום בין לבני כרכים שהם עושין ט"ו בלבד בין לבני עיירות שהם עושים י"ד בלבד והנשים מענות בהם שכלן עונות כאחת ומטפחות שמכות כף אל כף אבל לא מקוננות שתהא אחת מדברת וכולן עונות אחריה נקבר המת לא מענות ולא מקוננות:

סדר הלימוד ליום י' אדר
יום כ"ז משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרצו – דיני הספד ותענית ועשיית מלאכה בפורים</u>

ד. כל דברי אבילות נוהגים בחנוכה ופורים. הגה: ומכל מקום ילך לבית הכנסת לשמוע המגילה (תוספות פרק קמא דמועד קטן). ואם יוכל לאסוף מנין לביתו לקרות המגילה עדיף טפי (מהרי"ל). ויש אומרים שאין אבילות נוהג בפורים לא בי"ד ולא בט"ו (הרא"ש ומנהגים) וכן נוהגין ואפילו אבילות יום ראשון נדחה מפני פורים (דברי עצמו) אבל דברים שבצנעה נוהג ואף על פי שאין נוהג אבילות בפורים עולה לו למנין שבעה ימי אבילות כמו שבת וכן פסק הרב בעצמו בטור יורה דעה סימן ת"א:

ה. אם חל פורים במוצאי שבת והאבל יושב בבית הכנסת בשבת במנחה לא יצא משם עד שיתפלל תפלת ערבית וישמע קריאת מגילה ולמחרת לא יצא מפתח ביתו:

סדר הלימוד ליום י״א אדר
יום כ״ח משלשים יום קודם פורים

<u>המשך סימן תרצו – דיני הספד ותענית ועשיית מלאכה בפורים</u>

ו. יש מי שאומר שהאבל חייב לשלוח מנות. הגה: אבל אין שולחין לאבל כל י״ב חודש (מהרי״ל) וכמו שיתבאר ביורה דעה סימן שפ״ה עיין שם ואם אין בעיר אלא האבל עם אחר חייב לשלוח לאבל כדי לקיים לשלוח מנות אלא אם כן מחל האבל על מנתו (מהריב״ש):

ז. יש מי שאומר שאונן מותר בבשר ויין דלא אתי עשה דיחיד דאבילות ודחי עשה דרבים דאורייתא דלשמוח בפורים דברי קבלה נינהו שהם כדברי תורה. הגה: וכל שכן שחייב במקרא מגילה ותפלה וקריאת שמע ונראה לי דדוקא בלילה אף על פי שמתו מוטל לפניו אבל ביום שרוצה לקברו קבורת מתו קודם כמו שנתבאר לעיל סימן תרפ״ז סעיף ב׳ ולכן קורא ומתפלל אחר כך דלא עדיף מיום טוב ושבת כמו שנתבאר לעיל סימן ע״א, כן נראה לי:

סדר הלימוד ליום י"ב אדר
יום כ"ט משלשים יום קודם פורים

המשך סימן תרצו – דיני הספד ותענית ועשיית מלאכה בפורים

ח. מותר לישא אשה בפורים. הגה: בין בי"ד בין בט"ו וכל שכן שמותר לעשות פדיון הבן (תוספות פרק קמא דמועד קטן). ומה שנהגו ללבוש פרצופים בפורים וגבר לובש שמלת אשה ואשה כלי גבר אין איסור בדבר מאחר שאין מכוונים אלא לשמחה בעלמא וכן בלבישת כלאים דרבנן ויש אומרים דאסור אבל המנהג כסברא הראשונה וכן בני אדם החוטפים זה מזה דרך שמחה אין בזה משום לא תגזול ונהגו כך ובלבד שלא יעשו דבר שלא כהוגן על פי טובי העיר (תשובת מהר"י מינץ סימן י"ז):

סדר הלימוד ליום י"ג אדר
יום ל' משלשים יום קודם פורים

סימן תרצז – אין אומרים תחינה בי"ד וט"ו שבאדר ראשון, ודין תענית והספד בהן, ובו סעיף אחד

א. יום י"ד וט"ו שבאדר ראשון אין נופלים על פניהם ואין אומרים מזמור יענך ה' ביום צרה ואסורים בהספד ותענית אבל שאר דברים אין נוהגים בהם ויש אומרים דאף בהספד ותענית מותרים. הגה: והמנהג כסברא ראשונה יש אומרים שחייב להרבות במשתה ושמחה בי"ד שבאדר ראשון (טור בשם הרי"ף) ואין נוהגין כן מכל מקום ירבה קצת בסעודה כדי לצאת ידי המחמירים (הגהות מיימוני בשם סמ"ק) וטוב לב משתה תמיד:

ביום הפורים שהוא שלשים יום קודם הפסח
מתחילין ללמוד בעזהשי"ת הלכות פסח המחולק לשלשים יום

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום הלכך שלשים יום קודם הפסח חל עליו חובת ביעור. (טור או"ח סימן תכט). **ומתחילין מיום הפורים עצמו.** (חק יעקב, פרי חדש, שו"ע התניא – עפ"י הגמ' סנהדרין יב:, רש"י ר"ה ז. וסנהדרין פז., תוס' בכורות נז:, ועוד)

סֵפֶר

זוֹהַר לְפוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א׳

הלכות פסח

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" — ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

גליון א'

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

יד אדר [יום א'] משלשים יום קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום הפורים
יום א' משלשים יום קודם הפסח

"ומתחילין מיום הפורים עצמו".
(חק יעקב, פרי חדש, שו"ע התניא – עפ"י הגמ' סנהדרין יב:, רש"י ר"ה ז. וסנהדרין פז., תוס' בכורות נז:, ועוד)

הלכות פסח

סימן תכט – שאין נופלין על פניהם כל ניסן, ובו ב' סעיפים

א. שואלים בהלכות פסח קודם לפסח שלשים יום. הגה: ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לצורך פסח וכל מי שדר בעיר י"ב חודש צריך ליתן לזה (אור זרוע):

ב. אין נופלים על פניהם בכל חדש ניסן ואין אומרים צדקתך בשבת במנחה ואין מספידין בו ואין מתענין בו להזכיר בצבור והבכורות מתענים בו בערב פסח. הגה: גם אין אומרים צדוק הדין בכל חדש ניסן ונהגו שאין מתענין בו תענית כלל אפילו יום שמת בו אביו או אמו אבל תענית חלום מתענין ואין אומרים מזמור לתודה ואל ארך אפים ולמנצח בערב פסח ולא ביום טוב (מנהגים). ונוהגין להרבות קצת באכילה ושתיה ביום אחר החג והוא אסרו חג (גמרא ורש"י פרק לולב):

סימן תל, ובו סעיף אחד

א. שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול מפני הנס שנעשה בו. הגה: והמנהג לומר במנחה ההגדה מתחילת עבדים היינו עד לכפר על כל עונותינו ופוסקים לומר ברכי נפשי (מנהגים):

סימן תלא – זמן בדיקת החמץ, ובו ב' סעיפים

א. בתחילת ליל י"ד בניסן בודקין את החמץ לאור הנר בחורין ובסדקין בכל המקומות שדרך להכניס שם חמץ:

ב. יזהר כל אדם שלא יתחיל בשום מלאכה ולא יאכל עד שיבדוק ואפילו אם יש לו עת קבוע ללמוד לא ילמוד עד שיבדוק ואם התחיל ללמוד מבעוד יום אין צריך להפסיק. (ויש אומרים שצריך להפסיק וכן קודם נראה לי עיקר):

סימן תלב – דין ברכת בדיקת חמץ, ובו ב' סעיפים

א. קודם שיתחיל לבדוק יברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ. ואם התחיל לבדוק בלא ברכה יברך כל זמן שלא סיים בדיקתו (כל בו). ויזהר שלא ידבר בין הברכה לתחילת הבדיקה וטוב שלא ידבר בדברים אחרים עד שיגמור כל הבדיקה כדי שישים אל לבו לבדוק בכל המקומות שמכניסין בו חמץ:

ב. בברכה אחת יכול לבדוק כמה בתים ואם בעל הבית רוצה יעמיד מבני ביתו אצלו בשעה שהוא מברך ויתפזרו לבדוק איש איש במקומו על סמך ברכה שבירך בעל הבית. הגה: ונוהגים להניח פתיתי חמץ במקום שימצאם הבודק כדי שלא יהא ברכתו לבטלה (מהר"י ברי"ן). ומיהו אם לא נתן לא עכב דדעת כל אדם עם הברכה לבער אם נמצא (כל בו):

סימן תלג – דיני בדיקת חמץ, ובו י"א סעיפים

א. הבדיקה צריך שתהיה לאור הנר ולא לאור הלבנה ואם עבר ולא בדק ליל י"ד כשבודקין ביום י"ד לא יבדוק לאור החמה אלא לאור הנר ואכסדרה שאורה רב אם בדקה לאור החמה דיו והוא הדין כנגד ארובה שבחדר:

ב. אין בודקין לאור האבוקה אלא לאור הנר ולא בנר של חלב ולא של שומן ולא של שמן אלא בנר של שעוה. (הגה: והוא יחידי אבל שתי נרות ביחד אפילו קלועים דינם כאבוקה) (מהרי"ל בשם אגודה):

ג. בודק כל המקומות שיש לחוש שמא הכניסו בהם חמץ ולכן כל חדרי הבית והעליות צריכים בדיקה שפעמים אדם נכנס בהם ופתו בידו אבל אוצרות יין שאין מסתפק מהם וכן מתבן וכיוצא בו אינם צריכים בדיקה:

ד. חורי הבית וזיזין הבולטים מהכתלים שאינם גבוהים הרבה ולא נמוכים הרבה צריכים בדיקה אבל הגבוהים שאין יד האדם מגעת שם והנמוכים פחות משלשה טפחים אינם צריכים בדיקה:

❊ ❊ ❊

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם. כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וִיְהִיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!
וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים [י"ד אדר], יום א' משלשים יום קודם הפסח זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שלא יחטא כל השנה!

עמ"י

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון ב'

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ט"ו אדר
[יום ב']
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ט"ו אדר
יום ב' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תלג – דיני בדיקת חמץ

ה. גג היציע והמגדל שגגיהם משופעים ומפני כך אין גגיהם ראויין לשום תשמיש אינם צריכין בדיקה אפילו הם בתוך הבית:

ו. רפת של בקר אינו צריך בדיקה שאם היה שם חמץ הבהמות יאכלוהו וכן לול של תרנגולים אינו צריך בדיקה מפני שאם היה שם חמץ התרנגולים יאכלוהו וכן אמצעה של חצר אינו צריך בדיקה שאם היה שם חמץ העורבים ושאר עופות המצויים שם יאכלוהו והני מילי מספק חמץ אבל ודאי חמץ לא. הגה: אבל לקמן סימן תמ"ה סעיף ג' מבואר דמותר להשליך חמץ במקום שהעופות מצויים כל שכן שאין צריך לבער משם אפילו חמץ ודאי עד לאחר זמן איסורו:

ז. חור שבין יהודי לחבירו כל אחד בודק עד מקום שידו מגעת והשאר מבטל בלבו ודיו ושבין יהודי לעכו"ם אינו צריך בדיקה כלל שמא יאמר כשפים הוא עושה לי ונמצא בא לידי סכנה:

ח. כותל שנשתמש בו חמץ בחורין ונפל ונעשה גל אפילו אינו גבוה ג' טפחים כדי חפישת הכלב אין צריך לבדוק תחתיו כיון שיש בו סכנת עקרב שמצויים בגלים חיישינן שמא אחר שישלים בדיקתו שאינו עוסק במצוה יחפש אחר מחט שנאבד לו ויבא לידי סכנה והני מילי בסתם אבל בידוע שיש תחתיו חמץ אם אין עליו גובה שלשה טפחים צריך להוציאו משם במרא וחצינא בענין שאין בו סכנה ואם יש עליו גובה שלשה טפחים מבטלו בלבו ודיו:

ט. מרתף שמסדרין בו שורות של חביות זו אצל זו עד שנתמלא כולו וחוזרין ומסדרין שורות אחרות על התחתונות עד הקורה אין צריך לבדוק אלא שורה העליונה ואחרת למטה ממנה דהיינו שורה על פני רוחב המרתף ולא על כל שטח המרתף אלא העליונה הרואה את הקורה ואת הפתח ואחרת למטה ממנה:

י. בתי כנסיות ובתי מדרשות צריכים בדיקה מפני שהתינוקות מכניסים בהם חמץ:

יא. המכבד חדרו בי"ג בניסן ומכוין לבדוק החמץ ולבערו ונזהר שלא להכניס שם עוד חמץ אף על פי כן צריך לבדוק בליל י"ד. הגה: וכל אדם צריך לכבד חדריו קודם הבדיקה (מרדכי ריש פסחים). והכיסים או בתי יד של בגדים שנותנים בהם לפעמים חמץ צריכין בדיקה (מהרי"ו):

סימן תלד – דינים הנוהגים תיכף אחר הבדיקה, ובו ד' סעיפים

א. אחר הבדיקה יהא נזהר בחמץ שמשייר להצניעו כדי שלא יצטרך בדיקה אחרת כגון אם יטלנו עכבר בפניו או אם יחסר לחמו כגון שיניח עשר ככרות וימצא תשע אבל בסתם שאינו יודע אם חסר ממנו אם לאו לא ואם כפה עליו כלי ולא מצאו אינו צריך לבדוק שודאי אדם נטלו לכך יכפה עליו כלי או יתלנו באויר או יניחנו בתיבה מקום שאין עכבר יכול לבוא:

ב. אחר הבדיקה מיד בלילה יבטלנו ויאמר כל חמירא דאיתיה ברשותי דלא חזיתיה ודלא ביערתיה ליבטיל וליהוי כעפרא דארעא. הגה: ויאמר הביטול בלשון שמבין (מהר"י ברי"ן). ואם אמרו בלשון הקודש כל חמירא כולל חמץ ושאור (תרומת הדשן סימן קל"ד), אבל בשאר לשונות צריך להזכיר כל אחד בפני עצמו (דברי עצמו). וטוב לחזור ולבטלו פעם אחרת ביום י"ד סוף שעה חמישית קודם שתגיע שעה ששית שמשתגיע שעה ששית נאסר ואין בידו לבטלו. הגה: ואין לבטל ביום אלא לאחר ששרף החמץ כדי לקיים מצות שריפה בחמץ שלו (מהרי"ו):

ג. בביטול היום יאמר דחזיתיה ודלא חזיתיה דבערתיה ודלא בערתיה:

ד. שלוחו יכול לבטל (וכשמבטל שליח צריך שיאמר חמצו של פלוני יהא בטל וכו') (תשובת מהר"י ברי"ן). אם אין האיש בביתו יבטל במקום שהוא ואם אינו עושה כן טוב שתבטל אשתו:

* * *

עמ"י

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון ג'

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

טז אדר
[יום ג']
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ט"ז אדר
יום ג' משלשים יום קודם הפסח

סימן תלה – דין מי שלא בדק בליל י"ד, ובו סעיף אחד

א. לא בדק בליל י"ד יבדוק ביום י"ד באיזו שעה שיזכור מהיום לא בדק כל יום י"ד יבדוק בתוך הפסח לא בדק בתוך הפסח יבדוק לאחר הפסח כדי שלא יכשל בחמץ שעבר עליו הפסח שהוא אסור בהנאה ועל הבדיקה שלאחר הפסח לא יברך:

סימן תלו – דין המפרש בים, והיוצא בשיירא, ובו ג' סעיפים

א. המפרש מיבשה לים או יוצא בשיירא ואינו מניח בביתו מי שיבדוק תוך שלשים יום זקוק לבדוק. (ולא יברך אז על ביעור חמץ) (כל בו). קודם שלשים יום אינו צריך לבדוק (וכשמגיע פסח יבטלנו) (טור) ואם דעתו לחזור קודם הפסח צריך לבדוק ואחר כך יצא דחיישינן שמא יחזור ערב פסח בין השמשות ולא יהיה לו פנאי לבער וכן העושה ביתו אוצר תוך שלשים יום זקוק לבדוק ואחר כך כונס אוצרו לתוכו קודם שלשים יום אם דעתו לפנותו קודם הפסח צריך לבדוק ואחר כך עושהו אוצר ואם אין דעתו לפנותו קודם הפסח אינו צריך לבדוק. הגה: ואוצר חטים שיש חטים מחומצים בקרקעית הבור אם נעשה האוצר שלשים יום קודם הפסח אינו זקוק לבער אלא מבטלו בלבו ודיו מיהו לאחר פסח כשמפנה האוצר אסור ליהנות מאותן חטים ואם אין שם חמץ ידוע אלא ספק מותר למכור האוצר כך ביחד (תשובת הרשב"א סימן ע'):

ב. ויש אומרים דקודם ל' יום שאינו צריך לבדוק היינו כשאין דעתו לחזור בתוך הפסח ואף על פי שדעתו לחזור קודם הפסח או אחריו אינו צריך לבדוק כיון שהוא קודם שלשים (וכשיגיע פסח יבטלנו) אבל אם דעתו לחזור בתוך הפסח צריך לבדוק אפילו מראש השנה ואם שכח ולא בדק יבטל כשיגיע הפסח ולא יברך על הבטול. הגה גם אשתו תבדוק ותבטל בביתו דילמא ישכח לבטל במקום שהוא (כל בו):

ג. ישראל היוצא מבית נכרי תוך שלשים יום ונכנס בבית אחר בעיר זו או הולך לעיר אחרת אינו צריך לבער בית הנכרי שהרי יקיים מצות ביעור באותו בית אחר אבל אם הוא מפרש או יוצא בשיירא ולא יכנס בפסח בבית יש מי שאומר שחל עליו חובת הביעור כיון שהוא תוך ל' יום וצריך לבער בית הנכרי שהוא יוצא ממנו כדי לקיים מצות ביעור (אף על פי שהנכרי יכנס לבית בפסח ויש אומרים שאינו צריך כשנכנס בו הנכרי) (טור):

סימן תלז – המשכיר בית לחבירו, על מי חל חובת ביעור, ובו ד' סעיפים

א. המשכיר בית לחבירו לצורך י"ד וממנו ואילך וקנהו באחד מהדרכים ששכירות קרקע נקנה בו אם עד שלא מסר לו המפתח חל י"ד על המשכיר לבדוק ואם משמסר לו המפתח חל י"ד על השוכר לבדוק:

ב. השוכר בית מחבירו בי"ד ואינו יודע אם הוא בדוק אם הוא בעיר שואלו אם בדקו ואם אינו בעיר חזקתו בדוק ומבטלו בלבו ודיו:

ג. המשכיר בית לחבירו בחזקת בדוק ונמצא שאינו בדוק על השוכר לבדוק ואינו מקח טעות ואפילו במקום שבודקים בשכר שהרי מצוה הוא עושה. הגה: ויש אומרים דצריך להחזיר לו שכר הבדיקה הואיל והתנה בהדיא שיהיה בדוק (המגיד פרק ב' ומשמע לעיל סימן י"ד):

ד. בית שהוחזק שלא בדקו המשכיר ואמרו אשה או עבד או קטן אנו בדקנוהו הרי אלו נאמנים והוא שיהא קטן שיש בו דעת לבדוק:

❊ ❊ ❊

עמ"י

עש"ן

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

גליון ד'

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

יז אדר
[יום ד']
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"ז אדר
יום ד' משלשים יום קודם הפסח

סימן תלח – עכבר שנכנס למקום בדוק וככר בפיו, ובו ב' סעיפים

א. עכבר שנכנס לבית בדוק וככר בפיו ונכנס אחריו ומצא פירורין אפילו כדי כל הככר צריך לחזור ולבדוק הבית אחר הככר שהכניס לפי שאין דרכו של עכבר לפרר והני פירורין מעלמא אתו ולא מאותו ככר אבל אם תינוק נכנס לבית בדוק וככר בידו ונכנס אחריו ומצא פירורין אינו צריך לחזור ולבדוק שחזקתו שאכלו ואלו הפירורין שנפלו ממנו בשעת אכילה שדרך התינוק לפרר ויש אומרים שאם אין בפירורין כדי כל הככר צריך לחזור ולבדוק. (דיני עכבר נכנס ויוצא השמיט הרב הואיל ולא שכיחי):

ב. כזית חמץ למעלה על הקורה מחייבים אותו מחייבין אותו להביא סולם להורידו מפני שפעמים יפול מהקורה אבל אם היה חמץ בבור אין מחייבין אותו להעלותו אלא מבטלו בלבו ודיו:

סימן תלט – דין מי שבדק ולא מצא מספר ככרות שהניח, ובו ד' סעיפים

א. ט' צבורין של מצה ואחד של חמץ ובא עכבר ונטל ולא ידענו אם נטל חמץ או אם נטל מצה ונכנס לבית בדוק צריך לחזור ולבדקו, מיהו אם הככר קטן שיכול העכבר לאכול תלינן להקל שאכלו ואין צריך לבדוק (טור), שכל הקבוע כמחצה על מחצה ואם פירש הככר ממקום קביעתו ונטלו העכבר משם אין צריך לחזור ולבדוק דכל דפריש מרובא פריש:

ב. ב' צבורין אחד של חמץ ואחד של מצה וב' בתים אחד בדוק ואחד שאינו בדוק ובאו שני עכברים זה נטל חמץ וזה נטל מצה ואין ידוע לאיזה בית נכנס זה שנטל החמץ וכן שני בתים בדוקים וצבור אחד של חמץ ובא עכבר ונטל ואין ידוע לאיזה בית נכנס או שידע שנכנס לאחד מהם ונכנס אחריו ובדק ולא מצא כלום או שבדק קצת מהבית ומצא ככר אינו צריך לחזור ולבדוק. (כך הם דברי הרמב"ם אבל מסקנת הפוסקים אינו כן):

ג. הניח ט' ככרות חמץ ומצא י' צריך לבדוק אחר כל הט' וכן אם הניח עשרה ומצא ט' צריך לבדוק אחר כל הי' שאנו אומרים מה שהניח נטל ואלו אחרים הם ויש אומרים הני מילי בקשורים יחד אבל אם אינם קשורים יחד אין צריך לבדוק אלא אחר האחד:

ד. הניח חמץ בזוית זו ומצאו בזוית אחרת צריך לחזור ולבדוק:

סימן תמ – דין חמצו של נכרי שהופקד אצל ישראל, ובו ד' סעיפים

א. נכרי שהפקיד חמצו אצל ישראל אם הוא חייב באחריותו מגניבה ואבידה בין שהוא בביתו בין שהוא בכל מקום ברשותו חייב לבערו. הגה: ואפילו חזר והפקידו ביד נכרי אחר (הגהות אלפסי פרק קמא דפסחים ב'). ויש אומרים שאפילו אינו עליו אלא שומר חנם שחייב בפשיעה חייב לבערו ואפילו אם אינו חייב באחריותו בדין אלא שיודע שהנכרי אלם ויכפהו לשלם אם יאבד חייב לבערו ויש חולקים:

ב. ואם אינו חייב באחריותו אינו חייב לבערו אפילו אם כבוש תחת ידו כגון שהוא גר תושב ושרוי עמו בחצר וצריך לעשות לפניו מחיצה גבוה י' טפחים כדי שלא ישכח ויאכלנו. הגה: ונכרי שהניח חמץ בבית ישראל בלא רשותו כופה עליו כלי (ריב"ש סימן ת"א) ודוקא ביום טוב אבל אם הוא קודם יום טוב צריך לעשות מחיצה (עיין לקמן סימן תמ"ו סעיף א'):

ג. נכרי שנכנס לבית ישראל וחמצו בידו אינו זקוק להוציאו אף על פי שהישראל רואה חמץ של נכרי אינו בכך כלום אבל אסור להעלותו עמו על השלחן ואפילו בהפסק מפה:

ד. ישראל שהפקיד חמצו אצל ישראל חבירו או אצל הנכרי אף על פי שקבל עליו הנפקד אחריות עובר עליו [אף] המפקיד:

❁ ❁ ❁

עמ"י

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון ה'

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

יח אדר
[יום ה']
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. הֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"ח אדר
יום ה' משלשים יום קודם הפסח

סימן תמא – דיני מי שהלוה על חמץ, ובו ב' סעיפים

א. נכרי שהלוה לישראל על חמצו ומשכנו בידו ואמר ליה מעכשיו יהא שלך אם לא אפרע לך לזמן פלוני והגיע הזמן ולא פרעו מותר אפילו לא הגיע הזמן שקבע עד אחר הפסח דמשהגיע הזמן ולא פרעו נקנה לו למפרע והוי ליה חמצו של נכרי:

ב. ישראל שהלוה לנכרי על חמצו אם משכנו בידו ואמר ליה מעכשיו והגיע הזמן אפילו אחר הפסח ולא פרעו אפילו אין אחריותו עליו אסור משום דקני ליה למפרע אבל אם לא אמר ליה מעכשיו ואין אחריותו עליו מותר:

סימן תמב – דין תערובת חמץ, ובו י"א סעיפים

א. תערובת חמץ עוברים עליו משום בל יראה ובל ימצא כגון המורייס וכותח הבבלי ושכר המדי וכל כיוצא באלו מדברים הנאכלים אבל דבר שיש בו תערובת חמץ ואינו ראוי לאכילה מותר לקיימו בפסח כגון עריבת העבדנין שנתן לתוכה קמח ועורות אפילו נתנן שעה אחת קודם זמן הביעור הרי זה מותר לקיימו ואם לא נתן העורות ונתן הקמח קודם ג' ימים לשעת הביעור מותר לקיימו שהרי נפסד והבאיש תוך שלשה ימים חייב לבער וכן הקילור והרטיה והאספלנית והתריאק"ה שנתן לתוכו חמץ מותר לקיימן בפסח שהרי נפסד צורת החמץ:

ב. הפת עצמה שעיפשה ונפסלה מלאכול הכלב ומלוגמא שנסרחה אינו חייב לבער:

ג. בגדים שכבסו אותם בחלב חטה וכן ניירות שדבקו אותם בחמץ וכל כיוצא בזה מותר לקיימן בפסח שאין צורת החמץ עומדת. הגה: ולכן מותר לדבק ניירות בחלון תוך שלשים לפסח ויש מחמירין אם נראה מבחוץ (תרומת הדשן סימן ק"י ופסקיו סימן קמ"ט ומהרי"ו):

ד. דבר שנתערב בו חמץ ואינו מאכל אדם כלל או שאינו מאכל כל אדם כגון התריאק"ה וכיוצא בו אף על פי שמותר לקיימו אסור לאכלו עד אחר הפסח ואף על פי שאין בו מן החמץ אלא כל שהוא הרי זה אסור לאכלו. הגה: ולקמן סימן תמ"ז סעיף ד' בהג"ה יתבאר דיש חולקים ומתירים אם נתבטל קודם הפסח והכי קיימא לן:

ה. שכר שעושים מחיטים ושעורים חייבים לבערו וכן אם העמיד גבינות בחלא משכר שעורים או חטים חייב לבערם:

ו. נהגו לגרר הכתלים והכסאות שנגע בהם חמץ ויש להם על מה שיסמוכו ואם יש חמץ בסדק שאינו יכול לחטט אחריו יטיח עליו מעט טיט:

ז. בצק שבסדקי עריבה אם יש כזית במקום אחד חייב לבער ואם לאו אם היה עשוי לחזק בו שברי העריבה או לסתום בו נקב בטל במיעוטו ואם לאו חייב לבער:

ח. היו בו שני חצאי זיתים בב' מקומות וחוט של בצק ביניהם רואים כל שאילו ינטל החוט ניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו צריך לבער במה דברים אמורים בעריבה אבל בבית אף על פי שאם ינטל החוט אין ניטלין עמו חייב לבער מפני שפעמים מקבץ אותם היה חצי זית בבית וחצי זית בעליה חצי זית בבית וחצי זית באכסדרה חצי זית בבית זה וחצי זית בבית שלפנים ממנו הואיל ואלו החצאי זיתים דבוקים בכותלים או בקורות או בקרקעות אינו חייב לבער אלא מבטלו בלבו ודיו:

ט. חמץ שנתעפש קודם זמן איסורו ונפסל מאכילת הכלב או ששרפו באש (קודם זמנו) (ר"ן) ונחרך עד שאינו ראוי לכלב או שייחדו לישיבה וטח אותו בטיט מותר לקיימו בפסח:

י. דיו שהוא מבושל בשכר שעורים מותר לכתוב בו:

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם. כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וִיהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים **[י"ח אדר], יום ה' משלשים יום קודם הפסח** זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

מובטח לו שלא יחטא כל השנה

עש"ו

עמ"י

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" — ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

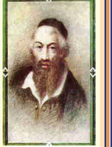

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

גליון ו'

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום — עמוד אחד ליום

יט אדר
[יום ו']
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"ט אדר
יום ו' משלשים יום קודם הפסח

<u>**המשך סימן תמב – דין תערובת חמץ**</u>

יא. עריבות שלשין בהם חמץ אין לסמוך על מה שרוחצים אותן בחמין ומנקרין החמץ מהן כי אי אפשר לנקרן שלא ישאר בהן בין הכל כזית והכלי מצרפו וצריך ליתנן במתנה לנכרי עד לאחר הפסח או לטוחן בטיט והוא הדין לבצק שבכלי נסרים שאינו יכול להוציאו. הגה: וטוב לעשות כן בכלים שמניחין בהם קמח כל השנה (מהרי"ו) וכן בכלים שמניחים בהם פת כל השנה ומפה שהיתה מונחת על שק קמח לא מהני לה ניעור וצריכה כבוס כדי להשתמש עליה בפסח (מהרי"ל):

סימן תמג – דין חמץ בערב פסח לאחר שש, ובו ג' סעיפים

א. חמץ משש שעות ולמעלה ביום י"ד אסור בהנאה, (אפילו חמצו של נכרי אסור ליהנות ממנו) (טור סימן ת"ן וריב"ש סימן י"ח), ואסרוהו חכמים שתי שעות קודם דהיינו מתחלת שעה חמישית ומיהו כל שעה חמישית מותר בהנאה ורשאי למכרו לנכרי אפילו הרבה ביחד שודאי לא יאכלנו קודם פסח ויכול להאכילו לבהמה חיה ועוף ובלבד שיעמוד עליהם לראות שלא יצניעו ממנו ויבער מה ששיירו ממנו ומתחלת שעה ששית ולמעלה אסרוהו גם בהנאה. הגה: ובשנת העיבור שהיום ארוך אלו הארבע שעות לפי ענין היום ומותר לאכול חמץ עד שליש היום (רמב"ם בפירוש המשנה ריש ברכות ומהרי"ו). ויש אומרים עד ב' שעות קודם חצות (תרומת הדשן סימן קכ"א):

ב. ישראל שהיה בידו חמצו של ישראל אחר בפקדון יעכבנו עד שעה חמישית ואם לא בא בעליו ימכרנו לנכרי ואם לא מכרו חייב לבערו בזמן איסורו אפילו אם אינו חייב באחריותו:

ג. אם קנו שום דבר בחמץ אחר שש שעות מותר מפני שחמץ אינו תופס דמיו:

סימן תמד – דין ערב פסח שחל להיות בשבת, ובו ח' סעיפים

א. י"ד שחל להיות בשבת בודקין ליל שלשה עשר ומבערים הכל לפני השבת ומשיירין מזון שתי סעודות לצורך השבת דסעודה שלישית זמנה אחר המנחה ואז אינו יכול לעשותה לא במצה ולא בחמץ אלא במצה עשירה וצריך לעשותה קודם שעה עשירית. הגה: ובמדינות אלו שאין נוהגין לאכול מצה עשירה כדלקמן סימן תס"ב סעיף ד' בהג"ה, יקיים סעודה שלישית במיני פירות או בבשר ודגים כדלעיל סימן רצ"א סעיף ה' בהג"ה:

ב. טוב לבער בערב שבת קודם חצות כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער אחר חצות (וביום השבת יבטלנו) (טור):

ג. אין מבשלין לשבת זה דייסא וכיוצא בזה ואין עושין בו פת הצנומה בקערה. הגה: ואם עבר ובשל והמאכל דבוק בקדירה ואי אפשר לקנחו יש להדיחו מעט להעביר החמץ (מהרי"ו):

ד. אחר שאכל בשבת זה סעודת שחרית ינער המפה שאכלו בה ויקנח הקערות באצבעו ויטמנם מן העין עם שאר כלי החמץ ואם נשאר פת יכול ליתנו לנכרי על מנת שלא לצאת בו לרשות הרבים דרך הערמה ודבר מועט:

ה. אם נשאר חמץ אחר שאכלו מבטלו וכופה עליו כלי עד מוצאי יום טוב ומבערו:

ו. אף על פי שלא ישאר החמץ בבית אחר סעודת שחרית צריך לבטל החמץ כדרך שהוא מבטל בשאר שנים:

ז. ההולך ביום ארבעה עשר לדבר מצוה כגון למול את בנו או לאכול סעודת אירוסין בבית חמיו ונזכר שיש לו חמץ בביתו אם יכול לחזור לביתו ולבער ולחזור למצותו יחזור ויבער ואם לאו יבטלנו בלבו ואם היה הולך להציל מן הנהר ומן הדליקה ומהמפולת ומיד העכו"ם יבטלו בלבו ולא יחזור אפילו יש שהות ואם יצא לצורך עצמו יחזור מיד עד כמה הוא חוזר עד כביצה פחות מכאן מבטלו בלבו ודיו:

❊ ❊ ❊

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם. כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וְיִהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לִזְכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים [י"ט אדר], יום ו' משלשים יום קודם הפסח זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שלא יחטא כל השנה

עמ"י

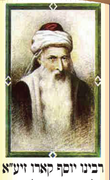

עש"ו

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

גליון ז'

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

כ אדר
[יום ז']
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
נַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ' אדר
יום ז' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תמד – דין ערב פסח שחל להיות בשבת

ח. היתה לו עיסה בביתו והוא טרוד במקום אחר וירא שמא תחמיץ מבטלה בלבו קודם שתחמיץ אבל אם החמיצה אין הביטול מועיל אם הוא אחר זמן איסורו:

סימן תמה – דין ביעור חמץ, ובו ג' סעיפים

א. כיצד ביעור חמץ שורפו או פוררו וזורה לרוח או זורקו לים ואם היה החמץ קשה ואין הים מחתכו במהרה הרי זה מפררו ואחר כך זורקו לים. הגה: והמנהג לשורפו וטוב לשורפו ביום דומיא דנותר שהיה נשרף ביום (דברי עצמו) אך אם רוצה לשורפו מיד אחר הבדיקה כדי שלא יגררנו חולדה הרשות בידו (הגהות מיימוני פרק ג' וכל בו):

ב. ואם נתנו לנכרי קודם שעה ששית אינו צריך לבער ואם שרפו קודם שעה ששית הרי זה מותר ליהנות בפחמין שלו בתוך הפסח אבל אם שרפו משעה ששית ולמעלה הואיל והוא אסור בהנאה הרי זה לא יסיק בו תנור וכירים ולא יבשל ואם בישל או אפה אותה הפת ואותו התבשיל אסורים בהנאה וכן הפחמין שלו אסורים בהנאה הואיל ושרפו אחר שנאסר בהנאה:

ג. קודם זמן איסורו יכול להשליכו במקום שהעורבים מצויים שם ואם מצאו אחר זמן איסורו שלא אכלוהו העורבים אף על פי שהמקום הפקר לא יניחנו שם אלא יבערנו. (ואם לא מצא חמץ כשבדק ישרוף הכלי שלקח לבדיקה כדי שלא ישכח חובת ביעור (מהרי"ל):

סימן תמו – דין מי שמוצא חמץ בתוך המועד, ובו ד' סעיפים

א. המוצא חמץ בביתו אם הוא בחול המועד יוציאנו ויבערנו מיד ואם הוא יום טוב יכפה עליו כלי עד הלילה ואז יבערנו, (לפי שלא יוכל לטלטלו ביום טוב (ריב"ש), גם לשרפו במקומו אסור) (ר"ן):

ב. יש מי שאומר דיום טוב שני דינו כחול המועד לענין זה:

ג. גגו של נכרי שהיה סמוך לגגו של ישראל ונתגלגל החמץ מגגו של נכרי לגגו של ישראל הרי זה דוחפו בקנה ואם היה בשבת או ביום טוב כופה עליו כלי (דאסור לטלטלו ביום טוב ושבת):

ד. מצא פת בפסח בביתו ואינו יודע אם הוא חמץ או מצה מותר אפילו באכילה דאזלינן בתר בתרא ואם הוא מעופש הרבה שאי אפשר לו להתעפש כל כך משנכנס הפסח אז ודאי הוא חמץ ואם עברו מימי הפסח שנוכל לתלות שנתעפש משנכנס הפסח עד עתה אם אנו נוהגים לאפות בפסח פת חם בכל יום תולין להקל אפילו הוא מעופש הרבה שאנו תולים לומר בכל יום אפה פת חם ונתנו עליו ולפיכך הרבה להתעפש:

סימן תמז – דיני תערובת חמץ בתוך הפסח, ובו י"ב סעיפים

א. חמץ בפסח אוסר תערובתו בין במינו בין שלא במינו במשהו אפילו בהנאה. הגה: וצריך לשרוף הכל ולא סגי בפדיון דמי החמץ ולמכור השאר (מרדכי פרק קמא דפסחים ופסקי מהרא"י סימן קס"ד ותשובת מהר"י ברי"ן). מיהו כלים שנתבשל בהם מותרים לאחר הפסח ואין צריכין שבירה או הגעלה (דברי עצמו ותוספות פרק כל שעה). ודין תערובתו כדין שאר תערובות אלא שמה שאוסר בשאר תערובות פחוס מס' אוסר בחמץ במשהו אבל אם בשאר תערובות לא היה צריך ששים אלא קליפה או נטילת מקום אף בחמץ כן שחם בחם בלא רוטב די בקליפה כשאר איסורים וכן אם נגע ככר חמץ בככר מצה ושניהם חמין ואין שם דבר המפעפען לא אסר אלא מקום מגעו בלבד לפי שאינו מבליע יותר. הגה: ובדין ריחא מלתא לענין תבשיל שיש בו חמץ עם שאר תבשילין יש מקילין במקום דהיה מותר בשאר איסורים (מרדכי פרק כל שעה) ויש מחמירין דמשהו מיהא איכא (הגהות סמ"ק ותוספות דע"ז). ודוקא במקום ששייך בו ריחא אלא דבשאר אסורים לאו מילתא היא כמו שיתבאר ביורה דעה סימן ק"ח בסייעתא דשמיא:

❊ ❊ ❊

עמ"י

עש"ו

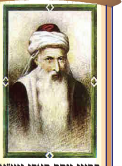
רבינו יוסף קארו
רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

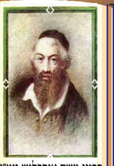
רבינו משה איסרליש
רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון ח'

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

כא אדר
[יום ח']
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"א אדר
יום ח' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תמז – דיני תערובת חמץ בתוך הפסח

ב. חמץ שנתערב משש שעות (ולמעלה) עד הלילה אינו אוסר במשהו אלא דינו כשאר איסורין (ונותן טעם לפגם נמי שרי) (דברי עצמו אליבא דכולי עלמא):

ג. חטה שנמצאת בערב פסח בתרנגולת מבושלת מותר לבטלה בס' אבל אם חממו התרנגולת בפסח בעוד שהחטה בתוכה חוזרת ליתן טעם בתוכה בפסח והוי במשהו. הגה: ומיהו בחימום כלי שני אין לחוש (הגהות מיימוני פרק א'). ויש מחמירין בכלי שני בפסח וטוב להחמיר אם היד סולדת בו דבלאו הכי לא מקרי כלי שני:

ד. אם נתערב החמץ קודם הפסח ונתבטל בס' אינו חוזר וניעור בפסח לאסור במשהו ויש חולקים. הגה: ונוהגין כסברא הראשונה בכל תערובת שהוא לא בלח (תרומת הדשן סימן קי"ד). ומיהו בדבר יבש שנתערב או שיש לחוש לתערובות כגון פת שנפל ליין אף על פי שנטלו משם אסור בפסח דחיישינן שמא נשארו בו פירורין ונותנין טעם בפסח (בית יוסף בשם תשובת הרשב"א):

ה. בשר יבש וגבינה ודגים שנמלחו קודם הפסח ולא נזהרו בהם מותר לאכלם בפסח מיהו דגים מלוחים השרוים במים בפסח בכלי חמץ יש להחמיר ליזהר מהן מפני שהם בולעים בפסח מפליטת הכלים וחמץ בפסח במשהו. הגה: ויש חולקין ומחמירין ובמדינות אלו המנהג להחמיר לכתחלה שלא לאכול גבינות ודגים ובשר יבש אבל אם הדיחו הבשר ג' פעמים קודם פסח נוהגין לאכלו ובכרכשות אין מועיל הדחה לפיכך אין להשרות הטבחות היבשות (מהר"י ברי"ן) ובדיעבד אין להחמיר באלו אבל בשומן מהותך בכלי חמץ אסור מדינא אם לא היו נזהרין בשעת עשייתו מחמץ ושלא התיכו אותו בכלי חמץ שהם בני יומן (מרדכי ריש פרק כל שעה וסמ"ג והגהות מיימוני פרק א'). וכן כל דבר שמבשלים בכלי חמץ כגון יין מבושל או מרקחת וכדומה אסור בפסח אבל ביום טוב האחרון יש להקל בו (פסקי מהרא"י סימן קע"ז) והוא הדין אם נתערב משהו מדברים אלו תוך המאכל שאין להחמיר לאסור התערובת כן נראה לי. יש מחמירין להסתפק מחומץ יין שמסתפקין ממנו כל השנה דחיישינן שמא נתנו בו מן הנשאר מן הסעודה ולפעמים יש בו פירורי לחם (מהרי"ל). ובמקומות אלו שאין חומץ יין מצוי לא ראיתי מחמירין בזה. עוד יש מחמירין לכתחילה שלא למלאות מן יין וחומץ יין תוך ל' לפסח בכלי חמץ ואם מלאוהו תוך שלשים נוהגין שלא לשתותו בפסח (תשובת מהר"י ברי"ן) והמיקל לא הפסיד כל שכן במקום שאין יין וחומץ מצוי כן נראה לי. חבית יין שדבקו נסריו בבצק אם הוא תוך שני חדשים קודם פסח עדיין רך הוא ונותן טעם בפסח ואסור לשתותו ואם נתנוהו קודם לכן כבר נתייבש ואינו נותן טעם בפסח ושרי (מרדכי ריש פרק כל שעה וסמ"ג והגהות מיימוני פרק א'). מיהו אם יש כזית בצק במקום אחד חייב לבערו אף על פי שעשוי לחזק (פסקי מהרא"י סימן קמ"ט) כדלעיל סימן תמ"ב סעיף ז':

ו. מלח ששמו במדוכה מותר למלוח בו בשר בפסח (משום דאינו מפליט בצונן):

ז. בוסר שדכין קודם פסח במדוכות מחומצות מותר לאכלו בפסח. הגה: משום דאינו מפליט בצונן ואפילו אם נעשה בפסח אינו אוסר אם היה הכלי נקי אבל אם חתכו בסכין של חמץ תוך הפסח יש להחמיר דסתם סכין אינו נקי ויש לחוש לחמץ הדבוק עליו (מהרי"ל). אבל אם נתערב אותו דבר בתבשיל אין לחוש להחמיר ולאסור מספק כן נראה לי:

ח. זיתים שנזהרו לחתכם בסכין חדשה אפילו לא נזהרו לכבשם בקדירה חדשה אם אינה בת יומא מותרת לכולי עלמא:

ט. יבש ביבש אף על גב דבשאר איסורים חד בתרי בטיל חמץ במצה אפילו באלף לא בטיל ויש אומרים דחמץ שוה לשאר איסורין בזה:

י. נותן טעם לפגם מותר גם בפסח. הגה: ויש מחמירין וכן נוהגין באלו המדינות ובמקום שיש מנהג להחמיר אפילו משהו ונותן טעם לפגם אסור (תרומת הדשן סימן קצ"ח):

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח, עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם, כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח, וְיִהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה, נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, וּבְשִׂמְחוֹת, וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים, לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם, שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!
וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים [כ"א אדר], יום ח' משלשים יום קודם הפסח זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שלא יחטא כל השנה

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" — ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י | עש"ן

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

גליון ט'

הלכות פסח לשלשים יום

כב אדר [יום ט'] משלשים יום קודם הפסח

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונהי"
עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ב אדר
יום ט' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תמז – דיני תערובת חמץ בתוך הפסח

יא. בין חמץ שנתערב קודם פסח ועבר עליו הפסח בין שנתערב בפסח ועבר עליו כל הפסח בין שעבר הפסח על החמץ ונתערב לאחר הפסח בטל בששים. (ובפחות משששים סגי ליה בהשלכת הנאת האיסור לים המלח (הגהות מיימוני פרק א'):

יב. חמץ נוקשה אפילו בעיניה אינו אסור בהנאה אחר הפסח והפדיאו"ש חמץ גמור הן ואסורים בהנאה אחר הפסח. הגה: יש נמנעין לשחוק על השלחן עם קלפים הנקראים קרטי"ן בפסח דחוששין שמא יפול מחמץ נוקשה שבהן לתוך מאכל (פסקי מהרא"י סימן קס"ו):

סימן תמח – דין חמץ שעבר עליו הפסח, ובו ז' סעיפים

א. חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח מותר אפילו באכילה:

ב. אם נכרי מביא לישראל דורון חמץ ביום אחרון של פסח לא יקבלנו הישראל וגם לא יהא ניכר מתוך מעשיו שחפץ בו וטוב שיאמר שאינו רוצה שיקנה לו רשותו:

ג. חמץ של ישראל שעבר עליו הפסח אסור בהנאה אפילו הניחו שוגג או אנוס ואם מכרו או נתנו לנכרי שמחוץ לבית קודם הפסח אף על פי שהישראל מכירו לאינו יהודי ויודע בו שלא יגע בו כלל אלא ישמרנו לו עד לאחר הפסח ויחזור ויתננו לו מותר ובלבד שיתננו לו מתנה גמורה בלי שום תנאי או שימכרנו לו מכירה גמורה בדבר מועט אבל מתנה על מנת להחזיר לא מהני:

ד. רשאי ישראל לומר לנכרי בשעה חמישית או קודם עד שאתה לוקח חמץ במנה קח במאתים שמא אצטרך ואקחנו ממך אחר הפסח אבל לא ימכור לו ולא יתן לו על תנאי ואם עשה כן הרי זה עובר בבל יראה ובל ימצא:

ה. חמץ שנמצא בבית ישראל אחר הפסח אסור אף על פי שביטלו:

ו. אסור להאכיל חמצו בפסח אפילו לבהמת אחרים או של הפקר:

ז. אסור ליתן בהמתו לנכרי להאכילה בימי הפסח אם הוא יודע שמאכיל אותה פסולת שעורים שהוא חמץ:

סימן תמט – דין חמץ שנמצא בחנות ישראל, והפועלים אינם יהודים, או בהיפוך, ובו סעיף אחד

א. חנות של ישראל ומלאי (פירוש הסחורה וכלי החנות) של ישראל ופועלים הנכנסים לשם נכרים חמץ שנמצא שם אחר הפסח אסור בהנאה חנות של נכרי ומלאי של נכרי ופועלים הנכנסים לשם ישראל חמץ שנמצא שם מותר אפילו באכילה כך היא גירסת רש"י ורבינו האי אבל רבינו חננאל גורס בהיפך:

סימן תנ – דין ישראל ואינו יהודי שיש להם שותפות, ובו ז' סעיפים

א. ישראל שלוה ככר מחבירו קודם הפסח צריך לפורעו אחר הפסח ויש בו משום גזל אם אינו פורעו:

ב. ישראל שמקבל מנכרי ברבית ככרות בכל שבוע יאמר לו קודם פסח שיתן לו בשבוע של פסח קמח או מעות וכיון שהתנה עמו כך אף על פי שאחר הפסח נותן לו ככרות חמץ חליפי הקמח והמעות הן ושרי:

ג. ישראל ונכרי שיש להם תנור בשותפות אומר לנכרי קודם פסח טול אתה של פסח ואני אטול אחר כך:

ד. ישראל שהיה לו תנור ואפו בו נכרים חמץ בפסח אפילו מעות אסור לקבל בשכרו דהוה ליה משתכר באיסורי הנאה ואם קבל ככר המעות מותר ליהנות מהם:

ה. (ו)יש מי שמתיר להשכיר תנורו לנכרי על מנת שיאפה בו מצה ואם יאפה בו חמץ אין זקוק לו. הגה: וכן מותר להשכיר לו בית לדור בו ואף על פי שמכניס בו אחר כך חמץ שרי (אגור):

❊ ❊ ❊

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם. כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וְיִהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!
וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים [כ"ב אדר], יום ט' משלשים יום קודם הפסח זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שלא יחטא כל השנה

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י

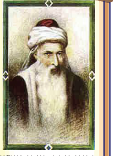
רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו יוסף קארו

עש"ו

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

רבינו משה איסרליש

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון
י'

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

כג אדר
[יום י']
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ג אדר
יום י' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנ – דין ישראל ואינו יהודי שיש להם שותפות

ו. מותר לומר לעבד בפסח הילך דינר זה וקנה ואכול אף על פי שיודע שיקנה חמץ אבל לא יאמר לו צא ואכול ואני פורע ויש מתירים גם בזה אלא אם כן הקדים דינר או שנשא ונתן ביד. הגה: ואסור לקנות חמץ לנכרי בפסח אפילו במעותיו של נכרי (ריב"ש סימן מ"א):

ז. אסור להשכיר כלי לנכרי בפסח כדי שיבשל בו חמץ אבל משכיר לו חמור להביא עליו חמץ. הגה: ויש מתירים להחם חמין בכלי חמץ ולרחוץ בהם וכן שאר צרכי הנאה בכלי חמץ וכן הוא המנהג (תוספות פרק אין מעמידין ומרדכי פרק כל שעה):

סימן תנא – דיני הגעלת כלים, ובו כ"ז סעיפים

א. קדרות של חרס שנשתמש בהם חמץ כל השנה אפילו אותם שעושים בהם דייסא ומיני קמחים משפשפן היטב בענין שלא יהא חמץ ניכר בהם ומותר להשהותן לאחר הפסח להשתמש בהם בין במינו בין שלא במינו ומצניען בפסח במקום צנוע שאינו רגיל לילך שם כדי שלא יבא להשתמש בהם בפסח וטוב לסוגרם בחדר ולהצניע המפתח אבל היסק שיסיקם באש אינו מועיל להם ולא לשום כלי חרס שנשתמש בהם חמין אפילו שלא על ידי האור אלא שעירה לתוכו רותחין. הגה: ויש אוסרים אפילו בכלי שני (המגיד פרק ה'). ואפילו אם ימלאום גחלים דחיישינן דלמא חייס עלייהו שמא פקעי (פירוש שמא יתבקעו) ולא עביד להו הסקה מעליא ומיהו אם החזירן לכבשן שמצרפין בו כלי חרס חדשים מותר דכיון שמכניסן להיסק גדול כזה ודאי לא חייס עלייהו דילמא פקעי אבל לתנורים שלנו לא. הגה: כל כלי הצריך ליבון או הגעלה אסור להשתמש בו אפילו צונן בלא הכשר (מרדכי ריש פרק כל שעה) ועיין ביורה דעה סימן קכ"א:

ב. כוביא שהוא כלי שעושין מלבנים ועפר ואופים ומטגנין בו וכן תנור קטן שקורין פידלי"א הסיקו מבחוץ אסור לאפות בו בפסח דאין חמץ שבו נפלט בכך ואם מלאו גחלים מבפנים שרי:

ג. סכינים מגעילן בכלי ראשון ומותרין וכלי ראשון נקרא שהרתיחו בו מים על האש אפילו אינו עתה על האש רק שעודנו רותח וקודם ההגעלה צריך לשופם יפה במשחזת או ברחיים להעביר כל חלודה שבהם קודם הכשרה הילכך אם יש בו גומות ואינו יכול לנקותו יפה אין מועיל לו הגעלה (פירוש הפלטה שהכלים פולטים האיסור שבהם והוא מלשון שורו עבר ולא יגעיל) לבד וצריך ליבון במקום הגומות. הגה: והנדן של סכינים אין לה תקנה בהגעלה ואסור להכניס בה הסכין בפסח (מהרי"ל):

ד. כלים שמשתמשים בהם על ידי האור כגון שפודים ואסכלאות וכיוצא בהם צריכים ליבון והליבון הוא עד שיהו נצוצות ניתזין מהם. הגה: ויש מקילין אם נתלבן כל כך שקש נשרף עליו מבחוץ (מרדכי סוף פרק ז' והגהות מיימוני פרק י"ו מהלכות מאכלות אסורות). ונוהגין כסברא ראשונה בכל דבר שדינו בליבון אבל דבר שדינו בהגעלה רק שיש בו סדקים או שמחמירין ללבנו סגי בליבון קל כזה. חצובה צריך ליבון (מהרי"ל):

ה. כלים שנשתמש בהם בחמין כפי תשמישן הכשרן אם תשמישן בכלי ראשון כגון כף שמגיסין בו בקדירה צריך להכשירן בכלי ראשון ואם תשמישן בכלי שני הכשרן בכלי שני וכלי שמשתמשים בו בעירוי שמערה מכלי ראשון לא סגי ליה בהכשר דכלי שני אלא צריך לערות עליו מכלי ראשון. הגה: כל הכלים שיש בהן סדקים או גומות או חלודה והוא בתוך הכלי ולא יוכל לנקרן ולנקותן אין להגעילן וצריכין ליבון במקום הסדק והחלודה (רשב"א בתשובה):

❁ ❁ ❁

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם. כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וְיִהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים [כ"ג אדר], יום י' משלשים יום קודם הפסח זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שלא חטא כל השנה

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י

עש"ו

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון י"א

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

כד אדר
[יום י"א]
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ד אדר
יום י"א משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנא – דיני הגעלת כלים

ו. כל כלי הולכין בו אחר רוב תשמישו הלכך קערות אף על פי שלפעמים משתמשין בהם בכלי ראשון על האש כיון שרוב תשמישן הוא בעירוי שמערה עליהם בכלי ראשון כך הוא הכשרן. הגה: ויש מחמירין להגעיל הקערות בכלי ראשון (טור בשם אבי העזרי ומרדכי פרק כל שעה ותוספות סוף מסכת ע"ז) וכן הוא המנהג. וכן בכל דבר שיש לחוש שמא נשתמש בו בכלי ראשון כגון כפות וכדומה לזה (הגהות מיימוני פרק ה' ואגור). ויש מחמירין להגעיל כל כלי שתייה אף על פי שתשמישן בצונן משום שלפעמים משתמשין בהם בחמין (רבינו ירוחם) וכן הוא המנהג להגעילן ובדיעבד סגי להו בשטיפה וקערות גדולות שלא יוכל להכניס תוך כלי ראשון יתן להכניס תוך כלי ראשון יתן עליהם תבן מלובן אבן מלובן ויערה עליהם רותחין מכלי ראשון והוי ככלי ראשון וכן כל כיוצא בזה ויעביר האבן על כל הכלי שאז מגעיל כולו (מרדכי פרק כל שעה והגהות מיימוני פרק ה' ואגור ואיסור והיתר כלל נ"ח):

ז. יש מי שאומר דכפות אין העשויות מקרן אין להם תקנה בהגעלה דכיון שמתקלקלין במים חמים חיישינן דילמא חייס עלייהו:

ח. אחד כלי עץ ואחד כלי אבן ואחד כלי מתכת דינם להכשירם בהגעלה. הגה: וכן כלי עצם צריכים הגעלה (מרדכי פרק כל שעה):

ט. המגעיל קודם שעה חמישית יכול להגעיל ביחד כלי ראשון וכלי שני וכלים שבלעו דבר מועט ואינו חושש (גם כן אם מגעיל מקצת הכלי שני פעמים) (דברי עצמו):

י. סלים שמולחים בהם הבשר יש מצריכין להם הגעלה ויש מי שחולק ונראין דבריו (וטוב להגעילן או לקנות חדשים):

יא. מחבת שמטגנין (פירוש שיוצקין בה שמן לאפותו) בה מותרת בהגעלה ואם היא ארוכה משים חציה והופך עוד ומשים חציה האחר ואם היא ארוכה ביותר מלבנה באמצע. ויש מחמירין ללבן המחבת (טור יורה דעה בשם רבינו יואל ותשובת רשב"א וטור בשם רש"י ורבינו תם) (ובליבון כל דהו שקש נשרף עליו מבחוץ סגי ליה) (דברי עצמו) ונוהגין ללבנו לכתחלה מיהו סגי ליה בהגעלה אם אין בו גומות (מהרי"ל):

יב. כל הכלים צריך להגעיל ידותיהם כמותן. הגה: מיהו אם לא הגעילו הידות אין לאסור בדיעבד ואפילו לכתחלה יכול להגעילו על ידי עירוי שמערה עליהן (איסור והיתר הארוך כלל ע"א):

יג. כלי שיש בו טלאי אם קדם הטלאי לבליעת האיסור אין צריך להסירו דכבולעו כך פולטו ואם קדמה בליעת האיסור לטלאי צריך להסיר הטלאי קודם הגעלה או ישים גחלים על מקום הטלאי עד שישרף גוף האיסור אם ישנו ואחר כך מגעיל כל ואחר כךמגעיל כל הכלי ואם הוא של עץ אין לו תקנה אלא אם כן ירחיב הסדק כל כך שיוכל להוציא משם מה שבתוכו. הגה: אלא אם כן ירחיק הסדק כל כך שיוכל להוציא משם מה רושם שבתוכו. הגה: רושם שעושים האומנים בתוך כלים מותר להגעילן מאחר להגעילו מאחר שנעשה מחדש וינקרם היטב (איסור והיתר והגהות):

יד. כסוי של ברזל שמכסים בו הקדירה צריך הגעלה כיון שמזיע בכל שעה מחום הקדירה ואם נתנוהו בפסח על הקדירה בלא הגעלה כל התבשיל אסור שזיעת הכסוי מתערב בתבשיל:

טו. כיסוי של ברזל שמשימים אותו שמשימין אותו על החררה כשנאפית על כשנאפת על הכירה צריך ליבון:

טז. מדוכה מותרת בהגעלה ואם היא גדולה שאינו יכול להכניסה ביורה משים בה מים רותחים ומכניס רותחין ומכניס בתוכה אבן רותחת ועולה הרתיחה בכל שפתה דכל כהאי גוונא הוי הגעלה דכלי ראשון. הגה: ויש מחמירין ללבן המדוכה (טור יורה דעה בשם רבינו יואל ותשובת רשב"א וטור בשם רש"י ורבינו תם) אך בליבון כל דהו דהיינו שישרוף עליו קש מבחוץ סגי (דברי עצמו). ונוהגין ללבן לכתחלה מיהו סגי ליה בהגעלה אם אין בו גומות (מהרי"ל) ואם המדוכה של עץ יש לקלפו בכלי אומנות דחיישינן לגומות ולהגעילו אחר כך (הגהות מיימוני פרק ה'):

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עָמוּד אֶחָד לַיּוֹם. כַּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וְיִהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֵת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!
וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים **[כ"ד אדר], יום כ"א משלשים יום קודם הפסח** זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

מובטח לו שלא יחטא כל השנה

עמ"י

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו יוסף קארו

עש"ו

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

רבינו משה איסרליש

גליון י"ב

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

כה אדר
[יום י"ב]
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ה אדר
יום י"ב משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנא – דיני הגעלת כלים

יז. הדף שעורכים עליו כל השנה וכן עריבה שלשין בה צריכים הגעלה. הגה: ולא מהני בה קילוף בכלי אומנות וכן כל דבר שצריך הגעלה הצריך הגעלה לא מהני ליה קליפה (מהרי"ו). והמנהג שלא להשתמש בפסח בעריבות ודפין שלשין עליהן כל כליהם כל השנה אפילו על ידי הגעלה וכן עיקר (מרדכי פרק כל שעה וכל בו) וכבר נתבאר לעיל סימן תמ"ב סעיף י"א:

יח. הנפה צריך לדקדק בה מאד לנקותה מפתיתי החמץ הנדבק בה ונסרך ונדבק בנקבי אריגת הנפה ובעץ שבה וישפשפו אותה וישפשו אותה במים יפה יפה והוא הדין לכל שאר כלי הלישה שהשפשוף בהם עיקר גדול. הגה: ונהגו שלא להשתמש בנפה על ידי הגעלה ואין לשנות (מהרי"ל ובית יוסף) וכן בכל כיוצא בזה כגון הכלי שקורין רי"ב אייז"ן או הכיס של רחיים (מהרי"ל) בכולן לא מהני להו הגעלה וכן סלים שמשתמשין בהן חמץ בהם חמץ דינם כנפה אבל שקים ישנים נוהגין בהן היתר על ידי כבוס וצריך להתיר כל התפירות שבהן קודם הכבוס (תרומת הדשן סימן קי"ו):

יט. הרחת שקורים פאל"ה יש אומרים שאין שאין מועיל מועיל לה הגעלה וצריך לקנות חדשה:

כ. השלחנות והתיבות שמצניעים בהם אוכלין כל השנה רגילים כלה שנה רגילים לערות עליהם רותחין לפי שלפעמים נשפך מרק מן הקדירה לתוכן:

כא. חביות של חרס שנתנו בהם שכר שעורים מותרים בהגעלה או בעירוי ג' ימים. הגה: והגעלת החבית יעשה והגעלה החביות יעשה בדרך זה ילבן אבנים וישימם בהם ויערה עליהם רותחים מכלי ראשון ויגלגל החבית שיגיע הגעלה לכל מקום (הגהות מיימוני פרק ה'). ובדיעבד אם נתנו בהם יין או דבש בלא הגעלה רק שהדיחן היטב תחלה מותר לשתות ממנו בפסח (מרדכי פרק כל שעה והגהות אשירי פרק ב' דע"א ותרומת הדשן בסימן ר"א):

כב. כל הכלים אפילו של חרס שנשתמש בהם חמץ בצונן מותר להשתמש בהם מצה אפילו בחמין חוץ בחמץ חוץ מבית שאור ובית חרוסת שאף על פי שלא שאף על פי שלא נשתמש בהם חמץ אלא בצונן אסור להשתמש בהם מצה בחמין אבל בצונן להניח בהם מצה אפויה מותר אבל אסור ללוש בהם וכל זה בלא הגעלה אבל על ידי הגעלה אפילו בית שאור וחרוסת מותרים אם אינם של חרס אבל לשל חרס לא מהני הגעלה ואפילו לא נשתמש בהם חמץ אלא בצונן לא ישתמש בהם מצה אפילו בצונן והאידנא נהגו עלמא דלא לאשתמושי בפסחא במאני דפחרא עתיקי (פירוש כלי חרס ישנים) (ותנור של בית החורף דינו ככלי חרס ואסור לשום שום דבר על התנור בפסח) (מהרי"ו):

כג. כלי חרס המצופין בהתוך זכוכית דינם ככלי חרס. הגה: ויש מקומות שנהגו שלא להשתמש בכלי חרס גליזאר"ט אפילו חדשים (מהרי"ל) ואין להחמיר רק במקום המנהג (תשובת מהרי"ל):

כד. כלי עץ המצופים בסממנים שקורים ברניס דינם ככלי חרס. הגה: ויש מקומות שמחמירים שלא להשתמש בכלים צבועים אפילו הן חדשים (מהרי"ל) וכן המחופין בבדיל ואין להחמיר בזה רק במקום שנהגו איסור (תשובת מהרי"ל):

כה. כל כלי השתיה בין צלוחיות בין כוסות מותרים בשטיפה בין שהם של זכוכית בין שהם של עץ בין שהם של מתכת בין שהם של חרס ואף על פי שלפעמים נותנים בהם לחם חם כיון שרוב תשמישן אינו אלא בצונן סגי בשטיפה שלא הלכו בכל כלי אלא אחר רוב תשמיש. הגה: מיהו יש מחמירים ומצריכין הגעלה וכן נוהגין ועיין לעיל סעיף ו':

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ו אדר
יום י"ג משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנא – דיני הגעלת כלים

כו. כלי זכוכית אפילו מכניסן לקיום ואפילו משתמש בהן בחמין אין צריכים שום הכשר שאינם בולעים ובשטיפה בעלמא סגי להו. הגה: ויש מחמירין ואומרים דכלי זכוכית אפילו הגעלה לא מהני להו וכן המנהג באשכנז ובמדינות אלו (סמ"ג ואגור). וכן כלי כסף שיש בתוכן התוך זכוכית שקורין גישמעלצ"ט אין להגעילו אבל מבחוץ אינו מזיק (תרומת הדשן סימן קל"ב):

כז. שפוד ישן שצלו בו עופות בפסח מותרין אף על פי שמקודם צלו בו בשר מלוח ממלח שלא נבדק. הגה: מיהו אין להתיר רק בדיעבד וכן הברזות שבחביות של יין נוהגין להדיחן (אגור ומהרי"ל). וכן העצים שתוחבין בהם כלי שתייה צריכין הדחה לשום בהם כלים בפסח (מהרי"ו):

סימן תנב – דין זמן הגעלת הכלים, ובו ז' סעיפים

א. יש ליזהר להגעיל קודם שעה חמישית כדי שלא יצטרך לדקדק אם הכלים בני יומן או לאו (או אם יש ששים במים נגד כלי שמגעיל או לאו) (טור) וכן אם מגעיל כלים שבליעתן מועטת עם כלים שבליעתן מרובה וכן אם משהה הכלים בתוך היורה יותר מדאי ואינו משהה אותם כל כך וכן כדי שלא יצטרך ליזהר שלא ינוחו המים מרתיחתן. הגה: אך רבים חולקים וסבירא להו דאין הגעלה מועלת כלום אם אין המים רותחים (וכן משמע מהרא"ש וסמ"ג ותרומת הדשן סימן קל"א ואגור וטור בסימן ק"ה) על כן יש ליזהר אפילו קודם זמן איסורו שלא ינוחו מרתיחתן כל זמן שמגעיל (דברי עצמו) **ושלא יכניס הכלים עד שירתיחו המים וכן כדי שלא יצטרך להגעיל היורה הגדולה שמגעילים בה תחלה וסוף.** הגה: ואם לא הגעיל קודם זמן איסורו יכול להגעיל עד הפסח שאז חמץ במשהו ואינו מועיל הגעלה שחוזר ובולע אבל מותר ללבן כלי תוך הפסח (דברי עצמו ותשובת רשב"א). וכשמגעיל קודם פסח לאחר שש צריך ליזהר בכל הדברים הנזכרים שאין צריך ליזהר בהם קודם שש:

ב. יש ליזהר מלהגעיל כלי הבשר וכלי חלב ביחד אלא אם כן אחד מהם אינו בן יומו. (וכל שכן כלי של איסור. על כן נהגו שלא להגעיל שום כלי בן יומו):

ג. לא יניח כלים הרבה לתוך כלי ויגעילם יחד (אם נוגעים זה בזה):

ד. אם מגעיל בצבת יגלגל הכלי דאם לא כן במקום הצבת לא סליק דיקולא דמיא:

ה. אין מגעילין בחמי טבריה אפילו כלים שדינם ככלי שני מפני שאינה תולדות האור וכבולעו כך פולטו מה בולעו על ידי תולדות האור אף פולטו על ידי תולדות האור. הגה: ומיהו אם נשתמש בו רק במי טבריה מגעילו בהן (בית יוסף בשם אורחות חיים). ואין מגעילין בשום משקה רק במים מיהו בדיעבד מהני הגעלה בכל משקה (בית יוסף בשם אורחות חיים). אם הגעיל הרבה כלים ביורה עד שמרוב פליטת הכלים נעשו המים כציר אין להגעיל עוד באותן המים (ר"ן פרק כל הבשר):

ו. כלי גדול שאינו יכול להכניסו לתוך כלי אחר מחמת גודלו עושה שפה לפיו בטיט כדי שיתמלא היטב ויגיעו המים בשפתו וממלאו מים ומרתיחו או יקח אבן רותחת או לפיד אש וישליכנו לתוכו בעודו רותח ומתוך כך ירתיחו המים יותר ויעלו על שפתו:

ז. נוהגין לשטוף הכלי במים קרים אחר הגעלה מיד:

סימן תנג – דיני החטים וטחינתם למצות, ובו ט' סעיפים

א. אלו דברים שיוצאים בהם ידי חובת מצה בחטים ובשעורים ובכוסמין ובשבולת שועל ובשיפון (והמנהג ליקח לכתחלה חטים) (מהרי"ל) **אבל לא באורז ושאר מיני קטניות וגם אינם באים לידי חימוץ ומותר לעשות מהם תבשיל.** הגה: ויש אוסרים (טור והגהות מיימוני פרק ה' ומרדכי פרק כל שעה) והמנהג באשכנז להחמיר ואין לשנות מיהו פשוט דאין אוסרים בדיעבד אם נפלו תוך התבשיל וכן מותר להדליק בשמנים הנעשים מהם ואינן אוסרים אם נפלו לתוך התבשיל וכן מותר להשהות מיני קטניות בבית (תרומת הדשן סימן קי"ג). וזרע אקליז"א (מהרי"ל) ועני"ס אליינד"ר אינן מיני קטניות ומותר לאכלן בפסח כן נראה לי:

עמ"י

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון י"ד

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום — עמוד אחד ליום

כז אדר
[יום י"ד]
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ז אדר
יום י"ד משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנג – דיני החטים וטחינתם למצות

ב. העושה עיסה מן החטים ומן אם יש בה טעם דגן יוצא בה ידי חובתו בפסח:

ג. אם לא בירר החטים מאכילת עכבר אין בכך כלום. הגה: וכן אם לא בירר ממנו אותו דגן שצמח מיהו צריך לראות שאין בו כל כך שלא יהא ששים כנגדו מן ההיתר (הגהות מיימוני בשם סמ"ק ותרומת הדשן סימן קי"ד):

ד. החטים שעושים בהם מצת מצוה טוב לשמרן שלא יפלו עליהם מים משעת קצירה ולפחות משעת טחינה ובשעת הדחק מותר ליקח קמח מן השוק:

ה. האידנא אסור ללתות בין חטים בין שעורים:

ו. שקים שנותנים בהם קמח כל השנה אם רוצה ליתן בהם קמח ומכבסים אותם יפה צריכים להתיר קודם הכבוס כל התפירות שבהם בקצוות או אם הם מטולאים:

ז. כשמוליכים השקים שיש בהם קמח מהרחיים אסור להניחם על גבי בהמה שאין אוכף או עור עב תחת השק. הגה: וכן יזהר לכתחלה שלא להניח הרבה שקים עם קמח זה על זה במקום שאפשר (מרדכי סוף פרק אלו עוברין):

ח. נוהגים לנקר הרחיים משום דזמנין נתנו בהם תבואה לתותה לסולת ונוהגים שקמח הראשון שנטחן אחר הניקור שומרים אותו עד לאחר הרגל. הגה: ואנשי מעשה רגילים לילך בעצמם אל מקום הרחיים לראות הם בעצמם לטחינת קמחיהם (מרדכי):

ט. צריך לטחון החטים יום או יומים לפני הלישה ואם טחנו בערב פסח יש אומרים שאסור ללוש מצה בו ביום לפי שהקמח בשעת טחינה רותח ומחמם המים והעיסה נוחה להחמיץ:

סימן תנד – באיזה מצה אינו יוצא ידי חובתו, ובו ד' סעיפים

א. אין יוצאין לא בפת סובין ולא בפת מורסן אבל לש הוא את העיסה בסובין ובמורסן שבה ויוצא בה ויוצא במצה מסלת נקיה ביותר ואין אומרים אין זה לחם עוני. הגה: וטוב לכתחלה שלא לעשות המצה רחבה יותר מדאי דהוי כאשישה (מהרי"ו):

ב. עיסת הכלבים בזמן שהרועים אוכלים ממנה יוצאים בה ואם לאו אין יוצאים בה שאין זו משומרת לשם מצה. הגה: כך הם דברי הרמב"ם אבל יש אומרים הטעם משום שאינו קרוי לחם כל זמן שאין הרועים אוכלים ממנו וכן נראה עיקר (טור יורה דעה סימן ש"ל ור"ש בפירוש דמסכת חלה פרק קמא):

ג. ליכא בזמן הזה דידע למחלט הלכך כל מין חליטה אסור:

ד. אין אדם יוצא ידי חובתו במצה גזולה במה דברים אמורים כשגזל מצה אבל אם גזל חטים או קמח ועשאו מצה יוצא בה שקנאה בשינוי ודמים לבד הוא חייב לו. (ולענין ברכה עיין לקמן ריש סימן תרמ"ט):

סימן תנה – דין מים שלנו, ובו ו' סעיפים

א. אין לשין אלא במים שלנו בין שהם מי בורות ומעיינות בין שהם מי נהרות ושואבים אותן מבעוד יום (סמוך לבין השמשות) (דברי עצמו והגהות מיימוני פרק ה') או בין השמשות ואין לשין בהן עד שיעבור הלילה כולה ויכולים לשאוב יום אחד לימים הרבה ואם הזמן חם יניחם במרתף שהוא קר ואם הזמן קר יניחם באויר כי המרתף הוא חם וצריך להשכים ולהכניסם לבית קודם שיזרח השמש ואפילו ביום המעונן. הגה: ואם לא הכניסם בהשכמה אם לא עמדו כל כך עד שהוחמו אינו מזיק ויותר טוב להעמידם תחת התקרה שמא ישכח להכניסם בהשכמה (בית יוסף בשם אורחות חיים). וכשמוליך המים תחת אויר הרקיע יש לכסותם (תרומת הדשן סימן קט"ו בשם סמ"ג וסמ"ק ומהרי"ק). כשחל פסח באחד בשבת יש לשאוב המים אור י"ג דהיינו בליל ה' (מרדכי סוף פרק קמא דפסחים). לכתחילה יש לשאוב מן הנהרות ולא מן הבארות (אשרי ומרדכי) אבל כשהנהרות גדולות מהפשרת שלגים וגשמים טוב יותר לשאוב מן הבארות (מהרי"ו). ואין לשפוך מים שלנו מכח מת או תקופה הנופלת (מרדכי פרק כל שעה והגהות מיימוני פרק ה') ומכל מקום טוב לכתחלה להשים בהם ברזל גם אסור לשאוב מים על ידי נכרי למצות של מצוה ואף לשאר מצות ישאב ישראל (מרדכי ומהר"י ברי"ן ומהרי"ל) אם אפשר ונוהגין ליטול מים מיוחדים למצה של מצוה ונוהגין ליקח כלי חרס חדשים ואין לשנות המנהג אבל בשל עץ אין להקפיד (כל בו):

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" — ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח — מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י

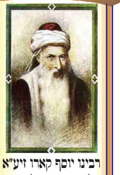

עש"ו

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

גליון ט"ן

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום — עמוד אחד ליום

כח אדר [יום ט"ו] משלשים יום קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ח אדר
יום ט"ו משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנה – דין מים שלנו

ב. יש אומרים שמים המכונסין בסיסטירנ"ה מותר ללוש בהם סמוך לשאיבתן ואין להקל בדבר אם לא בשעת הדחק:

ג. אין ללוש במים חמין אפילו לא נתחממו אלא בחמה ולא במים הגרופים מדוד גדול שנחשתו עבה ותלוי על מקום האש ומים שבתוכו פושרים אפילו כשאין האש תחתיו ואם עבר ולש בין באלו בין במים שלא לנו אסור ויש חולקין ומתירין בלש במים שלא לנו ויש אומרים דבשוגג מותר ובשעת הדחק יש לסמוך עליהם. הגה: ואפילו בלא דחק יש להתיר אם עבר בשוגג ולש במים שלא לנו (רבינו ירוחם ובית יוסף):

ד. מים שלא לנו שנתבטלו חד בתרי במים שלנו לשין בהם:

ה. נוהגין שלא ליתן מלח במצה ונכון הדבר (ואפילו בדיעבד יש לאסור) (מרדכי ודברי עצמו):

ו. לש המצה בקצח ושומשמין ובמיני תבלין כשרה כיון שיש בה טעם מצה ומכל מקום אין ליתן בה תבלין לפי שהוא חד ומחמם העיסה. הגה: ופלפלין אפילו בדיעבד אסור וכן אם נפל בה סיד (מהרי"ב):

סימן תנו – דין שיעור כמות לישת המצות, ובו ג' סעיפים

א. אין לשין לפסח עיסה גדולה משיעור חלה שהיא מ"ג ביצים וחומש ביצה בינונים והוא עשרון וכן ישער אותה ימלא כלי מים ויערה המים ממנו לכלי אחר ואחר כך יתן בו מ"ג ביצים ויחזיר בו המים שעירה ממנו והמים שיותירו יתנם בכלי אחר והכלי המחזיק אותם הוא המדה למלאותו מקמח והמדה מחוקה ולא גדושה ושיעורה מקמח חטה מצרית תק"כ דרהם מצריים בקירוב. הגה: ולא ידחק הקמח במדה דאם כן לא ילוש יפה וטוב לומר בשעת נתינת הקמח למדה שעושה לשם מצוה (מהרי"ל):

ב. אם לש יותר משיעור זה מותר בדיעבד:

ג. אף על פי שאין מודדין קמח ביום טוב ללוש ביום טוב של פסח שאין לשין עיסה גדולה מעשרון מותר למדוד ויש אוסרים אלא יקח באומד הדעת ולא ירבה על עשרון (והכי נהוג):

סימן תנז – דין הנהגת החלה בעיסת מצה, ובו ב' סעיפים

א. מפני שצריך לדקדק בשיעור העיסה שלא להרבות בה משום חשש חימוץ ומוטב שימעט בה לכן טוב לקרב העיסות יחד בשעת הפרשת חלה שישקו זו בזו דשמא יש בהם שלא היה בה כשיעור ואם אי אפשר להפריש חלה בעודה עיסה מפני המהירות יפרישנה אחר אפייה מיד שיתן כל המצות בסל והסל מצרפם לחלה וזהו הדרך היותר נכון. הגה: ואם היה בו שיעור חלה ושכח להפריש יפריש אחר כך ואפילו צירוף סל לא צריך ואם לקח ממקצת העיסות וממקצת לא לקח ונתערבו צריך ליקח חלה מכל אחד ואחד או ילוש עיסה אחרת ויקח ממנו גם כן על אותן שנתערבו ואם מכיר מצה אחת שחייבת בחלה נוטל ממנה על האחרות (הגהות מיימוני פרק ג' ומרדכי ריש פרק אלו עוברין ובית יוסף בשם תוספות פרק קמא דביצה):

ב. הלש עיסה ביום טוב של פסח לא יקרא שם לחלה עד שתאפה שאם יקרא לה שם אינו רשאי לאפותה ואם יניחנה כך תחמיץ ואינו רשאי לשורפה ביום טוב ואם שכח וקרא לה שם יטילנה לצונן וימנענה מלהחמיץ. הגה: ואם יש כהן קטן שלא ראה קרי או גדול שטבל לקריו מותרים לאפות החלה בשבילו (טור) ויש אומרים שאין מאכילין חלה בזמן הזה לשום כהן (מהרי"ו). יש אומרים דמותר ביום טוב ללוש פחות מכשיעור כדי לפטור עצמו מן החלה (ר"ן ריש פרק אלו עוברין):

סימן תנח – דין מצוה ללוש המצה בערב פסח, ובו סעיף אחד

א. נוהגים שלא ללוש מצת מצוה בערב פסח עד אחר שש שעות שהוא זמן הקרבת קרבן פסח ובי"ד שחל להיות בשבת לשין בערב שבת אחר שש שעות:

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם. כַּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וִיהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!
וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים [כ"ח אדר], יום ט"ו משלשים יום קודם הפסח זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שלא יחטא כל השנה

עמ"י

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון ט"ז

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

כט אדר
[יום ט"ז]
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כ"ט אדר
יום ט"ז משלשים יום קודם הפסח

סימן תנט – דין מקום וסדר לישת המצות, ובו ו' סעיפים

א. אין לשין במקום השמש וביום המעונן אסור תחת כל אויר הרקיע משום דיומא דעיבא כוליה שמשא. הגה: ועל כן נהגו ליזהר מללוש נגד החלון הפתוח אפילו אין שם שמש שמא יהיה מעונן ולאו אדעתיה (תרומת הדשן סימן קצ"ג) וכן יש ליזהר מלהוליך המצות לתנור תחת הרקיע מגולה וכן המים או הקמח (הגהות מיימוני פרק ה' בשם סמ"ק ומהרי"ו). ולא יתקרב ללוש אצל התנור מפני חום התנור:

ב. לא יניחו העיסה בלא עסק ואפילו רגע אחד וכל זמן שמתעסקים בו אפילו כל היום אינו מחמיץ ואם הניחו בלא עסק שיעור מיל הוי חמץ ושיעור מיל הוי רביעית שעה וחלק מעשרים מן השעה. הגה: ויש להחמיר למהר בענין עשיית המצות כי יש לחוש שהשהיות יצטרפו לשיעור מיל או שיהיה במקום חם שממהר להחמיץ (הגהות מיימוני פרק ה' ומרדכי פרק אלו עוברין). ואחר שנתעסקו בבצק ונתחמם בידים אם יניחוהו בלא עסק מיד יחמיץ ואם התחילו בשתי עיסות כאחד והחמיצה האחת בידוע שהחמיצה גם השנית אפילו אין רואין בה סימני חימוץ ואם החמיצה עד שיש בה סדקים אפילו לא נתערבו הסדקים זה בזה אלא אחד הולך הנה ואחד הולך הנה הוי חמץ גמור והאוכלו חייב כרת ואם אין בו סדק אלא הכסיפו (פירוש נשתנה מראיתו ללובן, ערוך) פניו כאדם שעמדו שערותיו האוכלו פטור. הגה: ואם המצה עשויה ויורא שלא תבא לידי חימוץ מותר לשברה ולחזור לעשותה כדי שהעסק יבטל החימוץ מיהו טוב ליזהר לכתחלה (מהרי"ל בשם אגודה ורוקח):

ג. אם האשה שהיא לשה היא מקטפת במים לא תקטף באותם מים שמצננת בהם ידיה מפני שהם מתחממים ומחמיצים את העיסה אלא יהא לה כלי אחר מלא מים שתקטף בו. הגה: ומיהו בעברה ולא צננה ידיה מותר (רמב"ם פרק ה'):

ד. אם לש אחר זמן איסור חמץ אלו המים עם שאר המים שרוחצים בהם העריבה לא ישפכם אלא במקום מדרון כדי שלא יתקבצו במקום אחד ויחמיץ. הגה: והכלים שמתקנים בהם המצות והסכין שחותכין בו העיסה יגרדם תמיד בשעת עשייה שלא ידבק בהם הבצק ולאחר עשייה ידיחם וינגבם היטב לחזור ולתקן בהם פעם שנית (מהרי"ל וזהו עדיף טפי ממה שנוהגין לגרדן כי אי אפשר לנקותן היטב על ידי גרידה והמחמיר יגרדן ואחר כך ידיחן (דברי עצמו). וביום טוב מותר לעשותו על ידי נכרי ואם אין נכרי יטילם לצונן או יתנם לתנור שיאפה הבצק שעליהם והעריבות שאפשר לתת דבר בתוכו מותר להדיח וכן כל כיוצא בזה ויש ליזהר בעריבה שלשין בה שלא יהיה בו שום גומא או סדק שלא יוכל לנקרו אחר הלישה ותחמיץ ואחר כך כשחוזר ולש בו מתערב בבצק (מהרי"ל). ולא יתן העריבה על כר או כסת צמר בשעת הלישה שמחמם העריבה אבל על של עור שרי (מהרי"ו):

ה. עברה ולשה תחת השמש הפת מותרת:

ו. אם העיסה רכה לא יוסיף בה קמח אלא עושה עיסה קטנה מגיבול קשה ויערבנה עם העיסה הרכה. הגה: וירחיק המצות מהקמח כי הקמח הנדבק בהן בא אחר כך בתבשיל ומתחמץ (מרדכי ריש פרק אלו עוברין):

סימן תס – דיני מצת המצוה, ובו ז' סעיפים

א. אין לשין מצת מצוה ולא אופין אותה על ידי נכרי ולא על ידי חרש שוטה וקטן:

ב. הרא"ש היה משתדל במצת מצוה ועומד על עשייתם ומזרז העוסקים ומסייע בהן בעריכתן וכן ראוי לכל אדם לעשות להטפל הוא בעצמו במצוה:

❋ ❋ ❋

עמ"י

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

גליון י"ז

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

א ניסן [יום י"ז] משלשים יום קודם הפסח

עש"ו

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. נַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום א׳ ניסן
יום י״ז משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תס – דיני מצת המצוה

ג. הלש אחר זמן איסור חמץ יאמר בשעת לישה כל פירורים שיפלו בשעת לישה ועריכה וכן בצק הנדבק בכלים אני מבטל אותם כדי שנמצא שמבטלן קודם חימוצן:

ד. אין עושין סריקין המצויירין דהיינו לצייר בפת כמין חיה ועוף אבל כל מה שעושים אותו במסרק כדי שלא יתפח וכן מה שמנקבין המצות מותר ומכל מקום טוב למהר לעשותן שלא להשהות בהן. הגה: ויש לעשות המצות רקיקין ולא פת עבה כשאר לחם כי אין הרקיקין ממהרים להחמיץ:

ה. אין עושין בפסח פת עבה טפח:

ו. אין להקל במה שהחמירו הקדמונים שלא לעשות פאנדיי״ש או פלאדוני״ש:

ז. אין ליתן ביצים שלמים במצה שתאפה עמהם:

סימן תסא – דיני אפיית המצה, ובו ה׳ סעיפים

א. תנור שאופים בו חמץ צריך ליזהר כשיסיקוהו כדי לאפות בו מצה שילכו הגחלים על פני כולו ואין די לו בלהבה דכמו שבולע על ידי גחלים כך פולט על ידי גחלים ושיהו ניצוצות נתזין ממנו הילכך אם הסיקוהו כמה פעמים קודם הפסח אינו מספיק אלא אם כן כיון להתירו לצורך פסח כי שמא לא הלכו הגחלים על פני כולו כל זמן שלא כיון לכך ויש נוהגים להטיל בו קרקע חדש כדי שלא יצטרכו היסק ומנהג יפה הוא. הגה: וכשיכשירו על ידי היסק טוב וישר הוא לחזור ולהסיק לצורך האפייה ולא לעשות הכל בהיסק אחד (תשובת מהרי״ב):

ב. טפקא (פירוש אחד מן הרעפים שמכסין בהם הגג, קופ״י בלע״ז) של חרס חדשה לא שנא הסיקה מבפנים או מבחוץ מותר כיון שהאור שולט תחתיה אף על פי שאין שלהבת עולה על גבה מרתח רתח והפת נאפית מיד ואינה באה לידי חימוץ אבל צריך להסיק תחלה בין תנור בין כוביא בין באלפס בלא מים בין בקרקע אבל להדביקו תחלה ואחר כך להסיק יש אוסרים וטוב ליזהר ויש מי שאומר שראוי למחות שלא יעשו חררות ברמץ (פירוש אפר חם, צינירון״י בלע״ז):

ג. מצה שנאפית עד שאם פורסין אותה אין חוטין נמשכים ממנה יוצאים בה. הגה: ויש ליזהר שלא ללקחה מן התנור קודם לכן (דברי עצמו) ולהחזירה כי תוכל לבוא לידי חימוץ (מהרי״ל):

ד. יוצא אדם במצה שרויה והוא שלא נימוחה אבל אם בשלה אינו יוצא בה:

ה. אם אפו חמץ עם מצה לא נאסרה אלא אם כן נגעה בחמץ ונוטל ממקום שנגעה כדי נטילת מקום והשאר מותר. הגה: מצה שנתכפלה בתנור ודבוקה עד שאין שולט שם האש אוסרים אותה תוך הפסח אבל שאר מצות שבתנור מותרים וקודם פסח אין לאסור רק מקום הדבוק (תרומת הדשן סימן קנ״ז ופסקיו סימן קמ״ה). מצה נפוחה באמצעיתה אסורה אבל עלה עליה קרום כדרך שעולה על הפת בשעת אפייה מותרת (מהרי״ל). אם שני מצות שוכבות זו על זו בתנור קודם אפייתן אסורים דהוי כמצה כפולה (מהרי״ו). וכן יש ליזהר שלא יגעו זה בזה בתנור בעודן לחין כי אין האור שולט במקום נגיעתן ובאים לידי חימוץ (בית יוסף בשם אורחות חיים):

סימן תסב – דין מי פירות אם מחמיצין, ובו ז׳ סעיפים

א. מי פירות בלא מים אין מחמיצין כלל ומותר לאכול בפסח מצה שנילושה במי פירות אפילו שהתה כל היום אבל אין יוצא בה ידי חובתו מפני שהיא מצה עשירה וקרא כתיב לחם עוני:

ב. מי פירות עם מים ממהרים להחמיץ יותר משאר עיסה הלכך אין ללוש בהם ואם לש בהם יאפה מיד:

❊ ❊ ❊

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" — ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

עמ"י

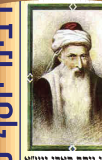

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

ב ניסן
[יום י"ח]
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

גליון
י"ח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ב' ניסן
יום י"ח משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תסב – דין מי פירות אם מחמיצין

ג. מותר ללוש ביין אף על פי שאי אפשר לו בלא טיפת מים שנופלת בשעת הבציר ואף לכתחלה רגילים ליתן מים בשעת הבציר כדי להתיר נצוק ואף על פי כן אין לחוש להם הואיל וכבר נתבטלו המים ביין קודם שלשו העיסה:

ד. מי ביצים ושאר משקים כולם הוו בכלל מי פירות. הגה: ובמדינות אלו אין נוהגין ללוש במי פירות ואפילו לקטף המצות אין נוהגין רק לאחר אפייתן בעודן חמין ואין לשנות אם לא בשעת הדחק לצרכי חולה או זקן הצריך לזה:

ה. הלש עיסה במי פירות טוב לעשותה פחות משיעור עשרון כדי שלא תתחייב בחלה:

ו. חטה שנמצאת בדבש או ביין וחומץ מותר ובלבד שלא נתערב בהם מים:

ז. יש לברר המלח קודם פסח מחטים שלא יהיו בתוכו כי כשהמלח מתלחלח הוא נכנס מעט מעט בחטים ומתחמץ:

סימן תסג – אם מותר לחרוך שני שבלים יחד, ודיני כרמל, ובו ג' סעיפים

א. מותר לחרוך שני שבלים ביחד ולא חיישינן שמא יצאו מים מאחת לחברתה שהם מי פירות ואינם מחמיצים:

ב. ותיקא שהוא תבשיל העשוי משמן ומלח עם קמח מותר והוא שלא יהא בו מים. הגה: ולדידן שנוהגים להחמיר במי פירות גם זה אסור:

ג. כרמל שמהבהבין אותו באור וטוחנין אותו אין מבשלים הקמח שלו במים שמא לא נקלה באור יפה ונמצא מחמיץ כשמבשלים אותו וכן כשמוללין הקדירות החדשות (פירוש שנותנים קמח לתוך המאכל להקפות) אין מבשלים בהם אלא מצה אפויה שחזרו וטחנו אותה:

סימן תסד – חרדל שנתערב בתוכו קמח, ובו סעיף אחד

א. חרדל או שאר מיני טיבול שיש בהם מים אין נותנין בהם קמח ואם נתן לתוך החרדל יאכל מיד ולא ישהנו שמא יחמיץ ובשאר מיני טיבולין כיון שאינם חדין כמו חרדל ודאי החמיץ וצריך לשרפו אם הוא אחר זמן איסור חמץ. הגה: והמנהג שלא לאכול חרדל כלל בפסח אפילו נתערב קודם פסח דהוי כמיני קטניות שנוהגין בו איסור (הגהות מיימוני ריש פרק ה' ותרומת הדשן סימן קי"ב):

סימן תסה – דיני מורסן בפסח, ובו ג' סעיפים

א. אין שורין מורסן לתרנגולים בשום פנים ולא חולטין. הגה: וכשנותנים להם שעורים או חטים לאכול יזהר שלא להשליכם במקום לח שיבואו לידי חימוץ (מהרי"ו):

ב. אין האשה שפה מורסן על בשרה אפילו יבש:

ג. אם שפשפו מורסן באווז לח ממים יש מי שאומר שהאווז אסור. הגה: והכי נהוג לענין איסור חמץ שהוא במשהו ויש ליזהר שלא להבהב העופות בקשין שמא יהיו שם חטים או דגן מחומץ ויתן טעם בעופות בשעת ההבהוב:

סימן תסו – אם הרוק ומי רגלים ודומיו מחמיצים, ובו ו' סעיפים

א. לא ילעוס אדם חטים ויתן על גבי מכתו מפני שהן מחמיצות שהרוק מחמיץ:

ב. הנותן שעורים לבהמתו ומצא בהם ריר צריך לבערם. הגה: אבל בסתם אין לחוש הואיל וכבר בטל (דברי עצמו). ויש מחמירין לבער כל הנותר מן הבהמה אף על פי שאין רואה עליו ריר (מרדכי ריש פרק אלו עוברין בשם הרוקח):

ג. שק מלא קמח שנתלחלח מזיעת החומה מותר ויש אוסרים:

❊ ❊ ❊

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י | עש"ו

גליון י"ט

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג ניסן [יום י"ט] משלשים יום קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ג' ניסן
יום י"ט משלשים יום קודם הפסח

<u>המשך סימן תסו – אם הרוק ומי רגלים ודומיו מחמיצים</u>

ד. נפלו מים על קמח או נתלחלח השק יאחז בידו כל המקום המלוחלח בשק עד שיריק כל הקמח שבשק ואם אי אפשר לעשות כן ירקד הקמח והשאר מותר ודוקא כל זמן שהוא מלוחלח אבל אם נתייבש הלחלוחית לא מהני ריקוד דמיפרך ומתערב עם השאר ואסור לאכלו בפסח אלא ירקדנו וישמרנו עד אחר הפסח ואם נתייבש בפסח אסור להשהותו:

ה. הטל מחמיץ וכן מי רגלים ומי הפה והחוטם והעין והאוזן (אבל דם) (רבינו ירוחם) וחלב וזיעת אדם אינו מחמיץ (טור):

ו. קמח שנפל עליו דלף אפילו כל היום אינו בא לידי חימוץ והוא שיהיה הדלף טורד בלי הפסק ויאפנו מיד לכשיפסיק ואם הוא מסופק אם הדלף טורד אם לאו אסור:

סימן תסז – דין חטים שנפל עליהם מים, ותבשיל שנמצא לתוכו חטה, ובו ט"ז סעיפים

א. דגן שנטבע בנהר או שנפל עליו מים כשם שאסור לאכלו כך אסור לקיימו אלא מוכרו לישראל ומודיעו כדי שיאכלנו קודם הפסח ואם מכרו לעכו"ם קודם הפסח מוכר מעט לכל אחד ואחד כדי שיכלה קודם הפסח שמא יחזור הנכרי וימכרנו לישראל:

ב. דגן זה שנטבע בנהר או שנפלו עליו מים אף על פי שלא נתבקע אסור דכיון דמינח נייחי אתי לידי חימוץ. הגה: ולכן יש ליזהר שלא יבואו מים או גשמים מזלפים על החטים כי אז אפילו לא נתבקעו אסורות ודגן שהיה מונח בעלייה וירדו גשמים דרך הגג בקצת המקומות ונתלחלחו אותן שנתלחלחו אסורות אבל שאר מקומות מותר להשהותן מכח ספק ספיקא שמא לא ירדו עליהם גשמים ואם תמצי לומר ירדו שמא לא נתחמצו אבל לאכלן בפסח אסור ולא מהני ספק ספיקא (אגור וכל בו):

ג. חטים שבאו בספינה אם הם יבשות וקשות ולא נשתנה מראיהן אחזוקי איסורא לא מחזקינן:

ד. שנה שרבו גשמים וירדו על ערימות שבשדות עד שהיו קצת מהשבלים שעל הערימות מעלים צמחים אין חוששין לסתם חטים של אותה שנה:

ה. דגן שבמחובר שנתייבש לגמרי ואינו צריך ליניקה כמאן דמנח בכדא דמי ומקבל חימוץ אם ירדו עליו גשמים:

ו. חטים שנמצאו בהם מבוקעות אותן שאין מבוקעות מותרות מפני שהדבר מצוי שבשעת גשמים עליונות הגדיש ותחתיתו מתחמץ ומתבקע ואין המים נוגעים באמצעיתו כלל:

ז. ישראל שיש לו בורות מלאים חטים וחושש שמא יש בקרקעית הבור ובקירותיו חטים מבוקעים מלחות הבור והארץ בביטול בעלמא סגי (ועיין לעיל סימן תל"ו סעיף א'):

ח. דבש של נכרי אין מחזיקין בו איסור ואוכלים אותו בפסח. הגה: מיהו יש מחמירין (מרדכי פרק כל שעה והגהות מיימוני פרק ד'). והמנהג במדינות אלו שלא לאכול דבש רק אותו שמביאים בחביות מן הכוורת שעושין ממנו משקה שקורין מע"ד. ותאנים יבשים וענבים יבשים שקורין רוזינו"י גדולים או קטנים תלוים במנהג המקומות כי יש מחמירין שלא לאכלן ויש מקילין ולכן נהגו במדינות אלו להחמיר שלא לאכול שום פירות יבשים אם לא שידוע שנתייבשו בדרך שאין לחוש לחמץ וצוקר אסור לאכלו ואפילו להשהותו אסור (תרומת הדשן סימן קי"ד). וביום טוב האחרון אוכלין פירות יבשים וצוק"ר קנדי"ל שאין בו חשש חימוץ (מהרי"ל). והמנהג במדינות אלו שלא לאכול כרכום שקורין זפרי"ן או נעגלי"ך (מהרי"ל). מיהו אינן אוסרין תערובתן וכן נראה לי:

ט. תבשיל שנתבשל ונמצאו בו שעורים או חטים אם נתבקעו ממש הרי כל התבשיל אסור ואם לא נתבקעו ממש התבשיל מותר. הגה: ואין המנהג כן אלא אוסרים הכל במשהו אפילו לא נתבקעו. ואותם חטים או שעורים שורפים אותם:

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

גליון כ'

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

ד ניסן [יום כ'] משלשים יום קודם הפסח

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ד' ניסן
יום כ' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תסז – דין חטים שנפל עליהם מים, ותבשיל שנמצא לתוכו חטה

י. תרנגולת מבושלת שנמצא בה בפסח חטה מבוקעת מותר למוכרה לנכרי שאינה נמכרת יותר ביוקר בשביל החטה שנמצאת בתוכה. הגה: ובמדינות אלו נוהגין לשרוף הכל (ועיין לעיל סימן תמ"ז סעיף ג'). ואם נמצאת ביום שמיני של פסח מותר להשהותה עד אחר הפסח:

יא. אם נמצאת חטה בקועה בעיסה או במצה אפויה יסיר ממנה כדי נטילת מקום והשאר מותר ויש מי שאוסר כל העיסה או אותה מצה וראוי לחוש לדבריו אם לא במקום הפסד מרובה או בשעת הדחק. הגה: וכן נוהגין תוך הפסח לאסור אותה מצה שנמצא בה החטה ומתירין את האחרות בין שנמצא בה אפויה או חיה ואמרינן כאן נמצאת כאן היתה ואם נמצאת בעיסה אוסרין כל העיסה ודוקא תוך הפסח אבל קודם הפסח אין אוסרין רק כדי נטילה והכי נהוג:

יב. אם מלגו (פירוש שהרתיחוהו במים להעביר הנוצה) תרנגולת ואחר כך מצאו במים גרעין חטה בקועה אסורה התרנגולת ואם נמצאת חטה בקועה או לחם חמץ בכלי של מים ואין בו כדי ליתן טעם שהמים צוננים ובישלו באותם מים תבשיל או לשו עיסה מותר ויש מי שאוסר אם הוא בתוך הפסח. הגה: ויש מי שמתיר אפילו במליגת תרנגולים משום דאמרינן שמא אחר כך נפלה לשם (תולדות אדם וחוה נתיב ה' מחלק ו' ומהרי"ב) ויש מי שאוסר בשאר בשר ומתיר בתרנגולת מכח ספק ספיקא (מרדכי פרק כל שעה) ולענין מנהג נראה לאסור בשאר בשר או בחטה שלימה אפילו בתרנגולת ודוקא אם נמלגו תרנגולים דהיינו שהיו המים חמין אבל אם היו צוננין ושרו שם התרנגולים אין לאסור מספיקא ובמקום דאיכא למימר שמא נתעכלה החטה בתרנגולת כגון שהיא שבורה (מהרי"ב) אפילו במליגה יש להתיר מכח ספק ספיקא מיהו אם נתערבו התערובות ויש הפסד מרובה ומניעת שמחת יום טוב יש להקל בכל זה בספיקת איסור דרבנן שהוא משהו ויש להתיר שאר תבשילין שיש בהן תערובת מאותו תבשיל של הבשר שנשרה במים או נמלג כך נראה לי:

יג. אם הגעילו יורה מחומצת בת יומא וירדו המים (המחומצים) לבור בתוך הפסח אסור לשתות מימיו בפסח בשביל שנתערבו:

יד. אם נמצאת חטה מבוקעת בתרנגולת קודם מליחה די בשטיפה ואם אחר מליחה די בקליפה ויש מחמירים לומר שמעמיק כל סביבותיה וחותך ומשליך ואם נמלחו עמה תרנגולות אחרות קולף את כולם. הגה: ויש מחמירים לאסור כל מה שנמלח ביחד אבל העיקר לאסור אותה חתיכה כולה שנמצא החטה עליה ולהתיר האחרות על ידי קליפה קצת ואם רוצה יוכל למכור הכל לנכרי כמו שנתבאר סימן תמ"ז סעיף א' אף על גב דאין נוהגין כן בשאר תערובות חמץ כן נראה לי:

טו. תרנגולת צלויה שנמצאת בה חטה מבוקעת בתוך הפסח חותך מקום פיעפועו לפי אומד הדעת ויש אוסרים את כולה לפי שכשמהפכים השפוד מתפשט הטעם בכל התרנגולת וכן יש מי שאוסר כל התרנגולות הצלויות עמה באותו שפוד הנוגעות זו בזו כי על ידי היפוך השפוד מתפשט מזו לזו:

טז. חטה או שעורה שנמצאת בזפק העוף לאחר שהבהבו אותו העוף מותר והחטה והשעורה צריך לשורפם דלא חשיבי כמעוכלים:

סימן תסח – שלא לעשות מלאכה בערב פסח אחר חצות, ובו י' סעיפים

א. העושה מלאכה בערב פסח מחצות ולמעלה משמתין אותו ואפילו לעשות בחנם אסור ויש מי שאוסר אפילו על ידי נכרי ויש מי שמתיר (וכן הוא המנהג):

ב. במה דברים אמורים כשעושה מלאכה להשתכר (או בחנם והוא מלאכה גמורה לתפור בגדים ממש) (בית יוסף) אבל מתקן הוא כליו ליום טוב וכן מי שכותב ספרים לעצמו דרך לימודו מותר:

❊ ❊ ❊

עמ"י

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון כ"א

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ה ניסן
[יום כ"א]
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ה' ניסן
יום כ"א משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תסח – שלא לעשות מלאכה בערב פסח אחר חצות

ג. קודם חצות מקום שנהגו לעשות מלאכה עושים מקום שנהגו שלא לעשות אין עושין. הגה: ולדידן מקום שנהגו שלא לעשות (מהרי"ו). ודוקא מלאכות גמורות אבל שאר מלאכות אפילו מנהג ליכא (מהרי"ב):

ד. ההולך ממקום שעושים למקום שאין עושים לא יעשה בישוב מפני המחלוקת אבל עושה הוא במדבר וההולך ממקום שאין עושים למקום שעושים לא יעשה ונותנים עליו חומרי מקום שיצא משם וחומרי מקום שהלך לשם ואף על פי כן לא יתראה בפניהם שהוא בטל מפני איסור לעולם אל ישנה אדם מפני המחלוקת: וכן מי שדעתו לחזור למקומו נוהג כאנשי מקומו בין להקל בין להחמיר והוא שלא יתראה בפני אנשי המקום שהוא בו מפני המחלוקת:

ה. אפילו במקום שנהגו לעשות לא יתחיל בתחלה מלאכה בארבע עשר אף על פי שהוא יכול לגומרה קודם חצות אלא שלשה אומניות בלבד הם שמתחילים בהם במקום שנהגו לעשות ועושין עד חצות ואלו הם החייטים והספרים והכובסים אבל שאר אומניות אם התחיל בהם קודם ארבעה עשר הוא שיגמור עד חצות. הגה: ויש מקילין לומר ששלשה אומניות הנזכרים מתחילין ועושין עד חצות אפילו במקום שנהגו שלא לעשות ואם התחיל מבעוד יום בשאר אומניות והוא לצורך המועד עושין עד חצות והכי נהוג (טור בשם הרא"ש):

ו. מושיבין שובכין לתרנגולים בארבעה עשר דהיינו לתקן מקום שיעמדו התרנגולים והתרנגולות:

ז. תרנגולת שישבה על הביצים שלשה ימים או יותר ומתה מושיבין אחרת תחתיה כדי שלא יפסידו הביצים:

ח. גורפין (פירוש מוציאין במגרפה והוא כלי מיוחד לכך) זבל מתחת רגלי בהמה:

ט. הזבל שבחצר לא יוציאנו אלא יסלקנו לצדדים ואם נתרבה בחצר יוציאנו לאשפה:

י. מוליכים ומביאים כלים מבית האומן כל היום אף על פי שאינם לצורך המועד. הגה: ונהגו שלא להקיז דם בשום ערב יום טוב ואין לשנות (כל בו בשם מהרי"ו):

סימן תסט – שלא ליחד בשר לפסח, ובו סעיף אחד

א. אסור לומר על שום בהמה בין חיה בין שחוטה בשר זה לפסח לפי שנראה שהקדישו מחיים לקרבן פסח ונמצא אוכל קדשים בחוץ אלא יאמר בשר זה ליום טוב. הגה: וגדי מקולס (פירוש שלם על ראשו ועל כרעיו ועל קרבו) אף על פי שלא פירש ואמר בשר זה לפסח אסור לעשותו (טור) כדלקמן ריש סימן תע"ו. אבל מותר לומר חטים אלו לפסח:

סימן תע – שהבכורות מתענין בערב פסח, ובו ג' סעיפים

א. הבכורות מתענין בערב פסח בין בכור מאב בין בכור מאם ויש מי שאומר שאפילו נקבה בכורה מתענה (ואין המנהג כן) (מהרי"ל):

ב. אם חל ערב פסח בשבת יש אומרים שמתענים הבכורות ביום ה' ויש אומרים שאינם מתענים כלל. הגה: אבל יש לנהוג כסברא הראשונה ונוהגין כשהאב בכור האם מתענה תחת בנה הבכור כשעדיין קטן ואם אין האב בכור הוא מתענה בעד בנו עד שיגדל:

ג. האיסטניס מתענה בערב פסח כדי שיאכל מצה לתיאבון:

סימן תעא – בערב פסח אחר שעה עשירית אסור לאכול פת, ובו ג' סעיפים

א. אסור לאכול פת משעה עשירית ולמעלה כדי שיאכל מצה לתיאבון אבל אוכל מעט פירות או ירקות אבל לא ימלא כריסו מהם (ואם הוא איסטניס שאפילו אוכל מעט מזיק לו באכילתו הכל אסור) (רבינו ירוחם). ויין מעט לא ישתה משום דמיסעד סעיד אבל אם רצה לשתות יין הרבה שותה מפני שכשהוא שותה הרבה גורר תאות המאכל:

❋ ❋ ❋

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" — ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו יוסף קארו

עש"ו

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

רבינו משה איסרליש

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון כ"ב

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ו ניסן
[יום כ"ב]
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ו' ניסן
יום כ"ב משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תעא – בערב פסח אחר שעה עשירית אסור לאכול פת

ב. וקודם שעה עשירית מותר לאכול מצה עשירה. הגה: אבל מצה שיוצאין בה בלילה אסורים לאכול כל יום ארבעה עשר (ר"ן פרק אלו עוברין בשם הרמב"ם והמגיד פרק ו'). וקטן שאינו יודע מה שמספרים בלילה מיציאת מצרים מותר להאכילו (תרומת הדשן סימן ז'). ויש נוהגין שלא לאכול חזרת בערב פסח כדי לאכול מרור לתיאבון (תולדות אדם וחוה נתיב ה' חלק ג') וכן ביום ראשון של פסח כדי לאכלו בליל שני לתיאבון וכן נוהגין קצת למעט באכילת מצה ביום ראשון מהאי טעמא (כל בו). ויש מחמירין עוד שלא לאכול פירות כדי לאכול החרוסת לתיאבון ואין לחוש למנהג ההוא ויש מחמירין שלא לפרר או לשבור המצות בערב פסח שלא לבוא לאכול מהם (מהרי"ו) ואין לחוש גם לזה. מצה שנאפה כתקנה ואחר כך נתפררה ונילושה ביין ושמן אינה נקראת מצה עשירה ואסורה לאכלה בערב פסח (מהרי"ו):

ג. אם התחיל לאכול קודם שעה עשירית ומשכה סעודתו עד הלילה דינו כמו בשבתות ושאר ימים טובים שנתבאר סימן רע"א סעיף ו'. (ומצוה לרחוץ ולגלח בערב יום טוב וללבוש בגדים נאים כמו בשבת ועיין לעיל סימן ר"ס ורס"ב):

סימן תעב – דיני הסיבה וארבע כוסות, ובו ט"ז סעיפים

א. יהיה שלחנו ערוך מבעוד יום כדי לאכול מיד כשתחשך ואף אם הוא בבית המדרש יקום מפני שמצוה למהר ולאכול בשביל התינוקות שלא ישנו אבל לא יאמר קידוש עד שתחשך:

ב. יסדר שלחנו יפה בכלים נאים כפי כחו ויכין מקום מושבו שישב בהסיבה דרך חירות. הגה: ואפילו עני שאין לו כרים ישב על הספסל (מרדכי ריש פרק ערבי פסחים):

ג. כשהוא מיסב לא יטה על גבו ולא על פניו ולא על ימינו אלא על שמאלו (ואין חילוק בין אטר לאחר) (טור בשם רש"י ותרומת הדשן סימן קל"ו):

ד. אשה אינה צריכה הסיבה אלא אם כן היא חשובה. הגה: וכל הנשים שלנו מיקרי חשובות (מרדכי ריש פרק ערבי פסחים ורבינו ירוחם) אך לא נהגו להסב כי סמכו על ראבי"ה דכתב דבזמן הזה אין להסב (דברי עצמו):

ה. בן אצל אביו צריך הסיבה אפילו הוא רבו מובהק תלמיד לפני רבו אינו צריך הסיבה אפילו אינו רבו מובהק אלא אם כן יתן לו רבו רשות ותלמיד חכם מופלג בדורו אף על פי שלא למד ממנו כלום חשוב כרבו ואינו צריך הסיבה (ודוקא כשאוכלין על שלחן אחד אבל אם אוכל על שלחן בפני עצמו צריך להסב):

ו. השמש צריך הסיבה:

ז. כל מי שצריך הסיבה אם אכל או שתה בלא הסיבה לא יצא וצריך לחזור לאכול ולשתות בהסיבה. הגה: ויש אומרים דבזמן הזה דאין דרך להסב כדאי הוא ראבי"ה לסמוך עליו שבדיעבד יצא בלא הסיבה (אגודה פרק ערבי פסחים). ונראה לי אם לא שתה כוס שלישי או רביעי בהסיבה אין לחזור ולשתות בהסיבה דיש בו חשש שנראה כמוסיף על הכוסות אבל בשני כוסות ראשונות יחזור וישתה בלא ברכה (מנהגים) וכן באכילת מצה ולכתחלה יסב כל הסעודה (מהרי"ב):

ח. צריך לשתות ארבע כוסות על הסדר ואם שתאן זה אחר זה שלא כסדר לא יצא:

ט. שיעור הכוס רביעית לאחר שימזגנו (אם רוצה למזגו) וישתה כולו או רובו ואם יש בו הרבה רביעיות שותין ממנו כל כך בני אדם כמנין רביעיות שבו ויש אומרים שצריך לשתות רוב הכוס אפילו מחזיק כמה רביעיות (וצריך לשתות השיעור שלא בהפסק גדול בנתיים) (בית יוסף בשם רוקח):

י. מי שאינו שותה יין מפני שמזיקו או שונאו צריך לדחוק עצמו ולשתות לקיים מצות ארבע כוסות:

יא. מצוה לחזור אחר יין אדום (אם אין הלבן משובח ממנו) (טור):

❊ ❊ ❊

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם. כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וְיִהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים **[ו' ניסן], יום כ"ב משלשים יום קודם הפסח** זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שלא יחטא כל השנה

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י | עש"ו

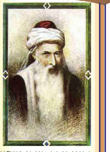
רבינו יוסף קארו
רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה'א שלי"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

גליון כ"ג

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

ז ניסן
[יום כ"ג]
משלשים יום
קודם הפסח

רבינו משה איסרליש
רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה'א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
הֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ז' ניסן
יום כ"ג משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תעב – דיני הסיבה וארבע כוסות

יב. יוצאים ביין מבושל ובקונדיטון:

יג. אפילו עני המתפרנס מן הצדקה ימכור מלבושו או ילוה או ישכיר עצמו בשביל יין לד' כוסות:

יד. גם הנשים חייבות בארבע כוסות ובכל מצות הנוהגות באותו לילה:

טו. תינוקות שהגיעו לחינוך מצוה ליתן לכל אחד כוסו לפניו. הגה: ואין ליקח כוס שפיו צר כעין קרו"ג גלא"ז מפני שלא יוכל לשתות רביעית כאחד (מהרי"ב). ובכוס של ברכת המזון בלאו הכי אין לוקחין אותו ועיין לעיל סימן קפ"ג סעיף ד' בהג"ה וכן הכוס של קידוש ועיין לעיל סימן רע"א סעיף י' (בית יוסף):

טז. מצוה לחלק לתינוקות קליות ואגוזים כדי שיראו שינוי וישאלו:

סימן תעג – דיני כוס ראשון, וסדר הפסח עד כוס השני, ובו ז' סעיפים

א. מוזגין לו כוס ראשון ומקדש עליו ומברך שהחיינו ואם חל בשבת אומר ויכלו ואם חל במוצאי שבת אומר יקנה"ז ואם שכח להבדיל ולא נזכר עד שהתחיל ההגדה ישלים ההגדה עד גאל ישראל ואחר כך יבדיל. הגה: ואין ליטול ידיו כלל קודם קידוש (רבינו ירוחם והרא"ש בתשובה ומרדכי פרק ערבי פסחים). ואם אין ידיו נקיות יטול מעט אבל אין לברך על הנטילה ובעל הבית לא ימזוג בעצמו רק אחר ימזוג לו דרך חירות (מהרי"ב):

ב. שותה בהסיבה ואינו מברך אחריו:

ג. אם ירצה לשתות כמה כוסות הרשות בידו ומכל מקום ראוי ליזהר שלא לשתות בין ראשון לשני אם לא לצורך גדול כדי שלא ישתכר וימנע מלעשות הסדר וקריאת ההגדה:

ד. מביאין לפני בעל הבית קערה שיש בה שלש מצות ומרור וחרוסת וכרפס או ירק אחר (וחומץ או מי מלח) ושני תבשילין אחד זכר לפסח ואחד זכר לחגיגה ונהגו בבשר וביצה. הגה: ויסדר הקערה לפניו בענין שאינו צריך לעבור על המצות דהיינו הכרפס יהא למעלה מן הכל והחומץ סמוך לו יותר מן המצה והמצות מן המרור והחרוסת והם יהיו יותר קרובים אליו מן הבשר והביצה (מהרי"ל). והבשר נהגו שיהיה זרוע ונהגו שהבשר יהיה צלי על הגחלים והביצה תהיה מבושלת (והוא הדין צלויה וכן נוהגין בעירנו):

ה. אלו ירקות שיוצא בהם ידי חובתו חזרת עולשין תמכא חרחבינא (פירוש מיני עשבים מרים) מרור ויוצאים בעלין שלהן ובקלחן אבל לא בשורש אלא שבעלין אין יוצאים אלא אם כן הם לחים ובקלחים יוצאים בין לחים בין יבשים אבל לא כבושים ולא שלוקים ולא מבושלים וכולם מצטרפים לכזית שהוא השיעור שלהם ועיקר המצוה בחזרת ואם אין לו חזרת יחזור אחר ראשון ראשון כפי הסדר שהם שנויים. הגה: ואם אין לו אחד מאלו הירקות יקח לענה או שאר ירק מר (אגור). וחרוסת יעשה עב זכר לטיט ואחר כך נותנין בו מעט חומץ או יין אדום זכר לדם (טור). ועושין החרוסת מפירות שנמשלו בהם ישראל (תוספות פרק ערבי פסחים) כגון תפוחים תאנים אגוזים רימונים שקדים ונותנין עליו תבלין כגון קנמון וזנגביל הדומים לתבן שהיו מגבלין בו הטיט (טור):

ו. נוטל ידיו לצורך טבול ראשון ולא יברך על הנטילה ויקח מהכרפס פחות מכזית ומטבילו בחומץ ומברך בורא פרי האדמה ואוכל ואינו מברך אחריו ויקח מצה האמצעית ויבצענה לשתים ויתן חציה לאחד מהמסובין לשומרה לאפיקומן ונותנים אותה תחת המפה וחציה השני ישים בין שתי השלימות ויגביה הקערה שיש בה המצות ויאמר הא לחמא עניא עד מה נשתנה. הגה: ויאמר בלשון שמבינים הנשים והקטנים או יפרש להם הענין וכן עשה ר"י מלונדרי כל ההגדה בלשון לע"ז כדי שיבינו הנשים והקטנים (כל בו ומהרי"ל). ואז יצוה להסירם מעל השלחן ולהניחם בסוף השלחן כאילו כבר אכלו כדי שיראו התינוקות וישאלו:

❊ ❊ ❊

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

הִנֵּה מוּבָא כָּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עַמּוּד אֶחָד לַיּוֹם. כָּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וְיִהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים **[ז' ניסן], יום כ"ג משלשים יום קודם הפסח** זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שלא יחטא כל השנה

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ח' ניסן
יום כ"ד משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תעג – דיני כוס ראשון, וסדר הפסח עד כוס השני

ז. מוזגין לו מיד כוס שני כדי שישאלו התינוקות למה שותים כוס שני קודם סעודה ואם אין חכמה בבן אביו מלמדו אם אין לו בן אשתו שואלתו ואם לאו הוא שואל את עצמו ואפילו תלמידי חכמים שואלים זה לזה מה נשתנה וכו' (וכשהבן או האשה שואלת אין צריך לומר מה נשתנה אלא מתחיל עבדים) (מהרי"ל). וכשמתחיל עבדים היינו לפרעה מחזיר הקערה שבה המצות לפניו וקורא כל ההגדה וכשיגיע למצה זו צריך להגביה להראותה למסובין שתחבב המצוה עליהם (ויש להגביה מצה הפרוסה שהיא כלחם עוני) (מהרי"ו) וכן כשיגיע למרור זה וכשיגיע ללפיכך מגביה כל אחד כוסו בידו עד שחותם גאל ישראל. הגה: ונוהגין לזרוק מעט מן הכוס באצבעו (דברי עצמו) כשמגיע לדם ואש ותמרות עשן וכן כשמזכיר המכות דצ"ך עד"ש באח"ב בכלל ובפרט הכל ט"ז פעמים (מהרי"ל). ויהיה הפת מגולה בשעה שאומר ההגדה עד לפיכך שאוחז הכוס בידו ואז יכסה הפת (אגור ובית יוסף):

סימן תעד – על כוס ב' אין מברכין, ובו סעיף אחד

א. שותה כוס שני ואין מברך עליו לא ברכה ראשונה ולא ברכה אחרונה שאין מברכין בורא פרי הגפן כי אם על כוס של קידוש ועל כוס של ברכת המזון ואין מברכין על הגפן כי אם אחר כוס רביעי. הגה: והמנהג בין האשכנזים לברך ברכה ראשונה על כל כוס וכוס אבל ברכה אחרונה אין מברכין רק אחר האחרון לבד וכן דעת רוב הגאונים:

סימן תעה – יתר דיני הסדר, ובו ז' סעיפים

א. יטול ידיו ויברך על נטילת ידים ויקח המצות כסדר שהניחם הפרוסה בין שתי השלימות ויאחזם בידו ויברך המוציא ועל אכילת מצה ואחר כך יבצע מהשלימה העליונה ומהפרוסה משתיהן ביחד ויטבלם במלח. הגה: ואין המנהג לטבל במלח בלילה ראשונה דפת נקי אין צריך מלח. ויאכלם בהסיבה ביחד כזית מכל אחד ואם אינו יכול לאכול כשני זיתים ביחד יאכל של המוציא תחלה ואחר כך של אכילת מצה ואחר כך יקח כזית מרור וישקענו כולו בחרוסת ולא ישהנו בתוכו שלא יתבטל טעם מרירתו ומטעם זה צריך לנער החרוסת מעליו ויברך על אכילת מרור ויאכלנו בלא הסיבה ואחר כך נוטל מצה שלישית ובוצע ממנה וכורכה עם המרור וטובלה בחרוסת. הגה: ויש אומרים דאין לטובלו וכן הוא במנהגים וכן ראיתי נוהגין. ואומר זכר למקדש כהלל ואוכלן ביחד בהסיבה ומשבירך על אכילת מצה לא יסיח בדבר שאינו מענין הסעודה עד שיאכל כריכה זו כדי שתעלה ברכת אכילת מצה וברכת אכילת מרור גם לכריכה זו:

ב. אם אין לו ירקות לטיבול ראשון אלא מרור יברך עליו בטיבול ראשון בורא פרי האדמה ועל אכילת מרור ובטיבול השני יטבלנו בחרוסת ויאכלנו בלא ברכה:

ג. בלע מצה יצא אבל אם בלע מרור לא יצא דטעם מרור בעינן וליכא ואפילו אם בלע מצה ומרור כאחד ידי מצה יצא ידי מרור לא יצא ואם כרכם בסיב ובלעו אף ידי מצה לא יצא לפי שאין דרך אכילה בכך:

ד. אכל מצה בלא כוונה כגון שאנסוהו נכרים או לסטים לאכול יצא ידי חובתו כיון שהוא יודע שהלילה פסח ושהוא חייב באכילת מצה אבל אם היה סבור שהוא חול או שאין זו מצה לא יצא:

ה. אכל כזית מצה והוא נכפה בעת שטותו ואחר כך נתרפא חייב לאכול אחר שנתרפא לפי שאותה אכילה היתה בשעה שהיה פטור מכל המצות:

ו. אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית יצא ובלבד שלא ישהה בין אכילה לחברתה יותר מכדי אכילת פרס (ועיין לקמן סימן תרי"ב סעיף ג'):

❊ ❊ ❊

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל או"ח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
הזהיר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י

עש"ו

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

גליון כ"ה

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ט ניסן [יום כ"ה] משלשים יום קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ט' ניסן
יום כ"ה משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תעה – יתר דיני הסדר

ז. **אין חיוב אכילת מצה אלא בלילה הראשון בלבד.** הגה: ונהגו לעשות שלש מצות של סדר מעשרון זכר ללחמי תודה ועושים בהם סימן לידע איזה ראשונה או שניה או שלישית ומניחים הראשונה עליונה והשניה באמצע והשלישית בתחתונה לכריכה ואם שינה לא עיכב (טור בשם הרא"ש). ואופין אותם גם כן כסדר (כל בו ואבודרהם) ואם נשברה אחת מהן לוקחין אותה לשניה דבלאו הכי פורסין אותה (אגור). **ואף בלילה הראשון יוצא בכזית** (ושיעור כזית עיין לקמן סימן תפ"ו):

סימן תעו – מנהג אכילת צלי בליל פסח, ובו ב' סעיפים

א. **מקום שנהגו לאכול צלי בלילי פסחים אוכלים מקום שנהגו שלא לאכול אין אוכלין גזירה שמא יאמרו בשר פסח הוא ובכל מקום אסור לאכול שה צלוי כולו כאחד בלילה זה מפני שנראה כאוכל קדשים בחוץ ואם היה מחותך או שחסר ממנו אבר או שלק בו אבר והוא מחובר הרי זה מותר במקום שנהגו.** הגה: ולא יאכל ולא ישתה הרבה יותר מדאי שלא יאכל האפיקומן על אכילה גסה או ישתכר וישן מיד (מהרי"ל):

ב. **אפילו בשר עגל ועוף כל דבר שטעון שחיטה אסור לאכול צלי במקום שנהגו שלא לאכול צלי.** הגה: נוהגים בקצת מקומות לאכול בסעודה ביצים זכר לאבילות ונראה לי הטעם משום שליל תשעה באב נקבע בליל פסח ועוד זכר לחורבן שהיו מקריבין קרבן פסח ויש נוהגין שלא לאכול שום טבול בלילה רק ב' טיבולים שעושים בסדר (מהרי"ל):

סימן תעז – דיני אכילת האפיקומן, ובו ב' סעיפים

א. **לאחר גמר כל הסעודה אוכלים ממצה השמורה תחת המפה כזית כל אחד זכר לפסח הנאכל על השובע ויאכלנו בהסיבה ולא יברך עליו ויהא זהיר לאכלו קודם חצות** (ויקדים עצמו שגם ההלל יקרא קודם חצות) (ר"ן פרק ערבי פסחים וסוף פרק ב' דמגילה):

ב. **אם שכח ולא אכל אפיקומן ולא נזכר עד שנטל ידיו או שאמר הב לך ונברך אוכל אפיקומן בלא ברכת המוציא ואם לא נזכר עד שבירך ברכת המזון אם נזכר קודם שבירך בורא פרי הגפן יטול ידיו ויברך המוציא ויאכל האפיקומן** (ויחזור ויברך ברכת המזון ויברך בורא פרי הגפן וישתה הכוס) (בית יוסף) **ואם לא נזכר עד אחר שבירך בורא פרי הגפן לא יאכל האפיקומן ויסמוך על מצה שאכל בתוך הסעודה שכולן שמורות הן משעת לישה אבל במקום שנהגו לעשות שימור למצת מצוה משעת קצירה אפילו לא נזכר עד אחר ההלל יטול ידיו ויברך המוציא ויאכל האפיקומן.** הגה: ויחזור ויברך על הכוס ואין לחוש במה שמוסיף על הכוסות (תשובת הרא"ש כלל כ"ד). ואם נאבד האפיקומן יאכל כזית אחד ממצה שמורה אחרת (רוקח):

סימן תעח – שלא לאכול אחר אכילת האפיקומן, ובו ב' סעיפים

א. **אחר אפיקומן אין לאכול שום דבר.** הגה: ולא יאכלנו בשני מקומות דלא עדיף מאילו הפסיק בשינה דאסור לאכלו משום דהוי כשני מקומות (טור):

ב. **מי שישן בתוך הסעודה והקיץ אינו חוזר לאכול. בני חבורה שישנו מקצתן בתוך הסעודה חוזרים ואוכלים נרדמו כלם ונעורו לא יאכלו נתנמנמו כלם יאכלו.** הגה: וכל זה אינו אלא שישנו לאחר שהתחילו לאכול האפיקומן אבל שינה קודם לזה לא הוי הפסק (טור ורבינו ירוחם):

סימן תעט – ברכת המזון על כוס שלישי, ובו סעיף אחד

א. **אחר כך מוזגין לו כוס שלישי ומברך עליו ברכת המזון ובורא פרי הגפן ושותהו בהסיבה ולא יברך אחריו ולא ישתה יין בינו לכוס רביעי.** הגה: מיהו מכוס שלישי יכול לשתות כמה פעמים והכל מחשב שתייה אחת אף על גב דהפסיק בינתים (מהרי"ל ומהר"י ותשב"ץ). **מצוה לחזור אחר זימון.** הגה: והגדול שבהן אומר הודו ואנא והאחרים עונין אחריו (כל בו). והגדול יכול ליתן לקטן רשות (מהרי"ל). ויכול לצרף לזימון לענין הלל אף על גב שלא אכל עמהם ונהגו שבעל הבית מברך ברכת המזון בליל פסח שנאמר טוב עין הוא יבורך והוא מיקרי טוב עין שאמר כל דכפין ייתי ויכול וכו':

❊ ❊ ❊

כל הזהיר ממשהו חמץ בפסח

הִנֵּה מוּבָא כַּאן סֵפֶר שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת פֶּסַח מְחוּלָּק לִשְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הַפֶּסַח. עָמוּד אֶחָד לַיּוֹם. כַּךְ יִגְמוֹר כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח קֹדֶם חַג הַפֶּסַח. וִיהְיֶה מֻבְטָח שֶׁלֹּא יֶחֱטָא כָּל הַשָּׁנָה. נָא לְפַרְסֵם בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְשִׂמְחוֹת. וּלְכָל הַחֲבֵרִים וִידִידִים. לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים לִהְיוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא" עַל יְדֵי לִימּוּד "הֲלָכָה" בְּכָל יוֹם. שֶׁהוּא "תּוֹרָה לִשְׁמָהּ"!

וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים [ט' ניסן], יום כ"ה משלשים יום קודם הפסח זוֹכֶה לְבָנִים צַדִּיקִים!

מובטח לו שלא יחטא כל השנה

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

גליון כ"ו

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

י ניסן
[יום כ"ו]
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ו' ניסן
יום כ"ו משלשים יום קודם הפסח

סימן תפ – סדר כוס רביעי, ובו סעיף אחד

א. מתחיל לא לנו וגומר עליו את ההלל ואינו אומר יהללוך אלא אומר אחר גמר ההלל הלל הגדול שהוא מהודו לה' עד על נהרות בבל שהם כ"ו כי לעולם חסדו ואחר כך אומר נשמת כל חי וישתבח עד מעולם ועד עולם אתה אל ואז יאמר יהללוך עד מלך מהולל בתשבחות ושותהו בהסיבה בלא ברכה תחלה (וככבר נתבאר לעיל סימן תע"ד דאנו נוהגין לברך) ומברך אחריו על הגפן ואם שותהו בלא הסיבה צריך לשתות פעם אחרת בהסיבה (ועיין לעיל סימן תע"ב סעיף ז') ומברך לפניו בורא פרי הגפן לפי שהסיח דעתו מלשתות עוד. הגה: ויש אומרים שיש לומר שפוך חמתך וכו' קודם לא לנו (ר"ן פרק ערבי פסחים) ולפתוח הפתח כדי לזכור שהוא ליל שמורים ובזכות אמונה זו יבא משיח וישפוך חמתו על העכו"ם (מהרי"ב) וכן נוהגים ויכול לגמור הלל אף שלא במקום סעודה (רמב"ם והמגיד פרק ח'):

סימן תפא – שלא לשתות אחר ארבע כוסות, ובו ב' סעיפים

א. אחר ארבע כוסות אינו רשאי לשתות יין אלא מים. הגה: וכל המשקים דינן כיין (בית יוסף). ומי שהוא איסטניס או תאב הרבה לשתות יכול לשתות כוס חמישי ויאמר עליו הלל הגדול (מרדכי):

ב. חייב אדם לעסוק בהלכות הפסח וביציאת מצרים ולספר בניסים ובנפלאות שעשה הקדוש ברוך הוא לאבותינו עד שתחטפנו שינה. הגה: וכל דין ליל ראשון יש גם כן בליל שני (אגור). ונוהגים שלא לקרות על מטתו רק פרשת שמע ולא שאר דברים שקורין בשאר לילות כדי להגן כי ליל שמורים הוא מן המזיקין:

סימן תפב – מי שאין לו מצה שמורה, ובו סעיף אחד

א. מי שאין לו מצה משומרת אלא כזית מברך על אכילת מרור ואוכל וכשגומר סעודתו ממצה שאינה משומרת מברך על אכילת מצה ואוכל אותו כזית ואינו טועם אחריו כלום. הגה: ומי שאין לו ב' הלילות רק ג' מצות יברך ליל ראשון המוציא ועל אכילת מצה וכן הכריכה הכל מן הפרוסה ושתי השלימות לליל ב' (אבודרהם בשם אבן ירחי):

סימן תפג – דין מי שאין לו יין, ובו סעיף אחד

א. מי שאין לו יין בליל פסח מקדש על הפת שמברך המוציא ובוצע ומניח ידיו עליו עד שגומר הקידוש ומברך על אכילת מצה ואוכל ואחר כך אוכל שאר ירקות ומסלק השלחן ואומר מה נשתנה וכל ההגדה עד גאל ישראל ומברך על המרור ואוכל ואחר כך כורך מצה ומרור ואוכל. הגה: בלא ברכה. ובמקומות שנוהגים לשתות משקה הנעשה מדבש שקורין מע"ד יכול ליקח אותו משקה לארבע כוסות אם אין לו יין (מהרי"ל). ויש אומרים שאין עושין קידוש על שאר משקין כמו שנתבאר לעיל סימן ער"ב סעיף ט'. ולי נראה דלענין ד' כוסות יש לסמוך אמאן דאמר דמקדשין על שאר משקין אם הוא חמר מדינה כמו שנתבאר לעיל סימן ער"ב:

סימן תפד – דין מי שרוצה לעשות הסדר בהרבה בתים, ובו סעיף אחד

א. מאן דבעי לברוכי בתרי או בתלתא בתי מברך ברישא בביתיה ואכיל כל מאי דצריך ומברך ברכת המזון והדר מברך לכל חד וחד בביתיה ושתי אינהו ושתו אינהו כסא דקידושא ודאגדתא ואכלי ירקי ואכלו ירקי ומצה ואיהו לא אכיל ושתי בהדייהו ושביק להו למגמר סעודתייהו ומברכי אינהו ברכת המזון ואי לא ידעי יקרא מלה במלה והדר אזיל לביתא אחרינא ועביד הכי והדר אזיל לביתיה וגמר הלילא ושתו כסא ושתי כסא דהלילא ואי בעי לאקדומי להנך בתי ברישא בריך להו ולא אכיל ולא טעים והדר אזיל לביתיה ומקדש ואם ירצה יגמור הכל בביתו ואחר כך ילך ואחר כך ילך לקדש בבתים האחרים ולא יאכל וישתה עמהם:

❊ ❊ ❊

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"א ניסן
יום כ"ז משלשים יום קודם הפסח

סימן תפה – דין מי שנשבע שלא לאכול מצה, ובו סעיף אחד

א. אמר שבועה שלא אוכל מצה סתם אסור לאכול מצה בליל פסח אמר שבועה שלא אוכל מצה בליל פסח לוקה ואוכל מצה בליל פסח:

סימן תפו – שיעור כזית, ובו סעיף אחד

א. שיעור כזית יש אומרים דהוי כחצי ביצה. הגה: ויאכלנו ביחד ולא מעט מעט ובירקות צריך למעך חלל האויר שבין הירק ולשער שיעור הכזית בירקות עצמן ולא באויר שביניהם:

סימן תפז – סדר תפלת ערבית של פסח, ובו ד' סעיפים

א. ערבית ושחרית ומנחה אומר ג' ראשונות וג' אחרונות שלש ראשונות ושלש אחרונות וקדושת היום באמצע אתה בחרתנו וכו' ותתן לנו ה' אלהינו את יום חג המצות הזה את יום טוב מקרא קדש הזה (ועיין לקמן סימן ת"צ סעיף ג') זמן חירותינו יעלה ויבא והשיאנו וחותם מקדש ישראל והזמנים ואם אמר מקדש השבת וחזר בו תוך כדי דיבור יצא אחרי שהוא יודע שהוא יום טוב ואם חל בשבת אומר את יום המנוח הזה ואת יום חג המצות הזה וחותם מקדש השבת וישראל והזמנים ואין אומרים ברכה מעין שבע:

ב. אין שליח צבור מקדש בבית הכנסת:

ג. שכח לומר אתה בחרתנו ואמר יעלה ויבא יצא. הגה: ואפילו היה שבת אם הזכיר ביעלה ויבא יצא (בית יוסף בשם אורחות חיים). ואם אמר אתה בחרתנו והזכיר בו שבת אפילו הכי צריך לחזור ולהזכירו ביעלה ויבא (תשובת מהרי"ל) מיהו אם לא הזכירו ביעלה ויבא אין צריך לחזור (בית יוסף). ושליח ציבור ששכח להזכיר של יום טוב בשחרית עיין לעיל סימן קכ"ו:

ד. בליל ראשון של פסח גומרין ההלל בצבור בנעימה בברכה תחלה וסוף וכן בליל שני של שני ימים טובים של גליות. הגה: וכל זה אין אנו נוהגים כן כי אין אנו אומרים בלילה בבית הכנסת ההלל כלל:

סימן תפח – סדר תפלת שחרית של פסח, ובו ג' סעיפים

א. שחרית נכנסים לבית הכנסת וקורים הזמירות של שבת ומתפללין תפלת שחרית וגומרין ההלל (ומברכין לקרות ההלל). ואין מפסיקין בו אלא כדרך שאמרו בקריאת שמע באמצע הפרק שואל בשלום אביו או רבו ומשיב שלום לאדם נכבד שנתן לו שלום ובין הפרקים שואל בשלום אדם נכבד ומשיב שלום לכל אדם. הגה: (ודוקא בב' ימים הראשונים שגומרים בהם ההלל דינא הכי לענין הפסקה אבל בימים שאין גומרין עיין לעיל סימן תכ"ב סעיף ד'). ואם פסק באמצע ושהה אפילו כדי לגמור את כולו אינו צריך לחזור אלא למקום שפסק:

ב. בהלל אפילו עשרה קורין כאחד:

ג. מוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה גברי (ואם מוסיפין ביום טוב עיין לעיל ריש סימן רפ"ב) בפרשת בא מן משכו עד מארץ מצרים על צבאותם ומפטיר קורא בשני בפרשת פינחס ובחודש הראשון ומפטיר ביהושע בעת ההיא ומתפללין תפלת מוסף ואין מזכירין גשם מכאן ואילך (ועיין לעיל סימן קי"ד סעיף ג') וכן פוסקים משם ואילך מלשאול בברכת השנים. הגה: ונוהגין לומר בכל יום טוב בתפלת מוסף פסוקי מוסף היום אחר שאמר על ידי משה עבדך כאמור:

סימן תפט – סדר תפלת ליל שני של פסח, וספירת העומר, ובו י' סעיפים

א. בליל שני אחר תפלת ערבית מתחילין לספור העומר ואם שכח לספור בתחלת הלילה הולך וסופר כל הלילה ומצוה על כל אחד לספור לעצמו וצריך לספור מעומד ולברך תחלה וסופר הימים והשבועות כיצד ביום הראשון אומר היום יום אחד (בעומר) עד שמגיע לשבעה ימים ואז יאמר היום שבעה ימים שהם שבוע אחד (בעומר) וביום שמיני יאמר היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד (בעומר) וכן עד שיגיע לארבעה עשר יאמר היום ארבעה עשר ימים שהם שני שבועות (בעומר) ועל דרך זה מונה והולך עד מ"ט יום:

עמ"י

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א בעל מחבר ספר "שולחן ערוך" נפטר בעיה"ק צפת תובב"א י"ג ניסן שנת השל"ה לפ"ג ושם מנוחתו כבוד (שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ן

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א בעל מחבר ספר "רמ"א" נפטר בעיר קראקא יצ"ו י"ח אייר שנת השל"ג לפ"ג ושם מנוחתו כבוד (שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

גליון כ"ח

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

יב ניסן [יום כ"ח] משלשים יום קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"ב ניסן
יום כ"ח משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תפט – סדר תפלת ליל שני של פסח, וספירת העומר

ב. אם טעו ביום המעונן ובירכו על ספירת העומר חוזרים לספור כשתחשך והמדקדקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים וכן ראוי לעשות:

ג. המתפלל עם הצבור מבעוד יום מונה עמהם בלא ברכה ואם יזכור בלילה יברך ויספור. הגה: ואפילו ענה אמן על ברכת הקהל אם היה דעתו שלא לצאת יחזור ויברך ויספור בלילה (בית יוסף בשם רשב"א):

ד. מי ששואל אותו חבירו בין השמשות כמה ימי הספירה בזה הלילה יאמר לו אתמול היה כך וכך שאם יאמר לו היום כך וכך אינו יכול לחזור ולמנות בברכה אבל קודם בין השמשות כיון שאינו זמן ספירה אין בכך כלום. הגה: וכשהגיע הזמן אסורים לאכול עד שיספור ואפילו התחיל לאכול פוסק וסופר מיהו אם התחיל לאכול קודם שהגיע הזמן אינו צריך להפסיק אלא גומר אכילתו וסופר אחר כך (דברי עצמו למאן דאמר ספירה בזמן הזה דאורייתא):

ה. אם אינו יודע החשבון ופתח אדעתא דלסיים כמו שישמע מחבירו ושתק עד ששמע מחבירו וסיים כמוהו יצא:

ו. אם פתח ואמר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אדעתא דלימא היום ד' שהוא סבור שהם ד' ונזכר וסיים בה' והם ה' או איפכא שהם ד' ופתח אדעתא דלימא ארבעה וטעה וסיים בה' אינו חוזר ומברך:

ז. שכח ולא בירך כל הלילה יספור ביום בלא ברכה:

ח. אם שכח לברך באחד מהימים בין יום ראשון בין משאר ימים סופר בשאר ימים בלא ברכה אבל אם הוא מסופק אם דילג יום אחד ולא ספר יספור בשאר ימים בברכה:

ט. ליל שבת וליל יום טוב מברכים וסופרים אחר קידוש בבית הכנסת ובמוצאי שבת ויום טוב קודם הבדלה אחר קדיש תתקבל וכשחל יום טוב האחרון של פסח במוצאי שבת דאז אומר קידוש והבדלה בפעם אחת יש לספור קודם שמברכין על הכוס בבית הכנסת. הגה: ואם אין לו יין וצריך לקדש יקנה"ז עיין לעיל סימן רצ"ו:

י. אסור לאכול חדש אף בזמן הזה בין לחם בין קלי בין כרמל עד תחלת ליל י"ח בניסן ובארץ ישראל עד תחלת ליל י"ז בניסן:

סימן תצ – סדר תפלת יום שני, ותפלת חולו של מועד, ובו ט' סעיפים

א. ביום שני קורין בפרשת אמור שור או כשב עד סוף הענין ומפטיר קורא כמו ביום ראשון ומפטיר במלכים בפסח דיאשיהו מוישלח המלך עד ואחריו לא קם כמוהו:

ב. יום ג' שהוא חולו של מועד ערבית ושחרית ומנחה מתפלל כדרכו ואומר יעלה ויבא בעבודה ואם לא אמרו מחזירין אותו וכן מזכירו בברכת המזון ואם לא אמרו אין מחזירין אותו ובמוסף מתפלל כדרך שמתפלל במוסף של יום טוב. הגה: אלא כשמגיע לעל ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור ואומר והקרבתם עולה וגו' עד ושני תמידין כהלכתן (טור):

ג. נוהגים שביום טוב אומר את יום טוב מקרא קדש הזה ובחולו של מועד אומר את יום מקרא קודש הזה. (ואנו אין נוהגין לומר מקרא קדש כלל לא ביום טוב ולא בחול המועד) (טור):

ד. כל הימים של חולו של מועד ושני ימים אחרונים של יום טוב קורין ההלל בדילוג כמו בראש חודש:

ה. סימן הפרשיות של שמונת ימי הפסח משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בוכרא וזה הסדר לא ישתנה כי אם כשחל פסח ביום ה' שביום שלישי שהוא שבת קורא ראה אתה אומר אלי שהוא פסל וביום א' ב' ג' קורין קדש בכספא במדברא:

❊ ❊ ❊

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד, כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה, וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת, וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום י"ג ניסן
יום כ"ט משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תצ – סדר תפלת יום שני, ותפלת חולו של מועד

ו. בכל ימי חול המועד ושני ימים טובים אחרונים קורים (הרביעי) בספר שני בקרבנות המוספין שבפינחס ומתחיל והקרבתם עד סוף פיסקא:

ז. בליל יום טוב האחרון מקדשין על היין ואין אומרים זמן. הגה: ואומרים בתפלה ובקידוש זמן חירותינו כמו ביום טוב ראשון (מהרי"ל ומנהגים):

ח. מפטירין ביום שביעי וידבר דוד וביום השמיני עוד היום בנוב לעמוד:

ט. שבת שחל בחול המועד ערבית שחרית ומנחה מתפלל כדרכו של שבת ואומר יעלה ויבא בעבודה ובמוסף אומר סדר מוסף יום חול המועד אלא שמזכיר של שבת ואומר ותתן לנו את יום המנוח הזה ויום חג המצות הזה וכן אומר את מוספי יום המנוח הזה ויום חג המצות הזה וחותם מקדש השבת וישראל והזמנים ומפטירין היתה עלי. הגה: ואין מזכירין בברכת ההפטורה לפסח לא באמצע ולא בחתימה ונוהגין לומר שיר השירים בשבת של חול המועד ואם שבת ביום טוב האחרון אומרים אותו באותו שבת וכן הדין בסוכות עם קהלת ונוהגין לומר רות בשבועות (אבודרהם). והעם נהגו שלא לברך עליהם על מקרא מגילה ולא על מקרא כתובים:

סימן תצא – סדר הבדלה במוצאי יום טוב, ובו ב' סעיפים

א. במוצאי יום טוב בין במוצאי יום טוב לחול בין במוצאי יום טוב לחולו של מועד מבדיל בתפלה כמו במוצאי שבת אלא שאינו מברך לא על הנר ולא על הבשמים:

ב. יום טוב שחל להיות במוצאי שבת אומר באתה בחרתנו ותודיענו:

סימן תצב – דין תענית שני וחמישי ושני אחר המועדים, ובו סעיף אחד

א. יש נוהגים להתענות שני וחמישי ושני אחר הפסח וכן אחר חג הסוכות וממתינים עד שיעבור כל חדש ניסן ותשרי ואז מתענים. הגה: מיד שני וחמישי ושני שאפשר להתענות (דברי עצמו). ובאשכנז וצרפת נהגו להתענות ועושין אותו כמו תענית צבור לקרות ויחל (טור):

סימן תצג – דינים הנוהגים בימי העומר, ובו ד' סעיפים

א. נוהגים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג לעומר מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא אבל לארס ולקדש שפיר דמי ונשואין נמי מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו. הגה: מיהו מל"ג בעומר ואילך הכל שרי (אבודרהם ובית יוסף ומנהגים):

ב. נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר שאומרים שאז פסקו מלמות ואין להסתפר עד יום ל"ד בבוקר אלא אם כן חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת. הגה: ובמדינות אלו אין נוהגין כדבריו אלא מסתפרין ביום ל"ג ומרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון (מהרי"ל ומנהגים). ואין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבערב (מהרי"ל). מיהו אם חל ביום ראשון נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת (מהרי"ל). ומי שהוא בעל ברית או מל בנו מותר להסתפר בספירה לכבוד המילה (הגהות מנהגים):

עמ"י

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה"א של"ה לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה"א של"ג לפ"ג
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

גליון ל'

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

יד ניסן
[יום ל']
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קוֹדֶם הַלִּימּוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י עַל יְדֵי הַנֶּעֱלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום ערב פסח
יום ל' משלשים יום קודם הפסח

<u>המשך סימן תצג – דינים הנוהגים בימי העומר</u>

ג. יש נוהגים להסתפר בראש חדש אייר וטעות הוא בידם. הגה: מיהו בהרבה מקומות נוהגים להסתפר עד ראש חדש אייר ואותן לא יסתפרו מל"ג בעומר ואילך אף על פי שמותר להסתפר בל"ג בעומר בעצמו. ואותן מקומות שנוהגין להסתפר מל"ג בעומר ואילך לא יסתפרו כלל אחר פסח עד ל"ג בעומר. ולא ינהגו בעיר אחת מקצת מנהג זה ומקצת מנהג זה משום לא תתגודדו וכל שכן שאין לנהוג היתר בשתיהן (דברי עצמו):

ד. נהגו הנשים שלא לעשות מלאכה מפסח ועד עצרת משקיעת החמה ואילך:

סימן תצד – סדר תפלת חג השבועות, ובו ג' סעיפים

א. ביום חמשים לספירת העומר הוא חג השבועות וסדר התפלה כמו ביום טוב של פסח אלא שאומרים את יום חג השבועות הזה זמן מתן תורתנו וגומרים ההלל ומוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה מבחדש השלישי עד סוף הסדר ומפטיר קורא בשני וביום הבכורים ומפטיר במרכבה דיחזקאל ומסיים בפסוק ותשאני רוח:

ב. ביום השני קורים בפרשה כל הבכור עד סוף הסדרא ומפטיר קורא כמו אתמול ומפטיר בחבקוק מן וה' בהיכל קדשו עד למנצח בנגינותי:

ג. אסור להתענות במוצאי חג השבועות. הגה: ואין אומרים תחנון מתחלת ראש חדש סיון עד ח' בו דהיינו אחר אסרו חג (הגהות מיימוני הלכות תפלה ומנהגים). ונוהגין לשטוח עשבים בשבועות בבית הכנסת והבתים זכר לשמחת מתן תורה ונוהגין בכמה מקומות לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות: ונראה לי הטעם שהוא כמו השני תבשילין שלוקחים בליל פסח זכר לפסח וזכר לחגיגה כן אוכלים מאכל חלב ואחר כך מאכל בשר וצריכין להביא עמהם ב' לחם על השלחן שהוא במקום המזבח ויש בזה זכרון לב' הלחם שהיו מקריבין ביום הבכורים:

סימן קיז – דיני ברכת השנים, ובו ה' סעיפים

א. ברכת השנים צריך לומר בה בימות הגשמים ותן טל ומטר ומתחילין לשאול מטר בחוצה לארץ בתפלת ערבית של יום ס' אחרי תקופת תשרי (ויום התקופה הוא בכלל הס'. הגהות מיימוני פרק ב'). ובארץ ישראל מתחילין לשאול מליל ז' במרחשון ושואלין עד תפלת המנחה של ערב יום טוב הראשון של פסח ומשם ואילך פוסקין מלשאול:

ב. יחידים הצריכים למטר בימות החמה אין שואלין אותו בברכת השנים אלא בשומע תפלה ואפילו עיר גדולה כננוה או ארץ אחת כולה כמו ספרד בכללה או אשכנז בכללה כיחידים דמו בשומע תפלה ומיהו אם בארץ אחת כולה הצריכים מטר בימות החמה טעה בה יחיד ושאל מטר בברכת השנים (אם רוצה) חוזר ומתפלל בתורת נדבה בלא שאלה בברכת השנים (אבל אינו מחויב לחזור כלל) (בית יוסף בשם מהרי"א והרמב"ן והר"ן סבירי להו כהרא"ש):

ג. אם שאל מטר בימות החמה מחזירין אותו:

ד. אם לא שאל מטר בימות הגשמים מחזירין אותו אף על פי ששאל טל אבל אם שאל מטר ולא טל אין מחזירין אותו:

ה. אם לא שאל מטר ונזכר קודם שומע תפלה אין מחזירין אותו ושואל בשומע תפלה. (ואם היה לו תענית וצריך לומר עננו יאמר השאלה קודם עננו) (אבודרהם). ואם לא נזכר עד אחר שומע תפלה אם לא עקר רגליו חוזר לברכת השנים ואם עקר רגליו חוזר לראש התפלה ואם השלים תפלתו ואינו רגיל לומר תחנונים אחר תפלתו אף על פי שעדיין לא עקר רגליו כעקורים דמי ואם נזכר אחר שחתם שומע תפלה קודם שהתחיל רצה נראה שאומר ותן טל ומטר ואחר כך אומר רצה:

❋ ❋ ❋

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א'

מירון - רשב"י

בעזרת השם יתברך

קונטרס

מרן הבית יוסף והרמ״א

חלק א

והוא מדריך ומורה דרך ללומדי שולחן ערוך
אורח חיים בכל יום, (שהוא לימוד תורה לשמה).

תוכן הקונטרס ומהותו:

חיוב לימוד שולחן ערוך בכל יום, מעלת הלימוד בשולחן ערוך, דעת ה״בעל שם טוב״ על למוד השולחן ערוך בקביעות, שורש נשמתו של מרן ה״בית יוסף״, זכה למלאך שנגלה אליו, ענוותנותו של ה״בית יוסף״, מגדולתו, מדברי המלאך, מדוע נקרא השם ״בית יוסף״?, מדוע נקרא שם הספר ״שולחן ערוך״?, דעת הרמ״א על ה״בית יוסף״. מעשה נורא.

הרמ״א, - מגדלותו, ממשה עד משה לא קם כמשה, והאיש משה גדול מאוד, דברי השל״ה הקדוש על הרמ״א, ראוי לסמוך על פסקי הרמ״א.

הקונטרס הזה יוצא לאור לראשונה, וכבושם הזה עדיין לא נראה, מאיר עינים, ומעט מן האור ידחה הרבה מן החושך אשר יכסה ארץ, ובעזהי״ת יעורר את לבות בני ישראל מתרדמתם, ויביא תועלת רבה לעם ישראל, יען כי רבתה בה ההזנחה, ובוודאי שהמעיין בקונטרס לבו יתעורר להתחזק ולהתאמץ ביתר שאת וביתר עז, לעורר את עצמו ואת הזולת ללימוד השולחן ערוך בכל יום, ויפעל בכל כוחו ואונו לזכות את הרבים.

יצא לאור על ידי מפעל עולמי
ללימוד שולחן ערוך אורח חיים היומי

ברוקלין נוא יארק שנת תשס״ה לפ״ק

ספר
שו״ע הבית יוסף והרמ״א
מפתח הפרקים

א. פרק א׳ .... ג

ב. חיוב לימוד שולחן ערוך בכל יום .... ג

ג. מעלת הלימוד בשולחן ערוך .... ג

ד. דעת הבעל שם טוב על למוד השולחן ערוך בקביעות .... ד

ה. פרק ב׳ .... ה

ו. מרן הבית יוסף .... ה

ז. שורש נשמתו של מרן הבית יוסף .... ה

ח. זכה למלאך שנגלה אליו .... ה

ט. ענוותנותו של הבית יוסף .... ה

י. מגדולתו .... ו

יא. מדברי המלאך .... ו

יב. מדוע נקרא השם ״בית יוסף״? .... ו

יג. דעת הרמ״א על הבית יוסף .... ז

יד. מעשה נורא .... ז

טו. פרק ג׳ .... ט

טז. הרמ״א מגדלותו .... ט

יז. ממשה עד משה לא קם כמשה .... ט

יח. והאיש משה גדול מאוד .... ט

יט. דברי השל״ה הקדוש על הרמ״א .... י

כ. ראוי לסמוך על פסקי הרמ״א .... י

ספר מרן הבית יוסף והרמ״א

פרק א'

חיוב לימוד שולחן ערוך בכל יום

1) "ראיתי אני בלבי כי טוב ללקט שושני ספירי אמריו בדרך קצרה בלשון צח וכולל יפה ונעים למען תהי' תורת ה' תמימה בפי כל איש בישרא-ל, כי כאשר ישאלו לתלמיד חכם דבר הלכה, לא יגמגם בה אלא יאמר לחכמה אחותי את, כשם שברור לו שאחותו אסורה לו, כך יהי' ברור לו כל דין שישאלו עליו הלכה למעשה בהיות ושגור בפיו הספר הזה הבנוי לתלפיות, תל שהכל פונים בו לחלקו לשלשים חלקים, **ללמוד בו בכל יום חלקו, ונמצא בכל חודש הוא חוזר תלמודו,** ויאמר עליו: 'אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו', זאת ועוד".

מעלת הלימוד בשולחן ערוך

2) מדברי המחבר: התלמידים הקטנים יהגו בו תמיד וישננו לשונם על פה ותהיה גירסא דינקותא מסודרה בפיהם מקטנותם הלכה למעשה, וגם יזקינו לא יסורו ממנו, והמשכילים

יזהירו כזוהר הרקיע בהניח להם מעצבם ויגע כפם וישעשעו נפשם בהגותם בספר זה אשר כולו מחמדים הלכות פסוקות באין אומר ואין דברים... **ומובטח אני בחסד עליון כי על ידי ספר זה תמלא הארץ דעה את ה', הקטנים עם הגדולים, תלמיד עם מבין, חכם חרשים עם נבון לחש, ובכן אפרוש כפי אל ה' יעזרני על דבר כבוד שמו להיות ממצדיקי הרבים ויזכני הקל להחל ולגמור להיות מסודר כהלכתו מתוקן ומקובל, וטוב ויפה, והנני מתחיל לעשות כאשר יעצתי, וה' יהיה בעזרי, אמן"**.

דעת הבעל שם טוב
על למוד השולחן ערוך בקביעות

3) מובא ב"כתר שם טוב" **שלמוד השולחן ערוך רק המחבר עם רמ"א הוא כדי שירכוש ידיעה נרחבת בכל חלקי השולחן ערוך, ואז יצטרך האדם לדעת הלכה מסוימת יידע היכן לחפש זאת, יתעמק בכל נושאי הכלים והפוסקים הדנים בהלכה זו ויוכל לברר היטיב הלכה למעשה.**

❖ ❖ ❖

פרק ב'

מרן הבית יוסף

שורש נשמתו של מרן הבית יוסף

1) "כתב מהרח"ו זצ"ל שהיה (מרן הבית יוסף) משורש רבי יהודה ב"ר אילעי, והוא בכנף אדם הראשון השמאלית, והוא מבחינת אצילות, ובמקום אחר כתב, שהוא משורש רשב"א והרא"ה והרב המגיד וכמה תנאים ואמוראים וגאונים". (שם הגדולים).

זכה למלאך שנגלה אליו

2) "וזכה למגיד המלאך הדובר בו כמפורש בספר מגיד מישרים, ובמאמר הרב החסיד מהר"ש בן אלקביץ במעשה אור לחג השבועות, והביאו הרב שני לוחות הברית. (שם הגדולים).

ענוותנותו של הבית יוסף

3) ג' חכמים היו בדורו של רבי יוסף קארו שנקראו בשם "יוסף", וכל אחד משלושתם היה ראוי לחבר ספר שיקבץ את כל הדינים ויגלה שרשיהם ויסיק שמעתתא אליבא דהלכתא דוגמת ה"בית יוסף", והם: רבי יוסף טאיטאצק. רבי יוסף ן' לב ורבינו, אבל אם כי כל אחד מהם הי' ראוי למלאכה זו, הסכימו מן השמים שתיעשה על ידי רבינו מפני ענוותנותו היתירה,

ועל ידי מרן הרמ"א זי"ע שכוונתו אך ורק לשם שמים. (בשם החיד"א).

מגדולתו

4) בתשובות מהרנא"ח נכתב: "בארץ הצבי וארץ מצרים ערי דמשק וארם צובא וערי פרס וגלילות טורקיה וערי המערב קבלו עליהם הוראת מרן".

מדברי המלאך

5) "וכל אשר עשית והורית עד היום, ה' מצליח בידך, וכן מסכימים במתיבתא דרקיע, חי ה' כי הפסק אמת ויציב, הלכה למשה מסיני, הלכה כוונתך ומטעמך וכן כל מה שתעשה לתורה מכאן והלאה הקדוש ברוך הוא יצליח ויסכים על ידך ניכרים דברי אמת".

מדוע נקרא השם "בית יוסף"?

6) אמר המגיד למרן בעל המחבר שולחן ערוך, שמצוה לקרוא את שמו **"בית יוסף"** – כי **"זהו ביתך בעולם הזה ובעולם הבא".**

מדוע נקרא שם הספר "שולחן ערוך"?

7) "וקראתי ספר זה "שולחן ערוך" כי בו ימצא ההוגה כל מיני מטעמים ערוכים בכל ושמורים סדורים וברורים" – כשולחן ערוך.

דעת הרמ"א על הבית יוסף

8) כתב הרמ"א באחת מתשובותיו: "באתי להשיב מפני הכבוד לדברי הגאון הגדול מורנו ורבינו יוסף קארו יצ"ו אשר מימיו אנו שותים ומקנקנו וכדו, ומה אוסיף בשבחו לכבודו, מאחר דכל מה דאת משבח לי' את מגנה במעשה ידו אתפלל אל ה' על העתיד להאריך ימי מורנו ורבנו נשיא אלוקים בתוכינו חלילה להרמות דבר מכבוד תורתו **וכל החולק עליו כחולק על השכינה**". (סי' מ"ח, ווארשא תרמ"ג, דף מ"ז, א').

מעשה נורא

9) כאשר יצא לאור הספר "בית יוסף", גזר הרב הגדול מהריב"ל גזירה, שלא ילמדו בו תלמידיו מפני שממעט הבקיאות. וכך הי' סדר לימודו, תלמידיו היו לומדים לפניו ספר הטורים, והוא הי' אומר להם מקור נפתח לכל דין מהש"ס, לא אירע שנעלם מהרב מהריב"ל שום מקור דין ברוב בקיאותו, אך אחר שגזר הגזירה קרה יום אחד, שלמדו דין והרב לא מצא ידיו ורגליו בבית המדרש, כל בקיאותו נסתלקה ממנו כלא היתה, טרח וחפש חפוש אחר חפוש, פשפש ולא מצא. הודה הרב מהריב"ל: נראה שמן השמים רוצים שספר "בית יוסף" יתפשט בעולם, לכו חזו, הלכו וחפשו ב"בית יוסף" ומצאו איה מקור הדין בש"ס, הלך והתיר להם הגזירה. מפני שראה שהסוגיה היתה ידועה לו, אך נסתרה

מבינתו, והסיק כי מן השמים זכו לו למרן ה"בית יוסף" שיתפשט ספרו בכל העולם כולו.

❖ ❖ ❖

פרק ג'

הרמ"א
מגדלותו

1) הספידו הגמ"ר שמואל יהודה קאצינעלבוגען: **"גדול הדור שלא הניח כמותו בכל הגלילות ההם".**

ממשה עד משה לא קם כמשה

2) נחרת על מצבתו: "ה"ה נר המערבי הגאון הגדול בדורו, מ' משה רועה אבן ישרא-ל ביום ג"ל לספר בני ישרא-ל, משה היה רועה צאן ישראל, צדקת ד' עשה ומשפטיו לישראל, הרביץ תורה לישראל, גלה כבוד מישרא-ל העמיד תלמידים לרבבות אלפי ישרא-ל, וממשה ועד משה לא קם כמשה בישרא-ל, וזאת תורת החטאת ותורת העולה אשר שם משה לפני בני ישראל שנת של"ב לפ"ק".

והאיש משה גדול מאוד

3) הגאון המהרש"ל אמר עליו: "והאיש משה גדול מאוד, אהובי שארי האלוף יניק וחכימא דדרא כי מי גדול ממר שהלכה למשה מסיני".

סֵפֶר

זוֹהַר לְפּוּרִים הַשָּׁלֵם

כֶּרֶךְ א׳

ליקוטי תפילות לפורים

תפילות לפורים

מספר הקדוש "ליקוטי תפילות"

וְזַכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְקַיֵּם מִצְוַת סְפִירַת הָעוֹמֶר בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, וּבְלֵב טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, עִם כָּל פְּרָטֶיהָ וְדִקְדּוּקֶיהָ וְכַוָּנוֹתֶיהָ וְתַרְיַ"ג מִצְווֹת הַתְּלוּיִים בָּהּ, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וְלַעֲקוֹר וּלְבַטֵּל קְלִפַּת הָמָן עֲמָלֵק מִן הָעוֹלָם.

וְתַעַזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ לְקַיֵּם וּלְקַבֵּל אֶת יְמֵי הַפּוּרִים בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְנִזְכֶּה שֶׁיֻּמְשַׁךְ קְדֻשַּׁת הֶאָרַת פּוּרִים, קְדֻשַּׁת מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר עָלֵינוּ וְעַל זַרְעֵנוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְווֹת הַנּוֹהֲגוֹת בְּפוּרִים בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה וּבְלֵב טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְתִתֵּן שִׂמְחָה בְּלִבֵּנוּ עַד שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט הַשִּׂמְחָה בְּיָדֵינוּ וְרַגְלֵינוּ, וְנִזְכֶּה אָז לְהַמְחָאַת כַּף וְרִקּוּדִין דִּקְדֻשָּׁה בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה לְשִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. (ח"א תפלה י')

וְנִזְכֶּה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל וְלִמְחוֹת וּלְכַלּוֹת וְלַעֲקוֹר קְלִפַּת הָמָן עֲמָלֵק מִן הָעוֹלָם, שֶׁהוּא תַּאֲוַת מָמוֹן, וּלְהוֹצִיא כָּל חִיּוּת הַקְּדֻשָּׁה מִמֶּנּוּ וּלְהָשִׁיב וּלְהַחֲזִיר כָּל הַנִּיצוֹצוֹת הַקְּדוֹשִׁים וְכָל חִיּוּת הַקְּדֻשָּׁה לְשָׁרְשָׁם הָעֶלְיוֹן שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וְלַחֲזוֹר וְלַעֲשׂוֹת מֵהֶם תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְנִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תָּמִיד קְדֻשַּׁת מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה, וְתַעַזְרֵנוּ וּתְזַכֵּנוּ לְגַלּוֹת וּלְהָאִיר כָּל הַגַּוְנִין עִלָּאִין שֶׁיֵּשׁ בְּכֶסֶף וְזָהָב וּנְחוֹשֶׁת בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה כִּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב, וְתַחְמוֹל עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְתַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ מִדַּת הָרַחֲמָנוּת בֶּאֱמֶת, וְנִזְכֶּה לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת וּלְהַרְבּוֹת בִּצְדָקָה, וְאַתָּה תְּרַחֵם עָלֵינוּ מִן הַשָּׁמַיִם, וְתַמְשִׁיךְ לָנוּ פַּרְנָסָה

וְשֶׁפַע טוֹבָה וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְדַעַת שָׁלֵם דִּקְדֻשָּׁה וְכָל טוּב. (ח"א תפלה נ"ו)

מיוסד ע"פ תורה ע"ד (חלק ב')

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, עוֹשֶׂה נִסִּים וְנִפְלָאוֹת בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, הָרָב אֶת רִיבֵנוּ וְהַדָּן אֶת דִּינֵנוּ וְהַנּוֹקֵם אֶת נִקְמָתֵנוּ, וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ וְהַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ, שֶׁתְּרַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְתַעֲזוֹר לָנוּ בִּישׁוּעָתְךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ הַנּוֹרָאוֹת, שֶׁנִּזְכֶּה לְקַבֵּל וּ"לְקַיֵּם אֶת יְמֵי הַפּוּרִים הַקְּדוֹשִׁים בִּזְמַנֵּיהֶם" כָּרָאוּי, שֶׁנִּזְכֶּה לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַנּוֹהֲגוֹת בַּפּוּרִים בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה, "בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב", בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּדִיצָה וְחֶדְוָה רַבָּה וַעֲצוּמָה מְאֹד, עִם כָּל פְּרָטֵיהֶם וְדִקְדּוּקֵיהֶם וְכַוָּנוֹתֵיהֶם וְתַרְיַ"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיוֹת בָּהֶם.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּבָר גִּלִּיתָ אָזְנֵינוּ שֶׁכָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם נִקְבְּעוּ הַיָּמִים טוֹבִים הַקְּדוֹשִׁים, כֻּלָּם נַעֲשִׂים וְנִתְגַּלִּים וּמְאִירִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, וְאָנוּ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת פּוּרִים וּקְדֻשַּׁת כָּל הַיָּמִים טוֹבִים, וְהֶאָרַת הַנִּסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ אָז, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּבְכָל אָדָם וְאָדָם בִּפְרָטִיּוּת. וּבְכֵן בָּאתִי לְפָנֶיךָ עוֹשֶׂה נִסִּים וְנִפְלָאוֹת בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וּבְכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, לַמְּדֵנִי וְהוֹרֵנִי וְחָנֵּנִי וְזַכֵּנִי שֶׁאֶזְכֶּה לְשִׂמְחַת פּוּרִים בִּשְׁלֵמוּת בֶּאֱמֶת, שֶׁאֶזְכֶּה לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד בְּכָל לֵב וָנֶפֶשׁ בִּימֵי הַפּוּרִים הַקְּדוֹשִׁים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בְּשִׂמְחָה שֶׁאֵין לָהּ קֵץ, עַד שֶׁאֶזְכֶּה עַל יְדֵי הַשִּׂמְחָה וְהַקְּדֻשָּׁה שֶׁל פּוּרִים לְהַמְשִׁיךְ עָלַי וְעַל

כָּל יִשְׂרָאֵל הַקְּדֻשָּׁה וְהַטְּהוֹרָה הַנִּמְשֶׁכֶת מֵהַפָּרָה אֲדֻמָּה שֶׁמְּטַהֶרֶת מִטֻּמְאַת מֵת, אֲשֶׁר צִוִּיתָ עָלֵינוּ לַעֲסוֹק בִּקְרִיאַת הַפָּרָשָׁה הַזֹּאת שֶׁל פָּרָה אֲדֻמָּה אַחַר פּוּרִים, וְגִלִּיתָ לָנוּ שֶׁעַל יְדֵי פּוּרִים זוֹכִין לְטָהֳרַת הַפָּרָה אֲדֻמָּה, לְמַעַן נִזְכֶּה לִהְיוֹת טְהוֹרִים לְקַבֵּל קְדֻשַּׁת הַקָּרְבַּן פֶּסַח בִּזְמַנּוֹ.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁבְּעוֹצֶם יְרִידָתֵנוּ וּנְפִילָתֵנוּ בְּעוֹמֶק הַגָּלוּת הַמַּר הַזֶּה, וְעוֹצֶם וְרִבּוּי צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וְעָלַי בִּפְרָטִיּוּת, וְעוֹצֶם וְרִבּוּי הַמְּצוּלוֹת יָם הַשּׁוֹטְפִים עָלַי, וְרוֹדְפִים אוֹתִי מְאֹד מְאֹד מִכָּל הַצְּדָדִים, וּבְצָרָה גְּדוֹלָה אֲנִי מְאֹד מְאֹד בְּלִי שִׁעוּר וָעֵרֶךְ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ שׁוּם פֶּתַח תִּקְוָה לְתַקֵּן וּלְהִנָּצֵל מִכָּל זֶה, הֵן עַל כָּל אֵלֶּה אֲנִי צָרִיךְ עַתָּה נִסִּים נִפְלָאִים וִישׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת, כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִם כְּלַל יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹת עוֹלָם נִסִּים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים אֲשֶׁר לֹא הָיוּ כְּמוֹתָם, בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הָמָן הָרָשָׁע יִמַּח שְׁמוֹ וְזִכְרוֹ וְכוּ', אֲשֶׁר נֵס זֶה שֶׁל פּוּרִים גָּדוֹל מִכָּל הַנִּסִּים שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ מֵעוֹלָם, כַּאֲשֶׁר הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, וְכָל הַמּוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטֵלִים וִימֵי הַפּוּרִים א נִבְטָלִים, וּבַתְּחִלָּה הָיוּ כָּל הַהַתְחָלוֹת מִפֶּסַח, כִּי כָּל הַמּוֹעֲדִים הֵם זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרַיִם, וְעַכְשָׁו וְכוּ'.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מָרֵיהּ דְעָלְמָא כֹּלָּא, אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת, מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת, אַתָּה יוֹדֵעַ הָאֱמֶת, שֶׁכָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּבְמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק בִּימֵי מֹשֶׁה וּבִימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, וְכָל הַנִּסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ בִּימֵי חֲנֻכָּה וּבְכָל דּוֹר וָדוֹר, עִקַּר הַנֵּס וְהַיְשׁוּעָה הוּא יְשׁוּעַת הַנֶּפֶשׁ, כִּי עִקַּר הַקִּנְאָה וְהַשִּׂנְאָה שֶׁל כָּל צָרֵינוּ וְרוֹדְפֵינוּ בְּגַשְׁמִיּוּת

וְרוּחָנִיּוּת, הוּא רַק עַל אֲשֶׁר אָנוּ מַאֲמִינִים בְּךָ יְהֹוָה אֱהֵינוּ, וּמִשְׁתּוֹקְקִים לֵילֵךְ בִּדְרָכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים וּלְקַיֵּם מִצְווֹתֶיךָ הַנּוֹרָאוֹת, וּלְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֲמִתַּת אֱמוּנַת אֱלָהוּתְךָ וְהַשְׁגָּחָתְךָ וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר רַק בִּשְׁבִיל זֶה אֶחָד בִּלְבָד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵינוּ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם, וְעַל כֵּן עִקַּר הַנֵּס וְהַיְשׁוּעָה מִכָּל הַצָּרוֹת הוּא מַה שֶּׁאַתָּה מְקַנֵּא קִנְאָתְךָ וְאַתָּה עוֹשֶׂה נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, כְּדֵי לְקַיֵּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת לְבַל יִתְבַּטְּלוּ מִן הָעוֹלָם חַס וְשָׁלוֹם כִּרְצוֹן הַשּׂוֹנְאִים וְהַכּוֹפְרִים יִמַּח שְׁמָם, שֶׁכֻּלָּם הֵם מִסִּטְרָא דְּהָמָן וַעֲמָלֵק יִמַּח שְׁמוֹ.

וְעַתָּה מָה אוֹמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם, וּמָה אֲסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, אִם אַחֲרֵי כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת הָאֵלֶּה אֲנִי בְּעַצְמִי רוֹדֵף אֶת עַצְמִי יוֹתֵר מִכָּל הַשּׂוֹנְאִים, כִּי לֹא הִתְגַּבַּרְתִּי נֶגֶד תַּאֲווֹתַי, אַף גַּם הִמְשַׁכְתִּי עָלַי אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, וְעָשִׂיתִי מַה שֶּׁעָשִׂיתִי, עַד אֲשֶׁר הֵבֵאתִי עַצְמִי בְּיָדַיִם בְּצָרוֹת הָאֵלֶּה צָרוֹת נַפְשִׁי, אֲשֶׁר הֵם קָשִׁים וּמָרִים מִכָּל הַצָּרוֹת, כִּי אֵין צָרָה כְּצָרוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי זֶהוּ הָרַחֲמָנוּת הַגָּדוֹל מִכָּל הָרַחֲמָנוּת לְהוֹצִיא נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל מֵעֲווֹנוֹת וּפְגָמִים.

רִבּוֹנוֹ דְּעָלְמָא כֻּלָּא, יָחִיד קַדְמוֹן, "יְהֹוָה אֱלֹהִים אֱמֶת", אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ לְהֵיכָן נוֹגְעִים דְּבָרֵי אֵלֶּה, כִּי בֶּאֱמֶת בַּעַר אֲנִי וְאֵךְ אֵדָע תּוֹקֶף הַנֵּס שֶׁל פּוּרִים בְּגַשְׁמִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת, וּבִפְרָט אֵיךְ לִזְכּוֹת לְהַמְשִׁיךְ עָלַי תּוֹקֶף הַנֵּס וְהַיְשׁוּעָה הַזֹּאת, אֲבָל אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ הַכֹּל, וְאַתָּה מְרַמֵּז לִי מֵרָחוֹק לְהִתְקָרֵב אֵלֶיךָ בְּכָל עֵת, בְּכַמָּה מִינֵי הִתְנוֹצְצוּת וּרְמָזִים רַבִּים בְּלִי שִׁעוּר, וַאֲנִי בְּעוֹצֶם קַשְׁיוּת עָרְפִּי עֲדַיִן לֹא שַׁבְתִּי מִטָּעוּתִי, אֲבָל זֹאת נֶחָמָתִי בְּעָנְיִי

הַמַּר, מַה שֶּׁעֲדַיִן אֲנִי מִתְעַקֵּשׁ עוֹד לְדַבֵּר דִּבּוּרִים כָּאֵלֶּה לְפָנֶיךָ, וּלְצַפְצֵף אִמְרָתִי מֵעָפָר אֵלֶיךָ, וּלְצַפּוֹת עֲדַיִן לְרַחֲמֶיךָ וִישׁוּעָתֶךָ.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ תּוֹקֶף הַנֵּס שֶׁהָיָה אָז בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, שֶׁזָּכוּ לְנַצֵּחַ מִלְחֶמֶת הָמָן עֲמָלֵק, לִמְחוֹת שְׁמָם וְזִכְרָם מִן הָעוֹלָם, וְאֵיךְ זָכוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל יְדֵי זֶה הֶאָרָה נִפְלָאָה וִישׁוּעָה נוֹרָאָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְאֵיךְ עַתָּה כָּל חַיּוּתֵנוּ וְתִקְוָתֵנוּ לָצֵאת מִגָּלוּתֵנוּ בְּגוּף וָנֶפֶשׁ, הוּא רַק עַל יְדֵי תּוֹקֶף הַנֵּס הַזֶּה, כִּי אָנוּ עוֹמְדִים וּמְצַפִּים לִישׁוּעָתֶךָ, כַּאֲשֶׁר עֲזַרְתָּם אָז לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר קְלִפַּת הָמָן עֲמָלֵק, לַעֲקוֹר וּלְבַטֵּל וּלְהַכְנִיעַ זֻהֲמָתוֹ הַגְּדוֹלָה, וּלְגַלּוֹת אֱמוּנַת הַשְׁגָּחָתְךָ בָּעוֹלָם, וְלַחֲזוֹר וּלְקַיֵּם וּלְקַבֵּל מֵחָדָשׁ קְדֻשַּׁת תּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, כֵּן תַּעֲמוֹד בְּעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, עַד אֲשֶׁר תְּנַצֵּחַ הַמִּלְחָמָה בִּשְׁלֵמוּת, לִמְחוֹת זֵכֶר עֲמָלֵק לְגַמְרֵי, וּלְהַעֲבִיר רוּחַ הַטֻּמְאָה מִן הָאָרֶץ, וְלַהֲשִׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת, וּלְהוֹצִיאֵנוּ מִגָּלוּתֵנוּ הַמַּר מְהֵרָה. עַל כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת, שֶׁתָּשִׂים לִבְּךָ לְגוֹדֶל צָרוֹת נַפְשֵׁנוּ, וְתַבִּיט בְּעָנְיֵנוּ וַעֲמָלֵנוּ, וְאַל תַּבִּיט בְּמַעֲלָלֵנוּ, וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים, נִסִּים שֶׁל פּוּרִים, בְּאוֹפֶן שֶׁתְּסַבֵּב סִבּוֹת לְטוֹבָה, שֶׁנִּזְכֶּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּחַיֵּינוּ חִישׁ קַל מְהֵרָה, וְלֹא נָשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְחַיֵּה מֵתִים, "אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם", רַחֵם עָלֵינוּ וְהַחֲיֵינוּ וְקַיְּמֵנוּ, וְקַדְּשֵׁנוּ וְטַהֲרֵנוּ מִטֻּמְאַת מֵת שֶׁהִיא אֲבִי אֲבוֹת הַטֻּמְאָה, שֶׁהֵם הִרְהוּרֵי נִאוּף שֶׁהִתְגַּבְּרוּ וְהִתְפַּשְּׁטוּ בָּעוֹלָם מְאֹד, עַד אֲשֶׁר "טָבַעְנוּ בִּיוֵן מְצוּלָה וְאֵין מָעֳמָד", בָּאנוּ בְּמַעֲמַקֵּי מַיִם וְשִׁבּוֹלֶת שְׁטָפָתְנוּ, זַכֵּנוּ בְּכֹחַ קְדֻשַּׁת מִצְוַת פּוּרִים, שֶׁנִּזְכֶּה לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשַּׁת וְטָהֳרַת

הַפָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה, לְטַהֲרֵנוּ בֶּאֱמֶת מִטֻּמְאַת מֵת בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, וְאֶזְכֶּה עַל יְדֵי זֶה לְקַבֵּל חַג הַפֶּסַח הַקָּדוֹשׁ, זְמַן חֵרוּתֵנוּ, בִּקְדֻשָּׁה גְדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וַעֲצוּמָה, וְנִזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְווֹת שֶׁל פֶּסַח בִּקְדֻשָּׁה גְדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה וְחֶדְוָה רַבָּה, וְתַעַזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, מִמַּשֶּׁהוּ חָמֵץ וּשְׂאוֹר, שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בִּגְבוּלֵנוּ וּבִרְשׁוּתֵנוּ מַשֶּׁהוּ דְּמַשֶּׁהוּ שְׂאוֹר וְחָמֵץ כָּל יְמֵי הַפֶּסַח, כִּי גָלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ רִבּוֹנוֹ דְעָלְמָא כֻּלָּא, שֶׁאִי אֶפְשַׁר לְבָשָׂר וָדָם בְּעַצְמוֹ לִהְיוֹת נִזְהָר מִמַּשֶּׁהוּ חָמֵץ, אִם לֹא עַל יְדֵי יְשׁוּעָתֶךָ וְרַחֲמֶיךָ.רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, גּוֹאֵל חָזָק, רַחֲמָן אֲמִתִּי, וְשָׁמְרֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִמַּשֶּׁהוּ חָמֵץ כָּל יְמֵי הַפֶּסַח הַקְּדוֹשִׁים, וְתַעַזְרֵנוּ וּתְזַכֵּנוּ לָצֵאת מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה, מֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב מֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל, וְנִזְכֶּה לְסַדֵּר הַסֵּדֶר שֶׁל פֶּסַח בְּהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל וּבְהִתְלַהֲבוּת נִפְלָא וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וַעֲצוּמָה, וְנִזְכֶּה שֶׁיָּבוֹאוּ עָלֵינוּ וְיָאִירוּ בָּנוּ בְּהֶאָרָה נִפְלָאָה כָּל הַמּוֹחִין דְּגַדְלוּת וְקַטְנוּת הַמְּאִירִין בַּפֶּסַח בְּאוֹר גָּדוֹל וְנִפְלָא וְנוֹרָא.מָלֵא רַחֲמִים, עָזְרֵנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְקַיֵּם הַמִּצְוֹת שֶׁל פּוּרִים בִּקְדֻשָּׁה וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה כָּל כָּךְ, עַד שֶׁנִּזְכֶּה עַל יְדֵי זֶה לִהְיוֹת נִזְהָרִים בֶּאֱמֶת מִמַּשֶּׁהוּ חָמֵץ בַּפֶּסַח, וּלְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת הַנּוֹרָאוֹת שֶׁל פֶּסַח בִּקְדֻשָּׁה גְדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה נוֹרָאָה וַעֲצוּמָה. רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, וְזַכֵּנוּ עַתָּה לִפְעוֹל בַּקָּשָׁתֵינוּ בְּרַחֲמִים אֶצְלְךָ, עָזְרֵנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ עַל פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לָשׁוּב וּלְהִתְקָרֵב אֵלֶיךָ מְהֵרָה בֶּאֱמֶת, הוֹשִׁיעֵנוּ מִכֹּחַ קְדֻשַּׁת הַנֵּס וְהַיְשׁוּעָה הַנִּפְלָאָה שֶׁל פּוּרִים, שֶׁנִּזְכֶּה לְהִתְהַפֵּךְ מֵעַתָּה מֵרַע לְטוֹב, וְנִזְכֶּה לָצֵאת מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל. וְעָזְרֵנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְהִתְעַנּוֹת תַּעֲנִית אֶסְתֵּר קוֹדֶם פּוּרִים בִּקְדֻשָּׁה גְדוֹלָה, וְלוֹמַר סְלִיחוֹת בְּכַוָּנָה גְּדוֹלָה, וְלִצְעוֹק וְלִזְעוֹק אֵלֶיךָ מְאֹד מְאֹד, וְתִפְתַּח אֶת לְבָבִי

שֶׁאֶזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ כְּאֵב עֲווֹנוֹתַי בֶּאֱמֶת בְּלִבִּי, וְעוֹצֶם צָרַת נַפְשִׁי אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעֵר, עַד שֶׁאֶזְכֶּה לִזְעוֹק זְעָקָה גְּדוֹלָה וּמָרָה כָּרָאוּי לִי לִזְעוֹק לְפִי רִבּוּי עֲווֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי הָעֲצוּמִים, וּפְגָמַי הַגְּדוֹלִים וְהָרַבִּים מְאֹד, עַד אֲשֶׁר יִתְעוֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ עָלַי בֶּאֱמֶת, וּתְמַהֵר לְהוֹשִׁיעֵנִי וּלְגָאֳלֵנִי מִמֶּנִּי בְּעַצְמִי, וְתַעֲשֶׂה אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֶּיךָ אֵלֵךְ וְאֶת מִצְוֹתֶיךָ אֶשְׁמוֹר בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם.

אָבִי מַלְכִּי יוֹצְרִי וּבוֹרְאִי וְעוֹשִׂי, הוֹרֵנִי הַדֶּרֶךְ אֵיךְ לְהַתְחִיל מִבְּחִינַת קְדֻשַּׁת פּוּרִים, כַּאֲשֶׁר רָמַזְתָּ לָנוּ עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים, עֲזֵרֵנִי בְּדֶרֶךְ נֵס וִישׁוּעָה נִפְלָאָה וְנוֹרָאָה, בְּדֶרֶךְ חִדּוּשׁ נִפְלָא וְנוֹרָא, בְּאוֹפֶן שֶׁאֶזְכֶּה מֵעַתָּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה בֶּאֱמֶת, וְאֶזְכֶּה לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ הַתְחָלָה שְׁלֵמָה וַאֲמִתִּיִּית בְּכָל לֵב וָנֶפֶשׁ בַּעֲבוֹדָתְךָ בֶּאֱמֶת, וְתוֹרֵנִי וּתְלַמְּדֵנִי בֶּאֱמֶת מִמָּה לְהַתְחִיל וּבְאֵיזֶה דֶּרֶךְ וְעֵצָה אֶזְכֶּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, "גְּדוֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה", תַּקְּנֵנִי בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ, וְהוֹשִׁיעֵנִי מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ, בְּאוֹפֶן שֶׁאֶזְכֶּה מֵעַתָּה לִתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה בֶּאֱמֶת כָּל יְמֵי חַיַּי, וְלֹא אָסוּר מֵעַתָּה מֵרְצוֹנְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל, וְאֶזְכֶּה לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי [תַלְמוּד] תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה, וּלְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וְלַעֲשׂוֹת כָּל דָּבָר וְדָבָר בְּמוֹעֲדוֹ וּבִזְמַנּוֹ, וְהַכֹּל אֶעֱשֶׂה יָפֶה בְּעִתּוֹ בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה, וּתְחַזְּקֵנִי בְּשִׂמְחָה וְחֶדְוָה תָּמִיד, וְאֶזְכֶּה בְּכֹחַ הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים לְגָרֵשׁ וּלְבַטֵּל מִמֶּנִּי וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל קְלִפַּת הָמָן עֲמָלֵק יִמַּח שְׁמוֹ, וּלְהַמְשִׁיךְ עָלַי קְדֻשַּׁת הַנֵּס וְהַיְשׁוּעָה שֶׁל פּוּרִים.

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שֶׁנִּזְכֶּה לִשְׂמֹחַ מְאֹד בִּימֵי הַפּוּרִים בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְחֶדְוָה רַבָּה

וַעֲצוּמָה, וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם מִצְוַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וַעֲצוּמָה, וְנִזְכֶּה לְהִתְבּוֹנֵן גּוֹדֶל עוֹצֶם הַנֵּס הַנִּפְלָא וְהַיְשׁוּעָה הַנּוֹרָאָה וְהָעֲצוּמָה הַזֹּאת, וּלְפַרְסוּמֵי נִסָּא בִּפְנֵי כָּל עַם וְעֵדָה, וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם מִצְוַת "מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים", וּמִצְוַת סְעוּדַת פּוּרִים, בִּשְׁלֵמוּת גָּדוֹל וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וַעֲצוּמָה, וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם מִצְוַת הַשִּׁכְרוּת שֶׁל פּוּרִים כַּאֲשֶׁר צִוּוּנוּ חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, וְתַעַזְרֵנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ שֶׁלֹּא יַזִּיק לָנוּ הַשְּׁתִיָּה וְהַשִּׁכְרוּת שֶׁל פּוּרִים כְּלָל לֹא בַּגּוּף וְלֹא בַּנֶּפֶשׁ, וְלֹא נַזִּיק שׁוּם אָדָם וְלֹא שׁוּם דָּבָר עַל יְדֵי הַשִּׁכְרוּת, רַק נִזְכֶּה עַל יְדֵי הַשִּׁכְרוּת שֶׁל פּוּרִים לָבוֹא לְתוֹךְ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְחֶדְוָה רַבָּה וַעֲצוּמָה מְאֹד, לְתוֹךְ שִׂמְחָה שֶׁל פּוּרִים, אֲשֶׁר אָז מֵאִיר הֶאָרָה נִפְלָאָה וַעֲצוּמָה שֶׁהוּא הֶאָרַת מָרְדְּכַי, אֲשֶׁר אֵין דֻּגְמָתָהּ בְּכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה.

וְאֶזְכֶּה לִהְיוֹת שָׂמֵחַ בְּכָל לֵב, וּלְשַׂמֵּחַ גַּם אֲחֵרִים, לְשַׂמֵּחַ כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ בְּשִׂמְחַת פּוּרִים בְּחֶדְוָה רַבָּה וַעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד, נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּיִּית, בְּאוֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה לְךָ לְנַחַת וּלְרָצוֹן, וּתְקַבֵּל שַׁעֲשׁוּעִים גְּדוֹלִים מִשְּׁתִיָּתֵינוּ וְשִׂמְחוֹתֵינוּ בְּפוּרִים הַקָּדוֹשׁ, וְנִזְכֶּה גַּם עַתָּה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה לְהַנֵּס הַגָּדוֹל וְהַיְשׁוּעָה הַנִּפְלָאָה שֶׁל פּוּרִים, לְהַכְנִיעַ וּלְגָרֵשׁ וְלַעֲקוֹר וּלְבַטֵּל מֵאִתָּנוּ קְלִפַּת הָמָן עֲמָלֵק וְזֻהֲמָתוֹ הַגְּדוֹלָה, וְלִמְחוֹת שְׁמוֹ וְזִכְרוֹ מִן הָעוֹלָם, וּלְטַהֵר עַצְמֵנוּ מִזֻּהֲמָתוֹ בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה, וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשַּׁת מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, וְנִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ שִׂמְחַת פּוּרִים עַל כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ, לִשְׂמֹחַ תָּמִיד בְּךָ בְּשִׂמְחָה וְחֶדְוָה רַבָּה בֶּאֱמֶת, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לִקְדֻשַּׁת וְטָהֳרַת הַפָּרָה אֲדֻמָּה, וְלִקְדֻשַּׁת פֶּסַח בֶּאֱמֶת, וְנִזְכֶּה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וִיקֻיַּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם

קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ", יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהֹוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי. (ח"ב תפלה ל"ז)

נדפס לעילוי נשמת
ר' יוסף בן רחל ויטלי ע"ה
נפטר ט"ו אדר תשס"ט
ר' זאב בן אריה ע"ה
נפטר ג' אלול תשס"ג
ת.נ.צ.ב.ה

הֲרֵינִי מְקַבֵּל עָלַי מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ, וַהֲרֵינִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּנַפְשִׁי וּמְאֹדִי, וַהֲרֵינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לִלְמוֹד בְּסֵפֶר זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ לעילוי נשמת ר' יוֹסֵף בֶּן רָחֵל, ר' זאב בן אריה ע"ה תְּפִלָּה קוֹדֶם לִמּוּד הַזֹּהַר. (קַבָּלָה מֵהָאֲרִיזַ"ל)

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, אָב הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִדָּה וּבְהִשְׁתַּחֲוָיָה, שֶׁקֵּרַבְתָּנוּ לְתוֹרָתֶךָ וְלַעֲבוֹדָתֶךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתָּ לָנוּ חֵלֶק בְּסוֹדוֹת תּוֹרָתֶךָ הַקְּדוֹשָׁה. מָה אָנוּ, מֶה חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כָּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, שֶׁתִּמְחוֹל, וְתִסְלַח, לְכָל חַטֹּאתֵינוּ וַעֲווֹנוֹתֵינוּ, וְאַל יִהְיוּ עֲווֹנוֹתֵינוּ מַבְדִּילִים בֵּינֵינוּ לְבֵינֶךָ. וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכוֹנֵן לְבָבֵינוּ לְיִרְאָתֶךָ וְאַהֲבָתֶךָ, וְתַקְשִׁיב אָזְנֶיךָ לִדְבָרֵינוּ אֵלֶּה, וְתִפְתַּח לְבָבֵינוּ הֶעָרֵל בְּסוֹדוֹת תּוֹרָתֶךָ, וְיִהְיֶה לִמּוּדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לִפְנֵי כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ כְּרֵיחַ נִיחוֹחַ. וְתַאֲצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נִשְׁמָתֵנוּ בְּכָל בְּחִינָתֵינוּ, וְשֶׁיִּתְנוֹצְצוּ נִיצוֹצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר עַל יָדָם גִּלִּיתָ דְּבָרֶיךָ אֵלֶּה בָּעוֹלָם. וּזְכוּתָם, וּזְכוּת אֲבוֹתָם, וּזְכוּת תּוֹרָתָם, וּתְמִימוּתָם,

וּקְדֻשָּׁתָם, יַעֲמוֹד לָנוּ לְכָל נִכְשַׁל בִּדְבָרִים אֵלּוּ. וּבִזְכוּתָם תָּאִיר עֵינֵינוּ בְּמַה שֶּׁאָנוּ לוֹמְדִים. כְּמַאֲמַר נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל "גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ". יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. כִּי יְיָ יִתֵּן חָכְמָה מִפִּיו דַּעַת וּתְבוּנָה:

תפלה לאחר לימוד הזוהר (יאמר בכונת הלב)

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֶשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ בִּגְלַל אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ. בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ. וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ. וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם וּלְוִיִּים לְדוּכָנָם לְשִׁירָם וּלְזִמְרָם. וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם. וּמָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת ה' לְיִרְאָה וּלְאַהֲבָה אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.